

INFORME TERRITORIAL DE LA PROVÍNCIA DE BARCELONA 2013

INFORME
TERRITORIAL
DE LA
PROVÍNCIA
DE
BARCELONA
2013

Informe territorial de la província de Barcelona 2013

Juliol de 2013

Diputació de Barcelona®

Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona®

Direcció editorial:

Diputació de Barcelona
Àrea de Desenvolupament Econòmic Local
Rosa Serra Rotés
Coordinadora

Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona
Gabinet d'Estudis Econòmics i Infraestructures
Joan Ramon Rovira i Homs
Cap del Gabinet

Elaboració de continguts:

Diputació de Barcelona
Àrea de Desenvolupament Econòmic Local
Josep Maria Canals i Miquel, Clara Faulí i Molas, Carlos Nogueira Cuesta,
Damià Serrano Miracle

Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona
Gabinet d'Estudis Econòmics i Infraestructures
Ana Belmonte Rodríguez, Sandra Gutiérrez Cubero

Disseny gràfic:
Toni Fresno
Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona

Autoedició i fotocomposició:
Anglofort, S.A.

Impressió:
Ingoprint, S.A.

ISBN: 84-95829-95-9
Dipòsit legal: B-16.216-2013

Imprès en paper ecològic de 115 g/m²

Índex

Presentació	5
Pròleg	7
Província de Barcelona	9
1. L'entorn de la província de Barcelona	10
• Evolució del PIB de la província de Barcelona els anys 2011 i 2012	12
2. La província de Barcelona	14
3. Visió de conjunt de l'evolució econòmica comarcal	26
Alt Penedès	33
• Vilafranca, inclusió. Una nova generació de plans d'ocupació	42
Anoia	45
• 4D Health, Centre d'Innovació per a la Simulació en Salut	54
Bages	57
• Bages, Regió Verda	66
Baix Llobregat	69
• El Parc Agrari del Baix Llobregat, un territori agroeconòmic	78
Barcelonès	81
• Almogàvers Business Factory	90
• Cultura emprenedora a l'escola	91
Berguedà	95
• Esport i feina, un binomi guanyador	104
Garraf	107
• Alineem actius, valoritzem el territori	116
Maresme	119
• El Maresme Marítim	128
Osona	131
• Impacte econòmic de l'activitat turística a Osona	140
Vallès Occidental	143
• Orbital 40: present i futur	152
Vallès Oriental	155
• El Centre de Suport Empresarial i Tecnològic de Cardedeu. Una eina per a la concertació pública, la dinamització econòmica i l'especialització tecnològica	164
Metodologia	167
Estudis Monogràfics	173
Les economies locals a la província de Barcelona	174
El mercat laboral i la situació familiar durant la crisi a la província de Barcelona	203

Presentació

Aquesta és la onzena edició de l'*Informe territorial de la província de Barcelona*, una publicació que la Cambra de Comerç de Barcelona i la Diputació de Barcelona publiquem conjuntament, i que enguany fa balanç econòmic del 2012. Aquest any ha estat dur, l'agreujament de la crisi del deute sobirà a Europa, el sanejament de la banca i les mesures d'austeritat per complir amb els objectius de consolidació fiscal han fet que la nostra economia torni a entrar en recessió i la taxa d'atur continuï creixent. Tanmateix, en acabar l'any, i durant la primera meitat del 2013, les condicions als mercats financers han millorat, la prima de risc del deute públic espanyol ha baixat notablement i la borsa ha començat a recuperar-se.

En aquest context, l'economia barcelonina, com la catalana, l'espanyola i l'europea, ha entrat en recessió el 2012 ja que el seu PIB ha caigut, el 0,8%, en termes reals, després del lleuger creixement del 2011 (0,6%), segons les estimacions del gabinet d'estudis de la Cambra. Això vol dir, però, que l'any 2012, la província de Barcelona ha resistit una mica millor que el conjunt de Catalunya ja que el seu PIB ha caigut cinc dècimes menys que el català. Aquest resultat s'explica pel millor comportament de l'exportació de béns i serveis a la província barcelonina. Tot i això, el teixit empresarial s'ha continuat encongint i la reducció de l'ocupació s'ha intensificat a la província de Barcelona l'any 2012.

La intensitat i la durada de la crisi actual ha tingut un fort impacte sobre el mercat de treball. Precisament, l'estudi monogràfic d'aquest any analitza aquest impacte a la província de Barcelona. D'una banda, s'analitzen els canvis en el mercat de treball i en la situació familiar abans i durant la crisi. I d'altra banda, es fa una radiografia sectorial de l'evolució del mercat de treball des de l'inici de la crisi fins ara. Aquesta posa de manifest que, malgrat la situació econòmica que estem patint, hi ha algunes branques del sector dels serveis que aconsegueixen crear ocupació, i a més ho fan de forma sostinguda durant el període 2008-2012.

Miquel Valls i Maseda

President de la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona

Pròleg

L'exemplar que teniu a les mans és l'onzena edició de l'*Informe territorial de la província de Barcelona*, una obra que es pot dir que ha esdevingut una referència dintre les publicacions periòdiques orientades a l'estudi de la demarcació de Barcelona i de les seves comarques i municipis. Dissortadament, en aquesta edició tampoc podem parlar d'un punt d'inflexió en l'evolució econòmica del nostre territori, ja que, com es pot comprovar al llarg de les pàgines de l'*Informe territorial*, la conjuntura econòmica de l'any 2012 es va caracteritzar per una continuació, si no un empitjorament, dels indicadors negatius dels anys anteriors.

A més de la conjuntura del 2012, en aquesta edició de l'*Informe territorial* s'analitzen amb més profunditat les conseqüències de la crisi des del seu inici. Així, s'inclouen dos monogràfics que abasten el darrer quinquenni, on es poden observar les diferències socials i econòmiques entre les xifres d'abans i les d'ara. A la vegada, la territorialització d'indicadors per comarques i municipis permet una més ajustada aproximació a les diferents realitats econòmiques dels territoris i a les seves vocacions productives, coneixements imprescindibles per als agents locals a l'hora de desenvolupar amb més eficàcia els projectes més adequats a cada àmbit territorial.

L'*Informe territorial* recull alguns d'aquests projectes estratègics realitzats per agents del territori, en els quals cada cop observem més la importància de la col·laboració publicoprivada, l'optimització de la gestió i dels recursos i l'enfocament cap a nous sectors i activitats emergents. En la majoria d'aquests projectes la Diputació de Barcelona ha tingut l'oportunitat de col·laborar-hi i de donar-hi suport.

L'inevitable camí de la racionalització a què empeny la crisi coincideix amb l'aposta estratègica que, d'uns anys ençà, ha fet l'Àrea de Desenvolupament Econòmic Local de la Diputació, consistent a integrar estructures i serveis en agències de desenvolupament econòmic de caràcter supramunicipal, dotades d'una visió més estratègica que permeti assolir una major eficiència i impacte a partir dels recursos disponibles. Amb aquest suport, els ajuntaments de la demarcació segueixen fent enormes esforços –tot i el difícil context financer, que els ha afectat durament– per mantenir els serveis públics municipals, i tracten d'optimitzar tots els recursos i mecanismes al seu abast per tal de ser més eficients i més eficaços, posant en marxa –no sense dificultats– noves estratègies i nous projectes al servei de la ciutadania i del territori.

Un any més, hem d'agrair la col·laboració de la Cambra de Comerç per a la realització de l'*Informe territorial*, així com la seva implicació en el suport a la feina dels ajuntaments i la Diputació a favor del desenvolupament econòmic local. El resultat d'aquesta feina conjunta és una publicació que segueix sent un referent i una eina indispensable.

Salvador Esteve

President de la Diputació de Barcelona

PROVÍNCIA DE BARCELONA

1. L'entorn de la província de Barcelona

«El context econòmic mundial ha empitjorat l'any 2012, per l'agreujament de la crisi del deute sobirà a la zona euro i els seus efectes d'arrossegament»

L'any 2012, l'**economia mundial** ha empitjorat, en gran part per l'agreujament de la crisi a la zona euro, que s'ha estès al conjunt d'economies del món a través del comerç mundial i dels canals financers, en un entorn cada vegada més globalitzat. Segons el Fons Monetari Internacional, el creixement del PIB mundial va ser del 3,2% el 2012, vuit dècimes inferior al 2011. Ara bé, l'impacte ha estat diferent per zones i països, de manera que, si fins fa poc es parlava d'una recuperació a dues velocitats, ara se'n parla de tres velocitats. Per una banda, estan les economies emergents i en desenvolupament, que es mantenen dinàmiques, tot i haver perdut impuls –amb un creixement del PIB del 5,1%. I, per altra banda, dintre de les economies avançades s'ha creat una bretxa marcada entre els Estats Units i la zona euro –l'economia nordamericana ha crescut el 2,2%, i la zona euro ha entrat en recessió, amb una caiguda del PIB del 0,6% el 2012.

En aquest context de dificultats financeres a Europa, l'**economia espanyola** s'ha vist directament afectada, amb un augment notable de la prima de risc del deute públic i una caiguda de la borsa, per tercer any consecutiu. Aquests fets que s'han afegit als efectes de l'aplicació de polítiques públiques d'austeritat i de la reestructuració del sistema financer, provocant l'entrada en recessió a principis del 2012. De manera que el PIB espanyol ha retrocedit l'1,4% en el conjunt de l'any, per la intensa caiguda de la demanda interna, que només ha estat contrarestada parcialment per la favorable evolució de la demanda externa. Si bé, cal destacar que aquesta evolució favorable ha estat possible per la contracció de les importacions ja que les exportacions han perdut impuls, sobretot, per les dificultats que travessa la zona euro, client principal.

«L'economia espanyola registra un decreixement del PIB de l'1,4% el 2013, vuit dècimes més negatiu que el de la zona euro»

L'any 2012, l'**activitat econòmica a Catalunya**, com a Espanya, va recaure i va entrar novament en recessió, després d'un any i mig de recuperació del creixement, una recuperació que s'ha demostrat poc sòlida i que s'ha transformat en la temuda «W». La recaiguda es va iniciar a finals del 2011 i a mesura que avançava el 2012 es va intensificar. Concretament, el PIB català va passar de caure el 0,2% intertrimestral el primer trimestre del 2012 a caure el 0,8% el darrer trimestre de l'any, en què es va agreujar la crisi del deute sobirà a la zona euro amb els conseqüents efectes sobre l'activitat i el comerç mundial, a més de la volatilitat que va generar als mercats financers. Així en el conjunt de l'any el PIB català va retrocedir l'1,3%, una dècima menys que l'espanyol (-1,4%), segons dades d'Idescat. En canvi, segons dades de l'INE, el PIB de l'economia catalana hauria disminuït l'1%.

«L'economia catalana registra un decrement del PIB del 1,3% el 2012, una dècima menys que la mitjana espanyola»

La recaiguda del PIB català ha estat conseqüència d'una contribució positiva menor de la demanda externa i de la intensificació de la caiguda de la demanda interna. En concret, la demanda interna va restar 3,1 punts percentuals a la variació del PIB (enfront dels -2,2 punts del 2011), mentre que la demanda externa va fer una contribució positiva d'1,8 punts percentuals el 2012 (inferior als 2,7 punts del 2011).

Els components de la demanda interna que expliquen la intensificació de la seva caiguda han estat: la inversió –tant en béns d'equipament com en construcció, del -0,8% i el -11% anual, respectivament– i el consum de les llars (-2,4%). La caiguda de la despesa en consum de les llars –el component amb més pes sobre el PIB, del 58%– ha estat conseqüència de l'augment de l'atur, la

incertesa i l'empitjorament de les perspectives econòmiques a curt termini. Per contra, el descens del consum de les administracions públiques ha estat lleugerament inferior al de l'any anterior, malgrat que s'han continuat implementant polítiques de contenció de la despesa pública (-2,7% el 2011 vers el -2,5% el 2012).

«La inversió i el consum de les llars són els components de la demanda interna que més expliquen la intensificació de la seva caiguda»

El creixement total de les exportacions de béns i serveis s'ha desaccelerat, mentre que la caiguda de les importacions s'ha accelerat. Això ha fet que la demanda externa hagi fet una contribució menys positiva a l'evolució del PIB el 2012. Aquest empitjorament prové de la demanda de la resta d'Espanya, ja que la demanda de l'estranger ha fet una aportació més positiva el 2012 que el 2011.

PIB a preus de mercat. Base 2008

Quadre 1

(Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari. Taxes de variació interanual, en volum, en %)

	Catalunya		Espanya	
	2011	2012	2011	2012
PIBpm	0,5	-1,3	0,4	-1,4
DEMANDA				
Demanda interna*	-2,4	-3,3	-1,9	-3,9
Despesa en consum de les llars	-1,5	-2,4	-0,8	-2,2
Despesa en consum de les adm. Públiques (1)	-2,7	-2,5	-0,9	-3,6
Formació Bruta de Capital (2)	-4,4	-6,5	-5,5	-8,7
Saldo exterior (3) (4)	2,7	1,8	2,3	2,5
Exportacions totals de béns i serveis	7,0	4,1	7,6	3,1
Importacions totals de béns i serveis	-3,0	-7,1	-0,9	-5,0
OFERTA				
Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca	4,0	-8,0	8,2	2,2
Indústria	2,2	-1,1	2,7	-2,9
Construcció	-6,1	-7,5	-5,9	-8,1
Serveis	1,6	-0,5	1,4	-0,4

(1) Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat de lucre al servei de les llars.

(2) Inclou la variació d'existències.

(3) Inclou el saldo amb l'estranger i amb la resta d'Espanya.

(4) Aportació al creixement del PIB.

* la dada d'Espanya ha estat calculada per l'Idescat, a partir de l'informació publicada per l'INE, per facilitar la comparabilitat

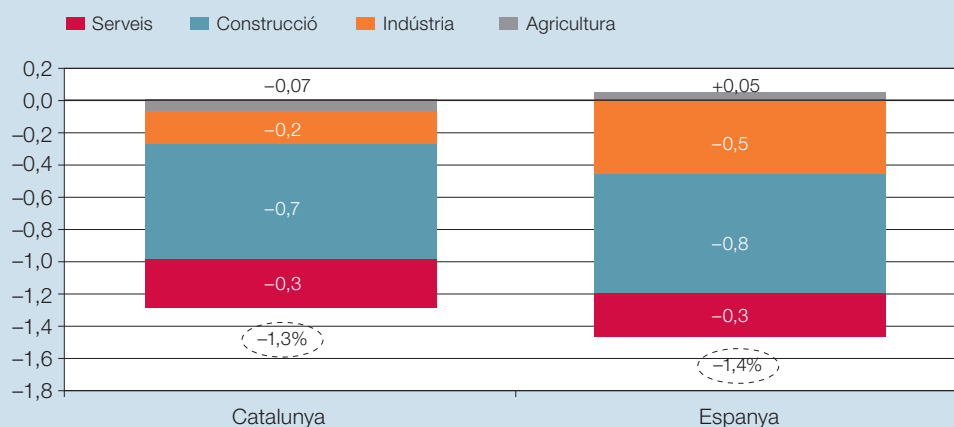
Font: Idescat i INE

«El 2012, tots els sectors econòmics van registrar una evolució negativa de l'activitat, sobretot el de la construcció i el de l'agricultura»

Pel costat de l'oferta, tots els grans sectors han registrat un descens de l'activitat econòmica a Catalunya el 2012, però el de la construcció ha continuat sent el més intens, juntament amb el de l'agricultura, i seguits pels de la indústria i els serveis, que en comparació han estat moderats. Ara bé, si tenim en compte el pes relatiu de cada sector en el conjunt de l'economia, els serveis seria el segon sector que més contribueix a la caiguda del PIB, després de la construcció, i seguit de prop per la indústria.

Aportacions dels sectors al decreixement anual del PIB. 2012 (En punts percentuals)

Gràfic 1

Font: Idescat

Evolució del PIB de la província de Barcelona els anys 2011 i 2012

Aquest requadre presenta una primera aproximació a l'evolució del PIB de la província de Barcelona per als dos darrers anys, és a dir, el 2011 i el 2012, amb un objectiu doble. Primer, cobrir el buit d'informació que ha deixat CatalunyaCaixa, almenys temporalment, en deixar de publicar l'Anuari Comarcal. El darrer Anuari publicat és el corresponent a l'any 2011 amb dades del 2010. I segon, obtenir estimacions més recents ja que tant les estimacions de l'anuari comarcal de Catalunya Caixa com les estimacions de l'Institut Nacional d'Estadística (INE) són de les xifres de dos anys enrere, és a dir, es corresponen a l'any 2010. L'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat) també fa estimacions del PIB per als àmbits comarcal i municipal, però aquestes presenten un retard encara més gran, les darreres corresponen a l'any 2008.

La disponibilitat d'informació estadística per estimar l'evolució de l'activitat econòmica de la província de Barcelona és força escassa i, a més, les sèries disponibles corresponen a períodes temporals bastant curts, motius pels quals aquí es parla d'una primera aproximació o estimació del PIB de la província de Barcelona. Aquest és també un dels motius per als quals s'ha escollit la sèrie d'afiliats a la Seguretat Social com la principal variable explicativa per fer aquesta primera estimació. L'altre motiu, i més rellevant que l'anterior, és l'elevada correlació que existeix entre aquesta sèrie d'ocupació i la del PIB, que en el cas de la província de Barcelona se situa en el 90%. Tot i això, per calibrar l'estimació del PIB també s'han tingut en compte altra informació com la provinent de l'Enquesta de clima empresarial de la Cambra de Comerç de Barcelona i l'Idescat, i altres estadístiques disponibles, com les exportacions de béns o les dades de turisme.

«El PIB de la província de Barcelona creix el 0,6% el 2011 i cau el 0,8% el 2012, en termes reals»

En base a aquesta informació, s'estima que el PIB de la província de Barcelona ha crescut el 0,6% el 2011 i ha caigut el 0,8% el 2012, en termes reals. Això vol dir que el 2011, com en el cas de l'economia catalana en el seu conjunt, la situació econòmica a Barcelona va millorar atès que l'any 2010 l'activitat econòmica havia crescut menys (el VAB ho havia fet el 0,2%, en termes reals, segons les estimacions de CatalunyaCaixa). En canvi, per a l'any 2012 la situació econòmica ha empitjorat. L'economia barcelonina, com la catalana, l'espanyola i l'europea, ha entrat en recessió el 2012 ja que el seu PIB ha recaigut, després del lleuger creixement estimat per al 2011.

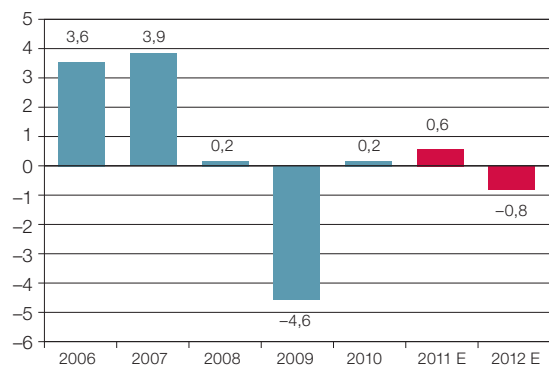
«L'economia barcelonina es contrau menys que el conjunt de l'economia catalana l'any 2012»

Aquesta evolució estimada per al PIB de la província de Barcelona és molt similar a la del conjunt de Catalunya per a l'any 2011 però és menys negativa per al 2012. Les estimacions disponibles per a Catalunya que elabora Idescat situen la variació del PIB real en el 0,5% per al 2011 (0,6% segons l'INE) i en el -1,3% per al 2012 (-1,0% segons l'INE). De manera que el diferencial de creixement del PIB entre la província de Barcelona i Catalunya seria d'una dècima a favor de la província el 2011, i de cinc dècimes menys negativa el 2012, també a favor de Barcelona.

La informació sectorial¹ que ens proporciona l'Enquesta de clima empresarial de la Cambra de Comerç de Barcelona i l'Idescat permet assenyalar que la lleu millora de l'activitat econòmica l'any 2011 a la província de Barcelona prové del sector turístic. En aquest cas, l'enquesta ens ofereix informació per al Barcelonès i per a la Costa de Barcelona², i les dues zones registren una millora de la marxa dels negocis i de la facturació. Concretament, l'any 2011 la marxa dels negocis a aquestes dues zones ha estat favorable, mentre que el 2010 va ser qualificada de desfavorable. Així mateix, el sector hotelier assenyala que la facturació ha crescut el 2011, després del retrocés de l'any precedent, tant a la Costa de Barcelona com al Barcelonès. Les xifres de facturació mitjana per habitació ocupada d'Idescat assenyalen que el creixement d'aquesta variable ha estat superior al Barcelonès.

Val a dir que, segons la mateixa enquesta, la indústria també ha tingut un comportament relativament millor durant el primer semestre del 2011, afavorida principalment per la bona evolució de les exportacions, però a partir de la segona part de l'any ja s'albirava un empitjorament de la situació per l'agreujament de la crisi financera a la zona euro, i això va tenir efectes negatius sobre la indústria i les seves exportacions. Així, en el conjunt de l'any 2011, el creixement de les exportacions de béns ha estat elevat, del 10,7% nominal, però inferior al del 2010 (17,7%).

Estimacions per al PIB de la província de Barcelona Gràfic 1
(Taxes de variació interanual, en %)

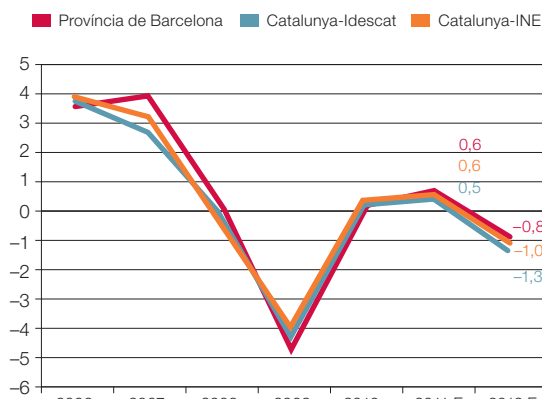

E: Estimacions pròpies

Font: CatalunyaCaixa per als anys 2006-2010 i estimacions pròpies per als anys 2011-2012

L'any 2012, l'empitjorament de la situació econòmica s'ha deixat notar en tots els sectors, segons els resultats de l'Enquesta de clima empresarial de la Cambra de Comerç de Barcelona i l'Idescat. Tanmateix, la situació més negativa l'han patit els sectors de la construcció i del comerç, tant pel que respecte a la marxa dels negocis com a la factu-

Evolució del PIB de la província de Barcelona i de Catalunya (Taxes de variació interanual, en %) Gràfic 2

E: Estimacions pròpies per a la província de Barcelona

Font: CatalunyaCaixa, Idescat, INE i estimació pròpies

ració; i la menys negativa a l'hostaleria, sobretot al Barcelonès. Cal esmentar, però, que els resultats de l'enquesta són trimestrals i mostren com el segon i el tercer trimestre del 2012 –els de temporada alta, ja que comprèn les vacances de Setmana Santa i d'estiu– han estat favorables a les dues zones. En aquest cas també destaca el millor comportament a la zona del Barcelonès, on la facturació mitjana per habitació ocupada ha crescut, segons dades d'Idescat.

El comportament de la indústria de la província de Barcelona també ha empitjorat l'any 2012, afectat tant per la intensificació de la feblesa de la demanda interna com per la desacceleració del creixement del comerç mundial, i en especial a la zona euro, que va entrar novament en recessió. Les exportacions a aquesta zona, que representen el 48% de les exportacions de béns de la província de Barcelona, han retrocedit lleugerament el 2012 (el -0,6% anual). L'any 2012, però, el conjunt de les exportacions de béns de la província de Barcelona han augmentat el 7,1% anual, segons dades provisionals de la Secretaria d'Estat de Comerç. Aquest creixement ha estat inferior al del 2011, però ha superat el registrat al conjunt de Catalunya el 2012 (del 5%).

La millor evolució de l'exportació a la província, juntament amb el millor comportament del sector hotelier al Barcelonès, podrien explicar per què l'economia barcelonina hauria registrat una caiguda de l'activitat menor que la de l'economia catalana l'any 2012, segons les estimacions presentades aquí.

1. La informació sectorial fa referència als sectors de la indústria, la construcció, el comerç, l'hostaleria i la resta de serveis. Per a més detall, vegeu: <http://www.idescat.cat/economia/inec?tc=7&id=0905>

2. La zona de la Costa de Barcelona comprèn l'Alt Penedès, el Baix Llobregat, el Garraf i el Maresme.

2. La província de Barcelona

«El 2013 la població de la província disminueix per primera vegada des del 1998»

L'any 2012, la **població** a la província de Barcelona¹ es va situar en 5.552.050 persones –el 73,3% de Catalunya–, el que suposa un lleuger creixement del 0,42% respecte l'any anterior, gairebé el mateix que el del conjunt de Catalunya (0,41%). Tanmateix, les dades provisionals a 1 de gener de 2013 registren una disminució de la població de la província (–0,3%), per primera vegada des del 1998, any en que es va començar a publicar les xifres oficials de població, com a conseqüència de la disminució de la població estrangera en 22.236 persones (el –2,8% respecte l'any anterior) i l'estancament de la població espanyola.

Per segon any consecutiu, la **població estrangera** resident a la província barcelonina va disminuir lleugerament el 2012, encara que ho ha fet en menor mesura que l'any anterior (–1,5% l'any 2011 vers –0,2% l'any 2012). No obstant això, les dades provisional del 2013 assenyalen una disminució més pronunciada dels estrangers a la província (–2,8%). Aquest fenomen ha esdevingut, en gran part, com a conseqüència dels efectes que la crisi econòmica està tenint en el mercat de treball. D'altra banda, segons les dades del padró d'espanyols residents a l'estranger (PERE), gairebé 160.000 persones van emigrar de la província a 1 de gener de 2013, dels quals quasi un terç van néixer a la província de Barcelona (52.600 barcelonins). Un de cada tres d'aquests barcelonins té com a destí Europa. El nombre de barcelonins que han marxat a viure a l'estranger continua augmentant des del 2009, a un ritme anual del 5%.

«La població estrangera disminueix per tercer any consecutiu el 2013 i ho fa amb més intensitat que els dos anys precedents»

Al llarg de l'última dècada ha continuat l'envelliment de la població que va començar a la dècada final del segle passat. Tot i això, darrerament s'ha produït un cert rejuveniment de la població degut a l'arribada de població estrangera i als naixements de pares de la generació del «baby bomm» dels setanta, situacions, ambdues, en procés d'estancament. A la figura piramidal es mostra l'estructura per edats i per sexes de la població de la província el 2002 i el 2012. El 2002 el 68,5% de la població es trobava en edat de treballar (entre 16 i 64 anys), front el 66,5% del 2012. Cal esmentar, però, que en el tram d'edat comprés entre els 16 i 30 anys hi ha una diferència de sis punts percentuals entre els dos anys: el 22,7% de la població el 2002 vers el 16,7% el 2012. En canvi, el percentatge de menors de 16 anys és dos punts percentuals superior al 2012 (16,4% el 2012 vers 14,5% el 2002), i el de 65 o més anys és gairebé el mateix (17,0% el 2002 front 17,2% el 2012). Respecte l'índex d'envelliment, aquest ha augmentat un punt percentual des del 2010, fins a situar-se en el 104,9 –és a dir, per cada 105 persones majors de 64 anys hi ha 100 menors de 16 anys–, degut a que la població de més de 64 anys ha crescut en major mesura que els menors de 16 anys.

«Per grans àrees geogràfiques, la població sud-americana és la única que ha experimentat un decreixement a la província el 2012»

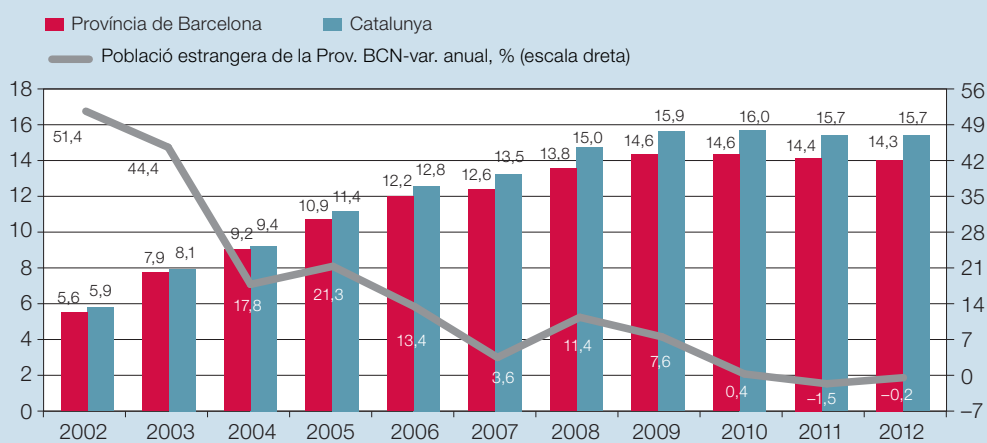
La població immigrant a la província de Barcelona ha disminuït en 1.649 persones situant-se en 792.071 estrangers el 2012, el que suposa un 0,2% menys que l'any anterior. Continua la tendència dels anys anteriors, en què els immigrants emigren de la província, i en molts casos retornen al seu país d'origen. Segons el PERE, el 60% dels estrangers que van emigrar de la província el 2012 van tenir com a destí Amèrica del Sud. No obstant això, el pes de la població immigrant sobre el total de la població pràcticament s'ha mantingut estable el 2012 respecte a l'any anterior, tant a la província –el 14,3% front el 14,4%, respectivament–, com a Catalunya –el 15,7% ambdós anys. Per àrees

1. Per a més detall, vegeu el recull estadístic de la Província de Barcelona.

Població immigrant estrangera

(Percentatge sobre la població total i taxes de variació interanual, en %)

Gràfic 2

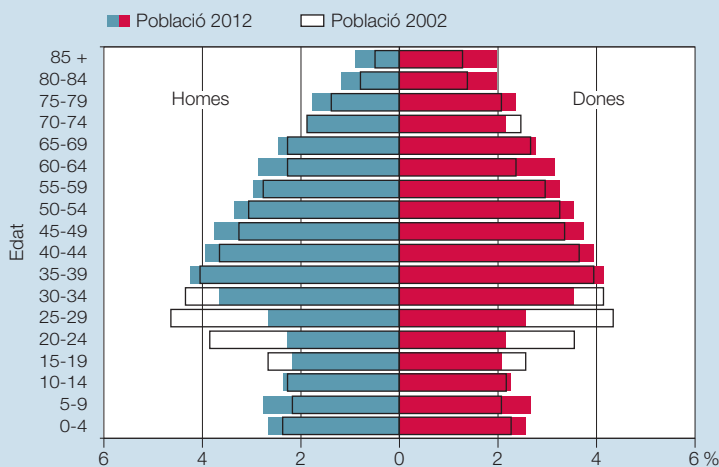

Font: IDESCAT i INE

Piràmide d'edats de la província de Barcelona, 2002 i 2012

(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

geogràfiques, els sud-americans són els que més han contribuït a aquesta disminució (en 18.000 persones), encapçalats pels equatorians, els bolivians i els colombians. La resta d'immigrants procedents de les altres àrees geogràfiques ha augmentat en major o menor mesura, sobretot els provinents d'Àsia (amb un creixement del 6,2%).

Per països, els marroquins continuen sent la principal població estrangera resident a la província de Barcelona el 2012, amb el 17,9% del total d'estrangers i un creixement del 0,3%, respecte l'any anterior. La població equatoriana i boliviana –tot i haver disminuït gairebé el 14% i el 5%, respectivament– continuen ocupant el segon i tercer lloc, però, ja seguides molt a prop pels paquistanesos i xinesos.

«Per cinquè any consecutiu, el teixit empresarial de la província continua aprimant-se, a un ritme mitjà anual del –3,4% des del 2007»

Segons les dades de la Seguretat Social, el 2012 a la província de Barcelona hi havia 171.657 **empreses**², gairebé 6.400 empreses menys que l'any anterior (–3,6%). Al conjunt de Catalunya la disminució del teixit empresarial ha estat molt similar, el –3,5%. Tots els sectors productius han registrat un aprimament del seu teixit empresarial, però amb intensitats diferents. El sector de la construcció continua perdent empreses de forma acusada i encapçala la major disminució relativa d'empreses (–14% respecte l'any anterior), la qual cosa suposa, en termes absoluts, que una de cada tres empreses desaparegudes el 2012 a la província pertanyien a la construcció. Tanmateix, el sector serveis –amb una disminució del 2% de les seves empreses– ha estat el sector que més empreses ha aportat a la pèrdua de teixit empresarial a la província –el 44% de les empreses desaparegudes. A continuació, les empreses del sector industrial han disminuït el 6,4%, la qual cosa representa una cinquena part de les empreses desaparegudes a la província. Per últim, el sector primari ha perdut l'1,6% de les seves empreses. A nivell subsectorial, cal destacar que la destrucció d'empreses al sector de la indústria ha estat generalitzada a gairebé totes les branques; pel que fa als subsector de serveis, hi ha hagut més dispersió en els resultats, que a nivell absolut van des de la pèrdua de 549 empreses en el comerç al detall (–2% interanual) a l'augment de 153 llars que ocupen personal domèstic (3,7%).

«El 2012 la taxa d'atur continua augmentant: gairebé 1 de cada 4 persones en actiu a la província es troba en situació d'atur»

Segons l'Enquesta de Població Activa (EPA), l'evolució del **mercat de treball** ha continuat empitjorant i amb més intensitat durant el 2012. Si es comparen les dades de la província el quart trimestre de 2012, amb les del mateix trimestre de l'any anterior, ha disminuït el nombre de persones de més de 16 anys (–1,4%), actives (–2,4%) i ocupades (–7,2%) i ha augmentat el nombre d'aturats (16,7%), els aturats que busquen la seva primera feina (18,8%) i els inactius (0,3%). En conseqüència, la taxa d'atur³ continua augmentant fins el 24,13% (4 punts percentuals més que l'any anterior), dues dècimes per sobre de la taxa d'atur del conjunt de Catalunya, i, gairebé el quàdruple que al començament de la crisi (6,6% l'any 2007). Així mateix, la taxa d'ocupació disminueix gairebé 3 punts percentuals i se situa en el 59,1% (població de 16 a 64 anys). Aquestes dades confirmen l'any 2012 com el pitjor any des del començament de la crisi en termes absoluts d'atur: no només es destrueix ocupació sinó que ho fa amb més intensitat que el 2010. Aquesta situació és molt similar a la del conjunt de Catalunya.

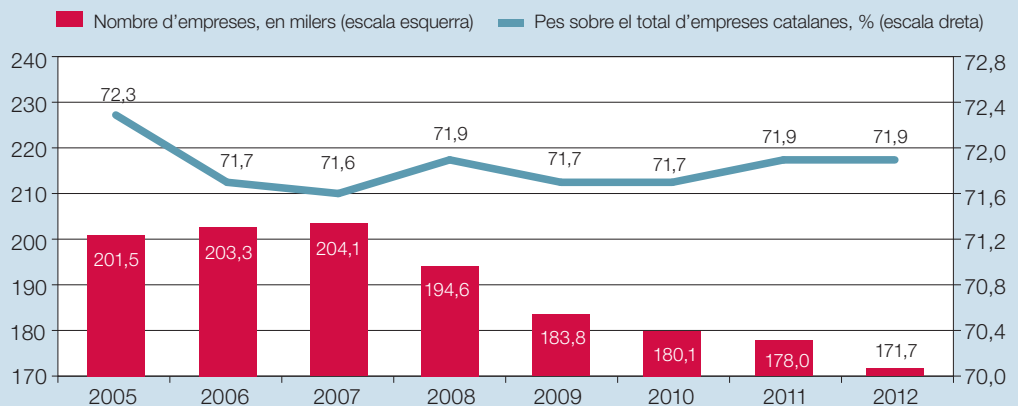
2. Comptes de cotització a la Seguretat Social a 31 de desembre.

3. La taxa d'atur de la província de Barcelona prové de l'Enquesta de Població Activa de l'INE. En els reculls estadístics la taxa d'atur s'ha estimat a partir dels aturats registrats, per tal que sigui comparable amb les de les comarques.

Empreses

(Nombre, en milers, i percentatge sobre el total Catalunya, en %)

Gràfic 4

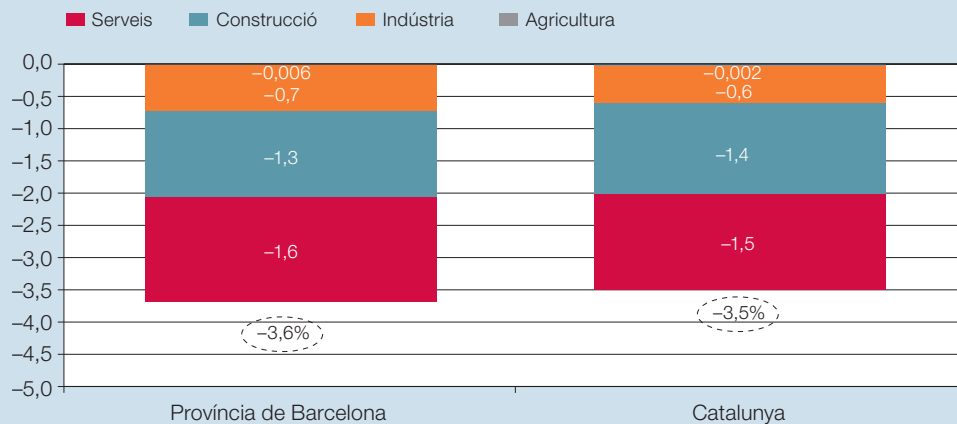
Nota: Dades al quart trimestre de cada any

Font: Departament d'empresa i ocupació de la Generalitat de Catalunya

Aportacions dels sectors al decreixement anual de les empreses. 2012

(En punts percentuals)

Gràfic 5

Font: Departament d'empresa i ocupació de la Generalitat de Catalunya

«Entre el 2007 i el 2012, gairebé un de cada sis ocupats ha perdut la feina a la província de Barcelona»

Els afiliats a la Seguretat Social⁴ a la província de Barcelona han continuat disminuint el 2012 (-3,7 % respecte l'any anterior). La crisi econòmica ha impactat de manera directa en el mercat laboral de la província, des del 2007 el nombre de treballadors a la província ha disminuït a un ritme anual del -3,4%, el que suposa una pèrdua acumulada del 15,8% (400.000 treballadors). Al començament de la crisi la majoria dels nous aturats es concentrava en el sector de la construcció amb contracte temporals, però, el anys posteriors s'han anat incorporant pràcticament tots els sectors. No hi ha dubte que el sector de la construcció ha liderat la pèrdua ocupacional des de l'esclat de la crisi, si bé el 2012, ha estat el sector serveis el que ha reduït plantilla de manera més significativa i ha liderat les destruccions d'ocupacions a la província. Efectivament, el sector terciari ha estat responsable del 53,2% de la pèrdua ocupacional de la província el 2012, seguit de la indústria i la construcció –amb una contribució a la reducció d'ocupació del 23,5% i 23,0%– i, per últim, el sector primari (0,4%).

«La destrucció d'ocupació s'intensifica a tots els grans sectors productius, sobretot al sector terciari»

Pel que fa als subsectors, hi ha hagut un pèrdua generalitzada d'ocupats, excepte en alguns subsectors del sector serveis. Els subsectors que més han contrarestat la disminució d'afiliats han estat: els serveis socials amb allotjament i seus centrals i consultoria empresarial, amb un creixement anual del 4,3% i 7,3%, respectivament. Si s'analiza l'evolució dels ocupats dels cinc principals sectors industrials amb més pes relatiu en l'estructura productiva de Barcelona –que proporcionen feina al 46% dels treballadors industrials i al 7,1% del total de treballadors de la província–, ha estat negativa i més intensa que l'any anterior per a tots els sectors, a excepció de les indústries de productes alimentaris que, tot i registrar una pèrdua d'ocupats, ho fa amb menor intensitat (del -1,5% el 2011 al -1% el 2012). Pel que fa als cinc principals sectors de serveis quant a treballadors –que representen el 45% dels ocupats de serveis i el 35% del total– (gràfic 8b), també han registrat una evolució negativa, que ha estat més intensa que l'any anterior per al comerç al detall i l'engròs i pels serveis de menjar i begudes. En canvi, els ocupats vinculats a l'Administració pública l'evolució negativa ha estat menys intensa que el 2011, any en el qual es va començar a aplicar les mesures d'ajustament preses pel Govern, (-5,8% el 2011 vers -4,7% el 2012), i els afiliats a activitats sanitàries, que fins i tot han augmentat lleugerament al 2012 (-3,7% el 2011 vers el 0,5% el 2012).

El 2012, els **beneficiaris de prestacions** per desocupació –treballadors en situació legal de desocupació que reben alguna de les següents prestacions⁵: contributives, assistencials econòmiques i renda activa d'inserció laboral– han disminuït tant a la província com al conjunt de Catalunya (-3,4% i -3,8%, respectivament). La taxa de cobertura de les prestacions –percentatge d'aturats que reben prestacions d'atur, sense tenir en compte els aturats sense ocupació anterior– s'ha situat en el 67% a la província, la qual cosa suposa una reducció de gairebé 7 punts percentuals respecte el 2011. Això ha estat degut a que els beneficiaris de prestacions contributives i assistencials, que representen el 94% dels beneficiaris, han disminuït el 5% i els aturats han continuat augmentat.

«Els contractes de treball signats augmenten el 0,2% el 2012, com a conseqüència de la incorporació a l'estadística dels contractes de servei a la llar familiar»

Els **contractes de treball** subscrits a la província de Barcelona van augmentar en gairebé 2.500, degut a que el 2012 es van regularitzar els contractes de servei a la llar familiar (84.753). Excloent aquesta

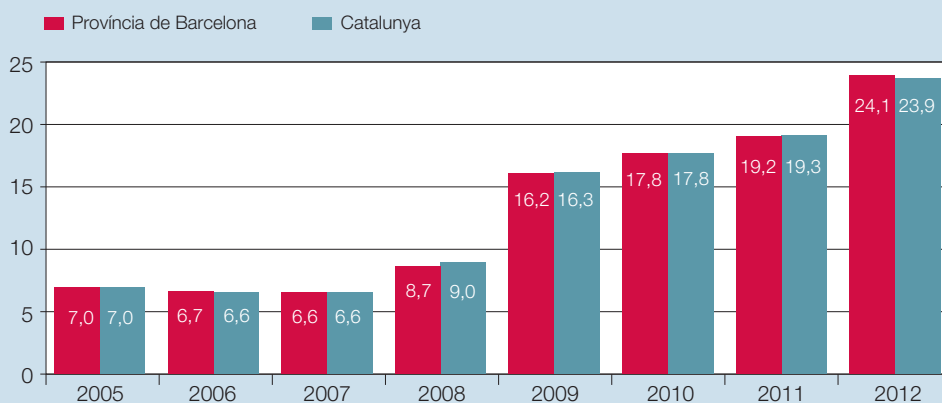
4. Inclou afiliats al Règim General de la Seguretat Social i al Règim especial d'autònoms. Per tal de poder comparar les dades d'ocupació comarcals amb les de la província, també s'analitzen les dades d'afiliats que, a diferència de l'EPA, si proporcionen dades d'àmbit comarcal. Dades a 31 de desembre de cada any.

5. Vegeu l'apartat de Metodologia per a la definició de les diferents tipologies de prestacions.

Taxa d'atur estimada

(En percentatge)

Gràfic 6

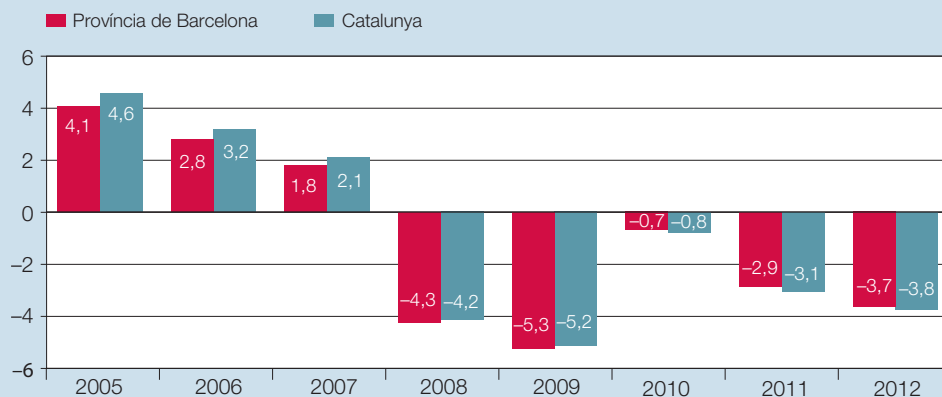
Nota: Dades al quart trimestre de cada any

Font: Enquesta de Població Activa de l'INE

Nombre d'ocupats registrats

(Taxes de variació interanual, en percentatge)

Gràfic 7

Font: Departament d'empresa i ocupació de la Generalitat de Catalunya

incorporació, el nombre de contractes signats subscrits al conjunt de Catalunya van disminuir el 0,45%. Sense aquest nou col·lectiu a l'estadística de contractes, els contractes de treball signats van registrar una forta disminució respecte l'any anterior, tant a la província (-5,1%) com al conjunt de l'Estat (-5,3%). A la província, els contractes indefinits van contribuir en major mesura a aquesta disminució (-7% respecte l'any anterior). Tots els grans sectors productius van registrar una pèrdua de contractes signats, però en diferent mesura, encapçalada pel sector de la construcció, en què gairebé un de cada cinc contractes es va extingir.

Pel que fa a les **finances públiques**, els ingressos pressupostats corresponents a l'exercici 2012 van disminuir el 0,6% interanual al conjunt de la província, i el 0,9% a Catalunya. Els pressupost de despeses també va disminuir tant a la província com a Catalunya (-1% i -1,5%, respectivament), però en menor mesura que l'any anterior. El deute viu va créixer gairebé el mateix a la província i a Catalunya (el 7,4% i el 7,5%, respectivament)

«Tot i el context de caiguda de l'activitat econòmica, les dades de pernoctacions a la província de Barcelona creixen moderadament»

Els indicadors oficials d'**evolució turística** de la província de Barcelona l'any 2012 es poden considerar estables dins d'un context de caiguda de l'activitat econòmica. Cal tenir en compte, però, l'heterogeneïtat de la distribució de l'activitat turística a la Província (zones d'interior, de costa i destinacions urbanes) en la interpretació de les dades de turisme a nivell provincial. Així mateix, cal considerar el pes predominant de la ciutat de Barcelona en aquest sector i, per tant, la influència significativa en els resultats del conjunt provincial. Per aquests motius, l'anàlisi dels indicadors de turisme a nivell provincial es realitza des de dues vessants: ciutat de Barcelona i resta de la província.

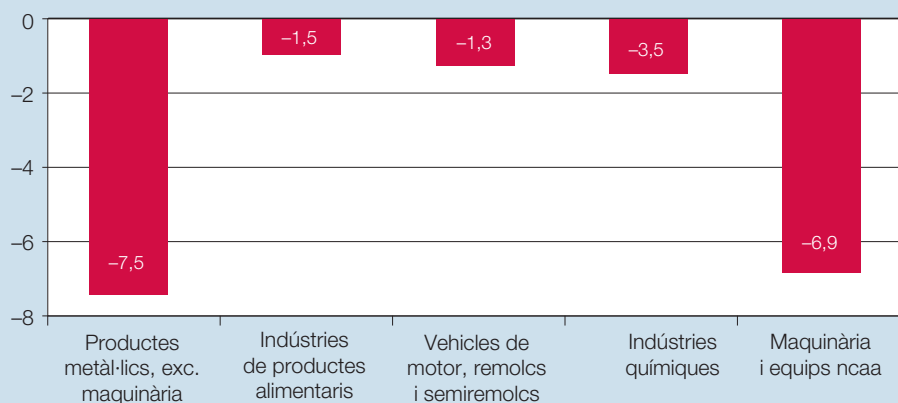
El 2012, la província de Barcelona, sense tenir en compte la ciutat de Barcelona, comptava amb un total de 113.069 places d'allotjament entre hotels, càmpings i establiments de turisme rural. Això suposa la presència de 1.367 places més d'allotjament que el 2011, la majoria d'elles en càmpings. Durant aquest període les places hoteleres es van reduir un 0,5%. Pel que fa als indicadors de demanda, s'observen dues tendències contraposades, el lleu creixement dels turistes en hotels vers el decreixement en càmpings i establiments de turisme rural, especialment significatiu en aquest darrer grup, amb un descens del 22% en el nombre de viatgers. Aquest fet es tradueix en una reducció en el nombre de pernoctacions, que en el turisme rural arriba fins al -18%, però que se sosté en les tipologies d'hotel (5,4%) i càmpings (4,7%). El grau d'ocupació es redueix en totes les tipologies contemplades: als hotels -0,6 punts percentuals, als càmpings -1,7 punts percentuals i als establiments de turisme rural, -4,2 punts percentuals.

Pel que fa a la ciutat de Barcelona, el 2012 els 517 hotels barcelonins van oferir 68.000 places, la qual cosa suposa 650 places més que l'any anterior, de mitjana, segons dades de l'Ajuntament de Barcelona. Tanmateix el grau d'ocupació l'any 2012 va disminuir lleugerament (del 65,3% el 2011 al 64,8% el 2012). Quant a la demanda, el 2012 la ciutat de Barcelona va registrar gairebé 6.650.000 viatgers, quasi un 4% menys que l'any anterior. Els viatgers espanyols van suposar el 70% de la disminució de viatgers a la ciutat Barcelona, amb una pèrdua relativa del -12%, respecte el 2011. Tanmateix, les pernoctacions van créixer moderadament (0,1%), gràcies a l'augment de les pernoctacions dels estrangers (2,9%), que va contrarestar la pèrdua de pernoctacions dels viatgers espanyols (-12,2%).

Nombre d'ocupats registrats en els 5 principals sectors manufacturers.
Província de Barcelona. Any 2012

Gràfic 8a

(Taxes de variació interanual, en %)

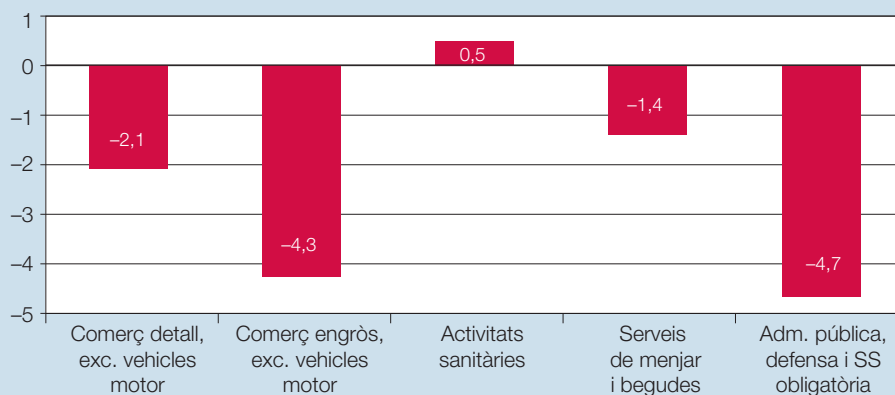
Ocupats	37.041	35.246	33.216	23.141	21.453
---------	--------	--------	--------	--------	--------

Font: Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

Nombre d'ocupats registrats en els 5 principals sectors de serveis.
Província de Barcelona. Any 2012

Gràfic 8b

(Taxes de variació interanual, en %)

Ocupats	232.369	148.423	129.136	122.001	115.528
---------	---------	---------	---------	---------	---------

Font: Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

Comparativa provincial

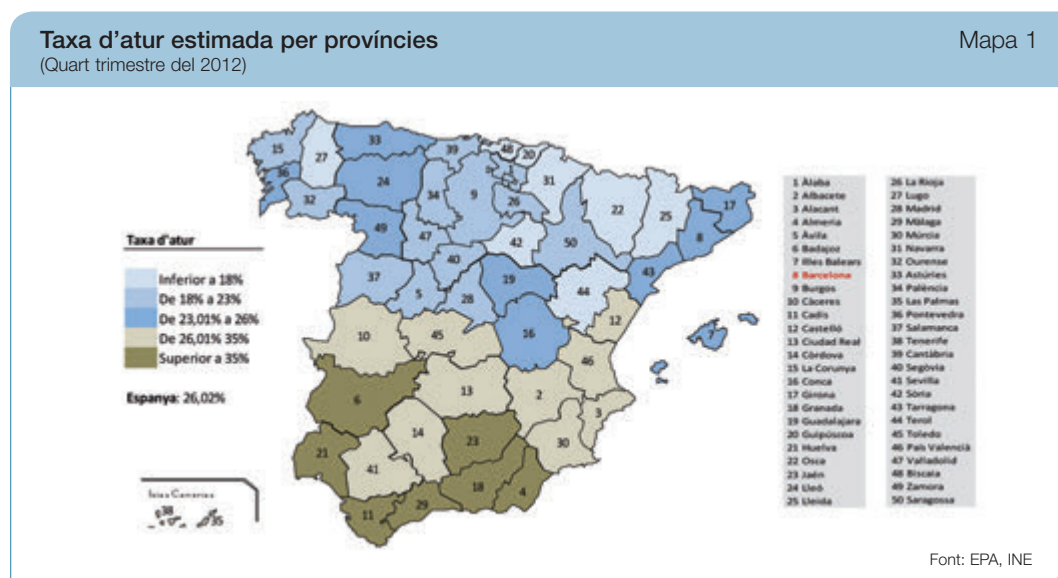
Per primera vegada a l'informe territorial de la província de Barcelona es presenta una breu anàlisi i un recull estadístic comparatiu entre províncies espanyoles per a les principals variables econòmiques.

El 2012, la **població** espanyola va créixer de mitjana el 0,2%, respecte l'any anterior. Tanmateix, la població va disminuir a 22 províncies, Tenerife va encapçalar la major pèrdua relativa d'habitants (-1,2%). La resta de províncies van registrar un creixement moderat de la població, entre les quals es troba la població de la província de Barcelona, amb un lleuger augment del 0,4%. Tanmateix, la província de Barcelona ha estat una de les 13 que ha perdut població estrangera el 2012 (-0,2%), si bé la pèrdua més gran l'encapçala Madrid (-4,9%). Així mateix, el 2013 la població espanyola ha disminuït per primer cop des de que es disposa de dades (el -0,4% respecte l'any anterior), segons les dades provisionals de l'INE. Aquesta caiguda s'ha registrat a gairebé totes les províncies, a excepció de Màlaga (0,5%) i Guipúscoa (0,2%) i Sevilla i Saragossa, on la població s'estanca. La pèrdua de població estrangera i l'estacament de la població autòctona ha estat el motiu principal de que la població en el seu conjunt hagi disminuït arreu de totes les províncies espanyoles; llevat de Saragossa, Guipúscoa i Màlaga.

Quant al nombre d'**ocupats** estimats per l'EPA, el 2012 s'ha registrat una disminució respecte a l'any anterior, amb major o menor intensitat entre les províncies -des del -16,5% d'Albacete al -0,8% de Saragossa-, excepte a Las Palmas, les Illes Balears i Àvila. La pèrdua relativa d'ocupats a la província de Barcelona se situa per sobre la mitjana del conjunt espanyol (-7,2% vs -4,8%). Des del començament de la crisi, la població ocupada a la província barcelonina ha disminuït un 22,5% entre el 2007 i el 2012, la sisena major pèrdua provincial, només superada per Albacete, Ourense, Almeria, Lleó i Castelló.

El 2012, el nombre d'**empreses**, segons el Directori Central d'Empreses (Dirce) de l'INE, va disminuir a totes les províncies, llevat de Sòria (0,7%) i de Burgos, Àvila i Badajoz, on s'estanca. La disminució d'empreses a la província de Barcelona se situa en una posició intermèdia i registra la mateixa caiguda que la mitjana espanyola (-1,6%).

Pel que fa a la **taxa d'atur estimada**, Barcelona se situa en una posició intermèdia a nivell provincial (28è lloc de major a menor), però, gairebé 2 punts percentuals per sota de la mitjana espanyola (24% vers 26%). La taxa d'atur presenta molta dispersió entre les províncies espanyoles, va des del 40,63% a Cadis al 12,59% a Guipúscoa. Al mapa 1, es visualitza com les taxes d'atur més elevades, i per sobre de la mitjana espanyola, es concentren del centre cap al sud de la Península. Per contra, les províncies amb taxes d'atur per sota la mitjana, es troben a la part nord d'Espanya. A excepció de les Illes Balears, la taxa d'atur el 2012 ha augmentat, en major o menor mesura, a totes les províncies espanyoles.

RECALL ESTADÍSTIC COMPARATIU PER PROVINCIES 2012¹

	Població total	Població estrangera	Empreses (Dirce)	Ocupació Registrada	Ocupació Estimada	Desocupació Estimada	Taxa d'atur estimada	Aturats registrats	Deute viu/ habitant
Alacant	0,5%	-1,3%	-1,4%	-3,9%	-4,9%	5,6%	28,6%	5,4%	678
Àlava	1,0%	4,9%	-2,6%	-4,9%	-11,2%	61,1%	18,3%	18,8%	1.868
Albacete	0,1%	0,1%	-1,6%	-9,7%	-16,5%	26,7%	34,0%	15,2%	824
Almeria	0,2%	-0,6%	-1,3%	-6,0%	-2,3%	12,9%	36,6%	9,4%	891
Astúries	-0,4%	0,8%	-1,3%	-6,5%	-5,7%	26,1%	23,8%	14,6%	448
Àvila	-0,8%	2,5%	0,0%	-7,8%	0,2%	0,6%	22,2%	13,5%	656
Badajoz	0,1%	2,2%	0,0%	-4,7%	-3,4%	21,0%	35,4%	7,1%	399
Barcelona	0,4%	-0,2%	-1,6%	-3,7%	-7,2%	16,7%	24,1%	5,7%	700
Biscaia	0,2%	4,5%	-3,6%	-5,3%	-3,2%	18,6%	17,2%	15,8%	1.164
Burgos	-0,2%	-0,7%	0,0%	-5,7%	-2,2%	22,5%	17,9%	14,6%	737
Càceres	-0,4%	1,6%	-1,7%	-5,0%	-6,9%	27,1%	31,6%	9,2%	350
Cadis	0,1%	3,0%	-1,9%	-9,5%	-7,6%	15,8%	40,6%	10,3%	1.492
Cantàbria	0,1%	0,8%	-1,9%	-6,3%	-4,1%	20,2%	19,2%	14,3%	415
Castelló	0,0%	0,2%	-1,5%	-5,1%	-3,2%	2,1%	27,7%	6,3%	722
Ciudad Real	0,0%	-1,4%	-1,7%	-11,1%	-8,3%	9,1%	30,6%	18,7%	610
Conca	-0,5%	2,4%	-2,1%	-9,6%	-8,6%	24,4%	24,7%	14,6%	911
Còrdova	-0,2%	-0,3%	-1,8%	-7,3%	-6,3%	6,9%	34,7%	17,7%	839
Girona	0,6%	0,9%	-0,1%	-4,4%	-2,3%	2,3%	24,2%	2,2%	929
Granada	-0,2%	2,1%	-2,4%	-6,0%	-8,4%	34,1%	37,3%	10,2%	757
Guadalajara	1,2%	1,7%	-0,3%	-7,2%	-1,0%	28,7%	25,8%	11,2%	566
Guipúscoa	0,4%	4,4%	-4,9%	-4,7%	-11,1%	9,7%	12,6%	15,9%	1.075
Huelva	0,2%	3,0%	-3,1%	-8,3%	-3,1%	4,8%	36,0%	10,5%	1.220
I. Balears	0,6%	-0,1%	-2,4%	-3,2%	3,2%	-1,6%	24,3%	-2,3%	993
Jaén	-0,1%	10,1%	-2,7%	-8,9%	-9,7%	33,3%	36,8%	30,7%	1.039
La Corunya	-0,3%	1,4%	-1,1%	-4,6%	-4,3%	25,7%	20,1%	8,2%	344
La Rioja	0,2%	0,2%	-1,4%	-5,7%	-4,2%	-4,1%	18,7%	8,7%	368
Las Palmas	0,3%	0,9%	-1,0%	-3,2%	2,5%	9,8%	33,9%	7,2%	652
Lleida	0,2%	0,4%	-2,5%	-4,5%	-5,9%	-1,3%	17,8%	5,5%	942
Lleó	-0,7%	-0,4%	-0,9%	-7,0%	-9,3%	28,3%	23,8%	14,8%	1.045
Lugo	-0,7%	1,6%	-0,9%	-5,1%	-6,9%	39,2%	17,0%	10,0%	383
Madrid	0,1%	-4,9%	-0,5%	-4,3%	-2,2%	6,7%	19,9%	11,4%	1.449
Màlaga	0,9%	3,1%	-2,0%	-5,7%	-7,2%	9,4%	35,3%	8,1%	1.023
Múrcia	0,3%	-1,0%	-2,5%	-6,4%	-5,4%	8,8%	29,6%	8,1%	658
Navarra	0,4%	-2,8%	-0,6%	-5,0%	-4,2%	23,8%	17,2%	10,6%	499
Oscsa	-0,3%	0,1%	-1,4%	-4,3%	-0,8%	2,8%	14,3%	6,8%	662
Ourense	-0,9%	1,2%	-0,6%	-4,4%	-7,5%	15,2%	22,7%	7,8%	503
Palència	-0,6%	2,0%	-1,1%	-6,6%	-1,4%	4,4%	18,7%	20,8%	541
Pontevedra	-0,5%	1,8%	-1,1%	-5,5%	-2,6%	2,2%	23,8%	7,3%	342
Salamanca	-0,7%	0,9%	-1,7%	-6,7%	-5,0%	28,2%	21,7%	11,6%	695
Saragossa	0,5%	1,3%	-2,2%	-4,4%	-0,8%	13,7%	19,9%	8,7%	1.069
Segòvia	-0,3%	2,5%	-1,5%	-6,0%	-5,2%	30,3%	20,4%	10,6%	518
Sevilla	0,5%	3,3%	-1,8%	-7,1%	-4,4%	15,7%	32,6%	11,9%	631
Sòria	-0,7%	-2,3%	0,7%	-6,5%	-5,1%	18,6%	15,7%	15,1%	591
Tarragona	0,3%	0,6%	-2,3%	-5,6%	-5,8%	16,4%	25,6%	5,1%	1.278
Tenerife	-1,2%	1,6%	-0,8%	-3,8%	-6,1%	5,5%	31,9%	7,4%	957
Terol	-0,6%	1,3%	-0,5%	-5,1%	-2,1%	3,1%	15,5%	8,2%	997
Toledo	0,6%	1,5%	-2,5%	-9,6%	-8,4%	22,9%	30,6%	16,6%	587
València	0,1%	-1,3%	-2,3%	-5,9%	-4,7%	13,6%	27,9%	7,5%	970
Valladolid	-0,1%	-0,9%	-1,6%	-5,7%	-5,4%	9,9%	19,8%	12,7%	551
Zamora	-0,9%	4,7%	-0,3%	-7,1%	-14,8%	35,5%	25,3%	14,0%	539
Espanya	0,2%	0,3%	-1,6%	-16,6%	-4,8%	13,1%	26,0%	9,6%	888

1. Variació 2011-2012, a excepció d'alguns indicadors amb la dada de 2012 (en cursiva) 2. Inclou Ajuntaments, Diputacions, entitats locals menors i mancomunitats
 Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

RECULL ESTADÍSTIC COMPARATIU PER COMARQUES 2012*

	Alt Penedès	Anoia	Bages	Baix Llobre.	Barcelonès	Berguedà
DEMOGRAFIA						
Població Total	0,6%	0,3%	0,1%	0,4%	0,3%	-0,8%
Població de menys de 16 anys	2,1%	1,4%	1,5%	1,1%	1,3%	0,8%
Població potencialment activa (16-64)	-0,2%	-0,4%	-0,5%	-0,4%	-0,1%	-1,3%
Població de 65 anys i més	1,7%	1,5%	1,0%	3,1%	1,1%	-0,4%
Població ETCA ¹	1,0%	0,6%	0,8%	1,0%	1,0%	-0,5%
Pob. resident a l'estranger	13,4%	13,0%	6,7%	11,1%	8,5%	8,8%
Índex d'envelliment	84,3	85,1	110,4	83,2	144,8	165,9
Nacionalitat espanyola	0,8%	0,5%	0,0%	0,7%	0,1%	-0,4%
Nacionalitat estrangera	-1,5%	-1,6%	0,9%	-1,8%	1,5%	-4,8%
Taxa d'estrangeria total	12,2%	9,5%	12,1%	11,4%	18,0%	9,3%
Àfrica	2,0%	-1,6%	2,4%	0,3%	1,8%	2,4%
Amèrica	-9,9%	-8,0%	-5,5%	-6,9%	-2,7%	-13,7%
Àsia	6,8%	13,4%	7,1%	15,0%	5,4%	-18,7%
Europa	-0,4%	0,6%	1,8%	-1,1%	4,7%	-3,4%
Unió Europea	1,0%	1,3%	1,4%	-2,0%	4,5%	-1,2%
ACTIVITAT ECONÒMICA						
Nombre d'empreses	-3,0%	-5,3%	-4,5%	-4,2%	-3,0%	-3,9%
Agricultura	10,0%	5,0%	-3,4%	-11,4%	6,1%	6,1%
Indústria	-5,2%	-5,2%	-5,7%	-5,9%	-8,2%	-2,9%
Construcció	-13,6%	-19,6%	-15,2%	-13,2%	-13,0%	-19,2%
Serveis	-0,9%	-3,1%	-2,6%	-2,5%	-1,8%	-1,5%
Dimensió mitjana	9,0	7,1	8,4	10,2	11,5	5,2
MERCAT DE TREBALL						
Ocupats	-3,9%	-5,5%	-4,2%	-4,5%	-3,3%	-4,7%
Assalariats	-4,5%	-6,1%	-4,4%	-5,2%	-3,4%	-5,5%
Autònoms	-1,5%	-3,5%	-3,3%	-1,4%	-2,2%	-3,0%
Agricultura	-4,3%	-2,0%	-3,4%	-14,0%	10,3%	-1,8%
Indústria	-3,6%	-5,8%	-5,2%	-5,5%	-6,2%	-7,9%
Construcció	-13,5%	-23,3%	-15,7%	-11,6%	-14,8%	-16,4%
Serveis	-3,0%	-2,4%	-2,1%	-3,4%	-2,4%	-1,1%
Activitats d'alt contingut tecnològic	-7,7%	-1,4%	-2,5%	-5,8%	-3,0%	18,3%
Ind. Tecnologia alta	-7,0%	-11,3%	-35,9%	-6,2%	-0,4%	300,0%
Ind. Tecnologia mitjana-alta	-8,0%	0,3%	-0,7%	-5,7%	-4,0%	29,3%
Serveis de tecnologia alta-punta	-5,2%	-4,5%	-2,0%	-5,7%	-2,8%	0,0%
Aturats registrats	8,0%	11,9%	3,0%	7,6%	3,7%	10,5%
Homes	5,7%	11,9%	2,1%	4,2%	2,0%	6,6%
Dones	10,5%	12,0%	3,9%	11,1%	5,6%	14,8%
Nacionals	11,8%	13,1%	4,9%	9,9%	6,8%	10,9%
Estrangers	-3,4%	5,8%	-4,5%	-2,7%	-6,3%	8,3%
Agricultura	32,9%	31,2%	22,8%	4,4%	6,4%	10,4%
Indústria	8,3%	11,5%	-1,4%	1,9%	1,4%	6,8%
Construcció	-3,5%	13,1%	2,8%	-1,3%	-5,1%	10,4%
Serveis	11,3%	14,0%	5,4%	12,6%	6,8%	10,1%
Sense ocupació anterior	-19,6%	-5,8%	-10,6%	-3,0%	-8,4%	30,9%
Població activa local estimada	-1,4%	-1,6%	-1,7%	-1,5%	-1,0%	-2,5%
Taxa d'atur registrat estimada	16,7%	20,2%	17,1%	16,7%	15,1%	17,2%
Homes	15,6%	17,8%	15,9%	15,5%	14,8%	15,7%
Dones	17,9%	23,2%	18,6%	18,2%	15,4%	18,9%
Nombre de contractes total	-7,1%	2,3%	1,1%	-1,7%	0,9%	-0,2%
Beneficiaris de prestacions	1,9%	3,5%	-6,1%	-3,1%	-4,8%	-1,7%
Taxa Cobertura Prestacions	66,6%	66,9%	63,1%	66,8%	67,0%	67,9%
FINANCES PÚBLIQUES						
Ingressos. Classificació econòmica	-5,4%	-12,0%	-4,8%	-5,3%	2,8%	-6,2%
Despeses. Classificació econòmica	-6,0%	-9,7%	-4,1%	-4,9%	2,6%	-7,0%
Deute viu	5,1%	3,9%	0,6%	-1,4%	10,7%	37,5%
Ingressos corrents per habitant	959	941	949	889	1.149	1.337
Inversió per habitant	103	172	112	55	171	199
Deute viu per habitant	387,7	763,0	668,2	497,4	675,7	786,5
Deute sobre Ingressos corrents	40,4%	81,0%	70,4%	56,0%	58,8%	58,8%

*Variació 2011-2012, a excepció d'alguns indicadors amb la dada de 2012 (en cursiva) 1. Dades dels anys 2010 i 2011.

Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

Garraf	Maresme	Osona	Vallès Occid.	Vallès Oriental	Província BCN	
DEMOGRAFIA						
0,4%	0,4%	0,3%	0,7%	0,7%	0,4%	Població Total
1,1%	1,2%	1,5%	1,5%	1,4%	1,3%	Població de menys de 16 anys
-0,3%	-0,4%	-0,2%	0,0%	0,0%	-0,2%	Població potencialment activa (16-64)
2,9%	2,7%	0,7%	2,5%	2,8%	1,8%	Població de 65 anys i més
-0,4%	1,0%	0,8%	1,2%	0,9%	1,0%	Població ETCA1
10,4%	9,1%	13,0%	7,5%	11,3%	8,8%	Pob. resident a l'estranger
84,7	89,7	92,3	76,7	75,3	104,9	Índex d'envelliment
0,7%	0,7%	0,5%	1,1%	1,2%	0,5%	Nacionalitat espanyola
-1,1%	-2,0%	-1,4%	-2,3%	-3,1%	-0,2%	Nacionalitat estrangera
16,0%	12,2%	14,2%	11,4%	10,7%	14,3%	Taxa d'estrangeria total
-1,5%	-0,4%	-0,3%	0,3%	-0,8%	0,5%	Àfrica
-8,6%	-6,7%	-9,0%	-7,4%	-10,2%	-4,8%	Amèrica
9,3%	0,3%	6,1%	11,0%	11,8%	6,2%	Àsia
2,2%	-0,3%	-1,3%	-0,4%	1,2%	2,3%	Europa
1,8%	-1,7%	-2,3%	-1,2%	1,1%	1,9%	Unió Europea
ACTIVITAT ECONÒMICA						
-3,7%	-3,3%	-3,0%	-4,4%	-4,8%	-3,6%	Nombre d'empreses
-45,5%	-7,9%	-1,6%	15,6%	-9,2%	-1,6%	Agricultura
-4,6%	-6,2%	-3,2%	-6,5%	-5,3%	-6,4%	Indústria
-14,6%	-13,9%	-9,1%	-14,2%	-18,8%	-14,0%	Construcció
-2,0%	-1,3%	-2,0%	-2,3%	-2,3%	-2,0%	Serveis
5,7	7,0	7,2	10,6	8,1	10,2	Dimensió mitjana
MERCAT DE TREBALL						
-5,0%	-3,3%	-2,1%	-4,3%	-4,9%	-3,7%	Ocupats
-6,8%	-3,7%	-3,3%	-4,7%	-5,7%	-4,1%	Assalariats
-1,1%	-2,3%	1,1%	-2,5%	-2,1%	-2,0%	Autònoms
-3,2%	-5,6%	-2,0%	7,3%	-12,0%	-3,7%	Agricultura
-6,7%	-2,5%	-0,9%	-6,4%	-5,5%	-5,5%	Indústria
-15,9%	-18,4%	-11,1%	-17,8%	-16,1%	-15,3%	Construcció
-3,5%	-1,7%	-1,6%	-2,3%	-2,8%	-2,5%	Serveis
-6,5%	6,7%	-4,4%	-2,6%	-6,3%	-3,4%	Activitats d'alt contingut tecnològic
-5,1%	-2,6%	-3,5%	-13,1%	-1,5%	-5,6%	Ind. Tecnologia alta
-7,9%	12,2%	-4,0%	-4,9%	-8,1%	-4,5%	Ind. Tecnologia mitjana-alta
12,0%	7,7%	-7,6%	16,5%	-1,5%	-1,0%	Serveis de tecnologia alta-punta
5,1%	5,8%	2,5%	7,7%	7,5%	5,7%	Aturats registrats
3,2%	3,0%	1,1%	5,6%	6,1%	3,7%	Homes
7,1%	8,7%	3,8%	10,0%	8,8%	8,0%	Dones
7,3%	7,0%	4,2%	9,9%	9,4%	8,2%	Nacionals
-5,0%	0,0%	-1,6%	-2,3%	-1,1%	-3,7%	Estrangers
35,4%	13,7%	1,8%	13,4%	18,9%	15,4%	Agricultura
3,4%	0,5%	-0,6%	5,8%	5,3%	3,1%	Indústria
-7,0%	-0,3%	0,2%	0,5%	3,6%	-1,5%	Construcció
9,6%	8,8%	5,8%	11,0%	9,0%	8,9%	Serveis
-12,7%	4,8%	-2,9%	3,1%	5,4%	-3,4%	Sense ocupació anterior
-1,3%	-1,5%	-1,6%	-1,1%	-1,2%	-1,2%	Població activa local estimada
17,7%	17,9%	17,1%	18,1%	17,7%	16,6%	Taxa d'atur registrat estimada
16,3%	16,6%	15,3%	17,0%	16,2%	15,7%	Homes
19,4%	19,3%	19,4%	19,4%	19,5%	17,6%	Dones
-4,6%	4,7%	-4,2%	-0,9%	0,1%	0,2%	Nombre de contractes total
-5,7%	-3,7%	-4,5%	-2,4%	-0,5%	-3,4%	Beneficiaris de prestacions
65,9%	70,4%	70,2%	65,8%	67,5%	67,0%	Taxa Cobertura Prestacions
FINANCES PÚBLIQUES						
5,6%	4,1%	-7,7%	-3,7%	-3,2%	-0,6%	Ingressos. Classificació econòmica
3,3%	1,3%	-8,0%	-5,5%	-2,5%	-1,0%	Despeses. Classificació econòmica
37,2%	10,6%	-7,3%	3,8%	1,0%	7,4%	Deute viu
1.051	971	903	884	1.010	1.021	Ingressos corrents per habitant
21	73	90	49	118	114	Inversió per habitant
1.102,5	746,3	625,3	632,5	622,1	651,4	Deute viu per habitant
104,9%	76,8%	69,3%	71,6%	61,6%	63,8%	Deute sobre Ingressos corrents

*Variació 2011-2012, a excepció d'alguns indicadors amb la dada de 2012 (en cursiva) 1. Dades dels anys 2010 i 2011.

Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

3. Visió de conjunt de l'evolució econòmica comarcal

«El 2012 la població continua estancada a totes les comarques barcelonines, excepte al Berguedà, que registra una disminució dels habitants per segon any consecutiu»

El 2012, el creixement de la **població** continua estancat a totes les comarques de la província, a excepció del Berguedà, on disminueix la seva població per tercer any consecutiu, amb una pèrdua acumulada de -1,8%. De la resta de comarques, la població de les tres que se situen més a l'interior (Bages, Osona i Anoia) ha crescut en menor mesura (entre el 0% i 0,3%), a continuació se situen les quatre comarques costaneres (Garraf, Baix Llobregat, Barcelonès i Maresme), amb augments del 0,31% al 0,5%, i, per últim, les comarques de l'Alt Penedès, el Vallès Oriental i el Vallès Occidental, on ha crescut per sobre del 0,5% (vegeu el mapa 2). Tal com ha esdevingut a nivell provincial, l'estancament de la població a les comarques ha estat principalment degut a la desacceleració del fort ritme de creixement dels darrers anys de la població estrangera. De fet, la població immigrant només ha registrat un lleuger creixement a les comarques del Barcelonès i el Bages (1,5% i 0,9%, respectivament), a les nou comarques barcelonines restants s'ha reduït, des del -4,8% del Berguedà al -1,1% al Garraf.

«La població estrangera disminueix a gairebé totes les comarques, llevat al Barcelonès i al Bages»

L'enduriment de la crisi esdevingut durant l'any 2012 es reflecteix clarament en la contracció experimentada en el nombre d'**empreses** a totes les comarques barcelonines, respecte l'any anterior. No només les comarques barcelonines han reduït el seu teixit empresarial, sinó que ho han fet amb més intensitat que els dos anys precedents, llevat el Garraf i el Berguedà que el darrer han registrat una disminució similar al 2011, però més intensa que el 2010. La contracció del teixit empresarial l'any 2012 va des del -5,3% de l'Anoia fins al -3% d'Osona.

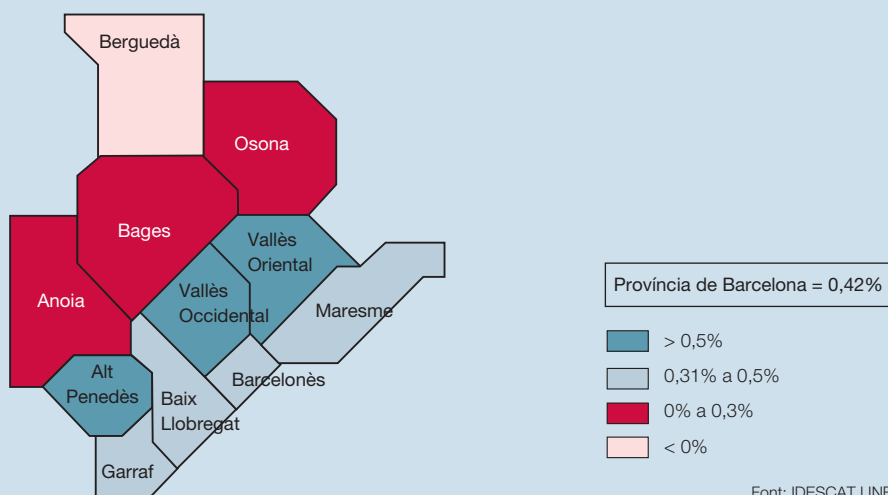
«La disminució del nombre d'empreses s'intensifica a totes les comarques el 2012»

En general el 2012 s'ha caracteritzat per davallades força intenses a tots els sectors, encapçalades pel sector de la construcció, que continua aprimant-se de forma intensa a totes les comarques, a l'entorn del -15% de mitjana. Tanmateix, un altre tret característic del 2012 és que la desaparició d'empreses al sector de la construcció ja no és la que més contribueix a la pèrdua de teixit empresarial a totes les comarques –ho ha estat per l'Alt Penedès, l'Anoia, el Berguedà i el Vallès Oriental. Les empreses del sector terciari, tot i haver registrat disminucions més modestes a totes les comarques, han contribuït més negativament al creixement empresarial a sis comarques: el Bages, el Baix Llobregat, el Barcelonès, el Garraf, Osona i el Vallès Occidental, degut a la seva importància en l'estructura empresarial (vegeu el gràfic 9).

El sector industrial ha registrat disminucions intenses, però amb comportaments diferents segons la comarca, registrant la davallada més forta al Barcelonès (-8%), les menors a les comarques del Berguedà i d'Osona (-2,9% i -3,15%, respectivament) i la resta de comarques han registrat disminucions que oscil·len entre el -4,5% i el -6,5%. L'aportació del sector agrícola i ramader al creixement empresarial ha estat petita a totes les comarques, però de diferent magnitud: ha estat positiva només a l'Alt Penedès, l'Anoia, el Barcelonès, el Berguedà i el Vallès Occidental. La dimensió mitjana de les empreses pràcticament s'ha mantingut estable el 2012 a totes les comarques, oscil·lant entre els 11 treballadors per empresa al Barcelonès i els 5 al Berguedà.

Nombre d'habitants. Any 2012 (Taxes de variació interanual, en %)

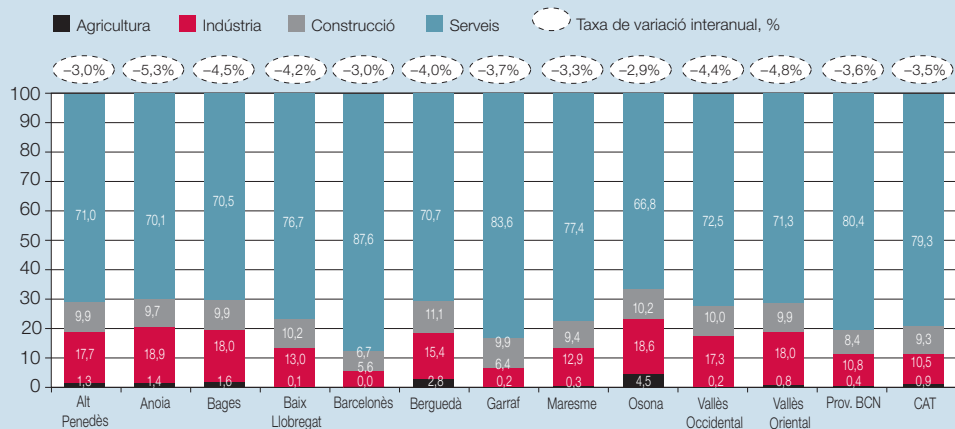
Mapa 2

Estructura empresarial. Any 2012

(en percentatge sobre el total d'empreses de la comarca)

Gràfic 9

Nota: Dades al quart trimestre de cada any

Font: Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

«L'any 2012 els ocupats disminueixen a les 11 comarques barcelonines i amb més intensitat que l'any precedent»

L'any 2012, l'ocupació va disminuir per cinquè any consecutiu a la província de Barcelona, i ho va fer amb més intensitat que l'any precedent. Aquesta evolució negativa, ha estat similar entre comarques, i oscil·la entre el -5,5% de l'Anoia i el -2,1% d'Osona. L'Anoia i el Garraf són les que han registrat una pèrdua més intensa de l'ocupació, amb caigudes superiors al -5%, per sobre de la del conjunt de la província (-3,7%). La forta disminució dels treballadors assalariats en aquestes comarques ha fet que, en global, l'ocupació disminuís més a aquestes comarques que a la resta.

Si s'analitza l'evolució del darrer any dels assalariats per la dimensió de l'empresa en la qual treballen, s'observa que els ocupats a empreses grans, de més de 250 treballadors –que ocupen al 32%, de mitjana, del total treballadors–, ha registrat una evolució molt diferent segons la comarca. A la comarca del Berguedà el nombre de treballadors en empreses grans s'ha duplicat, i a Osona i al Maresme ha crescut, però, més moderadament (5,8% i 3,8%, respectivament). Per contra, els ocupats de la resta de comarques han disminuït en aquest tram de grans empreses (des del -7,8% del Garraf i l'Alt Penedès al -0,5% de l'Anoia). En el tram d'empreses mitjanes, d'entre 51 i 250 treballadors –que ocupen al 22% dels treballadors–, totes les comarques han registrat una evolució negativa, però amb taxes de diferent intensitat, que van des de la notable pèrdua d'ocupats del 34% al Berguedà al -0,5% del Bages. Els ocupats a empreses petites, d'entre 6 i 50 treballadors –el 31% del total de treballadors– han disminuït a totes les comarques al voltant del 5%, excepte a l'Anoia, Osona i el Vallès Occidental, on la pèrdua ha estat més intensa (-9%, -8% i -7%, respectivament). Per últim, els ocupats en microempreses de menys de 5 treballadors –el 15% del total de treballadors– han disminuït a totes les comarques barcelonines amb taxes que van des del -6,4% del Vallès Oriental al -1,6% de l'Alt Penedès.

«La construcció continua sent el sector que més ocupats ha perdut relativament a totes les comarques»

Des del punt de vista sectorial, la construcció és l'activitat que més ocupats ha perdut a totes les comarques, amb taxes de dos dígitos, que van des del -23,3% a l'Anoia al -11,1% a Osona. Així mateix, l'intensiu aprimament del sector de la construcció els darrers anys ha comportat una pèrdua del seu pes en conjunt de l'economia comarcal, fet que ha provocat que ja no sigui el sector que més negativament contribueixi al decreixement total dels ocupats a totes les comarques. Així, el sector de la construcció ha estat el sector que més negativament ha contribuït al creixement de l'ocupació a l'Anoia, el Berguedà i el Maresme; la indústria ho ha estat per al Bages i el Vallès Oriental; i el sector terciari per a les restants sis comarques. Per contra, els ocupats en activitats de la llar han crescut en deu de les onze comarques barcelonines, a conseqüència de la regularització d'aquest sector l'any 2012. Aquest sector juntament amb els de les activitats immobiliàries i les activitats sanitàries i els serveis socials són els únics que han incrementat el seu nombre d'ocupats al conjunt de la província (3,2%, 1,4% i 1,0%, respectivament). Els ocupats a les activitats immobiliàries han augmentat en sis de les onze comarques i els de les activitats sanitàries en vuit comarques.

El quadre 3 recull l'evolució dels ocupats per gran sectors econòmics i, a més, per a la indústria i els serveis s'analitzen els ocupats atenent a la intensitat tecnològica o el grau de coneixement necessari per realitzar les activitats. L'any 2012, el 10% dels assalariats de la província treballaven en activitats considerades d'alt contingut tecnològic, una dècima més que l'any anterior. Les comarques del Vallès Occidental i Oriental són les que tenen un percentatge més elevat d'ocupats en activitats d'alt contingut tecnològic respecte el total d'ocupats (13,3% i 14,3%, respectivament) i el Berguedà la que menys (1,9%). Aquestes activitats han perdut ocupació a la província el 2012 respecte el 2011 (-3,4%), però el descens ha estat lleugerament inferior al registrat al conjunt de l'afiliació (-3,7%). Aquest comportament ha estat degut sobretot a l'evolució menys negativa dels serveis de tecnologia alta-punta –que engloben els sectors de la recerca i desenvolupament, de les telecomunicacions, dels serveis de tecnologies de la informació i serveis d'informació.

Nombre d'ocupats per sectors. Any 2012

(Taxa de variació interanual, en percentatge)

Quadre 2

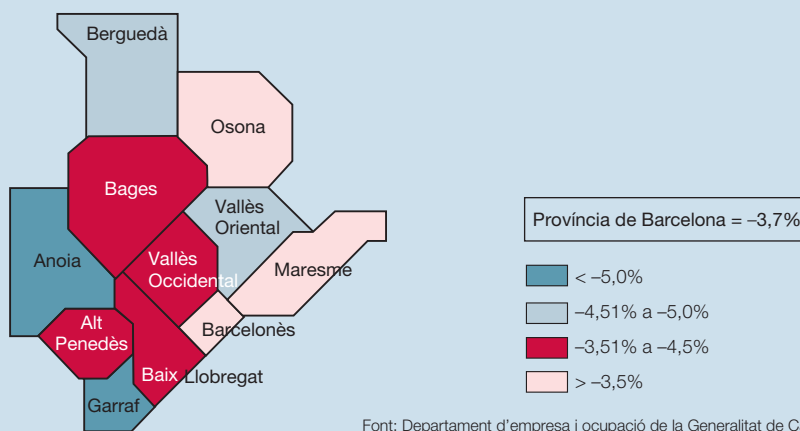
	Alt Penedès	Anoia	Bages	Baix Llobregat	Barcelonès	Berguedà
Total	-3,9	-5,5	-4,2	-4,5	-3,3	-4,7
Agricultura	-4,3	-2,0	-3,4	-14,0	10,3	-1,8
Indústria	-3,6	-5,8	-5,2	-5,5	-6,2	-7,9
Construcció	-13,5	-23,3	-15,7	-11,6	-14,8	-16,4
Serveis	-3,0	-2,4	-2,1	-3,4	-2,4	-1,1
Activitats d'alt contingut tecnològic	-7,7	-1,4	-2,5	-5,8	-3,0	18,3
Ind. Tecnologia alta	-7,0	-11,3	-35,9	-6,2	-0,4	300,0
Ind. Tecnologia mitjana-alta	-8,0	0,3	-0,7	-5,7	-4,0	29,3
Serveis de tecnologia alta-punta	-5,2	-4,5	-2,0	-5,7	-2,8	0,0
	Garraf	Maresme	Osona	Vallès Occidental	Vallès Oriental	Província de Barcelona
Total	-5,0	-3,3	-2,1	-4,3	-4,9	-3,7
Agricultura	-3,2	-5,6	-2,0	7,3	-12,0	-3,7
Indústria	-6,7	-2,5	-0,9	-6,4	-5,5	-5,5
Construcció	-15,9	-18,4	-11,1	-17,8	-16,1	-15,3
Serveis	-3,5	-1,7	-1,6	-2,3	-2,8	-2,5
Activitats d'alt contingut tecnològic	-6,5	6,7	-4,4	-2,6	-6,3	-3,4
Ind. Tecnologia alta	-5,1	-2,6	-3,5	-13,1	-1,5	-5,6
Ind. Tecnologia mitjana-alta	-7,9	12,2	-4,0	-4,9	-8,1	-4,5
Serveis de tecnologia alta-punta	12,0	7,7	-7,6	16,5	-1,5	-1,0

Font: Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

Nombre d'ocupats registrats. Any 2012

(Taxes de variació interanual, en percentatge)

Mapa 3

Font: Departament d'empresa i ocupació de la Generalitat de Catalunya

L'any 2012, l'ocupació comarcal en activitats d'alt contingut tecnològic ha evolucionat negativament a totes les comarques, llevat al Berguedà i al Maresme. Al Berguedà, el nombre d'ocupats ha augmentat de les indústries de tecnologia alta i mitjana-alta, obtenint com a resultat un increment del 18,3% per al global d'activitats d'alt contingut tecnològic. Al Maresme, els ocupats en aquestes activitats han crescut el 6,7%, gràcies a l'increment d'ocupats a les indústries de tecnologia mitjana-alta i serveis de tecnologia alta-punta. Per contra, la disminució dels ocupats en activitats d'alt contingut tecnològic a la resta de comarques ha estat de diferent intensitat segons la comarca (des del -1,4% de l'Anoia al -7,7% de l'Alt Penedès).

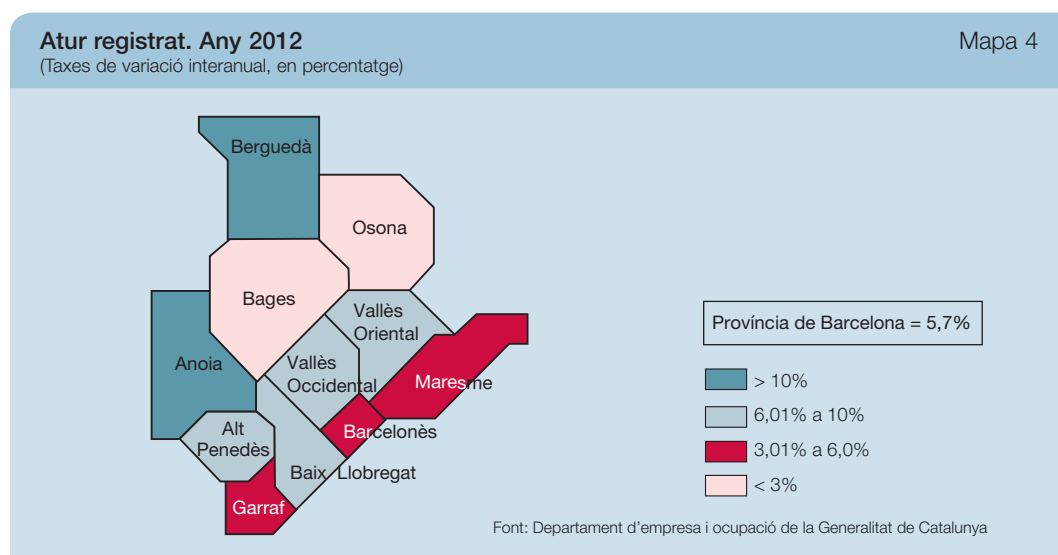
«El 2012, l'atur registrat va augmentar a totes les comarques barcelonines, però amb menys intensitat que l'any anterior»

Quant a l'**atur registrat**, cal destacar que el nombre d'aturats es va incrementar a totes les comarques barcelonines l'any 2012, però amb menor intensitat que l'any anterior, llevat de l'Anoia. De fet l'Anoia és la comarca amb el major increment del nombre d'aturats (11,9% respecte el 2011), seguida del Berguedà (10,5%) i, per contra els aturats de les comarques d'Osona, del Bages i del Barcelonès van créixer en menor mesura a (2,5%, 3,0% i 3,7% respectivament). A la resta de comarques els aturats van augmentar amb taxes de variació entre el 5% i el 8%. Tanmateix, el 2012 la taxa d'atur registrat estimada va augmentar entre un i dos punts percentuals a totes les comarques barcelonines, degut a la disminució de població activa i l'augment d'aturats. El Barcelonès ha estat la comarca barcelonina amb la taxa d'atur registrat menor (15%), per contra l'Anoia va registrar la taxa més alta (20%). A la resta de comarques taxa d'atur registrat va oscil·lar entre el 17% i el 18%.

Els **beneficiaris de prestacions** van disminuir a totes les comarques barcelonines, excepte a l'Anoia i l'Alt Penedès. La taxa de cobertura –percentatge de desocupats que perceben prestacions sobre el total d'aturats (sense tenir en compte els aturats sense ocupació anterior)–, va disminuir a totes les comarques, degut a què, per una banda, els aturats registrats han crescut i, per una altra banda, disminueixen els beneficiaris de prestacions de desocupació a nivell contributiu i assistencial. En canvi, els beneficiaris de prestacions de renda activa per inserció han crescut a totes les comarques (el 22% de creixement mitjà).

Pel que fa a les dades de **contractació**, tot i la incorporació a l'estadística dels contractes signats a serveis de la llar, sis de les onze comarques van registrar una disminució, encapçalada per l'Alt Penedès, el Garraf i Osona (–7,1%, –4,6% i –4,2%, respectivament). Per contra, el Maresme ha estat la comarca que més ha incrementat el nombre de contractes signats (4,7%). La resta obtenen augmentos o disminucions modestos que oscil·len entre el –1,7% i el 2,3%.

El 2012, el **deute viu per habitant** a la província de Barcelona es va situar en 651€/habitant, segons les dades dels pressupostos inicials. El concepte de deute viu contempla el deute cert, amb venciment i exigible –és a dir, contempla el deute amb caixes i banca relatiu a crèdits financers, valors de renda fixa i préstecs–, excloent, per tant, el deute comercial de les institucions amb els seus proveïdors de béns i serveis, ja siguin empreses o particulars. La comarca del Garraf va registrar el deute viu per habitant més elevat (1.102,5€/hab.), seguida per les comarques del Berguedà, l'Anoia i el Maresme, que van superar els 700€ per habitant. Per contra, l'Alt Penedès i el Baix Llobregat van registrar el menor deute viu per habitant (387€ i 497€, respectivament). A la resta de comarques, el deute viu per habitant va oscil·lar entre els 622€ i els 676€.

RECALL ESTADÍSTIC. PROVÍNCIA DE BARCELONA

	Província		Catalunya		Variació 2011-2012		Pes Prov./ Catalunya	
	2011	2012	2011	2012	Província	Catalunya	2011	2012
ENTORN								
Nombre de municipis		311		947				32,8%
Superfície total (km²)		7.726,5		32.106,50				24,1%
Superfície mitjana municipal (km²)		24,84		33,90				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	5.529.099	5.552.050	7.539.618	7.570.908	0,4%	0,4%	73,3%	73,3%
Densitat (hab/km²)	716	719	235	236	0,4%	0,4%	nc	nc
Homes	2.715.628	2.722.394	3.732.196	3.741.628	0,2%	0,3%	72,8%	72,8%
Dones	2.813.471	2.829.656	3.807.422	3.829.280	0,6%	0,6%	73,9%	73,9%
Població de menys de 16 anys	896.296	908.243	1.234.321	1.250.707	1,3%	1,3%	72,6%	72,6%
Població potencialment activa (16-64)	3.697.168	3.691.461	5.039.838	5.032.680	-0,2%	-0,1%	73,4%	73,3%
Població de 65 anys i més	935.635	952.346	1.265.459	1.287.521	1,8%	1,7%	73,9%	74,0%
Població ETCA¹	5.416.222	5.468.249	nd	nd	nc	nc	nc	nc
Pob. resident a l'estranger	132.870	144.537	170.909	185.848	8,8%	8,0%	77,7%	77,8%
Índex de dependència global	49,5	50,4	49,6	50,4	0,9pp	0,8pp	nc	nc
Índex d'envelliment	104,4	104,9	102,5	102,9	0,5pp	0,4pp	nc	nc
Nacionalitat espanyola	4.735.379	4.759.979	6.353.766	6.384.129	0,5%	0,5%	74,5%	74,6%
Nacionalitat estrangera	793.720	792.071	1.185.852	1.186.779	-0,2%	0,1%	66,9%	66,7%
Taxa d'estrangeria total	14,4%	14,3%	15,7%	15,7%	0,0pp	0,0pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	11,3%	11,2%	11,7%	11,6%	0,0pp	0,0pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	133.400	133.316	209.999	210.638	-0,1%	0,3%	63,5%	63,3%
Població potencialment activa (16-64)	644.358	641.643	944.807	942.957	-0,4%	-0,2%	68,2%	68,0%
Població de 65 anys i més	15.962	17.112	31.046	33.184	7,2%	6,4%	51,4%	51,6%
Àfrica	184.967	185.871	319.385	322.673	0,5%	1,0%	57,9%	57,6%
Amèrica	296.587	282.325	371.843	353.330	-4,8%	-5,2%	79,8%	79,9%
Àsia	112.513	119.543	133.434	141.916	6,2%	6,0%	84,3%	84,2%
Europa	199.097	203.737	360.523	368.156	2,3%	2,1%	55,2%	55,3%
Unió Europea	166.329	169.417	304.597	309.699	1,9%	1,6%	54,6%	54,7%
Resta del món	556	595	667	704	7,0%	5,3%	83,4%	84,5%
5 principals nacionalitats (comarca)	324.728	319.979	448.905	445.693	-1,5%	-0,7%	72,3%	71,8%
Marroc	141.193	141.636	236.991	239.206	0,3%	0,9%	59,6%	59,2%
Equador	60.904	52.530	68.880	59.452	-13,7%	-15,9%	88,4%	88,4%
Bolívia	44.741	42.692	52.485	50.188	-4,6%	-4,6%	85,2%	85,1%
Paquistán	38.903	42.607	43.056	47.490	9,5%	9,3%	90,4%	89,7%
Xina	38.987	40.514	47.493	49.357	3,9%	3,8%	82,1%	82,1%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
Nombre d'empreses	178.049	171.657	247.522	238.796	-3,6%	-3,7%	71,9%	71,9%
Agricultura	704	693	2.112	2.106	-1,6%	-0,3%	33,3%	32,9%
Indústria	19.793	18.535	26.588	25.031	-6,4%	-6,2%	74,4%	74,0%
Construcció	16.756	14.416	25.652	22.202	-14,0%	-15,5%	65,3%	64,9%
Serveis	140.796	138.013	193.170	189.457	-2,0%	-2,0%	72,9%	72,8%
Dimensió mitjana	10,2	10,2	9,5	9,4	-0,1	-0,1	nc	nc
Agricultura	3,4	3,2	3,5	3,5	-0,2	0,0	nc	nc
Indústria	15,9	16,0	15,7	15,8	0,1	0,1	nc	nc
Construcció	5,3	5,0	5,1	4,8	-0,3	-0,3	nc	nc
Serveis	10,1	10,0	9,3	9,2	-0,1	-0,1	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	126.455	122.261	175.028	169.027	-3,3%	-3,6%	72,2%	72,3%
Comerç detall, exc. vehicles motor	27.948	27.398	39.151	38.296	-2,0%	-2,2%	71,4%	71,5%
Serveis de menjar i begudes	15.881	15.714	23.374	23.178	-1,1%	-0,8%	67,9%	67,8%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	14.850	14.453	19.039	18.527	-2,7%	-2,8%	78,0%	78,0%
Activitats especialitzades construcció	9.650	8.374	14.072	12.348	-13,2%	-14,0%	68,6%	67,8%
Altres activitats de serveis personals	7.124	6.974	9.785	9.570	-2,1%	-2,2%	72,8%	72,9%
Activitats immobiliàries	6.568	6.606	7.954	8.027	0,6%	0,9%	82,6%	82,3%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	6.308	6.247	8.316	8.220	-1,0%	-1,2%	75,9%	76,0%
Transport terrestre i per canonades	6.319	5.908	9.038	8.425	-6,5%	-7,3%	69,9%	70,1%
Construcció d'immobles	6.246	5.409	10.393	8.974	-13,4%	-15,8%	60,1%	60,3%
Educació	4.996	4.978	6.564	6.537	-0,4%	-0,4%	76,1%	76,2%
Activitats sanitàries	4.877	4.912	6.427	6.464	0,7%	0,6%	75,9%	76,0%
Llars que ocupen personal domèstic	4.174	4.327	5.043	5.253	3,7%	4,0%	82,8%	82,4%
Venda i reparació de vehicles motor	4.386	4.198	6.675	6.443	-4,3%	-3,6%	65,7%	65,2%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	3.920	3.629	4.972	4.616	-7,4%	-7,7%	78,8%	78,6%
Activitats associatives	3.208	3.134	4.225	4.149	-2,3%	-1,8%	75,9%	75,5%

RECULL ESTADÍSTIC. PROVÍNCIA DE BARCELONA (continuació)

	Província		Catalunya		Variació 2011-2012		Pes Prov./ Catalunya	
	2011	2012	2011	2012	Província	Catalunya	2011	2012
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	2.195.015	2.112.892	2.884.485	2.774.577	-3,7%	-4,0%	76,1%	76,2%
Assalariats	1.822.099	1.747.474	2.354.893	2.255.410	-4,1%	-4,4%	77,4%	77,5%
Autònoms	372.916	365.418	529.592	519.167	-2,0%	-2,0%	70,4%	70,4%
15 principals sectors d'activitat	1.352.860	1.312.371	1.784.196	1.727.656	-3,0%	-3,3%	75,8%	76,0%
Comerç detall, exc. vehicles motor	237.444	232.369	315.169	307.945	-2,1%	-2,3%	75,3%	75,5%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	155.110	148.423	192.650	184.592	-4,3%	-4,4%	80,5%	80,4%
Activitats sanitàries	128.459	129.136	163.863	164.885	0,5%	0,6%	78,4%	78,3%
Serveis de menjar i begudes	123.699	122.001	169.760	167.116	-1,4%	-1,6%	72,9%	73,0%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	121.237	115.528	172.029	163.881	-4,7%	-5,0%	70,5%	70,5%
Educació	119.018	115.064	147.306	141.978	-3,3%	-3,8%	80,8%	81,0%
Activitats especialitzades construcció	88.432	76.639	126.092	110.365	-13,3%	-14,2%	70,1%	69,4%
Transport terrestre i per canonades	75.585	71.736	99.239	94.035	-5,1%	-5,5%	76,2%	76,3%
Serveis a edificis i de jardineria	72.979	71.661	92.269	90.459	-1,8%	-2,0%	79,1%	79,2%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	45.061	44.367	58.235	56.963	-1,5%	-2,2%	77,4%	77,9%
Altres activitats de serveis personals	40.460	39.488	53.662	52.270	-2,4%	-2,7%	75,4%	75,5%
Activitats administratives d'oficina	35.635	38.927	40.124	43.351	9,2%	7,4%	88,8%	89,8%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	40.053	37.041	51.588	47.628	-7,5%	-8,3%	77,6%	77,8%
Indústries de productes alimentaris	35.600	35.246	65.269	64.472	-1,0%	-1,2%	54,5%	54,7%
Serveis de tecnologies de la informació	34.088	34.745	36.941	37.716	1,9%	2,1%	92,3%	92,1%
Agricultura	8.201	7.896	33.106	32.329	-3,7%	-2,4%	24,8%	24,4%
Indústria	348.455	329.386	464.989	441.376	-5,5%	-5,3%	74,9%	74,6%
Construcció	136.531	115.706	202.612	172.839	-15,3%	-17,2%	67,4%	66,9%
Serveis	1.701.828	1.659.904	2.183.778	2.128.033	-2,5%	-2,6%	77,9%	78,0%
Sectors clau	834.678	785.982	1.121.445	1.056.050	-5,8%	-6,2%	74,4%	74,4%
Sectors estratègics	358.757	353.585	426.974	420.327	-1,4%	-1,6%	84,0%	84,1%
Sectors impulsors	501.538	488.823	689.779	672.866	-2,5%	-2,5%	72,7%	72,6%
Sectors independents	500.042	484.502	646.287	625.334	-3,1%	-3,4%	77,4%	77,5%
Activitats d'alt contingut tecnològic²	181.738	175.556	228.153	222.028	-3,4%	-2,8%	79,7%	79,1%
Ind. Tecnologia alta	25.047	23.655	28.156	26.787	-5,6%	-5,1%	89,0%	88,3%
Ind. Tecnologia mitjana-alta	93.904	89.718	119.020	114.001	-4,5%	-4,4%	78,9%	78,7%
Ind. Tecnologia mitjana-baixa	74.488	69.164	116.572	108.641	-7,1%	-7,3%	63,9%	63,7%
Ind. Tecnologia baixa	98.592	92.532	168.649	160.545	-6,1%	-5,0%	58,5%	57,6%
Serveis basats en el coneixement	542.938	531.346	980.374	958.744	-2,1%	-2,3%	55,4%	55,4%
Serveis de tecnologia punta	62.787	62.183	80.977	81.240	-1,0%	0,3%	77,5%	76,5%
Serveis no basats en el coneixement	873.803	845.740	1.203.404	1.169.289	-3,2%	-2,9%	72,6%	72,3%
Aturats registrats	454.961	481.112	614.244	646.956	5,7%	5,1%	74,1%	74,4%
Homes	235.422	244.045	322.565	332.506	3,7%	3,0%	73,0%	73,4%
Dones	219.539	237.067	291.679	314.450	8,0%	7,2%	75,3%	75,4%
Nacionals	361.233	390.882	473.680	511.131	8,2%	7,3%	76,3%	76,5%
Estrangers	93.728	90.230	140.564	135.825	-3,7%	-3,5%	66,7%	66,4%
Agricultura	4.077	4.703	11.492	13.065	15,4%	12,0%	35,5%	36,0%
Indústria	74.866	77.178	94.517	97.199	3,1%	2,8%	79,2%	79,4%
Construcció	69.896	68.833	101.619	98.298	-1,5%	-3,4%	68,8%	70,0%
Serveis	282.776	307.841	375.535	408.589	8,9%	8,1%	75,3%	75,3%
Sense ocupació anterior	23.346	22.557	31.081	29.805	-3,4%	-4,3%	75,1%	75,7%
Població activa local estimada	2.938.514	2.902.357	3.982.804	3.955.032	-1,2%	-0,7%	73,8%	73,4%
Taxa d'atur registrat estimada	15,5%	16,6%	15,5%	16,4%	1,1pp	0,9pp	nc	nc
Homes	14,8%	15,7%	14,7%	15,6%	0,9pp	0,9pp	nc	nc
Dones	16,3%	17,6%	16,7%	17,6%	1,4pp	0,9pp	nc	nc
Nombre de contractes total	1.601.146	1.603.630	2.137.449	2.127.925	0,2%	-0,45%	74,9%	75,4%
Beneficiaris de prestacions	318.030	307.090	449.288	432.975	-3,4%	-3,8%	70,8%	70,9%
Taxa Cobertura Prestacions	73,7%	67,0%	77,0%	70,2%	-6,7pp	-6,9pp	nc	nc
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita ¹	14.802	15.301	nd	nd	3,4%	nc	nc	nc
% Llars amb banda ampla ²	67,2%	69,3%	67,2%	69,3%	2,1pp	2,1pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	38,2%	37,5%	40,6%	40,6%	-0,6pp	0,1pp	nc	nc
Places en residències per a gent gran ¹ 1000 hab>75 ¹	82,2	85,7	85,1	85,3	4,2%	0,3%	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	0,89	0,90	0,91	0,94	0,4%	3,1%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES⁴								
Ingressos. Classificació econòmica	6.177.161	6.143.124	8.653.859	8.577.768	-0,6%	-0,9%	71,4%	71,6%
Despeses. Classificació econòmica	6.140.789	6.079.298	8.602.124	8.475.244	-1,0%	-1,5%	71,4%	71,7%
Deute viu	3.368.594	3.616.472	5.100.426	5.512.269	7,4%	7,5%	66,0%	65,6%

1. Dades dels anys 2010 i 2011. 2. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta. 3. Dades dels anys 2010 i 2011. Dades Província = Catalunya.
4. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable. Pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

ALT Penedès

ALT PENEDÈS

La comarca de l'Alt Penedès¹ té una superfície de 592,7 km², el 7,7% de la superfície de la província de Barcelona, i està integrada per 27 municipis. Vilafranca del Penedès n'és la capital.

«L'Alt Penedès és la segona comarca amb un major increment poblacional de 2002 a 2012»

Amb 106.252 habitants, l'Alt Penedès és la penúltima comarca més poblada de la província, tot just per davant del Berguedà, i en ella hi resideix l'1,9% de la població provincial. La **població** ha registrat un lleuger increment del 0,6% (582) del 2011 al 2012, el tercer més elevat entre les onze comarques barcelonines per darrere dels registrats al Vallès Oriental i al Vallès Occidental. Tanmateix, resta per sota de l'increment mitjà anual del 2,9% registrat des del 2000 degut, principalment, a l'arribada de població immigrada. La població estacional mitjana estimada de l'any 2011, és a dir, el nombre de persones que hi ha a la comarca sigui perquè hi resideixen, hi treballen, hi estudien o perquè, sense tenir-hi la residència habitual, hi passen algun període de temps (vacances, estiu, caps de setmana, etc.) és de 104.998, un 99,4% de la població resident d'aquest any.

La densitat de població és de 179 hab./km², la cinquena més baixa per darrere del Bages, l'Anoia, Osona i el Berguedà. La capital, Vilafranca del Penedès, aplega el 36,7% (39.035) de la població comarcal, percentatge que arriba fins a gairebé el 50% afegint-hi la població de Sant Sadurní d'Anoia (12.482). Els altres dos municipis amb més de 5.000 habitants són Gelida (7.102) i Santa Margarida i els Monjos (7.121). En el darrer any, la població ha augmentat en divuit dels vint-i-set municipis, destacant els creixements poblacionals de Vilafranca del Penedès (250), Sant Sadurní d'Anoia (137) i Santa Margarida i els Monjos (91). Per contra, les disminucions poblacionals més importants s'han produït a Torrelles de Foix (-48), Pontons (-41) i Font-Rubí (-29).

L'estructura per edats segueix el patró dels darrers anys, amb el 18,6% de la població menor de 16 anys (dos punts per sobre del 16,4% provincial), el 15,7% de 65 anys o més (per sota del 17,2% provincial) i el 65,7% de 16 a 64 anys, (lleugerament inferior al 66,5% provincial). L'índex d'envelliment mostra que la comarca, amb 84,3 persones de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys, està notablement menys envellida que la província (104,9), essent la quarta comarca menys envellida, per darrere del Vallès Oriental, Vallès Occidental i Baix Llobregat.

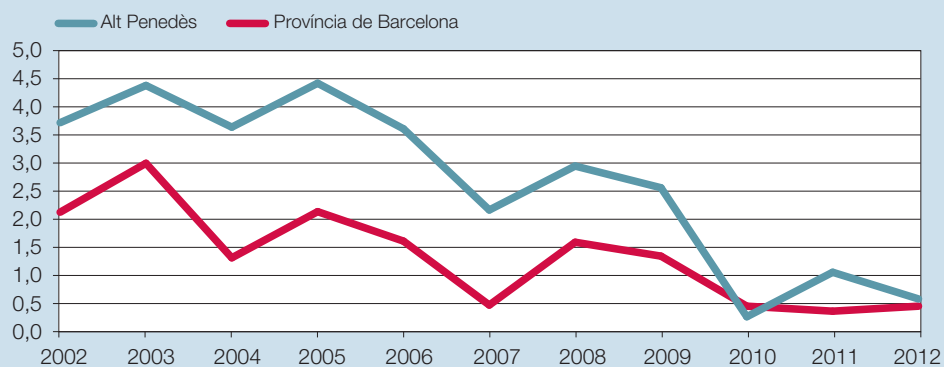
De 2002 a 2012 la població augmenta un 28,5%, el segon major increment de la província per darrere del produït al Garraf. Aquest increment s'ha distribuït de manera diferent segons trams d'edat: augmenta la població de 0 a 14 anys (60%), disminueix la població de 15 a 29 anys (-12,3%) i augmenta la població de 30 a 64 anys (43%) i la de 65 i més anys (16,4%) (vegeu Gràfic 2).

El 2012 hi ha 12.939 ciutadans estrangers empadronats, el 12,2% de la població penedesenca, percentatge inferior a la mitjana provincial (14,3%). Tanmateix, el Penedès és la quarta comarca amb major percentatge d'estrangers, per darrere del Barcelonès, Garraf i Osona. Després de la reducció del 2010 (-3%) i de l'increment del 2011 (1%), el 2012 la població estrangera torna a disminuir en 201 persones (-1,5%). Aquesta reducció, tot i ser poc significativa, contrasta amb els increments registrats durant la darrera dècada (2000-2009), en què es registrà un increment mitjà anual del 24,8%. El rejuveniment de l'estructura poblacional és degut, en gran mesura, a l'arribada de població estrangera jove al llarg de l'última dècada. Així, el 74,7% de la població estrangera té entre 16 i 64 anys, deu punts per sobre del 64,4% de la població autòctona. El 83,8% dels estrangers són extracomunitaris. Gairebé la meitat (46,9%) té nacionalitat marroquina, seguida per la peruana (4,7%), l'equatoriana (4,5%), la romanesa (4,2%) i la boliviana (3,8%). Destaca la reducció interanual de ciutadans equatorians (-21%), peruans (-12,1%) i bolivians (-8,3%) i l'augment de romanesos (11%). El nombre de penedesencs residents a l'estranger augmenta un 13,4% respecte el 2011 i arriba als 1.198, l'1,1% de la població comarcal.

1. Per a més detall vegeu el Recull Estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2002-2012
(en percentatge)

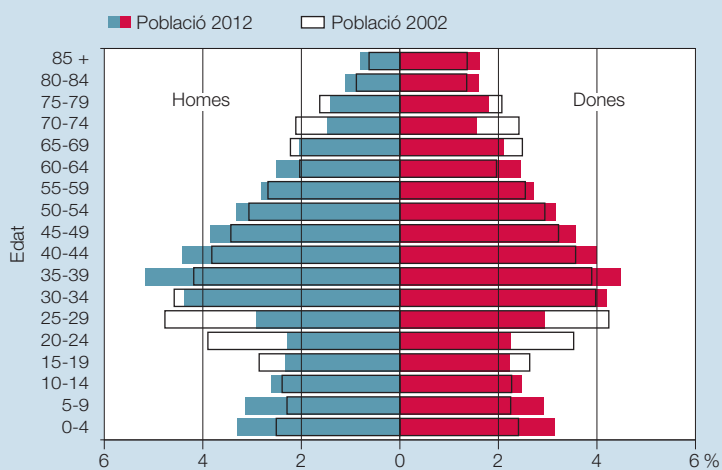
Gràfic 1

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Piràmide d'edats de l'Alt Penedès, 2002-2012
(en percentatge)

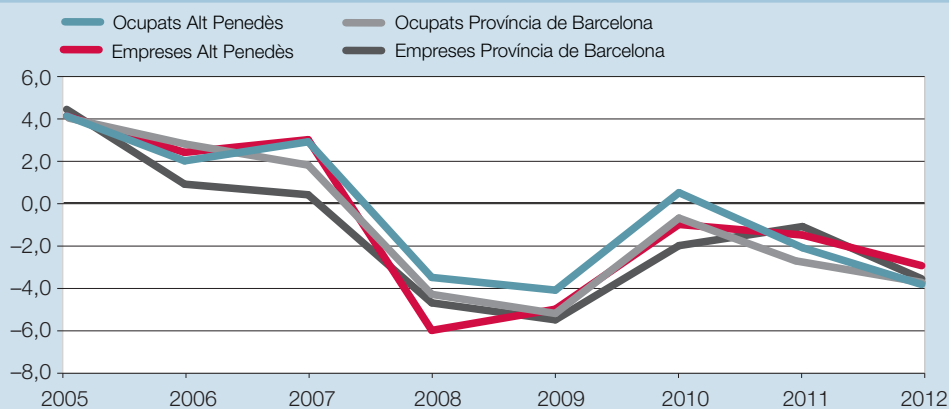
Gràfic 2

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2012
(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

«L'Alt Penedès és la comarca que, en termes relatius, més ocupació assalariada en activitats d'alt contingut tecnològic perd el 2012»

Després de dos anys de lleugeres disminucions d'empreses (-1% el 2010 i -1,5% el 2011), el 2012 la reducció augmenta fins al 3%. A final del 2012 hi ha 3.277 **empreses** a la comarca. L'estructura empresarial està dominada per la petita empresa i especialment la microempresa: el 75,5% de les empreses tenen menys de 5 treballadors, el 21,5% entre 6 i 50, el 2,7% entre 51 i 250 i el 0,3% més de 250. La dimensió mitjana és de 9 treballadors per empresa, dimensió inferior als 10,2 de la província.

El percentatge d'empreses industrials de la comarca (17,7%) és molt superior al de la província (10,8%), i en aquest hi destaca la fabricació de begudes que aplega el 50% de les empreses del sector de la província. El pes de les empreses de la construcció (9,9%) també és superior al provincial (8,4%). Per contra, el pes de les empreses de serveis (71%) és molt inferior al provincial (80,4%). L'agricultura presenta un pes molt més reduït (1,3%) però superior al que té a la província (0,4%). Interanualment, disminueixen les empreses de la construcció (-13,6%) i, en menor mesura, de la indústria (-5,2%), mentre que les de serveis es mantenen (-0,9%) i les agrícoles augmenten (10%, 4 empreses). El 40% de les empreses es troben a Vilafranca del Penedès i el 13% a Sant Sadurní d'Anoia.

Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), el 59,5% de les 200 empreses líders en facturació de l'Alt Penedès el 2011 són empreses exportadores i/o importadores. Com el 2010, el rànquing l'encapçala una empresa de la indústria alimentària, Farinera Vilafranquina, mentre que la fabricació de begudes alcohòliques, un dels pilars econòmics de la comarca, es reflecteix en el rànquing de principals empreses: Freixenet, Codorniu, Miguel Torres, Segura Viudas i Castellblanch es troben entre les deu empreses amb més facturació.

El 2012 l'**ocupació** disminueix un 3,9%, semblant a la reducció mitjana provincial (-3,7%), quedant la xifra en 36.977 llocs de treball, l'1,8% dels ocupats de la província. La destrucció d'ocupació incideix més en l'ocupació assalariada (-4,5%) que en l'autònoma (-1,5%). El 51,4% dels treballadors assalariats estan ocupats en la micro i petita empresa (17,2% fins a 5 treballadors i 34,6% de 6 a 50), el 31,1% en la mitjana empresa i el 17,1% en la gran empresa. La variació interanual mostra pèrdues en totes les dimensions: -1,6% en la microempresa, -4,9% petita empresa -3,8% mitjana empresa i -7,8% gran empresa.

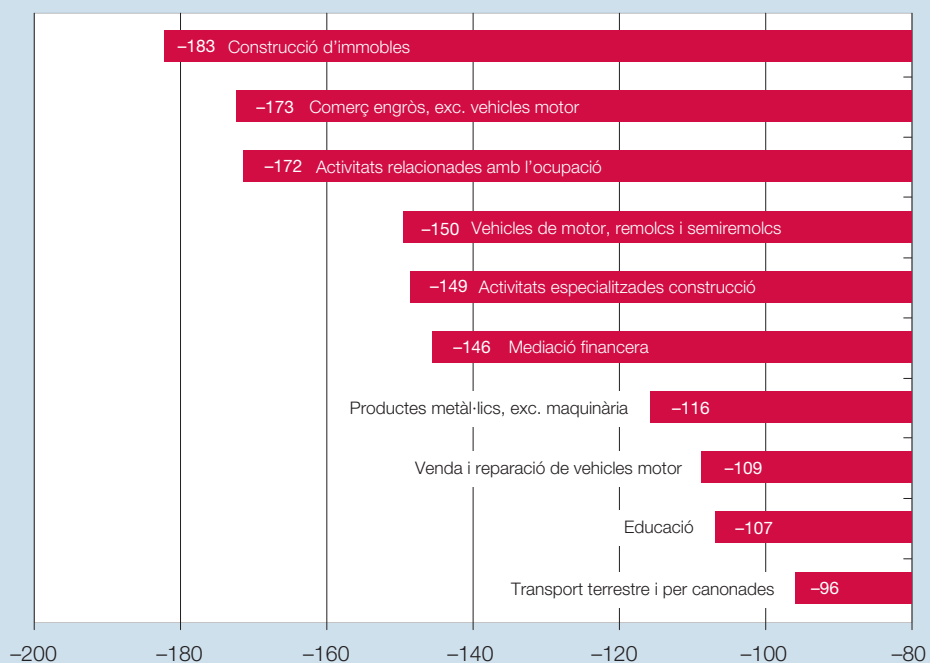
La indústria aplega el 31,3% dels llocs de treball de la comarca, el doble del 15,6% de la província i que la situa com la segona comarca amb un major pes d'ocupació industrial. L'ocupació en els serveis (60,2%), en canvi, està molt per sota de la mitjana provincial (78,6%), mentre que l'ocupació a la construcció (6,2%) és similar al pes provincial (5,5%). L'agricultura reuneix el 2,2%, pes superior al 0,4% provincial. La construcció continua liderant la destrucció interanual d'ocupació (-13,5%), reducció semblant a la provincial (-15,3%). Els serveis disminueixen un 3% i la indústria un 3,6%.

Dels 15 principals subsectors destaca la pèrdua d'ocupació en *venda i reparació de vehicles motor* (-10,5%), *vehicles de motor, remolcs i semiremolcs* (-9,4%), *activitats especialitzades en la construcció* (-8,7%), *mediació financera* (-7,8%) i *educació* (-7,6%), i la creació d'ocupació en *serveis de menjar i begudes* (5,5%), *indústries de productes alimentaris* (3,5%) i *activitats sanitàries* (2,9%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu gràfics 4 i 5), les pèrdues més notables d'ocupació es produeixen en la *construcció d'immobles* (-183), *comerç a l'engròs* (-173), *activitats relacionades amb l'ocupació* (-172), *vehicles de motor, remolcs i semiremolcs* (-150), *activitats especialitzades en la construcció* (-149) i *mediació financera* (-146), i els increments en *activitats esportives i d'entreteniment* (103), *serveis de menjar i begudes* (103) i *serveis socials amb allotjament* (91).

Vilafranca del Penedès aplega gairebé quatre de cada deu llocs de treball (37,5%), com també passa amb les empreses, seguit per Sant Sadurní d'Anoia amb el 14,8%. La variació interanual registra reduccions significatives d'ocupació en vint dels vint-i-set municipis, destacant les pèrdues a Vilafranca del Penedès (-518), Olèrdola (-203), Sant Sadurní d'Anoia (-193) i Santa Margarida i els Monjos (-168) i els augments a Pacs del Penedès (186) i Sant Pere de Riudebitlles (38).

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Alt Penedès, 2012
(en nombres absoluts)

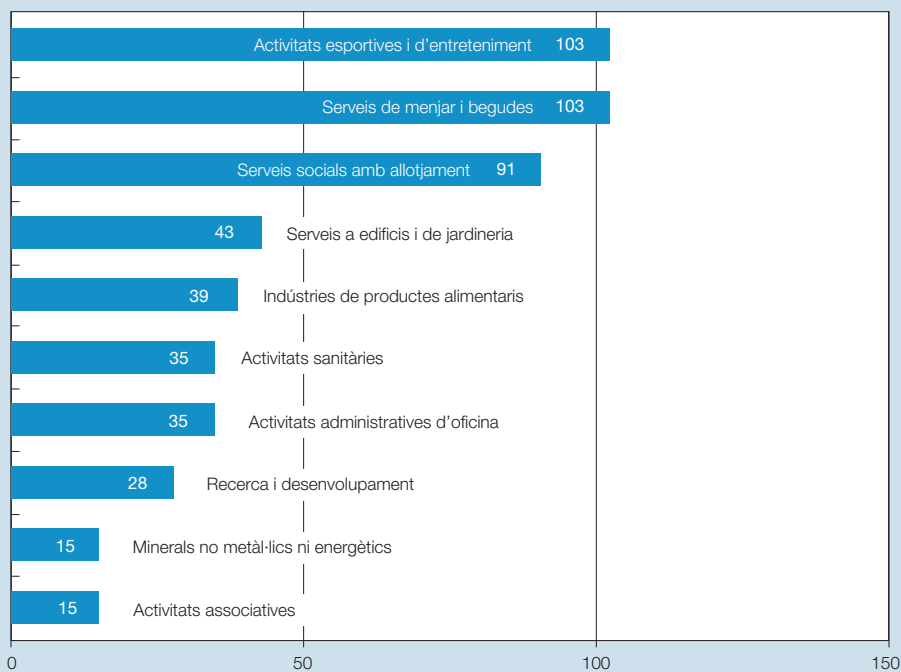
Gràfic 4

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Alt Penedès, 2012
(en nombres absoluts)

Gràfic 5

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

El 8,6% de l'ocupació assalariada de la comarca pertany al conjunt d'activitats d'alt contingut tecnològic (*indústria de tecnologia alta, indústria de tecnologia mitjana-alta i serveis de tecnologia alta-punta*), pes inferior al 10% provincial. L'evolució interanual és del -7,7%, reducció que més que dobla la provincial (-3,4%) i major que la de l'ocupació assalariada (-4,5%). Els tres grups d'activitats d'alt contingut tecnològic presenten un pes sobre l'ocupació comarcal inferior al pes que tenen a la província amb l'excepció de les *activitats industrials de tecnologia mitjana-alta* i la seva reducció interanual és superior a la provincial.

Afegint a aquestes activitats l'ocupació en serveis basats en el coneixement, del 20,4%, s'obté que el conjunt d'activitats que configuren l'economia del coneixement en sentit ampli (alt contingut tecnològic i serveis basats en el coneixement) ofereix el 29% de l'ocupació assalariada comarcal, molt per sota del 40,5% de mitjana provincial i el quart percentatge més baix de totes les comarques de la província. La reducció de llocs de treball (-6,5%), és superior a la mitjana provincial (-2,5%).

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva mostra una elevada concentració d'ocupats en sectors d'activitat clau, elevat efecte arrossegador o de dispersió sobre altres sectors i una alta capacitat de ser arrossegats o d'absorció per altres sectors. Així, el 48,5% dels llocs de treball de la comarca pertanyen a aquests sectors (majoritàriament *comerç i alimentació i begudes*), davant del 37,2% de la província. El pes de l'ocupació en sectors impulsors, aquells amb un elevat poder arrossegador però poca capacitat de ser arrossegats, està per sota a la comarca (20,7%) que a la província (23,1%), com també ho està en sectors estratègics, aquells amb elevada capacitat d'absorció per altres sectors però no d'arrossegament, amb el 10,7% a la comarca i el 16,7% a la província. Els sectors independents, amb escassa capacitat d'absorció i d'arrossegament, concentren el 20,1% de l'ocupació, per sota del percentatge registrat a la província (22,9%).

«Tot i ser la tercera comarca on, en termes relatius, més s'incrementa l'atur, l'Alt Penedès registra la segona taxa d'atur més baixa de la província»

L'Alt Penedès presenta la segona taxa d'atur més baixa (16,7%) de les onze comarques barcelonines a final del 2012, igualada a la taxa provincial. Els 9.190 **aturats** representen l'1,9% dels aturats de la província i un 8% (682) més que els registrats el 2011, el tercer increment comarcal més important, semblant al produït el 2011 del 10% i molt superior a l'1,2% del 2010.

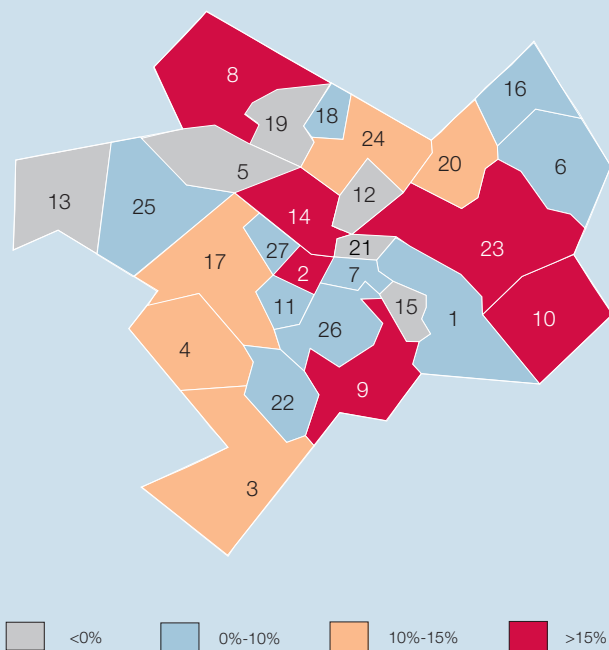
D'entre els municipis (vegeu mapes) amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal, sobresurten Torrelles de Foix (23,7%), Sant Quintí de Mediona (20,3%), Vilafranca del Penedès (19,3%), Santa Margarida i els Monjos (18,9%) i Pontons (18,8%). Per contra, Torrelavit (9,7%), Vilobí del Penedès (10,2%) i Les Cabanyes (11,8%) registren les taxes més baixes. L'atur es redueix en cinc dels vint-i-set municipis: Pontons (-11,7%), El Pla del Penedès (-11,4%), Sant Cugat Sesgarrigues (-6,5%), Font-rubí (-2,8%) i Sant Quintí de Mediona (-2,8%). Els increments percentuals més pronunciats es registren a Olesa de Bonesvalls (36,4%), Subirats (27,3%) i Les Cabanyes (20,4%).

La taxa d'atur femenina és del 17,9% i la masculina del 15,6%. Per edat, el 6,6% és menor de 25 anys, el 52,9% té entre 25 i 44 anys, la comarca amb una major proporció d'atur en aquest tram d'edat, mentre que el 40,5% en té més de 45 anys, la comarca amb una menor proporció. Interanualment, l'atur disminueix entre les edats més joves (-46% els menors de 20 anys, -13,5% entre 20 a 24 anys i -3,9% entre 25 a 29 anys). L'increment més notable es dona entre els majors de 45 anys, especialment entre 45 i 49 anys (22,6%) i entre 55 i 59 anys (19,7%). Per sectors d'activitat econòmica, el 55,8% dels aturats pertanyen al sector serveis, el 20,7% a la indústria, l'11,5% a la construcció (la comarca amb una menor proporció d'atur en aquest sector) i 7,2% al sector agrícola (la comarca amb una major proporció). El 4,9% restant són aturats sense ocupació anterior (SOA). Interanualment, l'atur augmenta en tots els sectors a excepció de la construcció (-3,5%) i els sense ocupació anterior (-19,6%). Destaca l'augment del 33% en el sector agrícola (la segona comarca amb un augment més elevat en aquest sector, darrere el Garraf).

Atur registrat. Alt Penedès, 2012
(en percentatge)

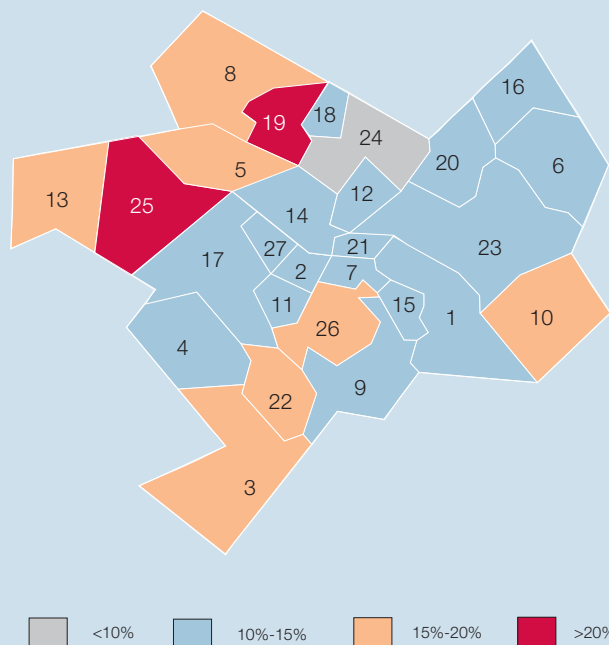
Mapes

Variació dels aturats registrats

- 1 Avinyonet del Penedès
- 2 Cabanyes (Les)
- 3 Castellet i La Gornal
- 4 Castelví de la Marca
- 5 Font-Rubí
- 6 Gelida
- 7 Granada (La)
- 8 Mediona
- 9 Olèrdola
- 10 Olesa de Bonesvalls
- 11 Pacs del Penedès
- 12 Pla del Penedès (El)
- 13 Pontons
- 14 Puigdàlber
- 15 Sant Cugat Sesgarrigues
- 16 Sant Llorenç d'Hortons
- 17 Sant Martí Sarroca
- 18 Sant Pere de Riudebitlles
- 19 Sant Quintí de Mediona
- 20 Sant Sadurn d'Anoia
- 21 Santa Fe del Penedès
- 22 Santa Margarida i Els Monjos
- 23 Subirats
- 24 Torrelavit
- 25 Torrelles de Foix
- 26 Vilafranca del Penedès
- 27 Vilobí del Penedès

Taxa d'atur registrat

L'atur augmenta interanualment en tots els nivells formatius a excepció dels *estudis primaris complets*, on es redueix un 3,6%. Destaca l'augment entre els *tècnics professionals superiors* (29%), *universitaris de segon i tercer cicle* (28,3%), *sense estudis* (28,1%) i *estudis primaris incomplets* (22,2%). L'atur entre els que tenen l'educació general, que sumen sis de cada deu aturats, augmenta un 5,7%. L'atur de la població estrangera disminueix un 3,4%, arribant als 2.029, el 22,1% de l'atur comarcal, percentatge superior al pes que tenen a nivell provincial (18,8%). L'atur entre els aturats nacionals augmenta un 11,8%, increment superior al provincial (8,2%), i se situen en els 7.161.

L'Alt Penedès és, conjuntament amb l'Anoia, una de les dues comarques on augmenta el nombre de prestacions el 2012. Així, a final del 2012 hi ha concedides 5.823 prestacions, un 1,9% més que l'any anterior. En canvi, el percentatge de desocupats registrats que reben algun tipus de prestació, o taxa de cobertura, baixa del 71,9% el 2011 al 66,6% el 2012, semblant a la taxa provincial del 67%. El 56,2% són prestacions contributives, el 38,6% assistencials i el 5,1% de renda mínima d'inserció.

Després de dos anys d'augment de la **contractació laboral** (2,8% el 2011 i 9,7% el 2010), el 2012 finalitza amb una reducció del 7,1%, que contrasta amb el manteniment a la província (0,2%). L'any ha finalitzat amb 29.694 contractes de treball formalitzats, l'1,9% dels contractes signats a la província. Si bé el 2011 la contractació havia augmentat en els majors de 25 anys, el 2012 cau en tots els grups d'edat excepte en els majors de 45 anys, que s'incrementa un 5%. El 62,4% de la contractació és masculina, un 11% menys que l'any anterior mentre que l'any passat havia augmentat un 6,5%. Per contra la femenina es manté, mentre l'any passat va disminuir un 3,5%. Si el 2011 la contractació es va incrementar en el sector industrial i en el de serveis i es va reduir en el de la construcció, el 2012 cau en tots els sectors, especialment en la construcció (-25,1%) i la indústria (-13,2%). El pes de la contractació temporal signada el 2012 (90,3%) és semblant a la del 2011, tot i que es redueix un 7,5%.

En relació a les **finances públiques**, el pressupost inicial de l'exercici 2012 del conjunt dels municipis de la comarca cau un 5,4% respecte el 2011 pel que fa als ingressos, mentre que les despeses es redueixen un 6% i el deute viu creix un 5,1%. Per habitant, les despeses suposen 1.063 euros, amb 103 euros de despeses d'inversió, mentre que els ingressos corrents suposen 959 euros per habitant. El deute viu per habitant se situa en 388 euros, per sota dels 651 euros de mitjana provincial i el més baix de totes les comarques. D'entre els municipis majors de cinc mil habitants de la comarca destaca positivament Santa Margarida i els Monjos amb un deute per habitant de 111 euros el 2012. El deute viu representa el 57% dels ingressos corrents de Vilafranca del Penedès, valor superior a la mitjana comarcal (40%), però inferior a la provincial (64%). En aquesta relació deute viu / ingressos corrents torna a destacar pel seu baix percentatge el municipi de Santa Margarida i els Monjos (11%).

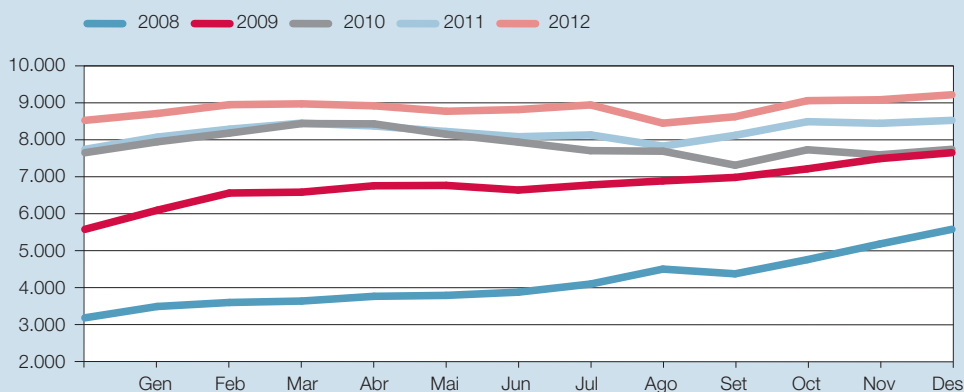
Els indicadors oficials d'evolució **turística** de l'Alt Penedès per aquest 2012 (vegeu Quadre 1), estableixen una tendència generalitzada a la baixa respecte l'any anterior. La comarca pertany a la marca turística Costa Barcelona i presenta una oferta de 1.325 places d'allotjament turístic en hotels i turisme rural (no disposa d'oferta de càmpings), que suposa el 1,17% del total de la província, amb una activitat turística centrada en l'enoturisme (turisme del vi).

L'oferta total de places s'ha reduït un 0,8% respecte l'any 2011. El nombre de viatgers i pernoctacions en hotels de la comarca ha disminuït, en concret, un 28,1% en viatgers i un 25,5% en pernoctacions. El nombre de viatgers i pernoctacions en els establiments de turisme rural també ha sofert una davallada significativa, del 19,8% en viatgers i del 38,2% en pernoctacions. En general el grau d'ocupació hotelera ha baixat 4,8 punts percentuals respecte l'any anterior i el grau d'ocupació en turisme rural també s'ha reduït 9,6 punts (tot i que ha augmentat el nombre de places disponibles).

Aquest lleuger descens en els principals indicadors té una clara consonància amb el decreixement generalitzat de la província. Cal destacar que molts dels visitants de la comarca de l'Alt Penedès no pernocten a la comarca, sinó que realitzen estades en algun punt de la costa o provenen de la mateixa ciutat de Barcelona.

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats.
Alt Penedès, 2008-2012 (en absolut)

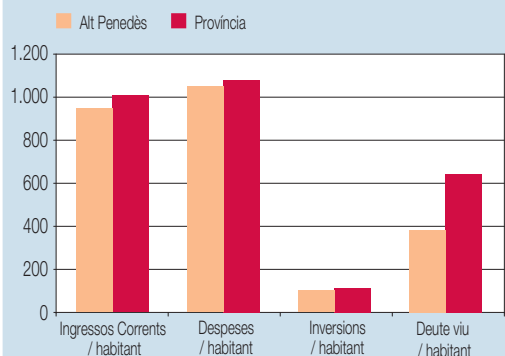
Gràfic 6

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques, 2012
(Ràtios Euros per habitant)

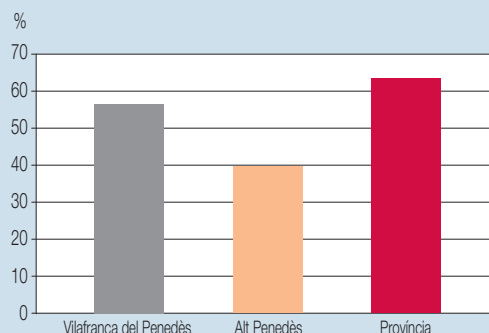
Gràfic 7

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Finances públiques, 2012
(Deute viu / Ingressos corrents, en %)

Gràfic 8

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Indicadors de l'activitat turística a l'Alt Penedès, 2011 i 2012

Quadre 1

	Alt Penedès			Prov. Barcelona*		
	2011	2012	Var. 11-12 (%)	2011	2012	Var. 11-12 (%)
Places en establiments hotelers	808	760	-5,9	64.493	64.150	-0,5
Places en càmpings	0	0	0,0	42.825	44.446	3,8
Places en establiments de turisme rural	528	565	7,0	4.384	4.473	2,0
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	31,3	22,5	-28,1	2.890,6	3.014,4	4,3
Nombre de viatgers allotjats en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	590,3	547,9	-7,2
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural (en milers)	9,6	7,7	-19,8	96,7	75,2	-22,2
Nombre de pernoctacions en hotels (en milers)	44,3	33,0	-25,5	9.013,2	9.504,3	5,4
Nombre de pernoctacions en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	2.319,7	2.428,5	4,7
Nombre de pernoctacions en establiments de turisme rural (en milers)	32,7	20,2	-38,2	285,7	233,4	-18,3
Grau d'ocupació hotelera (en %)	21,2	16,4	-4,8pp	60,4	59,8	-0,6pp
Grau d'ocupació en càmpings (en %)	n.d	n.d	n.d	47,6	45,9	-1,7pp
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (en %)	24,4	14,8	-9,6pp	20,6	16,4	-4,2pp

* Sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera. pp: punts percentuals

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

VILAFRANCA, INCLUSIÓ. UNA NOVA GENERACIÓ DE PLANS D'OCUPACIÓ

Jordi Cuyàs i Soler, *cap del servei de Promoció Econòmica i coordinador de Recursos Interns de l'Ajuntament de Vilafranca*

D'on partim

La nostra societat es troba enmig d'un gran nombre de contradiccions, en què els sectors més dèbils, així com el conjunt de l'economia productiva, en són els més perjudicats. Algunes d'aquestes contradiccions són que la banca és pràcticament inexistent (cosa inaudita des que la humanitat va començar a fer intercanvis de productes) i que els poders públics estatals i nacionals han suprimit alguns dels instruments d'igualtat d'oportunitats, com els plans d'ocupació, en el moment que es fan més necessaris. I aquests factors es donen en una situació d'alt risc d'exclusió social i d'extensió de la pobresa. L'aspecte més visible i explicat d'aquestes problemàtiques és la reducció de la renda del nucli familiar, deguda al creixement de l'atur. Com a reflex de la tendència general, observem un nombre creixent de famílies del municipi amb tots els membres a l'atur.

Aquesta situació porta que aquestes persones o nuclis familiars tinguin cada vegada menys possibilitats d'inserció per la manca de recursos per a una formació complementària (carnets professionals, de conduir, eines informàtiques, idiomes,...) que no poden pagar, i, sobretot, per la dificultat per a tenir experiència laboral efectiva en empreses. Entenem que l'ocupació és un element necessari, imprescindible, però no suficient en la resolució de les situacions de risc d'exclusió social. L'exclusió té una base de múltiples factors i les respostes en favor de la inclusió les haurem d'abordar des d'una perspectiva integrada.

Què ens proposem

Davant d'aquesta realitat, l'Ajuntament de Vilafranca no s'ha resignat, sinó que ha volgut continuar amb les polítiques actives d'ocupació, estímulant l'economia productiva i seguint amb una llarga trajectòria de desenvolupament de polítiques locals de dinamització del mercat de treball innovadores. En relació amb aquest projecte es pot esmentar la profitosa experiència que s'està desenvolupant des del Centre de Recursos per a la Inclusió i el Treball (C.R.I.T.), dispositiu que articula les polítiques dels Serveis Socials Bàsics amb els del servei d'Ocupació i Formació, per a l'atenció de persones en risc d'exclusió.

En aquesta direcció, l'Ajuntament de Vilafranca posa en marxa una acció integrada en favor de la cohesió social del municipi amb un plantejament plurianual, com una de les prioritats clau per als propers anys. Una prioritat que se sintetitza en la idea que es concentren i coordinen recursos socials, ocupacionals, educatius i formatius per focalitzar-los cap als nuclis familiars que, trobant-se en situació de màxima vulnerabilitat, tenen membres amb un cert nivell d'ocupabilitat i amb perspectives de millora de la seva qualificació. Una prioritat que requereix que actuïn de forma conjunta el sector públic local –Ajuntament i Diputació de Barcelona–, les empreses privades i les seves organitzacions, així com el tercer sector present tant al municipi com en l'entorn immediat.

Com ho volem fer

Per això hem decidit treballar perquè totes les famílies puguin tenir un ingrés i unes possibilitats reals de no caure al buit, partint de la

base de les potencialitats de la societat (i no de les administracions estatals i nacionals), alhora que els seus membres es preparen per adaptar-se a noves perspectives laborals. I hem establert un canvi de paradigma: els nostres aliats en aquesta feina són, a partir d'ara, les entitats del tercer sector que passen a ser els nostres socis, juntament amb el fet que l'Ajuntament de Vilafranca hem de tenir, i tenim, unes finances sanejades per poder dedicar part dels recursos que ens vénen de la Diputació de Barcelona a aquesta tasca. Per això hem destinat el 20% dels recursos de la Xarxa de Governos Locals durant tres anys a finançar els salaris d'una persona a cadascuna de les noranta famílies que participaran en el programa, en contractes d'un any de durada (que donen dret a les diverses prestacions de desocupació) mitjançant els quals es treballarà amb el conjunt de la unitat familiar. I per això s'ha signat un acord amb Càritas (que ha accedit a un programa del Servei d'Ocupació de Catalunya, així com ajuts d'empreses) per finançar la formació d'aquestes persones que seran contractades per la cooperativa d'inserció Nou Set, sense cost de seguretat social, alhora que dirigirà els treballs. Una part important de la feina es farà rehabilitant edificis d'entitats o pisos ara buits que es podran llogar, i els seus propietaris aportaran els diners per a la compra de material. Així pretenem reconvertir treballadors de la construcció en especialistes en rehabilitació, alhora que es fa una tasca social rehabilitant locals d'entitats i pisos que seran de lloguer social, a més d'altres feines lligades al medi ambient.

Una vegada més, estem convençuts que cal planificar globalment i actuar localment. Per aquest programa hem necessitat compartir la nostra visió amb entitats territorials d'abast més ampli, com la Diputació de Barcelona, el Servei d'Ocupació de Catalunya, Càritas, entre altres, i actuar localment, ja que aquesta dimensió afavoreix el treball directe amb les persones i els nuclis familiars i permet fer una tasca eficaç tant en els objectius físics com en les persones que hi participen.

Com a conclusió

Amb aquest programa ens proposem millorar la renda dels nuclis familiars participants, mitjançant la contractació laboral d'un dels seus integrants amb millor perfil d'ocupabilitat. Alhora millorar la qualificació de les persones contractades mitjançant accions formatives, fonamentalment professionalitzadores, i millorar les competències bàsiques i transversals del conjunt de membres de la llar. Amb aquesta actuació pretenem, doncs, engegar a casa nostra una nova generació de plans d'ocupació d'una durada més llarga, en els quals es genera renda directa i indirecta (prestacions), hi participa tota la unitat familiar i per fer-ho canviem la manera d'actuar de l'Ajuntament de Vilafranca així com dels socis. Ho fem en xarxa amb el tercer sector i amb total transversalitat interna i externa, amb una tasca plurianual i buscant la utilitat social del producte. Tot, menys rendir-nos en un temps en què l'únic sentit que tenim les administracions públiques és treballar per tirar endavant els àmbits de la nostra competència (amb nous projectes de desenvolupament) i fer-ho vetllant per la inclusió i la cohesió social.

RECALL ESTADÍSTIC. ALT PENEDÈS

	Alt Penedès		Província		Variació 2011-2012		Pes Alt Penedès/ Província	
	2011	2012	2011	2012	Alt Penedès	Província	2011	2012
ENTORN								
Nombre de municipis		27		311				8,7%
Superfície total (km²)		592,7		7.726,5				7,7%
Superfície mitjana municipal (km²)		22,0		24,8				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	105.670	106.252	5.529.099	5.552.050	0,6%	0,4%	1,9%	1,9%
Densitat (hab/km²)	178	179	716	719	0,6%	0,4%	nc	nc
Homes	53.197	53.372	2.715.628	2.722.394	0,3%	0,2%	2,0%	2,0%
Dones	52.473	52.880	2.813.471	2.829.656	0,8%	0,6%	1,9%	1,9%
Població de menys de 16 anys	19.381	19.795	896.296	908.243	2,1%	1,3%	2,2%	2,2%
Població potencialment activa (16-64)	69.888	69.777	3.697.168	3.691.461	-0,2%	-0,2%	1,9%	1,9%
Població de 65 anys i més	16.401	16.680	935.635	952.346	1,7%	1,8%	1,8%	1,8%
Població ETCA¹	103.964	104.998	5.416.222	5.468.249	1,0%	1,0%	1,9%	1,9%
Pob. resident a l'estranger	1.056	1.198	132.870	144.537	13,4%	8,8%	0,8%	0,8%
Índex de dependència global	51,2	52,3	49,5	50,4	2,1%	1,7%	nc	nc
Índex d'envelliment	84,6	84,3	104,4	104,9	-0,4%	0,4%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	92.530	93.313	4.735.379	4.759.979	0,8%	0,5%	2,0%	2,0%
Nacionalitat estrangera	13.140	12.939	793.720	792.071	-1,5%	-0,2%	1,7%	1,6%
Taxa d'estrangeria total	12,4%	12,2%	14,4%	14,3%	-0,3pp	-0,1pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	10,4%	10,1%	11,3%	11,2%	-0,3pp	-0,1pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	3.026	3.038	133.400	133.316	0,4%	-0,1%	2,3%	2,3%
Població potencialment activa (16-64)	9.882	9.661	644.358	641.643	-2,2%	-0,4%	1,5%	1,5%
Població de 65 anys i més	232	240	15.962	17.112	3,4%	7,2%	1,5%	1,4%
Àfrica	6.425	6.552	184.967	185.871	2,0%	0,5%	3,5%	3,5%
Amèrica	3.514	3.166	296.587	282.325	-9,9%	-4,8%	1,2%	1,1%
Àsia	454	485	112.513	119.543	6,8%	6,2%	0,4%	0,4%
Europa	2.736	2.724	199.097	203.737	-0,4%	2,3%	1,4%	1,3%
Unió Europea	2.134	2.155	166.329	169.417	1,0%	1,9%	1,3%	1,3%
Resta del món	11	12	556	595	9,1%	7,0%	2,0%	2,0%
5 principals nacionalitats (comarca)	8.445	8.295	311.969	301.834	-1,8%	-3,2%	2,7%	2,7%
Marroc	5.989	6.069	141.193	141.636	1,3%	0,3%	4,2%	4,3%
Perú	693	609	29.287	27.821	-12,1%	-5,0%	2,4%	2,2%
Equador	742	586	60.904	52.530	-21,0%	-13,7%	1,2%	1,1%
Romania	489	543	35.844	37.155	11,0%	3,7%	1,4%	1,5%
Bolívia	532	488	44.741	42.692	-8,3%	-4,6%	1,2%	1,1%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
Nombre d'empreses	3.378	3.277	178.049	171.657	-3,0%	-3,6%	1,9%	1,9%
Agricultura	40	44	704	693	10,0%	-1,6%	5,7%	6,3%
Indústria	613	581	19.793	18.535	-5,2%	-6,4%	3,1%	3,1%
Construcció	376	325	16.756	14.416	-13,6%	-14,0%	2,2%	2,3%
Serveis	2.349	2.327	140.796	138.013	-0,9%	-2,0%	1,7%	1,7%
Dimensió mitjana	9,15	9,00	10,2	10,2	-0,1	-0,1	nc	nc
Agricultura	3,5	3,0	3,4	3,2	-0,5	-0,2	nc	nc
Indústria	18,3	18,6	15,9	16,0	0,3	0,1	nc	nc
Construcció	3,9	3,7	5,3	5,0	-0,3	-0,3	nc	nc
Serveis	7,7	7,5	10,1	10,0	-0,2	-0,1	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	2.477	2.383	121.398	117.061	-3,8%	-3,6%	2,0%	2,0%
Comerç detall, exc. vehicles motor	521	498	27.948	27.398	-4,4%	-2,0%	1,9%	1,8%
Serveis de menjar i begudes	317	324	15.881	15.714	2,2%	-1,1%	2,0%	2,1%
Comerç en gròs, exc. vehicles motor	237	239	14.850	14.453	0,8%	-2,7%	1,6%	1,7%
Activitats especialitzades construcció	209	183	9.650	8.374	-12,4%	-13,2%	2,2%	2,2%
Fabricació de begudes	166	166	329	316	0,0%	-4,0%	50,5%	52,5%
Construcció d'immobles	153	129	6.246	5.409	-15,7%	-13,4%	2,4%	2,4%
Altres activitats de serveis personals	127	124	7.124	6.974	-2,4%	-2,1%	1,8%	1,8%
Transport terrestre i per canonades	127	120	6.319	5.908	-5,5%	-6,5%	2,0%	2,0%
Venda i reparació de vehicles motor	118	113	4.386	4.198	-4,2%	-4,3%	2,7%	2,7%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	116	113	1.996	1.945	-2,6%	-2,6%	5,8%	5,8%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	80	81	6.308	6.247	1,3%	-1,0%	1,3%	1,3%
Activitats immobiliàries	79	79	6.568	6.606	0,0%	0,6%	1,2%	1,2%
Educació	77	75	4.996	4.978	-2,6%	-0,4%	1,5%	1,5%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	87	71	3.920	3.629	-18,4%	-7,4%	2,2%	2,0%
Activitats sanitàries	63	68	4.877	4.912	7,9%	0,7%	1,3%	1,4%

RECULL ESTADÍSTIC. ALT PENEDEès (continuació)

	Alt Penedès		Província		Variació 2011-2012		Pes Alt Penedès/ Província	
	2011	2012	2011	2012	Alt Penedès	Província	2011	2012
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	38.493	36.977	2.195.015	2.112.892	-3,9%	-3,7%	1,8%	1,8%
Assalariats	30.898	29.497	1.822.099	1.747.474	-4,5%	-4,1%	1,7%	1,7%
Autònoms	7.595	7.480	372.916	365.418	-1,5%	-2,0%	2,0%	2,0%
15 Principals sectors d'activitat	26.109	25.133	1.210.755	1.168.186	-3,7%	-3,5%	2,2%	2,2%
<i>Fabricació de begudes</i>	3.229	3.232	6.486	6.356	0,1%	-2,0%	49,8%	50,8%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	3.241	3.173	237.434	232.364	-2,1%	-2,1%	1,4%	1,4%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	2.712	2.539	155.107	148.423	-6,4%	-4,3%	1,7%	1,7%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	1.868	1.971	123.699	122.001	5,5%	-1,4%	1,5%	1,6%
<i>Mediació financera</i>	1.863	1.717	35.285	34.237	-7,8%	-3,0%	5,3%	5,0%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	1.719	1.570	88.429	76.637	-8,7%	-13,3%	1,9%	2,0%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	1.606	1.534	121.236	115.528	-4,5%	-4,7%	1,3%	1,3%
<i>Vehicles de motor, remolcs i semiremolcs</i>	1.591	1.441	33.653	33.216	-9,4%	-1,3%	4,7%	4,3%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	1.476	1.380	75.585	71.736	-6,5%	-5,1%	2,0%	1,9%
<i>Educació</i>	1.400	1.293	119.018	115.064	-7,6%	-3,3%	1,2%	1,1%
<i>Activitats sanitàries</i>	1.197	1.232	128.459	129.136	2,9%	0,5%	0,9%	1,0%
<i>Indústries del paper</i>	1.206	1.156	8.676	8.304	-4,1%	-4,3%	13,9%	13,9%
<i>Indústries de productes alimentaris</i>	1.111	1.150	35.600	35.236	3,5%	-1,0%	3,1%	3,3%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	1.036	927	34.783	32.869	-10,5%	-5,5%	3,0%	2,8%
<i>Agricultura, ramaderia i caça</i>	854	818	7.305	7.079	-4,2%	-3,1%	11,7%	11,6%
Agricultura	868	831	8.201	7.896	-4,3%	-3,7%	10,6%	10,5%
Indústria	12.021	11.588	348.455	329.386	-3,6%	-5,5%	3,4%	3,5%
Construcció	2.671	2.311	136.531	115.706	-13,5%	-15,3%	2,0%	2,0%
Serveis	22.933	22.247	1.701.828	1.659.904	-3,0%	-2,5%	1,3%	1,3%
Sectors clau	18.869	17.919	834.678	785.982	-5,0%	-5,8%	2,3%	2,3%
Sectors estratègics	4.340	3.962	358.757	353.585	-8,7%	-1,4%	1,2%	1,1%
Sectors impulsors	7.442	7.661	501.538	488.823	2,9%	-2,5%	1,5%	1,6%
Sectors independents	7.842	7.435	500.042	484.502	-5,2%	-3,1%	1,6%	1,5%
Activitats d'alt contingut tecnològic²	2.762	2.550	181.738	175.556	-7,7%	-3,4%	1,5%	1,5%
Ind. Tecnologia alta	171	159	25.047	23.655	-7,0%	-5,6%	0,7%	0,7%
Ind. Tecnologia mitjana-alta	2.340	2.153	93.904	89.718	-8,0%	-4,5%	2,5%	2,4%
Ind. Tecnologia mitjana-baixa	2.407	2.222	74.488	69.164	-7,7%	-7,1%	3,2%	3,2%
Ind. Tecnologia baixa	6.209	6.166	98.592	92.532	-0,7%	-6,1%	6,3%	6,7%
Serveis basats en el coneixement	6.395	6.012	542.938	531.346	-6,0%	-2,1%	1,2%	1,1%
Serveis de tecnologia alta-punta	251	238	62.787	62.183	-5,2%	-1,0%	0,4%	0,4%
Serveis no basats en el coneixement	11.693	11.372	873.803	845.740	-2,7%	-3,2%	1,3%	1,3%
Aturats registrats	8.508	9.190	454.961	481.112	8,0%	5,7%	1,9%	1,9%
Homes	4.458	4.713	235.422	244.045	5,7%	3,7%	1,9%	1,9%
Dones	4.050	4.477	219.539	237.067	10,5%	8,0%	1,8%	1,9%
Nacionals	6.408	7.161	361.233	390.882	11,8%	8,2%	1,8%	1,8%
Estrangers	2.100	2.029	93.728	90.230	-3,4%	-3,7%	2,2%	2,2%
Agricultura	499	663	4.077	4.703	32,9%	15,4%	12,2%	14,1%
Indústria	1.753	1.899	74.866	77.178	8,3%	3,1%	2,3%	2,5%
Construcció	1.091	1.053	69.896	68.833	-3,5%	-1,5%	1,6%	1,5%
Serveis	4.608	5.127	282.776	307.841	11,3%	8,9%	1,6%	1,7%
Sense ocupació anterior	557	448	23.346	22.557	-19,6%	-3,4%	2,4%	2,0%
Població activa local estimada	55.904	55.117	2.938.514	2.902.357	-1,4%	-1,2%	1,9%	1,9%
Taxa d'atur registrat estimada	15,22%	16,67%	15,48%	16,58%	1,5pp	1,1pp	nc	nc
Homes	14,44%	15,62%	14,82%	15,68%	1,2pp	0,9pp	nc	nc
Dones	16,17%	17,95%	16,26%	17,62%	1,8pp	1,4pp	nc	nc
Nombre de contractes total	31.948	29.694	1.601.146	1.603.630	-7,1%	0,2%	2,0%	1,9%
Beneficiaris de prestacions	5.713	5.823	318.030	307.090	1,9%	-3,4%	1,8%	1,9%
Taxa Cobertura Prestacions	71,85%	66,61%	73,68%	66,97%	-5,2pp	-6,7pp	nc	nc
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita ¹	12.669	12.897	14.802	15.301	1,8%	3,4%	nc	nc
% Llars amb banda ampla ²	68,6%	73,7%	67,2%	69,3%	5,1pp	2,1pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	38,0%	37,0%	38,2%	37,5%	-1,1pp	-0,6pp	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1000 hab>75 ¹	92	96	82	86	4,5	3,5	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	0,7	0,7	0,9	0,9	-0,5%	0,4%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES⁴								
Ingressos. Classificació econòmica	120.096	113.639	6.177.161	6.143.124	-5,4%	-0,6%	1,9%	1,8%
Despeses. Classificació econòmica	120.096	112.943	6.140.789	6.079.298	-6,0%	-1,0%	2,0%	1,9%
Deute viu	39.195	41.192	3.368.594	3.616.472	5,1%	7,4%	1,2%	1,1%

1. Dades dels anys 2010 i 2011. 2. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta. 3. Dades dels anys 2010 i 2011. Dades Província = Catalunya. 4. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable. Pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

ANOIA

ANOIA

La comarca de l'Anoia¹ té una superfície de 866,3 km², l'11,2% de la superfície de la província de Barcelona, i està integrada per 33 municipis. Igualada n'és la capital.

“L'Anoia és la segona comarca amb un menor percentatge de població estrangera, per darrere del Berguedà»

Amb 118.817 habitants, l'Anoia és la tercera comarca menys poblada de la província, per darrere del Berguedà i de l'Alt Penedès i en ella hi resideix el 2,1% de la població provincial. Del 2011 al 2012 la **població** s'ha mantingut pràcticament estable, amb un lleuger augment del 0,3% (308), increment similar al provincial (0,4%). Aquest augment, el menor de la darrera dècada, resta lluny del creixement mitjà anual del 2,6% que registrà la comarca des del 2000. La població estacional mitjana estimada de l'any 2011, és a dir, el nombre de persones que hi ha a la comarca sigui perquè hi resideixen, hi treballen, hi estudien o perquè, sense tenir-hi la residència habitual, hi passen algun període de temps (vacances, estiu, caps de setmana, etc.) és de 114.709, un 96,8% de la població resident.

La densitat de població és de 137 hab./km², la tercera comarca barcelonina amb menys densitat, per darrere del Berguedà i Osona. La seva capital, Igualada, aplega el 33% (39.198) de la població comarcal, seguida per Piera, amb el 12,6% (15.009) i Vilanova del Camí, amb el 10,6% (12.585). Els creixements poblacionals del 2011 al 2012 han estat moderats, destacant els produïts a Piera (142), Òdena (111), Els Hostalets de Pierola (70), La Torre de Claramunt (67) i Masquefa (63). Entre els descensos, també moderats, destaquen els de Santa Margarida de Montbui (-123), Capellades (-55) i Vilanova del Camí (-47).

L'estructura per edats segueix el patró dels darrers anys. La població en edat de treballar (16 a 64 anys) agrupa el 65,5% de la població, percentatge semblant al provincial (66,5%). El 18,7% és menor de 16 anys (per sobre del 16,4% provincial) i la població de 65 anys o més representa un 15,9% (per sota del 17,2% provincial). Així doncs, la població de l'Anoia està menys envellida que la mitjana provincial tal com mostra l'índex d'envelliment, que indica que per cada 100 joves menors de 16 anys a la comarca hi ha 85,1 persones de 65 anys i més. Aquest índex és inferior a la mitjana provincial (104,9) i situa l'Anoia com la sisena comarca menys envellida, per darrere del Vallès Oriental, Vallès Occidental, Baix Llobregat, Alt Penedès i Garraf.

De 2002 a 2012 la població anoienca augmenta un 24,9%, el tercer major increment de la província per darrere del produït al Garraf i l'Alt Penedès i que gairebé dobla el provincial (13,2%). Aquest increment s'ha distribuït de manera diferent segons grans trams d'edat: augmenta la població de 0 a 14 anys (51%), disminueix la població de 15 a 29 anys (-13,8%), augmenta la població de 30 a 64 anys (38,4%) i la de 65 i més anys (17,4%) (vegeu Gràfic 2).

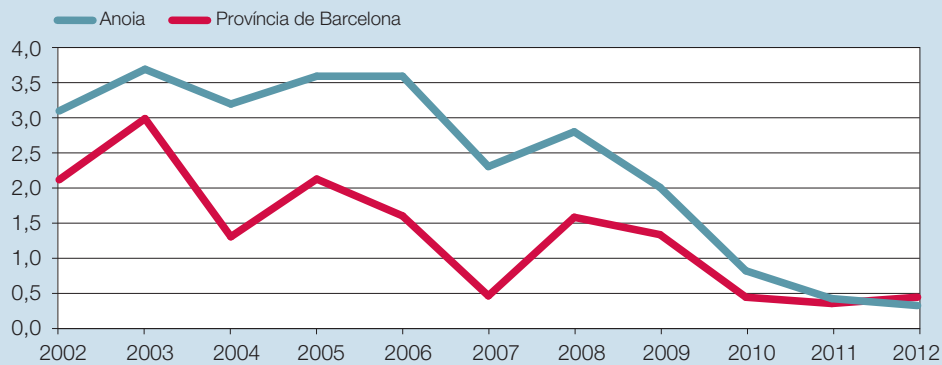
El 2012 hi ha 11.332 ciutadans estrangers empadronats a l'Anoia, un 1,6% (-190) menys que el 2011. La taxa d'estrangeria és del 9,5%, molt per sota de la taxa provincial, que és del 14,3%, i que situa l'Anoia com la segona comarca amb un menor percentatge d'estrangers, per darrere del Berguedà. La disminució encetada el 2011 (-3,5%) i que continua el 2012 contrasta amb el creixement mitjà anual del 29% registrat durant la darrera dècada (2000-2010). El rejuveniment de l'estructura poblacional és degut, en gran mesura, a l'arribada de població estrangera jove al llarg de l'última dècada. Així, el 75,2% de la població estrangera del 2012 té entre 16 i 64 anys, més de deu punts per sobre del 64,4% de la població autòctona. El 78,2% té nacionalitat extracomunitària. Destaca el 43,3% amb nacionalitat marroquina i l'11,6% amb romanesa, així com la reducció d'un 21,2% de ciutadans equatorians i l'augment d'un 14,6% de xinesos. El nombre d'anoienca residents a l'estranger augmenta un 13% respecte el 2011 i arriba als 1.604, l'1,3% de la població comarcal.

1. Per a més detall vegeu el Recull Estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2002-2012

Gràfic 1

(en percentatge)

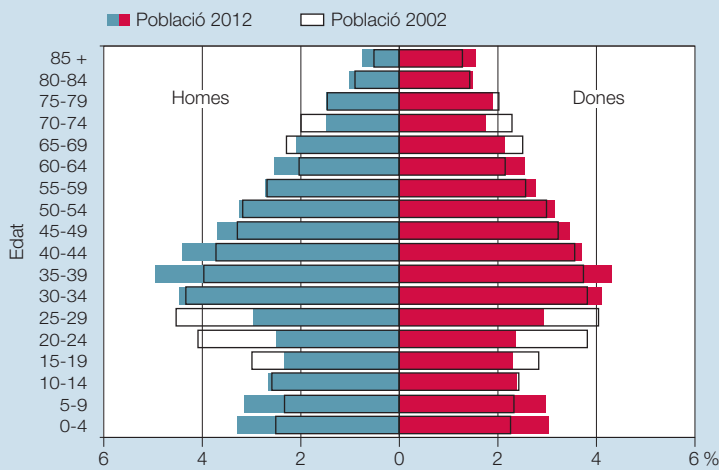

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Piràmide d'edats de l'Anoia, 2002-2012

Gràfic 2

(en percentatge)

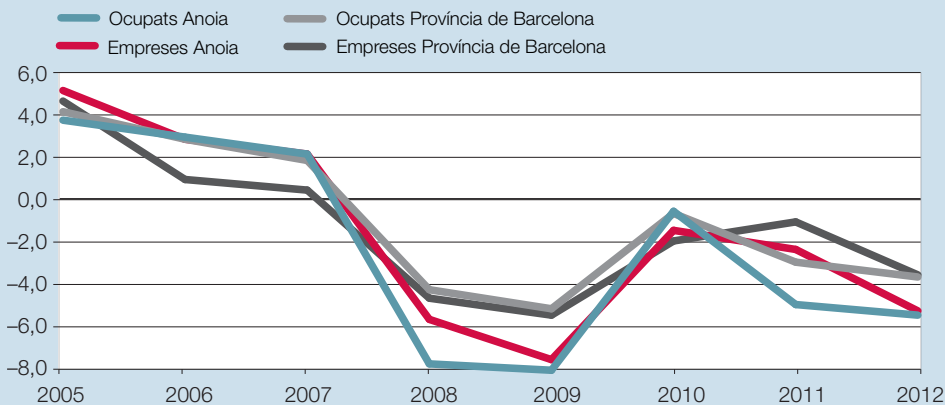

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2012

Gràfic 3

(en percentatge)

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

«L'Anoia lidera la destrucció d'ocupació i d'empreses el 2012»

A final del 2012 hi ha 3.097 **empreses** a la comarca, l'1,8% de les empreses de la província. El nombre d'empreses es redueix per cinquè any consecutiu, aquesta vegada un 5,3%, la reducció més elevada entre les onze comarques barcelonines i semblant a les disminucions del 2008 (-5,7%) i 2009 (-7,6%) i molt superior a les del 2010 (-1,5%) i 2011 (-2,4%). L'estructura empresarial està dominada per la petita empresa i especialment per la microempresa: el 77,1% de les empreses tenen menys de 5 treballadors, el 21,1% entre 6 i 50, l'1,6% entre 51 i 250 i el 0,2% més de 250. La dimensió mitjana és de 7,1 treballadors per empresa, per sota dels 10,2 del conjunt provincial.

El percentatge d'empreses industrials de la comarca (18,9%) és molt superior al percentatge de la província (10,8%), com també és superior el pes de les empreses de la construcció: 9,7% a la comarca i 8,4% a la província. Per contra, el pes de les empreses de serveis (70,1%) és inferior al provincial (80,4%). L'agricultura presenta un pes molt més reduït (1,4%) però superior al que té a la província (0,4%). La variació interanual mostra com el sector de la construcció segueix registrant pèrdues molt importants, si el 2011 va ser del 16% el 2012 arriba al 19,6%. Les pèrdues d'empreses són més moderades en el sector industrial (-5,2%) i en els serveis (-3,1%). L'agricultura és l'únic sector que es manté. El 45,9% de les empreses es troben situades a Igualada i el 8,5% a Piera.

Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), el 56% de les 200 empreses líders en facturació de l'Anoia el 2011 són empreses exportadores i/o importadores. L'empresa amb major volum de facturació és la comercialitzadora de combustible Petromiralles, seguida per l'empresa de comerç al detall de productes alimentaris, Supermercats ALDI. Entre les deu primeres també es troba una empresa de teixits, FISIN, una empresa de fabricació de paper i cartró, Unión Industrial Papelera, una de fabricació de components, peces i accessoris per a vehicles de motor, SNOPE Estampación, una constructora, Constructora de Calaf i una de fosa, Fundiciones de Odena, SA.

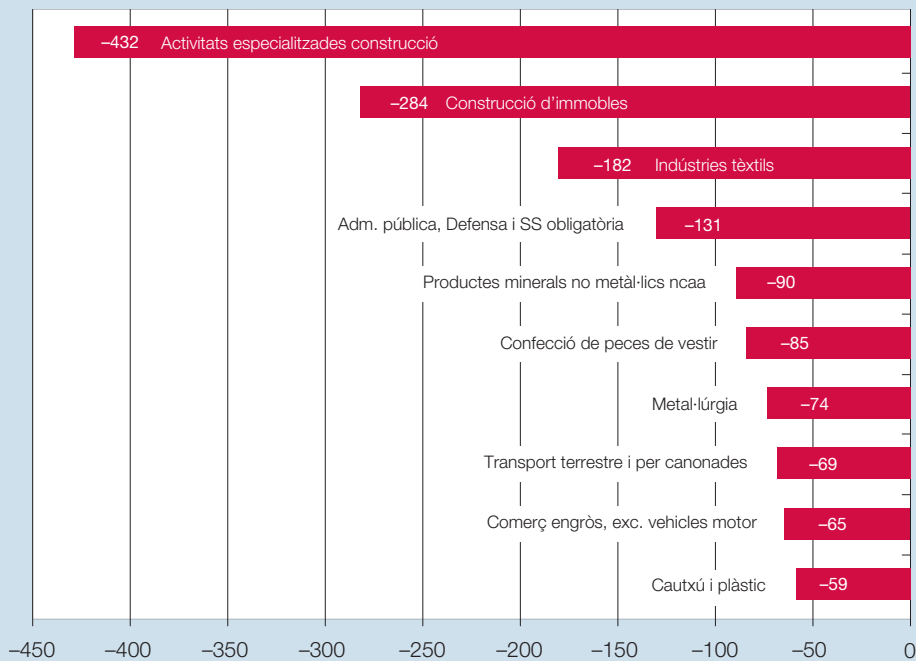
El 2012 hi ha 29.646 llocs de treball a l'Anoia (la segona comarca amb menys **ocupació**), un 5,5% (-1.710) menys que el 2011, el major descens entre les onze comarques. La disminució és similar a la del 2011 (-5%), però inferior a les del 2008 (-7,8%) i 2009 (-8,1%). La destrucció d'ocupació incideix més en el treball assalariat (-6,1%) que en l'autònom (-3,5%). Gran part dels treballadors assalariats (64,4%) estan ocupats en la petita empresa (21,5% fins a 5 treballadors i 42,9% de 6 a 50), el 22,9% en la mitjana empresa i el 12,6% en la gran empresa. La caiguda de l'ocupació assalariada afecta especialment la petita empresa (-6,7%) i la mitjana (-7,3%), mentre que la microempresa només perd un 2,6% i la gran empresa un 0,5%.

La indústria aplega el 29,6% dels llocs de treball de la comarca, gairebé el doble del pes que té a la província, del 15,6%. Destaca l'elevada localització de l'ocupació del cuir i calçat a la comarca, que reuneix un de cada quatre llocs de treball d'aquesta activitat de la província. L'ocupació en el sector dels serveis (60,6%) està molt per sota de la mitjana provincial (78,6%), mentre que el pes de la construcció (8%), tot i que ha disminuït, és superior al provincial (5,5%). L'agricultura reuneix l'1,8% dels ocupats, per damunt del 0,4% provincial. La construcció continua liderant la destrucció interanual d'ocupació (-23,3%), reducció molt superior a la de la província (-15,3%). Els altres sectors han registrat caigudes més moderades: -5,8% la indústria, -2,4% els serveis i -2% l'agricultura.

Dels 15 principals subsectors per nombre d'ocupats destaca la destrucció d'ocupació en *construcció d'immobles* (-28,5%), *activitats especialitzades en la construcció* (-21,4%) i *indústries tèxtils* (-18,2%) i l'augment en *productes metàl·lics, excepte maquinària* (7,6%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu gràfics 4 i 5), la pèrdua més notable d'ocupació es produeix en *activitats especialitzades en la construcció* (-432), seguida de les de *construcció d'immobles* (-284), *indústries tèxtils* (-182) i *administració pública* (-131). Els increments són molt més moderats, destacant els produïts en *productes metàl·lics, excepte maquinària* (78) i *activitats administratives d'oficina* (74).

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Anoia, 2012
(en nombres absoluts)

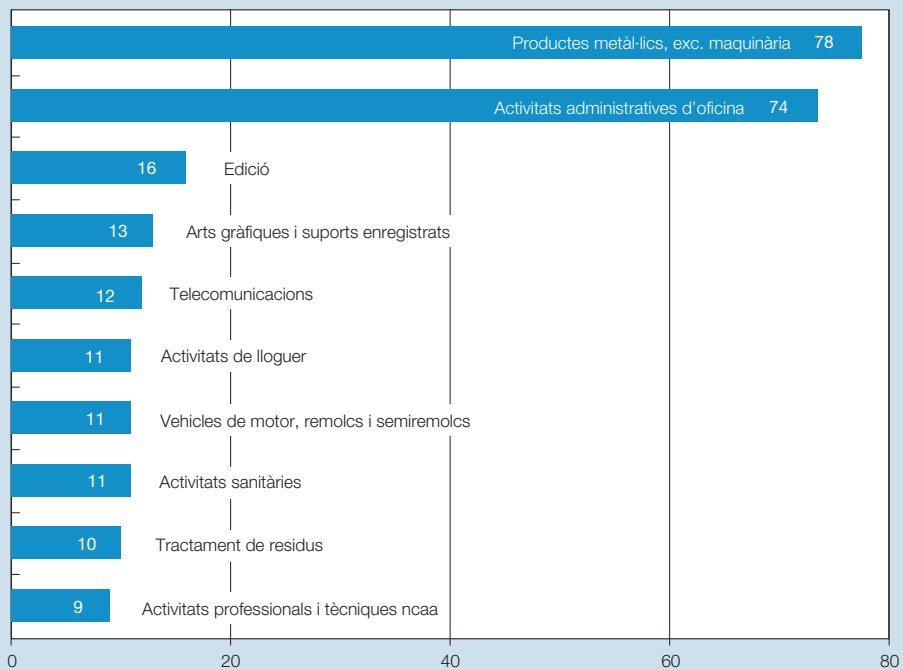
Gràfic 4

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Anoia, 2012
(en nombres absoluts)

Gràfic 5

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

El 45,6% dels llocs de treball es localitzen a Igualada. Com l'any anterior, els municipis amb pèrdues més notables de llocs de treball són Igualada (-597), Capellades (-187) i Santa Margarida de Montbui (-130). No s'observen augments rellevants.

El 4,3% de l'ocupació assalariada pertany al conjunt d'activitats d'alt contingut tecnològic (*indústria de tecnologia alta, indústria de tecnologia mitjana-alta i serveis de tecnologia alta-punta*), pes molt inferior al 10% provincial i el segon més baix per darrere del Berguedà. L'evolució interanual és negativa (-1,4%), reducció menor que la provincial (-3,4%) i molt menor que la de l'ocupació assalariada total (-6,1%). L'ocupació en els tres grups d'activitats d'alt contingut tecnològic presenta un pes sobre l'ocupació comarcal inferior al pes que té a la província, i la seva reducció interanual és superior a la provincial, a excepció de la d'indústria de tecnologia mitjana-alta, que es manté.

Afegint a aquestes activitats l'ocupació en serveis basats en el coneixement, del 18,5%, s'obté que el conjunt d'activitats que configuren l'economia del coneixement en sentit ampli (alt contingut tecnològic i serveis basats en el coneixement) ofereix el 22,8% de l'ocupació assalariada comarcal, el percentatge més baix de totes les comarques de la província i molt per sota del 40,5% de mitjana provincial. La reducció de llocs de treball (-1,8%), és inferior a la mitjana provincial (-2,5%).

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva mostra una elevada concentració d'ocupats en sectors d'activitat clau, elevat efecte arrossegador o de dispersió sobre altres sectors i una alta capacitat de ser arrossegats o d'absorció per altres sectors. Així, el 45,2% dels llocs de treball de la comarca pertanyen a aquests sectors (majoritàriament *comerç i reparacions*), davant del 37,2% de la província. El pes de l'ocupació en sectors impulsors, aquells amb un elevat poder arrossegador però poca capacitat de ser arrossegats, també està per sobre a la comarca (28,4%) que a la província (23,1%). Per contra, l'ocupació en els sectors estratègics, aquells amb elevada capacitat d'absorció per altres sectors però no d'arrossegament és del 8,6%, molt per dessota del pes que té a la província, del 16,7%. Els sectors independents, amb escassa capacitat d'absorció i d'arrossegament, concentren el 20,1% de l'ocupació, per sota del percentatge registrat a la província (22,9%).

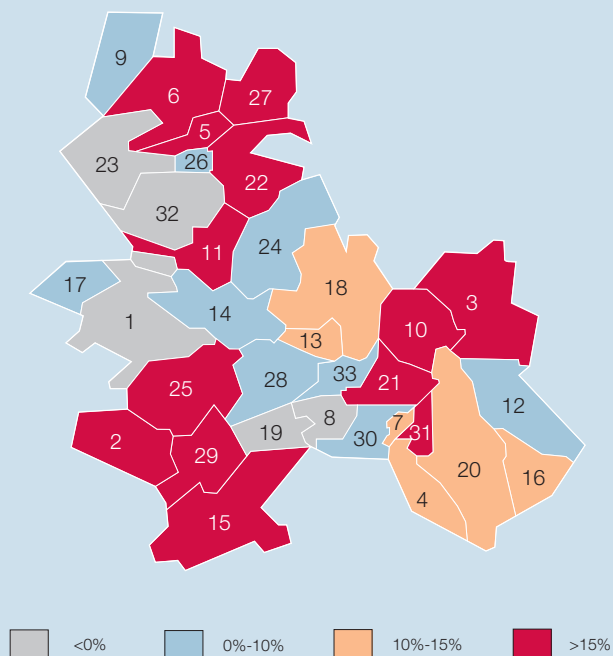
«L'Anoia registra el major increment relatiu d'aturats i la taxa d'atur més elevada de les onze comarques barcelonines»

L'Anoia registra la taxa d'atur més elevada (20,2%) de les onze comarques barcelonines a final del 2012, molt per damunt de la taxa provincial (16,6%). Si el 2011 la comarca va registrar el menor increment d'aturats de la província, el 2012 presenta el més elevat, l'11,9%, molt per sobre de l'augment mitjà de la província (5,7%). Així, a final del 2012 hi ha 12.372 **aturats** registrats.

D'entre els municipis (vegeu mapes) amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal, sobresurten Santa Margarida de Montbui (27,9%), Vilanova del Camí (25,4%), Cabrera d'Anoia (22,3%), Santa Maria de Miralles (21,7%) i Piera (21,2%). Per contra, Orpí (2,3%), Pujalt (3%) i Argençola (4,3%) registren les taxes més baixes. L'atur augmenta durant el 2012 en vint-i-sis dels trenta-tres municipis, destacant els increments d'Els Prats del Rei (105,3%), La Llacuna (40,4%) i Calaf (33,2%) i, en termes absoluts, de Piera (200) i Igualada (409). No hi ha cap municipi on l'atur es redueixi de forma rellevant.

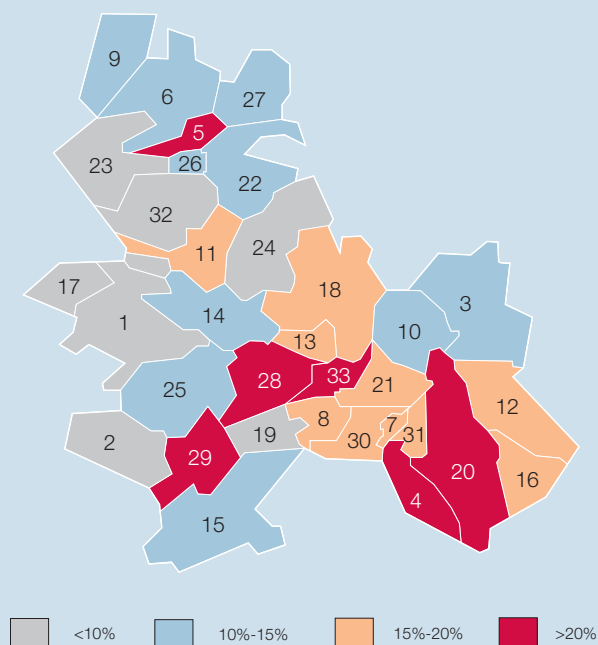
L'Anoia presenta les taxes d'atur masculina (17,8%) i femenina (un 23,2%) més elevades de la província. Per grups d'edat, destaca que el 8,4% dels aturats siguin menors de 25 anys (el percentatge més alt de la província). El 48,1% tenen entre 25 i 44 anys i el 43,5% més de 45. L'atur augmenta en tots els grups d'edat, excepte entre els menors de 20 anys (-1,7%), que eren els que més havien augmentat el 2011, i els de 25 a 29 anys (-5,6%). L'increment més elevat es troba en la franja de 45 a 49 anys (22,9%). Per sectors d'activitat econòmica, el 54,6% dels aturats pertanyen als serveis, el 22,9% a la indústria, el 13,2% a la construcció i el 2,1% al sector agrícola. El 7,2% restant són aturats sense ocupació anterior (SOA). Interanualment, és la comarca on més augmenta l'atur en la indústria (11,5%), la construcció (13,1%) i els serveis (14%). Per contra, l'atur es redueix entre els que no tenen ocupació anterior (-5,8%).

Variació dels aturats registrats

- 1 Argençola
- 2 Bellprat
- 3 Bruc
- 4 Cabrera d'Anoia
- 5 Calaf
- 6 Calonge de Segarra
- 7 Capellades
- 8 Carme
- 9 Castellfollit de Riubregós
- 10 Castellolí
- 11 Copons
- 12 Hostalets de Pierola
- 13 Igualada
- 14 Jorba
- 15 Llacuna
- 16 Masquefa
- 17 Montmaneu
- 18 Òdena
- 19 Orpí
- 20 Piera
- 21 Poble de Claramunt
- 22 Prats de Rei
- 23 Pujalt
- 24 Rubió
- 25 Sant Martí de Tous
- 26 Sant Martí Sesgueioles
- 27 Sant Pere Sallavinera
- 28 Santa Margarida de Montbui
- 29 Santa Maria de Miralles
- 30 Torre de Claramunt
- 31 Vallbona d'Anoia
- 32 Veciana
- 33 Vilanova del Camí

Taxa d'atur registrat

L'atur augmenta en tots els nivells formatius, excepte els d'*estudis primaris incomplets* (-15,4%) i *estudis primaris complets* (-10,2%). Els increments més destacats es registren entre els col·lectius d'*universitaris de segon i tercer cicle* (36,2%), *tècnics professionals superiors* (27,1%) i *programes de formació professional* (20,3%). Tanmateix, la majoria dels aturats (66,1%) pertanyen al nivell formatiu d'*educació general*. L'Anoia és, juntament amb el Berguedà, una de les dues comarques on l'atur de la població estrangera augmenta més, concretament un 5,8% fins arribar als 1.813, el 14,7% de l'atur comarcal, pes notablement inferior al de la província (18,8%). La comarca també lidera l'increment d'aturats autòctons, un 13,1%, per sobre de la mitjana provincial (8,2%), i se situa en els 10.559.

L'Anoia és, conjuntament amb l'Alt Penedès, una de les dues comarques on augmenta el nombre de prestacions per desocupació el 2012. Així, a final del 2012 hi ha concedides 7.677 prestacions, un 3,5% més que l'any anterior. Tanmateix, el percentatge de desocupats registrats que reben algun tipus de prestació (taxa de cobertura), baixa del 73,4% el 2011 al 66,9% el 2012, taxa semblant a la provincial (67%). El 48,8% són contributives, el 44,1% assistencials i el 7,1% de renda mínima d'inserció.

La **contractació laboral** augmenta un 2,3%, per sobre del manteniment provincial (0,2%). El 2012 se signen 24.928 contractes, l'1,6% del total provincial. Per grups d'edat, l'increment més important es produeix en el grup de 25 a 29 anys (11%). En canvi, disminueix en els grups d'edat més joves, menors de 20 anys (-38,6%) i entre 20 i 24 anys (-7,1%). Contràriament a l'any anterior, el 2012 hi ha més contractació femenina (51,9%), que augmenta un 7,8%, que masculina (48,1%), que disminueix un 3%. La contractació es redueix en tots els sectors d'activitat excepte en el dels serveis, on s'incrementa un 8,1%. Destaquen les reduccions en la indústria (-17,8%) i la construcció (-24,1%). El 90,1% dels contractes són temporals, tipologia que augmenta un 2,5%.

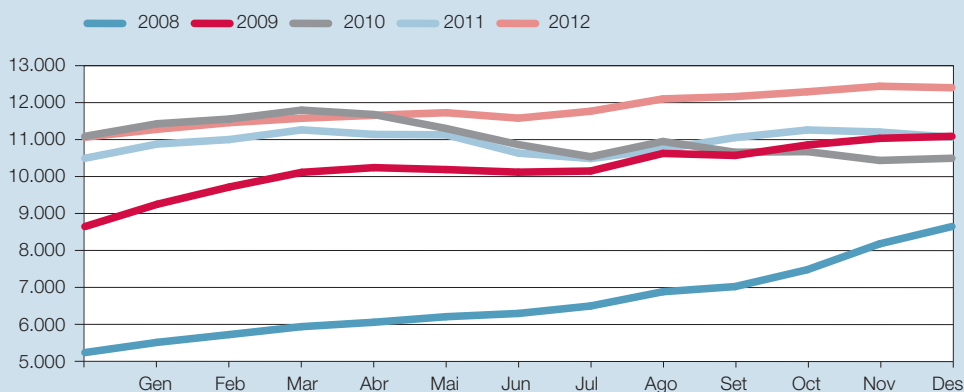
En relació a les **finances públiques**, el pressupost inicial de l'exercici 2012 del conjunt dels municipis de la comarca cau un 12% respecte el 2011 pel que fa als ingressos, mentre que les despeses es redueixen un 9,7% i el deute viu creix un 3,9%. Per habitant, les despeses suposen 1.098 euros, amb 172 euros de despeses d'inversió, mentre que els ingressos corrents suposen 941 euros per habitant. El deute viu per habitant se situa en 763 euros, per sobre dels 651 euros de mitjana provincial, i d'entre els municipis majors de mil habitants de la comarca, només Igualada supera el miler d'euros de deute per habitant. El deute viu representa el 133% dels ingressos corrents d'Igualada, valor superior a la mitjana comarcal (81%) i a la provincial (64%). En aquesta relació deute viu / ingressos corrents destaca pel seu baix percentatge el municipi de Piera (31%).

Els indicadors oficials d'evolució **turística** de l'Anoia per aquest 2012 (vegeu Quadre 1), estableixen una tendència generalitzada a l'alça respecte del 2010 i el 2011. L'Anoia forma part de la marca turística Paisatges Barcelona, amb un total de 1.160 places (0,1 % del total de la província), i una oferta centrada especialment en la zona de l'Alta Anoia on es concentra, d'una forma molt estable, la majoria de les places d'oferta d'establiments de turisme rural de la comarca.

L'oferta de places total s'ha reduït un 1,8% respecte a l'any 2011. Pel que fa al nombre de viatgers i pernотacions en hotels de la comarca, han augmentat un 12,2% i un 18,9 % respectivament. En el turisme rural, malgrat que hi ha hagut un 7,7% menys de viatgers, el nombre de pernотacions ha augmentat un 16,5 %, ampliant doncs el nombre de dies d'estada mitjana a la comarca.

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats.
Anoia, 2008-2012 (en absolut)

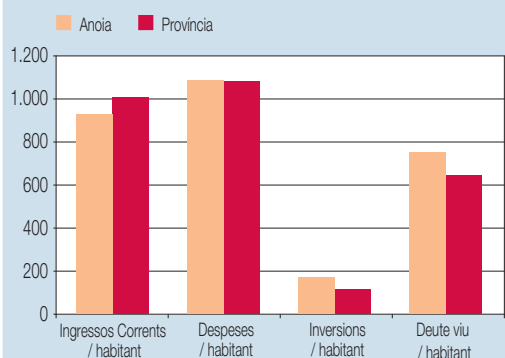
Gràfic 6

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques, 2012
(Ràtios Euros per habitant)

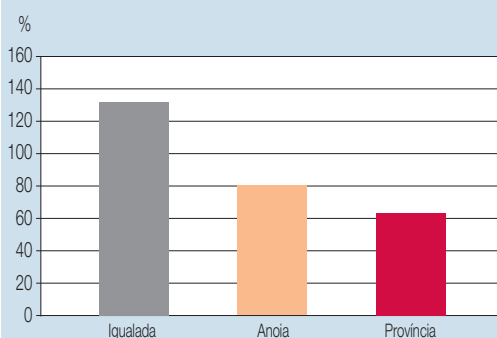
Gràfic 7

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Finances públiques, 2012
(Deute viu / Ingressos corrents, en %)

Gràfic 8

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Indicadors de l'activitat turística a l'Anoia, 2011 i 2012

Quadre 1

	Anoia			Prov. Barcelona*		
	2011	2012	Var. 11-12 (%)	2011	2012	Var. 11-12 (%)
Places en establiments hotelers	704	689	-2,1	64.493	64.150	-0,5
Places en càmpings	90	90	0,0	42.825	44.446	3,8
Places en establiments de turisme rural	387	381	-1,6	4.384	4.473	2,0
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	33,5	37,6	12,2	2.890,6	3.014,4	4,3
Nombre de viatgers allotjats en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	590,3	547,9	-7,2
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural (en milers)	7,8	7,2	-7,7	96,7	75,2	-22,2
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	49,7	59,1	18,9	9.013,2	9.504,3	5,4
Nombre de pernотacions en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	2.319,7	2.428,5	4,7
Nombre de pernотacions en establiments de turisme rural (en milers)	21,2	24,7	16,5	285,7	233,4	-18,3
Grau d'ocupació hotelera (en %)	21,7	24,6	2,9pp	60,4	59,8	-0,6pp
Grau d'ocupació en càmpings (en %)	n.d	n.d	n.d	47,6	45,9	-1,7pp
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (en %)	17,8	19,6	1,8pp	20,6	16,4	-4,2p

* Sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera. pp: punts percentuals

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

4D HEALTH, CENTRE D'INNOVACIÓ PER A LA SIMULACIÓ EN SALUT

Núria Cañamares, responsable de Comunicació del 4D Health

El 4D Health és un Centre d'Innovació per a la Simulació en Salut que situarà Igualada com un referent del sector a nivell internacional. Neix amb la ferma vocació d'augmentar la seguretat del pacient i reduir els errors en salut a través de la formació i l'entrenament dels professionals en un escenari gairebé real. En aquest hospital simulat es pretén recrear situacions complexes d'alta tensió i repetir-les tantes vegades com faci falta sense posar en risc la vida de les persones.

El fet d'aprofitar l'antic Hospital d'Igualada dota d'un gran valor el projecte, ja que l'edifici ja compta amb els espais i instal·lacions necessaris per reproduir fidelment tot l'entorn salut. Aquesta globalitat va fins i tot més enllà de l'àmbit hospitalari, aixoplugant també escenaris d'atenció ambulatoria, domiciliària, comunitària i d'emergències al carrer. Això converteix el 4D Health en un centre pioner a l'Estat espanyol i al sud d'Europa.

Impacte econòmic per Igualada

El 4D Health vol ser un important revulsiu en el desenvolupament econòmic d'Igualada, una de les capitals de comarca amb més atur de Catalunya. El mes de desembre de 2012, l'Anoia registrava 12.372 persones aturades, 3.923 de les quals eren residents a Igualada. El 4D Health s'orienta a generar llocs de treball, impulsar i diversificar l'activitat econòmica de la ciutat i potenciar l'entorn salut, formatiu i de R+D+I.

La seva altra gran aportació, que igualment ha de tenir efectes en la creació d'ocupació, és la distinció d'Igualada com un pol d'atracció d'inversions. Actualment, la ciutat fonamenta la seva activitat econòmica i empresarial majoritàriament en el sector serveis i en les indústries de la pell i el tèxtil. Amb la implantació del 4D Health s'espera convertir la ciutat en un ecosistema receptor d'inversions relacionades amb la salut.

Generació de llocs de treball directes

L'engranatge del 4D Health requereix la contractació de formadors, avaluadors, psicòlegs, actors, grups d'investigació, tècnics, informàtics, comercials, comunicació, administració, manteniment, neteja, etc. És a dir, tot un seguit de llocs de treball directes sorgits de la pròpia activitat del centre.

Durant el 2012 es reforcen els continguts amb reunions periòdiques amb un equip de professionals encarregats de desenvolupar les diferents àrees. A partir d'aleshores, el treball per configurar l'activitat del centre és constant.

Atracció de persones i prestació de serveis (llocs de treball indirectes)

El 4D Health cerca atreure múltiples agents del món salut que poden classificar-se en tres grups:

1. Els professionals de la salut: ja sigui a títol individual o a través de les societats científiques, els col·legis professionals, centres de salut, etc., de diferents especialitats (medicina, infermeria, farmàcia, odontologia, optometria, fisioteràpia, dietètica, veterinària, biologia, etc.) i tant estudiants de primers cursos com professionals amb una dilatada trajectòria, en funció de les competències que es vulguin avaluar.
2. Les institucions: les universitats, escoles de salut, centres d'innovació i recerca i l'Administració, que trobaran un camp de treball gairebé real, òptim per a l'aprenentatge i el disseny de nous plans, processos i aplicacions.
3. Les persones: entenent aquest col·lectiu com els pacients, les associacions de pacients, familiars i cuidadors, que no només obtindran formació d'atenció en salut, sinó que prendran un rol actiu dins el centre.

Lògicament, tots ells requereixen la prestació de diferents serveis bàsics, com ara l'hoteleria o el transport. En estar situat al passeig Verdaguer, l'eix central de la ciutat, el 4D Health queda totalment integrat al teixit social i comercial igualadí i seran molts els negocis que podran beneficiar-se de la demanda que generarà la seva activitat.

A més, Igualada està dotada de tot un seguit de serveis paral·lels que pot oferir a les persones, col·lectius o empreses que participin al centre. La ciutat és reconeguda arreu pel tèxtil i la pell de qualitat i té una àmplia oferta d'*outlets*, així com també és assimilada com la ciutat dels globus aerostàtics i amb la iniciativa Igualada Launching Program permet volar pel cor de Catalunya. D'aquesta manera, el 4D Health pot repercutir indirectament en l'activitat econòmica d'Igualada i comarca.

Catalitzador en la captació d'empreses

El sector empresarial públic o privat, com per exemple les indústries fabricants de material sanitari i els laboratoris farmacèutics, disposarà d'un nou espai molt proper a la realitat on poder testar i validar els seus productes des del punt de vista de la usabilitat. A més els estaran donant a conèixer als mateixos professionals de la salut que els utilitzaran en la seva pràctica diària i, per tant, rebran el retorn del producte abans que es comercialitzi.

La captació d'empreses del 4D Health, però, no es restringeix només a l'àmbit de la salut, sinó que el transcendeix i s'apropa a d'altres sectors d'activitat, com poden ser l'informàtic i l'audiovisual.

A dia d'avui, ja hi ha quatre multinacionals interessades en treballar al centre i oferir equipament.

Pol de coneixement

El 4D Health està estretament lligat a dos conceptes: formació i innovació, que l'han de distingir i posicionar dins l'esfera internacional. La nova metodologia de simulació, centrada en el pacient i en el treball en equip interdisciplinari, ha de fer del centre un referent indiscutible del sector. El seu potencial ha de permetre, alhora, activar els estudis específics d'Igualada en el camp salut. Actualment, s'imparteixen els cicles formatius de Cures auxiliars d'infermeria, Farmàcia i parafarmàcia i Dietètica.

Des de finals dels anys 90, Igualada ha fet importants esforços per esdevenir una ciutat cabdal en la formació i el coneixement. L'Escola d'Enginyeria d'Igualada (EEI), adscrita a la UPC, a banda d'estudis d'enginyeria química, imparteix graus i màsters d'especialització enfocats a dotar del capital humà necessari la indústria transformadora de la pell de qualitat. Des de l'any passat, a més, ha engegat la Càtedra A3 in Leather Innovation. El de la pell, juntament amb el del tèxtil, continuen sent avui els sectors tractors de l'economia local, on ara també pretén sumar-s'hi la innovació vinculada a l'àmbit de la salut.

De fet, gràcies al centre de simulació, la capital de l'Anoia ja treballa aquesta línia des del maig de 2012, quan va prendre el lideratge del projecte 4D Cities en el marc del programa europeu URBACT. El 4D Cities, que té per eslògan «Innovació en Salut com a motor de creixement», té per objectiu vincular la innovació amb la salut per afavorir el desenvolupament econòmic i social a nivell local. Compta amb l'intercanvi de coneixement i experiències de vuit ciutats: Igualada, Leeds (Regne Unit), Novara (Itàlia), Tartu (Estònia), Plunge (Lituània), Eindhoven (Holanda), Jena (Alemanya) i Baia Sprie (Romania) i implica molt activament la ciutadania per, finalment, desenvolupar polítiques que millorin la seva qualitat de vida.

RECALL ESTADÍSTIC. ANOIA

	Anoia		Província		Variació 2011-2012		Pes Anoia/ Província	
	2011	2012	2011	2012	Anoia	Província	2011	2012
ENTORN								
Nombre de municipis		33		311				10,6%
Superfície total (km²)		866,3		7.726,5				11,2%
Superfície mitjana municipal (km²)		26,3		24,8				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	118.509	118.817	5.529.099	5.552.050	0,3%	0,4%	2,1%	2,1%
Densitat (hab/km²)	137	137	716	719	0,3%	0,4%	nc	nc
Homes	59.794	59.909	2.715.628	2.722.394	0,2%	0,2%	2,2%	2,2%
Dones	58.715	58.908	2.813.471	2.829.656	0,3%	0,6%	2,1%	2,1%
Població de menys de 16 anys	21.864	22.177	896.296	908.243	1,4%	1,3%	2,4%	2,4%
Població potencialment activa (16-64)	78.056	77.774	3.697.168	3.691.461	-0,4%	-0,2%	2,1%	2,1%
Població de 65 anys i més	18.589	18.866	935.635	952.346	1,5%	1,8%	2,0%	2,0%
Població ETCA¹	114.007	114.709	5.416.222	5.468.249	0,6%	1,0%	2,1%	2,1%
Pob. resident a l'estranger	1.419	1.604	132.870	144.537	13,0%	8,8%	1,1%	1,1%
Índex de dependència global	51,8	52,8	49,5	50,4	1,8%	1,7%	nc	nc
Índex d'envelliment	85,0	85,1	104,4	104,9	0,1%	0,4%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	106.987	107.485	4.735.379	4.759.979	0,5%	0,5%	2,3%	2,3%
Nacionalitat estrangera	11.522	11.332	793.720	792.071	-1,6%	-0,2%	1,5%	1,4%
Taxa d'estrangeria total	9,7%	9,5%	14,4%	14,3%	-0,2pp	-0,1pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	7,7%	7,5%	11,3%	11,2%	-0,2pp	-0,1pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	2.629	2.600	133.400	133.316	-1,1%	-0,1%	2,0%	2,0%
Població potencialment activa (16-64)	8.703	8.524	644.358	641.643	-2,1%	-0,4%	1,4%	1,3%
Població de 65 anys i més	190	208	15.962	17.112	9,5%	7,2%	1,2%	1,2%
Àfrica	5.642	5.552	184.967	185.871	-1,6%	0,5%	3,1%	3,0%
Amèrica	2.323	2.136	296.587	282.325	-8,0%	-4,8%	0,8%	0,8%
Àsia	500	567	112.513	119.543	13,4%	6,2%	0,4%	0,5%
Europa	3.056	3.074	199.097	203.737	0,6%	2,3%	1,5%	1,5%
Unió Europea	2.438	2.469	166.329	169.417	1,3%	1,9%	1,5%	1,5%
Resta del món	1	3	556	595	200,0%	7,0%	0,2%	0,5%
5 principals nacionalitats (comarca)	7.191	7.115	315.692	311.354	-1,1%	-1,4%	2,3%	2,3%
Marroc	5.016	4.908	141.193	141.636	-2,2%	0,3%	3,6%	3,5%
Romania	1.263	1.318	35.844	37.155	4,4%	3,7%	3,5%	3,5%
Xina	295	338	38.987	40.514	14,6%	3,9%	0,8%	0,8%
Equador	354	279	60.904	52.530	-21,2%	-13,7%	0,6%	0,5%
Itàlia	263	272	38.764	39.519	3,4%	1,9%	0,7%	0,7%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
Nombre d'empreses	3.270	3.097	178.049	171.657	-5,3%	-3,6%	1,8%	1,8%
Agricultura	40	42	704	693	5,0%	-1,6%	5,7%	6,1%
Indústria	617	585	19.793	18.535	-5,2%	-6,4%	3,1%	3,2%
Construcció	372	299	16.756	14.416	-19,6%	-14,0%	2,2%	2,1%
Serveis	2.241	2.171	140.796	138.013	-3,1%	-2,0%	1,6%	1,6%
Dimensió mitjana	7,17	7,11	10,2	10,2	-0,1	-0,1	nc	nc
Agricultura	2,3	2,2	3,4	3,2	-0,2	-0,2	nc	nc
Indústria	13,4	13,3	15,9	16,0	-0,1	0,1	nc	nc
Construcció	4,8	4,2	5,3	5,0	-0,6	-0,3	nc	nc
Serveis	5,9	5,9	10,1	10,0	0,0	-0,1	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	2.364	2.205	118.631	114.083	-6,7%	-3,8%	2,0%	1,9%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	565	543	27.948	27.398	-3,9%	-2,0%	2,0%	2,0%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	274	270	15.881	15.714	-1,5%	-1,1%	1,7%	1,7%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	243	193	9.650	8.374	-20,6%	-13,2%	2,5%	2,3%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	208	189	14.850	14.453	-9,1%	-2,7%	1,4%	1,3%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	133	127	7.124	6.974	-4,5%	-2,1%	1,9%	1,8%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	129	116	6.319	5.908	-10,1%	-6,5%	2,0%	2,0%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	112	106	1.996	1.945	-5,4%	-2,6%	5,6%	5,4%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	103	104	4.386	4.198	1,0%	-4,3%	2,3%	2,5%
<i>Construcció d'immobles</i>	119	98	6.246	5.409	-17,6%	-13,4%	1,9%	1,8%
<i>Educació</i>	93	98	4.996	4.978	5,4%	-0,4%	1,9%	2,0%
<i>Productes metàl·lics, exc. maquinària</i>	89	81	3.920	3.629	-9,0%	-7,4%	2,3%	2,2%
<i>Activitats jurídiques i de comptabilitat</i>	78	76	6.308	6.247	-2,6%	-1,0%	1,2%	1,2%
<i>Indústries tèxtils</i>	80	76	1.098	1.043	-5,0%	-5,0%	7,3%	7,3%
<i>Activitats immobiliàries</i>	73	72	6.568	6.606	-1,4%	0,6%	1,1%	1,1%
<i>Confecció de peces de vestir</i>	65	56	1.341	1.207	-13,8%	-10,0%	4,8%	4,6%

RECALL ESTADÍSTIC. ANOIA (continuació)

	Anoia		Província		Variació 2011-2012		Pes Anoia/ Província	
	2011	2012	2011	2012	Anoia	Província	2011	2012
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	31.356	29.646	2.195.015	2.112.892	-5,5%	-3,7%	1,4%	1,4%
Assalariats	23.440	22.010	1.822.099	1.747.474	-6,1%	-4,1%	1,3%	1,3%
Autònoms	7.916	7.636	372.916	365.418	-3,5%	-2,0%	2,1%	2,1%
15 Principals sectors d'activitat	20.555	19.139	1.217.942	1.164.256	-6,9%	-4,4%	1,7%	1,6%
Comerç detall, exc. vehicles motor	3.646	3.600	237.434	232.364	-1,3%	-2,1%	1,5%	1,5%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	1.784	1.719	155.107	148.423	-3,6%	-4,3%	1,2%	1,2%
Activitats especialitzades construcció	2.022	1.590	88.429	76.637	-21,4%	-13,3%	2,3%	2,1%
Serveis de menjar i begudes	1.596	1.548	123.699	122.001	-3,0%	-1,4%	1,3%	1,3%
Activitats sanitàries	1.301	1.312	128.459	129.136	0,8%	0,5%	1,0%	1,0%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	1.431	1.300	121.236	115.528	-9,2%	-4,7%	1,2%	1,1%
Educació	1.274	1.227	119.018	115.064	-3,7%	-3,3%	1,1%	1,1%
Indústries del paper	1.176	1.131	8.676	8.304	-3,8%	-4,3%	13,6%	13,6%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	1.022	1.100	40.051	37.041	7,6%	-7,5%	2,6%	3,0%
Transport terrestre i per canonades	967	898	75.585	71.736	-7,1%	-5,1%	1,3%	1,3%
Indústries tèxtils	1.000	818	15.031	14.057	-18,2%	-6,5%	6,7%	5,8%
Cautxú i plàstic	821	762	18.275	17.230	-7,2%	-5,7%	4,5%	4,4%
Confecció de peces de vestir	841	756	12.680	11.561	-10,1%	-8,8%	6,6%	6,5%
Construcció d'immobles	995	711	39.479	32.305	-28,5%	-18,2%	2,5%	2,2%
Venda i reparació de vehicles motor	679	667	34.783	32.869	-1,8%	-5,5%	2,0%	2,0%
Agricultura	552	541	8.201	7.896	-2,0%	-3,7%	6,7%	6,9%
Indústria	9.318	8.778	348.455	329.386	-5,8%	-5,5%	2,7%	2,7%
Construcció	3.082	2.363	136.531	115.706	-23,3%	-15,3%	2,3%	2,0%
Serveis	18.404	17.964	1.701.828	1.659.904	-2,4%	-2,5%	1,1%	1,1%
Sectors clau	14.309	13.393	834.678	785.982	-6,4%	-5,8%	1,7%	1,7%
Sectors estratègics	2.514	2.561	358.757	353.585	1,9%	-1,4%	0,7%	0,7%
Sectors impulsors	8.917	8.424	501.538	488.823	-5,5%	-2,5%	1,8%	1,7%
Sectors independents	5.616	5.268	500.042	484.502	-6,2%	-3,1%	1,1%	1,1%
Activitats d'alt contingut tecnològic²	970	956	181.738	175.556	-1,4%	-3,4%	0,5%	0,5%
Ind. Tecnologia alta	62	55	25.047	23.655	-11,3%	-5,6%	0,2%	0,2%
Ind. Tecnologia mitjana-alta	707	709	93.904	89.718	0,3%	-4,5%	0,8%	0,8%
Ind. Tecnologia mitjana-baixa	2.615	2.491	74.488	69.164	-4,7%	-7,1%	3,5%	3,6%
Ind. Tecnologia baixa	4.605	4.254	98.592	92.532	-7,6%	-6,1%	4,7%	4,6%
Serveis basats en el coneixement	4.148	4.068	542.938	531.346	-1,9%	-2,1%	0,8%	0,8%
Serveis de tecnologia alta-punta	201	192	62.787	62.183	-4,5%	-1,0%	0,3%	0,3%
Serveis no basats en el coneixement	9.149	8.832	873.803	845.740	-3,5%	-3,2%	1,0%	1,0%
Aturats registrats	11.053	12.372	454.961	481.112	11,9%	5,7%	2,4%	2,6%
Homes	5.354	5.989	235.422	244.045	11,9%	3,7%	2,3%	2,5%
Dones	5.699	6.383	219.539	237.067	12,0%	8,0%	2,6%	2,7%
Nacionals	9.340	10.559	361.233	390.882	13,1%	8,2%	2,6%	2,7%
Estrangers	1.713	1.813	93.728	90.230	5,8%	-3,7%	1,8%	2,0%
Agricultura	199	261	4.077	4.703	31,2%	15,4%	4,9%	5,5%
Indústria	2.538	2.831	74.866	77.178	11,5%	3,1%	3,4%	3,7%
Construcció	1.438	1.627	69.896	68.833	13,1%	-1,5%	2,1%	2,4%
Serveis	5.927	6.757	282.776	307.841	14,0%	8,9%	2,1%	2,2%
Sense ocupació anterior	951	896	23.346	22.557	-5,8%	-3,4%	4,1%	4,0%
Població activa local estimada	62.145	61.159	2.938.514	2.902.357	-1,6%	-1,2%	2,1%	2,1%
Taxa d'atur registrat estimada	17,79%	20,23%	15,48%	16,58%	2,4pp	1,1pp	nc	nc
Homes	15,55%	17,79%	14,82%	15,68%	2,2pp	0,9pp	nc	nc
Dones	20,56%	23,21%	16,26%	17,62%	2,7pp	1,4pp	nc	nc
Nombre de contractes total	24.366	24.928	1.601.146	1.603.630	2,3%	0,2%	1,5%	1,6%
Beneficiaris de prestacions	7.416	7.677	318.030	307.090	3,5%	-3,4%	2,3%	2,5%
Taxa Cobertura Prestacions	73,41%	66,90%	73,68%	66,97%	-6,5pp	-6,7pp	nc	nc
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita ¹	11.106	11.453	14.802	15.301	3,1%	3,4%	nc	nc
% Llars amb banda ampla ³	68,0%	73,9%	67,2%	69,3%	5,9pp	2,1pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	19,7%	19,5%	38,2%	37,5%	-0,2pp	-0,6pp	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1000 hab>75 ¹	78	81	82	86	2,7	3,5	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	0,6	0,6	0,9	0,9	-0,3%	0,4%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES⁴								
Ingressos. Classificació econòmica	148.409	130.624	6.177.161	6.143.124	-12,0%	-0,6%	2,4%	2,1%
Despeses. Classificació econòmica	144.380	130.432	6.140.789	6.079.298	-9,7%	-1,0%	2,4%	2,1%
Deute viu	87.240	90.656	3.368.594	3.616.472	3,9%	7,4%	2,6%	2,5%

1. Dades dels anys 2010 i 2011. 2. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta. 3. Dades dels anys 2010 i 2011. Dades Província = Catalunya. 4. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable. Pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

BAGES

BAGES

La comarca del Bages¹ té una superfície de 1.299,1 km², el 16,8% de la superfície de la província de Barcelona, i està integrada per 35 municipis. Manresa n'és la capital.

«El Bages és, conjuntament amb el Barcelonès, una de les dues úniques comarques on la població estrangera no es redueix el 2012»

El Bages és la sisena comarca més poblada de la província, amb 186.084 habitants, i en ella hi resideix el 3,4% de la **població** provincial. El 2012 la població es manté estable (només augmenta un 0,1%, 219 persones), que confirma la tendència d'estancament registrada des del 2010 i que queda lluny de l'increment mitjà anual de l'1,7% registrat des del 2000, degut, principalment, a l'arribada de població immigrada. La població estacional mitjana estimada de l'any 2011, és a dir, el nombre de persones que hi ha a la comarca sigui perquè hi resideixen, hi treballen, hi estudien o perquè, sense tenir-hi la residència habitual, hi passen algun període de temps (vacances, estiu, caps de setmana, etc.), és de 180.919, un 97,3% de la població resident d'aquell any (per sota de la mitjana provincial de 98,9%).

La densitat de població és de 143 hab./km², la quarta més baixa per davant de l'Anoia, Osona i el Berguedà. La capital comarcal, Manresa, concentra el 41,1% (76.570) de la població, seguida per Sant Joan de Vilatorrada (5,8%), Sant Vicenç de Castellet (5%) i Sant Fruitós de Bages (4,4%). Destaca el creixement poblacional en el darrer any de Sant Vicenç de Castellet (188) i de Castellnou del Bages (93). Per contra, les disminucions poblacionals més rellevants es registren a Castellbell i el Vilar (-70) i Cardona (-52).

La població en edat de treballar (16 a 64 anys) agrupa el 64,8% de la població, percentatge lleugerament inferior al provincial (66,5%), el 16,8% és menor de 16 anys (semblant al 16,4% provincial) i el 18,5% major de 65 anys (per sobre del 17,2% provincial). El Bages és la tercera comarca amb un major envelliment, amb 110,4 persones de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys (la mitjana provincial és de 104,4).

La població bagenca augmenta un 17,9% del 2002 al 2012, increment superior al provincial (13,2%). Destaca l'augment poblacional del tram de 0 a 14 anys (45,3%) i del de 30 a 64 (30,7%). En canvi, el grup d'edat de 65 anys i més s'incrementa lleugerament (5,2%), mentre que el de 15 a 29 disminueix un 14,5% (vegeu Gràfic 2).

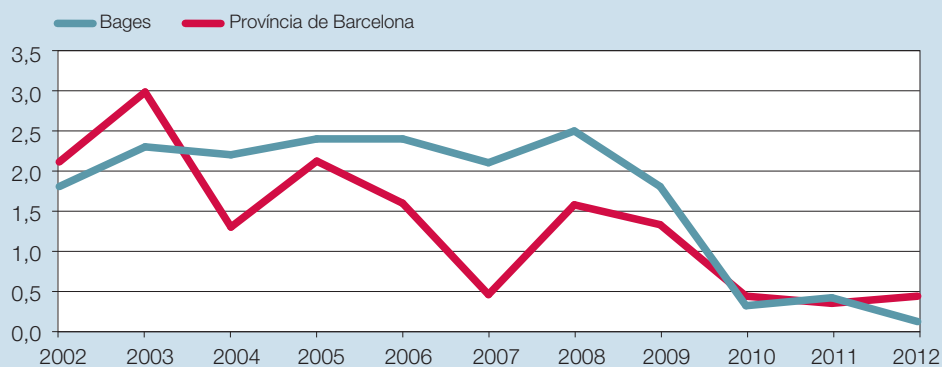
El 2012 la població estrangera és de 22.465 persones, el 12,1% de la població comarcal, percentatge inferior a la mitjana provincial (14,3%). Aquesta xifra s'ha mantingut pràcticament estable respecte l'any anterior (només augmenta un 0,9%, 203 persones) i confirma l'estancament iniciat el 2010 (-0,05%) i el 2011 (1,1%) després del creixement mitjà anual del 32,3% registrat la darrera dècada (2000-2009). El rejuveniment de l'estructura poblacional és deguda, en gran mesura, a l'arribada de població estrangera jove al llarg de l'última dècada. Així, el 76,4% de la població estrangera del 2012 té entre 16 i 64 anys, més de deu punts per sobre del 63,2% de la població autòctona. El 77,3% dels estrangers són extracomunitaris. Les cinc principals nacionalitats a la comarca són la marroquina (39,1%), la romanesa (12,7%), la polonesa (4%), la xinesa (4%) i l'equatoriana (3,8%), nacionalitat que disminueix un 14% en el darrer any.

El nombre de bagenca residents a l'estranger augmenta un 6,7% respecte el 2011 i arriba als 3.433, l'1,8% de la població comarcal, fet que situa el Bages com la segona comarca amb un major percentatge de residents a l'estranger, només per darrere del Barcelonès.

1. Per a més detall vegeu el Recull Estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2002-2012 (en percentatge)

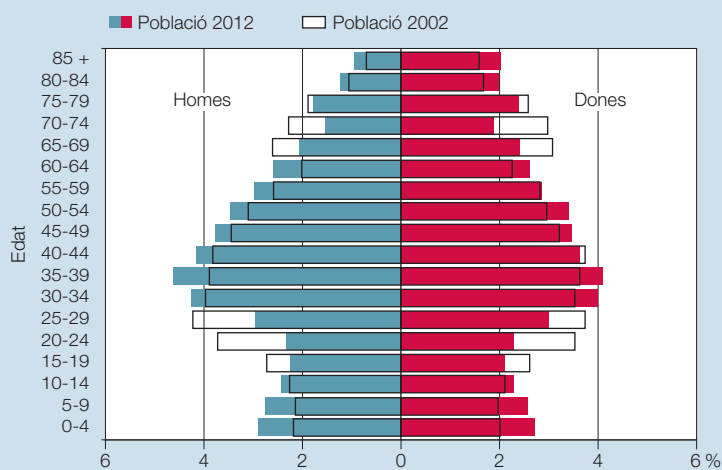
Gràfic 1

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Piràmide d'edats del Bages, 2002-2012 (en percentatge)

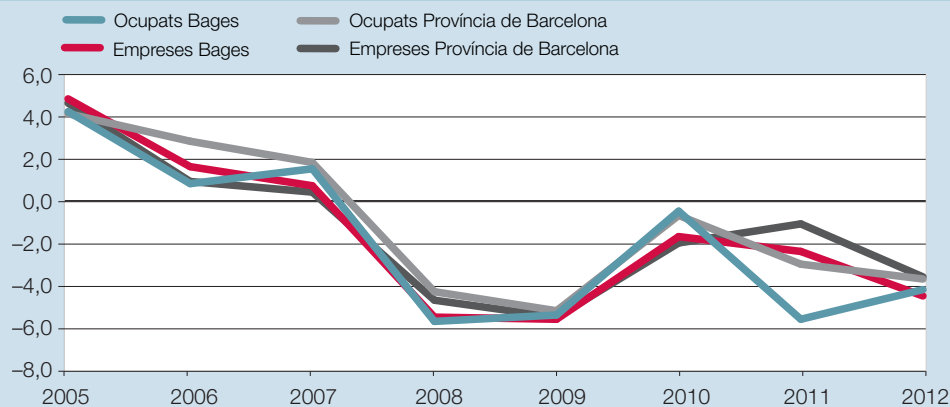
Gràfic 2

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2012 (en percentatge)

Gràfic 3

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

«El 2012 continua la destrucció d'ocupació i s'equipara a la produïda el 2008 i 2009»

El 2012 a la comarca hi ha 5.354 **empreses**, el 3,1% de les empreses de la província i un 4,5% (-255) menys que l'any anterior. Aquesta disminució és superior a la dels dos últims anys, 2010 (-1,7%) i 2011 (-2,4%) i semblant a la dels anys 2008 (-5,5%) i 2009 (-5,6%). L'estructura empresarial està dominada per la petita empresa, i especialment per la microempresa: el 76,7% de les empreses tenen menys de 5 treballadors, el 21% entre 6 i 50, el 2% entre 51 i 250 i el 0,3% més de 250. La dimensió mitjana és de 8,4 treballadors per empresa, inferior als 10,2 del conjunt provincial.

El percentatge d'empreses industrials de la comarca (18%) és molt superior al percentatge de la província (10,8%). Les empreses de la construcció també tenen més pes a la comarca (9,9%) que a la província (8,4), com també passa amb les empreses de l'agricultura, tot i que aquestes tenen un pes reduït (1,6%). En canvi, el pes de les empreses de serveis (70,5%) és inferior al provincial (80,4%). La variació interanual mostra com el sector de la construcció segueix registrant pèrdues molt importants (-15,2%), mentre que es produeixen pèrdues més moderades d'empreses industrials (-5,7%) i de serveis (2,6%). Aquestes reduccions relatives són semblants a les del conjunt provincial. El 45,6% de les empreses es troben a la capital de la comarca, Manresa.

Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), l'any 2011 hi havia 33 empreses al Bages amb un import net de la xifra de vendes superior a 20 milions d'euros. L'empresa líder en facturació a la comarca és Iberpotash, dedicada a l'extracció de minerals per a productes químics i fertilitzants, seguida pel grup d'empreses relacionats amb la moda de la marca Tous. També destaquen les empreses de fabricació de components per a l'automoció, Denso Barcelona, Gestamp Manufacturing Autochasis i Hayes Lemmerz Manresa, els escorxadors Matadero Frigorífico Avinyó i Matadero Frigorífico del Cardoner i una empresa de fabricació de motors, transformadors i generadors elèctrics, Power Controls Iberica o l'empresa. El 54,5% de les 200 primeres empreses eren exportadores i/o importadores.

El 2012 es tanca amb 57.645 ocupats, un 4,2% (-3.590) menys que el 2011. Aquesta reducció de l'**ocupació** és menor que la del 2008 (-5,7%), 2009 (-5,4%) i 2011 (-5,6%), però major que la del 2010 (-0,5%) i es deu tant al descens del treball assalariat (-4,4%) com de l'autònom (-3,3%). El 55,1% dels treballadors assalariats estan ocupats en la petita empresa (el 17,9% en empreses de fins a 5 treballadors i el 37,2% de 6 a 50), el 21,7% en la mitjana empresa i el 23,2% en la gran empresa. La pèrdua d'ocupació és rellevant en la petita empresa (-5,5%) i en la gran empresa (-5,4%), mentre que la de la mitjana empresa pràcticament es manté (-0,5%), després que el 2011 disminuís un 14,9%.

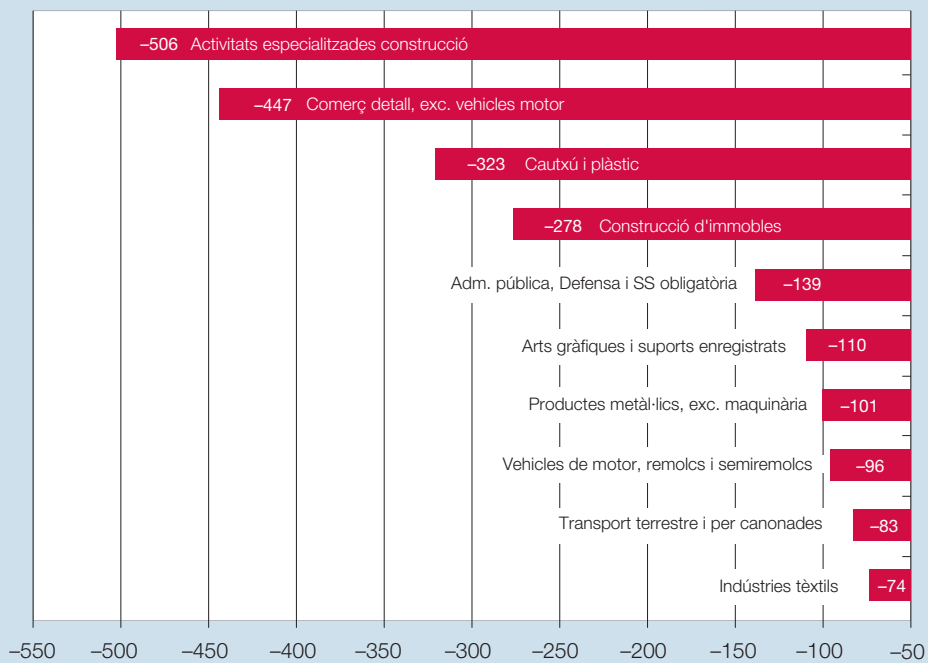
El caràcter industrial del Bages es constata veient com aquest sector aplega el 28,2% dels llocs de treball de la comarca, percentatge molt superior al 15,6% de la província. En canvi, l'ocupació en el sector dels serveis (62,8%) està clarament per dessota de la mitjana provincial (78,6%). La construcció continua liderant la destrucció interanual d'ocupació (-15,7%), caiguda semblant a la provincial (-15,3%). Els altres sectors registren caigudes més moderades: -5,2% la indústria, -3,4% l'agricultura i -2,1% els serveis. Tots aquests percentatges són molt semblants als provincials.

Dels 15 principals subsectors per nombre d'ocupats destaca la destrucció d'ocupació en les *activitats especialitzades en la construcció* (-14,1%) i, en menor mesura, en el *comerç al detall* (-5,9%) i el *transport terrestre i per canonades* (-5,4%). Per contra, l'ocupació augmenta en tres dels subsectors: *venda i reparació de vehicles de motor* (4,9%), *serveis socials amb allotjament* (2,9%) i *minerals no metàl·lics ni energètics* (1,7%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu Gràfics 4 i 5), les pèrdues més notables d'ocupació es produeixen en les *activitats especialitzades en la construcció* (-506), *comerç al detall* (-447), *cautxú i plàstic* (-323) i *construcció d'immobles* (-278). L'increment més rellevant es produeix en els *serveis a edificis i de jardineria* (103).

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Bages, 2012

(en nombres absoluts)

Gràfic 4

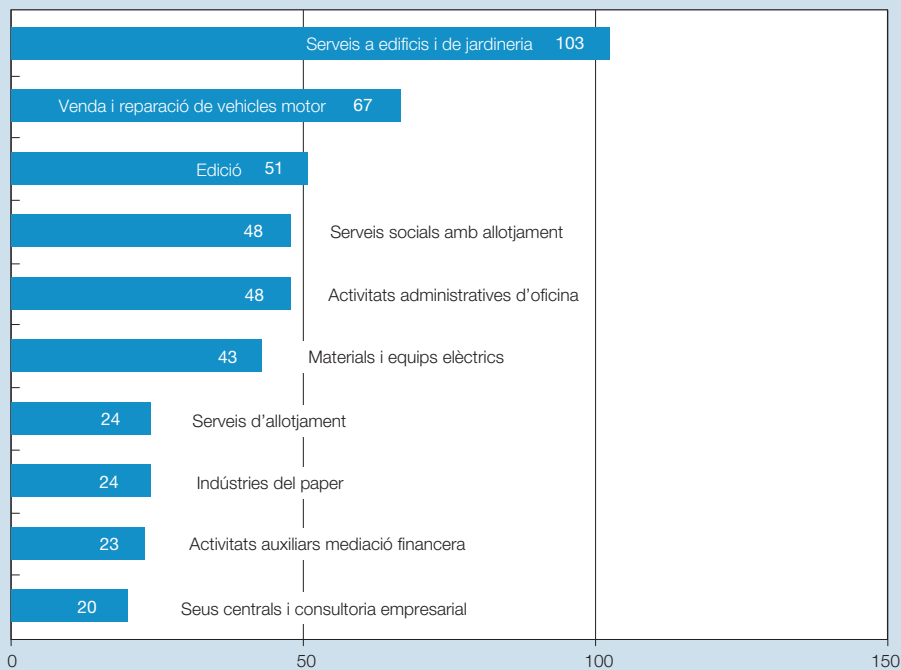

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Bages, 2012

(en nombres absoluts)

Gràfic 5

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Manresa aplega quatre de cada deu llocs de treball. Les pèrdues més importants d'ocupació es donen a Manresa (-1.158), el 46,1% de la pèrdua total d'ocupació de la comarca, seguit per Sant Fruitós del Bages (-309), Sant Joan de Vilatorrada (-118) i Sant Vicenç de Castellet (-111). No s'observen augments rellevants.

El 10,6% de l'ocupació assalariada de la comarca pertany al conjunt d'activitats d'alt contingut tecnològic (*indústria de tecnologia alta, indústria de tecnologia mitjana-alta i serveis de tecnologia alta-punta*), pes lleugerament superior al 10% provincial. L'evolució interanual és negativa (-2,5%), reducció inferior a la provincial (-3,4%) i a la de l'ocupació assalariada total (-4,4%). Les *activitats industrials de tecnologia mitjana-alta* presenten un pes sobre l'ocupació comarcal molt superior al pes que tenen a la província i la seva reducció interanual és inferior. En canvi, els altres dos grups d'activitats presenten un pes inferior al provincial i una major reducció interanual, especialment la de les *activitats industrials de tecnologia alta*, que cau un 35,9%.

Afegint a aquestes activitats l'ocupació en serveis basats en el coneixement, del 22,9%, s'obté que el conjunt d'activitats que configuren l'economia del coneixement en sentit ampli (alt contingut tecnològic i serveis basats en el coneixement) ofereix el 33,6% de l'ocupació assalariada comarcal, el cinquè percentatge comarcal més alt però per sota del 40,5% de mitjana provincial. La reducció de llocs de treball (-1,6%) és inferior a la mitjana provincial (-2,5%).

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva mostra una elevada concentració d'ocupats en sectors d'activitat clau, amb un elevat efecte arrossegador o de dispersió sobre altres sectors i una alta capacitat de ser arrossegats o d'absorció per altres sectors. Així, el 42,2% dels llocs de treball de la comarca pertanyen a aquests sectors, davant del 37,2% de la província. El pes de l'ocupació en sectors impulsors, aquells amb un elevat poder arrossegador però poca capacitat de ser arrossegats, també està per sobre a la comarca (24,7%) que a la província (23,1%). Per contra, l'ocupació en els sectors estratègics, aquells amb elevada capacitat d'absorció per altres sectors però no d'arrossegament és del 7,4%, molt per dessota del pes que té a la província, del 16,7%. Els sectors independents, amb escassa capacitat d'absorció i d'arrossegament, concentren el 25,7% de l'ocupació, per sota del percentatge registrat a la província (22,9%).

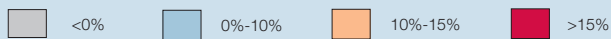
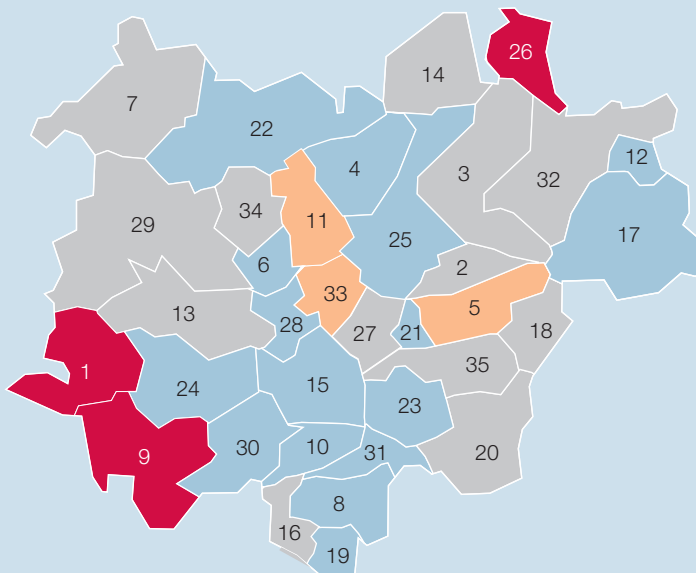
«Com l'any anterior, el Bages registra el segon menor increment relatiu de l'atur de les onze comarques barcelonines»

L'atur augmenta un 3% el 2012, el segon menor increment d'atur per darrere del d'Osona i inferior al de l'any anterior (8,6%). La taxa d'atur a desembre de 2012 és del 17,1%, vuit dècimes superior a la del 2011 i sensiblement més elevada que la mitjana provincial (16,6%). A final del 2012 hi ha 16.228 persones **aturades**, el 3,4% de l'atur provincial.

D'entre els municipis amb més aturats (vegeu mapes), destaquen amb una taxa marcadament per damunt de la mitjana comarcal Sant Vicenç de Castellet (21,2%), El Pont de Vilomara i Rocafort (20,9%), Navàs (18,7%), Castellgalí (18,5%) i Manresa (18,2%). Per contra, Rajadell (7,6%), Talamanca (8,5%) i Sant Mateu de Bages (8,8%) registren les taxes més baixes. L'atur disminueix en tretze dels trenta-cinc municipis de la comarca, però només són destacables les reduccions de 20 aturats a Avinyó (-12%), de 33 a Artés (-6,8%) i de 36 a Cardona (-10,6%) i Súria (-7,2%). D'altra banda, sobresurten els augments de Sant Feliu Sasserra (122,7%) i Santpedor (11,4%).

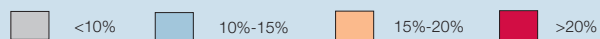
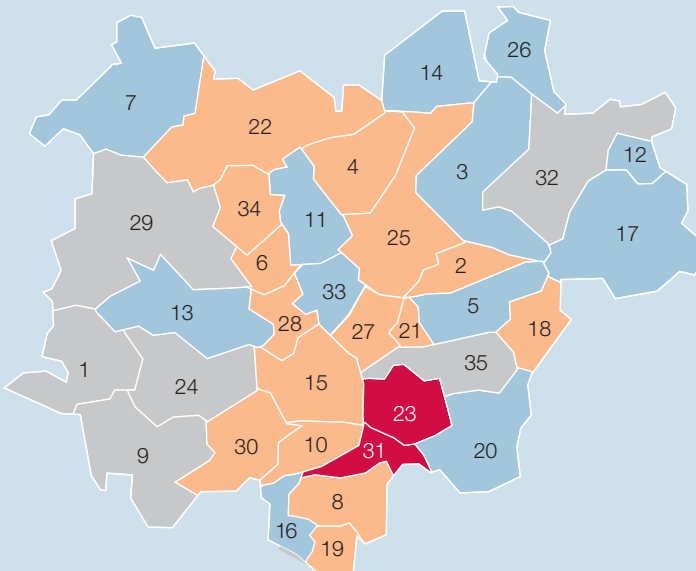
La taxa d'atur masculina és del 15,9%, mentre que la femenina arriba al 18,6%. Per edats, el 6,2% té menys de 25 anys, el 48,5% entre 25 i 44 anys i el 45,3% més de 45 anys. Interanualment, l'atur disminueix en les edats més joves i molt especialment entre els menors de 20 anys (-35,5%), mentre que augmenta entre les persones de més de 45 anys, especialment en el tram de 45 a 49 anys (12,6%). Per sectors d'activitat econòmica, el 58,9% dels aturats pertanyen als serveis, el 21,5% a la indústria, el 14,7% a la construcció i l'1,3% al sector agrícola. El 3,6% restant són aturats sense ocupació anterior

Variació dels aturats registrats

- 1 Aguilar de Segarra
- 2 Artés
- 3 Avinyó
- 4 Balsareny
- 5 Calders
- 6 Callús
- 7 Cardona
- 8 Castellbell i el Vilar
- 9 Castellfollit del Boix
- 10 Castellgalí
- 11 Castellnou de Bages
- 12 Estany (L')
- 13 Fonollosa
- 14 Gaià
- 15 Manresa
- 16 Marganell
- 17 Moià
- 18 Monistrol de Calders
- 19 Monistrol de Montserrat
- 20 Mura
- 21 Navarces
- 22 Navàs
- 23 Pont de Vilomara i Rocafort
- 24 Rajadell
- 25 Sallent
- 26 Sant Feliu Sasserra
- 27 Sant Fruitós de Bages
- 28 Sant Joan de Vilatorrada
- 29 Sant Mateu de Bages
- 30 Sant Salvador de Guardiola
- 31 Sant Vicenç de Castellet
- 32 Santa Maria d'Oló
- 33 Santpedor
- 34 Súria
- 35 Talamanca

Taxa d'atur registrat

(SOA). Interanualment destaca la reducció d'aturats del sector industrial (-1,4%), l'única comarca on es redueix juntament amb Osona, i el moderat increment en el sector serveis (5,4%), el més baix de la província. Els aturats sense ocupació anterior disminueixen un 10,6% i els de la construcció i l'agricultura creixen un 2,8% i un 22,8% respectivament.

Per nivell formatiu, destaca la disminució d'aturats *sense estudis* (-20,6%) i amb *estudis primaris complets* (-11,9%). La resta de nivells mantenen la tendència alcista i, com el darrer any, els que augmenten més són els aturats amb *estudis universitaris de segon i tercer cicle* (13,5%) i els *tècnics professionals superiors* (13,3%). Tanmateix, sis de cada deu aturats tenen *estudis generals*, seguits pels que tenen *estudis primaris complets*, un 14,4%. Si bé el 2011 els aturats estrangers havien augmentat, el 2012 disminueixen un 4,5%. Així, a finals del 2012 n'eren 3.026, el 18,6% de l'atur comarcal, pes similar al que tenen a la província. L'atur entre els autòctons augmenta un 4,9%, el segon menor increment de la província, i se situa en els 13.202.

A final del 2012 hi ha concedides 9.870 prestacions per desocupació, un 6,1% menys que l'any anterior. El Bages és la comarca amb una menor taxa de cobertura, és a dir, amb un menor percentatge de desocupats registrats que reben algun tipus de prestació. Aquesta taxa baixa del 69,6% el 2011 al 63,1% el 2012 i es troba clarament per sota de la mitjana provincial (67%). El 52,4% de les prestacions són contributives, el 42,7% assistencials i el 4,9% de renda mínima d'inserció.

La **contractació laboral** augmenta un 1,1% i tanca l'any amb 40.944 contractes de treball formalitzats, el 2,6% dels contractes de la província. El 50,4% de la contractació és masculina, que disminueix un 2,4%, mentre que la femenina augmenta un 4,9%. Per grups d'edat, la contractació es redueix entre els més joves, un 31,2% els menors de vint anys i un 2,7% els d'entre 20 i 24 anys. En canvi, s'incrementa en els altres grups, sobretot en els majors de 45 anys (9,8%). Per sectors, destaca la important reducció de contractes en la construcció (-24,8%) i en l'agricultura (-28,1%) i l'augment en els serveis (5,6%). El 88,3% dels contractes signats són temporals, que disminueixen un 0,9%, mentre que els indefinits augmenten un 19,6%, fent que el seu pes sobre el total de contractes passi del 9,9% a l'11,7%.

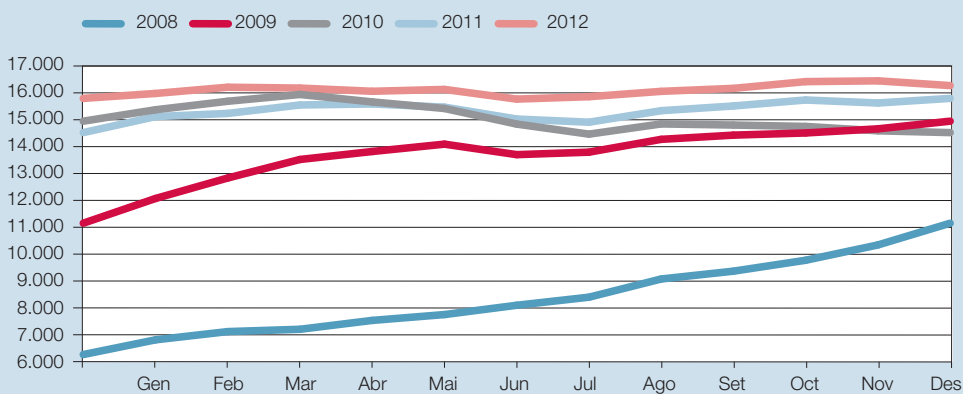
Pel que fa a les **finances públiques**, durant l'exercici 2012 el pressupost inicial d'ingressos del conjunt dels municipis del Bages cau un 4,8% respecte el 2011, mentre que les despeses es redueixen un 4,1%, i el deute viu només augmenta un 0,6%. Per habitant, les despeses suposen 1.049 euros, amb 112 euros de despeses d'inversió, mentre que els ingressos corrents no arriben al miler d'euros, xifres per sota de la mitjana provincial. El deute viu per habitant se situa en 668 euros, una mica per sobre dels 651 euros de mitjana provincial, i d'entre els municipis destaca Moià amb 1.433 euros de deute per habitant el 2012. El deute viu representa el 110% dels ingressos corrents de Manresa, valor superior a la mitjana comarcal (70%) i a la provincial (64%). En aquesta relació deute viu / ingressos destaca pel seu alt percentatge el municipi de Moià (119%).

Els indicadors oficials d'evolució **turística** del Bages per aquest 2012 (vegeu Quadre 1), mostren un comportament estable amb tendència a la baixa. Només els indicadors relacionats amb els hotels ofereixen dades positives. El Bages forma part de la marca turística Paisatges Barcelona, amb un total de 2.450 places; una oferta centrada especialment en el Turisme Rural i el Turisme Cultural dels seus pobles i ciutats d'on destaca la capital, Manresa, amb una creixent proposta d'atractius turístics culturals en els darrers anys.

El nombre de places a la comarca s'ha mantingut respecte l'any anterior (37 places menys), amb lleugers canvis en l'estructura hotelera i de càmping. Els indicadors de demanda mostren regressions en les pernoctacions dels establiments de turisme rural (-20,3%), i un cert manteniment en els hotels (10,8%). Aquest fet repercuteix en l'ocupació. Els hotels retrocedeixen 2,2 punts percentuals i les cases rurals ho fan en 0,9 punts percentuals respecte l'any anterior.

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats. Bages, 2008-2012 (en absolut)

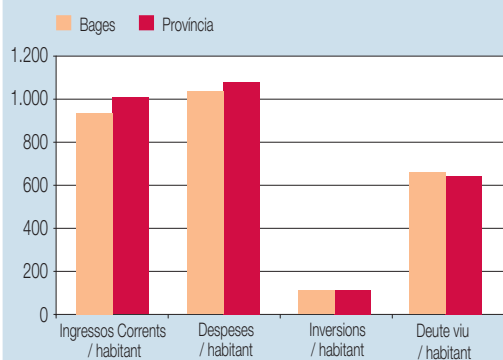
Gràfic 6

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques, 2012 (Ràtios Euros per habitant)

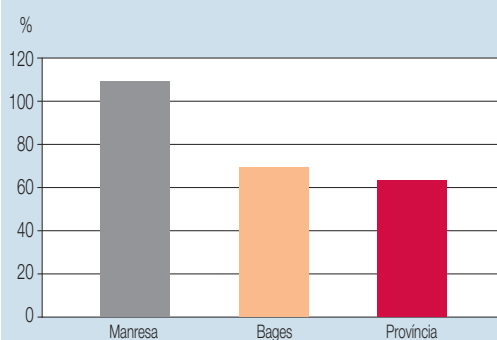
Gràfic 7

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Finances públiques, 2012 (Deute viu / Ingressos corrents, en %)

Gràfic 8

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Indicadors de l'activitat turística al Bages, 2011 i 2012

Quadre 1

	Bages			Prov. Barcelona*		
	2011	2012	Var. 11-12 (%)	2011	2012	Var. 11-12 (%)
Places en establiments hotelers	1.369	1.343	-1,9	64.493	64.150	-0,5
Places en càmpings	504	481	-4,6	42.825	44.446	3,8
Places en establiments de turisme rural	614	626	2,0	4.384	4.473	2,0
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	53,5	57,7	7,9	2.890,6	3.014,4	4,3
Nombre de viatgers allotjats en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	590,3	547,9	-7,2
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural (en milers)	12,8	10,2	-20,3	96,7	75,2	-22,2
Nombre de pernoctacions en hotels (en milers)	96,2	106,6	10,8	9.013,2	9.504,3	5,4
Nombre de pernoctacions en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	2.319,7	2.428,5	4,7
Nombre de pernoctacions en establiments de turisme rural (en milers)	40,5	37,9	-6,4	285,7	233,4	-18,3
Grau d'ocupació hotelera (en %)	30,0	27,8	-2,2pp	60,4	59,8	-0,6pp
Grau d'ocupació en càmpings (en %)	n.d	n.d	n.d	47,6	45,9	-1,7pp
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (en %)	20,4	19,5	-0,9pp	20,6	16,4	-4,2pp

* Sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera. pp: punts percentuals

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

BAGES, REGIÓ VERDA

Cristina Rubio, *gerent del Consell Comarcal del Bages*

L'any 2012 el Consell Comarcal del Bages ha executat el projecte «Bages, Regió Verda» una marca i un programa d'activitats per promocionar el sector empresarial vinculat al medi ambient i potenciar l'economia verda als 35 municipis de la comarca. El projecte ha comptat amb la participació de múltiples empreses i entitats del territori i s'ha executat amb l'ajuda econòmica del *Ministerio de Indústria, Turismo y Comercio* (ajuts per a la reindustrialització atorgats al *Pacte Territorial del Bages*).

Antecedents

A través de la convocatòria d'ajuts de la Diputació de Barcelona per a l'any 2009, el Consell Comarcal va poder finançar el projecte *Dinamització del sector mediambiental i de les energies renovables al Bages*. En aquesta actuació es va elaborar un informe sobre el potencial de desenvolupament d'activitats lligades a les energies renovables al Bages que permetia, per primera vegada, disposar d'una radiografia clara sobre el pes d'aquest sector a la comarca del Bages. L'estudi presentava una diagnosi acurada del sector de les energies renovables, determinava el tipus d'empresa existent, quanta ocupació generava i quants llocs de treball es podrien crear en el futur.

L'informe va obrir la possibilitat de plantejar mesures d'intervenció específiques per reorientar l'estratègia actual de desenvolupament econòmic i productiu de la comarca, atorgant un paper més rellevant a les activitats econòmiques lligades al sector de les energies renovables.

Potenciar l'economia verda des de les entitats locals

Ja l'any 2008 el Green New Deal Group¹ va vaticinar que «l'economia mundial s'enfronta a una triple crisi: financera, l'acceleració del canvi climàtic i una crisi energètica global. És necessari establir les bases per a l'aparició d'economies verdes baixes en carboni, riques en llocs de treball i amb fonts independents de subministrament energètic».

Posteriorment, des del Programa de les Nacions Unides per al Medi Ambient (PNUMA, 2010), l'economia verda es descriu com una economia que millora el benestar humà i l'equitat social, reduint significativament els riscos ambientals i l'escassetat ecològica. Un entorn econòmic que inclou baixes emissions de carboni, l'eficiència dels recursos i, a la vegada, socialment inclusiu.

Els conceptes economia verda i ocupació verda han anat proliferant els últims anys en diferents programes europeus i estatals per definir estratègies per crear ocupació i, a la vegada, afavorir un canvi de model social d'ús dels recursos naturals.

El repte rau en com traslladar aquests objectius i estratègies a nivell local i com treballar conjuntament des de les diferents entitats i empreses del territori per promoure l'economia verda a un territori determinat.

Programa d'activitats 2012 del projecte Bages, Regió Verda

El projecte vol consolidar el Bages com a regió verda, potenciant el sector empresarial lligat a la sostenibilitat i la denominada economia verda, i promoure el creixement econòmic sostenible com a factor diferenciador i de competitivitat de les empreses de la comarca. Durant el 2012 s'han realitzat una sèrie d'activitats emmarcades en quatre línies estratègiques:

- *Promoció del sector de l'economia verda al Bages*: nova web, catàleg d'empreses i productes d'economia verda i jornada de networking per empreses del sector.

- *Generació d'oferta de nous productes i serveis*: jornada sobre ecoemprenedoria i noves oportunitats de negoci.
- *Creació de demanda pública i privada*: sensibilització del teixit industrial i les entitats locals perquè incorporin la sostenibilitat com a eina per augmentar la seva competitivitat, jornades sobre estalvi de costos ambientals a la indústria i als ens locals, tallers-cursos sobre estalvi i eficiència energètica i programa subvencionat d'eficiència energètica per a PIME, a partir del qual les indústries podien realitzar preauditories energètiques dels seus processos productius.
- *Millora de la formació professional de base* en energies renovables i eficiència energètica a la regió amb un informe justificatiu de la necessitat de la creació d'un nou cicle formatiu reglat; cicle formatiu de grau superior en energies renovables i/o cicle formatiu de grau superior en eficiència energètica i energia solar tèrmica, presumiblement a Manresa, com a pol de comunicacions de la Catalunya Central.

Multiplicitat d'actors implicats al projecte Bages, Regió Verda

Entenem que un punt fort d'aquest projecte és la multiplicitat d'actors implicats, sumant esforços i recursos disponibles en un mateix sentit.

El projecte Bages, Regió Verda s'ha liderat des de l'Àrea de Desenvolupament Comarcal del Consell Comarcal del Bages que ha comptat amb la col·laboració de l'Àrea de Territori i Medi Ambient, i s'ha executat amb la col·laboració de diferents ens públics i privats de la comarca. Per a cadascuna de les activitats programades s'ha contactat amb l'entitat més ben preparada per desenvolupar-la, des d'administracions locals a agrupacions i entitats empresarials com la Cambra de Comerç de Manresa o PIMEC Catalunya Central.

Un total de 90 empreses han participat al projecte en les diferents actuacions desenvolupades el 2012: catàleg, preauditories, jornades, cursos, etc.

Catàleg d'empreses i productes d'economia verda del Bages

Des del mes de maig del 2012 és actiu el web promocional en 3 idiomes². Inclou el catàleg d'empreses i productes d'economia verda del Bages, en què actualment hi ha trenta-quatre empreses i entitats vinculades a l'economia verda que s'han donat d'alta i que ofereixen un total de 100 productes i serveis.

La idea és donar a conèixer les empreses del Bages que ens ajuden a ambientitzar el nostre estil de vida en tots els diferents vessants, des del que mengem (per exemple, proveïdors de menjar ecològic i de proximitat), el que consumim (proveïdors de productes d'estalvi energètic i d'aigua, proveïdors de biomassa local, etc.), els residus que generem (s'inclou tots els gestors autoritzats de residus de la comarca i empreses que contribueixen a fer activitats més sostenibles) o com ens movem (trobem així on comprar motos elèctriques o contractar la distribució de paqueteria en bicicleta, entre altres).

La voluntat del Consell Comarcal del Bages és poder donar continuïtat al projecte Bages, Regió Verda. Entenem que aquesta és una iniciativa territorial innovadora que permet focalitzar el desenvolupament econòmic en l'àmbit de l'economia verda i que té encara un llarg recorregut i oportunitats noves de futur.

1. <http://www.greennewdealgroup.org/>

2. <http://regioverda.ccbages.cat/>

RECALL ESTADÍSTIC. BAGES

	Bages		Província		Variació 2011-2012		Pes Bages/ Província	
	2011	2012	2011	2012	Bages	Província	2011	2012
ENTORN								
Nombre de municipis		35		311				11,3%
Superfície total (km ²)		1.299,1		7.726,5				16,8%
Superfície mitjana municipal (km ²)		37,1		24,8				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	185.865	186.084	5.529.099	5.552.050	0,1%	0,4%	3,4%	3,4%
Densitat (hab/km ²)	143	143	716	719	0,1%	0,4%	nc	nc
Homes	92.383	92.380	2.715.628	2.722.394	0,0%	0,2%	3,4%	3,4%
Dones	93.482	93.704	2.813.471	2.829.656	0,2%	0,6%	3,3%	3,3%
Població de menys de 16 anys	30.712	31.181	896.296	908.243	1,5%	1,3%	3,4%	3,4%
Població potencialment activa (16-64)	121.087	120.494	3.697.168	3.691.461	-0,5%	-0,2%	3,3%	3,3%
Població de 65 anys i més	34.066	34.409	935.635	952.346	1,0%	1,8%	3,6%	3,6%
Població ETCA ¹	179.566	180.919	5.416.222	5.468.249	0,8%	1,0%	3,3%	3,3%
Pob. resident a l'estranger	3.217	3.433	132.870	144.537	6,7%	8,8%	2,4%	2,4%
Índex de dependència global	53,5	54,4	49,5	50,4	1,8%	1,7%	nc	nc
Índex d'envelliment	110,9	110,4	104,4	104,9	-0,5%	0,4%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	163.603	163.619	4.735.379	4.759.979	0,0%	0,5%	3,5%	3,4%
Nacionalitat estrangera	22.262	22.465	793.720	792.071	0,9%	-0,2%	2,8%	2,8%
Taxa d'estrangeria total	12,0%	12,1%	14,4%	14,3%	0,1pp	-0,1pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	9,3%	9,3%	11,3%	11,2%	0,1pp	-0,1pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	4.822	4.940	133.400	133.316	2,4%	-0,1%	3,6%	3,7%
Població potencialment activa (16-64)	17.095	17.153	644.358	641.643	0,3%	-0,4%	2,7%	2,7%
Població de 65 anys i més	345	372	15.962	17.112	7,8%	7,2%	2,2%	2,2%
Àfrica	10.376	10.623	184.967	185.871	2,4%	0,5%	5,6%	5,7%
Amèrica	4.504	4.258	296.587	282.325	-5,5%	-4,8%	1,5%	1,5%
Àsia	1.317	1.410	112.513	119.543	7,1%	6,2%	1,2%	1,2%
Europa	6.056	6.166	199.097	203.737	1,8%	2,3%	3,0%	3,0%
Unió Europea	5.025	5.093	166.329	169.417	1,4%	1,9%	3,0%	3,0%
Resta del món	9	8	556	595	-11,1%	7,0%	1,6%	1,3%
5 principals nacionalitats (comarca)	14.174	14.291	285.222	279.969	-0,8%	-1,8%	5,0%	5,1%
Marroc	8.587	8.790	141.193	141.636	2,4%	0,3%	6,1%	6,2%
Romania	2.801	2.863	35.844	37.155	2,2%	3,7%	7,8%	7,7%
Xina	880	896	38.987	40.514	1,8%	3,9%	2,3%	2,2%
Polònia	914	889	8.294	8.134	-2,7%	-1,9%	11,0%	10,9%
Equador	992	853	60.904	52.530	-14,0%	-13,7%	1,6%	1,6%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
Nombre d'empreses	5.609	5.354	178.049	171.657	-4,5%	-3,6%	3,2%	3,1%
Agricultura	87	84	704	693	-3,4%	-1,6%	12,4%	12,1%
Indústria	1.022	964	19.793	18.535	-5,7%	-6,4%	5,2%	5,2%
Construcció	624	529	16.756	14.416	-15,2%	-14,0%	3,7%	3,7%
Serveis	3.876	3.777	140.796	138.013	-2,6%	-2,0%	2,8%	2,7%
Dimensió mitjana	8,42	8,43	10,2	10,2	0,0	-0,1	nc	nc
Agricultura	2,8	2,6	3,4	3,2	-0,2	-0,2	nc	nc
Indústria	15,1	15,1	15,9	16,0	0,0	0,1	nc	nc
Construcció	4,9	4,7	5,3	5,0	-0,2	-0,3	nc	nc
Serveis	7,4	7,4	10,1	10,0	0,0	-0,1	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	4.085	3.895	122.746	118.382	-4,7%	-3,6%	3,3%	3,3%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	895	865	27.948	27.398	-3,4%	-2,0%	3,2%	3,2%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	493	478	15.881	15.714	-3,0%	-1,1%	3,1%	3,0%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	372	369	14.850	14.453	-0,8%	-2,7%	2,5%	2,6%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	380	325	9.650	8.374	-14,5%	-13,2%	3,9%	3,9%
<i>Productes metàl·lics, exc. maquinària</i>	258	249	3.920	3.629	-3,5%	-7,4%	6,6%	6,9%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	210	209	4.386	4.198	-0,5%	-4,3%	4,8%	5,0%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	216	206	7.124	6.974	-4,6%	-2,1%	3,0%	3,0%
<i>Construcció d'immobles</i>	226	192	6.246	5.409	-15,0%	-13,4%	3,6%	3,5%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	207	187	6.319	5.908	-9,7%	-6,5%	3,3%	3,2%
<i>Activitats jurídiques i de comptabilitat</i>	163	160	6.308	6.247	-1,8%	-1,0%	2,6%	2,6%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	164	159	1.996	1.945	-3,0%	-2,6%	8,2%	8,2%
<i>Educació</i>	135	135	4.996	4.978	0,0%	-0,4%	2,7%	2,7%
<i>Activitats sanitàries</i>	135	135	4.877	4.912	0,0%	0,7%	2,8%	2,7%
<i>Indústries de productes alimentaris</i>	115	114	1.677	1.637	-0,9%	-2,4%	6,9%	7,0%
<i>Activitats immobiliàries</i>	116	112	6.568	6.606	-3,4%	0,6%	1,8%	1,7%

RECALL ESTADÍSTIC. BAGES (continuació)

	Bages		Província		Variació 2011-2012		Pes Bages/ Província	
	2011	2012	2011	2012	Bages	Província	2011	2012
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	60.159	57.645	2.195.015	2.112.892	-4,2%	-3,7%	2,7%	2,7%
Assalariats	47.230	45.137	1.822.099	1.747.474	-4,4%	-4,1%	2,6%	2,6%
Autònoms	12.929	12.508	372.916	365.418	-3,3%	-2,0%	3,5%	3,4%
15 Principals sectors d'activitat	41.371	39.934	1.239.517	1.195.922	-3,5%	-3,5%	3,3%	3,3%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	7.559	7.112	237.434	232.364	-5,9%	-2,1%	3,2%	3,1%
<i>Activitats sanitàries</i>	4.344	4.313	128.459	129.136	-0,7%	0,5%	3,4%	3,3%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	3.214	3.198	155.107	148.423	-0,5%	-4,3%	2,1%	2,2%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	3.587	3.081	88.429	76.637	-14,1%	-13,3%	4,1%	4,0%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	2.832	2.806	123.699	122.001	-0,9%	-1,4%	2,3%	2,3%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	2.867	2.728	121.236	115.528	-4,8%	-4,7%	2,4%	2,4%
<i>Indústries de productes alimentaris</i>	2.654	2.645	35.600	35.236	-0,3%	-1,0%	7,5%	7,5%
<i>Productes metàl·lics, exc. maquinària</i>	2.478	2.377	40.051	37.041	-4,1%	-7,5%	6,2%	6,4%
<i>Vehicles de motor, remolcs i semiremolcs</i>	2.278	2.182	33.653	33.216	-4,2%	-1,3%	6,8%	6,6%
<i>Educació</i>	2.088	2.045	119.018	115.064	-2,1%	-3,3%	1,8%	1,8%
<i>Serveis socials amb allotjament</i>	1.656	1.704	29.628	30.915	2,9%	4,3%	5,6%	5,5%
<i>Indústries tèxtils</i>	1.767	1.693	15.031	14.057	-4,2%	-6,5%	11,8%	12,0%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	1.551	1.468	75.585	71.736	-5,4%	-5,1%	2,1%	2,0%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	1.372	1.439	34.783	32.869	4,9%	-5,5%	3,9%	4,4%
<i>Minerals no metàl·lics ni energètics</i>	1.124	1.143	1.804	1.699	1,7%	-5,8%	62,3%	67,3%
Agricultura	899	868	8.201	7.896	-3,4%	-3,7%	11,0%	11,0%
Indústria	17.149	16.263	348.455	329.386	-5,2%	-5,5%	4,9%	4,9%
Construcció	5.140	4.334	136.531	115.706	-15,7%	-15,3%	3,8%	3,7%
Serveis	36.971	36.180	1.701.828	1.659.904	-2,1%	-2,5%	2,2%	2,2%
Sectors clau	25.821	24.318	834.678	785.982	-5,8%	-5,8%	3,1%	3,1%
Sectors estratègics	4.288	4.268	358.757	353.585	-0,5%	-1,4%	1,2%	1,2%
Sectors impulsors	14.550	14.241	501.538	488.823	-2,1%	-2,5%	2,9%	2,9%
Sectors independents	15.500	14.818	500.042	484.502	-4,4%	-3,1%	3,1%	3,1%
Activitats d'alt contingut tecnològic²	4.929	4.807	181.738	175.556	-2,5%	-3,4%	2,7%	2,7%
Ind. Tecnologia alta	223	143	25.047	23.655	-35,9%	-5,6%	0,9%	0,6%
Ind. Tecnologia mitjana-alta	4.160	4.129	93.904	89.718	-0,7%	-4,5%	4,4%	4,6%
Ind. Tecnologia mitjana-baixa	4.130	3.655	74.488	69.164	-11,5%	-7,1%	5,5%	5,3%
Ind. Tecnologia baixa	5.414	5.138	98.592	92.532	-5,1%	-6,1%	5,5%	5,6%
Serveis basats en el coneixement	10.473	10.356	542.938	531.346	-1,1%	-2,1%	1,9%	1,9%
Serveis de tecnologia alta-punta	546	535	62.787	62.183	-2,0%	-1,0%	0,9%	0,9%
Serveis no basats en el coneixement	18.040	17.501	873.803	845.740	-3,0%	-3,2%	2,1%	2,1%
Aturats registrats	15.758	16.228	454.961	481.112	3,0%	5,7%	3,5%	3,4%
Homes	8.077	8.248	235.422	244.045	2,1%	3,7%	3,4%	3,4%
Dones	7.681	7.980	219.539	237.067	3,9%	8,0%	3,5%	3,4%
Nacionals	12.590	13.202	361.233	390.882	4,9%	8,2%	3,5%	3,4%
Estrangers	3.168	3.026	93.728	90.230	-4,5%	-3,7%	3,4%	3,4%
Agricultura	167	205	4.077	4.703	22,8%	15,4%	4,1%	4,4%
Indústria	3.546	3.496	74.866	77.178	-1,4%	3,1%	4,7%	4,5%
Construcció	2.319	2.383	69.896	68.833	2,8%	-1,5%	3,3%	3,5%
Serveis	9.076	9.563	282.776	307.841	5,4%	8,9%	3,2%	3,1%
Sense ocupació anterior	650	581	23.346	22.557	-10,6%	-3,4%	2,8%	2,6%
Població activa local estimada	96.389	94.792	2.938.514	2.902.357	-1,7%	-1,2%	3,3%	3,2%
Taxa d'atur registrat estimada	16,35%	17,12%	15,48%	16,58%	0,8pp	1,1pp	nc	nc
Homes	15,17%	15,87%	14,82%	15,68%	0,7pp	0,9pp	nc	nc
Dones	17,80%	18,64%	16,26%	17,62%	0,8pp	1,4pp	nc	nc
Nombre de contractes total	40.500	40.944	1.601.146	1.603.630	1,1%	0,2%	2,5%	2,6%
Beneficiaris de prestacions	10.508	9.870	318.030	307.090	-6,1%	-3,4%	3,3%	3,2%
Taxa Cobertura Prestacions	69,55%	63,08%	73,68%	66,97%	-6,5pp	-6,7pp	nc	nc
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita ¹	13.910	14.319	14.802	15.301	2,9%	3,4%	nc	nc
% Llars amb banda ampla ³	66,2%	70,7%	67,2%	69,3%	4,5pp	2,1pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	38,1%	38,6%	38,2%	37,5%	0,5pp	-0,6pp	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1000 hab>75 ¹	90	91	82	86	1,5	3,5	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	0,6	0,6	0,9	0,9	-0,1%	0,4%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES⁴								
Ingressos. Classificació econòmica	205.257	195.493	6.177.161	6.143.124	-4,8%	-0,6%	3,3%	3,2%
Despeses. Classificació econòmica	203.427	195.159	6.140.789	6.079.298	-4,1%	-1,0%	3,3%	3,2%
Deute viu	123.565	124.348	3.368.594	3.616.472	0,6%	7,4%	3,7%	3,4%

1. Dades dels anys 2010 i 2011. 2. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta. 3. Dades dels anys 2010 i 2011. Dades Província = Catalunya. 4. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable. Pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

BAIX LLOBREGAT

BAIX LLOBREGAT

La comarca del Baix Llobregat¹ té una superfície de 486 km², el 6,3% de la superfície de la província de Barcelona, i està integrada per 30 municipis. Sant Feliu de Llobregat n'és la capital.

«Tot i la frenada del creixement poblacional, el Baix Llobregat supera els 800.000 habitants»

El Baix Llobregat és, amb 806.799 habitants, la tercera comarca més poblada de la província per darrere del Barcelonès i del Vallès Occidental. En ella hi resideix el 14,5% de la població provincial. Durant l'últim any la població es manté pràcticament estable (només augmenta un 0,4%, 3.094 persones), igual que la mitjana provincial, fet que confirma la tendència d'estancament registrada el 2010 (0,6%) i el 2011 (0,7%). Aquests valors es troben lluny del creixement mitjà anual de l'1,8% registrat del 2000 al 2009, degut principalment a l'arribada de població immigrada. La població estacional mitjana estimada de l'any 2011, és a dir, el nombre de persones que hi ha a la comarca sigui perquè hi resideixen, hi treballen, hi estudien o perquè, sense tenir-hi la residència habitual, hi passen algun període de temps (vacances, estiu, caps de setmana, etc.) és de 777.897, un 96,8% de la població resident d'aquell any, el percentatge més baix de la província.

Amb una densitat de població de 1.660 hab./km², és la segona comarca amb una densitat més elevada, només superada pel Barcelonès. La comarca té un clar perfil urbà: vint dels seus trenta municipis tenen més de 10.000 habitants. A més, el 45% de la població es concentra en una de les cinc grans ciutats de la comarca: Cornellà de Llobregat (10,8%), Sant Boi de Llobregat (10,3%), Viladecans (8,1%), El Prat de Llobregat (7,8%) i Castelldefels (7,8%). Entre 2011 i 2012, la població augmenta en vint-i-dos dels trenta municipis, destacant, per volum, els creixements de Martorell (613), Sant Feliu de Llobregat (575), Viladecans (451) i Sant Joan Despí (386). Per contra, disminueix en els altres vuit, destacant les reduccions de Sant Just Desvern (-379) i d'El Prat de Llobregat (-337).

El 18% de la població és menor de 16 anys (per sobre del 16,4% provincial) i el 15% té 65 anys o més (per sota del 17,2% provincial). La població en edat de treballar n'agrupa el 67,1% restant, percentatge semblant al provincial (66,5%). L'índex d'envelliment mostra que la comarca, amb 83,2 persones de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys, presenta una estructura poblacional menys envellida que el conjunt provincial (104,9), només per darrere del Vallès Oriental i el Vallès Occidental. Tanmateix, aquest índex és 1,6 punts major que el del 2011 i 3 punts superior al del 2010.

Entre 2002 i 2012 la població comarcal augmenta un 13,5% (semblant al 13,2% de la mitjana provincial). L'increment és important en els trams d'edat de 0 a 14 anys (30,4%), de 65 i més anys (33%) i de 30 a 64 anys (21,8%), mentre que es redueix considerablement en el de 15 a 29 anys (-24,8%) (vegeu Gràfic 2).

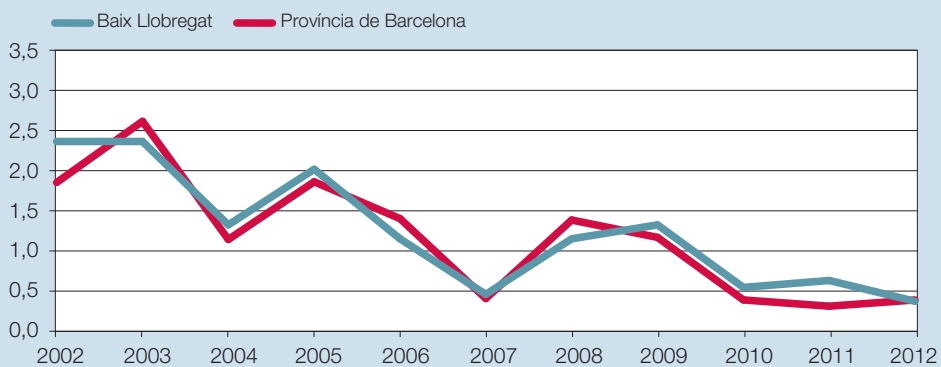
L'11,4% (92.017) de la població comarcal és estrangera, valor inferior a la mitjana provincial (14,3%). El 2012 disminueix en 1.691 persones (-1,8%), la mateixa disminució percentual que l'any anterior, fet que contrasta amb el creixement mitjà anual del 20% produït en la darrera dècada (2000-2010) i que explica, en gran mesura, el rejuveniment de l'estructura poblacional ja que la població estrangera és majoritàriament jove. Així, el 79,3% de la població estrangera del 2012 té entre 16 i 64 anys, catorze punts per sobre del 65,5% de la població autòctona. El 74,8% dels estrangers són extracomunitaris. Cinc nacionalitats apleguen la meitat dels ciutadans nous: marroquina (25%), romanesa (7,3%), equatoriana (6,7%), italiana (4,5%, molts d'ells d'origen argentí) i colombiana (4%). Cal destacar la important disminució interanual de ciutadans de l'Equador (-13,3%) i de Colòmbia (-9,6%).

El nombre de baixllobregatins residents a l'estranger augmenta un 11,1% el 2012, fins arribar als 7.320, el 0,9% de la població de la comarca, el segon valor més baix per darrere del Vallès Oriental.

1. Per a més detall vegeu el Recull Estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2002-2012
(en percentatge)

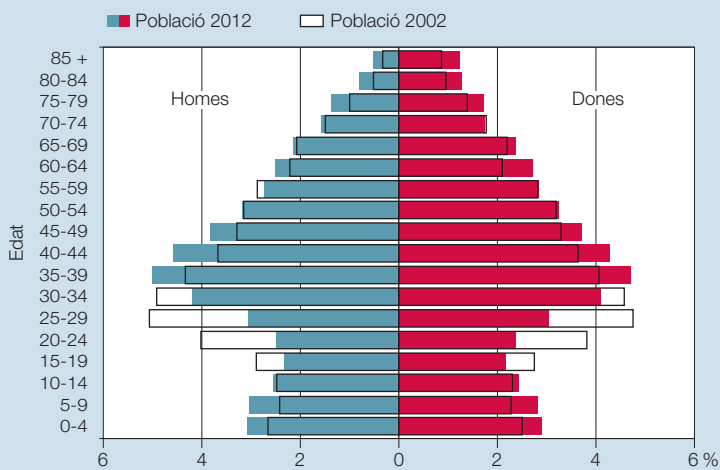
Gràfic 1

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Piràmide d'edats del Baix Llobregat, 2002-2012
(en percentatge)

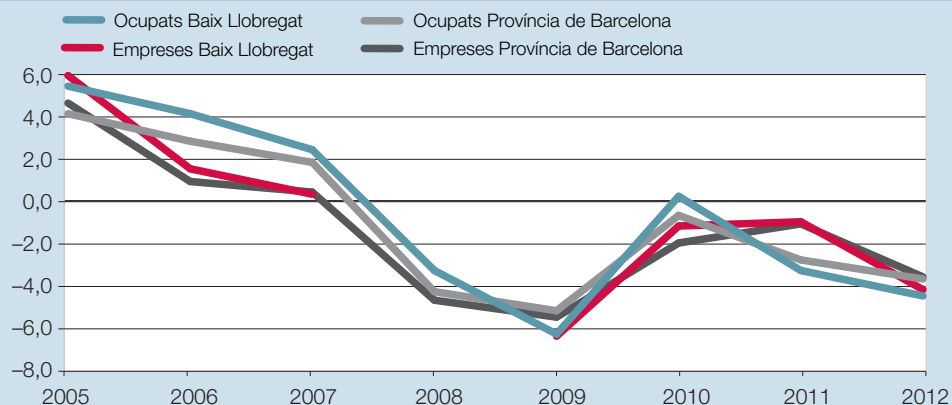
Gràfic 2

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2012
(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

«El Baix Llobregat és la comarca barcelonina amb un menor percentatge de microempreses»

A finals de 2012 hi ha 20.165 **empreses** a la comarca, un 4,2% (-876) menys que l'any anterior, disminució semblant a les produïdes el 2008 (-4,9%) i el 2009 (-6,4%), però notablement superior a la de 2010 (-1,2%) i 2011 (-1%). Tanmateix, el Baix Llobregat és la tercera comarca de la província amb més empreses, amb l'11,7% del total. La petita empresa (0 a 50 treballadors) domina l'estructura empresarial amb el 96,8% del total. Ara bé, per una banda és la comarca amb una menor presència de microempresa (0 a 5 treballadors) amb un 73,2% del total, i per l'altra, és la comarca amb un major pes d'empreses petites (6 a 50 treballadors), amb el 23,7%, i mitjanes (51 a 250 treballadors), amb el 2,7%. El 0,4% restant són grans empreses (més de 250 treballadors). La dimensió mitjana és de 10,2 treballadors per empresa, la mateixa que la mitjana provincial.

El pes de les empreses industrials (13%) és superior al de la mitjana provincial (10,8%), com també ho és el pes de la construcció (10,2% a la comarca i 8,4% a la província). Per contra, el pes de les empreses de serveis (76,7%) és inferior al provincial (80,4%). La variació interanual mostra com la construcció segueix registrant pèrdues molt importants, si el 2011 va caure un 11,4%, el 2012 ho fa un 13,2%. La indústria i els serveis tenen pèrdues més moderades, del 5,9% i del 2,5% respectivament. Gran part del teixit empresarial es localitza a la meitat sud de la comarca: Cornellà de Llobregat (11,5% del total d'empreses de la comarca), Sant Boi de Llobregat (9,2%), El Prat de Llobregat (8,1%), Castelldefels (7,5%), Viladecans (6,9%), Gavà (6,5%) i Esplugues de Llobregat (5,8%).

Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), el 2011 el Baix Llobregat compta amb 118 empreses amb un import net de la xifra de vendes superior als cinquanta milions d'euros i 8 amb un import superior als mil milions: Bayer Hispania SL, Volkswagen Audi España SA, Seat SA, Comsa Emte SL, Cobega SA, Nestle España SA, Cargill SLU i La Seda de Barcelona SA. El 73,5% de les 200 primeres empreses són exportadores i/o importadores.

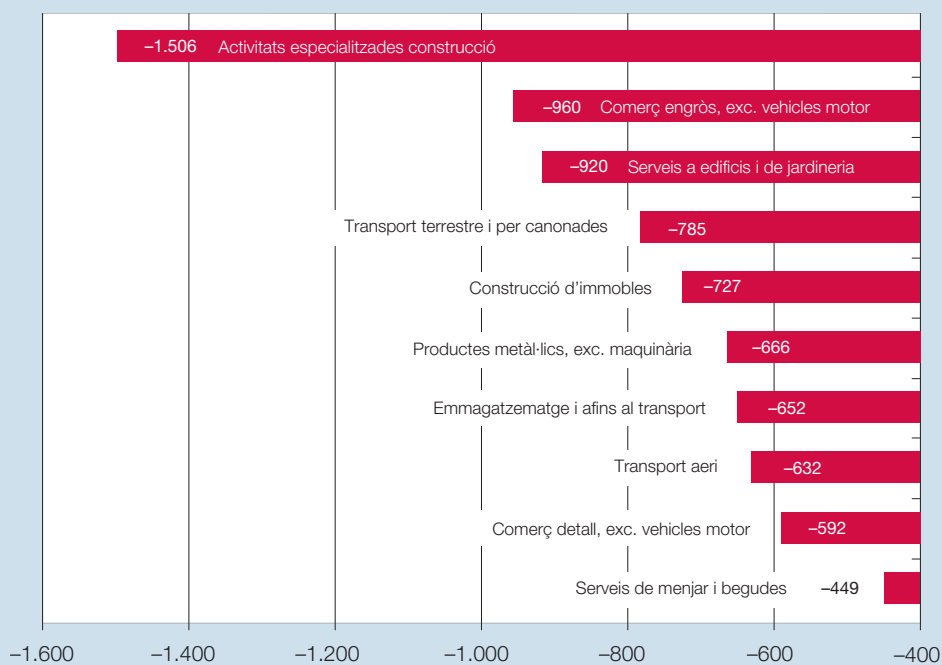
L'**ocupació** a la comarca a final del 2012 és de 253.285 llocs de treball, el 12% de l'ocupació provincial i un 4,5% inferior a la del 2011. Aquesta disminució, superior a la del 2011 (-3,3%) i només superada per la del 2009 (-6,25%), es deu principalment al descens del treball assalariat (-5,2%), tot i que el treball autònom també cau (-1,4%). El 49,7% de l'ocupació assalariada està ocupada en la petita empresa (fins a 50 treballadors), el 26,9% en la mitjana empresa i el 23,4% en la gran empresa. La variació interanual mostra pèrdues d'ocupació en les empreses petites (-5%), les mitjanes (-6,5%) i les grans (-4,2%).

La indústria aplega el 18,6% dels llocs de treball de la comarca, percentatge superior al 15,6% de la província. L'ocupació en la construcció (7,7%) també supera la del conjunt provincial (5,5%). En canvi, l'ocupació en el sector dels serveis (73,5%) i en l'agricultura (0,2%) estan per dessota de la mitjana provincial (78,6% i 0,4% respectivament). Cal tenir en compte que bona part de les activitats classificades com de serveis tenen una vinculació industrial directa o indirecta, i s'expliquen per l'existència d'aquest sector. Interanualment, tots els sectors pateixen destrucció d'ocupació, especialment la construcció (-11,6%) i l'agricultura (-14%). La indústria perd un 5,5% i els serveis un 3,4%.

La majoria dels 15 principals subsectors per nombre d'ocupats perden llocs de treball durant l'últim any. Destaca, en termes relatius, la caiguda de l'ocupació en els *serveis a edificis i de jardineria* (-9,7%) i en les *activitats especialitzades en la construcció* (-9,4%). Per contra, es creen llocs de treball en les *indústries de productes alimentaris* (6,8%) i les *activitats sanitàries* (1,7%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu gràfics 4 i 5), les pèrdues més notables d'ocupació es produeixen en les *activitats especialitzades en la construcció* (-1.506), en el *comerç a l'engròs* (-960) i en els *serveis a edificis i de jardineria* (-920). Els increments més importants es produeixen en les *indústries de productes alimentaris* (348) i els *serveis socials sense allotjament* (321).

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Baix Llobregat, 2012 (en nombres absoluts)

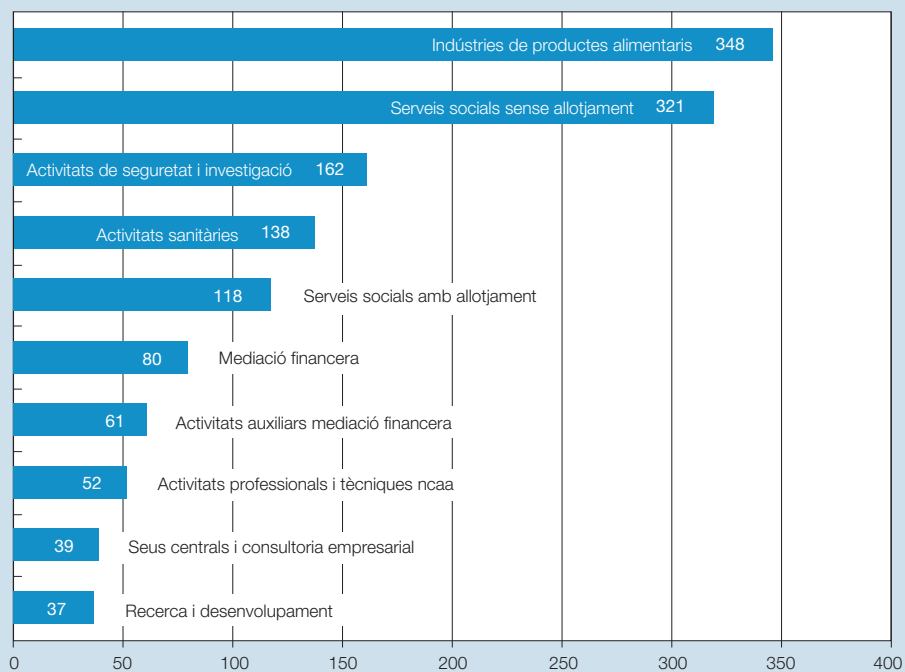
Gràfic 4

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Baix Llobregat, 2012 (en nombres absoluts)

Gràfic 5

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Sis dels trenta municipis de la comarca apleguen la meitat de l'ocupació: Cornellà de Llobregat (12,8%), El Prat de Llobregat (12,7%), Sant Boi de Llobregat (8,8%), Esplugues de Llobregat (6,5%), Viladecans (5,7%) i Castelldefels (5,3%). Tots els municipis perden ocupació en el darrer any. Destaquen les disminucions d'El Prat de Llobregat (-2.158), Sant Boi de Llobregat (-1.493), Cornellà de Llobregat (-1.083) i Esplugues de Llobregat (-1.023). L'ocupació pràcticament es manté a Corbera de Llobregat (-1), La Palma de Cervelló (-5) i Collbató (-5).

L'11,5% de l'ocupació assalariada de la comarca pertany al conjunt d'activitats d'alt contingut tecnològic (*indústria de tecnologia alta, indústria de tecnologia mitjana-alta i serveis de tecnologia alta-punta*), pes superior al 10% provincial i el tercer més alt per darrere del Vallès Oriental i l'Occidental. L'evolució interanual és negativa (-5,8%), reducció superior a la provincial (-3,4%) i a la de l'ocupació assalariada total (-5,2%). Aquests tres grups d'activitats d'alt contingut tecnològic presenten un pes sobre l'ocupació comarcal similar al pes que tenen a la província, i la seva reducció interanual també és semblant a la provincial, amb l'excepció de la major pèrdua de llocs de treball en els *serveis de tecnologia alta-punta*, que cauen un 5,7%.

Afegint a aquestes activitats l'ocupació en serveis basats en el coneixement, del 22,2%, s'obté que el conjunt d'activitats que configuren l'economia del coneixement en sentit ampli (alt contingut tecnològic i serveis basats en el coneixement) ofereix el 33,7% de l'ocupació assalariada comarcal, el quart percentatge comarcal més alt, però per sota del 40,5% de mitjana provincial. La reducció de llocs de treball (-3,2%) és superior a la reducció provincial (-2,5%).

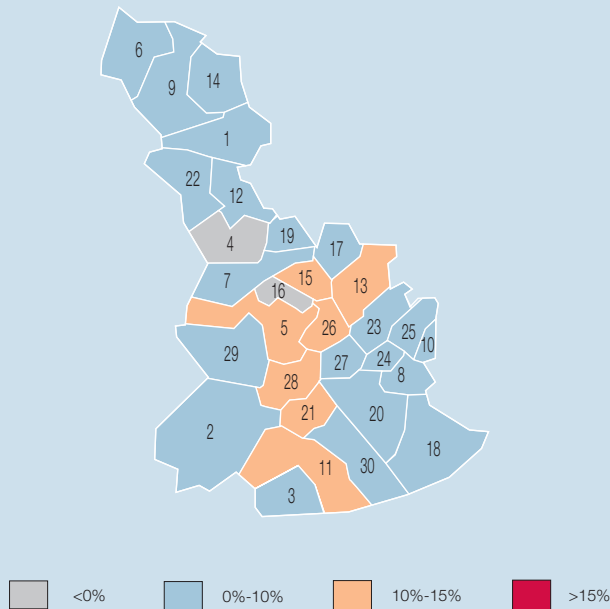
L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva mostra una elevada concentració d'ocupats en sectors d'activitat clau, amb un elevat efecte arrossegador o de dispersió sobre altres sectors i una alta capacitat de ser arrossegats o d'absorció per altres sectors. Així, el 48,3% dels llocs de treball de la comarca pertanyen a aquests sectors (majoritàriament *comerç, transports i comunicacions i construcció*), davant del 37,2% de la província. En canvi, el pes de l'ocupació en sectors impulsors, aquells amb un elevat poder arrossegador però poca capacitat de ser arrossegats, està per sota a la comarca (21,3%) que a la província (23,1%) com també ho està l'ocupació en els sectors estratègics, aquells amb elevada capacitat d'absorció per altres sectors però no d'arrossegament, amb el 12,2% a la comarca i el 16,7% a la província i el pes dels sectors independents, amb escassa capacitat d'absorció i d'arrossegament, amb el 18,2% a la comarca i el 22,9% a la província.

«Tot i l'augment de l'atur, la comarca registra la tercera taxa d'atur més baixa de la província al finalitzar el 2012»

Durant el 2012 l'**atur** ha continuat augmentant tal i com ho féu el 2011 després del lleuger descens del 2010 (-0,3%) que contrastava amb els importants increments dels anys anteriors (59,5% el 2008 i 32,8% el 2009). El 2012 l'augment és del 7,6%, increment superior a la mitjana provincial (5,7%). Així, a finals de 2012 hi ha 71.396 persones aturades a la comarca, el 14,8% de l'atur de la província. La taxa d'atur és del 16,7%, la tercera més baixa de la província només per sobre del Barcelonès i l'Alt Penedès, però és 1,4 punts percentuals més alta que la del 2011.

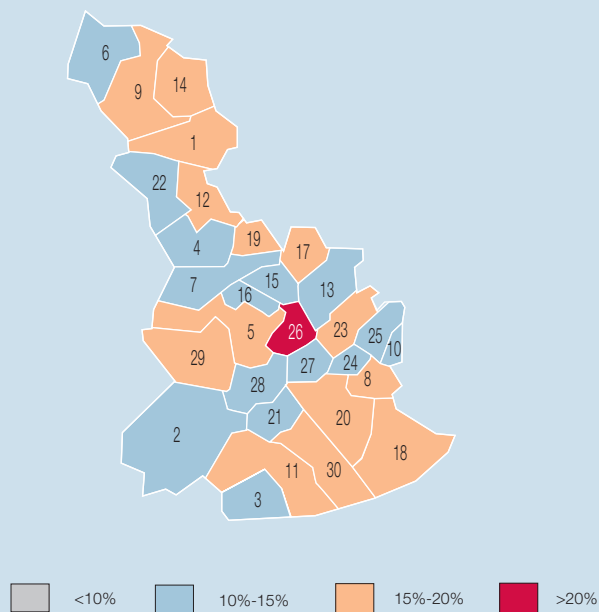
D'entre els municipis amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal (vegeu mapes), sobresurten Sant Vicenç dels Horts (20,1%), Martorell (19,9%), Sant Boi de Llobregat (19%), Esparreguera (18,8%) i Cornellà de Llobregat (18,8%). En canvi, Sant Just Desvern (10,2%), Begues (10,6%), Collbató (11,4%) i Sant Esteve Sesrovires (11,6%) registren les taxes més baixes. Interanualment, l'atur augmenta en tots els municipis excepte La Palma de Cervelló (-7,3%, -16) i Castellví de Rosanes (-3,4%, -4). Destaca també l'augment poc pronunciat a Sant Just Desvern (1,4%). Per contra, l'atur creix de forma més destacada a Cervelló (14,2%), Torrelles de Llobregat (12,9%), Sant Climent de Llobregat (12,3%) i Pallegà (12,1%).

Variació dels aturats registrats

- 1 Abrera
- 2 Begues
- 3 Castelldefels
- 4 Castellví de Rosanes
- 5 Cervelló
- 6 Collbató
- 7 Corbera de Llobregat
- 8 Cornellà de Llobregat
- 9 Esparreguera
- 10 Esplugues de Llobregat
- 11 Gavà
- 12 Martorell
- 13 Molins de Rei
- 14 Olesa de Montserrat
- 15 Pallejà
- 16 Palma de Cervelló
- 17 Papiol
- 18 Prat de Llobregat
- 19 Sant Andreu de la Barca
- 20 Sant Boi de Llobregat
- 21 Sant Climent de Llobregat
- 22 Sant Esteve Sesrovires
- 23 Sant Feliu de Llobregat
- 24 Sant Joan Despí
- 25 Sant Just Desvern
- 26 Sant Vicenç dels Horts
- 27 Santa Coloma de Cervelló
- 28 Torrelles de Llobregat
- 29 Vallirana
- 30 Viladecans

Taxa d'atur registrat

Poc més de la meitat de les persones aturades són dones (50,3%). La taxa d'atur femenina (18,2%), augmenta dos punts percentuals respecte la del 2011 i és significativament més alta que la masculina (15,5%). El 63,4% de l'atur pertany als serveis, el 16% a la indústria, el 15,2% a la construcció i el 0,6% al sector agrícola. El 4,8% restant són aturats sense ocupació anterior (SOA). Interanualment l'atur en els serveis marca el segon increment més important (12,6%), per darrere del de l'Anoia, mentre que es redueix en la construcció (-1,3%) i en el grup sense ocupació anterior (-3%). Per nivell formatiu, l'atur disminueix entre els que disposen d'*estudis primaris complets* (-8,6%) o *incomplets* (-14%) i en els que no tenen estudis (-9,5%). En canvi, destaquen els increments entre els *tècnics-professionals superiors* (23,9%) i els *universitaris de segon i tercer cicle* (19,4%). El gruix d'aturats, però, pertany al grup amb *educació general* (64,3%). Contràriament al que succeí els dos anys anteriors, durant el 2012 el nombre d'aturats estrangers disminueix (-2,7%) i se situa en els 11.891, el 16,7% de l'atur comarcal (percentatge inferior al 18,8% provincial).

A final del 2012 hi ha concedides 45.386 prestacions per desocupació, un 3,1% menys que l'any anterior. El percentatge de desocupats registrats que reben algun tipus de prestació, o taxa de cobertura, baixa del 74,6% el 2011 al 66,8% el 2012. És la segona comarca on aquesta taxa es redueix més (7,8 punts percentuals) per darrere del Garraf (8,2). El 55,9% de les prestacions són contributives, el 38,7% assistencials i el 5,4% de renda mínima d'inserció.

La **contractació laboral** es redueix un 1,7% el 2012, tancant l'any amb 176.119 contractes formalitzats, l'11% del total provincial. La contractació disminueix significativament entre els més joves (-30,1% entre els menors de 20 anys i -11% entre els de 20 a 24 anys) i augmenta entre els majors de 45 anys (11,8%). La contractació masculina, el 53,2% del total, disminueix un 3% respecte l'any anterior, mentre que la femenina es manté (-0,2%). El nombre de contractes signats es redueix en els sectors de la construcció (-18,2%) i de la indústria (-12,2%) i augmenta lleugerament en el sector dels serveis (1,1%). El 88,2% dels contractes són temporals, que es redueixen un 3,8%, mentre que la contractació indefinida augmenta un 13,7%.

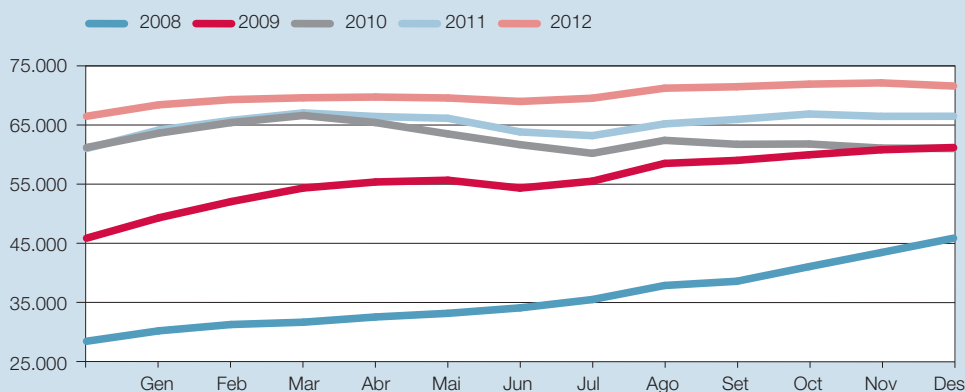
Quant a les **finances públiques**, el 2012 els ingressos del conjunt dels municipis del Baix Llobregat cauen, respecte el 2011, un 5,3% i les despeses un 4,9%. El deute viu també disminueix, un 1,4%, mentre que a totes les altres comarques, excepte Osona (-7,3%), augmenta. Per habitant, les despeses suposen 935 euros, amb 55 euros de despeses d'inversió, mentre que els ingressos corrents suposen 889 euros per habitant. El deute viu per habitant se situa en 497 euros, per sota dels 651 euros de mitjana provincial i el més baix de totes les comarques després de l'Alt Penedès. D'entre els municipis, Gavà i Sant Esteve Sesrovires destaquen pel seu deute per habitant, 1.114 i 1.019 euros respectivament. El deute viu representa el 58% dels ingressos corrents de Sant Feliu de Llobregat, valor superior a la mitjana comarcal (56%), però inferior a la provincial (64%). En aquesta relació deute viu / ingressos corrents torna a destacar pel seu alt percentatge el municipi de Gavà (129%).

L'evolució **turística** a la comarca del Baix Llobregat d'aquest any 2012 (vegeu Quadre 1) estableix una clara tendència a l'alça respecte l'any anterior. La comarca pertany a la marca turística Costa Barcelona, amb una oferta de 12.875 places d'allotjament turístic (11,3% del total de la província) i amb una activitat turística centrada en les activitats de sol i platja i turisme professional i de negocis. La seva proximitat amb la ciutat de Barcelona fa que la comarca es beneficiï d'un índex d'ocupació hotelera, en general, més elevat que la resta de comarques de la província.

L'oferta de places ha augmentat un 1,7 % respecte l'any 2011. Cal tenir en compte, però, que no es disposen de dades de turisme de càmpings ni de turisme rural pel que fa a viatgers, pernoctacions i grau d'ocupació. El nombre de viatgers i pernoctacions en hotels ha pujat significativament, un 7,5 % els viatgers i un 9,4 % les pernoctacions, mentre que el grau d'ocupació hotelera ha augmentat 2 punts percentuals.

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats.
Baix Llobregat, 2008-2012 (en absolut)

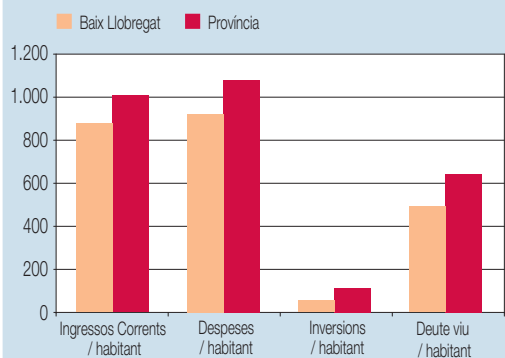
Gràfic 6

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques, 2012
(Ràtios Euros per habitant)

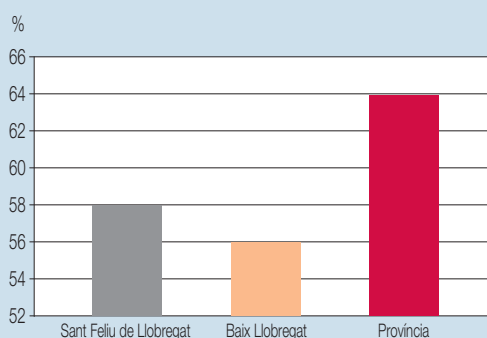
Gràfic 7

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Finances públiques, 2012
(Deute viu / Ingressos corrents, en %)

Gràfic 8

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Indicadors de l'activitat turística al Baix Llobregat, 2011 i 2012

Quadre 1

	Baix Llobregat			Prov. Barcelona*		
	2011	2012	Var. 11-12 (%)	2011	2012	Var. 11-12 (%)
Places en establiments hotelers	9.613	9.829	2,2	64.493	64.150	-0,5
Places en càmpings	3.042	3.042	0,0	42.825	44.446	3,8
Places en establiments de turisme rural	4	4	0,0	4.384	4.473	2,0
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	847,8	911,0	7,5	2.890,6	3.014,4	4,3
Nombre de viatgers allotjats en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	590,3	547,9	-7,2
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural (en milers)	n.d	n.d	n.d	96,7	75,2	-22,2
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	1.542,8	16.88,2	9,4	9.013,2	9.504,3	5,4
Nombre de pernотacions en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	2.319,7	2.428,5	4,7
Nombre de pernотacions en establiments de turisme rural (en milers)	n.d	n.d	n.d	285,7	233,4	-18,3
Grau d'ocupació hotelera (en %)	55,8	57,8	2,0pp	60,4	59,8	-0,6pp
Grau d'ocupació en càmpings (en %)	n.d	n.d	n.d	47,6	45,9	-1,7pp
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (en %)	n.d	n.d	n.d	20,6	16,4	-4,2pp

* Sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera. pp: punts percentuals

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

EL PARC AGRARI DEL BAIX LLOBREGAT, UN TERRITORI AGROECONÒMIC

Josep Montasell i Dorda

Un exemple de governança

Poques «ciutats de ciutats», altrament anomenades regions metropolitanes, poden gaudir d'un espai agrari tan important i proper com el Parc Agrari, part substancial de la seva història, del seu dinamisme, de la seva cultura i de la seva diversificació econòmica, entre d'altres valors.

El Parc Agrari del Baix Llobregat és un projecte que s'inicia el 26 de juny de 1998 amb la constitució del Consorci del Parc Agrari, conformat inicialment per la Diputació de Barcelona, el Consell Comarcal del Baix Llobregat, la Unió de Pagesos i catorze ajuntaments: el Papiol, Molins de Rei, Sant Feliu de Llobregat, Sant Joan Despí, Cornellà, l'Hospitalet de Llobregat, el Prat de Llobregat, Castelldefels, Gavà, Viladecans, Sant Boi de Llobregat, Santa Coloma de Cervelló, Sant Vicenç dels Horts i Pallejà. Posteriorment, l'any 2007, s'incorpora la Generalitat de Catalunya a través del Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural (DAR).

Aquesta cooperació entre administracions públiques i entitats privades configura un clar exemple de governança. En aquest sentit, podem afirmar que el Parc Agrari és la concreció de la voluntat política i de la pagesia per «consolidar i desenvolupar la base territorial i facilitar la continuïtat de l'activitat agrària, impulsant programes específics que permetin preservar els valors i desenvolupar les funcions de l'espai agrari en el marc d'una agricultura sostenible integrada en el territori i en harmonia amb el medi natural», tal com s'expressa en l'objectiu general del Pla de gestió i desenvolupament del Parc Agrari (PGD). El Parc Agrari és també el compromís per aconseguir un espai de qualitat integrat en el territori i en harmonia amb el medi natural que l'envolta, i la voluntat explícita de donar a conèixer aquest patrimoni agrari, natural i cultural sense interferències amb l'activitat agrària, tot tenint present que els usos propis dominants del Parc són els agrícoles.

Un territori estratègic i amb projecte

En una societat que reivindica l'autosuficiència energètica i alimentària, els espais agraris periurbans esdevenen peces estratègiques des d'una perspectiva econòmica, social, territorial i ambiental. En aquest sentit, el Parc Agrari, que ha estat i és encara rebost de Barcelona, juga un paper decisiu en la reducció de la petjada ecològica –en clau de proveïment d'aliments– i en la reducció dels efectes del canvi climàtic deguts a les emissions de CO₂ associades al transport d'aliments. Així ho va entendre el Pla estratègic metropolitana de Barcelona (PEMB) (que promou el Model 2020) en incorporar el Parc Agrari del Baix Llobregat com un dels projectes operatius de l'any 2004¹.

Podem afirmar que el Parc Agrari és avui un projecte consolidat. La seva solidesa és fruit d'un llarg procés de reflexió i debat a l'entorn del futur de l'agricultura en àmbits metropolitans, és a dir, l'agricultura periurbana. En aquest sentit, el model de Parc Agrari no es basa en la immediatesa i l'anàlisi individual, sinó en la projecció de futur i l'anàlisi global. La voluntat del Parc Agrari és dotar el territori agrari del delta i la vall baixa del Llobregat d'un projecte que, malgrat les dificultats que té pel fet de ser un espai periurbà, cerqui les oportunitats que aquest genera. L'objectiu final és incrementar les rendes de situació com a conseqüència de la proximitat dels consumidors. Tal com de forma reiterada s'ha manifestat des del Parc Agrari, no hi ha espai agrari sense pagesia, ni hi ha pagesia sense espai agrari.

Un territori agroeconòmic

El Parc Agrari configura un territori agroeconòmic de 3.352 ha, repartides entre la vall baixa i el delta del riu Llobregat. D'aquestes, un 65% correspon a superfície agrària utilitzada (SAU). Es tracta d'un espai on es desenvolupa una activitat econòmica sustentada en un teixit empresarial emprenedor, fonamentalment al voltant de l'activitat hortofructícola. Un teixit empresarial format, segons dades del darrer cens agrari de 2009, per 372 explotacions amb una ocupació familiar de 390 persones i 250 assalariats. El foment d'aquest teixit empresarial, la seva viabilitat i la seva modernització conformen una de les cinc línies estratègiques del Consorci del Parc Agrari tal com

1. Associació Pla Estratègic Metropolità de Barcelona. Memòria Estratègica 2009, pàg. 28.

s'estableix en el Pla de gestió i desenvolupament. Aquesta línia es recolza amb dues més de caire territorial (eficiència de les infraestructures i serveis generals) i econòmic (promoció de sistemes de producció i comercialització que afavoreixin l'increment de les rendes generades per les explotacions agràries). Les dues línies restants corresponen a la qualitat ambiental del territori i a l'ús social del Parc. S'estima que el producte brut vendible que genera el Parc Agrari se situa entre 25-30 milions d'euros a l'any.

La proximitat com a valor afegit

La proximitat del Parc Agrari a nuclis importants de població fa possible que molts pagesos utilitzin més d'un sistema per a la comercialització dels seus productes. El ventall de canals s'estén des de la venda directa (amb una tendència a incrementar-se) a altres circuits a través d'intermediaris, com pot ser mitjançant el mercat central de Mercabarna. S'estima que el 75% de la producció del Parc Agrari es consumeix a la regió metropolitana de Barcelona. Des del Parc Agrari es valoren com a molt importants i fonamentals per a les agricultures periurbanes els circuits de comercialització de proximitat. Aquesta proximitat va unida als conceptes de distància entre producció i consum (no superior a 90-100 km), temps entre la recol·lecció i la venda (mai superior a 24-48 hores), temporalitat dels productes (vinculat al ritme de les estacions i al consum d'allò que cada època de l'any permet produir) i coneixença entre pagès i consumidor (amb l'establiment d'una relació de coproducció). Cal destacar tres iniciatives que, utilitzant com a argument principal la proximitat entre productor (pagès) i consumidor (ciutadà), comparteixen l'objectiu d'incrementar el valor afegit dels productes de l'horta del Baix Llobregat. En primer lloc, s'ha creat un distintiu per a identificar les fruites i hortalisses conreades i produïdes en l'àmbit del Parc Agrari. La segona iniciativa desplegada pel Parc Agrari és l'holeriturisme o turisme de l'Horta.² Aquest producte, que el Parc defineix com a «turisme especialitzat», té com a objectiu fomentar la coneixença dels productes del Parc. Paral·lelament el Parc promou des de l'any 2011 l'Agriproxima³, un fòrum de trobada entre consumidors i productors en el qual s'expliquen i es debaten els diferents sistemes de venda directa que ofereixen els pagesos del Parc. En tercer lloc, el mes de juny de l'any 2012 es va posar en marxa el Mercat de Pagès del Parc Agrari, un espai físic on cada setmana els consumidors poden comprar directament als productors de la comarca.

El reptes per a un futur immediat

El Parc Agrari té fonamentalment tres reptes per al futur més immediat: consolidar i impulsar la comercialització de proximitat, incorporar joves al sector agrari i facilitar l'accés a la terra a la nova pagesia. L'espai agrari, com el del Parc Agrari del Baix Llobregat, configura un paisatge, però no qualsevol paisatge. La seva presència en un territori té incidència, per sobre de tot, en la vida de la ciutadania del seu entorn, perquè no es pot oblidar que es tracta del «lloc del menjar». És per això que el Parc Agrari manté una consideració important que ha tingut la vall baixa i delta del riu Llobregat: ser «el rebost de Barcelona».

L'arquitecta Carolyn Steel,³ que impulsa aquest concepte del «lloc del menjar» i que l'anomena «sitopia», planteja la pregunta que, si necessitem el menjar per sobreviure, per què no construïm les ciutats al voltant del menjar. I, més enllà, si no ho podem fer, per què destruïm sense gaires miraments les millors terres de producció d'aliments més propers a les ciutats. Més a prop, l'escriptor Josep Pla ho tenia clar quan escrivia: «A mi m'agrada el paisatge. He tractat de descriure'n alguns. No paisatges purament geològics, sinó els veritables, que són els construïts per la pagesia»⁴. I afegia: «Els paisatges més bells són els que neixen d'una bellesa utilitària, comestible»⁵.

2. Holus, -eris, paraula llatina que significa 'verdura', 'hortalissa'

3. Carolyn Steel, arquitecta, professora i escriptora, que viu a Londres. Autora del llibre *Hungry City: How Food Shapes Our Lives*.

4. Pla, J. (1979). *Notes del capvesprol*, dins de l'Obra completa. Barcelona: Destino, volum 35.

5. Pla, J. (1976). *Tres guies*, dins de l'Obra completa. Barcelona: Destino, volum 30.

RECULL ESTADÍSTIC. BAIX LLOBREGAT

	Baix Llobregat		Província		Variació 2011-2012		Pes Baix Llobr./ Província	
	2011	2012	2011	2012	Baix Llobr.	Província	2011	2012
ENTORN								
Nombre de municipis		30		311				9,6%
Superfície total (km²)		486,0		7.726,5				6,3%
Superfície mitjana municipal (km²)		16,2		24,8				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	803.705	806.799	5.529.099	5.552.050	0,4%	0,4%	14,5%	14,5%
Densitat (hab/km²)	1.654	1.660	716	719	0,4%	0,4%	nc	nc
Homes	399.550	400.126	2.715.628	2.722.394	0,1%	0,2%	14,7%	14,7%
Dones	404.155	406.673	2.813.471	2.829.656	0,6%	0,6%	14,4%	14,4%
Població de menys de 16 anys	143.405	145.030	896.296	908.243	1,1%	1,3%	16,0%	16,0%
Població potencialment activa (16-64)	543.257	541.137	3.697.168	3.691.461	-0,4%	-0,2%	14,7%	14,7%
Població de 65 anys i més	117.043	120.632	935.635	952.346	3,1%	1,8%	12,5%	12,7%
Població ETCA¹	770.433	777.897	5.416.222	5.468.249	1,0%	1,0%	14,2%	14,2%
Pob. resident a l'estranger	6.587	7.320	132.870	144.537	11,1%	8,8%	5,0%	5,1%
Índex de dependència global	47,9	49,1	49,5	50,4	2,4%	1,7%	nc	nc
Índex d'envelliment	81,6	83,2	104,4	104,9	1,9%	0,4%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	709.997	714.782	4.735.379	4.759.979	0,7%	0,5%	15,0%	15,0%
Nacionalitat estrangera	93.708	92.017	793.720	792.071	-1,8%	-0,2%	11,8%	11,6%
Taxa d'estrangeria total	11,7%	11,4%	14,4%	14,3%	-0,3pp	-0,1pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	8,7%	8,5%	11,3%	11,2%	-0,2pp	-0,1pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	17.006	16.782	133.400	133.316	-1,3%	-0,1%	12,7%	12,6%
Població potencialment activa (16-64)	74.560	72.963	644.358	641.643	-2,1%	-0,4%	11,6%	11,4%
Població de 65 anys i més	2.142	2.272	15.962	17.112	6,1%	7,2%	13,4%	13,3%
Àfrica	26.074	26.153	184.967	185.871	0,3%	0,5%	14,1%	14,1%
Amèrica	34.362	31.995	296.587	282.325	-6,9%	-4,8%	11,6%	11,3%
Àsia	5.992	6.892	112.513	119.543	15,0%	6,2%	5,3%	5,8%
Europa	27.235	26.930	199.097	203.737	-1,1%	2,3%	13,7%	13,2%
Unió Europea	23.702	23.233	166.329	169.417	-2,0%	1,9%	14,3%	13,7%
Resta del món	45	47	556	595	4,4%	7,0%	8,1%	7,9%
5 principals nacionalitats (comarca)	45.230	43.744	307.991	300.037	-3,3%	-2,6%	14,7%	14,6%
Marroc	23.111	22.978	141.193	141.636	-0,6%	0,3%	16,4%	16,2%
Romania	6.668	6.718	35.844	37.155	0,7%	3,7%	18,6%	18,1%
Equador	7.103	6.160	60.904	52.530	-13,3%	-13,7%	11,7%	11,7%
Itàlia	4.226	4.162	38.764	39.519	-1,5%	1,9%	10,9%	10,5%
Colòmbia	4.122	3.726	31.286	29.197	-9,6%	-6,7%	13,2%	12,8%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
Nombre d'empreses	21.041	20.165	178.049	171.657	-4,2%	-3,6%	11,8%	11,7%
Agricultura	35	31	704	693	-11,4%	-1,6%	5,0%	4,5%
Indústria	2.785	2.620	19.793	18.535	-5,9%	-6,4%	14,1%	14,1%
Construcció	2.367	2.055	16.756	14.416	-13,2%	-14,0%	14,1%	14,3%
Serveis	15.854	15.459	140.796	138.013	-2,5%	-2,0%	11,3%	11,2%
Dimensió mitjana	10,26	10,15	10,2	10,2	-0,1	-0,1	nc	nc
Agricultura	3,6	2,3	3,4	3,2	-1,3	-0,2	nc	nc
Indústria	16,5	16,6	15,9	16,0	0,0	0,1	nc	nc
Construcció	6,3	6,2	5,3	5,0	-0,1	-0,3	nc	nc
Serveis	9,8	9,6	10,1	10,0	-0,2	-0,1	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	15.718	15.065	124.909	120.262	-4,2%	-3,7%	12,6%	12,5%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	3.285	3.223	27.948	27.398	-1,9%	-2,0%	11,8%	11,8%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	2.149	2.086	14.850	14.453	-2,9%	-2,7%	14,5%	14,4%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	1.963	1.911	15.881	15.714	-2,6%	-1,1%	12,4%	12,2%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	1.497	1.308	9.650	8.374	-12,6%	-13,2%	15,5%	15,6%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	1.187	1.097	6.319	5.908	-7,6%	-6,5%	18,8%	18,6%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	858	843	7.124	6.974	-1,7%	-2,1%	12,0%	12,1%
<i>Construcció d'immobles</i>	743	663	6.246	5.409	-10,8%	-13,4%	11,9%	12,3%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	680	649	4.386	4.198	-4,6%	-4,3%	15,5%	15,5%
<i>Productes metàl·lics, exc. maquinària</i>	657	610	3.920	3.629	-7,2%	-7,4%	16,8%	16,8%
<i>Educació</i>	545	563	4.996	4.978	3,3%	-0,4%	10,9%	11,3%
<i>Activitats immobiliàries</i>	540	541	6.568	6.606	0,2%	0,6%	8,2%	8,2%
<i>Activitats jurídiques i de comptabilitat</i>	451	453	6.308	6.247	0,4%	-1,0%	7,1%	7,3%
<i>Activitats sanitàries</i>	437	444	4.877	4.912	1,6%	0,7%	9,0%	9,0%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	419	398	2.915	2.876	-5,0%	-1,3%	14,4%	13,8%
<i>Serveis tècnics arquitectura i enginyeria</i>	307	276	2.921	2.586	-10,1%	-11,5%	10,5%	10,7%

RECULL ESTADÍSTIC. BAIX LLOBREGAT (continuació)

	Baix Llobregat		Província		Variació 2011-2012		Pes Baix Llobr./ Província	
	2011	2012	2011	2012	Baix Llobr.	Província	2011	2012
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	265.207	253.285	2.195.015	2.112.892	-4,5%	-3,7%	12,1%	12,0%
Assalariats	215.962	204.707	1.822.099	1.747.474	-5,2%	-4,1%	11,9%	11,7%
Autònoms	49.245	48.578	372.916	365.418	-1,4%	-2,0%	13,2%	13,3%
15 Principals sectors d'activitat	174.039	166.956	1.336.894	1.289.741	-4,1%	-3,5%	13,0%	12,9%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	27.042	26.082	155.107	148.423	-3,6%	-4,3%	17,4%	17,6%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	26.481	25.889	237.434	232.364	-2,2%	-2,1%	11,2%	11,1%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	17.664	17.215	123.699	122.001	-2,5%	-1,4%	14,3%	14,1%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	16.001	14.495	88.429	76.637	-9,4%	-13,3%	18,1%	18,9%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	11.868	11.083	75.585	71.736	-6,6%	-5,1%	15,7%	15,4%
<i>Educació</i>	10.452	10.309	119.018	115.064	-1,4%	-3,3%	8,8%	9,0%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	9.490	9.148	121.236	115.528	-3,6%	-4,7%	7,8%	7,9%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	9.461	8.541	72.978	71.659	-9,7%	-1,8%	13,0%	11,9%
<i>Activitats sanitàries</i>	8.190	8.328	128.459	129.136	1,7%	0,5%	6,4%	6,4%
<i>Emmagatzematge i afins al transport</i>	8.574	7.922	30.402	29.343	-7,6%	-3,5%	28,2%	27,0%
<i>Productes metàl·lics, exc. maquinària</i>	8.177	7.511	40.051	37.041	-8,1%	-7,5%	20,4%	20,3%
<i>Indústries de productes alimentaris</i>	5.155	5.503	35.600	35.236	6,8%	-1,0%	14,5%	15,6%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	5.702	5.340	34.783	32.869	-6,3%	-5,5%	16,4%	16,2%
<i>Vehicles de motor, remolcs i semiremolcs</i>	5.267	5.171	33.653	33.216	-1,8%	-1,3%	15,7%	15,6%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	4.515	4.419	40.460	39.488	-2,1%	-2,4%	11,2%	11,2%
Agricultura	535	460	8.201	7.896	-14,0%	-3,7%	6,5%	5,8%
Indústria	49.995	47.222	348.455	329.386	-5,5%	-5,5%	14,3%	14,3%
Construcció	22.114	19.542	136.531	115.706	-11,6%	-15,3%	16,2%	16,9%
Serveis	192.563	186.061	1.701.828	1.659.904	-3,4%	-2,5%	11,3%	11,2%
Sectors clau	130.190	122.302	834.678	785.982	-6,1%	-5,8%	15,6%	15,6%
Sectors estratègics	31.179	30.860	358.757	353.585	-1,0%	-1,4%	8,7%	8,7%
Sectors impulsors	56.118	53.994	501.538	488.823	-3,8%	-2,5%	11,2%	11,0%
Sectors independents	47.720	46.129	500.042	484.502	-3,3%	-3,1%	9,5%	9,5%
Activitats d'alt contingut tecnològic²	24.968	23.527	181.738	175.556	-5,8%	-3,4%	13,7%	13,4%
Ind. Tecnologia alta	2.926	2.745	25.047	23.655	-6,2%	-5,6%	11,7%	11,6%
Ind. Tecnologia mitjana-alta	14.583	13.746	93.904	89.718	-5,7%	-4,5%	15,5%	15,3%
Ind. Tecnologia mitjana-baixa	13.853	12.579	74.488	69.164	-9,2%	-7,1%	18,6%	18,2%
Ind. Tecnologia baixa	13.122	12.857	98.592	92.532	-2,0%	-6,1%	13,3%	13,9%
Serveis basats en el coneixement	46.260	45.451	542.938	531.346	-1,7%	-2,1%	8,5%	8,6%
Serveis de tecnologia alta-punta	7.459	7.036	62.787	62.183	-5,7%	-1,0%	11,9%	11,3%
Serveis no basats en el coneixement	108.723	103.056	873.803	845.740	-5,2%	-3,2%	12,4%	12,2%
Aturats registrats	66.359	71.396	454.961	481.112	7,6%	5,7%	14,6%	14,8%
Homes	34.072	35.513	235.422	244.045	4,2%	3,7%	14,5%	14,6%
Dones	32.287	35.883	219.539	237.067	11,1%	8,0%	14,7%	15,1%
Nacionals	54.144	59.505	361.233	390.882	9,9%	8,2%	15,0%	15,2%
Estrangers	12.215	11.891	93.728	90.230	-2,7%	-3,7%	13,0%	13,2%
Agricultura	410	428	4.077	4.703	4,4%	15,4%	10,1%	9,1%
Indústria	11.226	11.443	74.866	77.178	1,9%	3,1%	15,0%	14,8%
Construcció	10.997	10.856	69.896	68.833	-1,3%	-1,5%	15,7%	15,8%
Serveis	40.213	45.263	282.776	307.841	12,6%	8,9%	14,2%	14,7%
Sense ocupació anterior	3.513	3.406	23.346	22.557	-3,0%	-3,4%	15,0%	15,1%
Població activa local estimada	432.729	426.291	2.938.514	2.902.357	-1,5%	-1,2%	14,7%	14,5%
Taxa d'atur registrat estimada	15,34%	16,75%	15,48%	16,58%	1,4pp	1,1pp	nc	nc
Homes	14,54%	15,50%	14,82%	15,68%	1,0pp	0,9pp	nc	nc
Dones	16,28%	18,20%	16,26%	17,62%	1,9pp	1,4pp	nc	nc
Nombre de contractes total	179.167	176.119	1.601.146	1.603.630	-1,7%	0,2%	11,2%	11,0%
Beneficiaris de prestacions	46.856	45.386	318.030	307.090	-3,1%	-3,4%	14,7%	14,8%
Taxa Cobertura Prestacions	74,56%	66,75%	73,68%	66,97%	-7,8pp	-6,7pp	nc	nc
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita ¹	13.291	13.728	14.802	15.301	3,3%	3,4%	nc	nc
% Llars amb banda ampla ²	68,1%	69,9%	67,2%	69,3%	1,8pp	2,1pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	38,1%	38,6%	38,2%	37,5%	0,5pp	-0,6pp	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1000 hab>75 ¹	105	109	82	86	4,1	3,5	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	1,1	1,1	0,9	0,9	-0,4%	0,4%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES⁴								
Ingressos. Classificació econòmica	803.689	761.016	6.177.161	6.143.124	-5,3%	-0,6%	13,0%	12,4%
Despeses. Classificació econòmica	792.744	754.191	6.140.789	6.079.298	-4,9%	-1,0%	12,9%	12,4%
Deute viu	406.946	401.272	3.368.594	3.616.472	-1,4%	7,4%	12,1%	11,1%

1. Dades dels anys 2010 i 2011. 2. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta. 3. Dades dels anys 2010 i 2011. Dades Província = Catalunya. 4. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable. Pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

BARCELONÈS

BARCELONÈS

La comarca del Barcelonès¹ té una superfície de 146 km², l'1,9% de la superfície de la província de Barcelona, i està integrada per 5 municipis. Barcelona n'és la capital.

«El Barcelonès lidera el percentatge de població estrangera sobre el total i és, amb el Bages, una de les dues úniques comarques on la població estrangera augmenta el 2012»

Amb 2.254.052 habitants, el Barcelonès concentra el 40,6% de la població de la província. Després de dos anys consecutius amb pèrdues poblacionals, el 2012 la **població** torna a augmentar, tot i que molt lleugerament (0,3%, 7.772), valor que se situa per sota del creixement mitjà anual del 0,7% registrat del 2000 al 2009. La població es redueix a Santa Coloma de Gramenet (-231) i augmenta als altres municipis: Barcelona (5.495), Badalona (1.191), L'Hospitalet de Llobregat (992) i Sant Adrià del Besòs (325). La població estacional mitjana estimada de l'any 2011, és a dir, el nombre de persones que hi ha a la comarca sigui perquè hi resideixen, hi treballen, hi estudien o perquè, sense tenir-hi la residència habitual, hi passen algun període de temps (vacances, estiu, caps de setmana, etc.) és de 2.248.921, un 100,1% de la població resident d'aquest any.

El Barcelonès és la comarca amb major densitat de població: 15.460 hab./km², gairebé 22 vegades la mitjana provincial. Juntament amb el Vallès Occidental, són les dues úniques comarques on més del 50% de la seva població viu en municipis de més de 50.000 habitants. L'estructura per edats segueix el patró dels darrers anys: 66,2% de la població es troba en edat de treballar (16 a 64 anys), percentatge similar al provincial (66,5%), mentre que el 13,8% és menor de 16 anys (per sota del 16,4% provincial) i el 20% té 65 anys o més (per sobre del 17,2% provincial). En conseqüència, l'Índex d'envelliment (relació entre la població més gran i la més jove) mostra que el Barcelonès, amb 144,8 persones de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys, és la segona comarca més envellida després del Berguedà (165,9) i molt per damunt de la mitjana provincial (104,9).

El Barcelonès és la comarca amb menor increment poblacional del 2002 al 2012, amb un 5,8% (123.960) d'augment, menys de la meitat de l'increment mitjà provincial (13,2%). El seu pes sobre el total provincial disminueix del 43,4% el 2002 al 40,6% el 2012. Els augments poblacionals més elevats es donen en els trams de 0 a 14 anys (16,6%) i de 30 a 64 (13,7%), seguits pel moderat increment de la població de 65 anys o més (4,9%). La població de 15 a 29 anys disminueix un destacable 17,2%. (vegeu Gràfic 2).

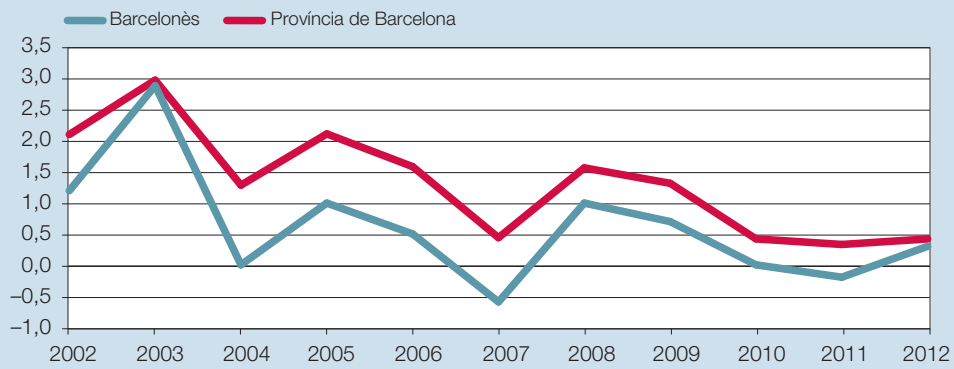
El 18% (404.972) de la població del Barcelonès és estrangera, la comarca amb un major percentatge i notablement superior a la mitjana provincial (14,3%). La població nouvinguda torna a augmentar lleugerament (1,5%) el 2012 després de la disminució del 2011 (-1,4%), tot i que resta lluny del creixement mitjà anual del 23,3% de la darrera dècada (2000-2010) i que explica, en gran mesura, el rejuveniment de l'estructura poblacional, ja que, majoritàriament, es tracta de població jove. Així, el 84,3% de la població estrangera té entre 16 i 64 anys, vint-i-dos punts per sobre del 62,2% de la població autòctona. El 79,3% dels estrangers són extracomunitaris. Les cinc primeres nacionalitats sumen el 37 % de la població estrangera de la comarca: el 9,1% tenen nacionalitat pakistanesa, el 7,5% equatoriana, el 7,4% marroquina, el 6,7% xinesa i el 6,3% boliviana. Com el darrer any, destaca la disminució ciutadans equatorians (-11,7%) i bolivians (-3,9%) i l'augment de pakistanesos (7,4%).

El nombre de residents a l'estranger del Barcelonès augmenta un 8,5% el 2012, fins arribar als 105.652, el 4,7% de la població comarcal, el valor comarcal més elevat. Tot i així, s'ha de tenir en compte el baix estadístic que es produeix per l'efecte capitalitat de Barcelona ciutat, sobretot en molts ciutadans nacionalitzats que viuen a l'estranger i que trien les capitals més conegudes a l'hora d'inscriure's en el consolat.

1. Per a més detall vegeu el Recull Estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2002-2012
(en percentatge)

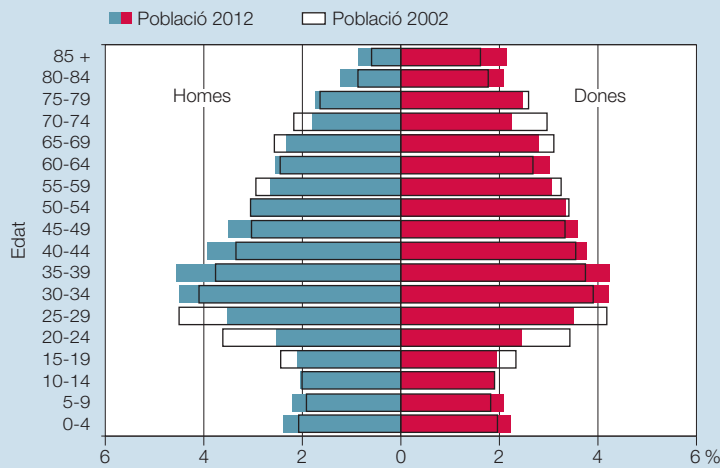
Gràfic 1

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Piràmide d'edats del Barcelonès, 2002-2012
(en percentatge)

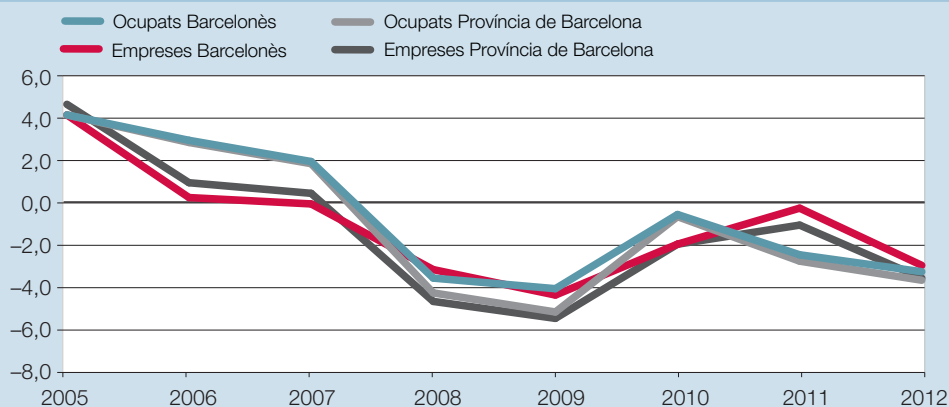
Gràfic 2

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2012
(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

«El Barcelonès és la tercera comarca amb menor destrucció d'ocupació el 2012, en termes percentuals»

A finals del 2012 el nombre d'**empreses** a la comarca del Barcelonès és de 82.566, el 48,1% de les empreses de la província, el mateix pes que a l'any 2011. Durant l'últim any, el nombre d'empreses es redueix un 3%, valor superior a la reducció dels anys anteriors (-2% el 2010 i -0,3% el 2011), però inferior a les de 2008 (-3,2%) i 2009 (-4,4%). L'estructura empresarial està dominada per la petita empresa, i en especial la microempresa: el 76,8% de les empreses tenen menys de 5 treballadors i el 20,3% entre 6 i 50. Les empreses mitjanes (entre 51 i 250 treballadors) sumen el 2,4% del total. Cal destacar que el Barcelonès és la comarca amb un major percentatge de grans d'empreses (més de 250 treballadors), amb el 0,6% del total. La dimensió mitjana és d'11,5 treballadors per empresa, la més gran de la província i superior als 10,2 del conjunt provincial.

El sector terciari domina l'estructura empresarial de la comarca: el pes de les empreses de serveis (87,6%) és molt superior al provincial (80,4%). Per contra, el percentatge d'empreses industrials (5,6%) és molt inferior al percentatge de la província (10,8%), com també ho és el pes de les empreses de la construcció: 6,7% a la comarca i 8,4% a la província. Interanualment, continua la important pèrdua d'empreses del sector de la construcció (-13%) i de la indústria (-8,2%). Les empreses de serveis pateixen una caiguda més lleu (-1,8%), mostrant així una major resistència a la crisi. El 84,8% de les empreses es troben a Barcelona, el 6,2% a L'Hospitalet de Llobregat, el 5,7% a Badalona, el 2,2% a Santa Coloma de Gramenet i l'1,1% a Sant Adrià del Besòs. Tots els municipis perden empreses amb l'excepció de Sant Adrià del Besòs.

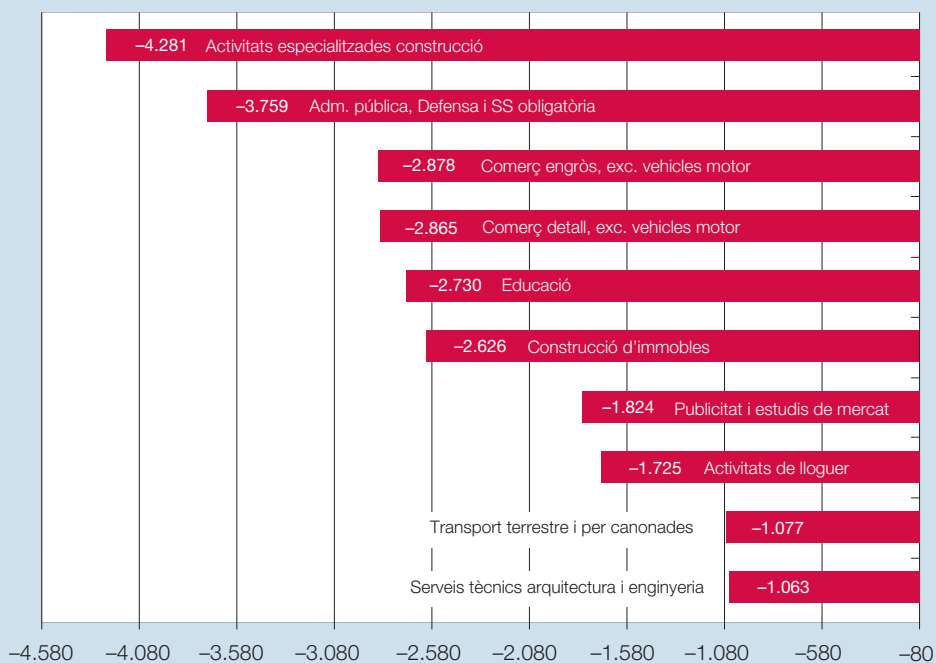
En l'anàlisi del teixit empresarial segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics) cal tenir en compte, com també en la resta de l'anàlisi d'aquesta comarca, l'efecte de capitalitat que genera la ciutat de Barcelona. Així, les 160 primeres empreses amb un major import net de xifra de vendes el 2011 van facturar més de cent milions d'euros, i d'aquestes, vint-i-una van facturar més de mil milions. Predominen les distribuïdores i comercialitzadores d'energia (Gas Natural, Endesa, Unión Fenosa), de captació i distribució d'aigua (Societat General d'Aigües de Barcelona), la constructora Fomento de Construcciones y Contratas, la de construcció, conservació, explotació d'autopistes en règim de concessió Abertis Infraestructuras, la de fabricació de vehicles Nissan i també tenen un pes destacat les empreses farmacèutiques (Sanofi Aventis, Novartis).

Al Barcelonès hi ha 1.092.260 llocs de treball a final del 2012, el 51,7% dels ocupats de la província. L'**ocupació** disminueix un 3,3%, la tercera reducció menys negativa d'entre les onze comarques barcelonines, superior a la dels dos darrers anys: -0,6% el 2010 i -2,5% el 2011, però inferior a la del 2008 (-3,6%) i 2009 (-4,1%). Aquesta caiguda afecta més el treball assalariat (-3,4%) que l'autònom (-2,2%). L'estructura ocupacional està liderada pel sector terciari amb el 87,3%, per damunt de la mitjana provincial (78,6%), mentre que l'ocupació industrial i de la construcció, amb el 8,6% i 4% de total, respectivament, és inferior a la provincial (15,6% i 5,5%). La comarca presenta els valors més petits d'ocupació en microempresa (12,8%) i petita empresa (25,8%) i el major percentatge d'ocupació en gran empresa (40,7%). Les empreses mitjanes concentren el 20,6% restant.

La majoria dels 15 principals subsectors per nombre d'ocupats de la comarca pateixen destrucció d'ocupació, en especial les *activitats especialitzades de construcció* (-14%), l'*administració pública* (-4,5%) i el *comerç a l'engròs* (-4,4%). Per contra, es crea ocupació en els subsectors d'*activitats administratives d'oficina* (8,3%), de *vehICLES de motor* (2,1%) i d'*activitats sanitàries* (0,3%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu Gràfics 4 i 5), les pèrdues més notables d'ocupació es produeixen, en les *activitats especialitzades en la construcció* (-4.281) i l'*administració pública* (-3.759), mentre que els increments més importants es donen en les *activitats administratives d'oficina* (2.088) i els *serveis socials amb allotjament* (756).

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Barcelonès, 2012 (en nombres absoluts)

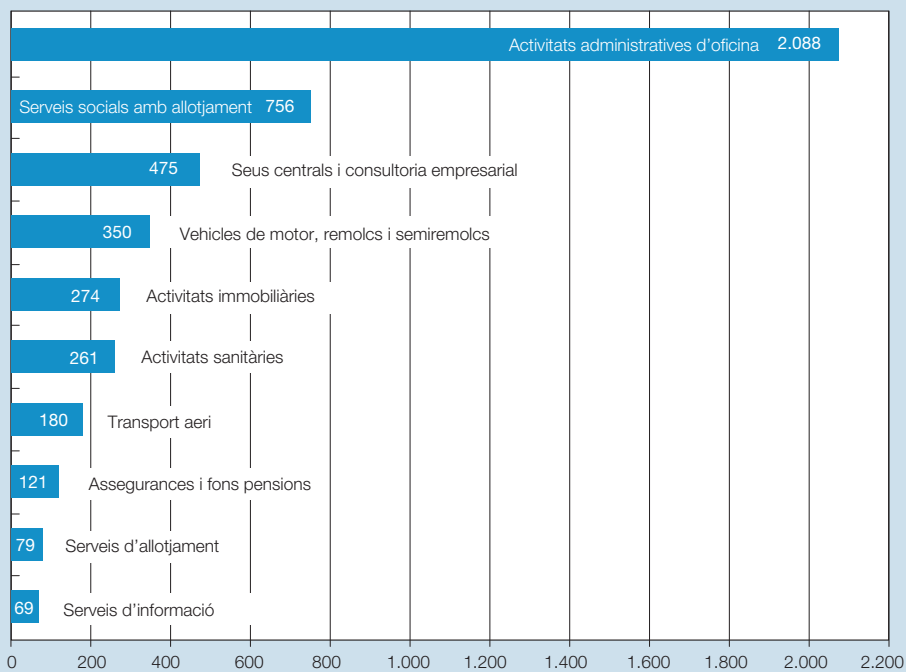
Gràfic 4

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Barcelonès, 2012 (en nombres absoluts)

Gràfic 5

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

El 85,6% de l'ocupació es troba a Barcelona, el 7,6% a L'Hospitalet de Llobregat, el 4,6% a Badalona, l'1,4% a Santa Coloma de Gramenet i el 0,8% a Sant Adrià del Besòs. Com passa amb les empreses, tots els municipis perden ocupació durant el 2012, excepte Sant Adrià del Besòs.

El 9,1% de l'ocupació assalariada de la comarca pertany al conjunt d'activitats d'alt contingut tecnològic (*indústria de tecnologia alta, indústria de tecnologia mitjana-alta i serveis de tecnologia alta-punta*), pes inferior al 10% provincial. L'evolució interanual és negativa (-3%), reducció inferior a la provincial (-3,4%) i sensiblement superior a la caiguda de l'ocupació assalariada total (-3,4%). Aquests tres grups d'activitats d'alt contingut tecnològic presenten un pes sobre l'ocupació comarcal similar al que tenen a la província, i la seva reducció interanual també és semblant amb l'excepció de la menor pèrdua d'ocupació en les *activitats industrials de tecnologia alta*, que només cauen un 0,4%.

Afegint a aquestes activitats l'ocupació en serveis basats en el coneixement, amb un pes del 36,8%, s'obté que el conjunt d'activitats que configuren l'economia del coneixement en sentit ampli (alt contingut tecnològic i serveis basats en el coneixement) ofereix el 45,8% de l'ocupació assalariada comarcal, el percentatge més elevat de les onze comarques barcelonines i per sobre del 40,5% de mitjana provincial. La reducció de llocs de treball (-2,5%) és igual a la mitjana provincial (-2,5%).

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva mostra una alta concentració d'ocupats en sectors d'activitat clau, amb un elevat efecte arrossegador o de dispersió sobre altres sectors i una alta capacitat de ser arrossegats o d'absorció per altres sectors. El 30,7% dels llocs de treball de la comarca pertanyen a aquests sectors, davant del 37,2% de la província. L'ocupació en sectors impulsors, aquells amb un elevat poder arrossegador però poca capacitat de ser arrossegats, també és inferior a la comarca (22,5%) que a la província (23,1%). L'ocupació en sectors estratègics, aquells amb elevada capacitat d'absorció per altres sectors però no d'arrossegament, amb un pes del 21,9%, és superior a la provincial, del 16,7%, com també ho és el pes dels sectors independents, amb escassa capacitat d'absorció i d'arrossegament, amb el 24,9% a la comarca i el 22,9% a la província.

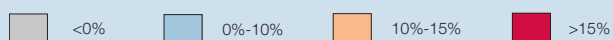
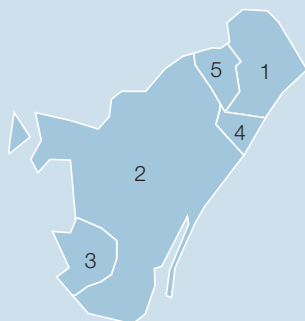
«El Barcelonès presenta un moderat increment de l'atur i la seva taxa d'atur segueix sent la més baixa de la província al final del 2012»

El 36,7% (176.502) dels **aturats** de la província resideixen al Barcelonès. La taxa d'atur a final del 2012 és del 15,1% i continua sent la més baixa de la província i se situa per sota de la taxa provincial (16,6%), tot i que és set dècimes superior a la del 2011. Durant el 2012 l'atur augmenta un 3,7%, valor menor que el del 2011 (8,7%) i que el del conjunt provincial (5,7%). Aquests increments contrasten amb la lleugera reducció del 2010 (-0,1%), quan semblava apuntar-se una recuperació després dels importants augments registrats els dos anys anteriors (del 49% el 2008 i del 35% el 2009).

Per municipis (vegeu mapes), la taxa d'atur més baixa és la de Barcelona (13,3%) seguida de la de L'Hospitalet de Llobregat (17,7%), Badalona (20%), Sant Adrià del Besòs (21,6%) i Santa Coloma de Gramenet (21,7%). El 2012 les taxes d'atur augmenten moderadament als cinc municipis. El major increment es registra a Santa Coloma de Gramenet (5,7%), seguit de Sant Adrià de Besòs (5,5%), L'Hospitalet de Llobregat (4,2%), Badalona (3,6%) i Barcelona (3,3%).

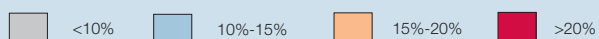
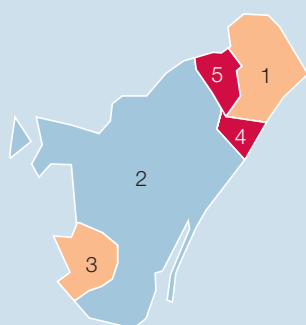
El 52% dels aturats a la comarca són homes. El Barcelonès és la comarca amb les menors taxes d'atur, tant femenina (15,4%) com masculina (14,8%). Per edats, el 6% té menys de 25 anys, el 50,2% té entre 25 i 44 anys i el 43,8% té més de 45 anys. Interanualment, l'atur disminueix en les edats més joves, especialment en els menors de 20 anys (-20,9%) i els de 20 a 24 (-11%), mentre que l'increment més important es produeix en el grup d'entre 45 i 49 anys (14,8%). El Barcelonès és la comarca amb un major percentatge d'atur en els serveis (70,6%) i un menor percentatge d'atur en la indústria (11,4%), el 13,3% pertany a la construcció i el 0,5% al sector agrícola. El 4,2% restant són aturats sense ocupació anterior (SOA). Interanualment, el nombre d'aturats del sector de la construcció disminueix un -5,1%, com els aturats sense ocupació anterior (-8,4%). En canvi, els aturats del sector dels serveis augmenten un 6,8% i els de la indústria un 1,4%.

Variació dels aturats registrats

- 1 Badalona
- 2 Barcelona
- 3 Hospitalet de Llobregat (L')
- 4 Sant Adrià de Besòs
- 5 Santa Coloma de Gramenet

Taxa d'atur registrat

Per nivells formatius, destaca la reducció dels aturats amb *estudis primaris complets* (-4,5%) o *incomplets* (-8,7%). Per contra, els increments més importants es produeixen entre els *tècnics-professionals superiors* (18,3%) i els *universitaris de segon i tercer cicle* (15,8%) que també són els que augmenten més en valors absoluts (2.043). Tot i així, la gran majoria d'aturats continua formant part del grup que té *educació general* (61,5%). Els 37.636 aturats estrangers representen el 21,3% de l'atur comarcal, percentatge que se situa per sobre del pes que tenen a la província (18,8%). La reducció d'aturats estrangers és la més elevada de la província (-6,3%), després de dos anys amb increments. Els aturats nacionals augmenten un 6,8%, increment inferior al provincial (8,2%), i se situen en els 138.866.

A final del 2012 hi ha concedides 113.218 prestacions per desocupació, un 4,8% menys que l'any anterior. El percentatge de desocupats registrats que reben algun tipus de prestació baixa del 73,7% el 2011 al 67% el 2012 (la mateixa taxa que la del conjunt provincial). El Barcelonès és la comarca on les prestacions contributives (57,7%) tenen un major pes respecte el total de prestacions, les assistencials representen el 36,4% i les de renda mínima d'inserció el 6%.

La **contractació laboral** (nombre de contractes, no persones contractades) del 2012 augmenta un 0,9%, fins als 877.127 contractes de treball, el 54,7% dels contractes signats a la província. La contractació disminueix entre els més joves (-23% els menors de 20 anys, -9% els de 20 a 24 i -2,5% els de 25 a 29). Per contra, augmenta en el grup de 30 a 44 anys (3,6%) i en el de majors de 45 anys (17,6%). La contractació masculina (45,8%) és inferior a la femenina (54,2%) i disminueix un 3% respecte l'any anterior, mentre que la femenina augmenta un 4,5%. La contractació s'incrementa en els serveis (1,9%) i l'agricultura (13,6%), i es redueix en la construcció (-14,9%) i la indústria (-7,8%). Destaca l'important augment de la contractació indefinida (31,4%), que passa de representar un 11% el 2011 a un 14,3% el 2012. Els contractes temporals, el 85,7% restant, disminueixen un 2,9% respecte els del 2011.

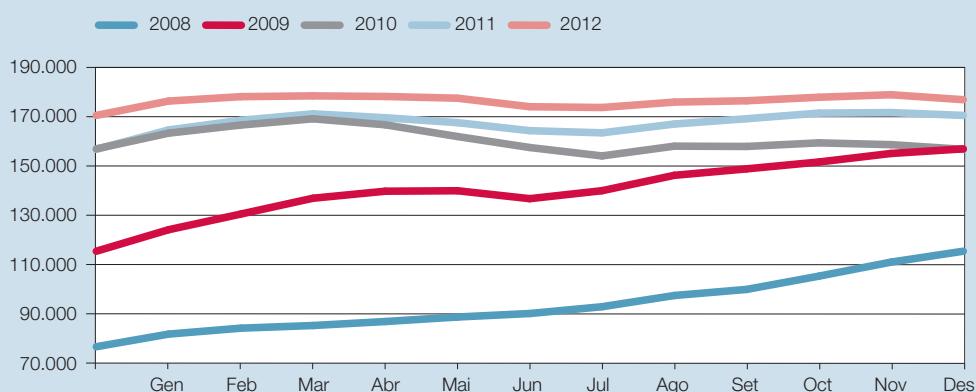
Quant a les **finances públiques**, durant l'exercici 2012 el pressupost inicial d'ingressos del conjunt dels municipis de la comarca augmenta un 2,8% respecte el 2011, i les despeses un 2,6%, situació que contrasta amb la del conjunt provincial on tant els ingressos com les despeses han disminuït. Per contra el deute viu augmenta un 10,7%. Per habitant, les despeses suposen 1.247 euros, amb 171 euros de despeses d'inversió, mentre que els ingressos corrents suposen 1.149 euros per habitant, les xifres més altes de totes les comarques després del Berguedà. El deute viu per habitant se situa en 676 euros, una mica per sobre dels 651 euros de mitjana provincial, i d'entre els municipis de la comarca destaca Sant Adrià del Besòs (193) pel seu baix ratio de deute per habitant el 2012. El deute viu representa el 55,6% dels ingressos corrents de Barcelona ciutat, valor inferior a la mitjana comarcal (59%), i a la provincial (64%). En aquesta relació deute viu / ingressos corrents torna a destacar pel seu baix percentatge el municipi de Sant Adrià del Besòs (20%).

L'evolució **turística** de la comarca del Barcelonès per aquest 2012 (Quadre 1) té una tendència similar respecte als indicadors de l'any passat. La comarca té una oferta de 68.869 places d'allotjament turístic (60,9% del total de la província), la seva majoria places hoteleres. Aquestes han augmentat un 3,3% respecte l'any anterior. Al Barcelonès no hi ha establiments de turisme rural i/o càmpings. Pel que fa a la demanda, el nombre de viatgers ha disminuït en un 3,5% i les pernoctacions han augmentat un 0,1% (estades més llargues), amb un grau d'ocupació que ha disminuït 0,8 punts percentuals respecte l'any 2011.

Aquest lleuger descens en els principals indicadors té consonància amb el decreixement generalitzat de la província. Cal destacar que la comarca té cinc grans ciutats, tot i que Barcelona és la que configura el pol atracció turística de referència internacional.

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats. Barcelonès, 2008-2012 (en absolut)

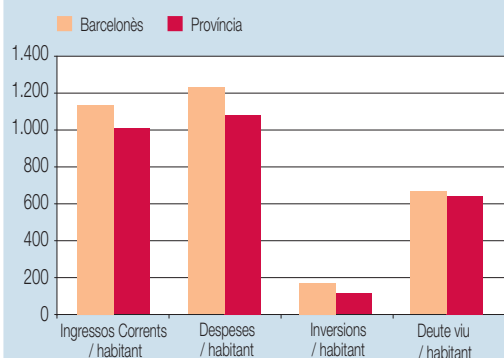
Gràfic 6

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques, 2012 (Ràtios Euros per habitant)

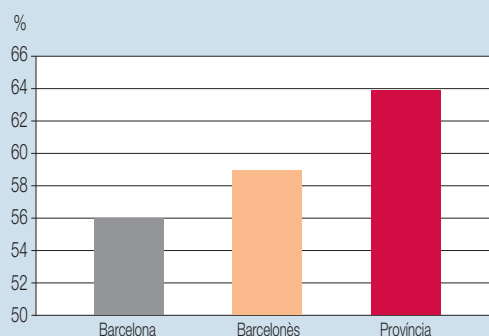
Gràfic 7

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Finances públiques, 2012 (Deute viu / Ingressos corrents, en %)

Gràfic 8

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Indicadors de l'activitat turística al Barcelonès, 2011 i 2012

Quadre 1

	Barcelonès			Prov. Barcelona*		
	2011	2012	Var. 11-12 (%)	2011	2012	Var. 11-12 (%)
Places en establiments hotelers	66.687	68.869	3,3	64.493	64.150	-0,5
Places en càmpings	0	0	0,0	42.825	44.446	3,8
Places en establiments de turisme rural	0	0	0,0	4.384	4.473	2,0
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	7.160,8	6910,9	-3,5	2.890,6	3.014,4	4,3
Nombre de viatgers allotjats en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	590,3	547,9	-7,2
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural (en milers)	n.d	n.d	n.d	96,7	75,2	-22,2
Nombre de pernoctacions en hotels (en milers)	16.855,8	16.870,6	0,1	9.013,2	9.504,3	5,4
Nombre de pernoctacions en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	2.319,7	2.428,5	4,7
Nombre de pernoctacions en establiments de turisme rural (en milers)	n.d	n.d	n.d	285,7	233,4	-18,3
Grau d'ocupació hotelera (en %)	72,8	72,0	-0,8pp	60,4	59,8	-0,6pp
Grau d'ocupació en càmpings (en %)	n.d	n.d	n.d	47,6	45,9	-1,7pp
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (en %)	n.d	n.d	n.d	20,6	16,4	-4,2pp

* Sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera. pp: punts percentuals

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

ALMOGÀVERS BUSINESS FACTORY

Susana Tintoré, *directora executiva de Serveis a les Empreses i l'Ocupació de Barcelona Activa*

La incubació d'empreses és un dels trets clau de la trajectòria de Barcelona Activa, que durant més de 25 anys ha promogut metodologies de suport a la consolidació i el creixement de la iniciativa emprendedora a la ciutat i ha convertit el seu model en un referent en l'àmbit de la incubació.

Les empreses que neixen en un espai d'incubació municipal compten amb el suport expert de professionals per arrencar el projecte i consolidar les bases d'un creixement competitiu. A més, es troben integrades en un ecosistema que permet la col·laboració entre empreses i la concreció de sinèrgies o oportunitats de negoci.

Al viver d'empreses de Glòries i al Parc Tecnològic Barcelona Nord es va sumar, fa prop de dos anys, la incubadora Almogàvers Business Factory que, a diferència dels altres dos espais municipals d'incubació i creixement empresarial, es basa en un model de gestió públic-privat amb l'objectiu de potenciar la col·laboració entre entitats en un ecosistema d'innovació i foment de l'emprenedoria.

Model públic-privat d'incubació de projectes

Almogàvers Business Factory, que es va posar en marxa el juny de 2011, ha tancat l'any havent assolit el ple rendiment de l'espai. Actualment compta amb 9 entitats col·laboradores que ocupen els 34 mòduls disponibles i que, en total, acullen 30 empreses i 15 projectes en fase de pre-incubació que generen 123 llocs de treball.

Les 9 entitats col·laboradores que ocupen els espais són: Universitat Pompeu Fabra (UPF), E-commerce Global Incubator (EGI), Nauta, APPstylus, McCann, Fundació INLEA, Fundació Banesto, Dinamon i Bihoop.

És, doncs, una «incubadora d'incubadores» que acull empreses innovadores de recent creació de base tecnològica. Les entitats aporten el *know-how* i l'*expertise* sectorial, mentre que Barcelona Activa ofereix a les empreses serveis de gestió empresarial i acompanyament per consolidar les bases del seu creixement.

L'equipament està situat al districte 22@Barcelona i compta amb 34 mòduls col·laboratius d'entre 20 i 180 m² destinats a la incubació i el creixement d'empreses.

Pel que fa a la distribució de l'espai, la UPF disposa de 10 mòduls, que representa el 30% del total, i entre Nauta i Bihoop ocupen una quarta part de l'espai. La resta d'entitats compten amb 2 o 3 mòduls cada una.

Pel que fa a l'àmbit d'activitat de la trentena de companyies instal·lades, prop del 40% pertanyen al sector TIC, seguit del disseny i desenvolupament d'aplicacions software (22,6%) i l'E-commerce (13%).

Un entorn innovador on créixer

Nauta Capital Risc, conjuntament amb ESADE Alumni i Barcelona Activa, ha posat en marxa a la incubadora del carrer Almogàvers el programa «Grow in Barcelona» per impulsar i accelerar el creixement de projectes innovadors en fase de llançament al mercat maximitzant les seves perspectives d'èxit.

McCann ha instal·lat en aquest equipament un laboratori on analitzar l'ús i el consum de les noves tecnologies per detectar els canvis als hàbits i les conductes que es generen als consumidors. L'objectiu d'aquest espai és donar suport a les companyies per desenvolupar les propostes de productes i serveis més idonis en funció dels escenaris actuals i futurs.

Nou repte per al 2013

Amb l'objectiu d'optimitzar els espais comuns per contribuir a dinamitzar l'entorn, a partir del quart trimestre de 2013 *Almogàvers Business Factory* disposarà d'una nova zona de *coworking*.

D'aquesta manera, petites empreses de recent constitució que es trobin en una fase inicial de posada en marxa del projecte tindran l'oportunitat, durant un any, de donar les primeres passes comptant amb el suport de Barcelona Activa i formant part d'un ecosistema emprendedor que pot generar sinèrgies empresarials.

Els punts de *coworking* que s'instal·laran a la incubadora tindran una capacitat per a equips d'entre 2 i 4 membres, permetent acollir en total un màxim d'unes 20 persones. Aquest espai estarà adreçat a projectes de l'entorn de Barcelona Activa.

CULTURA EMPRENEDORA A L'ESCOLA

Jordi Arnal, *Departament d'Educació de l'Ajuntament de Badalona*

Albert Badia i Josep Fernández, *Institut Municipal de Promoció de l'Ocupació (IMPO) Ajuntament de Badalona*

Les àrees d'Atenció a les persones i de Desenvolupament Econòmic Local de la Diputació de Barcelona duen a terme el projecte **Cultura emprendedora a l'escola** al llarg dels cursos acadèmics compresos en el període 2011-2015, amb la voluntat que a mig termini es pugui fer extensiu al conjunt de la província de Barcelona.

La finalitat és fomentar la cultura emprendedora en el cicle superior de l'educació primària, per desenvolupar els valors, hàbits i capacitats vinculades a l'emprenedoria i reforçar l'adquisició de les competències bàsiques del currículum. A l'efecte, amb l'assistència tècnica de Valnalón, es dona suport als agents implicats mitjançant formació, material didàctic i tutories presencials i on line.

El projecte vincula els centres educatius i els ens locals i es fonamenta en dos pilars bàsics: **Estratègia local**, per assegurar la integració del projecte en les polítiques d'educació i desenvolupament econòmic del municipi, i **Programa educatiu a l'escola**, basat en l'aprenentatge significatiu i el treball per projectes.

Actualment hi participen 27 escoles i 51 aules dels 18 municipis següents (15 ens locals): Badalona, Berga, Borredà, Granollers, Igualada, L'Hospitalet de Llobregat, Manresa, Mataró, Mollet del Vallès, Montmajor, Sant Adrià de Besòs, Sant Julià de Cerdanyola, Sitges, Terrassa, Vic, Vilada, Viladecans i Vilafranca del Penedès.

Badalona treballa conjuntament amb l'escola Planas i Casals, des de l'inici, i amb l'escola Llorens Artigas, que s'ha incorporat aquest curs 2012-2013. Els infants de 5è d'aquestes escoles van crear les cooperatives: «Artimans», «Badacooper.3b», «Fet a mà» i «Mans Actives».

L'aposta de Badalona pel foment de la cultura emprendedora a l'escola

Estratègia local

Badalona, des de la seva condició de ciutat educadora, ha esdevingut un agent pedagògic permanent que presta una atenció especial a la formació, la promoció i el desenvolupament dels seus habitants al llarg de la vida. La ciutat té una potència econòmica molt important. Les indústries contaminants del seu litoral han estat substituïdes per empreses que, en nous polígons, abasten una gran varietat de sectors. Badalona gaudeix d'una activitat econòmica molt dinàmica, gràcies, fonamentalment, a la capacitat emprendedora de la seva gent i a la potència del seu capital humà. El comerç i el sector serveis són, també, una de les bases de l'empresariat badaloní.

L'Estratègia local es va anar construint per *l'equip base del projecte* format per les tutores i tutors i les caps d'estudis de les escoles, un tècnic de l'IMPO i un tècnic d'educació de l'Ajuntament de Badalona. Al document elaborat es defineixen els objectius, el model d'organització, les actuacions, els agents, els recursos, la comunicació i els criteris d'avaluació del projecte.

En la implementació del projecte també hi participen: Associació La Mussara; Fundació Ateneu Sant Roc; Escola d'Art i Superior de Disseny Pau Gargallo; diverses entitats i l'ajuntament, a través de les àrees d'Educació, Esports i Joventut; de Promoció Econòmica, Comerç, Consum i Turisme.

Fruit d'una cerca de textos i de converses com a font de construcció d'un nou coneixement compartit, l'equip del projecte es va posar d'acord amb aquestes idees força:

- 1a. La cultura de l'emprenedoria, els seus valors, coneixements, capacitats i habilitats que hi té vinculats es fomenta des de l'educació familiar, des de l'escola i des de l'educació en el lleure.
- 2a. El paper de les famílies és decisiu en la formació actitudinal vers el treball, en relació amb la vivència de valors com l'esforç, la responsabilitat, la creativitat i l'atenció i superació de les dificultats.
- 3a. Des de l'educació en el lleure es treballen de manera vivencial competències directament relacionades, també, amb el món del treball: la iniciativa, la responsabilitat individual i col·lectiva, el treball en equip, etc.
- 4a. En l'àmbit escolar cal: millorar els resultats educatius; una major interrelació entre els sistemes educatiu i productiu; i donar resposta a les demandes de la societat del coneixement i de millora del nivell i qualitat del treball. Cal posar en pràctica, també, valors per saber induir canvis i adaptar-s'hi, responsabilitzar-se de les accions pròpies, assolir destreses per tenir una visió estratègica, marcar i complir objectius i estar motivat per a l'èxit, bo i preveient entrebancs.

Des de l'equip base entenem que l'emprenedoria contribueix a la millora de la situació econòmica actual. Però no només pensada per a la creació de noves empreses, sinó també per a la creació i canvi en les organitzacions, projectes i maneres de fer al conjunt de la societat.

L'Estratègia local ha estat útil per donar suport a les escoles i per afavorir l'èxit del projecte; s'ha aconseguit una major articulació de les accions programades amb altres iniciatives que es porten a terme a la ciutat i s'ha millorat notablement la comunicació i coneixement del projecte a la ciutadania. En aquest sentit, s'ha elaborat la proposta de creació d'un programa municipal «Badalona, aprèn i emprèn» per integrar les accions de foment de la cultura emprendedora que es fan des de diferents entitats i serveis municipals.

Programa Educatiu

El projecte es va iniciar amb una Jornada de posada en marxa i una formació adreçada al professorat i als tècnics municipals. Va continuar, a les escoles, amb la presentació del projecte a la comunitat educativa i, a cada aula, amb l'elaboració i aprovació dels estatuts; l'elecció del nom de la cooperativa i de les juntes directives; la realització d'un taller d'idees i un altre sobre responsabilitat social empresarial; l'aportació personal d'un capital inicial; l'acord de destinar un 15% dels beneficis a una ONG; un taller sobre imatge corporativa i logotip;

la sol·licitud del codi de cooperativa escolar, del permís per posar la parada i d'un microcrèdit; la realització d'un estudi de mercat; i la creació de prototips per determinar, fer i etiquetar els productes a vendre, un matí, als encants de Montigalà. L'activitat finalitza amb la presència de totes les cooperatives al bizbarcelona, amb la justificació de comptes, l'avaluació, la realització d'una memòria i d'una activitat lúdica, a finals de curs.

Les i els cooperativistes han treballat l'adquisició de la competència emprenedora. L'escola ha utilitzat una metodologia basada en l'aprenentatge significatiu i cooperatiu, i en el treball en projectes per a l'adquisició de competències bàsiques del currículum. També s'han potenciat coneixements, destreses i actituds, molt més enllà de voler

fomentar vocacions empresarials. Des de l'ajuntament s'ha acompanyat aquest procés i s'ha facilitat una major interconnexió de l'escola amb el territori.

L'alumnat, professorat, equips directius de les escoles, les entitats i les empreses col·laboradores, les tècniques i tècnics municipals de les ciutats participants i la Diputació de Barcelona vam aprendre a fer i a interactuar cooperativament, i a fer créixer un procés d'*emprenentatge* compartit i en xarxa, que continua desenvolupant-se actualment.

Més informació:

www.badalona.cat

www.impo.cat

RECALL ESTADÍSTIC. BARCELONÈS

	Barcelonès		Província		Variació 2011-2012		Pes Barcelonès/ Província	
	2011	2012	2011	2012	Barcelonès	Província	2011	2012
ENTORN								
Nombre de municipis		5		311				1,6%
Superfície total (km²)		145,8		7.726,5				1,9%
Superfície mitjana municipal (km²)		29,2		24,8				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	2.246.280	2.254.052	5.529.099	5.552.050	0,3%	0,4%	40,6%	40,6%
Densitat (hab/km²)	15.407	15.460	716	719	0,3%	0,4%	nc	nc
Homes	1.080.649	1.083.183	2.715.628	2.722.394	0,2%	0,2%	39,8%	39,8%
Dones	1.165.631	1.170.869	2.813.471	2.829.656	0,4%	0,6%	41,4%	41,4%
Població de menys de 16 anys	307.398	311.297	896.296	908.243	1,3%	1,3%	34,3%	34,3%
Població potencialment activa (16-64)	1.492.928	1.491.869	3.697.168	3.691.461	-0,1%	-0,2%	40,4%	40,4%
Població de 65 anys i més	445.954	450.886	935.635	952.346	1,1%	1,8%	47,7%	47,3%
Població ETCA¹	2.226.225	2.248.921	5.416.222	5.468.249	1,0%	1,0%	41,1%	41,1%
Pob. resident a l'estranger	97.358	105.652	132.870	144.537	8,5%	8,8%	73,3%	73,1%
Índex de dependència global	50,5	51,1	49,5	50,4	1,2%	1,7%	nc	nc
Índex d'envelliment	145,1	144,8	104,4	104,9	-0,2%	0,4%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	1.847.140	1.849.080	4.735.379	4.759.979	0,1%	0,5%	39,0%	38,8%
Nacionalitat estrangera	399.140	404.972	793.720	792.071	1,5%	-0,2%	50,3%	51,1%
Taxa d'estrangeria total	17,8%	18,0%	14,4%	14,3%	0,2pp	-0,1pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	14,2%	14,2%	11,3%	11,2%	0,0pp	-0,1pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	54.691	55.633	133.400	133.316	1,7%	-0,1%	41,0%	41,7%
Població potencialment activa (16-64)	337.067	341.296	644.358	641.643	1,3%	-0,4%	52,3%	53,2%
Població de 65 anys i més	7.382	8.043	15.962	17.112	9,0%	7,2%	46,2%	47,0%
Àfrica	41.233	41.971	184.967	185.871	1,8%	0,5%	22,3%	22,6%
Amèrica	169.094	164.605	296.587	282.325	-2,7%	-4,8%	57,0%	58,3%
Àsia	89.741	94.625	112.513	119.543	5,4%	6,2%	79,8%	79,2%
Europa	98.717	103.378	199.097	203.737	4,7%	2,3%	49,6%	50,7%
Unió Europea	80.184	83.825	166.329	169.417	4,5%	1,9%	48,2%	49,5%
Resta del món	355	393	556	595	10,7%	7,0%	63,8%	66,1%
5 principals nacionalitats (comarca)	150.840	149.828	324.728	319.979	-0,7%	-1,5%	46,5%	46,8%
Pakistan	34.186	36.723	38.903	42.607	7,4%	9,5%	87,9%	86,2%
Equador	34.497	30.463	60.904	52.530	-11,7%	-13,7%	56,6%	58,0%
Marroc	29.528	30.125	141.193	141.636	2,0%	0,3%	20,9%	21,3%
Xina	26.245	27.150	38.987	40.514	3,4%	3,9%	67,3%	67,0%
Bolívia	26.384	25.367	44.741	42.692	-3,9%	-4,6%	59,0%	59,4%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
Nombre d'empreses	85.133	82.566	178.049	171.657	-3,0%	-3,6%	47,8%	48,1%
Agricultura	33	35	704	693	6,1%	-1,6%	4,7%	5,1%
Indústria	5.048	4.632	19.793	18.535	-8,2%	-6,4%	25,5%	25,0%
Construcció	6.381	5.551	16.756	14.416	-13,0%	-14,0%	38,1%	38,5%
Serveis	73.671	72.348	140.796	138.013	-1,8%	-2,0%	52,3%	52,4%
Dimensió mitjana	11,57	11,52	10,2	10,2	-0,1	-0,1	nc	nc
Agricultura	6,9	7,8	3,4	3,2	0,9	-0,2	nc	nc
Indústria	17,9	18,4	15,9	16,0	0,4	0,1	nc	nc
Construcció	6,0	5,7	5,3	5,0	-0,3	-0,3	nc	nc
Serveis	11,6	11,5	10,1	10,0	-0,1	-0,1	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	62.374	60.759	123.221	119.021	-2,6%	-3,4%	50,6%	51,0%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	13.656	13.461	27.948	27.398	-1,4%	-2,0%	48,9%	49,1%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	7.668	7.645	15.881	15.714	-0,3%	-1,1%	48,3%	48,7%
<i>Comerç en gròs, exc. vehicles motor</i>	6.639	6.425	14.850	14.453	-3,2%	-2,7%	44,7%	44,5%
<i>Activitats immobiliàries</i>	4.120	4.154	6.568	6.606	0,8%	0,6%	62,7%	62,9%
<i>Activitats jurídiques i de comptabilitat</i>	3.947	3.894	6.308	6.247	-1,3%	-1,0%	62,6%	62,3%
<i>Llars que ocupen personal domèstic</i>	3.755	3.824	4.174	4.327	1,8%	3,7%	90,0%	88,4%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	3.433	3.410	7.124	6.974	-0,7%	-2,1%	48,2%	48,9%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	3.391	2.964	9.650	8.374	-12,6%	-13,2%	35,1%	35,4%
<i>Activitats sanitàries</i>	2.886	2.896	4.877	4.912	0,3%	0,7%	59,2%	59,0%
<i>Educació</i>	2.485	2.468	4.996	4.978	-0,7%	-0,4%	49,7%	49,6%
<i>Construcció d'immobles</i>	2.600	2.298	6.246	5.409	-11,6%	-13,4%	41,6%	42,5%
<i>Activitats associatives</i>	2.287	2.204	3.208	3.133	-3,6%	-2,3%	71,3%	70,3%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	2.227	2.122	6.319	5.908	-4,7%	-6,5%	35,2%	35,9%
<i>Publicitat i estudis de mercat</i>	1.635	1.530	2.151	2.002	-6,4%	-6,9%	76,0%	76,4%
<i>Serveis tècnics arquitectura i enginyeria</i>	1.645	1.464	2.921	2.586	-11,0%	-11,5%	56,3%	56,6%

RECULL ESTADÍSTIC. BARCELONÈS (continuació)

	Barcelonès		Província		Variació 2011-2012		Pes Barcelonès/ Província	
	2011	2012	2011	2012	Barcelonès	Província	2011	2012
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	1.129.254	1.092.260	2.195.015	2.112.892	-3,3%	-3,7%	51,4%	51,7%
Assalariats	984.702	950.823	1.822.099	1.747.474	-3,4%	-4,1%	54,0%	54,4%
Autònoms	144.552	141.437	372.916	365.418	-2,2%	-2,0%	38,8%	38,7%
15 Principals sectors d'activitat	730.473	713.119	1.346.126	1.307.528	-2,4%	-2,9%	54,3%	54,5%
Comerç detall, exc. vehicles motor	118.937	116.072	237.434	232.364	-2,4%	-2,1%	50,1%	50,0%
Activitats sanitàries	80.756	81.017	128.459	129.136	0,3%	0,5%	62,9%	62,7%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	82.982	79.223	121.236	115.528	-4,5%	-4,7%	68,4%	68,6%
Educació	71.147	68.417	119.018	115.064	-3,8%	-3,3%	59,8%	59,5%
Serveis de menjar i begudes	63.822	63.405	123.699	122.001	-0,7%	-1,4%	51,6%	52,0%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	65.817	62.939	155.107	148.423	-4,4%	-4,3%	42,4%	42,4%
Serveis a edificis i de jardineria	40.542	39.806	72.978	71.659	-1,8%	-1,8%	55,6%	55,5%
Transport terrestre i per canonades	36.559	35.482	75.585	71.736	-2,9%	-5,1%	48,4%	49,5%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	28.940	28.561	45.061	44.367	-1,3%	-1,5%	64,2%	64,4%
Activitats administratives d'oficina	25.030	27.118	35.635	38.927	8,3%	9,2%	70,2%	69,7%
Activitats especialitzades construcció	30.600	26.319	88.429	76.637	-14,0%	-13,3%	34,6%	34,3%
Mediació financera	25.203	24.859	35.285	34.237	-1,4%	-3,0%	71,4%	72,6%
Serveis de tecnologies de la informació	24.444	24.177	34.087	34.745	-1,1%	1,9%	71,7%	69,6%
Altres activitats de serveis personals	19.389	19.069	40.460	39.488	-1,7%	-2,4%	47,9%	48,3%
Vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	16.305	16.655	33.653	33.216	2,1%	-1,3%	48,5%	50,1%
Agricultura	428	472	8.201	7.896	10,3%	-3,7%	5,2%	6,0%
Indústria	100.337	94.079	348.455	329.386	-6,2%	-5,5%	28,8%	28,6%
Construcció	51.262	43.699	136.531	115.706	-14,8%	-15,3%	37,5%	37,8%
Serveis	977.227	954.010	1.701.828	1.659.904	-2,4%	-2,5%	57,4%	57,5%
Sectors clau	355.267	335.044	834.678	785.982	-5,7%	-5,8%	42,6%	42,6%
Sectors estratègics	243.724	239.295	358.757	353.585	-1,8%	-1,4%	67,9%	67,7%
Sectors impulsors	250.415	245.709	501.538	488.823	-1,9%	-2,5%	49,9%	50,3%
Sectors independents	279.848	272.212	500.042	484.502	-2,7%	-3,1%	56,0%	56,2%
Activitats d'alt contingut tecnològic²	88.824	86.149	181.738	175.556	-3,0%	-3,4%	48,9%	49,1%
Ind. Tecnologia alta	9.040	9.005	25.047	23.655	-0,4%	-5,6%	36,1%	38,1%
Ind. Tecnologia mitjana-alta	33.977	32.622	93.904	89.718	-4,0%	-4,5%	36,2%	36,4%
Ind. Tecnologia mitjana-baixa	12.681	11.735	74.488	69.164	-7,5%	-7,1%	17,0%	17,0%
Ind. Tecnologia baixa	20.959	18.519	98.592	92.532	-11,6%	-6,1%	21,3%	20,0%
Serveis basats en el coneixement	358.244	349.562	542.938	531.346	-2,4%	-2,1%	66,0%	65,8%
Serveis de tecnologia alta-punta	45.807	44.522	62.787	62.183	-2,8%	-1,0%	73,0%	71,6%
Serveis no basats en el coneixement	497.202	484.108	873.803	845.740	-2,6%	-3,2%	56,9%	57,2%
Aturats registrats	170.223	176.502	454.961	481.112	3,7%	5,7%	37,4%	36,7%
Homes	90.038	91.805	235.422	244.045	2,0%	3,7%	38,2%	37,6%
Dones	80.185	84.697	219.539	237.067	5,6%	8,0%	36,5%	35,7%
Nacionals	130.053	138.866	361.233	390.882	6,8%	8,2%	36,0%	35,5%
Estrangers	40.170	37.636	93.728	90.230	-6,3%	-3,7%	42,9%	41,7%
Agricultura	824	877	4.077	4.703	6,4%	15,4%	20,2%	18,6%
Indústria	19.773	20.055	74.866	77.178	1,4%	3,1%	26,4%	26,0%
Construcció	24.672	23.402	69.896	68.833	-5,1%	-1,5%	35,3%	34,0%
Serveis	116.785	124.684	282.776	307.841	6,8%	8,9%	41,3%	40,5%
Sense ocupació anterior	8.169	7.484	23.346	22.557	-8,4%	-3,4%	35,0%	33,2%
Població activa local estimada	1.183.420	1.171.261	2.938.514	2.902.357	-1,0%	-1,2%	40,3%	39,9%
Taxa d'atur registrat estimada	14,38%	15,07%	15,48%	16,58%	0,7pp	1,1pp	nc	nc
Homes	14,23%	14,77%	14,82%	15,68%	0,5pp	0,9pp	nc	nc
Dones	14,56%	15,41%	16,26%	17,62%	0,9pp	1,4pp	nc	nc
Nombre de contractes total	869.338	877.127	1.601.146	1.603.630	0,9%	0,2%	54,3%	54,7%
Beneficiaris de prestacions	118.922	113.218	318.030	307.090	-4,8%	-3,4%	37,4%	36,9%
Taxa Cobertura Prestacions	73,38%	66,99%	73,68%	66,97%	-6,4pp	-6,7pp	nc	nc
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita ¹	17.242	17.921	14.802	15.301	3,9%	3,4%	nc	nc
% Llars amb banda ampla ³	68,0%	69,0%	67,2%	69,3%	1,0pp	2,1pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	37,0%	35,5%	38,2%	37,5%	-1,5pp	-0,6pp	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1000 hab>75 ¹	65	67	82	86	2,1	3,5	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	0,8	0,8	0,9	0,9	-0,3%	0,4%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES⁴								
Ingressos. Classificació econòmica	2.738.952	2.816.544	6.177.161	6.143.124	2,8%	-0,6%	44,3%	45,8%
Despeses. Classificació econòmica	2.738.449	2.809.850	6.140.789	6.079.298	2,6%	-1,0%	44,6%	46,2%
Deute viu	1.376.022	1.523.121	3.368.594	3.616.472	10,7%	7,4%	40,8%	42,1%

1. Dades dels anys 2010 i 2011. 2. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta. 3. Dades dels anys 2010 i 2011. Dades Província = Catalunya. 4. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable. Pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

BERGUEDÀ

BERGUEDÀ

La comarca del Berguedà¹ està integrada per 31 municipis, 30 pertanyen a la província de Barcelona i 1 a la de Lleida. Berga n'és la capital. La seva superfície és de 1.185,2 km² (de 1.129 km² si s'exclou el municipi que pertany a la província de Lleida, el 14,6% de la superfície de la província de Barcelona).

«El Berguedà és l'única comarca que perd població el 2012 i, com el 2011, lidera la pèrdua percentual de població estrangera»

Amb 40.981 habitants, el 0,7% de la **població** de la província, el Berguedà és la comarca barcelonina menys poblada. Per tercer any consecutiu, la comarca registra una disminució de població: -0,8% el 2012, -0,4% el 2011 i -0,2% el 2010, essent l'única comarca de la província que perd població aquest últim any. Aquesta disminució contrasta amb l'increment mitjà anual de l'1% registrat l'última dècada (2000-2009). La població estacional mitjana estimada de l'any 2011, és a dir, el nombre de persones que hi ha a la comarca sigui perquè hi resideixen, hi treballen, hi estudien o perquè, sense tenir-hi la residència habitual, hi passen algun període de temps (vacances, estiuatge, caps de setmana, etc.) és de 42.778, un 103,6% de la població resident d'aquest any (el percentatge més elevat de les onze comarques de la província).

El Berguedà és també la comarca amb menor densitat de població, amb 36 hab./km². El 41,1% (16.845) de la població comarcal resideix a Berga, seguit per Gironella (12,4%, 5.063) i Puig-reig (10,5%, 4.301). Destaquen els augments poblacionals de Bagà (24) i d'Avià (14) i els descensos de Berga (-173), La Pobla de Lillet (-46) i Puig-reig (-46).

Per edats, no es constaten grans canvis respecte l'any anterior: el 13,7% de la població comarcal té menys de 16 anys (percentatge inferior al 16,4% provincial) i el 22,7% té 65 anys o més (superior al 17,2% provincial). La població en edat de treballar agrupa el 63,6% de la població, (percentatge inferior al 66,5% provincial). La relació entre la població més gran i la més jove (o índex d'envelliment) disminueix lleugerament durant el 2012, situant-se en 165,9. Tanmateix, continua sent la més elevada de les onze comarques barcelonines, superant en 61 punts la mitjana provincial (104,9).

El Berguedà és la segona comarca on augmenta menys la població del 2002 al 2012 després del Barcelonès. L'augment del 6,8% resta molt per sota del 13,2% de la mitjana provincial. L'increment de població és important en els trams d'edat de 0 a 14 anys (25,2%) i de 30 a 64 (18,3%). En canvi, disminueix al grup de 15 a 29 anys (-16%) i al de 65 anys i més (-4,6%) (vegeu Gràfic 2).

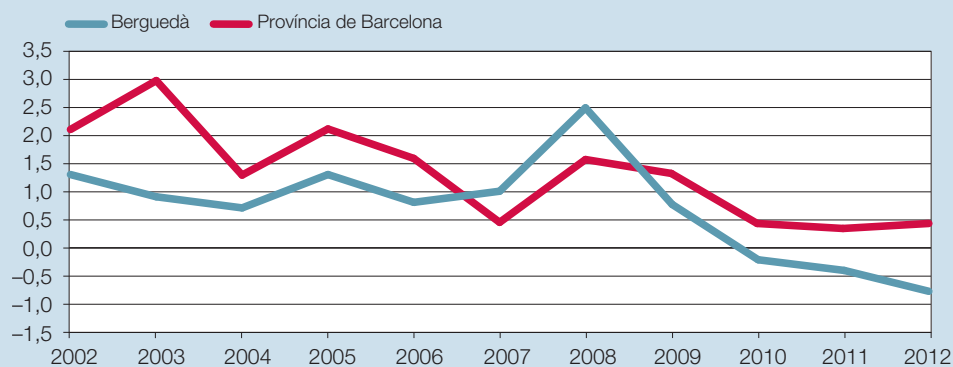
El 2012 el 9,3% (3.813) de la població berguedana és estrangera, la comarca amb un menor percentatge i notablement inferior a la mitjana provincial (14,3%). La població nouvinguda disminueix per tercer any consecutiu, aquest cop un 4,8%, la major reducció de la província, fet que contrasta amb la tendència alcista de la darrera dècada (2000-2009), en què es registrà un creixement mitjà anual del 30%. El 75,5% de la població estrangera té entre 16 i 64 anys, tretze punts per sobre del 62,4% de la població autòctona. El 66,4% dels estrangers són extracomunitaris. Les principals nacionalitats estrangeres són la marroquina (33,7%), la romanesa (21,6%), l'equatoriana (5,9%), la polonesa (4,9%) i la colombiana (4%). Destaca la reducció anual de ciutadans amb nacionalitat equatoriana (-22%) i colombiana (-15%).

El nombre de berguedans residents a l'estranger és de 631, un 8,8% més que el 2011 i un 1,5% sobre el total de població comarcal.

1. L'anàlisi de la comarca del Berguedà es realitza sobre la base dels 30 municipis pertanyents a la província de Barcelona, el municipi corresponent a la província de Lleida (Gósol) no s'ha comptabilitzat en les estadístiques d'aquest informe. Per a més detall vegeu el Recull Estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2002-2012
(en percentatge)

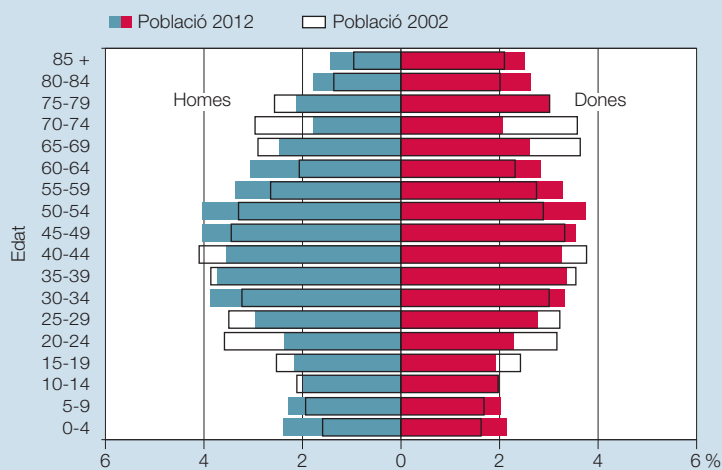
Gràfic 1

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Piràmide d'edats del Berguedà, 2002-2012
(en percentatge)

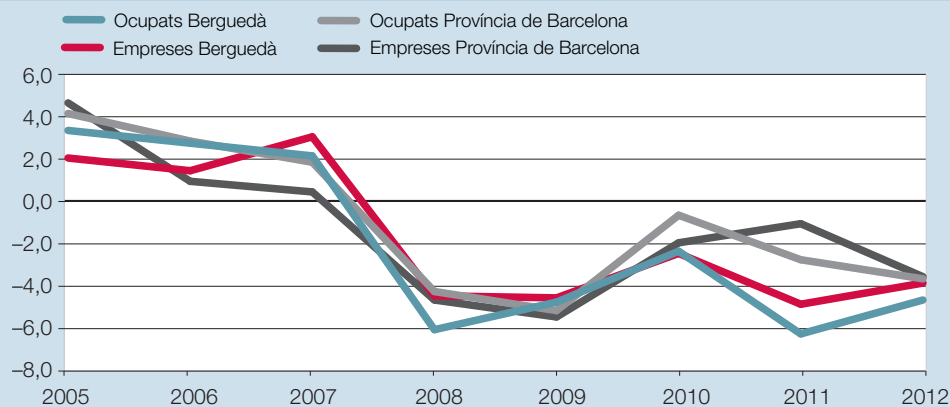
Gràfic 2

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2012
(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

«En el teixit empresarial de la comarca hi domina la petita empresa, especialment la microempresa»

El nombre d'**empreses** a la comarca és de 1.288 a final del 2012, el 0,8% de les empreses de la província i un 3,9% menys que les del 2011. Aquesta disminució és inferior a la del darrer any (-4,9%) i a les produïdes el 2008 (-4,5%) i el 2009 (-4,6%).

L'estructura empresarial està dominada per la petita empresa, i en especial la microempresa, el 99% tenen menys de 50 ocupats. El Berguedà és la comarca, conjuntament amb el Garraf, on el pes de la microempresa (1 a 5 treballadors) és més elevat (81,9%), però, en canvi, el pes de la petita empresa (6 a 50) i de la mitjana (51 a 250) és menor, del 17,1% i el 0,8% respectivament. La gran empresa suma el 0,2% del total. La dimensió mitjana empresarial és de 5,2 treballadors, la més baixa entre les comarques barcelonines i molt per sota del 10,2 del conjunt provincial.

El percentatge d'empreses industrials (15,5%) és superior al de la província (10,8%), com també ho és el d'empreses de la construcció (11,1% a la comarca i 8,4% a la província) i el d'empreses del sector agrícola (2,7% a la comarca i 0,4% a la província). Per contra, el pes de les empreses de serveis (70,7%) és inferior al provincial (80,4%). La variació interanual mostra com la construcció segueix registrant pèrdues molt importants, si el 2011 va ser caure un 14,1%, el 2012 ho fa un 19,2%. En canvi, les reduccions són menors en els sectors de la indústria (-2,9%) i dels serveis (-1,5%). Les empreses agrícoles, per contra, augmenten un 6,1%. El 44,6 de les empreses es troben a Berga i el 10,5% a Gironella.

Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), el 2011 set empreses varen facturar més de deu milions d'euros. Les que encapçalen la llista de les empreses líders en facturació són: Catalana de Pinsos, Montajes Rus (Reparació i muntatge d'equips de mineria i de plantes industrials), Serradora Boix (Fabricació d'envasos i embalatges de fusta), Ballús (comercialització de combustibles), seguides per Pasquina (construcció, reparació i demolició d'immobles). Només el 17% de les 200 primeres empreses realitzen activitat exportadora.

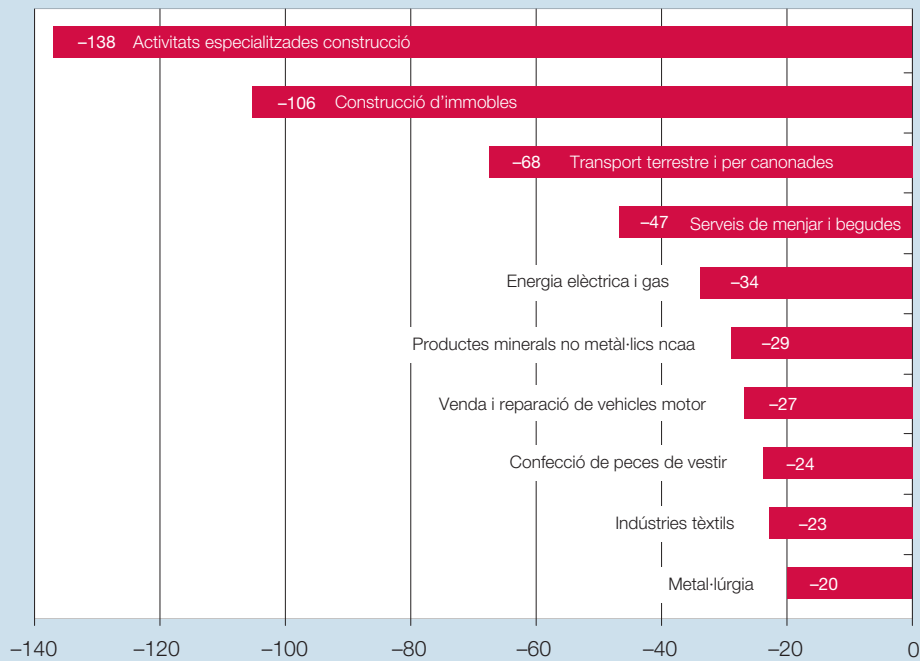
El 2012 es tanca amb 10.127 ocupats, un 4,7% menys que l'any anterior, disminució superior a la provincial (-3,7%) i que significa el cinquè any consecutiu amb pèrdues d'**ocupació**. Tanmateix, aquesta reducció és inferior a la registrada el 2011 (-6,3%) i afecta proporcionalment més el treball assalariat (-5,5%) que l'autònom (-3%). El 80% de l'ocupació assalariada de la comarca ho està en la micro i petita empresa. De fet, el Berguedà és la comarca amb major proporció d'ocupació assalariada en la microempresa (30,8%) i petita empresa (49,4%). En canvi, és la que menys proporció d'ocupació té en la mitjana empresa (11,3%) i la gran empresa (8,5%). La variació interanual mostra pèrdues d'ocupació en la petita empresa (-5,2%) i en la mitjana empresa (-34,1%), mentre que a l'empresa gran augmenta un 107,3% (293 treballadors).

El 19,3% dels llocs de treball de la comarca pertanyen a la indústria, percentatge superior al 15,6% de la província. També l'agricultura (5,4%) presenta un pes superior al provincial (0,4%). El sector serveis (62,8%), en canvi, està molt per dessota de la mitjana provincial (78,6%). Cal destacar el pes de l'ocupació a la construcció (12,5%), el valor més elevat de les onze comarques de la província (5,5% de mitjana) i a molta distància del 8,2% del Garraf, la comarca que la segueix. Interanualment, la construcció és el sector que pateix una major destrucció de llocs de treball (-16,4%), seguit per la indústria (-7,9%). Els serveis i l'agricultura tenen pèrdues menors, d'un 1,1% i 1,8% respectivament.

Dels 15 principals subsectors per nombre d'ocupats destaca la davallada en el *transport terrestre i per canonades* (-17,5%), la *construcció d'immobles* (-17,3%) i les *activitats especialitzades en la construcció* (-15,7%). Per contra, els principals augments es produeixen a les *activitats relacionades amb l'ocupació* (31,2%) i el *comerç a l'engròs* (7,8%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu gràfics 4 i 5), les pèrdues més notables es produeixen a les *activitats especialitzades en la construcció* (-138) i a la *construcció d'immobles* (-106), mentre que les *activitats relacionades amb l'ocupació* són les que han crescut més (84 treballadors).

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Berguedà, 2012
(en nombres absoluts)

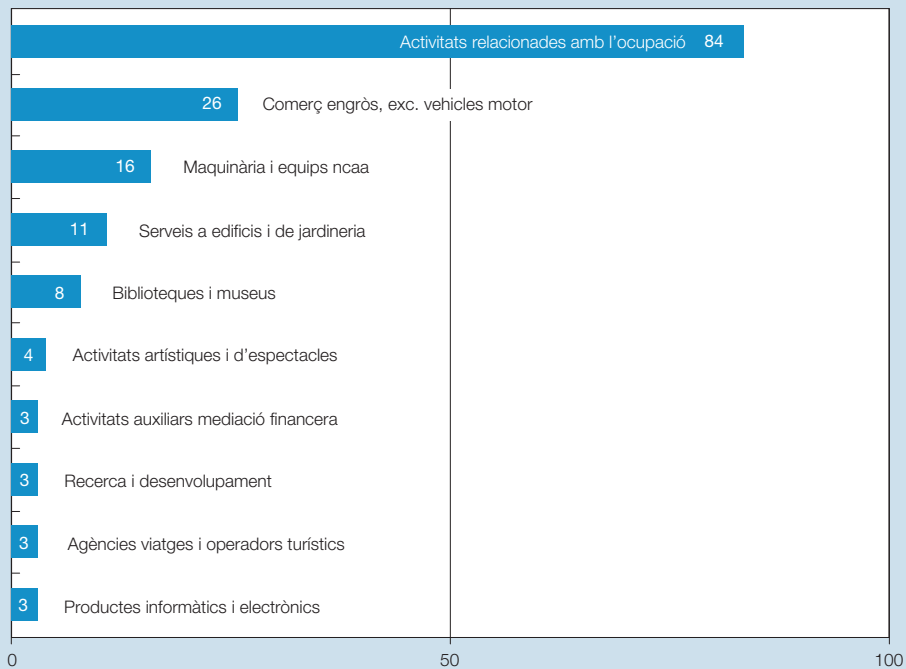
Gràfic 4

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Berguedà, 2012
(en nombres absoluts)

Gràfic 5

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

El 68% dels ocupats a la comarca treballen en un dels seus tres municipis més grans: Berga (45,4%), Puig-reig (12,9%) i Gironella (9,7%). Interanualment l'ocupació es redueix a la majoria de municipis, sobretot a Berga (-219), Puig-reig (-80) i Cercs (-79). Per contra, destaca l'increment a Avià (16).

El Berguedà, amb l'1,9%, presenta el menor percentatge d'ocupació assalariada de la província en el conjunt d'activitats d'alt contingut tecnològic (*indústria de tecnologia alta, indústria de tecnologia mitjana-alta i serveis de tecnologia alta-punta*), pes molt inferior al 10% provincial. L'evolució interanual, en canvi, és positiva, amb un remarcable augment del 18,3%, que contrasta amb la reducció de l'ocupació assalariada total (-5,5%), mentre que la provincial es redueix un 3,4%. Tots tres grups d'activitats d'alt contingut tecnològic presenten un pes sobre l'ocupació comarcal molt inferior al pes que tenen a la província, i la seva evolució interanual és més positiva.

Afegint a aquestes activitats l'ocupació en serveis basats en el coneixement, del 25,5%, s'obté que el conjunt d'activitats que configuren l'economia del coneixement en sentit ampli (alt contingut tecnològic i serveis basats en el coneixement) ofereix el 27,4% de l'ocupació assalariada comarcal, per sota del 40,5% provincial, i només per sobre de l'Anoia (22,8%). És la comarca on més han crescut durant el 2012, un 3,6%, valor que contrasta amb els creixements negatius de la majoria de les comarques i del conjunt provincial (-2,5%).

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva de la comarca mostra que el Berguedà presenta una estructura econòmica complexa, caracteritzada per la força dels sectors impulsors, aquells amb un elevat poder arrossegador però poca capacitat de ser arrossegats i que, amb el 35,2% del total, superen en 12 punts la mitjana provincial (23,1%). Els sectors clau, amb un elevat efecte arrossegador o de dispersió sobre altres sectors i una alta capacitat de ser arrossegats o d'absorció per altres sectors, també tenen una major presència relativa a la comarca (42%) que a la província (37,2%). Els sectors estratègics, aquells amb elevada capacitat d'absorció per altres sectors però no d'arrossegament, amb el 9,2% tenen un pes menor que al conjunt provincial (16,7%); com els sectors independents, amb escassa capacitat d'absorció i d'arrossegament, amb el 13,7% a la comarca i el 22,9% a la província.

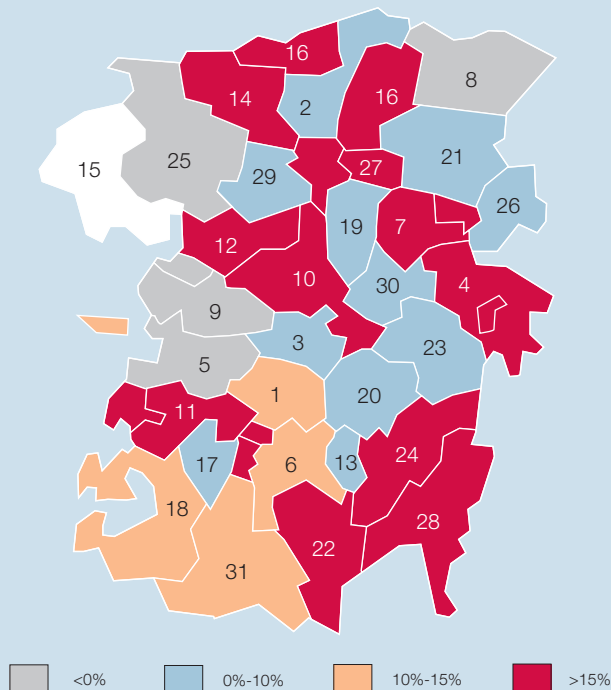
«Conjuntament amb l'Anoia, el Berguedà és una de les comarques amb un major increment percentual de l'atur i una de les dues úniques comarques on l'atur dels estrangers augmenta»

A final de 2012 hi ha 3.475 persones a l'atur, el 0,7% de l'atur provincial. El Berguedà és la segona comarca on més ha augmentat l'atur durant l'últim any (10,5%), per darrere de l'Anoia. Aquest increment és menor que el del 2011 (16,6%), però contrasta amb la reducció del 2010 (-2%) després de dos anys de forts increments (54,1% el 2008 i 24,9% el 2009). La taxa d'atur a final del 2012 és del 17,2%, dos punts més alta que un any abans i lleugerament per sobre del 16,6% del conjunt provincial.

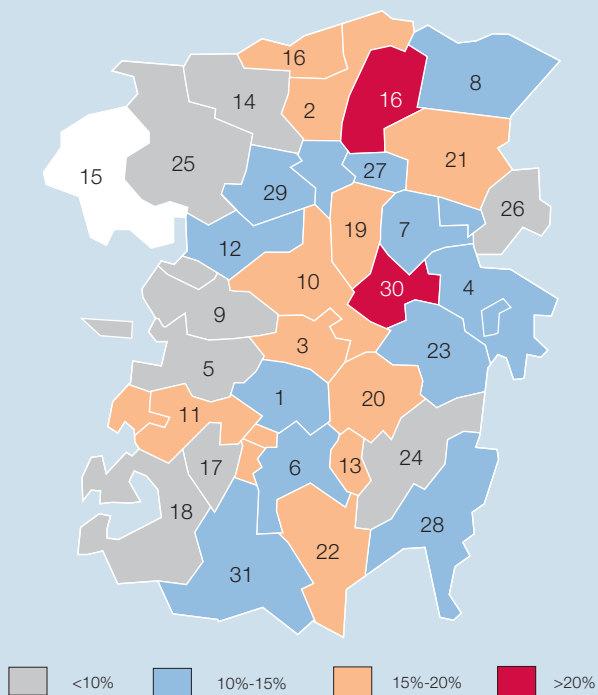
D'entre els municipis (vegeu mapes) amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal, sobresurten Vilada (21,5%), Guardiola de Berguedà (21,1%) i Berga (19,4%). Per contra, Castellar del Riu (4,5%), Capolat (4,7%), Montclar (5,8%) i Sant Jaume de Frontanyà (5,9%) són els municipis amb la taxa més baixa. Interanualment, destaquen els augments de l'atur a Guardiola de Berguedà (27,7%), Cercs (22%) i Puig-Reig (18,2%). Cap municipi presenta descensos rellevants del nombre d'aturats.

El 51% dels aturats de la comarca són homes. La taxa d'atur masculina és del 15,7%, clarament per sota de la femenina (18,9%). Per grups d'edat, el 7,2% dels aturats tenen menys de 25 anys, el 45,3% té entre 25 i 44 anys, i el 47,6% en té més de 45. L'atur augmenta en tots els grups d'edat, excepte entre els menors de 24 anys. Sobresurten els increments en els trams d'edat de 45 a 49 anys (20,4%), de 35 a 39 (18,9%) i de 55 a 59 (17,3%). Per grans sectors d'activitat, el 54% dels aturats pertanyen al sector serveis, el 19,8% al sector de la construcció (el percentatge més alt de la província), el 19% al sector industrial i l'1,5% al sector agrícola. El 5,6% restant són aturats sense ocupació anterior (SOA).

Variació dels aturats registrats

Taxa d'atur registrat

- 1 Avià
- 2 Bagà
- 3 Berga
- 4 Borredà
- 5 Capolat
- 6 Casserres
- 7 Castell de l'Areny
- 8 Castellar de n'Hug
- 9 Castellar del Riu
- 10 Cercs
- 11 Espunyola (L')
- 12 Figols
- 13 Gironella
- 14 Gisclareny
- 15 Gósol*
- 16 Guardiola de Berguedà
- 17 Montclar
- 18 Montmajor
- 19 Nou de Berguedà (La)
- 20 Olvan
- 21 Pobra de Lillet (La)
- 22 Puig-reig
- 23 Quar (La)
- 24 Sagàs
- 25 Saldes
- 26 Sant Jaume de Frontanyà
- 27 Sant Julià de Cerdanyola
- 28 Santa Maria de Merlès
- 29 Vallcebre
- 30 Vilada
- 31 Viver i Serrateix

*Nota: Gósol, en color blanc, no pertany a la província de Barcelona, sinó a la de Lleida

Interanualment, l'atur creix en tots els sectors i, com el 2011, el major augment es produeix en el nombre d'aturats sense ocupació anterior (30,9%). També destaca l'increment d'un 10,4% dels aturats de la construcció, el segon major increment comarcal en aquest sector.

L'atur registrat augmenta en tots els nivells formatius, però destaquen els increments dels aturats amb estudis *universitaris de segon i tercer cicle* (39,6%) i els *tècnics-professionals superiors* (32%). El gruix d'aturats pertany al grup amb *educació general* (63,8%). El Berguedà és, juntament amb l'Anoia, una de les dues comarques on l'atur dels estrangers augmenta, concretament un 8,3% fins arribar als 574 aturats, el 16,5% de l'atur comarcal, pes inferior al de la província (18,8%). Els aturats autòctons augmenten un 10,9%, i se situen en els 2.901.

A final del 2012 hi ha concedides 2.228 prestacions per desocupació, un 1,7% menys que l'any anterior. El percentatge de desocupats registrats que reben algun tipus de prestació, o taxa de cobertura, baixa 7,7 punts percentuals, del 75,7% el 2011 al 67,9% el 2012 (taxa lleugerament per sobre de la taxa provincial del 67%). El 48,8% són contributives, el 45,8% assistencials i el 5,4% de renda mínima d'inserció.

La **contractació laboral** és similar a la registrada el 2011. Durant el 2012 se signen 8.627 contractes, només setze menys que l'any anterior. Tanmateix, s'observen diferències segons l'edat, el gènere i el sector. Així, la contractació de menors de 29 anys disminueix, sobretot entre els menors de 20 anys (-31,5%), però augmenta entre els majors de 45 anys (19,8%). La contractació masculina cau un 5,9%, mentre que la femenina augmenta un 5,2%. Això fa que el pes de la contractació femenina sigui del 54,3%, gairebé tres punts per damunt de la de l'any anterior. Per sectors, la contractació només s'incrementa en els serveis (3,9%). Per contra, sobresurt la reducció de contractes en el sector de la construcció (-34,9%). Tant la contractació temporal com la indefinida es mantenen i els contractes temporals continuen representant el 90,8% del total.

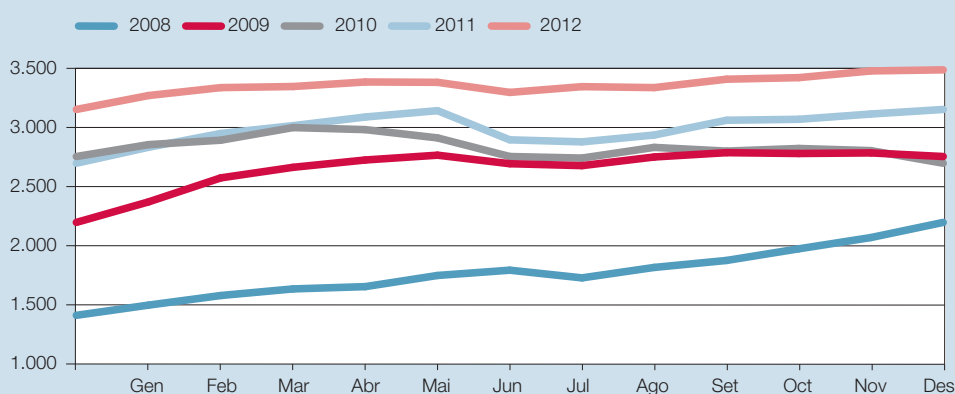
Quant a les **finances públiques**, el pressupost inicial de l'exercici 2012 del conjunt dels municipis de la comarca cau un 6,2% respecte el 2011 pel que fa als ingressos, mentre que les despeses es redueixen un 7% i el deute viu creix un 37%, el major creixement de totes les comarques. Per habitant, les despeses suposen 1.499 euros, amb 199 euros de despeses d'inversió, mentre que els ingressos corrents suposen 1.337 euros per habitant. El deute viu per habitant se situa en 787 euros, per sobre dels 651 euros de mitjana provincial i el segon més alt de totes les comarques. D'entre els municipis majors de mil habitants de la comarca, destaquen La Pobla de Lillet amb un deute per habitant de 1.755 euros i la capital comarcal amb un de 1.299 euros. El deute viu representa el 67% dels ingressos corrents de Berga, valor superior a la mitjana comarcal (59%) i a la provincial (64%). En aquesta relació deute viu / ingressos corrents torna a destacar pel seu alt percentatge el municipi de La Pobla de Lillet (88%).

Els indicadors oficials d'evolució **turística** de la comarca del Berguedà d'aquest any 2012 (Quadre 1) mostren una lleu disminució respecte l'any passat. La comarca pertany a la marca turística Pirineus i presenta una proposta de turisme ben diferenciada de la resta de comarques de Barcelona que està especialitzada en Turisme de Muntanya i Senderisme.

Té una oferta de 8.841 places d'allotjament turístic, que representa un 7,8% del total de la província, tot i que el nombre de places ha disminuït. El nombre de viatgers en hotels ha augmentat un 17,7% i les pernoctacions un 9,1%, mentre que el nombre de viatgers i pernoctacions en càmpings s'han reduït un 4,6% i un 6,2% respectivament. Els viatgers en turisme rural també han disminuït (un 21,1%), amb la corresponent baixada del 22% de les pernoctacions, malgrat que han augmentat el nombre de places respecte l'any anterior. En conseqüència, el grau d'ocupació als càmpings ha caigut 0,7 punts percentuals i la del turisme rural 5 punts. En canvi, l'ocupació hotelera ha crescut 0,6 punts.

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats. Berguedà 2008-2012 (en absolut)

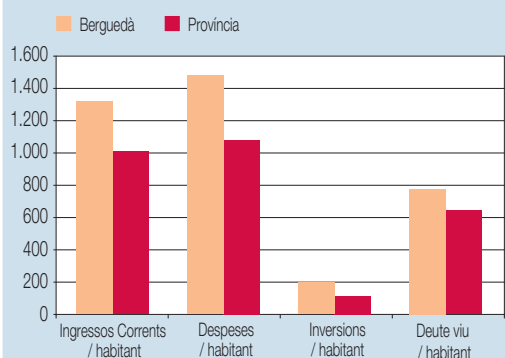
Gràfic 6

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques, 2012 (Ràtios Euros per habitant)

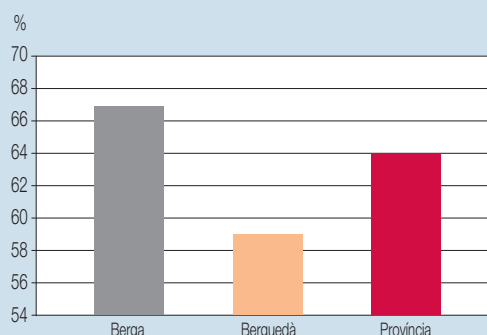
Gràfic 7

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Finances públiques, 2012 (Deute viu / Ingressos corrents, en %)

Gràfic 8

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Indicadors de l'activitat turística al Berguedà, 2011 i 2012

Quadre 1

	Berguedà			Prov. Barcelona*		
	2011	2012	Var. 11-12 (%)	2011	2012	Var. 11-12 (%)
Places en establiments hotelers	1.353	1.199	-11,4	64.493	64.150	-0,5
Places en càmpings	6.738	6.423	-4,7	42.825	44.446	3,8
Places en establiments de turisme rural	1.175	1.219	3,7	4.384	4.473	2,0
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	32,8	38,6	17,7	2.890,6	3.014,4	4,3
Nombre de viatgers allotjats en càmpings (en milers)	110,9	105,8	-4,6	590,3	547,9	-7,2
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural (en milers)	35,6	28,1	-21,1	96,7	75,2	-22,2
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	53,9	58,8	9,1	9.013,2	9.504,3	5,4
Nombre de pernотacions en càmpings (en milers)	307,0	288,0	-6,2	2.319,7	2.428,5	4,7
Nombre de pernотacions en establiments de turisme rural (en milers)	105,2	82,0	-22,1	285,7	233,4	-18,3
Grau d'ocupació hotelera (en %)	15,0	15,6	0,6pp	60,4	59,8	-0,6pp
Grau d'ocupació en càmpings (en %)	64,9	64,2	-0,7pp	47,6	45,9	-1,7pp
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (en %)	25,3	20,3	-5,0pp	20,6	16,4	-4,2pp

* Sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera. pp: punts percentuals

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

ESPORT I FEINA, UN BINOMI GUANYADOR

Eduard Barcons Comellas, *gerent del Consorci de Formació i d'Iniciatives Cercs-Berguedà*

La gènesi del projecte: l'oportunitat de l'esport, la tercera revolució industrial

«No té sentit dir que el que fem ho fem el millor possible. Hem de tractar de fer el que és necessari» (Winston Churchill)

En l'era actual de la societat del coneixement, la bonhomia del terme esport cada cop és més present. En tot cas, a voltes tenim el perill de caure en la simplificació d'associar simplement el terme esport a l'oci i el lleure. Per contra, tots plegats hauríem de tenir present com avui dia ha esdevingut una activitat econòmica cada cop amb més pes a la província¹.

Quin «ecosistema» favorable disposa el Berguedà per valoritzar l'esport? D'entrada, una oferta formativa reglada, una sèrie de competicions consolidades, una àmplia gamma d'activitats (d'espais rocosos, de muntanya, aquàtiques, de neu, aèries, de motor), o bé, un teixit associatiu proactiu. Alhora, més enllà d'una àmplia oferta d'equipaments (públics o privats), seria bo ressenyar que disposem d'un dels millors entorns i del clima. Per això, testimonis de passades revolucions industrials, hem d'abraçar la tercera revolució industrial, aquesta vegada basada en les energies renovables (i Internet), o, dit d'altra manera, hem d'articular un desenvolupament competitiu i sostenible a partir de valoritzar també els usos i els potencials de l'esport i l'activitat física.

Ateses les oportunitats esgrimides i la inexorable voluntat del Consorci d'anar incorporant nous programes relacionats amb l'ocupació, en rebre la proposta de la Diputació de Barcelona de ser un dels 4 territoris de la província a implementar de forma pilot un projecte per impulsar el binomi esport i feina, vàrem considerar òbviament que s'alineava amb la nostra estratègia comarcal.

Estratègia, eixos de treball, actuacions

«Una visió sense tasca no és res més que un somni. Una tasca sense visió, és avorrida. Una visió amb una tasca és l'esperança del món» (inscripció present a l'Església de Sussex, Anglaterra, de l'any 1730)

D'entrada, ressenyar que aquest projecte² el vàrem endegar el maig de 2012 amb la voluntat de construir un full de ruta pensant en gran, innovant i, en definitiva, tractant de construir una visió consensuada amb tota una plèiade d'actors³ per tal d'evitar el balafament del temps o incórrer en determinats equívocs⁴ a l'hora de planificar projectes. En tot cas, érem conscients també que no estàvem al davant d'una simple iniciativa o «cursa», sinó que pensàvem que el Berguedà pot arribar a ser un territori de referència a nivell de Catalunya en generació i creació de riquesa al voltant del sector esportiu.

Per tant, la missió del projecte és posar en funcionament diferents actuacions innovadores que promocionin l'activitat física i esportiva per tal de generar activitat econòmica, incrementar la inserció laboral i, alhora, millorar la qualificació. Així mateix, atès el caràcter muntanyenc de la comarca i la riquesa paisatgística que se'n deriva, provoca que vinculem també el turisme al propi programa.

1. Segons un informe de la Diputació de Barcelona de l'any 2010, genera el 2,2% del PIB, a banda de més de 46.000 llocs de treball.

2. Aquest projecte disposa d'una subvenció per part de la Diputació de Barcelona de 30.000 euros i es perllongarà fins a 31/12/2013.

3. Des de l'inici del programa vàrem crear una comissió de treball plural o «holística», alhora, es va tenir present el «núvol de socis» amb qui necessàriament calia interactuar: Associació d'Hosteleria i Turisme del Berguedà, empreses privades dedicades a activitats físiques i esportives, ens públics (ajuntaments, Consell Comarcal del Berguedà), IES Alt Berguedà, entitats i clubs esportius i, òbviament, la pròpia Diputació de Barcelona.

4. El creixement econòmic està relacionat amb projectes que uneixen i creen complicats i interessos de diferents agents en el territori. Les polítiques imposades (o *top-down*), creen moltes vegades «catedrals en el desert» que no generen creixement ni valor pel territori.

El projecte es desenvolupa a través de quatre eixos vertebradors: l'optimització dels serveis esportius existents; la professionalització de l'activitat física i l'esport; la promoció de l'esport i l'ocupació; i el suport al desenvolupament d'oferta d'activitat física i esportiva per a col·lectius.

Així, del conjunt d'aquests quatre eixos se'n deriven un total de quinze accions, per exemple: analitzar l'oferta *indoor* i *outdoor*; ampliar l'oferta formativa; obtenir dades d'impacte econòmic de tot esdeveniment esportiu; consolidar i captar competicions, estades, entrenaments diversos; integrar una borsa de professionals en el nostre servei d'ocupació; promocionar salut i esport⁵; etc.

Tanmateix, com que ja portem un cert bagatge fa que estiguem plenament convençuts de la utilitat de la iniciativa, de l'encert d'articular una planificació concurrent entre els diversos sectors i agents implicats, tot ressenyant que aquesta iniciativa no l'albirem com «un esprint, sinó com una marató».

Epíleg

«Nord enllà, on diuen que la gent és neta i noble, culta, rica, lliure, desvetllada i feliç...» (fragment de l'Assaig de càntic en el temple, de Salvador Espriu)

En el marc del context actual de certa esclerosi del sud d'Europa i de l'extrema desigualtat dels països anglosaxons, avui dia els països nòrdics són presos com a referent pel fet que llueixen tant pels indicadors de competitivitat, com de benestar social, o bé, fins i tot, de felicitat. Més enllà de copsar que el «model viking» està en voga, analitzar-lo posa de manifest com veritablement varen saber sortir de la crisi dels anys 90 i, especialment, han sabut reformar amb intel·ligència el seu sector públic, fent-lo el màxim eficient i eficaç i aprofundint en la bona gestió. Per això, més enllà que les polítiques de desenvolupament econòmic són essencials, tots plegats hem de tractar d'aplicar en les nostres organitzacions una estratègia de millora i innovació «*kaizen*» tant alhora de concertar i definir estratègies territorials, com en la pròpia gestió. El projecte esport i feina, és un bon exemple, doncs, d'innovació, que «no tot està inventat» i que ara més que quedar-se en la zona de confort o conformar-se, cal sortir del port cap a mar obert.

En segon terme, estem convençuts que l'esport i l'activitat física són un factor important per contribuir a la defensa i millora dels recursos naturals i paisatgístics, avançant cap a un model de turisme sostenible, i també per posicionar el Berguedà com a destinació turística nacional i internacional (de turisme de natura i actiu, turisme cultural i turisme gastronòmic). O bé, en definitiva, per augmentar les rendes econòmiques procedents del sector turístic.

Alhora, en tercer lloc, els factors clau de competitivitat territorial són: infraestructures, dotacions naturals i recursos, situació geogràfica, capacitat de gestió de les administracions però, fonamentalment, la seva gent. Per això, més enllà de les sinèrgies econòmiques i ocupacionals, l'activitat física i esportiva és essencial per construir i transmetre uns valors, que són condició necessària per vertebrar i aglutinar la nostra societat.

Al Berguedà disposem, doncs, de dotacions naturals, d'equipament, de persones, etc. per tal d'aprofitar els potencials de l'activitat física i l'esport. Amb tot, caldrà actuar amb intel·ligència superant els dèficits, ser paladins del nou escenari i, en definitiva, aprofitar-ho.

5. L'any 2012 vàrem iniciar «No estiguis parat. Mou-te!» amb la col·laboració de la Diputació de Barcelona. L'objectiu del programa –adreçat a usuaris/àries desocupats/des dels nostres serveis– era ajudar a mantenir actives les persones de la comarca del Berguedà que es trobaven a l'atur a través de la pràctica de l'esport. Els resultats van ser molt positius, en termes d'estimular valors, estats d'ànim i, en definitiva, de resiliència.

RECALL ESTADÍSTIC. BERGUEDÀ

	Berguedà		Província		Variació 2011-2012		Pes Berguedà/ Província	
	2011	2012	2011	2012	Berguedà	Província	2011	2012
ENTORN								
Nombre de municipis		30		311				9,6%
Superfície total (km²)		1.129,0		7.726,5				14,6%
Superfície mitjana municipal (km²)		37,6		24,8				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	41.310	40.981	5.529.099	5.552.050	-0,8%	0,4%	0,7%	0,7%
Densitat (hab/km²)	37	36	716	719	-0,8%	0,4%	nc	nc
Homes	20.697	20.478	2.715.628	2.722.394	-1,1%	0,2%	0,8%	0,8%
Dones	20.613	20.503	2.813.471	2.829.656	-0,5%	0,6%	0,7%	0,7%
Població de menys de 16 anys	5.570	5.615	896.296	908.243	0,8%	1,3%	0,6%	0,6%
Població potencialment activa (16-64)	26.385	26.053	3.697.168	3.691.461	-1,3%	-0,2%	0,7%	0,7%
Població de 65 anys i més	9.355	9.313	935.635	952.346	-0,4%	1,8%	1,0%	1,0%
Població ETCA¹	42.972	42.778	5.416.222	5.468.249	-0,5%	1,0%	0,8%	0,8%
Pob. resident a l'estranger	580	631	132.870	144.537	8,8%	8,8%	0,4%	0,4%
Índex de dependència global	56,6	57,3	49,5	50,4	1,3%	1,7%	nc	nc
Índex d'envelliment	168,0	165,9	104,4	104,9	-1,2%	0,4%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	37.305	37.168	4.735.379	4.759.979	-0,4%	0,5%	0,8%	0,8%
Nacionalitat estrangera	4.005	3.813	793.720	792.071	-4,8%	-0,2%	0,5%	0,5%
Taxa d'estrangeria total	9,7%	9,3%	14,4%	14,3%	-0,4pp	-0,1pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	6,6%	6,2%	11,3%	11,2%	-0,4pp	-0,1pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	852	848	133.400	133.316	-0,5%	-0,1%	0,6%	0,6%
Població potencialment activa (16-64)	3.073	2.878	644.358	641.643	-6,3%	-0,4%	0,5%	0,4%
Població de 65 anys i més	80	87	15.962	17.112	8,8%	7,2%	0,5%	0,5%
Àfrica	1.318	1.349	184.967	185.871	2,4%	0,5%	0,7%	0,7%
Amèrica	933	805	296.587	282.325	-13,7%	-4,8%	0,3%	0,3%
Àsia	230	187	112.513	119.543	-18,7%	6,2%	0,2%	0,2%
Europa	1.524	1.472	199.097	203.737	-3,4%	2,3%	0,8%	0,7%
Unió Europea	1.295	1.280	166.329	169.417	-1,2%	1,9%	0,8%	0,8%
Resta del món	0	0	556	595	0,0%	7,0%	0,0%	0,0%
5 principals nacionalitats (comarca)	2.726	2.671	277.521	268.652	-2,0%	-3,2%	1,0%	1,0%
Marroc	1.255	1.285	141.193	141.636	2,4%	0,3%	0,9%	0,9%
Romania	812	822	35.844	37.155	1,2%	3,7%	2,3%	2,2%
Equador	288	225	60.904	52.530	-21,9%	-13,7%	0,5%	0,4%
Polònia	191	186	8.294	8.134	-2,6%	-1,9%	2,3%	2,3%
Colòmbia	180	153	31.286	29.197	-15,0%	-6,7%	0,6%	0,5%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
Nombre d'empreses	1.340	1.288	178.049	171.657	-3,9%	-3,6%	0,8%	0,8%
Agricultura	33	35	704	693	6,1%	-1,6%	4,7%	5,1%
Indústria	205	199	19.793	18.535	-2,9%	-6,4%	1,0%	1,1%
Construcció	177	143	16.756	14.416	-19,2%	-14,0%	1,1%	1,0%
Serveis	925	911	140.796	138.013	-1,5%	-2,0%	0,7%	0,7%
Dimensió mitjana	5,26	5,17	10,2	10,2	-0,1	-0,1	nc	nc
Agricultura	2,5	2,4	3,4	3,2	-0,2	-0,2	nc	nc
Indústria	8,7	8,2	15,9	16,0	-0,5	0,1	nc	nc
Construcció	5,0	4,9	5,3	5,0	-0,1	-0,3	nc	nc
Serveis	4,6	4,7	10,1	10,0	0,0	-0,1	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	1.018	977	113.203	108.707	-4,0%	-4,0%	0,9%	0,9%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	201	200	27.948	27.398	-0,5%	-2,0%	0,7%	0,7%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	143	131	15.881	15.714	-8,4%	-1,1%	0,9%	0,8%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	81	84	1.996	1.945	3,7%	-2,6%	4,1%	4,3%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	93	74	9.650	8.374	-20,4%	-13,2%	1,0%	0,9%
<i>Construcció d'immobles</i>	83	69	6.246	5.409	-16,9%	-13,4%	1,3%	1,3%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	53	54	4.386	4.198	1,9%	-4,3%	1,2%	1,3%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	59	53	6.319	5.908	-10,2%	-6,5%	0,9%	0,9%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	55	52	7.124	6.974	-5,5%	-2,1%	0,8%	0,7%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	43	49	14.850	14.453	14,0%	-2,7%	0,3%	0,3%
<i>Indústries de productes alimentaris</i>	48	49	1.677	1.637	2,1%	-2,4%	2,9%	3,0%
<i>Serveis d'allotjament</i>	41	41	1.168	1.197	0,0%	2,5%	3,5%	3,4%
<i>Productes metàl·lics, exc. maquinària</i>	30	31	3.920	3.629	3,3%	-7,4%	0,8%	0,9%
<i>Educació</i>	29	31	4.996	4.978	6,9%	-0,4%	0,6%	0,6%
<i>Indústries fusta i suro, exc. mobles</i>	29	30	734	646	3,4%	-12,0%	4,0%	4,6%
<i>Activitats jurídiques i de comptabilitat</i>	30	29	6.308	6.247	-3,3%	-1,0%	0,5%	0,5%

RECULL ESTADÍSTIC. BERGUEDA (continuació)

	Berguedà		Província		Variació 2011-2012		Pes Berguedà/ Província	
	2011	2012	2011	2012	Berguedà	Província	2011	2012
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	10.624	10.127	2.195.015	2.112.892	-4,7%	-3,7%	0,5%	0,5%
Assalariats	7.047	6.658	1.822.099	1.747.474	-5,5%	-4,1%	0,4%	0,4%
Autònoms	3.577	3.469	372.916	365.418	-3,0%	-2,0%	1,0%	0,9%
15 Principals sectors d'activitat	7.745	7.434	1.201.146	1.154.796	-4,0%	-3,9%	0,6%	0,6%
Comerç detall, exc. vehicles motor	1.119	1.121	237.434	232.364	0,2%	-2,1%	0,5%	0,5%
Activitats especialitzades construcció	881	743	88.429	76.637	-15,7%	-13,3%	1,0%	1,0%
Serveis de menjar i begudes	742	695	123.699	122.001	-6,3%	-1,4%	0,6%	0,6%
Indústries de productes alimentaris	576	578	35.600	35.236	0,3%	-1,0%	1,6%	1,6%
Construcció d'immobles	614	508	39.479	32.305	-17,3%	-18,2%	1,6%	1,6%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	505	499	121.236	115.528	-1,2%	-4,7%	0,4%	0,4%
Agricultura, ramaderia i caça	493	490	7.305	7.079	-0,6%	-3,1%	6,7%	6,9%
Indústries tèxtils	434	411	15.031	14.057	-5,3%	-6,5%	2,9%	2,9%
Activitats sanitàries	369	370	128.459	129.136	0,3%	0,5%	0,3%	0,3%
Educació	367	362	119.018	115.064	-1,4%	-3,3%	0,3%	0,3%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	333	359	155.107	148.423	7,8%	-4,3%	0,2%	0,2%
Activitats relacionades amb l'ocupació	269	353	19.032	19.100	31,2%	0,4%	1,4%	1,8%
Serveis socials amb allotjament	346	333	29.628	30.915	-3,8%	4,3%	1,2%	1,1%
Transport terrestre i per canonades	389	321	75.585	71.736	-17,5%	-5,1%	0,5%	0,4%
Indústries fusta i suro, exc. mobles	308	291	6.104	5.215	-5,5%	-14,6%	5,0%	5,6%
Agricultura	558	548	8.201	7.896	-1,8%	-3,7%	6,8%	6,9%
Indústria	2.128	1.959	348.455	329.386	-7,9%	-5,5%	0,6%	0,6%
Construcció	1.510	1.262	136.531	115.706	-16,4%	-15,3%	1,1%	1,1%
Serveis	6.428	6.358	1.701.828	1.659.904	-1,1%	-2,5%	0,4%	0,4%
Sectors clau	4.603	4.250	834.678	785.982	-7,7%	-5,8%	0,6%	0,5%
Sectors estratègics	867	930	358.757	353.585	7,3%	-1,4%	0,2%	0,3%
Sectors impulsors	3.718	3.563	501.538	488.823	-4,2%	-2,5%	0,7%	0,7%
Sectors independents	1.436	1.384	500.042	484.502	-3,6%	-3,1%	0,3%	0,3%
Activitats d'alt contingut tecnològic²	109	129	181.738	175.556	18,3%	-3,4%	0,1%	0,1%
Ind. Tecnologia alta	0	3	25.047	23.655	0,0%	-5,6%	0,0%	0,0%
Ind. Tecnologia mitjana-alta	58	75	93.904	89.718	29,3%	-4,5%	0,1%	0,1%
Ind. Tecnologia mitjana-baixa	311	239	74.488	69.164	-23,2%	-7,1%	0,4%	0,3%
Ind. Tecnologia baixa	1.291	1.230	98.592	92.532	-4,7%	-6,1%	1,3%	1,3%
Serveis basats en el coneixement	1.652	1.695	542.938	531.346	2,6%	-2,1%	0,3%	0,3%
Serveis de tecnologia alta-punta	51	51	62.787	62.183	0,0%	-1,0%	0,1%	0,1%
Serveis no basats en el coneixement	2.645	2.552	873.803	845.740	-3,5%	-3,2%	0,3%	0,3%
Aturats registrats	3.145	3.475	454.961	481.112	10,5%	5,7%	0,7%	0,7%
Homes	1.661	1.771	235.422	244.045	6,6%	3,7%	0,7%	0,7%
Dones	1.484	1.704	219.539	237.067	14,8%	8,0%	0,7%	0,7%
Nacionals	2.615	2.901	361.233	390.882	10,9%	8,2%	0,7%	0,7%
Estrangers	530	574	93.728	90.230	8,3%	-3,7%	0,6%	0,6%
Agricultura	48	53	4.077	4.703	10,4%	15,4%	1,2%	1,1%
Indústria	618	660	74.866	77.178	6,8%	3,1%	0,8%	0,9%
Construcció	624	689	69.896	68.833	10,4%	-1,5%	0,9%	1,0%
Serveis	1.706	1.878	282.776	307.841	10,1%	8,9%	0,6%	0,6%
Sense ocupació anterior	149	195	23.346	22.557	30,9%	-3,4%	0,6%	0,9%
Població activa local estimada	20.773	20.258	2.938.514	2.902.357	-2,5%	-1,2%	0,7%	0,7%
Taxa d'atur registrat estimada	15,14%	17,15%	15,48%	16,58%	2,0pp	1,1pp	nc	nc
Homes	14,26%	15,73%	14,82%	15,68%	1,5pp	0,9pp	nc	nc
Dones	16,27%	18,93%	16,26%	17,62%	2,7pp	1,4pp	nc	nc
Nombre de contractes total	8.643	8.627	1.601.146	1.603.630	-0,2%	0,2%	0,5%	0,5%
Beneficiaris de prestacions	2.267	2.228	318.030	307.090	-1,7%	-3,4%	0,7%	0,7%
Taxa Cobertura Prestacions	75,67%	67,93%	73,68%	66,97%	-7,7pp	-6,7pp	nc	nc
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita ¹	15.534	16.298	14.802	15.301	4,9%	3,4%	nc	nc
% Llars amb banda ampla ²	64,8%	68,5%	67,2%	69,3%	3,7pp	2,1pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	28,5%	27,8%	38,2%	37,5%	-0,7pp	-0,6pp	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1000 hab>75 ¹	112	112	82	86	-0,5	3,5	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	1,9	2,0	0,9	0,9	0,8%	0,4%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES⁴								
Ingressos. Classificació econòmica	66.427	62.295	6.177.161	6.143.124	-6,2%	-0,6%	1,1%	1,0%
Despeses. Classificació econòmica	66.032	61.438	6.140.789	6.079.298	-7,0%	-1,0%	1,1%	1,0%
Deute viu	23.444	32.232	3.368.594	3.616.472	37,5%	7,4%	0,7%	0,9%

1. Dades dels anys 2010 i 2011. 2. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta. 3. Dades dels anys 2010 i 2011. Dades Província = Catalunya.
4. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable. Pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

GARRAF

GARRAF

La comarca del Garraf¹ té una superfície de 185,3 km², el 2,4% de la superfície de la província de Barcelona, i està integrada per 6 municipis. Vilanova i la Geltrú n'és la capital.

«La meitat de la població estrangera resident prové de la Unió Europea»

El Garraf té 147.107 habitants i reuneix el 2,6% de la **població** provincial. Durant l'últim any la població es manté pràcticament estable (només augmenta un 0,4%, 638 persones), igual que la mitjana provincial, fet que confirma la tendència d'estancament registrada el 2010 (1,1%) i 2011 (1,3%). Aquest creixement resta lluny del creixement mitjà anual, del 3,7% produït del 2000 al 2009. La població estacional mitjana estimada de l'any 2011, és a dir, el nombre de persones que hi ha a la comarca sigui perquè hi resideixen, hi treballen, hi estudien o perquè, sense tenir-hi la residència habitual, hi passen algun període de temps (vacances, estiuatge, caps de setmana, etc.) és de 145.301, un 99,2% de la població resident d'aquest any.

La densitat de població és de 795 hab./km², superior a la mitjana provincial (719 hab./km²). La seva capital, Vilanova i la Geltrú, aplega el 45,3% dels habitants. Quatre dels sis municipis incrementen la seva població: Sitges (422), Sant Pere de Ribes (366), Olivella (89) i Cubelles (82). En canvi, Vilanova i la Geltrú es perd (-314).

La població comarcal està molt menys envellida que la del conjunt de la província. El 17,5% de la població té menys de 16 anys (per sobre del 16,4% provincial) i el 14,8% té més de 65 anys (per sota del 17,2% provincial). El pes de la població en edat de treballar (16 a 64 anys), agrupa el 67,6% de la població, percentatge lleugerament superior al provincial (66,5%). L'índex d'envelliment evidencia el rejuveniment del Garraf amb 84,7 persones de més de 65 anys per cada 100 joves menors de 16 anys, enfront del 104,9 que presenta el conjunt provincial, convertint-la en la cinquena comarca amb l'índex més baix de la província.

El Garraf, amb un 31,6% d'increment, és la comarca barcelonina amb un major increment poblacional del 2002 al 2012. L'augment més important es produeix en el tram d'edat de 0 a 14 anys (46,7%), seguit pel de 30 a 64 (43,5%) i pel de 65 i més anys (32,9%). En canvi, la població de 15 a 29 anys disminueix un 7,9 (vegeu Gràfic 2).

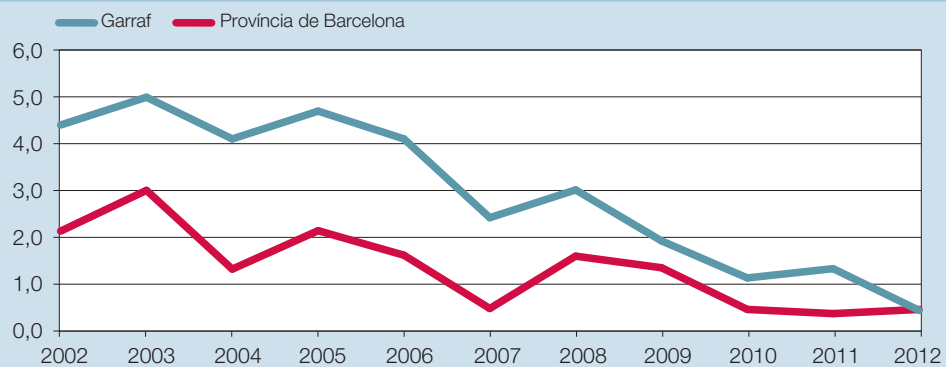
El 16% (23.534) de la població del Garraf és estrangera, valor superior a la taxa provincial (14,3%) i només superat per la del Barcelonès (18%). Tanmateix, durant el 2012 la població estrangera es redueix un 1,1%, reducció superior a la mitjana provincial (-0,2%). Aquest fet contrasta amb l'increment mitjà anual del 19,9% de la darrera dècada (2000-2010). El rejuveniment de l'estructura poblacional és degut, en gran mesura, a l'arribada de població estrangera jove al llarg de l'última dècada. Així, el 77,6% de la població estrangera té entre 16 i 64 anys, dotze punts per sobre del 65,7% de la població autòctona. El perfil de la població estrangera del Garraf és clarament diferent al de la resta de comarques barcelonines, ja que la meitat dels estrangers (50,9%) procedeixen de països de la Unió Europea. La nacionalitat amb més pes dins de la població estrangera és la marroquina (14,8%), seguida per la romanesa (9,4%), la britànica (8,8%), la italiana (8,4%) i la francesa (8,3%).

El nombre de garrafencs residents a l'estranger augmenta un 10,4% el 2012, fins arribar als 2.316, l'1,6% de la població comarcal.

1. Per a més detall vegeu el Recull Estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2002-2012 (en percentatge)

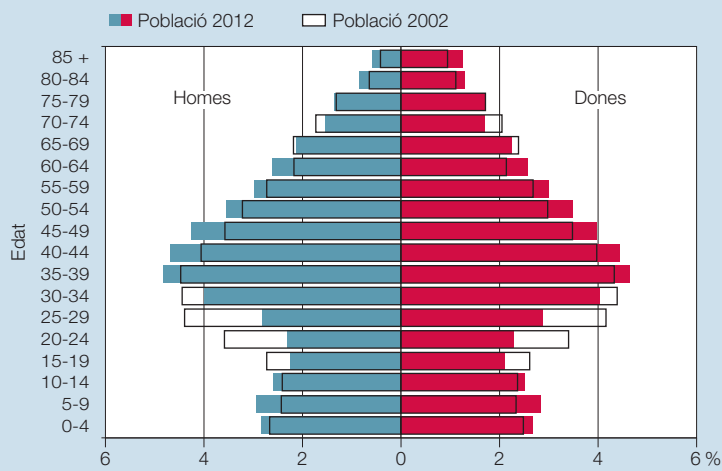
Gràfic 1

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Piràmide d'edats del Garraf, 2002-2012 (en percentatge)

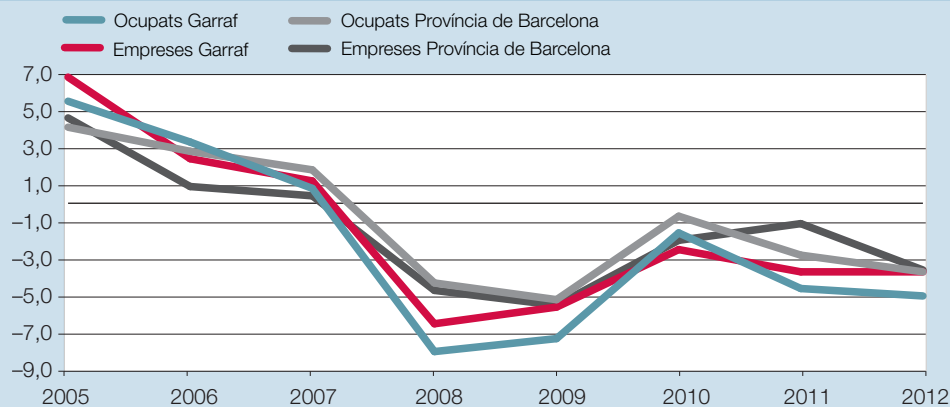
Gràfic 2

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2012 (en percentatge)

Gràfic 3

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

**«El Garraf és la segona comarca amb més empreses i ocupació
en els serveis, per darrere del Barcelonès»**

El nombre d'**empreses** a la comarca a final del 2012 és de 3.558, el 2,1% del total d'empreses provincials i un 3,7% (137) menys que les de 2011 continuant, així, amb la tendència decreixent iniciada el 2008. El teixit empresarial està dominat per la petita empresa, sobretot per la microempresa: el 81,8% tenen menys de 5 treballadors, el major percentatge de la província conjuntament amb el del Berguedà, el 16,9% en tenen entre 6 i 50, l'1,1% entre 51 i 250 i el 0,2% més de 250. La dimensió mitjana és de 5,7 treballadors, la segona més baixa per davant la del Berguedà i molt per sota dels 10,2 del conjunt provincial.

El teixit empresarial destaca per la seva terciarització. El sector dels serveis aplega el 83,6% del total d'empreses, per damunt del 80,4% de la mitjana provincial i només superat pel Barcelonès (87,6%). En canvi, el Garraf, amb el 6,4% d'empreses industrials, és la segona comarca menys industrialitzada de la província, per darrere del Barcelonès i lluny de la província (10,8%). La construcció se situa per sobre de la mitjana provincial (9,9% a la comarca i 8,4% a la província). El pes de les empreses agrícoles és gairebé anecdòtic, amb només sis empreses. Destaca la pèrdua d'empreses de la construcció (-14,6%) i, en menor grau, de la indústria (-4,6%) i dels serveis (-2%), reduccions similars a les mitjanes provincials. El 48,3% de les empreses es troben a Vilanova i la Geltrú i el 27,4% a Sitges. Interanualment es registren pèrdues d'empreses en tots els municipis, sobretot a Vilanova i la Geltrú (-64, -3,6%) i Sant Pere de Ribes (-37, -6,3%).

Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), el 2011 el 29,5% de les empreses del Garraf són exportadores i/o importadores, molt per sota dels percentatges registrats per altres comarques. Aquest fet és conseqüència d'una estructura més orientada a la construcció i als serveis, amb menys vocació exportadora que la indústria. Tot i així, quatre de les cinc primeres empreses per facturació pertanyen al sector industrial: Prysmian Cables y Sistemas, Grupo Componentes Vilanova, Mahle i Destilerias MG, i una empresa al de serveis: Compañia internacional para la financiación de la distribución.

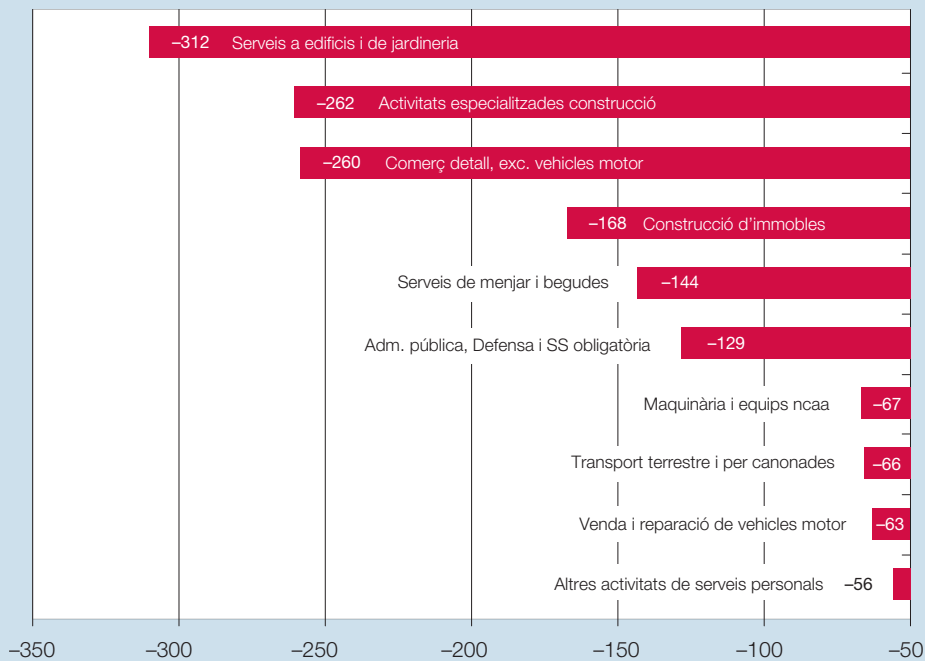
El nombre de llocs de treball situats a la comarca disminueix per cinquè any consecutiu. El 2012 es tanca amb 29.816 **ocupats** a la comarca, l'1,4% dels ocupats de la província i un 5% menys que el 2011 (-1.580 ocupats). Aquesta reducció, la segona més important per darrere de la de l'Anoia (-5,5%), prové sobretot de la disminució del nombre d'assalariats (-6,8%), la més pronunciada de la província. En canvi, el treball autònom només es redueix un 1,1%. El 65,5% de l'ocupació assalariada pertany a la petita empresa, vint punts per damunt de la mitjana provincial. Destaca l'elevada proporció d'ocupació a la microempresa, el 27,6%, el segon valor més alt per darrere del Berguedà. El 19,3% pertany a l'empresa mitjana i el 15,2% a la gran empresa. Interanualment es registren pèrdues d'ocupació en la petita empresa (-5,5%), la mitjana (-10,2%) i la gran (-7,8%).

El caràcter terciari de la comarca es constata veient com aquest sector aplega el 78,5% de l'ocupació, valor només superat pel del Barcelonès. En canvi, l'ocupació en el sector industrial (13,1%) és la segona més baixa, també per darrere del Barcelonès. La construcció té el segon major pes, 8,2%, per darrere del Berguedà. Interanualment, tots els sectors registren caigudes d'ocupació semblants a les provincials: -15,9% la construcció, -6,7% la indústria, -3,5% els serveis i -3,2% l'agricultura.

Dels 15 principals subsectors per nombre d'ocupats destaca la destrucció d'ocupació en els *serveis a edificis i de jardineria* (-29,5%), la *construcció d'immobles* (-18,1%) i les *activitats especialitzades en la construcció* (-15,3%). D'altra banda, quatre sectors augmenten relativament la seva ocupació: *serveis socials sense allotjament* (5,9%), *activitats sanitàries* (3,5%), *serveis d'allotjament* (2,9%) i *activitats jurídiques i de comptabilitat* (2,6%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu gràfics 4 i 5), les reduccions més notables d'ocupació es produeixen en els *serveis a edificis i de jardineria* (-312), *activitats especialitzades en la construcció* (-262) i *comerç al detall* (-260). Els principals increments es produeixen en les *activitats sanitàries* (59) i les *indústries de productes alimentaris* (40).

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Garraf, 2012
(en nombres absoluts)

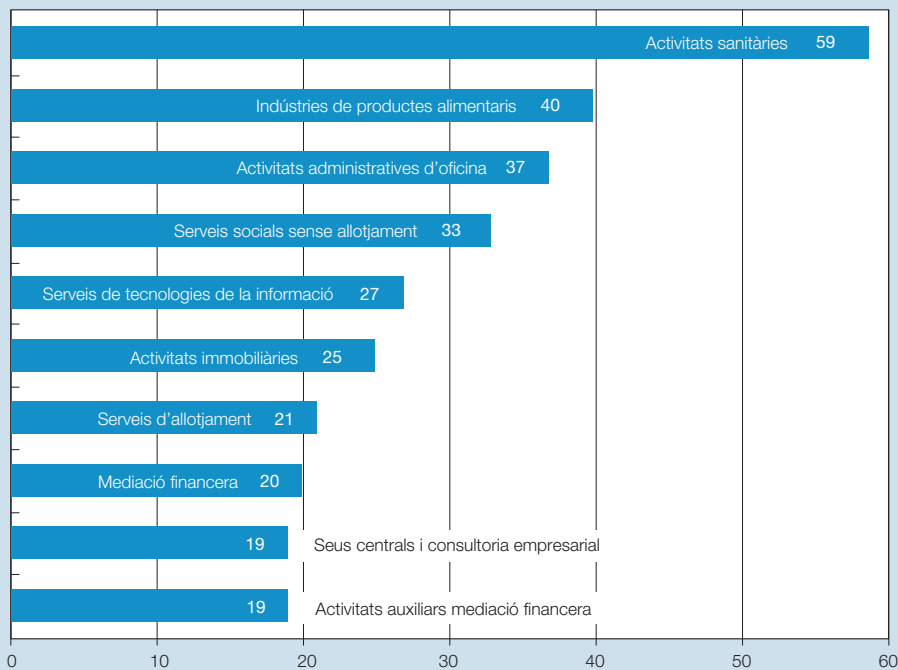
Gràfic 4

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Garraf, 2012
(en nombres absoluts)

Gràfic 5

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

El 48,6% de l'ocupació es troba a Vilanova i la Geltrú, seguida per Sitges amb el 22,5% i Sant Pere de Ribes amb el 19,7%. La variació interanual mostra importants pèrdues d'ocupació a Vilanova i la Geltrú (-910) i a Sant Pere de Ribes (-408), seguits per Sitges (-162).

El 8% de l'ocupació assalariada de la comarca pertany al conjunt d'activitats d'alt contingut tecnològic (*indústria de tecnologia alta, indústria de tecnologia mitjana-alta i serveis de tecnologia alta-punta*), pes inferior al 10% provincial. L'evolució interanual és negativa (-6,5%), la segona major reducció per darrere de l'Alt Penedès (-7,7%), superior a la provincial (-3,4%) i semblant a la de l'ocupació assalariada total (-6,8%). Aquests tres grups d'activitats d'alt contingut tecnològic presenten un pes sobre l'ocupació comarcal inferior al pes que tenen a la província amb l'excepció de les *activitats industrials de tecnologia mitjana-alta*.

Afegint a aquestes activitats l'ocupació en serveis basats en el coneixement, del 23%, s'obté que el conjunt d'activitats que configuren l'economia del coneixement en sentit ampli (alt contingut tecnològic i serveis basats en el coneixement) ofereix el 31% de l'ocupació assalariada comarcal, per sota del 40,5% de mitjana provincial. La seva ocupació es manté en el darrer any (-0,5%), lluny de la pèrdua provincial del 2,5%.

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva mostra una concentració d'ocupació en sectors d'activitat clau, amb un elevat efecte arrossegador o de dispersió sobre altres sectors i una alta capacitat de ser arrossegats o d'absorció per altres sectors. Així, el 38% dels llocs de treball de la comarca pertanyen a aquests sectors (majoritàriament *construcció i comerç i reparacions*), davant del 37,2% de la província. El pes de l'ocupació en sectors impulsors, aquells amb un elevat poder arrossegador però poca capacitat de ser arrossegats, també està per sobre a la comarca (29,2%) que a la província (23,1%). Per contra, l'ocupació en els sectors estratègics, aquells amb elevada capacitat d'absorció per altres sectors però no d'arrossegament és l'11,3%, per dessota del pes que té a la província, del 16,7%. Els sectors independents, amb escassa capacitat d'absorció i d'arrossegament, concentren el 21,5% de l'ocupació, semblant al percentatge registrat a la província (22,9%).

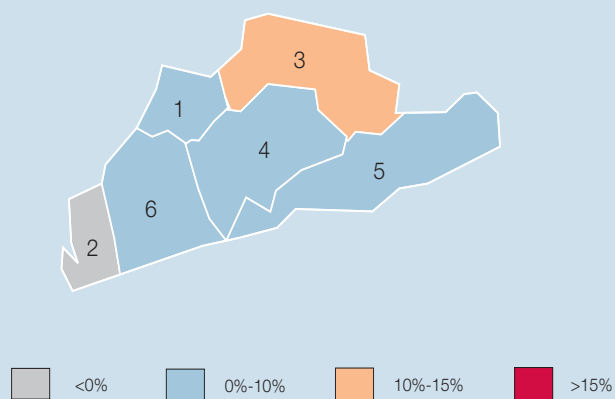
«Després del Barcelonès, el Garraf és la segona comarca on més disminueix l'atur entre la població estrangera»

A final del 2012 hi ha 13.946 **aturats** registrats al Garraf, el 2,9% d'aturats de la província. L'atur augmenta un 5,1% durant l'últim any, increment inferior al provincial (5,7%) i al del 2011 (9,9%) i molt menor que els forts augments dels anys 2008 (61%) i 2009 (35%). Tanmateix, supera el del 2010 (2,6%). La taxa d'atur s'incrementa un punt percentual respecte la de 2011 i se situa en el 17,7%, per sobre de la provincial (16,6%).

Els municipis amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal (vegeu mapes) són Sant Pere de Ribes (20,3%), Vilanova i la Geltrú (19,7%) i Canyelles (19,5%). Sitges és l'únic que presenta una taxa d'atur més reduïda (11%). Els municipis on més augmenta l'atur són Olivella (14,4%) i Vilanova i la Geltrú (6,6%). No es produeixen descensos rellevants en cap població.

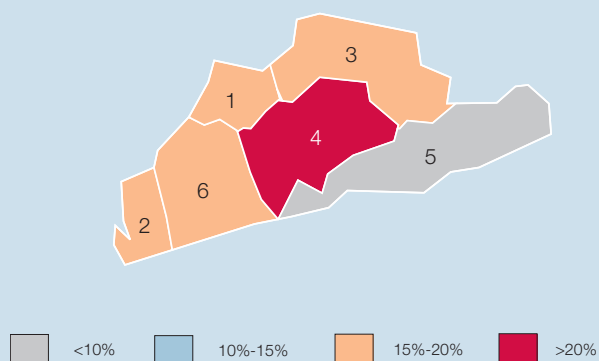
La taxa d'atur masculina és del 16,3%, clarament inferior a la femenina (19,4%). L'atur es redueix entre els menors de 34 anys, sobretot en el grup de menors de 20 (-35%). Per contra, destaquen els increments en els majors de 59 anys (18,7%) i els de 45 a 49 anys (17,5%). Per sectors d'activitat econòmica, el 67,7% dels aturats pertanyen als serveis, el 15,5% a la construcció, l'11,5% a la indústria i l'1,2% a l'agricultura. El 4% restant són aturats sense ocupació anterior (SOA). Interanualment destaca l'important augment en el sector agrícola (35,4%), el major increment comarcal en aquest sector. L'atur al sector dels serveis augmenta un 9,6% i l'industrial un 3,4%. Per contra, destaca la reducció de l'atur en el sector de la construcció (-7%), la més pronunciada de la província. L'atur també disminueix en el col·lectiu sense ocupació anterior (-12,7%).

Variació dels aturats registrats

- 1 Canyelles
- 2 Cubelles
- 3 Olivella
- 4 Sant Pere de Ribes
- 5 Sitges
- 6 Vilanova i la Geltrú

Taxa d'atur registrat

L'atur augmenta en pràcticament tots els nivells formatius respecte el 2011. Els grups més afectats són els que posseeixen *estudis universitaris de primer cicle* (15,2%), *programes de formació professional* (13,5%) i els *tècnics-professionals superiors* (10,2%). El Garraf és la segona comarca on més disminueix el nombre d'aturats estrangers (-5%), per darrere del Barcelonès. Els 2.216 aturats estrangers representen el 15,9% de l'atur comarcal, percentatge inferior al pes que tenen a la província (18,8%). L'atur entre els autòctons augmenta un 7,3% i arriba als 11.730.

A final del 2012 hi ha concedides 8.820 prestacions per desocupació, un 5,7% menys que l'any anterior. El Garraf és la comarca on disminueix més la taxa de cobertura (percentatge de desocupats registrats que reben algun tipus de prestació), del 74,1% el 2011 al 65,9% el 2012, i és la tercera més baixa de les onze comarques. El 52,3% són contributives, el 41,5% assistencials i el 6,2% de renda activa d'inserció.

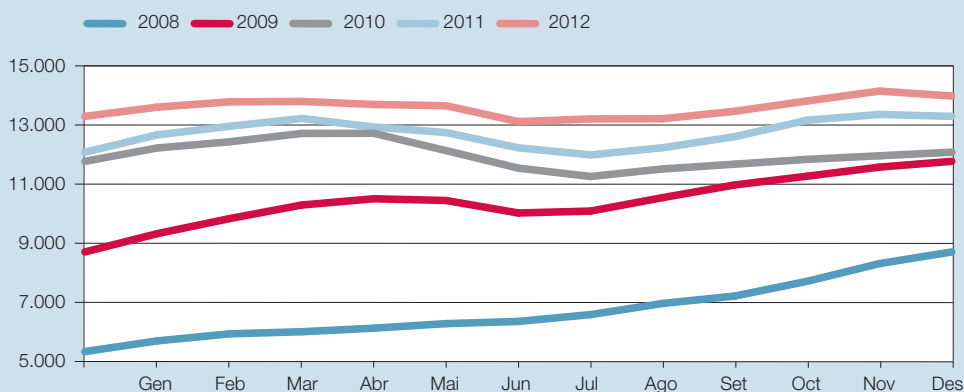
La **contractació laboral** del 2012 (33.986) disminueix un 4,6% respecte la del 2011. La contractació femenina s'incrementa un 4,8% mentre que la masculina es redueix un 13,6% fent que el 53,8% dels contractes hagin estat signats per dones. Per edats, la contractació només augmenta entre els majors de 45 anys (4,1%) i disminueix de forma destacada en les franges més joves (-19,8% els menors de 20 anys i -17,7% els de 20 a 24). La contractació cau en tots els sectors d'activitat, especialment en la construcció (-30,1%). Per durada, el 89,3% dels contractes signats són de caràcter temporal, que disminueixen un 8% respecte al 2011. En canvi, els contractes indefinits augmenten un 38,2%.

Quant a les **finances públiques**, durant l'exercici 2012 el pressupost inicial d'ingressos del conjunt dels municipis de la comarca augmenta un 5,6% respecte el 2011, les despeses un 3,3%, i el deute viu un 37,2% (només superada en aquest aspecte per la comarca del Berguedà). Per habitant, les despeses suposen 1.108 euros, amb només 21 euros de despeses d'inversió (la xifra més baixa de totes les comarques), mentre que els ingressos corrents són de 1.051 euros per habitant. El deute viu per habitant se situa en 1.102 euros, per sobre dels 651 euros de mitjana provincial i el més alt de totes les comarques. El deute viu de Vilanova i la Geltrú és de 1.409 euros per habitant i del 139,4% sobre els ingressos corrents, valor clarament superior a les mitjanes comarcal (105%) i provincial (64%). També sobresurt Sitges, amb un deute per habitant de 1.578 euros i del 111% sobre els ingressos corrents.

La comarca del Garraf té uns indicadors oficials d'evolució **turística** per aquest any 2012 (vegeu Quadre 1) que mostren una tendència estable. La comarca pertany a la marca turística Costa Barcelona amb una oferta de 13.956 places d'allotjament turístic (el 12,34% del total de la província) i una activitat centrada en les activitats de sol i platja, però també en l'oferta cultural, gastronòmica i enoturística. El nombre de viatgers en hotels ha tingut un augment d'un 0,5%, tot i que les pernoctacions s'han reduït un 4,1%. També ha baixat el nombre de viatgers en càmpings, concretament un 2,2%, però en canvi ha augmentat el nombre de les seves pernoctacions, un 39,1%. El grau d'ocupació ha augmentat tant pel que fa als hotels (2,2 punts percentuals) com als càmpings (3,4 punts).

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats.
Garraf, 2008-2012 (en absolut)

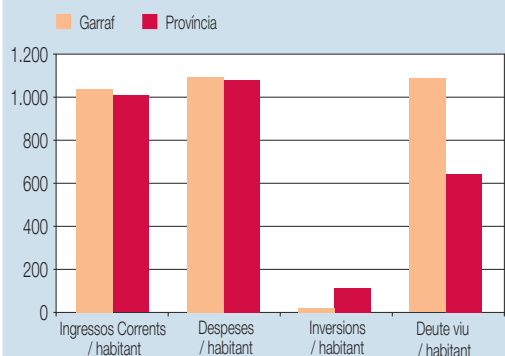
Gràfic 6

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques, 2012
 (Ràtios Euros per habitant)

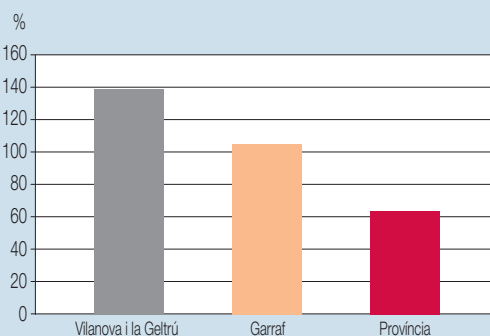
Gràfic 7

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Finances públiques, 2012
 (Deute viu / Ingressos corrents, en %)

Gràfic 8

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Indicadors de l'activitat turística al Garraf, 2011 i 2012

Quadre 1

	Garraf			Prov. Barcelona*		
	2011	2012	Var. 11-12 (%)	2011	2012	Var. 11-12 (%)
Places en establiments hotelers	5.429	5.382	-0,9	64.493	64.150	-0,5
Places en càmpings	8.526	8.526	0,0	42.825	44.446	3,8
Places en establiments de turisme rural	48	48	0,0	4.384	4.473	2,0
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	227,7	228,9	0,5	2.890,6	3.014,4	4,3
Nombre de viatgers allotjats en càmpings (en milers)	101,0	98,8	-2,2	590,3	547,9	-7,2
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural (en milers)	nd	nd	nd	96,7	75,2	-22,2
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	693,9	665,2	-4,1	9.013,2	9.504,3	5,4
Nombre de pernотacions en càmpings (en milers)	529,8	737,2	39,1	2.319,7	2.428,5	4,7
Nombre de pernотacions en establiments de turisme rural (en milers)	nd	nd	nd	285,7	233,4	-18,3
Grau d'ocupació hotelera (en %)	53,1	55,3	2,2pp	60,4	59,8	-0,6pp
Grau d'ocupació en càmpings (en %)	31,4	34,8	3,4pp	47,6	45,9	-1,7pp
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (en %)	nd	nd	nd	20,6	16,4	-4,2pp

* Sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera. pp: punts percentuals

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

ALINEEM ACTIUS, VALORITZEM EL TERRITORI

Rafel Florenciano, *director de Node Garraf, Agència de Desenvolupament*

El Garraf, una comarca territorialment petita que ha viscut uns anys de fort creixement econòmic basat en el sector de la construcció i immobiliari, orientada als serveis malgrat haver tingut un passat on la indústria representava un dels actius més rellevants, immersa en un entorn no estrictament metropolità, té avui dificultats per desenvolupar i atraure activitat econòmica. Una de les causes és que els diversos actius del territori que estan vinculats a l'economia no sempre es visualitzen amb força suficient i en general estan mancats –en el seu conjunt– d'una projecció externa, fet que dificulta l'atractivitat territorial. Per esdevenir atractius per l'activitat empresarial cal que determinats actius funcionin amb una visió de conjunt, que es complementin i que s'emmarquin en una estratègia comuna.

Posicionar-nos a Catalunya, a l'àrea metropolitana, és un dels reptes als quals estem abocats per tal de mantenir i atraure nova activitat econòmica. L'obsoleta política de generació de polígons industrials –que sovint ha respost més a criteris de gestió immobiliària que no pas a una política de desenvolupament econòmic– ha provocat que avui ens trobem amb unes infraestructures que, aïlladament, no donen la resposta necessària i contundent a les necessitats de la comarca. Per generar atractivitat cal integrar en un conjunt altres espais vinculats a l'entorn de l'activitat empresarial, tant públics com privats, com ara centres de formació, ocupacionals, d'emprenedoria, de serveis, centres universitaris, tecnològics, de recerca, d'infraestructures portuàries i ferroviàries, d'espais naturals i sobretot d'empreses, actius tots que han d'alinejar-se sota una estratègia de territori amb projecció de futur. Hem d'evitar perdre oportunitats, configurant i donant visibilitat a una oferta coherent i estructurada capaç de mantenir i atraure talent i co-neixement, base avui del desenvolupament econòmic i social.

L'exercici 2012, ha estat el primer any complet d'actuació de Node Garraf i ens hem centrat en la signatura dels *Acords del Garraf*¹ que ha permès generar un clima de confiança entre els diferents agents del territori. S'han desenvolupat accions de concertació en l'àmbit del turisme centrant-lo en la recerca d'experiències pròpies del territori per captar nous mercats de més valor afegit, com per exemple els creuers de luxe. Hem valoritzat els actius vinculats a potencials desenvolupaments, ports, parc tecnològic, centre universitari, PAE, actius culturals i patrimonials, en fires, en cercles empresarials i hem treballat en la definició d'un centre d'acollida empresarial que ha de permetre ser un punt de referència per a noves activitats empresarials. Coneixem els costos energètics públics i la forma de reduir-los, sabem la capacitat de producció de biomassa forestal i s'ha avançat en l'estructuració d'interlocutors tant pel que fa a la seva gestió com en la interrelació empresarial necessària per cooperar en objectius de generació i eficiència energètica. Cal seguir, però, treballant per a la concertació local: o *cooperem o fracassem*.

Àmbits

El repte és gran: dinamitzar i desenvolupar el territori; i es planteja en base a 3 àmbits:

1. El *teixit empresarial* que cal activar on l'eficiència energètica i la innovació prenguin protagonisme com a eines de projecció d'una economia productiva tant de base industrial com comercial i turística.

1. Els podeu consultar a www.nodegarraf.cat

2. Els *actius* vinculats a l'àmbit portuari (tecnologia aplicada) o al del benestar (e-salut, l'esport, el turisme intel·ligent), factors aquests que poden permetre diferenciar i complementar la comarca amb especialitzacions d'altres territoris.
3. El del *patrimoni natural* activant i preservant els espais agraris i forestals, el respecte i gestió del medi ambient i la gestió energètica respectuosa amb el medi.

Aquest àmbits els transformem en programes, que han de generar oportunitats de noves activitats econòmiques. S'aborden les problemàtiques vinculades a la mobilitat i les seves solucions; a l'habitatge en la seva regeneració i en la rehabilitació energètica; a la innovació per a la productivitat industrial –la reindustrialització–, la reprogramació dels PAE i les eines que contribueixen a la internacionalització de l'economia; al desenvolupament de l'economia local en base a la innovació social que representen les empreses d'economia social i solidària; a la gestió del territori sota el prisma del canvi climàtic amb programes de conservació del capital natural (biodiversitat i patrimoni natural); l'impuls del turisme intel·ligent respectuós amb el medi, l'enoturisme, el patrimoni cultural, els recursos endògens, etc. i la connectivitat de la comarca amb el corredor mediterrani, els ports i aeroports. S'aspira a obtenir una coherència territorial i funcional que identifiqi el territori.

Les eines

Necessitem eines: es tracta doncs de definir en primer lloc la viabilitat d'una figura que aglutini els actius vinculats a l'activitat del desenvolupament local. Una figura que volem definir com a districte empresarial, amb característiques dels business improvement districts (BID), però que va més enllà com a eina de promoció territorial. Es tracta de disposar d'un instrument amb capacitat d'activar el territori amb la finalitat de reforçar l'activitat econòmica existent i atraure nous negocis per a la comarca. Una segona eina és disposar d'una oferta de serveis avançats per a empreses, un centre d'acollida i creixement empresarial per a respondre a les demandes que en aquest àmbit es produeixen. Entre d'altres coses, s'ha de donar suport a noves inversions, acompanyar les empreses que s'han interessat per instal·lar-se a la comarca en el procés d'aterratge i de relació amb les administracions i les institucions afectades. Una tercera eina està focalitzada en el desenvolupament de la iniciativa innovadora, una taula d'innovació per aglutinar i potenciar projectes d'innovació a la comarca i que ajudi les empreses a implicar-se en aquests processos per obrir nous mercats. Una darrera eina per millorar la competitivitat de les empreses és el control dels costos energètics a través d'una agència de l'energia on administració local i empreses comparteixin model, objectius i prioritats en generació i eficiència energètica.

Cal treballar perquè des del territori sorgeixin iniciatives i sobretot especialitzacions en tecnologia i expertesa alineades amb el posicionament de Catalunya com a àrea econòmica. Es tracta, doncs, d'aplicar un model que connecti les diferents iniciatives existents i les noves, exercir de *node* que faciliti connectivitats entre persones, recursos i estratègies focalitzades a resultats: *alinejar actius per valoritzar el territori, on les empreses tinguin un entorn favorable per desenvolupar-se i crear ocupació*.

RECALL ESTADÍSTIC. GARRAF

	Garraf		Província		Variació 2011-2012		Pes Garraf/ Província	
	2011	2012	2011	2012	Garraf	Província	2011	2012
ENTORN								
Nombre de municipis		6		311				1,9%
Superfície total (km²)		185,1		7.726,5				2,4%
Superfície mitjana municipal (km²)		30,9		24,8				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	146.469	147.107	5.529.099	5.552.050	0,4%	0,4%	2,6%	2,6%
Densitat (hab/km²)	791	795	716	719	0,5%	0,4%	nc	nc
Homes	73.068	73.101	2.715.628	2.722.394	0,0%	0,2%	2,7%	2,7%
Dones	73.401	74.006	2.813.471	2.829.656	0,8%	0,6%	2,6%	2,6%
Població de menys de 16 anys	25.493	25.773	896.296	908.243	1,1%	1,3%	2,8%	2,8%
Població potencialment activa (16-64)	99.778	99.514	3.697.168	3.691.461	-0,3%	-0,2%	2,7%	2,7%
Població de 65 anys i més	21.198	21.820	935.635	952.346	2,9%	1,8%	2,3%	2,3%
Població ETCA¹	145.908	145.301	5.416.222	5.468.249	-0,4%	1,0%	2,7%	2,7%
Pob. resident a l'estranger	2.098	2.316	132.870	144.537	10,4%	8,8%	1,6%	1,6%
Índex de dependència global	46,8	47,8	49,5	50,4	2,2%	1,7%	nc	nc
Índex d'envelliment	83,2	84,7	104,4	104,9	1,8%	0,4%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	122.683	123.573	4.735.379	4.759.979	0,7%	0,5%	2,6%	2,6%
Nacionalitat estrangera	23.786	23.534	793.720	792.071	-1,1%	-0,2%	3,0%	3,0%
Taxa d'estrangeria total	16,2%	16,0%	14,4%	14,3%	-0,2pp	-0,1pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	8,2%	7,9%	11,3%	11,2%	-0,4pp	-0,1pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	4.116	4.090	133.400	133.316	-0,6%	-0,1%	3,1%	3,1%
Població potencialment activa (16-64)	18.593	18.266	644.358	641.643	-1,8%	-0,4%	2,9%	2,8%
Població de 65 anys i més	1.077	1.178	15.962	17.112	9,4%	7,2%	6,7%	6,9%
Àfrica	3.882	3.822	184.967	185.871	-1,5%	0,5%	2,1%	2,1%
Amèrica	6.381	5.834	296.587	282.325	-8,6%	-4,8%	2,2%	2,1%
Àsia	804	879	112.513	119.543	9,3%	6,2%	0,7%	0,7%
Europa	12.693	12.966	199.097	203.737	2,2%	2,3%	6,4%	6,4%
Unió Europea	11.759	11.972	166.329	169.417	1,8%	1,9%	7,1%	7,1%
Resta del món	26	33	556	595	26,9%	7,0%	4,7%	5,5%
5 principals nacionalitats (comarca)	11.624	11.679	248.974	251.976	0,5%	1,2%	4,7%	4,6%
Marroc	3.568	3.474	141.193	141.636	-2,6%	0,3%	2,5%	2,5%
Romania	2.232	2.209	35.844	37.155	-1,0%	3,7%	6,2%	5,9%
Regne Unit	2.010	2.065	11.689	12.021	2,7%	2,8%	17,2%	17,2%
Itàlia	1.913	1.974	38.764	39.519	3,2%	1,9%	4,9%	5,0%
França	1.901	1.957	21.484	21.645	2,9%	0,7%	8,8%	9,0%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
Nombre d'empreses	3.695	3.558	178.049	171.657	-3,7%	-3,6%	2,1%	2,1%
Agricultura	11	6	704	693	-45,5%	-1,6%	1,6%	0,9%
Indústria	238	227	19.793	18.535	-4,6%	-6,4%	1,2%	1,2%
Construcció	412	352	16.756	14.416	-14,6%	-14,0%	2,5%	2,4%
Serveis	3.034	2.973	140.796	138.013	-2,0%	-2,0%	2,2%	2,2%
Dimensió mitjana	5,86	5,67	10,2	10,2	-0,2	-0,1	nc	nc
Agricultura	1,6	2,0	3,4	3,2	0,4	-0,2	nc	nc
Indústria	15,1	14,7	15,9	16,0	-0,5	0,1	nc	nc
Construcció	3,3	3,0	5,3	5,0	-0,3	-0,3	nc	nc
Serveis	5,5	5,3	10,1	10,0	-0,2	-0,1	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	2.898	2.782	126.162	122.003	-4,0%	-3,3%	2,3%	2,3%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	726	704	27.948	27.398	-3,0%	-2,0%	2,6%	2,6%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	555	537	15.881	15.714	-3,2%	-1,1%	3,5%	3,4%
<i>Comerç en gròs, exc. vehicles motor</i>	221	216	14.850	14.453	-2,3%	-2,7%	1,5%	1,5%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	193	192	7.124	6.974	-0,5%	-2,1%	2,7%	2,8%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	210	177	9.650	8.374	-15,7%	-13,2%	2,2%	2,1%
<i>Construcció d'immobles</i>	170	147	6.246	5.409	-13,5%	-13,4%	2,7%	2,7%
<i>Activitats immobiliàries</i>	119	124	6.568	6.606	4,2%	0,6%	1,8%	1,9%
<i>Educació</i>	119	122	4.996	4.978	2,5%	-0,4%	2,4%	2,5%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	133	118	6.319	5.908	-11,3%	-6,5%	2,1%	2,0%
<i>Activitats jurídiques i de comptabilitat</i>	95	93	6.308	6.247	-2,1%	-1,0%	1,5%	1,5%
<i>Activitats sanitàries</i>	88	86	4.877	4.912	-2,3%	0,7%	1,8%	1,8%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	93	83	4.386	4.198	-10,8%	-4,3%	2,1%	2,0%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	77	75	2.915	2.876	-2,6%	-1,3%	2,6%	2,6%
<i>Llars que ocupen personal domèstic</i>	45	57	4.174	4.327	26,7%	3,7%	1,1%	1,3%
<i>Productes metàl·lics, exc. maquinària</i>	54	51	3.920	3.629	-5,6%	-7,4%	1,4%	1,4%

	Garraf		Província		Variació 2011-2012		Pes Garraf/ Província	
	2011	2012	2011	2012	Garraf	Província	2011	2012
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	31.396	29.816	2.195.015	2.112.892	-5,0%	-3,7%	1,4%	1,4%
Assalariats	21.645	20.175	1.822.099	1.747.474	-6,8%	-4,1%	1,2%	1,2%
Autònoms	9.751	9.641	372.916	365.418	-1,1%	-2,0%	2,6%	2,6%
15 Principals sectors d'activitat	22.393	21.046	1.302.509	1.252.832	-6,0%	-3,8%	1,7%	1,7%
Comerç detall, exc. vehicles motor	4.470	4.210	237.434	232.364	-5,8%	-2,1%	1,9%	1,8%
Serveis de menjar i begudes	3.284	3.140	123.699	122.001	-4,4%	-1,4%	2,7%	2,6%
Activitats sanitàries	1.674	1.733	128.459	129.136	3,5%	0,5%	1,3%	1,3%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	1.738	1.609	121.236	115.528	-7,4%	-4,7%	1,4%	1,4%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	1.630	1.607	155.107	148.423	-1,4%	-4,3%	1,1%	1,1%
Activitats especialitzades construcció	1.713	1.451	88.429	76.637	-15,3%	-13,3%	1,9%	1,9%
Educació	1.432	1.418	119.018	115.064	-1,0%	-3,3%	1,2%	1,2%
Transport terrestre i per canonades	1.031	965	75.585	71.736	-6,4%	-5,1%	1,4%	1,3%
Altres activitats de serveis personals	968	912	40.460	39.488	-5,8%	-2,4%	2,4%	2,3%
Construcció d'immobles	926	758	39.479	32.305	-18,1%	-18,2%	2,3%	2,3%
Serveis a edificis i de jardineria	1.058	746	72.978	71.659	-29,5%	-1,8%	1,4%	1,0%
Serveis d'allotjament	724	745	20.442	20.211	2,9%	-1,1%	3,5%	3,7%
Materials i equips elèctrics	651	611	12.413	11.324	-6,1%	-8,8%	5,2%	5,4%
Serveis socials sense allotjament	564	597	22.709	22.589	5,9%	-0,5%	2,5%	2,6%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	530	544	45.061	44.367	2,6%	-1,5%	1,2%	1,2%
Agricultura	94	91	8.201	7.896	-3,2%	-3,7%	1,1%	1,2%
Indústria	4.180	3.899	348.455	329.386	-6,7%	-5,5%	1,2%	1,2%
Construcció	2.892	2.433	136.531	115.706	-15,9%	-15,3%	2,1%	2,1%
Serveis	24.230	23.393	1.701.828	1.659.904	-3,5%	-2,5%	1,4%	1,4%
Sectors clau	12.261	11.332	834.678	785.982	-7,6%	-5,8%	1,5%	1,4%
Sectors estratègics	3.261	3.363	358.757	353.585	3,1%	-1,4%	0,9%	1,0%
Sectors impulsors	9.291	8.716	501.538	488.823	-6,2%	-2,5%	1,9%	1,8%
Sectors independents	6.583	6.405	500.042	484.502	-2,7%	-3,1%	1,3%	1,3%
Activitats d'alt contingut tecnològic²	1.717	1.605	181.738	175.556	-6,5%	-3,4%	0,9%	0,9%
Ind. Tecnologia alta	39	37	25.047	23.655	-5,1%	-5,6%	0,2%	0,2%
Ind. Tecnologia mitjana-alta	1.561	1.437	93.904	89.718	-7,9%	-4,5%	1,7%	1,6%
Ind. Tecnologia mitjana-baixa	1.054	938	74.488	69.164	-11,0%	-7,1%	1,4%	1,4%
Ind. Tecnologia baixa	562	562	98.592	92.532	0,0%	-6,1%	0,6%	0,6%
Serveis basats en el coneixement	4.558	4.640	542.938	531.346	1,8%	-2,1%	0,8%	0,9%
Serveis de tecnologia alta-punta	117	131	62.787	62.183	12,0%	-1,0%	0,2%	0,2%
Serveis no basats en el coneixement	12.121	11.148	873.803	845.740	-8,0%	-3,2%	1,4%	1,3%
Aturats registrats	13.267	13.946	454.961	481.112	5,1%	5,7%	2,9%	2,9%
Homes	6.678	6.891	235.422	244.045	3,2%	3,7%	2,8%	2,8%
Dones	6.589	7.055	219.539	237.067	7,1%	8,0%	3,0%	3,0%
Nacionals	10.934	11.730	361.233	390.882	7,3%	8,2%	3,0%	3,0%
Estrangers	2.333	2.216	93.728	90.230	-5,0%	-3,7%	2,5%	2,5%
Agricultura	127	172	4.077	4.703	35,4%	15,4%	3,1%	3,7%
Indústria	1.553	1.606	74.866	77.178	3,4%	3,1%	2,1%	2,1%
Construcció	2.331	2.167	69.896	68.833	-7,0%	-1,5%	3,3%	3,1%
Serveis	8.620	9.446	282.776	307.841	9,6%	8,9%	3,0%	3,1%
Sense ocupació anterior	636	555	23.346	22.557	-12,7%	-3,4%	2,7%	2,5%
Població activa local estimada	79.725	78.649	2.938.514	2.902.357	-1,3%	-1,2%	2,7%	2,7%
Taxa d'atur registrat estimada	16,64%	17,73%	15,48%	16,58%	1,1pp	1,1pp	nc	nc
Homes	15,41%	16,27%	14,82%	15,68%	0,9pp	0,9pp	nc	nc
Dones	18,10%	19,44%	16,26%	17,62%	1,3pp	1,4pp	nc	nc
Nombre de contractes total	35.629	33.986	1.601.146	1.603.630	-4,6%	0,2%	2,2%	2,1%
Beneficiaris de prestacions	9.354	8.820	318.030	307.090	-5,7%	-3,4%	2,9%	2,9%
Taxa Cobertura Prestacions	74,06%	65,87%	73,68%	66,97%	-8,2pp	-6,7pp	nc	nc
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita ¹	11.518	11.579	14.802	15.301	0,5%	3,4%	nc	nc
% Llars amb banda ampla ²	68,0%	74,3%	67,2%	69,3%	6,3pp	2,1pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	39,9%	36,5%	38,2%	37,5%	-3,3pp	-0,6pp	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1000 hab>75 ¹	68	80	82	86	12,5	3,5	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	0,8	0,8	0,9	0,9	-0,4%	0,4%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES⁴								
Ingressos. Classificació econòmica	163.939	173.161	6.177.161	6.143.124	5,6%	-0,6%	2,7%	2,8%
Despeses. Classificació econòmica	157.796	163.028	6.140.789	6.079.298	3,3%	-1,0%	2,6%	2,7%
Deute viu	118.193	162.182	3.368.594	3.616.472	37,2%	7,4%	3,5%	4,5%

1. Dades dels anys 2010 i 2011. 2. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta. 3. Dades dels anys 2010 i 2011. Dades Província = Catalunya. 4. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable. Pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

MARESME

MARESME

La comarca del Maresme¹ té una superfície de 398,5 km², el 5,2% de la superfície de la província de Barcelona, i està integrada per 30 municipis que tenen una superfície mitjana de poc més de 13 km², la menor de la província. Mataró n'és la capital.

«La població estrangera disminueix per primera vegada en molts anys»

El Maresme és la quarta comarca més poblada de la província, per darrere del Barcelonès, el Vallès Occidental i el Baix Llobregat. Amb 436.487 habitants, en ella hi resideix el 7,9% de la **població** provincial. Durant l'últim any la població es manté pràcticament estable (només augmenta un 0,4%, 1.590 persones), igual que la mitjana provincial, fet que confirma la tendència d'estancament registrada el 2010 (1%) i el 2011 (0,9%). Aquest creixement resta lluny del creixement mitjà anual del 2,4% produït del 2000 al 2009, degut principalment a l'arribada de població immigrada. La població estacional mitjana estimada de l'any 2011, és a dir, el nombre de persones que hi ha a la comarca sigui perquè hi resideixen, hi treballen, hi estudien o perquè, sense tenir-hi la residència habitual, hi passen algun període de temps (vacances, estiu, caps de setmana, etc.) és de 440.796, un 101,4% de la població resident d'aquest any. Aquest percentatge és el segon més alt per darrere del Berguedà i és superior a la mitjana provincial (98,9%), fet que mostra la importància turística de la comarca.

El Maresme, amb una densitat de població de 1.095 habitants per km², ocupa el quart lloc després de les tres grans comarques metropolitanes: Barcelonès, Baix Llobregat i Vallès Occidental. Més de la meitat (16) dels municipis del Maresme no superen els deu mil habitants, tot i això, els que sí que ho fan concentren el 79% de la població i Mataró, la capital, el 28,4% (124.084). Del 2011 al 2012 la població augmenta en vint-i-quatre dels trenta municipis, destacant, per volum, els creixements de Tordera (344), Mataró (216), Tiana (178) i Arenys de Mar (167). En canvi, destaca la disminució de 165 habitants dels municipis de Calella i Premià de Mar.

Per grups d'edat, el 17,5% de la població comarcal és menor de 16 anys (per sobre del 16,4% provincial) i el 15,7% té 65 anys o més (per sota del 17,2% provincial). La població en edat de treballar aplega el 66,7% de la població, percentatge pràcticament igual que el provincial (66,5%). L'índex d'envelliment, o la relació de població de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys, és del 89,7 i es troba per sota del 104,9 provincial.

De 2002 a 2012 la població augmenta un 19%, increment superior al 13,2% provincial. L'augment més important es produeix en el tram de 0 a 14 anys (31,6%), seguit pel de 65 i més anys (29,2%) i el de 30 a 64 (28,3%). En canvi, la població de 15 a 29 anys disminueix un 16,3 (vegeu Gràfic 2).

El 12,2% (53.137) de la població comarcal és estrangera, percentatge inferior a la mitjana provincial (14,3%). Per primera vegada en molts anys la població nouvinguda disminueix (-2%, -1.087), reducció superior a la mitjana provincial (-0,2%) i que contrasta amb l'increment mitjà anual del 15,5% registrat durant l'última dècada (2000-2010). El rejuveniment de l'estructura poblacional és degut, en gran mesura, a l'arribada de població estrangera jove al llarg de l'última dècada. Així, el 77% de la població estrangera té entre 16 i 64 anys, gairebé dotze punts per sobre del 65,3% de la població autòctona. El 80,2% dels estrangers són extracomunitaris i cinc nacionalitats n'apleguen la meitat: marroquina (30,1%), gambiana (5,7%), italiana (5,1%), xinesa (4,9%) i senegalesa (4,4%). Cal destacar que gairebé la meitat de la població estrangera prové del continent africà (43,9%) i que la major part de la seva disminució s'explica per la reducció dels estrangers d'origen llatinoamericà.

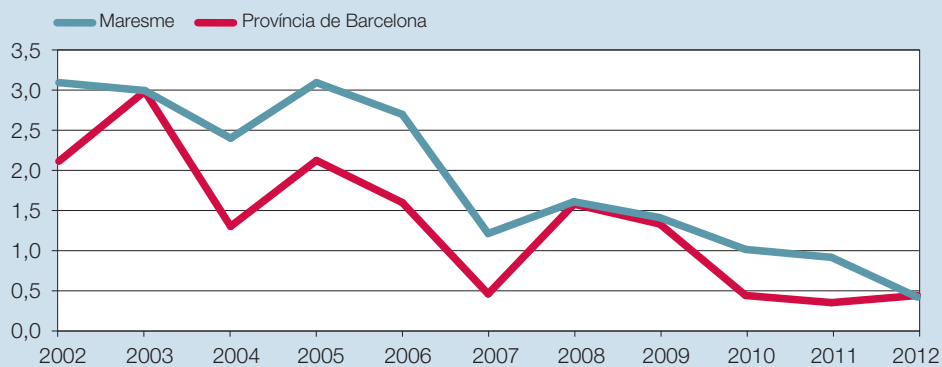
El nombre de maresmenys residents a l'estranger augmenta un 9,1% el 2012, fins arribar als 6.441, l'1,5% de la població comarcal.

1. Per a més detall vegeu el Recull Estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2002-2012

(en percentatge)

Gràfic 1

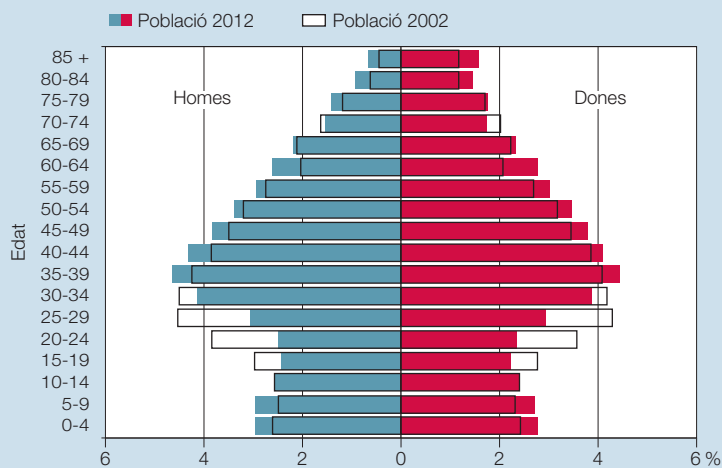

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Piràmide d'edats del Maresme, 2002-2012

(en percentatge)

Gràfic 2

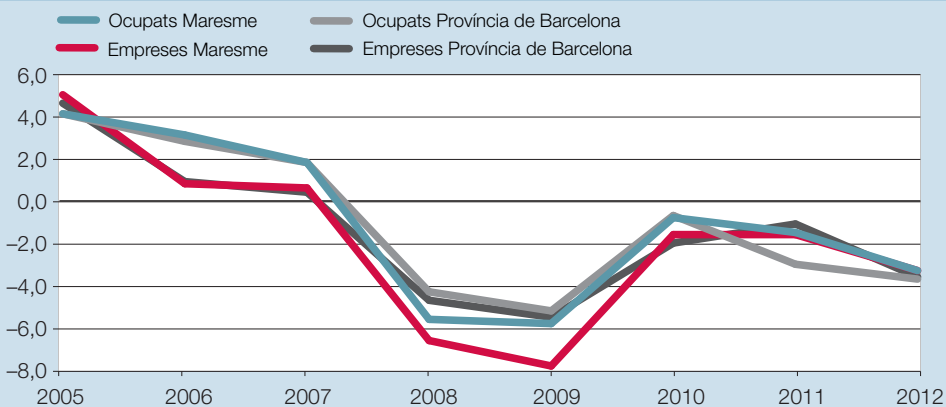

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2012

(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

**«El 2012 la comarca registra la segona menor disminució d'ocupació,
per darrere de la d'Osona»**

A finals del 2012 hi ha 11.062 **empreses** al Maresme, el 6,4% de les empreses de la província i un 3,3% menys que l'any anterior continuant, així, amb la tendència decreixent iniciada el 2008. El teixit empresarial de la comarca continua sent força atomitzat: el 79,1% de les empreses tenen menys de 5 treballadors, la tercera comarca amb un major percentatge de microempreses, el 19,1% entre 6 i 50, l'1,6 entre 51 i 250 i només un 0,2% de les empreses en tenen més de 250. La dimensió mitjana és de 7 treballadors assalariats per empresa, per dessota del conjunt provincial (10,2).

El 12,9% de les empreses de la comarca són industrials, la tercera proporció més baixa per darrere del Barcelonès i el Garraf, mentre que el 77,4% són de serveis, la tercera comarca amb major proporció, també per darrere del Barcelonès i el Garraf. El 9,4% pertanyen a la construcció. La variació interanual mostra pèrdues d'empreses dels tres sectors: -6,2% les empreses industrials, -13,9% les de la construcció i -1,3% les de serveis. Les empreses agrícoles (0,3% del total) baixen de 38 a 35. El 29,8% de les empreses es troben a Mataró.

Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics) sis empreses facturen més de cent milions d'euros. Les empreses líders en facturació el 2011 pertanyen principalment al sector del comerç i a la indústria manufacturera, sobretot la farmacèutica i la tèxtil. Destaquen Bioibèrica, Laboratorios Hartmann, Punt Roma, DB Apparel Spain i Generos de Punto Victrix, entre d'altres. Tot i així, l'empresa Grup Serhs, que pertany al sector de la consultoria i gestió empresarial, és la que presenta la facturació més elevada. El 57,5% de les 200 primeres empreses són exportadores i/o importadores.

El 2012 l'**ocupació** a la comarca es redueix un 3,3%, quedant la xifra en 110.834 llocs de treball, el 5,2% de la província. Aquesta pèrdua d'ocupació, la cinquena consecutiva, és superior a la registrada els dos anys anteriors, 2010 (-0,8%) i 2011 (-1,5%). Tanmateix, se situa lleugerament per sota de la reducció mitjana provincial (-3,7%) i és la segona més baixa de la província per darrere de la d'Osona (-2,1%). La reducció d'ocupació es produeix tant entre el treball assalariat (-3,7%), com entre l'autònom (-2,3%). La microempresa ofereix el 22% dels llocs de treball assalariat i la petita empresa el 38,2%, valors situats per damunt de la mitjana provincial. Sobresurt la pèrdua interanual d'assalariats en la mitjana empresa (-7,8%) i l'augment en la gran empresa (3,8%).

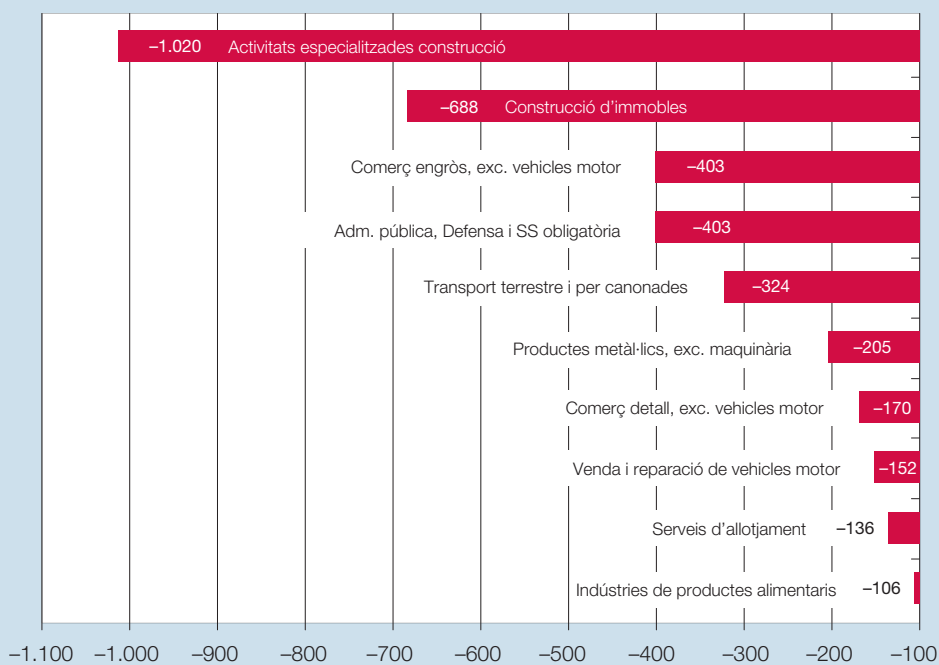
El pes de l'ocupació per grans sectors d'activitat és semblant al provincial. Així, l'agricultura aplega el 0,8% dels llocs de treball, la construcció el 7,1% i els serveis el 76%, el tercer percentatge més alt després del Barcelonès i el Garraf. La indústria agrupa el 16,1% de l'ocupació (el tercer valor més baix també per darrere del Barcelonès i el Garraf), però els subsectors del tèxtil i la confecció representen més del 20% del total provincial. Interanualment, tots els sectors perden ocupació, sobretot la construcció (-18,4%), seguida de l'agricultura (-5,6%), la indústria (-2,5%) i els serveis (-1,7%).

Dels 15 principals subsectors per nombre d'ocupats a la comarca, destaca la destrucció d'ocupació en la *construcció d'immobles* (-23,4%) i en les *activitats especialitzades en la construcció* (-16,5%) i també, tot i que molt més moderadament, de dos sectors tradicionals de la comarca: *confecció de peces de vestir* (-2,3%) i *indústries tèxtils* (-3,9%). Per contra, es crea ocupació en subsectors terciaris com els *serveis socials amb allotjament* (5,9%) i les *activitats sanitàries* (1,2%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu gràfics 4 i 5), les pèrdues es concentren en les *activitats especialitzades en la construcció* (-1.020), *construcció d'immobles* (-688), *comerç a l'engròs* (-403) i *administració pública* (-403). Per contra, els principals guanys absoluts provenen dels sectors d'*indústries químiques* (275), *serveis socials amb allotjament* (218) i *activitats sanitàries* (123).

Mataró aplega el 32,8% dels llocs de treball de la comarca i, també, un quart de la pèrdua interanual d'ocupats (-1.038). També destaquen les pèrdues d'ocupació d'El Masnou (-278), Pineda de Mar (-240) i Vilassar de Mar (-203). D'altra banda, els augments d'ocupació es produeixen a Arenys de Munt (109), Teià (78) i Cabriels (66).

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Maresme, 2012 (en nombres absoluts)

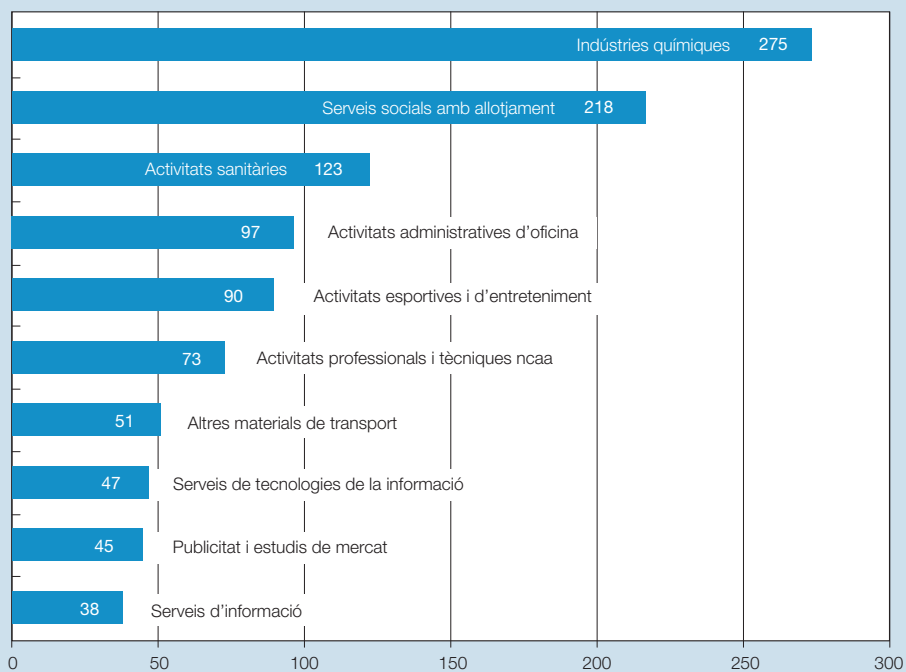
Gràfic 4

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Maresme, 2012 (en nombres absoluts)

Gràfic 5

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

El 6,2% de l'ocupació assalariada de la comarca pertany al conjunt d'activitats d'alt contingut tecnològic (*indústria de tecnologia alta, indústria de tecnologia mitjana-alta i serveis de tecnologia alta-punta*), el tercer percentatge més baix de les onze comarques i inferior al 10% provincial. El Maresme, juntament amb el Berguedà, és una de les dues comarques on les activitats d'alt contingut tecnològic augmenten aquest últim any (6,7%), fet que contrasta tant amb la reducció provincial (-3,4%) com amb la reducció de l'ocupació assalariada total de la comarca (-3,7%).

Afegint a aquestes activitats l'ocupació en serveis basats en el coneixement, del 29,1%, s'obté que el conjunt d'activitats que configuren l'economia del coneixement en sentit ampli (alt contingut tecnològic i serveis basats en el coneixement) ofereix el 35,3% de l'ocupació assalariada comarcal, per sota del 40,5% de mitjana provincial. La seva ocupació s'incrementa en el darrer any (1,8%), mentre que al conjunt provincial disminueix un 2,5%.

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva mostra una concentració d'ocupació en sectors d'activitat clau, amb un elevat efecte arrossegador o de dispersió sobre altres sectors i una alta capacitat de ser arrossegats o d'absorció per altres sectors. Així, el 38,1% dels llocs de treball de la comarca pertanyen a aquests sectors (majoritàriament *construcció i comerç i reparacions*), davant del 37,2% de la província. El pes de l'ocupació en sectors impulsors, aquells amb un elevat poder arrossegador però poca capacitat de ser arrossegats, també està per sobre a la comarca (30%) que a la província (23,1%). Per contra, l'ocupació en els sectors estratègics, aquells amb elevada capacitat d'absorció per altres sectors però no d'arrossegament és del 9,4%, per dessota del pes que té a la província, del 16,7%. Els sectors independents, amb escassa capacitat d'absorció i d'arrossegament, concentren el 22,5% de l'ocupació, semblant al percentatge registrat a la província (22,9%).

«El Maresme registra la tercera taxa d'atur més alta de la província a final del 2012»

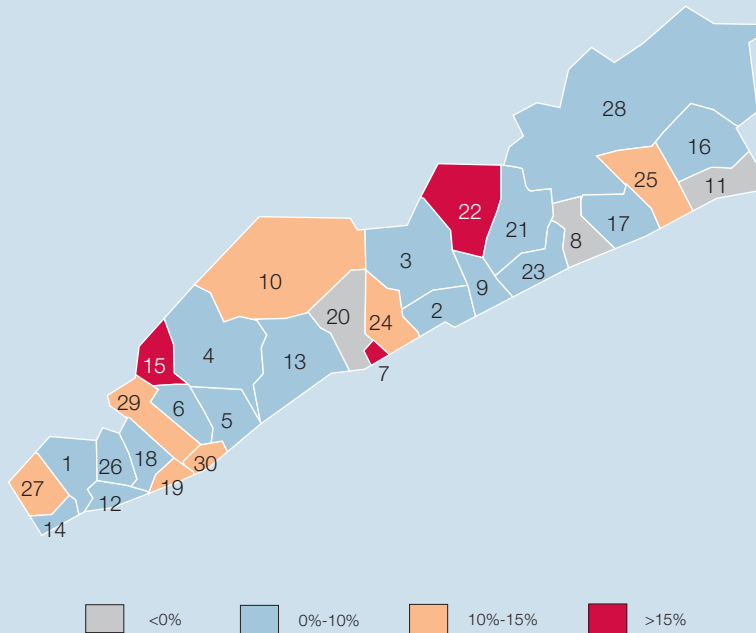
L'atur augmenta un 5,8% l'any 2012, increment similar al del conjunt provincial i molt inferior al produït el 2011 (10,1%), el 2009 (31,7%) i 2008 (49,3%) i que contrasta amb la reducció del 2010 (-0,3%). A final del 2012 hi ha 40.754 persones aturades, el 8,5% de l'atur de la província. La taxa d'atur és del 17,9%, la tercera més elevada de la província i per damunt de la taxa provincial, que és del 16,6%.

D'entre els municipis amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal (vegeu mapes), sobresurten amb una taxa superior al 20%: Pineda de Mar (23,8%), Mataró (22%) i Tordera (21,4%). Per contra, Teià, Cabrera de Mar, Alella i Cabrils registren taxes d'atur inferiors al 10%. Interanualment, destaquen els augments d'aturats a Òrrius (31,7%), Sant Iscle de Vallalta (22,5%) i Caldes d'Estrac (21,3%). L'única disminució rellevant es produeix a Calella (-4,2%).

El nombre d'aturats és pràcticament igual al d'aturades, tanmateix, la taxa d'atur femenina (19,3%) és clarament superior a la masculina (16,6%). Per edats, el 6% de l'atur es registra en els menors de 25 anys, la comarca amb menor proporció d'aturats en aquest grup d'edat conjuntament amb el Barcelonès. El 47,4% en els de 25 a 44 anys i el 46,6% restant en els majors de 45 anys. Interanualment, el nombre d'aturats disminueix en els grups d'edat menors de 34 anys, especialment en els de 20 a 24 anys (-13,6%). Per contra, els aturats de 45 a 59 anys augmenten per sobre del 10%. Per sectors d'activitat econòmica, el 61,1% dels aturats pertanyen als serveis, el 17,2% a la indústria, el 15% a la construcció i l'1,9% al sector agrícola. El 4,9% restant són aturats sense ocupació anterior (SOA). Interanualment, només disminueixen mínimament els aturats del sector de la construcció (-0,3%), mentre que augmenten els dels altres sectors, sobretot l'agrícola (13,7%) i el dels serveis (8,8%).

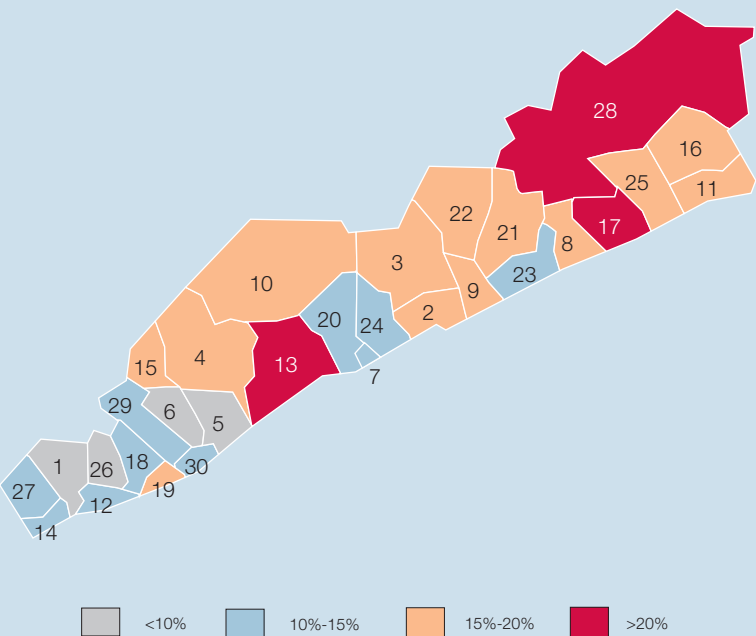
L'atur augmenta en tots els nivells formatius, excepte en els que tenen *estudis primaris incomplets* (-3,9%). Sobresurt l'augment d'aturats *universitaris de segon i tercer cicle* (27,8%), seguit pels *tècnics-professionals superiors* (15,1%) i els *universitaris de primer cicle* (15,1%). En nombres absoluts el principal increment es produeix al grup que té *estudis generals* (935), que és on pertanyen la majoria dels aturats (62,8%).

Variació dels aturats registrats

- 1 Alella
- 2 Arenys de Mar
- 3 Arenys de Munt
- 4 Argentona
- 5 Cabrera de Mar
- 6 Cabriels
- 7 Caldes d'Estrac
- 8 Calella
- 9 Canet de Mar
- 10 Dosrius
- 11 Malgrat de Mar
- 12 Masnou (El)
- 13 Mataró
- 14 Montgat
- 15 Òrrius
- 16 Palafolls
- 17 Pineda de Mar
- 18 Premià de Dalt
- 19 Premià de Mar
- 20 Sant Andreu de Llavaneres
- 21 Sant Cebrià de Vallalta
- 22 Sant Iscle de Vallalta
- 23 Sant Pol de Mar
- 24 Sant Vicenç de Montalt
- 25 Santa Susanna
- 26 Teià
- 27 Tiana
- 28 Tordera
- 29 Vilassar de Dalt
- 30 Vilassar de Mar

Taxa d'atur registrat

El nombre d'aturats estrangers es manté, sent una de les tres comarques on no disminueix. A finals del 2012 en són 7.012, el 17,2% de l'atur comarcal, valor inferior al pes que tenen a la província (18,8%). Per contra, els aturats nacionals augmenten un 7%, arribant als 33.742 aturats.

A final del 2012 hi ha concedides 27.299 prestacions per desocupació, un 3,7% menys que l'any anterior. El percentatge de desocupats registrats que reben algun tipus de prestació, o taxa de cobertura, baixa del 77,4% el 2011 al 70,4% el 2012, però continua sent la taxa més alta de la província. El 50% són contributives, el 43,8% assistencials i el 6,2% de renda activa d'inserció.

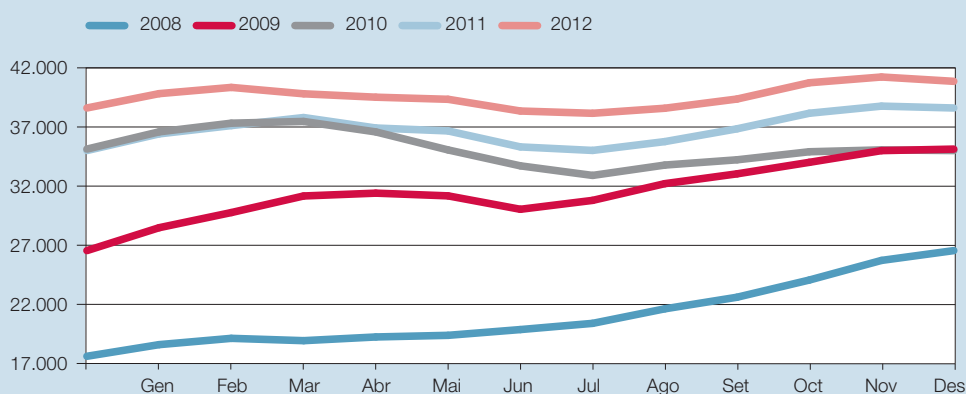
La **contractació laboral** augmenta un 4,7% el 2012, per sobre de l'increment provincial (0,2%) i l'any tanca amb 81.891 contractes formalitzats, el 5,1% del total de la província. La contractació disminueix un 21,8% entre els menors de 20 anys i un 6,7% entre els de 20 a 24 anys. Per contra, augmenta un 17,1% entre els majors de 45 anys i un 10,6% entre els de 30 a 44 anys. La contractació femenina augmenta un 11,3% respecte l'any anterior i representa gairebé la meitat del total (49,6%). En canvi, la masculina es redueix un 1,1%. Per sectors d'activitat, sobresurt la caiguda de contractes del sector de la construcció (-27,9%). També disminueixen en el sector industrial (-6,1%), mentre que augmenten en els serveis (9,4%). Cal destacar l'increment d'un 41,4% dels contractes indefinits, que passen a representar el 16,4% del total (quatre punts més que el 2011). Els contractes temporals es mantenen.

Quant a les **finances públiques**, durant l'exercici 2012 el pressupost inicial d'ingressos del conjunt dels municipis de la comarca puja un 4,1% respecte el 2011, mentre que les despeses augmenten un 1,3% i el deute viu un 10,6%. Per habitant, les despeses suposen 1.006 euros, amb 73 euros de despeses d'inversió, mentre que els ingressos corrents suposen 971 euros per habitant, xifres per sota de la mitjana provincial. El deute viu per habitant se situa en 746 euros, per sobre dels 651 euros de mitjana provincial, i d'entre els municipis de la comarca majors de deu mil habitants, només Mataró (1.037) i Tordera (1.125) superen el miler d'euros de deute per habitant el 2012. El deute viu representa el 115% dels ingressos corrents de Mataró, valor superior a la mitjana comarcal (77%), i a la provincial (64%). En aquesta relació deute viu / ingressos corrents també destaca pel seu alt percentatge el municipi de Tordera (122%).

Els indicadors oficials d'evolució **turística** de la comarca del Maresme per aquest any 2012 (vegeu Quadre 1), estableixen una oscil·lació cap a la baixa respecte l'any passat. La comarca pertany a la marca turística Costa Barcelona i presenta una oferta de 54.262 places d'allotjament turístic (un 47,9% del total de la província), amb una activitat turística molt centrada en les activitats de sol i platja, les activitats nàutiques i el turisme familiar. L'oferta de places hoteleres, però, té una lleugera tendència a la baixa. Per contra han augmentat un 8,7% les places de càmping. El nombre de viatgers en hotels han augmentat un 8%, així com el nombre de pernотacions, amb un augment del 5,6%. En canvi, els viatgers en càmpings han disminuït un 5,8%, tot i que les pernотacions s'han mantingut estables (1,1%). Pel que fa al turisme rural no es disposen de dades degut al baix nombre que representa, estadísticament, aquest tipologia d'establiment a la comarca. El grau d'ocupació hotelera ha baixat 2,1 punts percentuals i la de càmpings 6,6 punts. Aquest lleuger descens en els principals indicadors té una clara consonància amb el decreixement generalitzat a la província. Els pobles costaners del Maresme estan ben comunicats entre ells i la comarca és molt propera a la ciutat de Barcelona.

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats.
Maresme, 2008-2012 (en absolut)

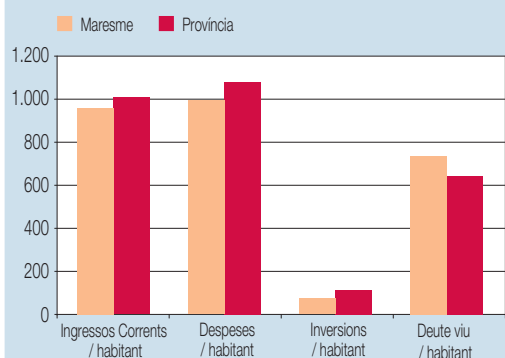
Gràfic 6

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques, 2012
(Ràtios Euros per habitant)

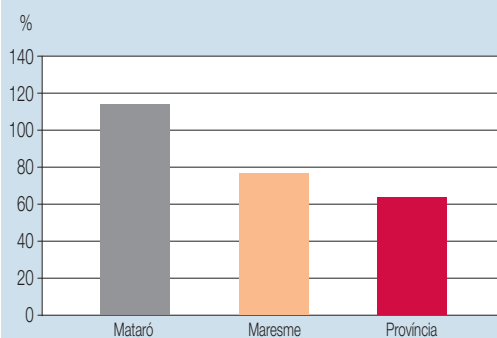
Gràfic 7

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Finances públiques, 2012
(Deute viu / Ingressos corrents, en %)

Gràfic 8

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Indicadors de l'activitat turística al Maresme, 2011 i 2012

Quadre 1

	Maresme			Prov. Barcelona*		
	2011	2012	Var. 11-12 (%)	2011	2012	Var. 11-12 (%)
Places en establiments hotelers	33.822	33.578	-0,7	64.493	64.150	-0,5
Places en càmpings	18.927	20.571	8,7	42.825	44.446	3,8
Places en establiments de turisme rural	144	113	-21,5	4.384	4.473	2,0
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	998,0	1077,6	8,0	2.890,6	3.014,4	4,3
Nombre de viatgers allotjats en càmpings (en milers)	252,2	237,5	-5,8	590,3	547,9	-7,2
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural (en milers)	n.d	n.d	n.d	96,7	75,2	-22,2
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	5.140,5	5.426,4	5,6	9.013,2	9.504,3	5,4
Nombre de pernотacions en càmpings (en milers)	1.100,9	1.113,5	1,1	2.319,7	2.428,5	4,7
Nombre de pernотacions en establiments de turisme rural (en milers)	n.d	n.d	n.d	285,7	233,4	-18,3
Grau d'ocupació hotelera (en %)	73,3	71,2	-2,1pp	60,4	59,8	-0,6pp
Grau d'ocupació en càmpings (en %)	55,7	49,1	-6,6pp	47,6	45,9	-1,7pp
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (en %)	n.d	n.d	n.d	20,6	16,4	-4,2pp

* Sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera. pp: punts percentuals

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

EL MARESME MARÍTIM

Mireia Ràfols, *directora de Promoció Econòmica de Ajuntament de Mataró*

Introducció

El Maresme té un litoral amb 48 km de costa i 37 de platges, 16 municipis costaners que acullen el 75% de la població comarcal i 5 ports amb més de 4.000 amarratges. L'associació Maresme Marítim neix amb la voluntat d'aprofitar al màxim els avantatges que aquest litoral pugui representar per a la comarca i sumar sinergies i col·laboracions públic-privades que permetin impulsar el sector marítim, posant en marxa accions que serveixin per dinamitzar l'economia i l'ocupació. Conformen l'associació Maresme Marítim: l'Ajuntament d'Arenys de Mar, l'Ajuntament de Mataró, l'Ajuntament i el port del Masnou, el Club Nàutic el Balís, el Consell Comarcal del Maresme, el Consorci de Promoció Turística Costa del Maresme, el Consorci del Port de Mataró, la Federació d'Associacions i Gremis Empresarials del Maresme (FAGEM), la Fundació Tecnocampus i, recentment, l'Ajuntament de Premià de Mar.

Antecedents

Mataró ha estat un dels màxims exponents de ciutat amb tradició industrial que no ha aprofitat els beneficis del seu front litoral. Aquesta situació comença a canviar de forma decidida l'any 2009 quan l'ajuntament encarrega un estudi en relació amb l'activitat econòmica i el possible aprofitament que es podia derivar del front marítim. Participen en aquest més de quaranta persones de la comarca que de manera desinteressada i també des dels seus àmbits de responsabilitat (tecnològic, de la salut, universitari, esportiu, etc.) aporten les seves idees. Les possibles línies de treball que es dibuixen fan referència als àmbits de la formació, empresarial, lúdic, esportiu, del coneixement, però sobretot posen de relleu el llarg recorregut que podria suposar per Mataró el tema marítim com a sector de preferent atenció.

Passat el temps, l'any 2010 des de l'Institut Municipal de Promoció Econòmica es proposa a la resta d'agents esmentats de la comarca sol·licitar un projecte conjunt com a «Maresme Marítim» al Servei d'Ocupació de Catalunya, en la seva convocatòria de projectes innovadors. Projecte que havia de permetre incidir en algunes de les línies de treball apuntades i donar respostes a nivell comarcal i sumant l'esforç públic i privat. Neix d'aquesta manera el clúster Maresme Marítim: embrió de la futura associació.

El primer període 2011-2012

Durant aquest període del projecte, es van proposar una sèrie d'objectius, en concret:

- Impulsar noves accions formatives i nous perfils professionals.
- Potenciar la indústria marítima de construcció, manteniment, reparació i reformes d'embarcacions.
- Fomentar la creació d'empreses i ocupació en tots els vessants marítims, esportius, formatius i de lleure.
- Fomentar noves fórmules empresarials lligades a la indústria marítima, al món del mar i, en concret, a la pesca.
- Promoure noves activitats que interrelacionin la indústria, els serveis a les empreses i les persones, el turisme, els esports, el lleure, la salut i el benestar.
- Ajudar a la internacionalització de les activitats empresarials, esportives, tecnològiques, etc. desenvolupades pel sector marítim del Maresme.
- Promoure la cooperació i l'intercanvi de coneixements amb d'altres clústers del sector marítim i d'altres ports i fronts marítims, especialment de la Mediterrània.
- Crear un observatori amb indicadors de seguiment de l'estructura i conjuntura de les activitats marítimes del Maresme.

En aquest període podríem destacar tres valors de gran importància per al projecte:

1. L'anàlisi i el coneixement. Durant aquests mesos es va poder aprofundir en els déficits formatius en general del sector marítim, no només a la comarca, sinó al país. Vàrem obtenir una anàlisi acurada de qui conforma l'actual clúster marítim a la comarca, la seva aportació al PIB, el volum de negoci generat, el global de llocs de treball que es creen i d'altres

dades importants com a punt de partida per muntar un dispositiu de creixement. També disposem d'un estudi de *smart ports* que proposa solucions d'impacte per a la millora de l'eficiència energètica dels ports. Així mateix destaca una anàlisi sobre la integració dels ports a les ciutats, tema transversal que té com a eix central donar a conèixer el port com un espai ciutadà més, amb tots els avantatges de dinamització comercial i turística que pot significar. En definitiva, aquesta fase d'aprofundiment en ser conscients del potencial del que teníem entre mans era bàsica i una bona excusa per conèixer els principals actors del tema.

2. La cohesió entre els agents. Aquest va ser un moment transcendent per determinar les sinergies i les complementarietats, per ser ambiciosos en els objectius i generosos en els lideratges. Els municipis teixírem complicats, els ports van trobar punts de treball conjunts i tots, ens públics i privats, vàrem arribar a la conclusió que calia formalitzar aquest objectiu en una associació. Va ser el moment també de començar a visualitzar la feina feta, amb unes jornades al desembre de 2011 i també amb el web maresmemaritim.org en què trobareu els estudis abans referits.
3. La xarxa. Era important, arribats a aquest punt, comptar amb suports externs, més enllà del Servei d'Ocupació de Catalunya i la pròpia Diputació de Barcelona. Entre moltes empreses, institucions i persones que des de la universitat, gabinets de consultoria, experts, etc. ens han donat suport des del principi, permeteu-me només que destaquï el generós suport del Fòrum Marítim Català, que des del primer moment varen creure en nosaltres i en el nostre potencial.

El segon període 2012-2013: «El Maresmés»

En aquest període hem tornat a rebre el suport del SOC per mitjà de la convocatòria de projectes innovadors. Aquesta vegada de mica en mica la iniciativa va perfilant temes més concrets i busca resultats més d'impacte real en el territori. Les propostes, actualment en desenvolupament, per aquest període les podríem resumir en quatre línies: una línia lligada a la pesca-turisme, liderada per l'Ajuntament d'Arenys i que té per objectiu possibilitar al sector de la pesca del Maresme una alternativa complementària a les seves rendes, mitjançant l'oferta d'activitats de caràcter turístic, educatiu, lúdic, cultural i gastronòmic. Una segona línia té per objectiu potenciar el turisme nàutic. Liderada per Port Balís, pretén sobretot ampliar l'estacionalitat de les activitats nàutiques, de vela i complementàries, ampliant i millorant el volum d'activitats desenvolupades pels clubs nàutics que gestionen les escoles de vela dels ports esportius del Maresme, conformant una oferta agregada. Les altres dues línies estan vinculades a la formació: des del Tecnocampus es lidera el disseny i la implantació de titulacions universitàries, oficials i pròpies, vinculades al mar i a la nàutica. El projecte parteix de l'anàlisi de l'actual oferta de graus i postgraus del sector a Europa i una part d'EUA, amb la voluntat d'extrapol·lar les millors experiències a la realitat catalana i poder treballar en alguna doble titulació. L'altra línia vinculada a la formació i liderada per Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Mataró és la que fa referència a perfils professionals emergents del sector marítim i nàutic al Maresme. L'objectiu és dotar la comarca d'un itinerari formatiu en el tema marítim, consolidant un oferta que permeti formar nous perfils professionals i treballar en l'adaptació dels que ja existeixen. Ambdós projectes de formació se sustenten en les necessitats reals del mercat, contrastades amb les empreses del sector.

Conclusions

Els resultats del clúster marítim del Maresme es van fent tangibles dia a dia. Més enllà dels projectes aquí descrits, cada un dels socis té el seu propi full de ruta on es contemplen d'altres fites que se sumen i complementen el projecte comú, com l'aquicultura a Arenys, o l'ampliació del port de Mataró. Cal destacar que aquest és un projecte coral i transversal on moltes persones hi han posat il·lusió i hores de treball; ser capaços de sumar-ne més encara, formarà part de l'èxit. El que és segur és que no hi ha pas enrere: el Maresme ha decidit aprofitar tot allò que el litoral ofereixi per desenvolupar activitats de valor que ajudin a crear riquesa i ocupació.

RECALL ESTADÍSTIC. MARESME

	Maresme		Província		Variació 2011-2012		Pes Maresme/ Província	
	2011	2012	2011	2012	Maresme	Província	2011	2012
ENTORN								
Nombre de municipis		30		311				9,6%
Superfície total (km²)		398,5		7.726,5				5,2%
Superfície mitjana municipal (km²)		13,3		24,8				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	434.897	436.487	5.529.099	5.552.050	0,4%	0,4%	7,9%	7,9%
Densitat (hab/km²)	1.091	1.095	716	719	0,4%	0,4%	nc	nc
Homes	216.248	216.555	2.715.628	2.722.394	0,1%	0,2%	8,0%	8,0%
Dones	218.649	219.932	2.813.471	2.829.656	0,6%	0,6%	7,8%	7,8%
Població de menys de 16 anys	75.648	76.568	896.296	908.243	1,2%	1,3%	8,4%	8,4%
Població potencialment activa (16-64)	292.372	291.216	3.697.168	3.691.461	-0,4%	-0,2%	7,9%	7,9%
Població de 65 anys i més	66.877	68.703	935.635	952.346	2,7%	1,8%	7,1%	7,2%
Població ETCA¹	436.288	440.796	5.416.222	5.468.249	1,0%	1,0%	8,1%	8,1%
Pob. resident a l'estranger	5.904	6.441	132.870	144.537	9,1%	8,8%	4,4%	4,5%
Índex de dependència global	48,7	49,9	49,5	50,4	2,3%	1,7%	nc	nc
Índex d'envelliment	88,4	89,7	104,4	104,9	1,5%	0,4%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	380.673	383.350	4.735.379	4.759.979	0,7%	0,5%	8,0%	8,1%
Nacionalitat estrangera	54.224	53.137	793.720	792.071	-2,0%	-0,2%	6,8%	6,7%
Taxa d'estrangeria total	12,5%	12,2%	14,4%	14,3%	-0,3pp	-0,1pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	10,0%	9,8%	11,3%	11,2%	-0,2pp	-0,1pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	10.596	10.486	133.400	133.316	-1,0%	-0,1%	7,9%	7,9%
Població potencialment activa (16-64)	41.989	40.941	644.358	641.643	-2,5%	-0,4%	6,5%	6,4%
Població de 65 anys i més	1.639	1.710	15.962	17.112	4,3%	7,2%	10,3%	10,0%
Àfrica	23.396	23.308	184.967	185.871	-0,4%	0,5%	12,6%	12,5%
Amèrica	14.479	13.513	296.587	282.325	-6,7%	-4,8%	4,9%	4,8%
Àsia	3.674	3.685	112.513	119.543	0,3%	6,2%	3,3%	3,1%
Europa	12.645	12.601	199.097	203.737	-0,3%	2,3%	6,4%	6,2%
Unió Europea	10.725	10.541	166.329	169.417	-1,7%	1,9%	6,4%	6,2%
Resta del món	30	30	556	595	0,0%	7,0%	5,4%	5,0%
5 principals nacionalitats (comarca)	26.783	26.678	236.474	239.203	-0,4%	1,2%	11,3%	11,2%
Marroc	16.004	16.001	141.193	141.636	0,0%	0,3%	11,3%	11,3%
Gàmbia	3.098	3.016	6.543	6.443	-2,6%	-1,5%	47,3%	46,8%
Itàlia	2.762	2.712	38.764	39.519	-1,8%	1,9%	7,1%	6,9%
Xina	2.610	2.612	38.987	40.514	0,1%	3,9%	6,7%	6,4%
Senegal	2.309	2.337	10.987	11.091	1,2%	0,9%	21,0%	21,1%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
Nombre d'empreses	11.437	11.062	178.049	171.657	-3,3%	-3,6%	6,4%	6,4%
Agricultura	38	35	704	693	-7,9%	-1,6%	5,4%	5,1%
Indústria	1.516	1.422	19.793	18.535	-6,2%	-6,4%	7,7%	7,7%
Construcció	1.209	1.041	16.756	14.416	-13,9%	-14,0%	7,2%	7,2%
Serveis	8.674	8.564	140.796	138.013	-1,3%	-2,0%	6,2%	6,2%
Dimensió mitjana	7,05	7,02	10,2	10,2	0,0	-0,1	nc	nc
Agricultura	3,9	3,5	3,4	3,2	-0,4	-0,2	nc	nc
Indústria	9,8	10,2	15,9	16,0	0,5	0,1	nc	nc
Construcció	4,1	3,4	5,3	5,0	-0,6	-0,3	nc	nc
Serveis	7,0	6,9	10,1	10,0	-0,1	-0,1	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	8.382	8.091	123.329	118.883	-3,5%	-3,6%	6,8%	6,8%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	1.934	1.908	27.948	27.398	-1,3%	-2,0%	6,9%	7,0%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	1.188	1.206	15.881	15.714	1,5%	-1,1%	7,5%	7,7%
<i>Comerç en gròs, exc. vehicles motor</i>	926	911	14.850	14.453	-1,6%	-2,7%	6,2%	6,3%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	723	646	9.650	8.374	-10,7%	-13,2%	7,5%	7,7%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	469	443	7.124	6.974	-5,5%	-2,1%	6,6%	6,4%
<i>Construcció d'immobles</i>	435	355	6.246	5.409	-18,4%	-13,4%	7,0%	6,6%
<i>Activitats immobiliàries</i>	351	346	6.568	6.606	-1,4%	0,6%	5,3%	5,2%
<i>Educació</i>	345	330	4.996	4.978	-4,3%	-0,4%	6,9%	6,6%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	359	324	6.319	5.908	-9,7%	-6,5%	5,7%	5,5%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	324	308	4.386	4.198	-4,9%	-4,3%	7,4%	7,3%
<i>Confecció de peces de vestir</i>	329	304	1.341	1.207	-7,6%	-10,0%	24,5%	25,2%
<i>Activitats jurídiques i de comptabilitat</i>	288	291	6.308	6.247	1,0%	-1,0%	4,6%	4,7%
<i>Activitats sanitàries</i>	258	279	4.877	4.912	8,1%	0,7%	5,3%	5,7%
<i>Productes metàl·lics, exc. maquinària</i>	230	220	3.920	3.629	-4,3%	-7,4%	5,9%	6,1%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	223	220	2.915	2.876	-1,3%	-1,3%	7,7%	7,6%

RECULL ESTADÍSTIC. MARESME (continuació)

	Maresme		Província		Variació 2011-2012		Pes Maresme/ Província	
	2011	2012	2011	2012	Maresme	Província	2011	2012
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	114.572	110.834	2.195.015	2.112.892	-3,3%	-3,7%	5,2%	5,2%
Assalariats	80.604	77.644	1.822.099	1.747.474	-3,7%	-4,1%	4,4%	4,4%
Autònoms	33.968	33.190	372.916	365.418	-2,3%	-2,0%	9,1%	9,1%
15 Principals sectors d'activitat	82.092	78.864	1.294.006	1.243.743	-3,9%	-3,9%	6,3%	6,3%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	14.757	14.587	237.434	232.364	-1,2%	-2,1%	6,2%	6,3%
<i>Activitats sanitàries</i>	10.269	10.392	128.459	129.136	1,2%	0,5%	8,0%	8,0%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	8.329	8.307	123.699	122.001	-0,3%	-1,4%	6,7%	6,8%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	8.609	8.206	155.107	148.423	-4,7%	-4,3%	5,6%	5,5%
<i>Educació</i>	5.553	5.488	119.018	115.064	-1,2%	-3,3%	4,7%	4,8%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	6.185	5.165	88.429	76.637	-16,5%	-13,3%	7,0%	6,7%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	4.985	4.582	121.236	115.528	-8,1%	-4,7%	4,1%	4,0%
<i>Serveis socials amb allotjament</i>	3.701	3.919	29.628	30.915	5,9%	4,3%	12,5%	12,7%
<i>Confecció de peces de vestir</i>	3.213	3.138	12.680	11.561	-2,3%	-8,8%	25,3%	27,1%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	3.416	3.092	75.585	71.736	-9,5%	-5,1%	4,5%	4,3%
<i>Indústries tèxtils</i>	2.653	2.550	15.031	14.057	-3,9%	-6,5%	17,7%	18,1%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	2.579	2.528	72.978	71.659	-2,0%	-1,8%	3,5%	3,5%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	2.551	2.458	40.460	39.488	-3,6%	-2,4%	6,3%	6,2%
<i>Construcció d'immobles</i>	2.937	2.249	39.479	32.305	-23,4%	-18,2%	7,4%	7,0%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	2.355	2.203	34.783	32.869	-6,5%	-5,5%	6,8%	6,7%
Agricultura	935	883	8.201	7.896	-5,6%	-3,7%	11,4%	11,2%
Indústria	18.273	17.822	348.455	329.386	-2,5%	-5,5%	5,2%	5,4%
Construcció	9.686	7.900	136.531	115.706	-18,4%	-15,3%	7,1%	6,8%
Serveis	85.678	84.229	1.701.828	1.659.904	-1,7%	-2,5%	5,0%	5,1%
Sectors clau	45.487	42.261	834.678	785.982	-7,1%	-5,8%	5,4%	5,4%
Sectors estratègics	10.319	10.440	358.757	353.585	1,2%	-1,4%	2,9%	3,0%
Sectors impulsors	33.658	33.232	501.538	488.823	-1,3%	-2,5%	6,7%	6,8%
Sectors independents	25.108	24.901	500.042	484.502	-0,8%	-3,1%	5,0%	5,1%
Activitats d'alt contingut tecnològic²	4.547	4.852	181.738	175.556	6,7%	-3,4%	2,5%	2,8%
Ind. Tecnologia alta	1.481	1.443	25.047	23.655	-2,6%	-5,6%	5,9%	6,1%
Ind. Tecnologia mitjana-alta	2.395	2.686	93.904	89.718	12,2%	-4,5%	2,6%	3,0%
Ind. Tecnologia mitjana-baixa	2.911	2.701	74.488	69.164	-7,2%	-7,1%	3,9%	3,9%
Ind. Tecnologia baixa	7.520	7.184	98.592	92.532	-4,5%	-6,1%	7,6%	7,8%
Serveis basats en el coneixement	22.417	22.593	542.938	531.346	0,8%	-2,1%	4,1%	4,3%
Serveis de tecnologia alta-punta	671	723	62.787	62.183	7,7%	-1,0%	1,1%	1,2%
Serveis no basats en el coneixement	38.309	36.817	873.803	845.740	-3,9%	-3,2%	4,4%	4,4%
Aturats registrats	38.533	40.754	454.961	481.112	5,8%	5,7%	8,5%	8,5%
Homes	19.822	20.407	235.422	244.045	3,0%	3,7%	8,4%	8,4%
Dones	18.711	20.347	219.539	237.067	8,7%	8,0%	8,5%	8,6%
Nacionals	31.524	33.742	361.233	390.882	7,0%	8,2%	8,7%	8,6%
Estrangers	7.009	7.012	93.728	90.230	0,0%	-3,7%	7,5%	7,8%
Agricultura	684	778	4.077	4.703	13,7%	15,4%	16,8%	16,5%
Indústria	6.966	7.000	74.866	77.178	0,5%	3,1%	9,3%	9,1%
Construcció	6.123	6.103	69.896	68.833	-0,3%	-1,5%	8,8%	8,9%
Serveis	22.873	24.896	282.776	307.841	8,8%	8,9%	8,1%	8,1%
Sense ocupació anterior	1.887	1.977	23.346	22.557	4,8%	-3,4%	8,1%	8,8%
Població activa local estimada	231.688	228.233	2.938.514	2.902.357	-1,5%	-1,2%	7,9%	7,8%
Taxa d'atur registrat estimada	16,63%	17,86%	15,48%	16,58%	1,2pp	1,1pp	nc	nc
Homes	15,74%	16,59%	14,82%	15,68%	0,8pp	0,9pp	nc	nc
Dones	17,69%	19,34%	16,26%	17,62%	1,6pp	1,4pp	nc	nc
Nombre de contractes total	78.226	81.891	1.601.146	1.603.630	4,7%	0,2%	4,9%	5,1%
Beneficiaris de prestacions	28.361	27.299	318.030	307.090	-3,7%	-3,4%	8,9%	8,9%
Taxa Cobertura Prestacions	77,39%	70,40%	73,68%	66,97%	-7,0pp	-6,7pp	nc	nc
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita ¹	14.200	14.606	14.802	15.301	2,9%	3,4%	nc	nc
% Llars amb banda ampla ³	69,9%	69,5%	67,2%	69,3%	-0,4pp	2,1pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	44,0%	43,9%	38,2%	37,5%	-0,1pp	-0,6pp	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1000 hab>75 ¹	140	152	82	86	12,1	3,5	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	1,0	1,0	0,9	0,9	-0,4%	0,4%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES⁴								
Ingressos. Classificació econòmica	440.162	458.358	6.177.161	6.143.124	4,1%	-0,6%	7,1%	7,5%
Despeses. Classificació econòmica	433.385	438.953	6.140.789	6.079.298	1,3%	-1,0%	7,1%	7,2%
Deute viu	294.511	325.760	3.368.594	3.616.472	10,6%	7,4%	8,7%	9,0%

1. Dades dels anys 2010 i 2011. 2. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta. 3. Dades dels anys 2010 i 2011. Dades Província = Catalunya. 4. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable. Pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

OSONA

OSONA

Osona¹ està integrada per 51 municipis, 48 pertanyen a la província de Barcelona i 3 a la de Girona. Vic n'és la capital. Amb una superfície de 1.260,2 km² (de 1.158 km² si s'exclouen els tres municipis de la província de Girona), representa el 15% de la superfície de la província de Barcelona.

«Osona és la tercera comarca amb una major proporció de població estrangera»

Amb 153.137 habitants Osona és la setena comarca barcelonina més poblada i en ella hi resideix el 2,8% de la població provincial. Durant l'últim any la població es manté pràcticament estable (només augmenta un 0,3%, 401 persones), igual que la mitjana provincial, fet que confirma la tendència d'estancament registrada el 2010 (0,7%) i 2011 (0,5%), i que queda lluny del creixement mitjà anual del 2,1% registrat del 2000 al 2009. La població estacional mitjana estimada de l'any 2011, és a dir, el nombre de persones que hi ha a la comarca sigui perquè hi resideixen, hi treballen, hi estudien o perquè, sense tenir-hi la residència habitual, hi passen algun període de temps (vacances, estiuatge, caps de setmana, etc.) és de 153.838, un 100,7% de la població resident d'aquest any.

Amb 132 hab./km² és la segona comarca amb menor densitat de població per darrere del Berguedà. Vic aplega el 26,9% (41.191) de la població comarcal, seguit de Manlleu amb el 13,3% (20.416) i Torelló amb el 9,1% (13.883). Vint-i-sis municipis incrementen població el 2012, destacant els creixements de Vic (291) i Santa Eulàlia de Riuprimer (76). Per contra, destaca la disminució de població de Centelles (-78), Sant Bartomeu del Grau (-55) i Torelló (-48).

Osona presenta una estructura de població relativament més jove que el conjunt de la província. El 18,1% de la població és menor de 16 anys (superior al 16,4% provincial) i el 16,7% és major de 65 anys (lleugerament inferior al 17,2% provincial). La població potencialment activa (16-64 anys) agrupa el 65,2% dels habitants, percentatge inferior al provincial (66,5%). La relació entre la població més gran i la més jove, o índex d'envelliment, mostra que la comarca, amb 92,3 persones de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys, està menys envellida que la mitjana provincial (104,9).

De 2002 a 2012 la població osonenca augmenta un 16,6%, increment superior al 13,2% provincial. L'augment es distribueix de manera diferent segons grans trams d'edat: creixement elevat en els trams de 0 a 14 anys (36,3%) i de 30 a 64 anys (28,1%), lleuger augment en el grup de 65 anys i més (7%) i disminució de la població de 15 a 29 anys (-13,3%) (vegeu Gràfic 2).

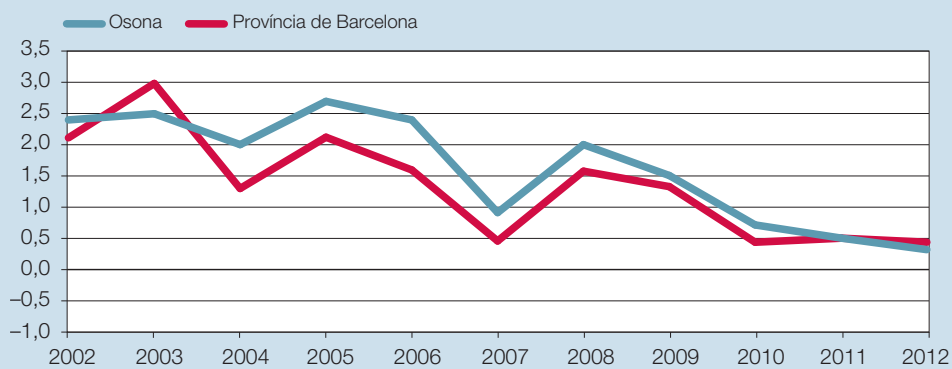
El 14,2% (21.813) de la població comarcal és estrangera, percentatge pràcticament igual al de la mitjana provincial (14,3%) i el tercer més elevat per darrere del Barcelonès i del Garraf. Si el 2011 la població estrangera disminuïa un 2,6%, el 2012 ho fa un 1,4%, fet que contrasta amb l'increment mitjà anual del 17,2% de l'última dècada (2000-2010). El rejuveniment de l'estructura poblacional és degut, en gran mesura, a l'arribada de població estrangera jove al llarg de l'última dècada. Així, el 72,3% de la població estrangera té entre 16 i 64 anys, molt per damunt del 64% de la població autòctona. El 85,3% dels estrangers són extracomunitaris. Les cinc primeres nacionalitats són la marroquina (46,3%), la ghanesa (7,9%), la romanesa (5,3%), la polonesa (4,1%) i la xinesa (3,9%). El 46,9% de la població estrangera resideix a Vic, i el 21,1% a Manlleu. Cal destacar que el 60,3% de la població estrangera prové del continent Africà.

El nombre d'osonenca residents a l'estranger augmenta un 13% el 2012, fins arribar als 1.682, l'1,1% de la població comarcal.

1. L'anàlisi de la comarca d'Osona es realitza sobre la base dels 48 municipis pertanyents a la província de Barcelona, els 3 municipis que pertanyen a la província de Girona (Espinelles, Vidrà i Viladrau) no s'han comptabilitzat en les estadístiques de l'Informe. Per a més detall vegeu el Recull estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2002-2012
(en percentatge)

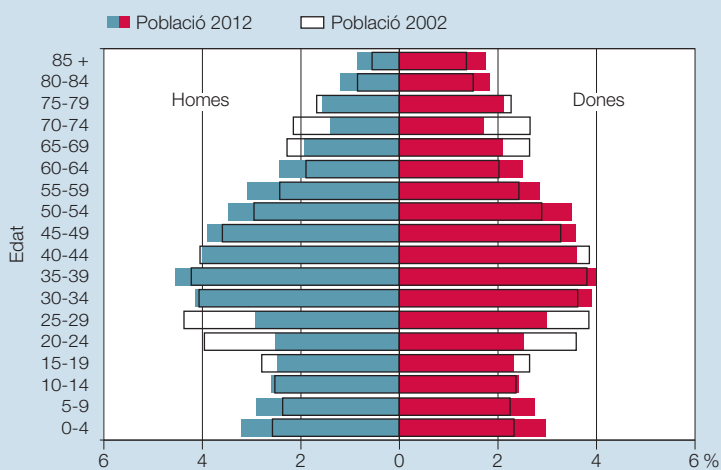
Gràfic 1

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Piràmide d'edats de l'Osona, 2002-2012
(en percentatge)

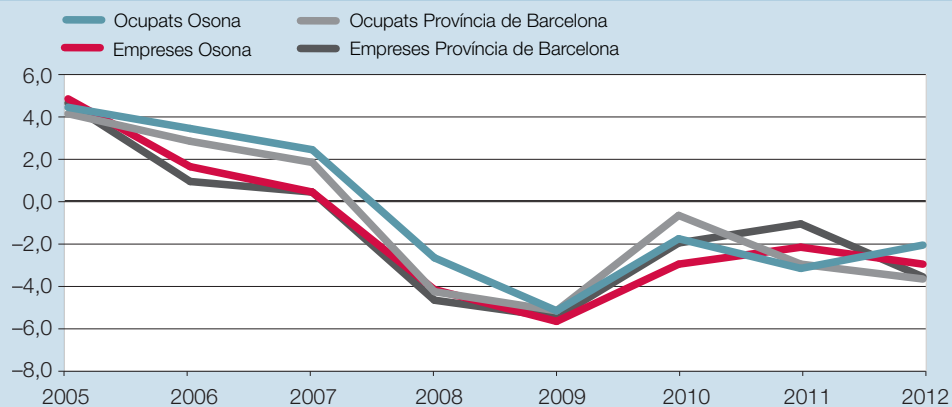
Gràfic 2

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2012
(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

**«Osona és la comarca on menys es redueix el treball assalariat
i l'única on augmenta el treball autònom el 2012»**

A final del 2012 el nombre d'**empreses** localitzades a Osona és de 5.395, el 3,1% de les empreses de la província i un 3% menys que un any enrere, la menor disminució de la província, conjuntament amb les de l'Alt Penedès i el Barcelonès. Aquest descens, però, supera el registrat el 2011 (-2,2%). L'estructura del teixit empresarial està fonamentada en la petita empresa, i específicament en la microempresa: el 78,3% de les empreses tenen menys de 5 treballadors, el 19,7% entre 6 i 50, l'1,9% entre 51 i 250 i el 0,1% més de 250. La dimensió mitjana és de 7,2 treballadors per empresa, inferior als 10,2 del conjunt provincial.

El percentatge d'empreses industrials (18,7%) i de la construcció (10,2%) és superior a la mitjana provincial (10,8% i 8,4% respectivament). Destaca la rellevància del sector agrícola, que engloba el 4,4% de les empreses existents, molt per sobre de la mitjana provincial (0,4%) i situa Osona com la comarca amb més empreses agrícoles (240), tant en nombres relatius com absoluts. Per contra, continua sent la comarca amb menor pes relatiu d'empreses de serveis (66,7% respecte el 80,4% provincial). La destrucció d'empreses ha afectat tots els sectors durant l'últim any. Les empreses de construcció són les que es redueixen més (-9,1%), però la caiguda és marcadament més lleu que a les altres comarques. Les empreses industrials també disminueixen menys a Osona (-3,2%) que al conjunt provincial (-6,4%). El 35,9% de les empreses es troben situades a Vic i el 10,8% a Manlleu. Durant l'últim any Vic perd 40 empreses i Manlleu 22. També destaca la destrucció d'empreses a Tona (-23), Torelló (-23), Centelles (-19) i Santa Maria del Corcó (-12). El municipi on augmenta més el nombre d'empreses és Folgueroles (8).

Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics) deu empreses facturen més de cent milions d'euros. El 54% de les 200 empreses osonenques que encapçalen la llista de facturació el 2011 són exportadores i/o importadores. Entre les primeres destaquen Corporación Metalúrgica Catalana (fabricació de metalls), Bon Preu Holding (comptabilitat, auditoria i assessoria) i Casa Tarradellas (elaboració de productes alimentaris), seguides per Patel (sacrifici de bestiar i conservació de carn), Càrnics Solà (Elaboració productes carnis) i Seidor (consultoria informàtica).

El 2012 es tanca amb 53.731 llocs de treball, un 2,1% menys que el 2011. Aquesta reducció d'**ocupació** és inferior a la del darrer any (-3,2%) i és la més baixa de les comarques barcelonines (-3,7% de mitjana). Cal destacar que Osona és la comarca on menys es redueix el treball assalariat (-3,3%) i l'única on augmenta el treball autònom (1,1%). El 59,1% de l'ocupació assalariada està ocupada en la petita empresa (21,1% fins a 5 treballadors i 38% de 6 a 50 treballadors), el 24,9% en la mitjana empresa i el 15,9% restant en la gran empresa. L'ocupació disminueix en la petita empresa, es manté en la mitjana i augmenta en la gran.

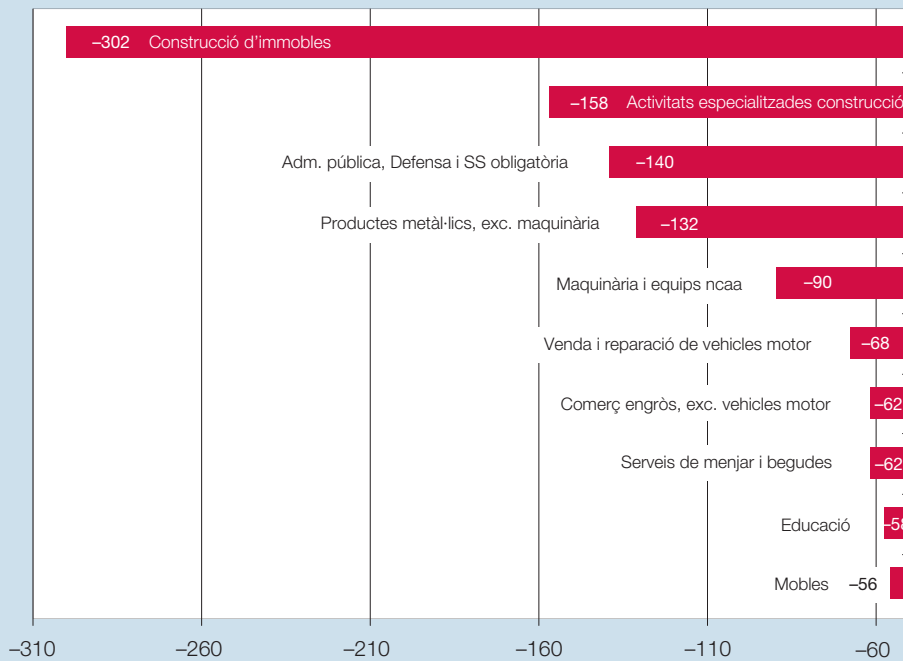
El sector industrial aplega el 31,4% dels llocs de treball, proporció que duplica la mitjana provincial (15,6%). Les activitats agrícoles ocupen el 3,6% de l'ocupació total, el segon percentatge més alt per darrere del Berguedà i molt per damunt de la mitjana provincial (0,4%). L'ocupació a la construcció (7,1%) és lleugerament superior a la provincial (5,5%). Per contra, l'ocupació en el sector dels serveis (57,9%) està molt per sota de la mitjana provincial (78,6%). Interanualment tots els sectors perden ocupació, però amb valors inferiors a les mitjanes provincials. De fet, la indústria i la construcció registren les menors pèrdues relatives d'ocupació de la província.

L'ocupació es redueix en dotze dels quinze principals subsectors, destacant la *construcció d'immobles* (-18,9%) i, en menor mesura, l'*administració pública* (-7,8%). Per contra, l'únic increment rellevant es registra en *indústries de productes alimentaris* (5,8%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu gràfics 4 i 5), les principals pèrdues d'ocupació es produeixen en la *construcció d'immobles* (-302), *activitats especialitzades en la construcció* (-158), *administració pública* (-140) i *productes metàl·lics* (-132). Els increments destacats es donen en les *indústries de productes alimentaris* (381) i els *serveis a edificis i de jardineria* (83).

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Osona, 2012

(en nombres absoluts)

Gràfic 4

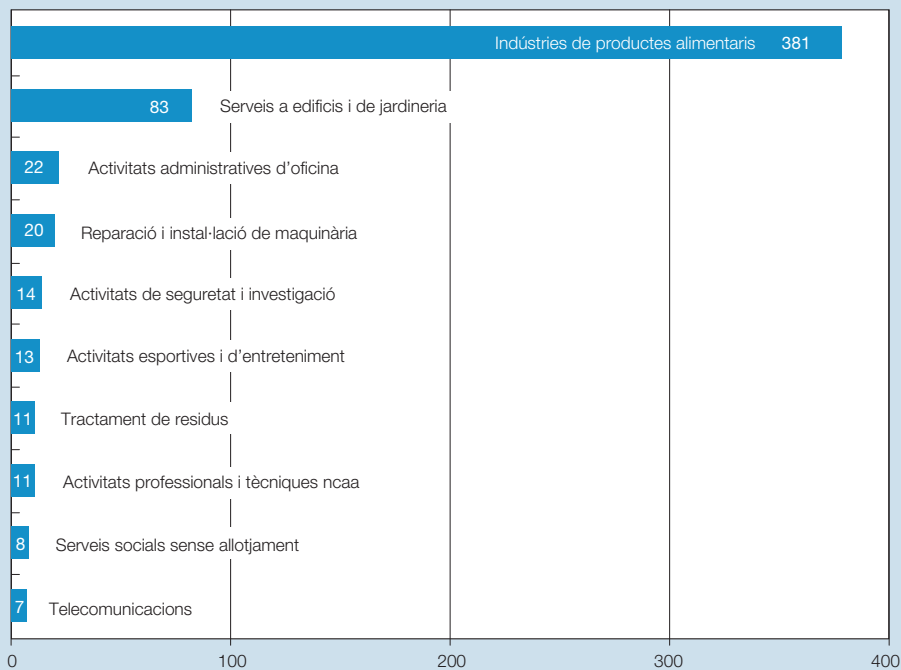

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Osona, 2012

(en nombres absoluts)

Gràfic 5

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

La capital comarcal, Vic, aplega el 35,7% dels ocupats i Manlleu el 9,1%. La variació interanual mostra una caiguda important a Torelló (-252, -6,6%), Manlleu (-196, -3,8%), Vic (-135, -0,7%), Tona (-91, -4,7%), Balenyà (-75, -6,8%) i Centelles (-75, -3,6%).

El 7,9% de l'ocupació assalariada de la comarca pertany al conjunt d'activitats d'alt contingut tecnològic (*indústria de tecnologia alta, indústria de tecnologia mitjana-alta i serveis de tecnologia alta-punta*), pes inferior al 10% provincial. L'evolució interanual és negativa (-4,4%), reducció superior a la provincial (-3,4%) i sensiblement major que la caiguda de l'ocupació assalariada total (-3,3%). Els *serveis de tecnologia punta* presenten un pes sobre l'ocupació comarcal molt inferior al pes que tenen a la província i la seva reducció interanual és superior. En canvi, els altres dos grups d'activitats presenten un pes i una reducció interanual semblants a les mitjanes provincials.

Afegint a aquestes activitats l'ocupació en serveis basats en el coneixement, del 19,7%, s'obté que el conjunt d'activitats que configuren l'economia del coneixement en sentit ampli (alt contingut tecnològic i serveis basats en el coneixement) ofereix el 27,5% de l'ocupació assalariada comarcal, per sota del 40,5% de mitjana provincial. La reducció de llocs de treball, del 2,5%, és igual a la provincial.

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva mostra una elevada concentració d'ocupació en sectors d'activitat clau, amb un elevat efecte arrossegador o de dispersió sobre altres sectors i una alta capacitat de ser arrossegats o d'absorció per altres sectors. Així, el 50,5% dels llocs de treball de la comarca pertanyen a aquests sectors (especialment *alimentació, begudes, tabac i comerç i reparacions*), davant del 37,2% de la província. En el mateix sentit, el pes de l'ocupació en sectors impulsors, aquells amb un elevat poder arrossegador però poca capacitat de ser arrossegats, està per sobre a la comarca (26,6%) que a la província (23,1%). Contràriament, els sectors estratègics, aquells amb elevada capacitat d'absorció per altres sectors però no d'arrossegament, estan menys presents a la comarca (6,5%) que a la província (16,7%), com també passa amb els sectors independents, amb escassa capacitat d'absorció i d'arrossegament, amb el 16,4% a la comarca i el 22,9% a la província.

«El 2012 Osona registra el menor increment de l'atur de les onze comarques barcelonines»

Osona és la comarca amb un menor creixement del nombre d'**aturats** (2,5%), clarament per sota de la mitjana provincial (5,7%). A final de 2012 hi ha 13.412 aturats, el 2,8% de l'atur provincial. La taxa d'atur comarcal és del 17,1%, per sobre de la de la província (16,6%).

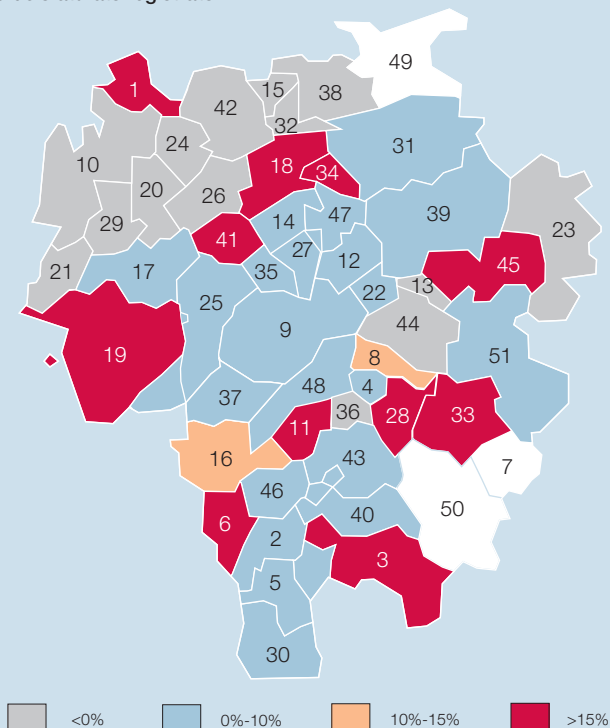
Els municipis (vegeu mapes) amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal són Manlleu (22,5%), Balenyà (21,4%), Sant Bartomeu del Grau (20%), Vic (19,1%), Torelló (18,3%) i Montesquiu (17,5%). Per contra, hi ha quinze municipis amb una taxa inferior al 10%, entre els quals es troben Gurb (7,4%) i Sant Boi de Lluçanès (7,3%). En relació a l'any anterior, l'atur es redueix en catorze dels quaranta-vuit municipis, tot i que les disminucions no són gaire rellevants en valors absoluts. Les més destacables són les de les Masies de Roda (-14; -25%) i Montesquiu (-12; -12,8%). Sobresurten els increments relatius de Sant Julià de Vilatorrada (20,7%) i Sant Vicenç de Torelló (16,8%).

Poc més de la meitat de les persones aturades són dones (51,2%). Cal destacar que la taxa d'atur femenina (19,4%) és significativament superior a la masculina (15,3%) i que els increments d'ambdós sexes són els menors de la província. Per edats, Osona és la comarca amb una major proporció d'aturats de més de 45 anys (47,9%) i amb una menor proporció d'entre 25 i 44 anys (45%). El 7,1% restant té menys de 25 anys. Interanualment, el nombre d'aturats disminueix en els grups d'edat inferiors a 34 anys, sobretot en el grup de menys de 20 anys (-25,7%) i en el de 20 a 24 (-19,8%). Els augments més importants es produeixen en el de 50 a 54 anys (13,1%) i el de 45 a 49 (12,2%).

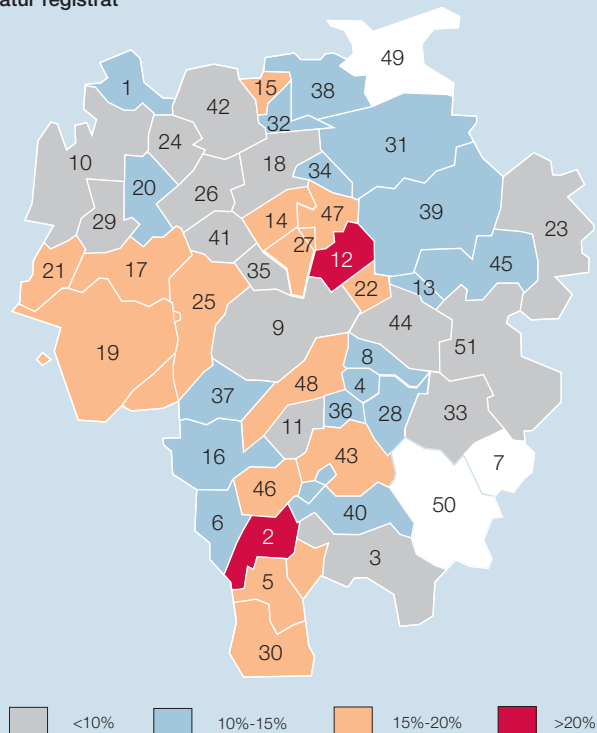
Atur registrat. Osona, 2012 (en percentatge)

Mapes

Variació dels aturats registrats

Taxa d'atur registrat

Nota: Espinelves, Vidrà i Viladrau, en color blanc, no pertanyen a la província de Barcelona, sinó a la de Girona

- 1 Alpens
- 2 Balenyà
- 3 Brull (El)
- 4 Calldetenes
- 5 Centelles
- 6 Collsuspina
- 7 Espinelves
- 8 Folgueroles
- 9 Gurb
- 10 Lluçà
- 11 Malla
- 12 Manlleu
- 13 Masies de Roda (Les)
- 14 Masies de Voltregà (Les)
- 15 Montesquiu
- 16 Muntanyola
- 17 Olost
- 18 Orís
- 19 Oristà
- 20 Perafita
- 21 Prats de Lluçanès
- 22 Roda de Ter
- 23 Rupit i Pruit
- 24 Sant Agustí de Lluçanès
- 25 Sant Bartomeu del Grau
- 26 Sant Boi de Lluçanès
- 27 Sant Hipòlit de Voltregà
- 28 Sant Julià de Vilatorrada
- 29 Sant Martí d'Albars
- 30 Sant Martí de Centelles
- 31 Sant Pere de Torelló
- 32 Sant Quirze de Besora
- 33 Sant Sadurní d'Osormort
- 34 Sant Vicenç de Torelló
- 35 Santa Cecília de Voltregà
- 36 Santa Eugènia de Berga
- 37 Santa Eulàlia de Riuprimer
- 38 Santa Maria de Besora
- 39 Santa Maria de Corcó
- 40 Seva
- 41 Sobremunt
- 42 Sora
- 43 Taradell
- 44 Tàvèrnoles
- 45 Tàvertet
- 46 Tona
- 47 Torelló
- 48 Vic
- 49 Vidrà
- 50 Viladrau
- 51 Vilanova de Sau

Per sectors d'activitat econòmica, destaca el pes de l'atur a la indústria (25,3%), el més elevat de la província, i el pes de l'atur al sector serveis, el més baix (50,6%). El 13,9% dels aturats pertanyen a la construcció, l'1,7% al sector agrícola i el 8,5% restant són aturats sense ocupació anterior (SOA). Respecte el 2011, destaca el manteniment de l'atur a la construcció i la disminució a la indústria (-0,6%), l'única comarca, juntament amb el Bages, on disminueix l'atur en aquest sector. L'agricultura presenta el menor increment provincial (1,8%), mentre que els serveis registren un augment moderat (5,8%). Per nivell formatiu, destaca la disminució d'aturats amb *estudis primaris incomplets* (-5%) o *complets* (-2,9%). Per contra, sobresurten els increments dels aturats *sense estudis* (22,6%) i els *tècnics-professionals superiors* (22,5%). Durant el 2012 els aturats estrangers disminueixen un 1,6%, i se situen en 3.762 aturats, el 28% dels aturats de la comarca, molt per sobre del pes que tenen a la província (18,8%). Els aturats autòctons augmenten un 4,2%, el menor augment de les onze comarques, i arriben als 9.650.

A final del 2012 hi ha concedides 8.607 prestacions per desocupació, un 4,5% menys que l'any anterior. El percentatge de desocupats registrats que reben algun tipus de prestació, o taxa de cobertura, baixa del 75,7% el 2011 al 70,2% el 2012. Tanmateix, continua sent la segona taxa més alta de la província. El 40,7% de les pensions són contributives, el 43,7% assistencials i el 6,6% de renda activa d'inserció.

La **contractació laboral** es redueix un 4,2% el 2012, tancant l'any amb 26.094 contractes formalitzats, l'1,6% del total provincial. La contractació masculina, el 54,2% del total, disminueix un 5% respecte el 2011, mentre que la femenina ho fa un 3,3%. La contractació cau en tots els grups d'edat excepte en els majors de 45 anys (6,9%). Per sector d'activitat, la contractació només augmenta lleugerament en el sector agrícola (6,9%). Cal destacar la reducció en la construcció (-21,2%). La contractació temporal, el 84,6% del total, cau un 6,8% mentre que la indefinida augmenta un 12,9%.

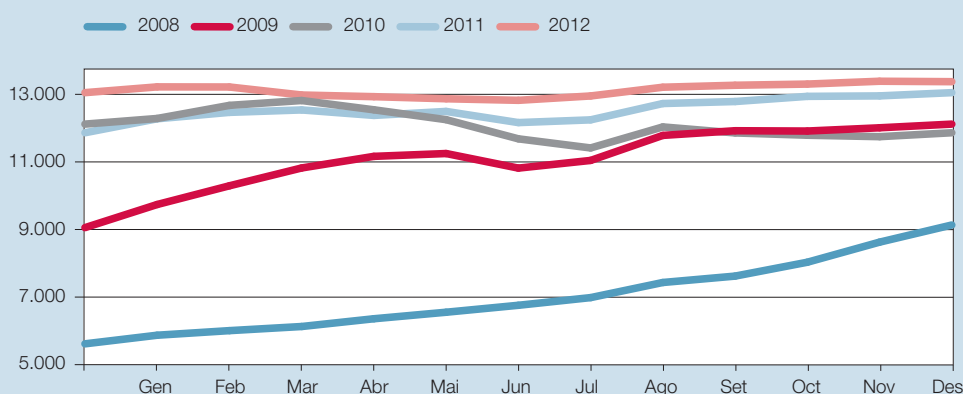
En relació a les **finances públiques**, el pressupost inicial de l'exercici 2012 del conjunt dels municipis de la comarca cau un 7,7% respecte el 2011 pel que fa als ingressos, mentre que les despeses es redueixen un 8% i el deute viu baixa un 7,3% (la caiguda més important de la província). Per habitant, les despeses suposen 973 euros, amb 90 euros de despeses d'inversió, mentre que els ingressos corrents suposen 903 euros per habitant, xifres per sota de la mitjana provincial. El deute viu per habitant se situa en 625 euros, una mica per sota dels 651 euros de mitjana provincial, i d'entre els municipis majors de 10 mil habitants de la comarca, només Vic supera el miler d'euros de deute per habitant el 2012. El deute viu representa el 107% dels ingressos corrents de Vic, valor superior a la mitjana comarcal (69%) i a la provincial (64%). En aquesta relació deute viu / ingressos corrents destaca pel seu alt percentatge el municipi de Manlleu (117%).

Els indicadors oficials d'evolució **turística** de la comarca d'Osona per aquest any 2012 (vegeu Quadre 1) estableixen una tendència generalitzada a la baixa respecte l'any anterior. La comarca pertany a la marca turística Paisatges Barcelona amb una oferta de 5.431 places en establiments turístics (un 4,8% respecte al total de la província), amb una activitat centrada en la ramaderia, la gastronomia i el turisme rural.

El nombre de viatgers en hotels ha augmentat un 11,7% i les seves pernoctacions un 2,5%, un clar augment respecte l'any passat. En canvi, el nombre de viatgers i pernoctacions en càmpings han baixat un 21,5% i un 25% respectivament, tal i com ha passat amb els viatgers i pernoctacions als establiments de turisme rural (-31,1% i -24,1%). El grau d'ocupació hotelera ha augmentat 3,1 punts percentuals mentre que l'ocupació en càmpings i en establiments de turisme rural ha disminuït 7,5 i 5,5 punts respectivament.

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats.
Osona, 2008-2012 (en absolut)

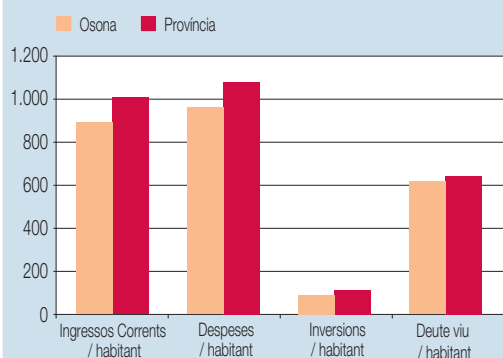
Gràfic 6

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques, 2012
(Ràtios Euros per habitant)

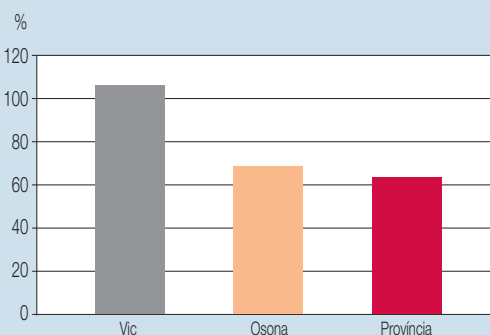
Gràfic 7

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Finances públiques, 2012
(Deute viu / Ingressos corrents, en %)

Gràfic 8

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Indicadors de l'activitat turística a l'Osona, 2011 i 2012

Quadre 1

	Osona			Prov. Barcelona*		
	2011	2012	Var. 11-12 (%)	2011	2012	Var. 11-12 (%)
Places en establiments hotelers	2.040	1.844	-9,6	64.493	64.150	-0,5
Places en càmpings	3.141	2.508	-20,2	42.825	44.446	3,8
Places en establiments de turisme rural	1.137	1.079	-5,1	4.384	4.473	2,0
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	114,6	128,0	11,7	2.890,6	3.014,4	4,3
Nombre de viatgers allotjats en càmpings (en milers)	48,9	38,4	-21,5	590,3	547,9	-7,2
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural (en milers)	27,3	18,8	-31,1	96,7	75,2	-22,2
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	202,2	207,2	2,5	9.013,2	9.504,3	5,4
Nombre de pernотacions en càmpings (en milers)	131,4	98,5	-25,0	2.319,7	2.428,5	4,7
Nombre de pernотacions en establiments de turisme rural (en milers)	78,5	59,6	-24,1	285,7	233,4	-18,3
Grau d'ocupació hotelera (en %)	30,5	33,6	3,1pp	60,4	59,8	-0,6pp
Grau d'ocupació en càmpings (en %)	60,9	53,4	-7,5pp	47,6	45,9	-1,7pp
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (en %)	23,7	18,2	-5,5pp	20,6	16,4	-4,2pp

* Sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera. pp: punts percentuals

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

IMPACTE ECONÒMIC DE L'ACTIVITAT TURÍSTICA A OSONA

Àlvar Garola, UPC-Gabinet d'Estudis Econòmics, Àngels García, Gabinet d'Estudis Econòmics

El model turístic d'Osona

El sector turístic d'Osona va néixer lligat a les tradicions estiuenques de la burgesia de Barcelona que, arran del descobriment d'aigües medicinals al segle XIX, va impulsar la transformació d'alguns municipis en viles termals. En paral·lel, la riquesa territorial i paisatgística de la comarca ha anat consolidant diverses ofertes turístiques, bàsicament localitzades a la capital i a les zones naturals que voregen tota la plana d'Osona, cadascuna amb una tipologia pròpia i diferenciada.

La capital, Vic, és el principal centre cultural, comercial i de restauració de la comarca, amb un ampli catàleg d'activitats que atrau especialment visitants que vénen a passar el dia. La variada gama d'espais naturals i paisatges que s'estenen per les terres altes, molt rurals, que envolten la Plana, han generat un model de turisme d'activitats de natura, i una oferta variada, on conviuen establiments rurals amb petits hotels i agències que organitzen activitats. Al voltant d'aquests atractius s'han desenvolupat nuclis turístics, sent el més emblemàtic el de Rupit.

Finalment, es manté l'oferta del Montseny, que resta molt lligada a l'evolució i perspectives del complex hotelier i esportiu del Montanyà, al municipi de Seva, i a les urbanitzacions de segona residència que hi ha a tota aquesta zona.

En definitiva, Osona ofereix una combinació de factors d'atracció emergents, de natura i cultura, que és precisament un dels principals valors diferenciadors per augmentar i segmentar la seva demanda respecte d'altres comarques amb ofertes més uniformes.

El pes econòmic de l'activitat

La vinguda de visitants i turistes ha generat a Osona el darrer any una despesa d'uns 93,3 milions d'euros. Aquesta xifra representa una aportació al PIB de 59,4 milions d'euros, un 1,7% del total de la comarca i possibilita l'existència de 1.200 llocs de treball. Un 42% d'aquesta activitat prové dels turistes, un 30% dels visitants d'un dia i un 28% dels que hi tenen una segona residència.

Cal tenir en compte que Osona és una comarca amb un ampli i diversificat teixit productiu i empresarial. Per això, el pes relatiu del turisme és relativament petit. De totes maneres, un PIB de 59,4 milions d'euros és una quantitat important quan es materialitza en rendes, en forma de sous, salaris i beneficis, o d'inversions productives, és a dir, en nivell de vida de la població. A més a més, la seva incidència és superior en els municipis de muntanya, de petita dimensió, en què el pes del turisme és més gran en termes relatius, amb xifres molt elevades en indrets com Tavertet, Rupit i Pruit o Viladrau, on suporta més del 15% de l'activitat productiva. El cas de Seva és una mica diferent, ja que el pes del turisme es deu a la seva estructura hotelera en un model de proximitat entre el Montseny i Barcelona.

També genera uns efectes *spillover* o desbordament, que repercuteixen bàsicament sobre la resta de l'economia catalana, que es poden valorar en uns 40 milions d'euros addicionals i uns 550 llocs de treball.

Reptes i oportunitats per al territori

Osona ofereix uns recursos turístics en segments que els grans organismes turístics a escala internacional qualifiquen de futur, com són el turisme de natura i el cultural, que a més en aquest cas mostren força complementarietats. Per convertir aquests atractius, que ja aporten un considerable nombre de visitants, en dinàmica econòmica, cal generar activitats que aportin valor afegit a la zona, tant en termes d'allotjament, com en serveis complementaris, i especialment en iniciatives actives que fidelitzin els visitants.

A la comarca es conjuguen atractius importants per incrementar, en el futur, el pes econòmic del turisme, sense haver de fer grans noves inversions en infraestructures turístiques. Cal tenir en compte que el grau d'ocupació de l'oferta existent és relativament baix.

L'acusada personalitat i la varietat de l'oferta comarcal provoca actualment dispersió dels esforços i una elevada complexitat a l'hora de gestionar la promoció turística. És el moment d'apostar per la integració territorial dins un marc de col·laboració públic-privat, per una gestió molt professional i coordinada entre els diferents eixos cultura-natura, urbà-rural, i per una oferta de serveis i complements turístics de qualitat, per tal d'obtenir major rendiment de les estructures amb què compta la comarca i competir dins un sector que evoluciona en un entorn global.

En base a tot això, l'estudi *L'impacte econòmic de l'activitat turística a Osona* fa una anàlisi prospectiva a l'horitzó de l'any 2022 sobre el pes econòmic del sector. Projectar la dinàmica dels darrers anys, el que hem anomenat escenari tendencial, té com a resultat que es manté el pes del sector dins l'estructura productiva local en un nivell similar a l'actual, al voltant de l'1,7% del PIB, amb una evolució del turisme similar al de la resta de l'economia d'Osona. D'altra banda, s'han definit dos escenaris alternatius, d'una banda que el nombre de turistes i visitants augmenti a un ritme superior, seguint les previsions del Pla de màrqueting turístic de la província de Barcelona elaborat per la Diputació de Barcelona, i, d'altra, que l'increment de turistes que aquest pla preveu que s'allotgin en hotels i cases rurals, s'aconsegueixi exclusivament amb l'arribada d'estrangers.

Són dos escenaris perfectament assolibles que permetrien que el PIB turístic de la comarca se situés entre el 2,1 i el 2,3% del PIB comarcal a l'any 2022, amb una aportació al mercat laboral d'entre 1.700 i 1.800 llocs de treball.

Conclusions

El turisme és un sector que té encara un ampli recorregut al nostre país. El seu creixement a Osona dependrà de l'adaptació a nous sectors emergents de la demanda, que busquen destinacions tranquil·les (*o slow tourism*), que ofereixen natura, cultura i paisatge. Es tracta d'un turisme respectuós amb l'entorn i que valora la relació amb el territori, la natura, la restauració i el patrimoni, qualitativament més exigent.

Qualsevol dels escenaris, inclòs el tendencial, exigeix actituds proactives per impulsar la qualitat de la destinació, així com una major coordinació territorial i d'interrelació pública-privada, per assolir els millors resultats.

Els diversos escenaris no contempen grans augments ni canvis substancials del model turístic ni de les característiques bàsiques de l'estructura d'acolliment sinó que es valora, econòmicament i en termes d'ocupació, els llinars que es poden assolir si es posen en marxa iniciatives que ajudin a la captació d'aquests nous sectors emergents de la demanda turística, que suposin l'augment del nombre de visitants i de les pernoctacions a la comarca.

El fet que les xifres siguin relativament petites s'explica perquè aquestes s'emmarquen dins una comarca amb una activitat productiva molt diversificada, on el turisme concentra el seu impacte a la capital, Vic, i als municipis més rurals. Malgrat no ser el motor econòmic d'Osona, de l'estudi es desprèn, però, que el turisme té un potencial de desenvolupament si aprofita i treu més rendiment del model i les estructures de què disposa, i pot tenir un paper més rellevant pel que fa a l'aportació de riquesa i qualitat de vida a la comarca.

RECALL ESTADÍSTIC. OSONA

	Osona		Província		Variació 2011-2012		Pes Osona/ Província	
	2011	2012	2011	2012	Osona	Província	2011	2012
ENTORN								
Nombre de municipis		48		311				15,4%
Superfície total (km²)		1.157,8		7.726,5				15,0%
Superfície mitjana municipal (km²)		24,1		24,8				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	152.736	153.137	5.529.099	5.552.050	0,3%	0,4%	2,8%	2,8%
Densitat (hab/km²)	132	132	716	719	0,2%	0,4%	nc	nc
Homes	76.335	76.356	2.715.628	2.722.394	0,0%	0,2%	2,8%	2,8%
Dones	76.401	76.781	2.813.471	2.829.656	0,5%	0,6%	2,7%	2,7%
Població de menys de 16 anys	27.275	27.693	896.296	908.243	1,5%	1,3%	3,0%	3,0%
Població potencialment activa (16-64)	100.075	99.873	3.697.168	3.691.461	-0,2%	-0,2%	2,7%	2,7%
Població de 65 anys i més	25.386	25.571	935.635	952.346	0,7%	1,8%	2,7%	2,7%
Població ETCA¹	152.596	153.838	5.416.222	5.468.249	0,8%	1,0%	2,8%	2,8%
Pob. resident a l'estranger	1.488	1.682	132.870	144.537	13,0%	8,8%	1,1%	1,2%
Índex de dependència global	52,6	53,3	49,5	50,4	1,4%	1,7%	nc	nc
Índex d'envelliment	93,1	92,3	104,4	104,9	-0,8%	0,4%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	130.621	131.324	4.735.379	4.759.979	0,5%	0,5%	2,8%	2,8%
Nacionalitat estrangera	22.115	21.813	793.720	792.071	-1,4%	-0,2%	2,8%	2,8%
Taxa d'estrangeria total	14,5%	14,2%	14,4%	14,3%	-0,2pp	-0,1pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	12,3%	12,2%	11,3%	11,2%	-0,2pp	-0,1pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	5.715	5.649	133.400	133.316	-1,2%	-0,1%	4,3%	4,2%
Població potencialment activa (16-64)	16.020	15.780	644.358	641.643	-1,5%	-0,4%	2,5%	2,5%
Població de 65 anys i més	380	384	15.962	17.112	1,1%	7,2%	2,4%	2,2%
Àfrica	13.181	13.145	184.967	185.871	-0,3%	0,5%	7,1%	7,1%
Amèrica	3.521	3.205	296.587	282.325	-9,0%	-4,8%	1,2%	1,1%
Àsia	1.684	1.786	112.513	119.543	6,1%	6,2%	1,5%	1,5%
Europa	3.723	3.674	199.097	203.737	-1,3%	2,3%	1,9%	1,8%
Unió Europea	3.274	3.200	166.329	169.417	-2,3%	1,9%	2,0%	1,9%
Resta del món	6	3	556	595	-50,0%	7,0%	1,1%	0,5%
5 principals nacionalitats (comarca)	14.865	14.727	228.753	232.105	-0,9%	1,5%	6,5%	6,3%
Marroc	10.316	10.093	141.193	141.636	-2,2%	0,3%	7,3%	7,1%
Ghana	1.620	1.729	4.435	4.666	6,7%	5,2%	36,5%	37,1%
Romania	1.103	1.163	35.844	37.155	5,4%	3,7%	3,1%	3,1%
Polònia	975	890	8.294	8.134	-8,7%	-1,9%	11,8%	10,9%
Xina	851	852	38.987	40.514	0,1%	3,9%	2,2%	2,1%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
Nombre d'empreses	5.562	5.395	178.049	171.657	-3,0%	-3,6%	3,1%	3,1%
Agricultura	244	240	704	693	-1,6%	-1,6%	34,7%	34,6%
Indústria	1.040	1.007	19.793	18.535	-3,2%	-6,4%	5,3%	5,4%
Construcció	603	548	16.756	14.416	-9,1%	-14,0%	3,6%	3,8%
Serveis	3.675	3.600	140.796	138.013	-2,0%	-2,0%	2,6%	2,6%
Dimensió mitjana	7,26	7,23	10,2	10,2	0,0	-0,1	nc	nc
Agricultura	3,1	3,0	3,4	3,2	0,0	-0,2	nc	nc
Indústria	13,6	13,6	15,9	16,0	0,0	0,1	nc	nc
Construcció	3,4	3,1	5,3	5,0	-0,3	-0,3	nc	nc
Serveis	6,4	6,4	10,1	10,0	0,0	-0,1	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	4.080	3.955	116.800	112.383	-3,1%	-3,8%	3,5%	3,5%
Comerç detall, exc. vehicles motor	782	776	27.948	27.398	-0,8%	-2,0%	2,8%	2,8%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	396	393	14.850	14.453	-0,8%	-2,7%	2,7%	2,7%
Serveis de menjar i begudes	382	366	15.881	15.714	-4,2%	-1,1%	2,4%	2,3%
Activitats especialitzades construcció	339	326	9.650	8.374	-3,8%	-13,2%	3,5%	3,9%
Agricultura, ramaderia i caça	228	228	622	607	0,0%	-2,4%	36,7%	37,6%
Transport terrestre i per canonades	237	222	6.319	5.908	-6,3%	-6,5%	3,8%	3,8%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	226	218	3.920	3.629	-3,5%	-7,4%	5,8%	6,0%
Construcció d'immobles	255	214	6.246	5.409	-16,1%	-13,4%	4,1%	4,0%
Altres activitats de serveis personals	223	209	7.124	6.974	-6,3%	-2,1%	3,1%	3,0%
Indústries de productes alimentaris	197	203	1.677	1.637	3,0%	-2,4%	11,7%	12,4%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	196	198	1.996	1.945	1,0%	-2,6%	9,8%	10,2%
Venda i reparació de vehicles motor	208	194	4.386	4.198	-6,7%	-4,3%	4,7%	4,6%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	155	153	6.308	6.247	-1,3%	-1,0%	2,5%	2,4%
Educació	149	148	4.996	4.978	-0,7%	-0,4%	3,0%	3,0%
Activitats sanitàries	107	107	4.877	4.912	0,0%	0,7%	2,2%	2,2%

RECULL ESTADÍSTIC. OSONA (continuació)

	Osona		Província		Variació 2011-2012		Pes Osona/ Província	
	2011	2012	2011	2012	Osona	Província	2011	2012
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	54.893	53.731	2.195.015	2.112.892	-2,1%	-3,7%	2,5%	2,5%
Assalariats	40.354	39.025	1.822.099	1.747.474	-3,3%	-4,1%	2,2%	2,2%
Autònoms	14.539	14.706	372.916	365.418	1,1%	-2,0%	3,9%	4,0%
15 Principals sectors d'activitat	40.262	39.485	1.269.677	1.216.360	-1,9%	-4,2%	3,2%	3,2%
Indústries de productes alimentaris	6.524	6.905	35.600	35.236	5,8%	-1,0%	18,3%	19,6%
Comerç detall, exc. vehicles motor	6.910	6.890	237.434	232.364	-0,3%	-2,1%	2,9%	3,0%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	3.153	3.091	155.107	148.423	-2,0%	-4,3%	2,0%	2,1%
Educació	2.906	2.848	119.018	115.064	-2,0%	-3,3%	2,4%	2,5%
Activitats especialitzades construcció	2.622	2.464	88.429	76.637	-6,0%	-13,3%	3,0%	3,2%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	2.563	2.431	40.051	37.041	-5,2%	-7,5%	6,4%	6,6%
Activitats sanitàries	2.219	2.223	128.459	129.136	0,2%	0,5%	1,7%	1,7%
Serveis de menjar i begudes	2.263	2.201	123.699	122.001	-2,7%	-1,4%	1,8%	1,8%
Agricultura, ramaderia i caça	1.790	1.792	7.305	7.079	0,1%	-3,1%	24,5%	25,3%
Maquinària i equips ncaa	1.866	1.776	23.032	21.453	-4,8%	-6,9%	8,1%	8,3%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	1.802	1.662	121.236	115.528	-7,8%	-4,7%	1,5%	1,4%
Transport terrestre i per canonades	1.697	1.647	75.585	71.736	-2,9%	-5,1%	2,2%	2,3%
Construcció d'immobles	1.595	1.293	39.479	32.305	-18,9%	-18,2%	4,0%	4,0%
Venda i reparació de vehicles motor	1.290	1.222	34.783	32.869	-5,3%	-5,5%	3,7%	3,7%
Altres activitats de serveis personals	1.062	1.040	40.460	39.488	-2,1%	-2,4%	2,6%	2,6%
Agricultura	1.969	1.929	8.201	7.896	-2,0%	-3,7%	24,0%	24,4%
Indústria	17.043	16.896	348.455	329.386	-0,9%	-5,5%	4,9%	5,1%
Construcció	4.274	3.801	136.531	115.706	-11,1%	-15,3%	3,1%	3,3%
Serveis	31.607	31.105	1.701.828	1.659.904	-1,6%	-2,5%	1,9%	1,9%
Sectors clau	27.613	27.142	834.678	785.982	-1,7%	-5,8%	3,3%	3,5%
Sectors estratègics	3.533	3.470	358.757	353.585	-1,8%	-1,4%	1,0%	1,0%
Sectors impulsors	14.651	14.295	501.538	488.823	-2,4%	-2,5%	2,9%	2,9%
Sectors independents	9.096	8.824	500.042	484.502	-3,0%	-3,1%	1,8%	1,8%
Activitats d'alt contingut tecnològic²	3.209	3.069	181.738	175.556	-4,4%	-3,4%	1,8%	1,7%
Ind. Tecnologia alta	402	388	25.047	23.655	-3,5%	-5,6%	1,6%	1,6%
Ind. Tecnologia mitjana-alta	2.438	2.340	93.904	89.718	-4,0%	-4,5%	2,6%	2,6%
Ind. Tecnologia mitjana-baixa	3.284	3.135	74.488	69.164	-4,5%	-7,1%	4,4%	4,5%
Ind. Tecnologia baixa	7.484	7.265	98.592	92.532	-2,9%	-6,1%	7,6%	7,9%
Serveis basats en el coneixement	7.804	7.672	542.938	531.346	-1,7%	-2,1%	1,4%	1,4%
Serveis de tecnologia alta-punta	369	341	62.787	62.183	-7,6%	-1,0%	0,6%	0,5%
Serveis no basats en el coneixement	15.600	15.268	873.803	845.740	-2,1%	-3,2%	1,8%	1,8%
Aturats registrats	13.087	13.412	454.961	481.112	2,5%	5,7%	2,9%	2,8%
Homes	6.471	6.543	235.422	244.045	1,1%	3,7%	2,7%	2,7%
Dones	6.616	6.869	219.539	237.067	3,8%	8,0%	3,0%	2,9%
Nacionals	9.262	9.650	361.233	390.882	4,2%	8,2%	2,6%	2,5%
Estrangers	3.825	3.762	93.728	90.230	-1,6%	-3,7%	4,1%	4,2%
Agricultura	223	227	4.077	4.703	1,8%	15,4%	5,5%	4,8%
Indústria	3.412	3.391	74.866	77.178	-0,6%	3,1%	4,6%	4,4%
Construcció	1.862	1.865	69.896	68.833	0,2%	-1,5%	2,7%	2,7%
Serveis	6.413	6.786	282.776	307.841	5,8%	8,9%	2,3%	2,2%
Sense ocupació anterior	1.177	1.143	23.346	22.557	-2,9%	-3,4%	5,0%	5,1%
Població activa local estimada	79.504	78.261	2.938.514	2.902.357	-1,6%	-1,2%	2,7%	2,7%
Taxa d'atur registrat estimada	16,46%	17,14%	15,48%	16,58%	0,7pp	1,1pp	nc	nc
Homes	14,77%	15,30%	14,82%	15,68%	0,5pp	0,9pp	nc	nc
Dones	18,53%	19,35%	16,26%	17,62%	0,8pp	1,4pp	nc	nc
Nombre de contractes total	27.242	26.094	1.601.146	1.603.630	-4,2%	0,2%	1,7%	1,6%
Beneficiaris de prestacions	9.015	8.607	318.030	307.090	-4,5%	-3,4%	2,8%	2,8%
Taxa Cobertura Prestacions	75,69%	70,15%	73,68%	66,97%	-5,5pp	-6,7pp	nc	nc
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita ¹	14.767	15.119	14.802	15.301	2,4%	3,4%	nc	nc
% Llars amb banda ampla ²	64,0%	72,1%	67,2%	69,3%	8,1pp	2,1pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	55,1%	56,1%	38,2%	37,5%	1,0pp	-0,6pp	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1000 hab>75 ¹	94	99	82	86	4,9	3,5	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	1,0	1,0	0,9	0,9	-0,3%	0,4%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES⁴								
Ingressos. Classificació econòmica	162.050	149.608	6.177.161	6.143.124	-7,7%	-0,6%	2,6%	2,4%
Despeses. Classificació econòmica	162.039	149.042	6.140.789	6.079.298	-8,0%	-1,0%	2,6%	2,5%
Deute viu	103.348	95.755	3.368.594	3.616.472	-7,3%	7,4%	3,1%	2,6%

1. Dades dels anys 2010 i 2011. 2. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta. 3. Dades dels anys 2010 i 2011. Dades Província = Catalunya.
4. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable. Pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

VALLÈS OCCIDENTAL

VALLÈS OCCIDENTAL

La comarca del Vallès Occidental¹ té una superfície de 583,2 km², el 7,5% de la superfície de la província de Barcelona, i comprèn 23 municipis. Sabadell i Terrassa comparteixen la capitalitat.

«La població estrangera disminueix per segon any consecutiu»

El Vallès Occidental, amb 898.173 habitants, és la segona comarca més poblada de la província per darrere del Barcelonès i en ella hi resideix el 16,2% de la població provincial. El 2012 la població augmenta un 0,7% (5.913), el mateix increment que el 2011 i lleugerament superior al provincial (0,4%). Tanmateix, aquest creixement és menor que l'increment mitjà anual del 2,1% registrat del 2000 al 2010, gràcies, principalment, a les aportacions migratòries. La població estacional mitjana estimada de l'any 2011, és a dir, el nombre de persones que hi ha a la comarca sigui perquè hi resideixen, hi treballen, hi estudien o perquè, sense tenir-hi la residència habitual, hi passen algun període de temps (vacances, estiu, caps de setmana, etc.) és de 868.441, un 97,3% de la població resident.

El Vallès Occidental, amb 1.540 hab./km², presenta la tercera densitat de població més elevada, per darrere del Barcelonès i del Baix Llobregat. El Vallès Occidental, amb el Barcelonès, és una de les dues úniques comarques on més del 50% de la seva població resideix en municipis de més de 50.000 habitants, en concret el 71,4% del total. Les seves dues capitals apleguen el 47,2% de la població comarcal: Terrassa el 24% (215.678) i Sabadell el 23,2% (207.938). Les altres ciutats amb més de 50.000 habitants són Sant Cugat del Vallès (84.946), Rubí (74.484) i Cerdanyola del Vallès (57.892). D'entre els municipis que augmenten més la població destaquen Terrassa (1.981), Sant Cugat (1.609), Rubí (505), Montcada i Reixac (457) i Barberà del Vallès (403). Per contra, Cerdanyola és, com el darrer any, la població que perd més habitants (-355).

Per grups d'edat, el 18,7% de la població és menor de 16 anys (per sobre el 16,4% provincial) i el 14,3% té 65 anys o més (per sota el 17,2% provincial). La població en edat de treballar agrupa el 67% de la població, percentatge semblant al provincial (66,5%). L'índex d'envelliment mostra que la comarca, amb 76,7 persones majors de 65 anys per cada 100 joves, és la segona amb una estructura poblacional més jove de la província (que de mitjana se situa en els 104,9), només per darrere del Vallès Oriental (75,3).

Del 2002 al 2012 la població del Vallès Occidental augmenta un 19,6%, increment superior al 13,2% provincial. L'augment més important es produeix en el tram d'edat de 0 a 14 anys (38%), seguit pel de 30 a 64 (29,8%) i pel de 65 i més anys (23%). En canvi, la població de 15 a 29 anys disminueix un 15,7% (vegeu Gràfic 2).

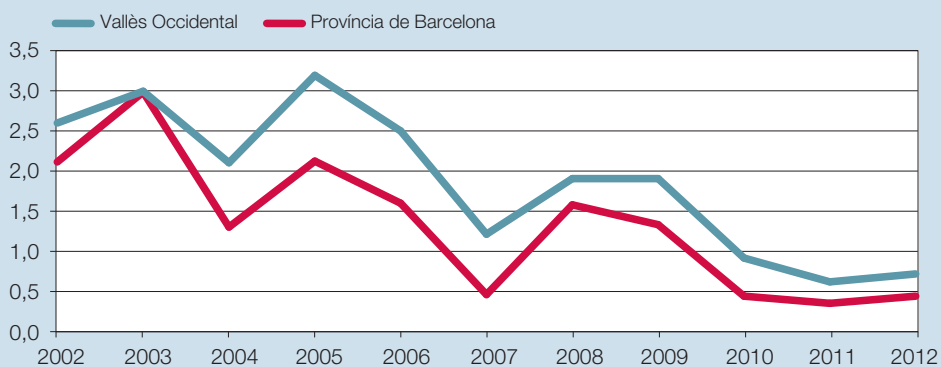
L'11,4% (102.762) de la població comarcal és estrangera, percentatge inferior a la mitjana provincial (14,3%). La població estrangera disminueix per segon any consecutiu: -1,9% el 2011 i -2,3% el 2012, fet que contrasta amb el creixement mitjà anual del 25,6% de la darrera dècada (2000-2010). L'arribada de població estrangera explica, en bona part, l'increment poblacional de la comarca i l'alentiment del procés d'envelliment demogràfic, fet característic de la població catalana en el darrer decenni. El 82,4% dels estrangers són extracomunitaris. Per origen, la meitat dels ciutadans estrangers provenen d'aquestes cinc nacionalitats: marroquina (26%), equatoriana (8,2%), boliviana (6,4%), romanesa (5,5) i colombiana (3,9%). Cal destacar la disminució de població equatoriana (-16,8%), colombiana (-12,8%) i boliviana (-5,3%).

La població del Vallès Occidental resident a l'estranger augmenta un 7,5% el 2012, fins arribar als 11.005, l'1,2% de la població comarcal.

1. Per a més detall vegeu el Recull Estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2002-2012
(en percentatge)

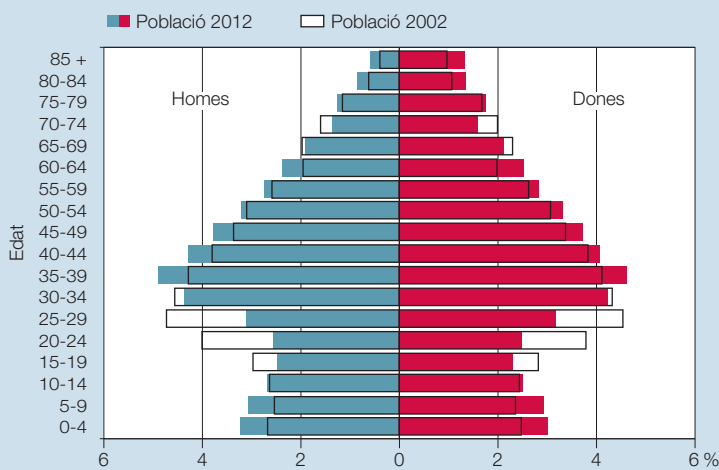
Gràfic 1

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Piràmide d'edats del Vallès Occidental, 2002-2012
(en percentatge)

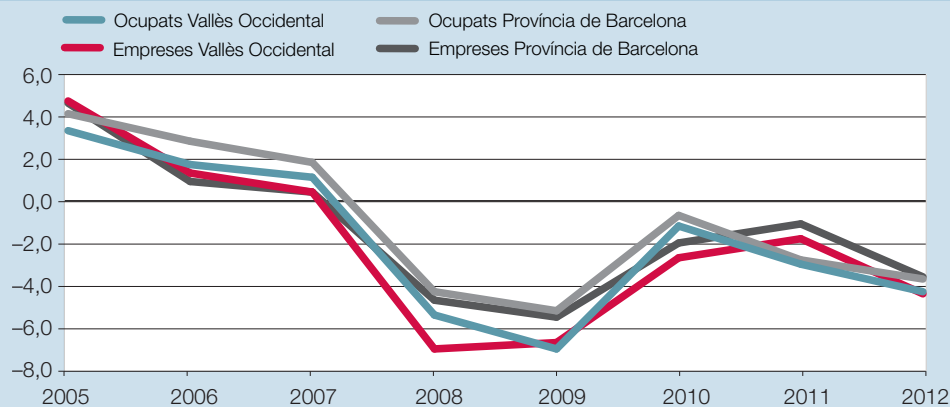
Gràfic 2

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2012
(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

«El Vallès Occidental és la segona comarca, després del Vallès Oriental, amb una major proporció d'ocupació en activitats d'alt contingut tecnològic»

El 2012 hi ha 24.489 **empreses** a la comarca, el 14,3% de la província (la segona comarca amb més empreses després del Barcelonès) i un 4,4% menys que el 2011. Aquesta reducció és superior a la dels anys 2010 (-2,7%) i 2011 (-1,8%). L'estructura empresarial segueix dominada per la petita empresa, especialment la microempresa (menys de 5 treballadors) amb el 73,7% del total, tot i que el pes d'aquesta dimensió és inferior al de la majoria de comarques; el 23,4% en tenen entre 6 i 50, el 2,5% entre 51 i 250 i el 0,5% més de 250. La dimensió mitjana és de 10,6 treballadors per empresa, lleugerament per sobre de la dada provincial (10,2) i la segona més alta després del Barcelonès (11,5).

Les empreses de serveis representen el 72,5% del total, pes per sota la mitjana provincial (80,4%). La indústria (17,3%), en canvi, presenta un major pes relatiu que el de la província (10,8%), com també el presenta el de la construcció, 10% a la comarca i 8,4% a la província. L'agricultura (0,2%) té un pes similar al provincial (0,4%). Interanualment, el nombre d'empreses de la construcció es redueix un 14,2%, caiguda similar a la provincial (-14%). També es perden empreses industrials (-6,5%) i de serveis (-2,3%). Les empreses agrícoles augmenten un 15,6% (7 empreses). Més de la meitat de les empreses es troben localitzades en tres municipis: Terrassa (21,8%), Sabadell (21,3%) i Sant Cugat del Vallès (10,7%). D'entre aquests municipis, a Terrassa és on es perden més empreses respecte el 2011 (-312), seguit de Sabadell (-250), mentre que a Sant Cugat la reducció ha estat inferior (-38). També destaca la destrucció d'empreses de Rubí (-125).

Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), el 23,5% de les 200 empreses líders en facturació del Vallès Occidental el 2011 tenen la seva seu social a Sant Cugat del Vallès, seguit per Terrassa (10%), Rubí (9%) i Santa Perpètua de Mogoda (8,5%). El 69,5% són exportadores i/o importadores. El rànquing l'encapçala Lidl Supermercados, seguit per Barna Steel S.A. (activitats de reprografia) i Mango Holding. Entre les deu primeres també es troben Condis Supermercats (comerç a l'engròs de productes alimentaris), Punto Fa (comerç al detall de tèxtils), Applus Technologies Holding (consultoria empresarial) i Global Steel (fabricació de productes bàsics de ferro).

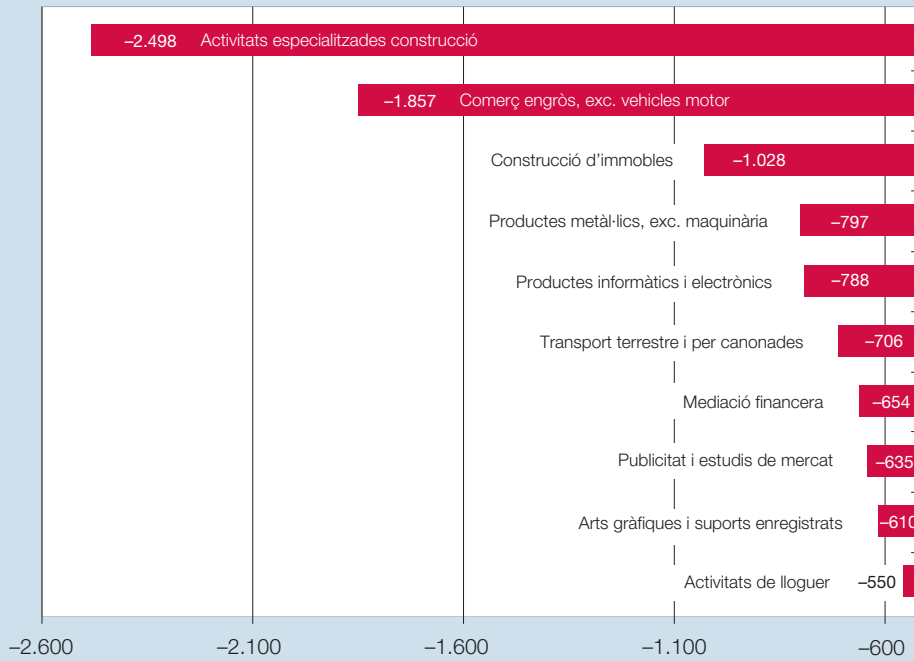
Del 2011 al 2012 l'**ocupació** disminueix un 4,3%, passant de 330.912 a 316.610 ocupats. Aquesta disminució és superior a la dels dos anys anteriors, 2010 (-1,2%) i 2011 (-3%), i es troba per sobre de la mitjana provincial (-3,7%). La reducció afecta més l'ocupació assalariada, que cau un 4,7%, que el treball autònom (-2,5%). La petita empresa (fins a cinquanta treballadors) ofereix el 46,4% de l'ocupació assalariada, la mitjana empresa el 23,2% i la gran empresa el 30,4% restant. El Vallès Occidental és, després del Barcelonès, la comarca amb un menor percentatge d'ocupats en la petita empresa i amb un major percentatge d'ocupats en la gran empresa. La variació interanual mostra pèrdues d'ocupació en totes les dimensions empresarials: -4,5% la microempresa, -6,8% la petita empresa, -4,2% la mitjana empresa i -2,9% la gran empresa.

El sector industrial aplega el 23,2% dels llocs de treball, percentatge clarament superior a la mitjana de la província (15,6%). El pes de l'ocupació a la construcció (5,9%) és similar al de la província (5,5%) i inferior al de la majoria de comarques. El sector serveis aplega el 70,7% dels ocupats, percentatge notablement inferior al de la mitjana provincial (78,6%). L'ocupació a l'agricultura (0,1%) també és inferior a la mitjana provincial (0,4%). Interanualment, tots els sectors, menys l'agricultura, perden ocupació amb uns valors semblants a la mitjana provincial.

Tretze dels quinze principals subsectors per nombre d'ocupats redueixen el nombre d'ocupats. Destaca la pèrdua d'ocupats en les *activitats especialitzades en la construcció* (-15,8%) i *mediació financera* (-9,2%). Els únics sectors que creen ocupació són els *serveis a edificis i de jardineria* (4,2%) i les *activitats sanitàries* (0,8%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu gràfics 4 i 5), els increments més importants es donen sobretot en els *serveis de tecnologies de la informació* (904) i les *activitats administratives d'oficina* (901). Per contra, destaquen les reduccions a *activitats especialitzades en la construcció* (-2.498), *comerç a l'engròs* (-1.857) i *construcció d'immobles* (-1.028).

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Vallès Occidental, 2012
(en nombres absoluts)

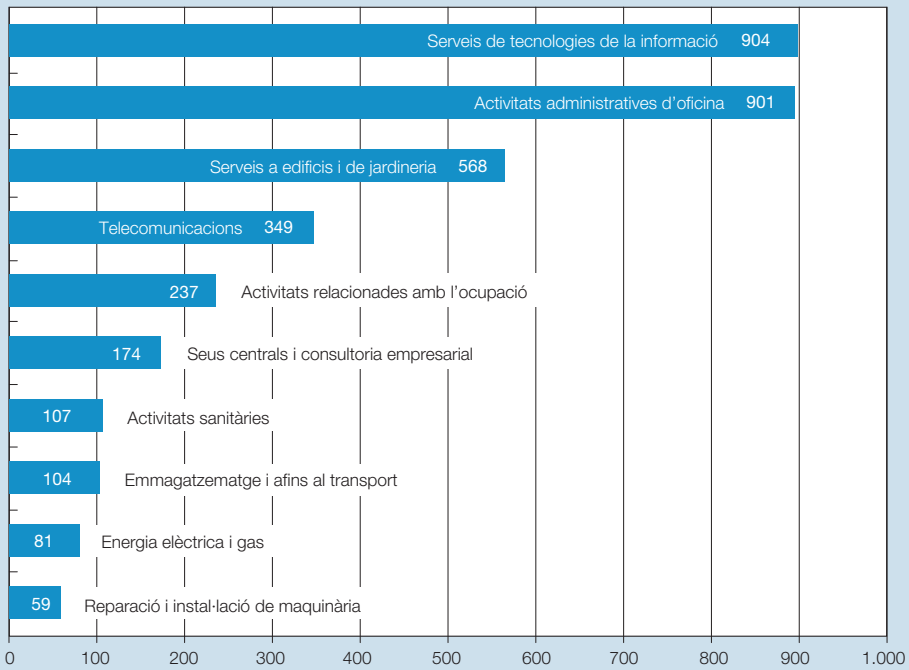
Gràfic 4

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Vallès Occidental, 2012
(en nombres absoluts)

Gràfic 5

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Com en les empreses, els tres municipis més grans de la comarca són també els que concentren el major nombre de llocs de treball: Sabadell (18,6%), Terrassa (17,9%) i Sant Cugat del Vallès (14,9%). Durant l'últim any, destaquen les pèrdues de llocs de treball de Sant Llorenç Savall (-9,8%, -36), Ripollet (-8,8%, -689) i Rubí (-1585, -7%) i, en termes absoluts, de Terrassa (-3.043, -5,1%) i Sabadell (-2.925, -4,7%). El nombre d'ocupats augmenta a Polinyà (1,1%, 63) i Matadepera (0,5%, 10).

El 13,3% de l'ocupació assalariada de la comarca pertany al conjunt d'activitats d'alt contingut tecnològic (*indústria de tecnologia alta, indústria de tecnologia mitjana-alta i serveis de tecnologia alta-punta*), pes superior al 10% provincial i el segon percentatge més alt per darrere del Vallès Oriental (14,3%). L'evolució interanual és negativa (-2,6%), reducció inferior a la provincial (-3,4%) i molt inferior a la de l'ocupació assalariada total (-4,7%). Els *serveis de tecnologia alta-punta* tenen un pes sobre l'ocupació comarcal sensiblement inferior al pes que tenen a la província, tot i que interanualment augmenten un 16,5%. En canvi, els altres dos grups d'activitats presenten un pes i una reducció interanual superiors a la mitjana provincial.

Afegint a aquestes activitats l'ocupació en serveis basats en el coneixement, del 25,2%, s'obté que el conjunt d'activitats que configuren l'economia del coneixement en sentit ampli (alt contingut tecnològic i serveis basats en el coneixement) ofereix el 38,5% de l'ocupació assalariada, per sota del 40,5% de mitjana provincial, però el segon percentatge més elevat de les onze comarques, només per darrere del 45,8% del Barcelonès. La reducció de l'ocupació, del 2,3%, és similar a la provincial (-2,5%).

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva mostra una elevada concentració d'ocupats en sectors d'activitat clau, amb un elevat efecte arrossegador o de dispersió sobre altres sectors i una alta capacitat de ser arrossegats o d'absorció per altres sectors. Així, el 42% dels llocs de treball de la comarca pertanyen a aquests sectors (especialment *comerç i reparacions*), davant del 37,2% de la província. El pes de l'ocupació en sectors impulsors, aquells amb un elevat poder arrossegador però poca capacitat de ser arrossegats, és del 22,7%, similar al de la província (23,1%). Els sectors estratègics, aquells amb elevada capacitat d'absorció per altres sectors però no d'arrossegament, estan lleugerament menys presents a la comarca (14,1%) que a la província (16,7%), com també passa amb els sectors independents, amb escassa capacitat d'absorció i d'arrossegament, amb el 21,2% a la comarca i el 22,9% a la província.

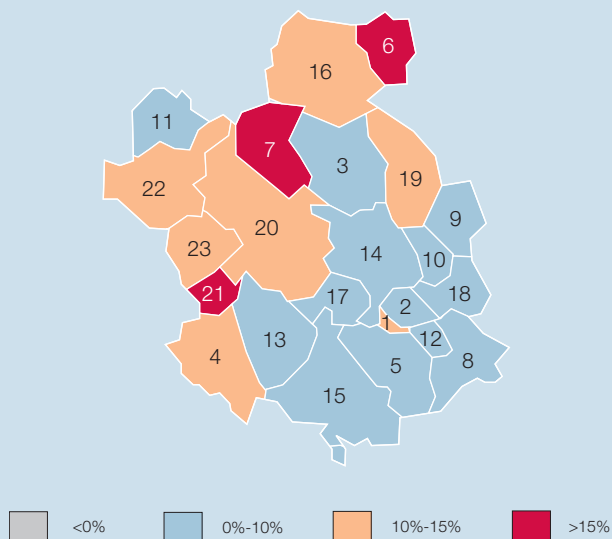
«El Vallès Occidental registra la segona taxa d'atur més elevada a final del 2012, per darrere de la de l'Anoia»

L'**atur** continua augmentant el 2012, tal i com succeeix els darrers cinc anys exceptuant el 2010, en què es produeix una lleugera reducció de l'1,8%. L'increment de l'últim any és del 7,7%, valor inferior al del 2011 (9,6%), però superior a la mitjana provincial (5,7%). A finals del 2012 hi ha 85.818 persones aturades a la comarca, el 17,8% de l'atur provincial. La taxa d'atur augmenta 1,5 punts percentuals i se situa en el 18,1%, la segona més alta de la província, només per darrere de la de l'Anoia (20,2%).

Els municipis amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal (vegeu mapes) són Badia del Vallès (27,7%), Terrassa (20,8%), Rubí (20,3%), Ripollet (20,2%) i Sabadell (19,6%). En canvi, Matadepera (7,6%), Sant Cugat del Vallès (9,8%), Gallifa (10,2%) i Sant Quirze del Vallès (11,4%) tenen les taxes d'atur més baixes. Del 2011 al 2012 l'atur no es redueix en cap municipi, però els menors increments han estat a Cerdanyola del Vallès (2,5%) i Barberà del Vallès (4,9%). Per contra, sobresurten els increments d'Ullastrell (41,8%), Matadepera (15,8%) i Badia del Vallès (14,7%).

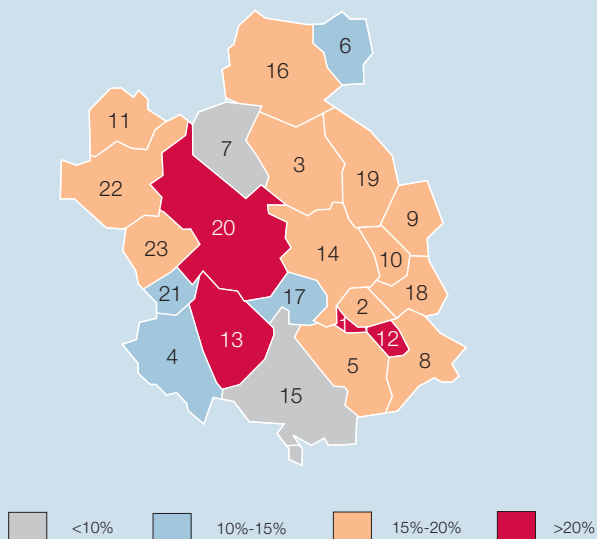
L'atur es reparteix per igual entre homes i dones. La taxa d'atur masculina (17%), la segona més alta de la província, es troba significativament per sota de la femenina (19,4%). Per edats, el 6,6% dels aturats són menors de 25 anys, el 49,7% tenen entre 25 i 44 anys i el 43,7% restant són majors de 45 anys. Respecte l'any 2011, el nombre d'aturats disminueix en les edats més joves (fins a 34 anys), sobretot en els menors de 20 anys (-18%), i augmenta en la resta, especialment en els de 45 a 49 anys (18%).

Variació dels aturats registrats

- 1 Badia del Vallès
- 2 Barberà del Vallès
- 3 Castellar del Vallès
- 4 Castellsbisbal
- 5 Cerdanyola del Vallès
- 6 Gallifa
- 7 Matadepera
- 8 Montcada i Reixac
- 9 Palau-solità i Plegamans
- 10 Polinyà
- 11 Rellinars
- 12 Ripollet
- 13 Rubí
- 14 Sabadell
- 15 Sant Cugat del Vallès
- 16 Sant Llorenç Savall
- 17 Sant Quirze del Vallès
- 18 Santa Perpètua de Mogoda
- 19 Sentmenat
- 20 Terrassa
- 21 Ullastrell
- 22 Vacarisses
- 23 Viladecavalls

Taxa d'atur registrat

Per sectors d'activitat econòmica, el 58,6% dels aturats pertanyen als serveis, el 19,9% a la indústria, el 16,1% a la construcció, el segon més elevat per darrere del valor del Berguedà i el 0,6% a l'agricultura. El 4,7% restant són aturats sense ocupació anterior. Interanualment, l'atur augmenta en tots els sectors econòmics, especialment en el sector agrícola (13,4%) i el de serveis (11%).

L'atur disminueix un 2,6% entre els que disposen d'*estudis primaris incomplets*. En canvi, augmenta de forma important entre els *tècnics-professionals superiors* (25,6%), *universitaris de segon o tercer cicle* (18,9%) i els que tenen *programes de formació professional* (14,6%). Tanmateix, en termes absoluts el major augment es produeix al nivell d'*educació general* (3.270), que és el que agrupa la majoria dels aturats (64,4%). Els aturats estrangers disminueixen un 2,3%, menys que al conjunt provincial (-3,7%), i se situen en els 13.765 aturats, el 16% de l'atur comarcal, percentatge inferior al pes que tenen a la província (18,8%). Els aturats autòctons, en canvi, augmenten un 9,9% i arriben als 72.053.

A final del 2012 hi ha concedides 53.847 prestacions per desocupació, un 2,4% menys que l'any anterior. El percentatge de desocupats que reben algun tipus de prestació, o taxa de cobertura, baixa del 72,8% el 2011 al 65,8% el 2012, la segona taxa més baixa de la província, igualada a la del Garraf i només per sobre de la del Bages. El 51,4% són prestacions contributives, el 42,4% assistencials i el 6,2% de renda activa d'inserció.

La **contractació laboral** es redueix un 0,9% el 2012, tancant l'any amb 207.481 contractes formalitzats, el 12,9% del total provincial. La contractació disminueix en tots els grups d'edat, excepte en el de majors de 45 anys (14,1%). Els principals descensos es produeixen entre els més joves (un 27,2% els menors de 20 anys i un 8,4% els de 20 a 24). La contractació femenina augmenta un 7,8% mentre que la masculina disminueix un 8,3%. Això fa que la contractació femenina iguali la masculina. Per sectors d'activitat, la contractació augmenta en els serveis (3%) mentre que cau en la construcció (-27,2%). Destaca l'augment d'un 23,6% de la contractació indefinida, que representa un 14,5% del total. En canvi, la contractació temporal disminueix un 4,1%.

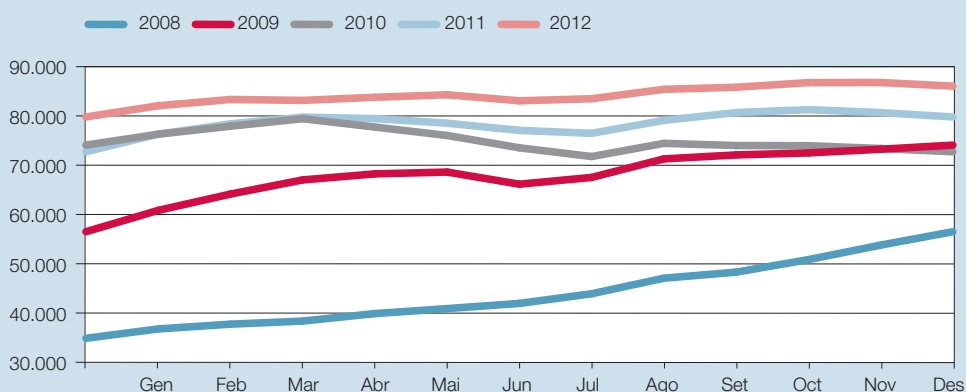
Quant a les **finances públiques**, durant l'exercici 2012 el pressupost inicial d'ingressos del conjunt dels municipis de la comarca cau un 3,7% respecte el 2011, mentre que les despeses es redueixen un 5,5% i el deute viu augmenta un 3,8%. Per habitant, les despeses suposen 917 euros, amb 49 euros de despeses d'inversió, mentre que els ingressos corrents suposen 884 euros per habitant, xifres per sota de la mitjana provincial. El deute viu per habitant se situa en 632 euros, una mica per sota dels 651 euros de mitjana provincial, i d'entre els municipis de la comarca, només Castellar del Vallès (1.028) i Castellbisbal (1.069) superen el miler d'euros de deute per habitant el 2012. El deute viu representa el 88% dels ingressos corrents de Sabadell i el 78% de Terrassa, valors superiors a la mitjana comarcal (72%) i a la provincial (64%). En aquesta relació deute viu / ingressos corrents destaca pel seu alt percentatge el municipi de Castellar del Vallès (100%).

Els indicadors d'evolució **turística** de la comarca del Vallès Occidental per aquest any 2012 (vegeu Quadre 1) tenen una clara tendència a l'alça respecte l'any anterior. Des d'aquest 2012, la comarca pertany a la marca turística Costa Barcelona, amb una oferta de 5.820 places d'allotjament turística (el 5,1% del total de la província) i amb una activitat turística basada en l'arquitectura modernista, el turisme industrial i la natura.

El nombre de viatgers allotjats en hotels ha augmentat un 10,2% i les pernoctacions un 7%. No hi ha oferta de turisme en càmpings ni de turisme rural ja que, malauradament, no es disposa d'aquesta informació per la baixa significació estadística. El grau d'ocupació hotelera ha augmentat, sent del 46,9%, 1,1 punts percentuals més que l'any anterior.

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats.
Vallès Occidental, 2008-2012 (en absolut)

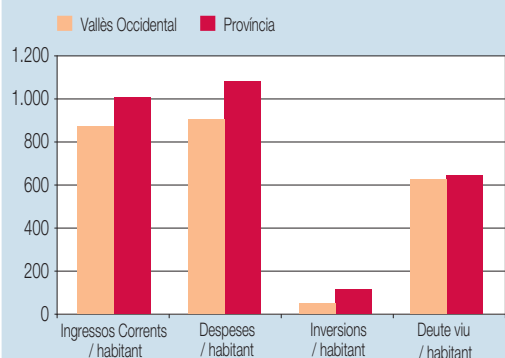
Gràfic 6

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques, 2012
(Ràtios Euros per habitant)

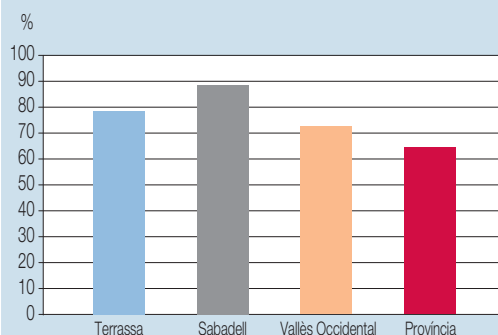
Gràfic 7

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Finances públiques, 2012
(Deute viu / Ingressos corrents, en %)

Gràfic 8

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Indicadors de l'activitat turística al Vallès Occidental, 2011 i 2012

Quadre 1

	Vallès Occidental			Prov. Barcelona*		
	2011	2012	Var. 11-12 (%)	2011	2012	Var. 11-12 (%)
Places en establiments hotelers	5.734	5.792	1,0	64.493	64.150	-0,5
Places en càmpings	0	0	0,0	42.825	44.446	3,8
Places en establiments de turisme rural	28	28	0,0	4.384	4.473	2,0
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	357,1	393,6	10,2	2.890,6	3.014,4	4,3
Nombre de viatgers allotjats en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	590,3	547,9	-7,2
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural (en milers)	n.d	n.d	n.d	96,7	75,2	-22,2
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	735,5	787,3	7,0	9.013,2	9.504,3	5,4
Nombre de pernотacions en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	2.319,7	2.428,5	4,7
Nombre de pernотacions en establiments de turisme rural (en milers)	n.d	n.d	n.d	285,7	233,4	-18,3
Grau d'ocupació hotelera (en %)	45,8	46,9	1,1pp	60,4	59,8	-0,6pp
Grau d'ocupació en càmpings (en %)	n.d	n.d	n.d	47,6	45,9	-1,7pp
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (en %)	n.d	n.d	n.d	20,6	16,4	-4,2pp

* Sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera. pp: punts percentuals

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

ORBITAL 40: PRESENT I FUTUR

Esther López, *directora general de l'Orbital 40*

Terrassa és una ciutat amb més de 215.000 habitants i amb una tradició industrial, cultural i universitària reconeguda àmpliament. Situada estratègicament a 20 km de Barcelona, i en el nucli de l'arc metropolità, va impulsar al juliol de 2010 el seu projecte més ambiciós i estratègic, en matèria de promoció econòmica, del darrer quart de segle: el Parc Científic i Tecnològic de Terrassa, Orbital 40. Aquesta aposta es va veure reforçada per l'atorgament del distintiu de «Ciudad de la Ciencia y la Innovación» concedit pel Ministeri de Ciència i Innovació.

Orbital 40 (O40), liderat per l'Ajuntament, i amb el partenariat del Centre Tecnològic LEITAT i la Universitat Politècnica de Catalunya, va néixer per a configurar-se com el pol d'atracció d'empreses i el motor de desenvolupament econòmic, vinculat a la innovació, de Terrassa.

Orbital 40: un espai.

El parc disposa de prop de 600.000 m² de potencial territorial al nord de la ciutat, a peu de l'entorn natural del Parc de Sant Llorenç i prop del creuament de l'autovia B-40 i l'eix europeu E-9, i es troba localitzat estratègicament a menys de mitja hora de l'aeroport i del tren d'alta velocitat. O40 comprèn tres tipus d'espais. En el primer s'ubica el Parc Audiovisual de Catalunya, el Centre Tecnològic Leitat i la Business School EUNCET. En el segon, la denominada «Franja Nord», es troben els polígons industrials Nord i Can Petit i altres espais paral·lels al traçat del quart cinturó. I el tercer tipus d'espais fan referència a aquells distribuïts per la resta de la ciutat que responen a la filosofia i criteris d'O40 (Vapor Gran, Edifici GAIA, empreses innovadores, etc.)

Orbital 40: una marca

Orbital 40 és una marca que identifica espais d'innovació on es col·labora en l'àmbit local per competir globalment. Una marca associada a un model de parc on el coneixement, la tecnologia i l'esperit emprenedor conflueixen per impulsar activitats que busquen atraure, consolidar i crear empreses. La filosofia de cooperació i col·laboració sinèrgica entre els agents són els valors diferencials per aconseguir una ciutat amb empreses sòlides i generadores d'ocupació.

O40 és la gran aposta que fa la ciutat de Terrassa per un nou model productiu, amb capacitat de generar ocupació de qualitat. És una gran oportunitat d'innovació i progrés que s'està configurant en base a l'establiment d'aliances estratègiques.

Aquestes aliances estratègiques són el paradigma d'aquest projecte des de la seva concepció: l'Ajuntament, el Centre Tecnològic Leitat –soci centenari que s'ha configurat com a líder a Catalunya en serveis tecnològics i d'innovació a les empreses, amb projectes consolidats i referencials d'R+D i amb reconeguts serveis tecnològics avançats– i amb la UPC, que compta a la ciutat amb 12 titulacions de grau superior, 7 de màsters i 37 grups d'investigació on treballen els 400 investigadors que articulen la transferència de tecnologia punta a l'empresa del nostre sistema industrial i empresarial.

Les aliances i la cooperació a Orbital 40 també es reflecteixen en la seva participació dins de les xarxes de parcs més importants del nostre entorn: XPCAT (la Xarxa de Parcs Catalans) i APTE (la Xarxa de Parcs Espanyols), que tindrà la seva assemblea anual del 2013 a la nostra ciutat.

Actuacions durant el 2012

Durant l'any 2012, el Parc Científic i Tecnològic de Terrassa ha continuat establint noves aliances i nous convenis de vinculació amb les empreses de més contingut tecnològic i innovador del territori. En total quinze empreses s'han sumat a la iniciativa de fomentar projectes comuns, establir mecanismes àgils i eficients per a la gestió interna del parc i l'ús d'un màrqueting comú utilitzant la marca Orbital 40, entre d'altres. En total ja són trenta-sis les empreses vinculades al parc i dos són els parcs científics i tecnològics que han establert una estreta col·laboració amb l'Orbital 40 a través dels acords signats: el Parc Tecnològic del Vallès (PTV) i el BIOPOL'H de l'Hospitalet del Llobregat.

D'altra banda, durant el 2012, Orbital 40 ha estat l'escenari de diverses jornades relacionades amb la innovació i les tecnologies de futur, com ara: la *Jornada del Vehicle Elèctric, una indústria del segle XXI per a una mobilitat sostenible* amb la participació de Nissan, Seat, el RACC, Red Eléctrica Española i prop de dos-cents assistents; la *jornada «Think Tank Fem Talet»* amb vint-i-set dones alts comandaments de les empreses de l'XPCAT per establir sinèrgies i aliances. També s'han celebrat quatre *trobades «INNO-BREAK O40»*, dedicades a donar a conèixer a les empreses vinculades al parc les línies d'investigació i aplicacions industrials que desenvolupen diferents grups de recerca de la UPC i de LEITAT.

Paral·lelament, l'Ajuntament de Terrassa amb el suport de l'Orbital 40 ha participat al certamen internacional Living Lab Global Awards 2012 sobre reptes estratègics de vint ciutats d'arreu del món. El repte de Terrassa emmarcat en l'àmbit de la salut comunitària va tenir com a guanyador el projecte «City Walking» de l'empresa de la UPC BarcelonaTech.

D'altra banda, O40 ha presentat dos projectes europeus: LUMEN VITAE (Programa INTERREG IV, Prioritat 3 de Transferència de tecnologia i millora de les xarxes de cooperació entre PIME i altres empreses) i el programa *Energizing the innovation of SMEs in the field of RES and Energy Efficiency* (Convocatòria Europea MED Program 2007 – 2013, Eix 1, «Strengthening innovation capacities»).

Orbital 40 també ha estat present, durant l'any 2012, al BizBarcelona per tal de mostrar la transferència de tecnologia cap al mercat, al World Congress Smart Cities i ha signat un conveni de col·laboració amb el programa YUZZ de Banesto per fomentar el talent emprenedor entre els joves de Terrassa i zona d'influència, amb l'objectiu d'estimular idees innovadores de base tecnològica capaces de transformar-se en un projecte empresarial generador d'ocupació.

En aquesta mateixa línia, Orbital 40 en col·laboració amb l'Ajuntament i la patronal CECOT han patrocinat un cicle de programes de televisió a Canal Terrassa, amb l'objectiu de difondre i promoure la cultura innovadora i emprenedora dins del teixit empresarial de la ciutat.

Perspectives de futur

L'any 2013 ha de ser un any de maduració a Orbital 40. Després d'una primera fase de concepció, definició, organització del model i incorporació de les empreses més innovadores de la nostra ciutat, s'inicia una nova etapa caracteritzada per dos objectius bàsics:

- Impulsar actuacions d'alt valor afegit per a les empreses localitzades o vinculades a Orbital 40 que reverteixin directament en el creixement d'aquestes i, per tant, en la seva capacitat de creació d'ocupació. O40 establirà un diàleg constant i estret amb les persones empresàries i emprenedores vinculades al parc, per tal d'atendre i donar la resposta més eficaç i eficient possible a les seves necessitats i projectes.
- Identificar i facilitar l'atracció de noves empreses i projectes tractors als espais del parc. O40 establirà un canal per rebre i identificar agents que interessin i aportin valor als integrants del parc, bé per la seva vinculació als principals clusters del nostre territori (fotònica, salut, audiovisual, alimentació, neotèxtil, ecotecnologies), bé per la seva capacitat de tracció o creació d'ocupació.

Orbital 40 ha dissenyat un full de ruta clar per al seu futur amb l'objectiu d'afiançar un sistema no només d'espais, sinó també de relacions de cooperació i intercanvi, que resulti modèlic per al país, per tal de generar, d'atraure o mantenir projectes, empreses i talent.

Ens trobem en un moment certament molt crític i Terrassa no escapa d'aquesta situació delicada i difícil, però el projecte és la resposta de la nostra ciutat al repte de configurar un ecosistema, un entorn per tal que les més de 40 empreses d'Orbital 40 trobin en el parc de la ciutat un contundent suport al seu creixement i consolidació, mitjançant la cooperació, la col·laboració, les aliances, la innovació i la interactuació entre empreses, centre tecnològic, universitat politècnica i administració local.

RECALL ESTADÍSTIC. VALLÈS OCCIDENTAL

	Vallès Occidental		Província		Variació 2011-2012		Pes Vallès Occid./ Província	
	2011	2012	2011	2012	Vallès Occid.	Província	2011	2012
ENTORN								
Nombre de municipis		23		311				7,4%
Superfície total (km²)		583,1		7.726,5				7,5%
Superfície mitjana municipal (km²)		25,4		24,8				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	892.260	898.173	5.529.099	5.552.050	0,7%	0,4%	16,1%	16,2%
Densitat (hab/km²)	1.530	1.540	716	719	0,7%	0,4%	nc	nc
Homes	441.874	444.112	2.715.628	2.722.394	0,5%	0,2%	16,3%	16,3%
Dones	450.386	454.061	2.813.471	2.829.656	0,8%	0,6%	16,0%	16,0%
Població de menys de 16 anys	165.111	167.613	896.296	908.243	1,5%	1,3%	18,4%	18,5%
Població potencialment activa (16-64)	601.661	601.933	3.697.168	3.691.461	0,0%	-0,2%	16,3%	16,3%
Població de 65 anys i més	125.488	128.627	935.635	952.346	2,5%	1,8%	13,4%	13,5%
Població ETCA¹	857.982	868.441	5.416.222	5.468.249	1,2%	1,0%	15,8%	15,9%
Pob. resident a l'estranger	10.235	11.005	132.870	144.537	7,5%	8,8%	7,7%	7,6%
Índex de dependència global	48,3	49,2	49,5	50,4	1,9%	1,7%	nc	nc
Índex d'envelliment	76,0	76,7	104,4	104,9	1,0%	0,4%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	787.080	795.411	4.735.379	4.759.979	1,1%	0,5%	16,6%	16,7%
Nacionalitat estrangera	105.180	102.762	793.720	792.071	-2,3%	-0,2%	13,3%	13,0%
Taxa d'estrangeria total	11,8%	11,4%	14,4%	14,3%	-0,3pp	-0,1pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	9,7%	9,4%	11,3%	11,2%	-0,3pp	-0,1pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	21.333	20.932	133.400	133.316	-1,9%	-0,1%	16,0%	15,7%
Població potencialment activa (16-64)	82.033	79.943	644.358	641.643	-2,5%	-0,4%	12,7%	12,5%
Població de 65 anys i més	1.814	1.887	15.962	17.112	4,0%	7,2%	11,4%	11,0%
Àfrica	34.785	34.899	184.967	185.871	0,3%	0,5%	18,8%	18,8%
Amèrica	42.421	39.285	296.587	282.325	-7,4%	-4,8%	14,3%	13,9%
Àsia	6.281	6.971	112.513	119.543	11,0%	6,2%	5,6%	5,8%
Europa	21.639	21.557	199.097	203.737	-0,4%	2,3%	10,9%	10,6%
Unió Europea	18.317	18.091	166.329	169.417	-1,2%	1,9%	11,0%	10,7%
Resta del món	54	50	556	595	-7,4%	7,0%	9,7%	8,4%
5 principals nacionalitats (comarca)	53.812	51.422	313.968	303.210	-4,4%	-3,4%	17,1%	17,0%
Marroc	26.633	26.757	141.193	141.636	0,5%	0,3%	18,9%	18,9%
Equador	10.129	8.432	60.904	52.530	-16,8%	-13,7%	16,6%	16,1%
Bolívia	6.979	6.612	44.741	42.692	-5,3%	-4,6%	15,6%	15,5%
Romania	5.522	5.653	35.844	37.155	2,4%	3,7%	15,4%	15,2%
Colòmbia	4.549	3.968	31.286	29.197	-12,8%	-6,7%	14,5%	13,6%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
Nombre d'empreses	25.606	24.489	178.049	171.657	-4,4%	-3,6%	14,4%	14,3%
Agricultura	45	52	704	693	15,6%	-1,6%	6,4%	7,5%
Indústria	4.537	4.240	19.793	18.535	-6,5%	-6,4%	22,9%	22,9%
Construcció	2.840	2.438	16.756	14.416	-14,2%	-14,0%	16,9%	16,9%
Serveis	18.184	17.759	140.796	138.013	-2,3%	-2,0%	12,9%	12,9%
Dimensió mitjana	10,62	10,58	10,2	10,2	0,0	-0,1	nc	nc
Agricultura	4,5	4,4	3,4	3,2	-0,1	-0,2	nc	nc
Indústria	15,9	15,9	15,9	16,0	0,0	0,1	nc	nc
Construcció	4,9	4,4	5,3	5,0	-0,5	-0,3	nc	nc
Serveis	10,2	10,2	10,1	10,0	0,0	-0,1	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	18.461	17.676	123.606	119.192	-4,3%	-3,6%	14,9%	14,8%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	3.704	3.598	27.948	27.398	-2,9%	-2,0%	13,3%	13,1%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	2.550	2.468	14.850	14.453	-3,2%	-2,7%	17,2%	17,1%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	1.941	1.916	15.881	15.714	-1,3%	-1,1%	12,2%	12,2%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	1.738	1.480	9.650	8.374	-14,8%	-13,2%	18,0%	17,7%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	1.096	1.029	6.319	5.908	-6,1%	-6,5%	17,3%	17,4%
<i>Productes metàl·lics, exc. maquinària</i>	1.059	977	3.920	3.629	-7,7%	-7,4%	27,0%	26,9%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	967	934	7.124	6.974	-3,4%	-2,1%	13,6%	13,4%
<i>Construcció d'immobles</i>	947	843	6.246	5.409	-11,0%	-13,4%	15,2%	15,6%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	771	747	4.386	4.198	-3,1%	-4,3%	17,6%	17,8%
<i>Activitats immobiliàries</i>	733	741	6.568	6.606	1,1%	0,6%	11,2%	11,2%
<i>Activitats jurídiques i de comptabilitat</i>	714	711	6.308	6.247	-0,4%	-1,0%	11,3%	11,4%
<i>Educació</i>	706	704	4.996	4.978	-0,3%	-0,4%	14,1%	14,1%
<i>Activitats sanitàries</i>	615	618	4.877	4.912	0,5%	0,7%	12,6%	12,6%
<i>Maquinària i equips ncaa</i>	504	471	1.618	1.516	-6,5%	-6,3%	31,1%	31,1%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	416	439	2.915	2.876	5,5%	-1,3%	14,3%	15,3%

RECULL ESTADÍSTIC. VALLÈS OCCIDENTAL (continuació)

	Vallès Occidental		Província		Variació 2011-2012		Pes Vallès Occid./ Província	
	2011	2012	2011	2012	Vallès Occid.	Província	2011	2012
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	330.912	316.610	2.195.015	2.112.892	-4,3%	-3,7%	15,1%	15,0%
Assalariats	272.002	259.150	1.822.099	1.747.474	-4,7%	-4,1%	14,9%	14,8%
Autònoms	58.910	57.460	372.916	365.418	-2,5%	-2,0%	15,8%	15,7%
15 Principals sectors d'activitat	208.197	199.690	1.331.156	1.282.872	-4,1%	-3,6%	15,6%	15,6%
Comerç detall, exc. vehicles motor	38.184	37.984	237.434	232.364	-0,5%	-2,1%	16,1%	16,3%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	29.732	27.875	155.107	148.423	-6,2%	-4,3%	19,2%	18,8%
Educació	17.978	17.538	119.018	115.064	-2,4%	-3,3%	15,1%	15,2%
Serveis de menjar i begudes	15.298	14.868	123.699	122.001	-2,8%	-1,4%	12,4%	12,2%
Activitats sanitàries	14.082	14.189	128.459	129.136	0,8%	0,5%	11,0%	11,0%
Serveis a edificis i de jardineria	13.403	13.971	72.978	71.659	4,2%	-1,8%	18,4%	19,5%
Activitats especialitzades construcció	15.836	13.338	88.429	76.637	-15,8%	-13,3%	17,9%	17,4%
Transport terrestre i per canonades	11.160	10.454	75.585	71.736	-6,3%	-5,1%	14,8%	14,6%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	10.983	10.186	40.051	37.041	-7,3%	-7,5%	27,4%	27,5%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	8.400	7.929	121.236	115.528	-5,6%	-4,7%	6,9%	6,9%
Indústries de productes alimentaris	6.734	6.513	35.600	35.236	-3,3%	-1,0%	18,9%	18,5%
Maquinària i equips ncaa	6.796	6.433	23.032	21.453	-5,3%	-6,9%	29,5%	30,0%
Mediació financera	7.085	6.431	35.285	34.237	-9,2%	-3,0%	20,1%	18,8%
Altres activitats de serveis personals	6.509	6.304	40.460	39.488	-3,1%	-2,4%	16,1%	16,0%
Venda i reparació de vehicles motor	6.017	5.677	34.783	32.869	-5,7%	-5,5%	17,3%	17,3%
Agricultura	385	413	8.201	7.896	7,3%	-3,7%	4,7%	5,2%
Indústria	78.532	73.529	348.455	329.386	-6,4%	-5,5%	22,5%	22,3%
Construcció	22.821	18.760	136.531	115.706	-17,8%	-15,3%	16,7%	16,2%
Serveis	229.174	223.908	1.701.828	1.659.904	-2,3%	-2,5%	13,5%	13,5%
Sectors clau	141.506	132.843	834.678	785.982	-6,1%	-5,8%	17,0%	16,9%
Sectors estratègics	45.054	44.783	358.757	353.585	-0,6%	-1,4%	12,6%	12,7%
Sectors impulsors	74.444	71.823	501.538	488.823	-3,5%	-2,5%	14,8%	14,7%
Sectors independents	69.908	67.161	500.042	484.502	-3,9%	-3,1%	14,0%	13,9%
Activitats d'alt contingut tecnològic²	35.391	34.486	181.738	175.556	-2,6%	-3,4%	19,5%	19,6%
Ind. Tecnologia alta	7.452	6.474	25.047	23.655	-13,1%	-5,6%	29,8%	27,4%
Ind. Tecnologia mitjana-alta	21.208	20.173	93.904	89.718	-4,9%	-4,5%	22,6%	22,5%
Ind. Tecnologia mitjana-baixa	19.905	18.831	74.488	69.164	-5,4%	-7,1%	26,7%	27,2%
Ind. Tecnologia baixa	21.424	19.747	98.592	92.532	-7,8%	-6,1%	21,7%	21,3%
Serveis basats en el coneixement	66.701	65.240	542.938	531.346	-2,2%	-2,1%	12,3%	12,3%
Serveis de tecnologia alta-punta	6.731	7.839	62.787	62.183	16,5%	-1,0%	10,7%	12,6%
Serveis no basats en el coneixement	118.852	115.459	873.803	845.740	-2,9%	-3,2%	13,6%	13,7%
Aturats registrats	79.652	85.818	454.961	481.112	7,7%	5,7%	17,5%	17,8%
Homes	40.962	43.242	235.422	244.045	5,6%	3,7%	17,4%	17,7%
Dones	38.690	42.576	219.539	237.067	10,0%	8,0%	17,6%	18,0%
Nacionals	65.568	72.053	361.233	390.882	9,9%	8,2%	18,2%	18,4%
Estrangers	14.084	13.765	93.728	90.230	-2,3%	-3,7%	15,0%	15,3%
Agricultura	478	542	4.077	4.703	13,4%	15,4%	11,7%	11,5%
Indústria	16.114	17.047	74.866	77.178	5,8%	3,1%	21,5%	22,1%
Construcció	13.784	13.859	69.896	68.833	0,5%	-1,5%	19,7%	20,1%
Serveis	45.361	50.332	282.776	307.841	11,0%	8,9%	16,0%	16,3%
Sense ocupació anterior	3.915	4.038	23.346	22.557	3,1%	-3,4%	16,8%	17,9%
Població activa local estimada	479.266	473.932	2.938.514	2.902.357	-1,1%	-1,2%	16,3%	16,1%
Taxa d'atur registrat estimada	16,62%	18,11%	15,48%	16,58%	1,5pp	1,1pp	nc	nc
Homes	15,83%	17,02%	14,82%	15,68%	1,2pp	0,9pp	nc	nc
Dones	17,55%	19,37%	16,26%	17,62%	1,8pp	1,4pp	nc	nc
Nombre de contractes total	209.366	207.481	1.601.146	1.603.630	-0,9%	0,2%	13,1%	12,9%
Beneficiaris de prestacions	55.174	53.847	318.030	307.090	-2,4%	-3,4%	17,3%	17,5%
Taxa Cobertura Prestacions	72,85%	65,84%	73,68%	66,97%	-7,0pp	-6,7pp	nc	nc
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita ¹	12.718	13.097	14.802	15.301	3,0%	3,4%	nc	nc
% Llars amb banda ampla ²	69,1%	70,3%	67,2%	69,3%	1,2pp	2,1pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	36,6%	37,5%	38,2%	37,5%	0,9pp	-0,6pp	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1000 hab>75 ¹	84	86	82	86	2,8	3,5	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	0,9	1,0	0,9	0,9	4,1%	0,4%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES⁴								
Ingressos. Classificació econòmica	872.316	840.353	6.177.161	6.143.124	-3,7%	-0,6%	14,1%	13,7%
Despeses. Classificació econòmica	871.094	823.569	6.140.789	6.079.298	-5,5%	-1,0%	14,2%	13,5%
Deute viu	547.086	568.134	3.368.594	3.616.472	3,8%	7,4%	16,2%	15,7%

1. Dades dels anys 2010 i 2011. 2. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta. 3. Dades dels anys 2010 i 2011. Dades Província = Catalunya.
4. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable. Pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

VALLÈS ORIENTAL

VALLÈS ORIENTAL

La comarca del Vallès Oriental¹ té una superfície de 851 km², l'11% de la superfície de la província de Barcelona, i està integrada per 43 municipis que tenen una superfície mitjana de prop de 20 km². Granollers n'és la capital.

«El Vallès Oriental és la comarca menys envellida de la província»

El Vallès Oriental, amb 402.632 habitants, és la cinquena comarca més poblada de la província i en ella hi resideix el 7,3% de la població provincial. El 2012 la població augmenta lleugerament (0,7%, 2.732), per sobre de la mitjana provincial (0,4%), fet que confirma la tendència d'estancament registrada el 2010 (0,7%) i el 2011 (0,8%). Aquests valors resten lluny del creixement mitjà anual del 2,5% produït des del 2000 i degut, principalment, a l'arribada de població immigrada. La població estacional mitjana estimada de l'any 2011, és a dir, el nombre de persones que hi ha a la comarca sigui perquè hi resideixen, hi treballen, hi estudien o perquè, sense tenir-hi la residència habitual, hi passen algun període de temps (vacances, estiuatge, caps de setmana, etc.) és de 389.651, un 97,4% de la població resident d'aquest any.

Amb 473 hab./km² el Vallès Oriental registra una densitat de població inferior a la mitjana provincial (719 habitants per Km²). Tot i pertànyer a l'àmbit metropolità, 30 dels 43 municipis no superen els deu mil habitants, i destaquen la capital, Granollers, amb 59.954 habitants i Mollet del Vallès, amb 52.242. Els creixements poblacionals més importants del 2011 al 2012 es produeixen a Parets del Vallès (379), Les Franqueses del Vallès (330), Canovelles (239) i La Garriga (236), i els descensos a Mollet del Vallès (-167) i La Llagosta (-109).

La població del Vallès Oriental és la menys envellida de la província. La població menor de 16 anys suma el 18,7% del total (per sobre del 16,4% de la província) i el 14,1% és major de 65 anys (per sota del 17,2% provincial). La població en edat de treballar aplega el 67,3% de la població, percentatge superior al provincial (66,5%). L'índex d'envelliment, per tant, és el més baix de tota la província, amb 75,3 persones de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys, mentre que a la província n'hi ha 104,9.

De 2002 a 2012 la població augmenta un 22,2%, increment molt superior al 13,2% provincial. Destaca l'augment de població en el tram de 0 a 14 anys (39,9%) i, també, dels trams de 30 a 64 anys (32,8%) i de 65 anys i més (30,9%). Per contra, la població de 15 a 29 anys disminueix un 16,6% (vegeu Gràfic 2).

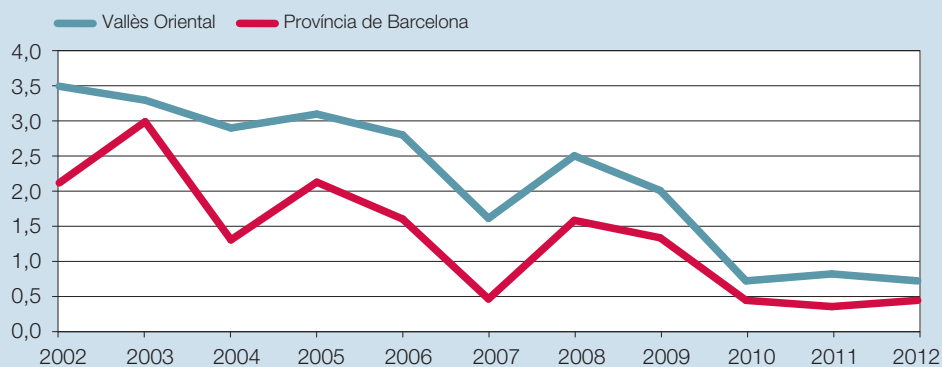
El 10,7% (43.224) de la població comarcal és estrangera, percentatge inferior a la mitjana provincial (14,3%). La població estrangera disminueix per tercer any consecutiu: -1,1% el 2010, -4,2% el 2011 i -3,1% el 2012, fet que contrasta amb el creixement mitjà anual del 25% de la darrera dècada (2000-2009). El rejuveniment de l'estructura poblacional és degut, en gran mesura, a l'arribada de població estrangera jove al llarg de l'última dècada. Així, el 79,1% de la població estrangera té entre 16 i 64 anys, més de tretze punts per sobre del 65,8% de la població autòctona. El 82,6% dels ciutadans estrangers són extracomunitaris i cinc nacionalitats n'apleguen més de la meitat: marroquina (25,8%), boliviana (8,2%), senegalesa (7,2%), equatoriana (6,6%) i romanesa (6,4%). Cal destacar la disminució de població equatoriana (-21,1%) i boliviana (-6,7%).

La població del Vallès Oriental resident a l'estranger augmenta un 11,3% el 2012 i arriba als 3.236, el 0,8% de la població comarcal (el percentatge més baix de les onze comarques de la província).

1. Per a més detall vegeu el Recull Estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2002-2012 (en percentatge)

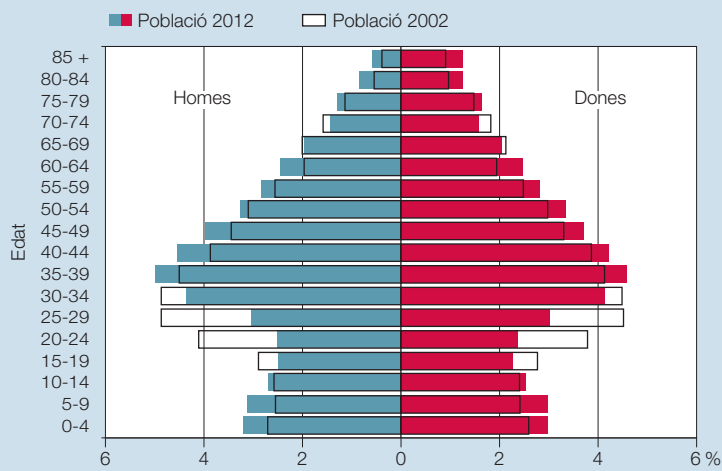
Gràfic 1

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Piràmide d'edats del Vallès Oriental, 2002-2012 (en percentatge)

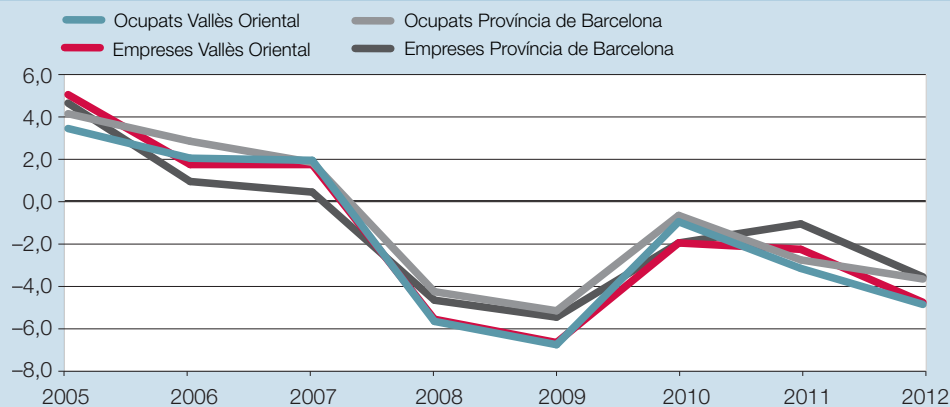
Gràfic 2

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2012 (en percentatge)

Gràfic 3

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

«El Vallès Oriental és la comarca amb una major proporció d'ocupació en activitats d'alt contingut tecnològic»

El 2012 hi ha 11.369 **empreses** a la comarca, un 4,8% menys que l'any anterior, disminució superior a la dels anys 2010 (-2%) i 2011 (-2,3%) i la segona més alta de les comarques barcelonines. L'estructura empresarial està dominada per la petita empresa i, especialment, per la microempresa: el 74,9% de les empreses tenen menys de 5 treballadors, el 22,6% de 6 a 50, el 2,2% entre 51 i 250, i només el 0,2% més de 250. La dimensió mitjana és de 8,1 treballadors per empresa, inferior als 10,2 del conjunt provincial.

El percentatge d'empreses industrials de la comarca (18%) és molt superior al de la província (10,8%). El pes de les empreses de la construcció (9,9%) també es troba per sobre del pes del conjunt provincial (8,4), mentre que el de les empreses de serveis és inferior (71,3% al Vallès Oriental i 80,4% a la província). Malgrat que amb valors més modestos, el sector agrícola també representa un percentatge superior a la comarca (0,8%) que a la província (0,4%). La variació interanual mostra com la construcció continua essent el sector més afectat per la crisi, amb una pèrdua del 18,8%, seguit per l'agricultura (-9,2%), la indústria (-5,3%) i els serveis (-2,3%). El 20,8% de les empreses es troben a Granollers i el 9,4% a Mollet del Vallès. La variació interanual mostra pèrdues d'empreses a la majoria dels municipis, destacant les 105 empreses desaparegudes a Mollet del Vallès, les 75 a Granollers, les 40 a La Llagosta i les 39 a Sant Celoni.

Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics) el 73,5% de les 200 empreses líders en facturació són exportadores i/o importadores. La meitat d'aquestes empreses es concentren en tres municipis del Vallès Oriental: 52 a Granollers, 25 a Parets del Vallès i 19 a Les Franqueses del Vallès. Entre elles, destaquen empreses dels sectors de l'alimentació (Kraft Foods España Biscuits Holdings, Sara Lee Southern Europe i Bimbo), la fabricació de cosmètics i perfumeria (Reckitt Benckiser), la fabricació de components per a vehicles de motor (Magnetit Marelli España), el comerç de minerals i metall (Thyssenkrupp), i la fabricació de productes farmacèutics (Sandoz Industrial Products).

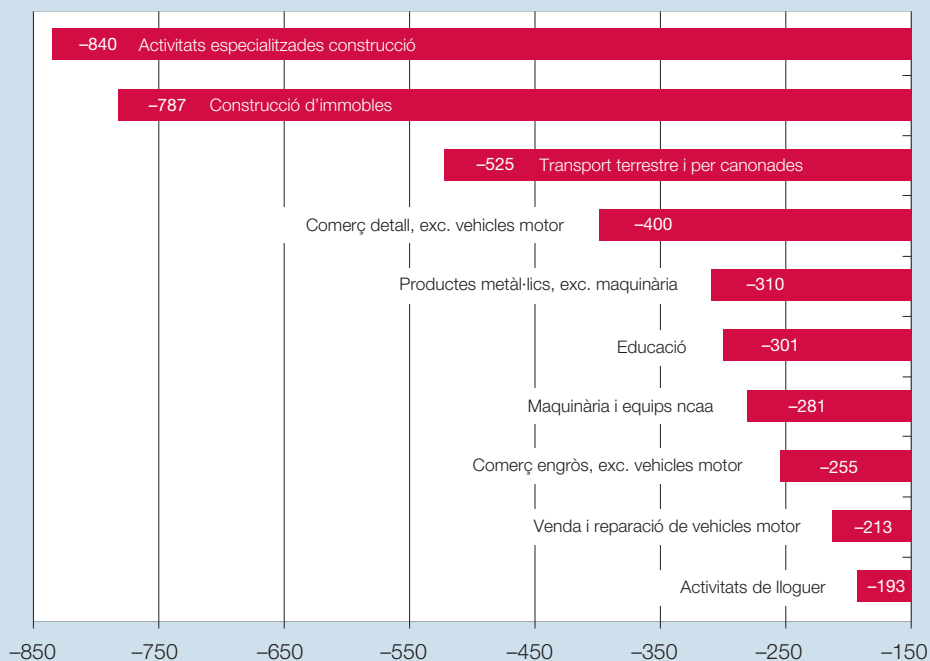
A final del 2012 hi ha 121.360 llocs de treball a la comarca, un 4,9% menys que el 2011, la tercera reducció més elevada entre les comarques barcelonines. Aquesta disminució de l'**ocupació** és clarament superior a la dels dos darrers anys i es troba per sobre de la mitjana provincial (-3,7%). La destrucció d'ocupació s'explica, principalment, per la reducció interanual d'un 5,7% del treball assalariat ja que el treball autònom ho fa en menor mesura (-2,3%). El 59,9% dels treballadors assalariats estaven ocupats en la petita empresa, el 27,4% en la mitjana empresa i el 12,7% en la gran empresa. Totes tres dimensions empresarials perden ocupació, especialment la microempresa (menys de 6 treballadors), amb la reducció més important de les onze comarques barcelonines.

El sector industrial aplega el 30,5% dels llocs de treball de la comarca, percentatge molt superior al 15,6% de la província. D'aquesta manera, el Vallès Oriental és la tercera comarca industrial de la província en termes relatius, per darrere d'Osona i l'Alt Penedès. L'ocupació en els serveis (61,2%) està molt per dessota de la mitjana provincial (78,6%), mentre que la de la construcció (7,6%) és superior a la provincial (5,5%). L'agricultura reuneix el 0,7% dels llocs de treball, pes superior al 0,4% provincial. En el darrer any tots els sectors decreixen d'una manera similar a la resta de comarques, menys l'agricultura que disminueix molt més al Vallès Oriental (-12%) que al conjunt provincial (-3,7%).

Dels 15 principals subsectors per nombre d'ocupats destaca la destrucció d'ocupació en *activitats especialitzades en la construcció* (-11,6%), *transport terrestre i per canonades* (-9,6%) i *educació* (-6,8%). L'únic increment es produeix a *indústries de productes alimentaris* (1,3%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu gràfics 4 i 5), les pèrdues més notables d'ocupació es produeixen en les *activitats especialitzades en la construcció* (-840), la *construcció d'immobles* (-787) i el *transport terrestre i per canonades* (-525). Els subsectors on s'ha creat més ocupació són els *serveis socials amb allotjament* (207) i les *activitats relacionades amb l'ocupació* (165).

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Vallès Oriental, 2012 (en nombres absoluts)

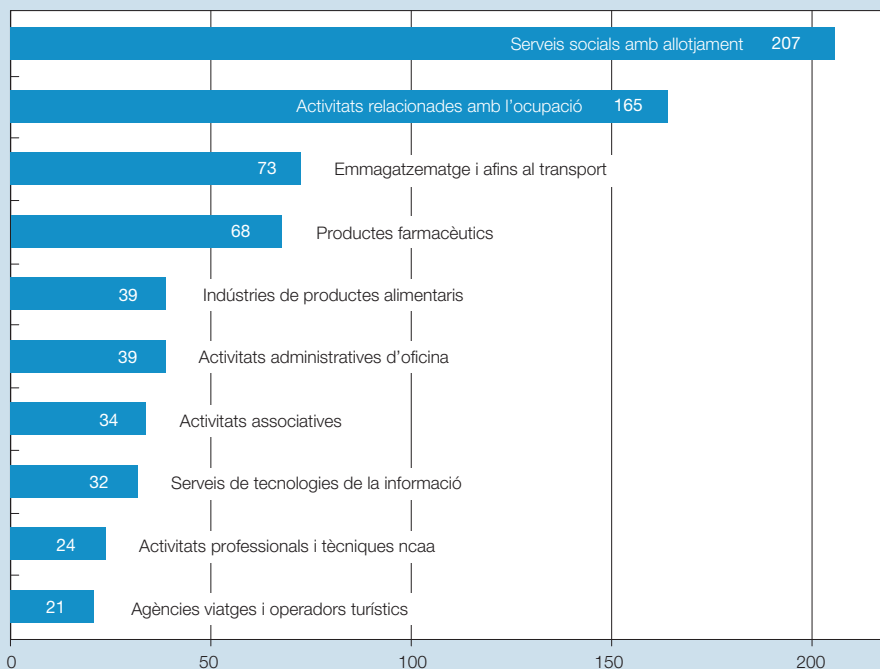
Gràfic 4

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Vallès Oriental, 2012 (en nombres absoluts)

Gràfic 5

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

El 20,5% dels llocs de treball es troben a Granollers i el 9,8% a Mollet del Vallès. Durant el 2012 l'ocupació disminueix tant a Granollers (-931) com a Mollet del Vallès (-894). Percentualment, destaquen les disminucions de Granera (-45,6%), Sant Quirze Safaja (-30,7%), Tagamanent (-30,3%) i Santa Maria de Martorelles (-24,4%). No hi ha hagut increments destacables.

El Vallès Oriental és la comarca amb un major pes d'ocupació en activitats d'alt contingut tecnològic (*indústria de tecnologia alta, indústria de tecnologia mitjana-alta i serveis de tecnologia alta-punta*), amb un 14,3%, pes superior al 10% provincial. L'evolució interanual és negativa (-6,3%), reducció que gairebé dobla la provincial (-3,4%) i que és superior a la de l'ocupació assalariada total (-5,7%). Els *serveis de tecnologia punta* tenen un pes sobre l'ocupació comarcal sensiblement inferior al pes que tenen a la província. En canvi, els altres dos grups d'activitats presenten un pes superior al provincial. La reducció interanual és inferior a la comarca que a la província en les indústries de tecnologia alta, superior en les indústries de tecnologia mitjana-alta i similar en els serveis de tecnologia alta-punta.

Afegint a aquestes activitats l'ocupació en serveis basats en el coneixement, del 15,3%, s'obté que el conjunt d'activitats que configuren l'economia del coneixement en sentit ampli (alt contingut tecnològic i serveis basats en el coneixement) ofereix el 29,5% de l'ocupació assalariada comarcal, per sota del 40,5% de mitjana provincial. La reducció de l'ocupació, del 3,9%, és superior a la provincial (-2,5%) i és la segona més important per darrere de l'Alt Penedès.

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva mostra una elevada concentració d'ocupats en sectors d'activitat clau, amb un elevat efecte arrossegador o de dispersió sobre altres sectors i una alta capacitat de ser arrossegats o d'absorció per altres sectors. Així, el 45,3% dels llocs de treball de la comarca pertanyen a aquests sectors, davant del 37,2% de la província. El pes de l'ocupació en sectors impulsors, aquells amb un elevat poder arrossegador però poca capacitat de ser arrossegats, és del 22,3%, similar al de la província (23,1%). Per contra, els sectors estratègics, aquells amb elevada capacitat d'absorció per altres sectors però no d'arrossegament, estan molt menys presents a la comarca (7,9%) que a la província (16,7%). L'ocupació en els sectors independents, amb escassa capacitat d'absorció i d'arrossegament, és similar en ambdós territoris: 24,4% a la comarca i 22,9% a la província.

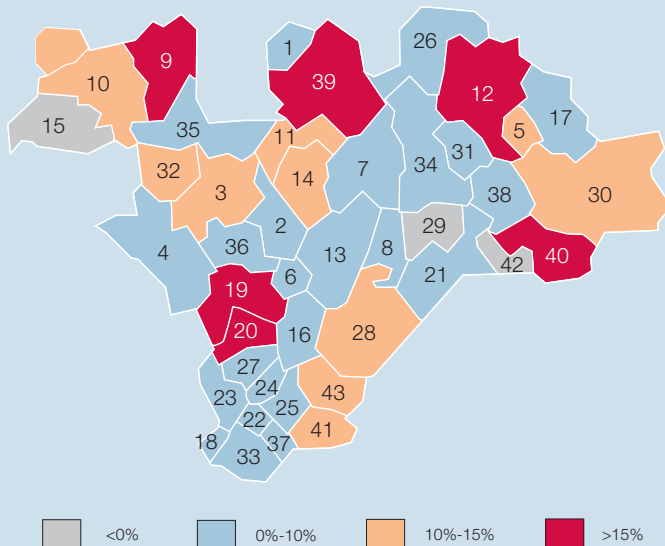
«L'atur el 2012 augmenta a la comarca gairebé dos punts percentuals més que a la província»

L'atur al Vallès Oriental augmenta un 7,5% el 2012, increment superior al provincial (5,7%) però inferior al del 2011 (10,3%) i molt per sota dels forts augments dels anys 2008 (71%) i 2009 (32%). Tanmateix, contrasta amb la reducció del 2010 (-1,4%). La xifra total d'aturats arriba als 37.844, el 7,9% de l'atur provincial. La taxa d'atur a final d'any és del 17,7%, més d'un punt per sobre de la mitjana provincial (16,6%).

Els municipis (vegeu mapes) amb una taxa d'atur elevada són Canovelles (23,2%), Mollet del Vallès (21,6%), La Llagosta (21,6%) i Montornès del Vallès (20,1%). En canvi, entre els municipis que registren una taxa d'atur més baixa, destaquen Vallromanes (10,4%), Sant Esteve de Palautordera (11,3%) i l'Ametlla del Vallès (11,6%). Interanualment, els creixements més rellevants de l'atur es produeixen a Vallgorguina (22%), Lliçà d'Amunt (16,6%), Lliçà de Vall (15,1%) i Sant Feliu de Codines (14,9%). Cap municipi experimenta descensos importants.

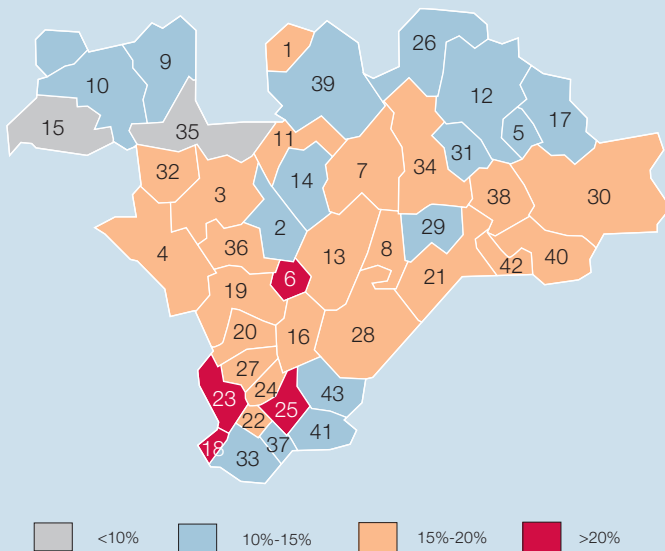
Els aturats es reparteixen per igual entre homes i dones. La taxa d'atur masculina és del 16,2%, mentre que la femenina és significativament més elevada i se situa en el 19,5%. Per edats, el 6,6% dels aturats té menys de 25 anys, el 49,9% entre 25 i 44 anys i el 43,5% més de 45 anys. L'atur es redueix entre els menors de 34 anys, però mai amb pèrdues inferiors al 5%. En canvi, augmenta en els altres grups d'edat, destacant els increments en els de 45 a 49 anys (16,6%), els majors de 59 anys (15,2%) i els

Variació dels aturats registrats

- 1 Aiguafreda
- 2 Ametlla del Vallès (L')
- 3 Bigues i Riells
- 4 Caldes de Montbui
- 5 Campins
- 6 Canovelles
- 7 Cànoves i Samalús
- 8 Cardedeu
- 9 Castellcir
- 10 Castellterçol
- 11 Figaró-Montmany
- 12 Fogars de Montclús
- 13 Franqueses del Vallès (Les)
- 14 Garriga (La)
- 15 Granera
- 16 Granollers
- 17 Gualba
- 18 Liagosta (La)
- 19 Liçà d'Amunt
- 20 Liçà de Vall
- 21 Llinars del Vallès
- 22 Martorelles
- 23 Mollet del Vallès
- 24 Montmeló
- 25 Montornès del Vallès
- 26 Montseny
- 27 Parets del Vallès
- 28 Roca del Vallès (La)
- 29 Sant Antoni de Vilamajor
- 30 Sant Celoni
- 31 Sant Esteve de Palautordera
- 32 Sant Feliu de Codines
- 33 Sant Fost de Campsentelles
- 34 Sant Pere de Vilamajor
- 35 Sant Quirze Safaja
- 36 Santa Eulàlia de Ronçana
- 37 Santa Maria de Martorelles
- 38 Santa Maria de Palautordera
- 39 Tagamanent
- 40 Vallgorguina
- 41 Vallromanes
- 42 Vilalba Sasserra
- 43 Vilanova del Vallès

Taxa d'atur registrat

de 55 a 59 anys (14,9%). Per sectors d'activitat econòmica, el 60,8% dels aturats pertanyen al sector dels serveis, el 20,4% a la indústria, el 12,6% a la construcció i l'1,3% a l'agricultura. El 4,8% restant formen part del conjunt d'aturats sense ocupació anterior. Interanualment, l'atur augmenta en tots els sectors, especialment en els serveis (9%) i l'agricultura (18,9%).

Per nivell formatiu, com el 2011, destaca l'increment percentual de l'atur entre els *universitaris de segon i tercer cicle* (21,2%) i entre els *tècnics-professionals superiors* i els *sense estudis* (15,9%). Per contra, l'atur del grup amb *estudis primaris incomplets* es redueix lleugerament (-2,2%). Tot i així, el gruix dels aturats (61,5%) pertany al grup d'*educació general*, que és el que creix més en nombres absoluts (1.292). El nombre d'aturats estrangers residents disminueix un 1,1% respecte el 2011, però menys que al conjunt provincial (-3,7%). Així, el total d'aturats estrangers és de 6.501, el 17,2% de l'atur comarcal. Els aturats nacionals augmenten un 9,4%, arribant als 31.343 aturats.

A final del 2012 hi ha concedides 24.315 prestacions per desocupació, un 0,5% menys que l'any anterior. El percentatge de desocupats registrats que reben algun tipus de prestació, o taxa de cobertura, baixa del 73% el 2011 al 67,5% el 2012, lleugerament per sobre de la taxa provincial del 67%. Cal destacar que el Vallès Oriental és la segona comarca on la taxa de cobertura disminueix menys durant el 2012. El 54,6% de les prestacions són contributives, el 40,7% assistencials i el 4,7% de renda activa d'inserció.

Com succeeix a la província, la **contractació laboral** del Vallès Oriental es manté durant el 2012, tancant l'any amb 96.481 contractes formalitzats, el 6% del total provincial. La contractació cau en els grups d'edat més joves, especialment en els menors de 20 anys (-28,2%). En canvi, augmenta en el de 30 a 44 anys (3,2%) i en els majors de 45 anys (12,4%). El 52,1% de la contractació és masculina, un 2% menys que l'any anterior, mentre que la femenina augmenta un 2,5%. Per sectors d'activitat, la contractació només s'incrementa en els serveis (2,5%) i disminueix de forma important en l'agricultura (-17,4%), la construcció (-11,7%) i la indústria (-8,4%). El 87,9% dels contractes són temporals, que es redueixen un 2,1%, mentre que la contractació indefinida augmenta un 20,2%.

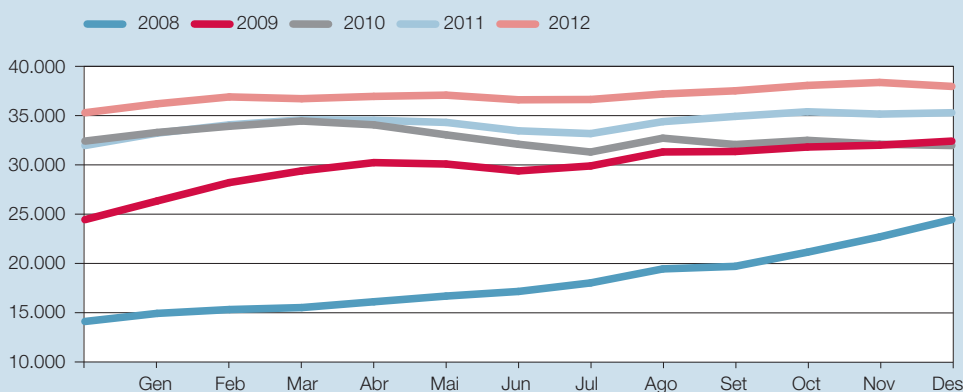
Pel que fa a les **finances públiques**, durant l'exercici 2012 el pressupost inicial d'ingressos del conjunt dels municipis del Vallès Oriental cau un 3,2% respecte el 2011, mentre que les despeses es redueixen un 2,5% i el deute viu augmenta un 1%. Per habitant, les despeses suposen 1.089 euros, amb 118 euros de despeses d'inversió, mentre que els ingressos corrents superen per poc el miler d'euros per habitant, xifres molt similars a la mitjana provincial. El deute viu per habitant se situa en 622 euros, una mica per sota dels 651 euros de mitjana provincial i, d'entre els municipis de la comarca majors de deu mil habitants, només Lliçà d'Amunt supera el miler d'euros de deute per habitant el 2012. El deute viu representa el 48% dels ingressos corrents de Granollers, valor inferior a la mitjana comarcal (62%) i a la provincial (64%). En aquesta relació deute viu / ingressos destaquen pel seu alt percentatge els municipis de Mollet del Vallès (89%) i Les Franqueses del Vallès (99%).

Els indicadors d'evolució **turística** del 2012 de la comarca del Vallès Oriental, que pertany a la marca turística Costa Barcelona, mostren símptomes de desacceleració (vegeu Quadre 1).

La comarca té una oferta de 6.937 places d'allotjament turístic, amb una activitat turística centrada en el turisme de natura (Parc Natural del Montseny), el termalisme i els esports (Circuit de Catalunya). Hi ha un lleuger augment en el nombre de places d'establiments de turisme rural disponibles, mentre que es manté l'oferta de places de càmping. El nombre de viatgers allotjats en hotels va disminuir un 12,3%, fet que va repercutir en un descens del nombre de pernoctacions hoteleres (-7,1%). En el turisme rural i els càmpings també es pateix un retrocés en el nombre de pernoctacions (-11% i -15% respectivament), i això influeix en els nivells d'ocupació, que cauen 2,2 punts percentuals en el turisme rural i 3,3 en els hotels. El grau d'ocupació dels càmpings es manté.

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats.
Vallès Oriental, 2008-2012 (en absolut)

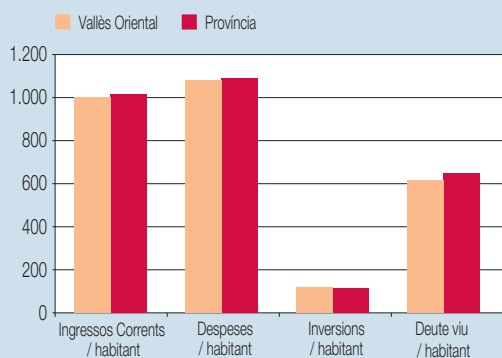
Gràfic 6

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques, 2012
(Ràtios Euros per habitant)

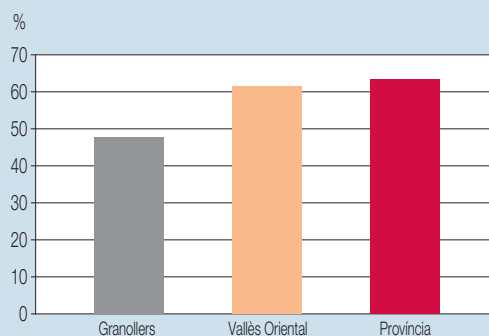
Gràfic 7

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Finances públiques, 2012
(Deute viu / Ingressos corrents, en %)

Gràfic 8

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Indicadors de l'activitat turística al Vallès Oriental, 2011 i 2012

Quadre 1

	Vallès Oriental			Prov. Barcelona*		
	2011	2012	Var. 11-12 (%)	2011	2012	Var. 11-12 (%)
Places en establiments hotelers	3.879	3.734	-3,7	64.493	64.150	-0,5
Places en càmpings	2.805	2.805	0,0	42.825	44.446	3,8
Places en establiments de turisme rural	389	398	2,3	4.384	4.473	2,0
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	194,3	170,4	-12,3	2.890,6	3.014,4	4,3
Nombre de viatgers allotjats en càmpings (en milers)	34,8	30,0	-13,8	590,3	547,9	-7,2
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural (en milers)	5,5	5,3	-3,6	96,7	75,2	-22,2
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	454,4	422,3	-7,1	9.013,2	9.504,3	5,4
Nombre de pernотacions en càmpings (en milers)	105,8	89,4	-15,5	2.319,7	2.428,5	4,7
Nombre de pernотacions en establiments de turisme rural (en milers)	15,2	13,5	-11,2	285,7	233,4	-18,3
Grau d'ocupació hotelera (en %)	44,9	41,6	-3,3pp	60,4	59,8	-0,6pp
Grau d'ocupació en càmpings (en %)	46,7	46,8	0,1pp	47,6	45,9	-1,7pp
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (en %)	15,1	12,9	-2,2pp	20,6	16,4	-4,2pp

* Sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera. pp: punts percentuals

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

EL CENTRE DE SUPORT EMPRESARIAL I TECNOLÒGIC DE CARDEDEU. UNA EINA PER A LA CONCERTACIÓ PÚBLICA, LA DINAMITZACIÓ ECONÒMICA I L'ESPECIALITZACIÓ TECNOLÒGICA

Manel Cortés, *director del CSETC. Ajuntament de Cardedeu*

El CSETC - Centre de Suport Empresarial i Tecnològic de Cardedeu

El Centre de Suport Empresarial i Tecnològic de Cardedeu (CSETC) és un centre de dinamització del teixit productiu local depenent de la Regidoria de Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Cardedeu destinat a l'activació del teixit empresarial del territori de Cardedeu i municipis veïns. Entre les finalitats principals té el foment de la competitivitat empresarial i l'ús de les TIC a les empreses, tot facilitant la creació de noves empreses amb contingut tecnològic i oferint suport a les empreses existents mitjançant un programa d'activitats i serveis propis i una infraestructura adequada per desenvolupar-les.

El CSETC allotja, a més, un viver d'empreses de base tecnològica que proporciona un espai d'entorn professional i empresarial qualificat, suportat per TIC per tal de millorar la competitivitat i la consolidació de joves empreses amb fórmules de cooperació empresarial i seguiment estratègic del projecte. L'edifici de tres plantes ocupa una superfície de 340 m² amb set despatxos destinats a l'allotjament d'empreses de base tecnològica (actualment amb una ocupació del cent per cent) i amb espais i recursos al servei d'empreses i emprenedors: sala de reunions amb dispositiu de videoconferències, connexió amb fibra òptica, sala polivalent i de formació amb capacitat per a cinquanta assistents, jardí per a presentacions i esdeveniments, espai de *coworking*, domiciliació d'empreses i punts de connexió en espais de teletreball per a professionals i autònoms adherits a la Xarxa Tercer Lloc.

Antecedents

L'Àrea de Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Cardedeu ofereix el servei d'assessorament a emprenedors i empreses des de 1997. Inicialment com a punt d'informació del servei autoempresa i posteriorment, l'any 2008, esdevé part de la Xarxa INICIA del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya. Les línies d'actuació del servei han estat principalment enfocades a l'emprenedoria: difusió de la cultura emprenedora, informació i orientació, assessorament individualitzat, realització d'accions formatives, així com seguiment i acompanyament cap a la consolidació de les empreses creades.

L'any 2009, el desenvolupament i execució del Pla d'acció del Servei de Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Cardedeu (2009-2015) va establir com a actuació prioritària la consolidació d'un Centre de Suport Empresarial Integral i de Serveis Avançats a Cardedeu. Amb aportacions de l'Ajuntament de Cardedeu, la Unió Europea (mitjançant un fons FEDER), la Diputació de Barcelona i la Generalitat de Catalunya, amb un pressupost total de 509.572,63 €, l'octubre del 2011 es posa en marxa el CSETC com a eina de desenvolupament local, innovació empresarial i transferència de coneixement en un context de concertació i transversalitat institucional entre administracions i agents econòmics de cinc municipis veïns del Vallès Oriental: Cardedeu, Cànoves i Samalús, Sant Pere de Vilamajor, Sant Antoni de Vilamajor i la Roca del Vallès.

CSETC com a centre supramunicipal de concertació pública

El suport rebut per part dels ajuntaments veïns, des de l'avantprojecte de creació, va fer que el CSETC naixés amb una complicitat institucional, que ja al primer any de vida es materialitza en la signatura de convenis de col·laboració entre el CSETC (Ajuntament de Cardedeu) i cadascun dels municipis veïns ja citats, ampliant servei a una població total d'aproximadament 40.000 habitants (més del doble de la població de Cardedeu). Aquests convenis de col·laboració pretenen una optimització dels recursos públics i la concertació supramunicipal en les actuacions de promoció econòmica i el foment del teixit productiu local, mitjançant la participació en les activitats gestionades pel CSETC. Així, en un context de crisi econòmica profunda, els municipis petits poden disposar i oferir serveis integrats de suport, dinamització i consolidació a les empreses i a les iniciatives empresarials del seu territori amb un cost reduït.

CSETC com a centre de dinamització econòmica al territori

El CSETC, en la seva funció de centre de promoció econòmica municipal, intervé en diferents àmbits d'actuació: suport a empreses i emprenedors, mi-

llora dels polígons d'activitat econòmica (PAE), gestió i dinamització del mercat municipal, capacitació i transferència de coneixement, innovació tecnològica i desenvolupament d'infraestructures de telecomunicacions. El personal del Servei de Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Cardedeu s'ubica al Centre i és el que gestiona el viver tecnològic i els recursos i serveis de l'edifici.

Breument, els programes i activitats permanents que el centre ha desenvolupat en el transcurs de 2012 han estat: Diagnosi i pla d'accions al PAE Sud, Pla de millora de les telecomunicacions als PAE (fibra òptica i antenes de telefonia), Pla de dinamització del mercat municipal (Mercacció), Programa de divulgació de la cultura emprenedora amb els joves, R+D i innovació empresarial. Les activitats adreçades al suport d'empreses i emprenedors s'han integrat per oferir un servei d'assessorament i formació en les diferents fases de l'itinerari empresarial: sensibilització, creació, consolidació i creixement. Les empreses allotjades al CSETC, a més del servei d'assessorament i seguiment, participen d'una activitat mensual amb format de «*workshop&networking*» empresarial obert també a petites empreses i professionals de la zona.

CSETC com a centre especialitzat en tecnologies *online* de màrqueting i vendes

El Pla estratègic del CSETC estableix com a objectiu de consolidació i diferenciació del centre a la comarca, aconseguir un posicionament i reconeixement extern com a centre especialista en un àmbit o matèria concreta. Les característiques de l'edifici (espai reduït, manca de magatzem, fibra òptica...), la necessitat patent de moltes empreses (tradicionalment de venda *off line*) d'accedir a la venda en línia com a canal de noves oportunitats de negoci, i l'increment considerable del sector de venda digital (*upps, e-commerce, social media...*) van ser algunes de les raons que van motivar l'opció d'especialització del CSETC en tecnologies *on line* de màrqueting i vendes. Aquesta especialització implica una orientació estratègica en la gestió dels recursos: allotjament d'empreses de base tecnològica de l'especialitat (actualment tres empreses allotjades són d'aquest sector), signatura de convenis amb institucions i empreses de referència del sector com a *partners* de transferència de coneixement i l'oferiment de formació i capacitació de qualitat en el sector d'especialització, renunciant, en gran mesura, a la formació empresarial tradicional que ja ofereixen altres centres de la comarca.

Orientacions de futur

Per la creació recent del CSETC, cal concentrar els esforços en el compliment dels objectius marcats, intentant cercar, en tot moment, l'excel·lència en el fons i la forma de les actuacions. No es pot ser referència sense excel·lència. Cal també fer un seguiment acurat dels indicadors de resultats qualitius i quantitatius obtinguts per tal d'anar contrastant l'impacte obtingut i reorientant les accions futures; i definitivament, el centre ha de saber comunicar i informar de forma instantània de les activitats passades, presents i futures que es van desenvolupant, tant del propi centre com les que desenvolupen altres actors econòmics del territori (empreses, associacions d'empreses...).

Conclusió

En conclusió, el CSETC pretén ser una eina que:

- Capta i coneix la realitat econòmica i productiva local per actuar de forma útil
- Opera a nivell supramunicipal en concertació i optimització dels seus recursos per ser econòmicament viable
- Programa i executa actuacions de suport al teixit productiu per ajudar a empreses i emprenedors
- Acumula coneixement i fa de pont entre *partners* tecnològics i empreses en la transferència de coneixement TIC per incrementar la competitivitat de les empreses
- Incuba i acompanya projectes de base tecnològica de nova creació per fomentar la localització d'empreses de valor afegit.

RECALL ESTADÍSTIC. VALLÈS ORIENTAL

	Vallès Oriental		Província		Variació 2011-2012		Pes Vallès Orien./ Província	
	2011	2012	2011	2012	Vallès Orien.	Província	2011	2012
ENTORN								
Nombre de municipis		43		311				13,8%
Superfície total (km²)		851,0		7.726,5				11,0%
Superfície mitjana municipal (km²)		19,8		24,8				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	399.900	402.632	5.529.099	5.552.050	0,7%	0,4%	7,2%	7,3%
Densitat (hab/km²)	470	473	716	719	0,7%	0,4%	nc	nc
Homes	201.032	202.016	2.715.628	2.722.394	0,5%	0,2%	7,4%	7,4%
Dones	198.868	200.616	2.813.471	2.829.656	0,9%	0,6%	7,1%	7,1%
Població de menys de 16 anys	74.155	75.225	896.296	908.243	1,4%	1,3%	8,3%	8,3%
Població potencialment activa (16-64)	270.669	270.785	3.697.168	3.691.461	0,0%	-0,2%	7,3%	7,3%
Població de 65 anys i més	55.076	56.622	935.635	952.346	2,8%	1,8%	5,9%	5,9%
Població ETCA¹	386.281	389.651	5.416.222	5.468.249	0,9%	1,0%	7,1%	7,1%
Pob. resident a l'estranger	2.908	3.236	132.870	144.537	11,3%	8,8%	2,2%	2,2%
Índex de dependència global	47,7	48,7	49,5	50,4	2,0%	1,7%	nc	nc
Índex d'envelliment	74,3	75,3	104,4	104,9	1,3%	0,4%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	355.309	359.408	4.735.379	4.759.979	1,2%	0,5%	7,5%	7,6%
Nacionalitat estrangera	44.591	43.224	793.720	792.071	-3,1%	-0,2%	5,6%	5,5%
Taxa d'estrangeria total	11,2%	10,7%	14,4%	14,3%	-0,4pp	-0,1pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	9,3%	8,9%	11,3%	11,2%	-0,4pp	-0,1pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	8.610	8.311	133.400	133.316	-3,5%	-0,1%	6,5%	6,2%
Població potencialment activa (16-64)	35.305	34.187	644.358	641.643	-3,2%	-0,4%	5,5%	5,3%
Població de 65 anys i més	676	726	15.962	17.112	7,4%	7,2%	4,2%	4,2%
Àfrica	18.654	18.497	184.967	185.871	-0,8%	0,5%	10,1%	10,0%
Amèrica	15.041	13.505	296.587	282.325	-10,2%	-4,8%	5,1%	4,8%
Àsia	1.833	2.049	112.513	119.543	11,8%	6,2%	1,6%	1,7%
Europa	9.044	9.157	199.097	203.737	1,2%	2,3%	4,5%	4,5%
Unió Europea	7.448	7.528	166.329	169.417	1,1%	1,9%	4,5%	4,4%
Resta del món	19	16	556	595	-15,8%	7,0%	3,4%	2,7%
5 principals nacionalitats (comarca)	24.397	23.437	293.669	285.104	-3,9%	-2,9%	8,3%	8,2%
Marroc	11.186	11.156	141.193	141.636	-0,3%	0,3%	7,9%	7,9%
Bolívia	3.809	3.554	44.741	42.692	-6,7%	-4,6%	8,5%	8,3%
Senegal	3.128	3.117	10.987	11.091	-0,4%	0,9%	28,5%	28,1%
Equador	3.605	2.844	60.904	52.530	-21,1%	-13,7%	5,9%	5,4%
Romania	2.669	2.766	35.844	37.155	3,6%	3,7%	7,4%	7,4%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
Nombre d'empreses	11.941	11.369	178.049	171.657	-4,8%	-3,6%	6,7%	6,6%
Agricultura	98	89	704	693	-9,2%	-1,6%	13,9%	12,8%
Indústria	2.161	2.046	19.793	18.535	-5,3%	-6,4%	10,9%	11,0%
Construcció	1.391	1.130	16.756	14.416	-18,8%	-14,0%	8,3%	7,8%
Serveis	8.291	8.104	140.796	138.013	-2,3%	-2,0%	5,9%	5,9%
Dimensió mitjana	8,18	8,10	10,2	10,2	-0,1	-0,1	nc	nc
Agricultura	3,7	3,0	3,4	3,2	-0,7	-0,2	nc	nc
Indústria	16,6	16,5	15,9	16,0	-0,1	0,1	nc	nc
Construcció	4,3	4,1	5,3	5,0	-0,2	-0,3	nc	nc
Serveis	6,7	6,6	10,1	10,0	-0,1	-0,1	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	8.647	8.209	123.984	119.621	-5,1%	-3,5%	7,0%	6,9%
Comerç detall, exc. vehicles motor	1.674	1.619	27.948	27.398	-3,3%	-2,0%	6,0%	5,9%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	1.106	1.106	14.850	14.453	0,0%	-2,7%	7,4%	7,7%
Serveis de menjar i begudes	955	929	15.881	15.714	-2,7%	-1,1%	6,0%	5,9%
Activitats especialitzades construcció	824	696	9.650	8.374	-15,5%	-13,2%	8,5%	8,3%
Transport terrestre i per canonades	556	518	6.319	5.908	-6,8%	-6,5%	8,8%	8,8%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	483	459	3.920	3.629	-5,0%	-7,4%	12,3%	12,6%
Altres activitats de serveis personals	450	434	7.124	6.974	-3,6%	-2,1%	6,3%	6,2%
Venda i reparació de vehicles motor	446	428	4.386	4.198	-4,0%	-4,3%	10,2%	10,2%
Construcció d'immobles	514	398	6.246	5.409	-22,6%	-13,4%	8,2%	7,4%
Activitats immobiliàries	324	323	6.568	6.606	-0,3%	0,6%	4,9%	4,9%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	307	306	6.308	6.247	-0,3%	-1,0%	4,9%	4,9%
Educació	313	304	4.996	4.978	-2,9%	-0,4%	6,3%	6,1%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	266	263	1.996	1.945	-1,1%	-2,6%	13,3%	13,5%
Activitats sanitàries	219	214	4.877	4.912	-2,3%	0,7%	4,5%	4,4%
Serveis a edificis i de jardineria	210	212	2.915	2.876	1,0%	-1,3%	7,2%	7,4%

RECULL ESTADÍSTIC. VALLÈS ORIENTAL (continuació)

	Vallès Oriental		Província		Variació 2011-2012		Pes Vallès Orien./ Província	
	2011	2012	2011	2012	Vallès Orien.	Província	2011	2012
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	127.553	121.360	2.195.015	2.112.892	-4,9%	-3,7%	5,8%	5,7%
Assalariats	97.711	92.132	1.822.099	1.747.474	-5,7%	-4,1%	5,4%	5,3%
Autònoms	29.842	29.228	372.916	365.418	-2,1%	-2,0%	8,0%	8,0%
15 Principals sectors d'activitat	81.807	78.251	1.315.091	1.267.553	-4,3%	-3,6%	6,2%	6,2%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	12.101	11.701	237.434	232.364	-3,3%	-2,1%	5,1%	5,0%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	11.010	10.755	155.107	148.423	-2,3%	-4,3%	7,1%	7,2%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	7.247	6.407	88.429	76.637	-11,6%	-13,3%	8,2%	8,4%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	5.986	5.837	123.699	122.001	-2,5%	-1,4%	4,8%	4,8%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	5.405	5.289	121.236	115.528	-2,1%	-4,7%	4,5%	4,6%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	5.449	4.924	75.585	71.736	-9,6%	-5,1%	7,2%	6,9%
<i>Productes metàl·lics, exc. maquinària</i>	5.212	4.902	40.051	37.041	-5,9%	-7,5%	13,0%	13,2%
<i>Cautxú i plàstic</i>	4.504	4.327	18.275	17.230	-3,9%	-5,7%	24,6%	25,1%
<i>Educació</i>	4.420	4.119	119.018	115.064	-6,8%	-3,3%	3,7%	3,6%
<i>Activitats sanitàries</i>	4.058	4.027	128.459	129.136	-0,8%	0,5%	3,2%	3,1%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	4.044	3.831	34.783	32.869	-5,3%	-5,5%	11,6%	11,7%
<i>Indústries químiques</i>	3.836	3.688	23.977	23.141	-3,9%	-3,5%	16,0%	15,9%
<i>Indústries de productes alimentaris</i>	3.075	3.114	35.600	35.236	1,3%	-1,0%	8,6%	8,8%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	2.840	2.783	40.460	39.488	-2,0%	-2,4%	7,0%	7,0%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	2.620	2.547	72.978	71.659	-2,8%	-1,8%	3,6%	3,6%
Agricultura	973	856	8.201	7.896	-12,0%	-3,7%	11,9%	10,8%
Indústria	39.134	36.976	348.455	329.386	-5,5%	-5,5%	11,2%	11,2%
Construcció	11.049	9.271	136.531	115.706	-16,1%	-15,3%	8,1%	8,0%
Serveis	76.397	74.257	1.701.828	1.659.904	-2,8%	-2,5%	4,5%	4,5%
Sectors clau	58.575	54.987	834.678	785.982	-6,1%	-5,8%	7,0%	7,0%
Sectors estratègics	9.667	9.639	358.757	353.585	-0,3%	-1,4%	2,7%	2,7%
Sectors impulsors	28.243	27.081	501.538	488.823	-4,1%	-2,5%	5,6%	5,5%
Sectors independents	31.068	29.653	500.042	484.502	-4,6%	-3,1%	6,2%	6,1%
Activitats d'alt contingut tecnològic²	14.027	13.146	181.738	175.556	-6,3%	-3,4%	7,7%	7,5%
Ind. Tecnologia alta	3.251	3.203	25.047	23.655	-1,5%	-5,6%	13,0%	13,5%
Ind. Tecnologia mitjana-alta	10.192	9.368	93.904	89.718	-8,1%	-4,5%	10,9%	10,4%
Ind. Tecnologia mitjana-baixa	11.311	10.572	74.488	69.164	-6,5%	-7,1%	15,2%	15,3%
Ind. Tecnologia baixa	9.975	9.585	98.592	92.532	-3,9%	-6,1%	10,1%	10,4%
Serveis basats en el coneixement	14.284	14.052	542.938	531.346	-1,6%	-2,1%	2,6%	2,6%
Serveis de tecnologia alta-punta	584	575	62.787	62.183	-1,5%	-1,0%	0,9%	0,9%
Serveis no basats en el coneixement	41.320	39.504	873.803	845.740	-4,4%	-3,2%	4,7%	4,7%
Aturats registrats	35.213	37.844	454.961	481.112	7,5%	5,7%	7,7%	7,9%
Homes	17.743	18.828	235.422	244.045	6,1%	3,7%	7,5%	7,7%
Dones	17.470	19.016	219.539	237.067	8,8%	8,0%	8,0%	8,0%
Nacionals	28.638	31.343	361.233	390.882	9,4%	8,2%	7,9%	8,0%
Estrangers	6.575	6.501	93.728	90.230	-1,1%	-3,7%	7,0%	7,2%
Agricultura	418	497	4.077	4.703	18,9%	15,4%	10,3%	10,6%
Indústria	7.334	7.723	74.866	77.178	5,3%	3,1%	9,8%	10,0%
Construcció	4.620	4.787	69.896	68.833	3,6%	-1,5%	6,6%	7,0%
Serveis	21.105	23.008	282.776	307.841	9,0%	8,9%	7,5%	7,5%
Sense ocupació anterior	1.736	1.829	23.346	22.557	5,4%	-3,4%	7,4%	8,1%
Població activa local estimada	216.178	213.606	2.938.514	2.902.357	-1,2%	-1,2%	7,4%	7,3%
Taxa d'atur registrat estimada	16,29%	17,72%	15,48%	16,58%	1,4pp	1,1pp	nc	nc
Homes	14,99%	16,23%	14,82%	15,68%	1,2pp	0,9pp	nc	nc
Dones	17,85%	19,48%	16,26%	17,62%	1,6pp	1,4pp	nc	nc
Nombre de contractes total	96.368	96.481	1.601.146	1.603.630	0,1%	0,2%	6,0%	6,0%
Beneficiaris de prestacions	24.444	24.315	318.030	307.090	-0,5%	-3,4%	7,7%	7,9%
Taxa Cobertura Prestacions	73,02%	67,51%	73,68%	66,97%	-5,5pp	-6,7pp	nc	nc
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita ¹	12.507	12.976	14.802	15.301	3,8%	3,4%	nc	nc
% Llars amb banda ampla ²	68,5%	67,5%	67,2%	69,3%	-1,0pp	2,1pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	38,2%	38,0%	38,2%	37,5%	-0,2pp	-0,6pp	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1000 hab>75 ¹	95	102	82	86	6,6	3,5	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	1,1	1,1	0,9	0,9	-0,7%	0,4%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES⁴								
Ingressos. Classificació econòmica	454.403	439.897	6.177.161	6.143.124	-3,2%	-0,6%	7,4%	7,2%
Despeses. Classificació econòmica	449.887	438.557	6.140.789	6.079.298	-2,5%	-1,0%	7,3%	7,2%
Deute viu	247.994	250.481	3.368.594	3.616.472	1,0%	7,4%	7,4%	6,9%

1. Dades dels anys 2010 i 2011. 2. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta. 3. Dades dels anys 2010 i 2011. Dades Província = Catalunya.
4. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable. Pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

Metodologia

Població: Xifra oficial de població a 1 de gener de cada any en base al Padró d'habitants municipal aprovat anualment pel govern de l'Estat. A l'informe es pren com a referència la darrera dada disponible a nivell municipal, 1 de gener de 2012, tanmateix a l'apartat provincial es fa esment també de les dades provisionals a nivell provincial a 1 de gener de 2013.

Font: Programa Hermes (<http://www.diba.cat/hermes>) en base a dades d'Idescat (Institut d'Estadística de Catalunya) i INE (Institut Nacional de Estadística).

Població ETCA: La població ETCA o població equivalent a temps complet anual es defineix com la població present al municipi mesurada en mitjana anual de persones per dia. Equival a la suma de la població resident i les entrades de població no resident al municipi menys les sortides de població resident al municipi.

Font: Programa Hermes en base a dades d'Idescat.

Població resident a l'estranger: El Padró d'habitants residents a l'estranger (PERE) és el registre administratiu on consten les persones que viuen habitualment a l'estranger, que tenen la nacionalitat espanyola, sigui o no aquesta l'única nacionalitat, i l'últim municipi al qual estan inscrites és qualsevol dels que hi ha a Catalunya. Les persones inscrites en aquest padró es consideren veïnes del municipi espanyol que figura a les dades de la seva inscripció únicament a l'efecte de l'exercici del dret de sufragi, i no constitueix, en cap cas, població del municipi. La data de referència és a 1 de gener de cada any. Es constitueix amb les dades existents en el Registre de Matrícula de cada oficina consular o secció consular de les missions diplomàtiques.

Font: Programa Hermes en base a dades d'Idescat.

Densitat de població: Relació entre la població i la superfície de la comarca.

Índex de dependència global: Relació entre els individus en edat no activa (de 0 a 15 anys i de 65 anys i més) respecte a la població potencialment activa (de 16 a 64 anys).

Índex d'envelliment: Relació entre la població de 65 anys i més i la població de 0 a 15 anys.

Taxa d'estrangeria total: Relació entre la població de nacionalitat estrangera respecte el total de la població.

Taxa d'estrangeria extracomunitària: Relació entre la població de nacionalitat estrangera no comunitària respecte el total de la població.

Empreses (RGSS): Nombre de comptes de cotització donats d'alta al règim general de la Seguretat Social i al règim especial de la mineria i el carbó a 31 de desembre de cada any. Les empreses han de declarar com a mínim un compte de cotització per província: poden declarar-ne un per cada establiment o bé computar tots els seus treballadors en un sol compte de cotització per província. És una aproximació a la xifra real d'empreses, ja que hi poden haver empreses establertes en un municipi que cotitzen en altres comarques, i a la inversa, empreses que tenen la seva activitat en varies comarques de la província i adscriuen totes les empreses en un únic compte de cotització d'un municipi concret.

Malgrat això, la informació sobre els comptes de cotització, i sobre els afiliats que depenen d'aquests comptes, permet de forma força ajustada aproximar el volum d'empreses i llocs de treball localitzats en un territori.

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació.

Empreses (SABI): La base de dades SABI (*Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics*) recull la informació que les societats mercantils dipositen al Registre Mercantil. La selecció s'ha realitzat el mes d'abril del 2013 sobre les societats actives de cadascuna de les comarques de Barcelona que han dipositat els comptes corresponents al 2011. Les empreses líders en facturació s'han triat a partir de l'import net de la xifra de negoci, que és el que obté l'empresa com a conseqüència de la realització de la seva activitat ordinària.

Font: SABI (Sistema de Anàlisis de Balances Ibérico)

Ocupats: Nombre de treballadors assalariats afiliats al règim general de la Seguretat Social (i a l'especial de la mineria i el carbó), més els afiliats al règim especial de treballadors autònoms, amb data de 31 de desembre de cada any. Respecte als treballadors assalariats conté les mateixes especificacions descrites a la definició d'empreses, amb la característica afegida a l'anàlisi del fet que els treballadors poden residir en un municipi diferent de la ubicació de l'empresa. Respecte als treballadors autònoms, la seva característica principal és el treball en activitats territorialment itinerants que en molts casos es donen en els ocupats adscrits en aquest règim.

Ocupats segons nivell tecnològic de l'activitat. El pes de l'economia del coneixement s'obté seguint la metodologia de l'OCDE amb les corresponents adaptacions realitzades per Eurostat per a l'àmbit europeu, metodologia àmpliament utilitzada en estudis d'aquest tipus i també adoptada pel Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya.

Així, es classifiquen els llocs de treball assalariat segons el contingut tecnològic de l'activitat. La classificació es compon de cinc grups en les activitats industrials i dos grups en les activitats de serveis. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta.

- Indústries de tecnologia alta: productes farmacèutics i productes informàtics i electrònics.
- Indústries de tecnologia mitjana-alta: subsectors de les indústries químiques, els materials i equips elèctrics, la maquinària i equips mecànics, la reparació i instal·lació de maquinària, els vehicles de motor i els altres materials de transport.
- Indústries de tecnologia mitjana-baixa: coqueries i refinació de petroli, cautxú i plàstic, productes minerals no metàl·lics, metal·lúrgia i fabricació de productes metàl·lics.
- Indústries de tecnologia baixa: productes alimentaris, begudes, tabac, tèxtils, confecció de peces de vestir, cuir i calçat, fusta i suro, paper, arts gràfiques i suports enregistrats, mobles, tractament de residus i altres indústries manufactureres diverses.
- Resta d'indústries: les no considerades anteriorment.
- Serveis basats en el coneixement: activitats postals i de correus, edició, telecomunicacions, serveis de tecnologies de la informació, serveis d'informació, mediació financera, assegurances, activitats auxiliars de la mediació financera, activitats jurídiques i de comptabilitat, activitats de les seues centrals i la consultoria empresarial, serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria, recerca i desenvolupament, publicitat i estudis de mercat, altres activitats professionals i tècniques, veterinària, lloguer, les relacionades amb l'ocupació, seguretat i investigació, serveis a edificis i de jardineria, activitats administratives d'oficina, educació, activitats sanitàries, serveis socials amb i sense allotjament.

- Serveis de tecnologia alta-punta (subgrup dins dels serveis basats en el coneixement): activitats postals i de correus, telecomunicacions, serveis de tecnologies de la informació, serveis d'informació i recerca i desenvolupament.
- Resta de serveis: les no considerades anteriorment.

Ocupats segons relacions intersectorials. Distribució de l'ocupació assalariada segons les relacions intersectorials de l'estructura productiva, basada en les taules input-output (TIOC), que permeten conèixer les relacions comercials que es produeixen entre els diversos sectors d'activitat de l'economia. La intensitat de les relacions intersectorials permet classificar els sectors d'activitat econòmica en funció de l'impacte que tenen sobre la resta de sectors econòmics. Així, es poden definir quatre tipus de sectors econòmics:

- Sectors clau: elevat impacte arrossegador o de dispersió sobre altres sectors i un elevat impacte de ser arrossegats o d'absorció per altres sectors. En aquesta tipologia es troben la indústria alimentària, metal·lúrgia, construcció, i comerç, entre d'altres.
- Sectors impulsors: elevat poder arrossegador però la seva capacitat d'absorció o de ser arrossegats és menor, i són representats principalment pel sector agrícola, tèxtil, i manufactures diverses entre d'altres.
- Sectors estratègics: elevada capacitat d'absorció per altres sectors però no tenen capacitat d'arrossegament, i el componen els sectors de la intermediació financera, immobiliàries i serveis empresarials.
- Sectors independents: escassa capacitat d'absorció i d'arrossegament. Estan representats principalment pels sectors de la pesca, química, administració pública i transport..

Per a més informació podeu veure: «L'Economia catalana el 1987 i el 2001: un anàlisi a partir de les taules input-output» G. Garcia i M. Parellada. Nota d'Economia nº 87, Departament de Economia i Innovació.

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació.

Atur registrat: Demandes d'ocupació pendents de cobrir l'últim dia de cada mes (a l'informe consten les del mes de desembre) a les oficines del Servei d'Ocupació de Catalunya. Les demandes d'ocupació són sol·licituds de llocs de treball fetes per persones treballadores, registrades a les oficines del Servei d'Ocupació de Catalunya, que estan actives l'últim dia laborable de cada mes. L'atur registrat es correspon amb les demandes d'ocupació pendents de cobrir que compleixen els criteris estadístics per mesurar l'atur registrat establerts en l'Ordre ministerial d'11 de març de 1985 (BOE de 14 de març de 1985). Estadísticament es registra l'aturat en el seu municipi de residència.

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació.

Població activa local estimada: Estimació de la població activa a partir de la població potencialment activa del padró per edats i sexe de cada any ponderades amb la mitjana anual de les taxes d'activitat per edats i sexe de l'Enquesta de Població Activa (EPA) de la província de Barcelona, realitzada per l'Àrea de Desenvolupament Econòmic de la Diputació de Barcelona conjuntament amb la XODEL (Xarxa d'Observatoris de Desenvolupament Econòmic Local) de la província de Barcelona. Les taxes d'activitat per edat i sexe de l'EPA es multipliquen pel padró per edat i sexe i s'obté la població activa local estimada de cada municipi de la província.

Font: Elaboració pròpia en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació i INE.

Taxa d'atur registrat estimada: Relació entre els aturats registrats a les oficines d'ocupació (SOC) i la població activa local estimada.

Font: Elaboració pròpia en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació i INE.

Beneficiaris de prestacions per desocupació: Les dades de Beneficiaris de prestacions per desocupació s'obtenen a partir de l'explotació estadística del fitxer del Servicio Público de Empleo Estatal (SEPE) dels registres administratius de persones beneficiàries d'aquest tipus de prestacions de Barcelona. Es divideixen en tres tipus de prestacions:

- La prestació contributiva (també anomenada prestació d'atur) és aquella a la que poden accedir les persones que han realitzat una cotització prèvia a la Seguretat Social per a tal contingència, sempre i quan es reuneixin tots els requisits.
- La prestació de nivell assistencial (també anomenada subsidi d'atur) es pot percebre per diferents motius: haver esgotat la prestació contributiva; no haver cobert el període mínim de cotització per accedir a la prestació contributiva; ésser emigrant retornat; haver estat excarcerat; etc.
- La renda activa d'inserció és una renda econòmica orientada a determinats col·lectius i vinculada a la realització d'accions en matèria de polítiques actives d'ocupació.

Font: Programa Hermes en base a dades del Observatorio de las Ocupaciones SEPE Barcelona.

Taxa de Cobertura de Prestacions: Proporció de persones perceptores de prestacions de desocupació en relació amb el total de persones aturades registrades a les oficines públiques d'ocupació menys el col·lectiu de sense ocupació anterior (SOA). Es tractaria d'una proporció «bruta» ja que alguns col·lectius no inclosos en l'atur registrat poden tenir dret a prestacions.

Contractes: Sumatori anual del nombre de contractes registrats –no de persones contractades– a les Oficines de Treball de la Generalitat de Catalunya. Els contractes es comptabilitzen en el territori on esta localitzat el lloc de treball i no on resideix la persona contractada.

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació.

Renda Bruta: Macromagnitud que mesura els ingressos que disposen els residents d'un territori per destinar-los al consum o a l'estalvi. Aquesta renda no solament depèn dels ingressos de les famílies directament vinculades a la retribució per la seva aportació a l'activitat productiva (remuneració d'assalariats i excedent brut d'explotació), sinó que també és influida per l'activitat de l'Administració pública mitjançant els impostos i les prestacions socials. Es calcula com a saldo del compte de renda de les famílies, és a dir, és la diferència entre el conjunt dels seus recursos i usos. El caràcter que té és el de renda bruta, atès que no es dedueix cap consum del capital fix:

- L'estimació per a tots els municipis de la província ha estat a càrrec de la Diputació de Barcelona en base als estudis «Estimació de l'indicador de Renda Familiar Disponible de les comarques i els municipis de Catalunya 2002» Generalitat de Catalunya, Departament d'Economia i Finances, Direcció General de Programació Econòmica. I també en «Anuari Econòmic Comarcal. Estimació del PIB comarcal (any en curs)» de CatalunyaCaixa. Del primer estudi s'utilitzen els índexs dels municipis (on Catalunya=100) dels resultats de l'estimació de la renda familiar disponible per càpita per municipis corresponent a l'any 2002. Per efectuar l'estimació dels anys posteriors, s'apliquen les taxes de creixement del VAB real per comarques de l'anuari de CatalunyaCaixa per calcular la renda comarcal de l'any corresponent. Finalment, per estimar la renda municipal s'apliquen els índexs de l'any 2002, i el resultat es pondera pel creixement de la població de cada municipi.

Font: Programa Hermes en base a dades de Diputació de Barcelona (Servei de Programació, Secció de suport a l'activitat econòmica financera municipal).

Finances Públiques: Estadística de pressupostos de les corporacions locals publicada pel Ministeri d'Hisenda i Administracions públiques que, en aquest cas, es refereix als pressupostos inicials dels anys 2011 i 2012 dels municipis de la província. Els totals comarcals fan referència a la suma dels pressupostos municipals i no inclouen, per exemple, els pressupostos dels consells comarcals.

Les despeses inclouen, amb l'especificació pertinent, els crèdits necessaris per atendre al compliment de les obligacions. Dintre d'aquest grup s'ha fet esment de les inversions, desglossades a l'informe, que corresponen als capítols 6 i 7 de la classificació econòmica de les despeses.

Els ingressos fan referència a les estimacions dels diversos recursos econòmics a liquidar durant l'exercici. Els ingressos corrents inclouen del capítol 1 al 5 de la classificació econòmica.

El deute viu engloba les operacions de risc en crèdits financers, valors de renda fixa i préstecs o crèdits transferits a tercers. No inclou el deute comercial de les entitats locals, és a dir, la que mantenen amb els seus proveïdors.

Font: Programa Hermes en base a dades de la web del Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques

Turisme: Estadístiques de la planta d'allotjament turístic a la província de Barcelona (hotels, càmpings i establiments de turisme rural) expressades en places (capacitat), així com del nombre de viatgers (turistes allotjats en aquests establiments) i pernoctacions (nits d'estada en els allotjaments). Aquest apartat també contempla l'ocupació turística (percentatge de places ocupades en els allotjaments oberts o disponibles).

Font: Idescat.

Les economies locals a la província de Barcelona

Impacte de la crisi i vocacions productives de futur per als territoris

Jordi Boixader i Solé, Josep Maria Canals i Miquel

Àrea de Desenvolupament Econòmic Local de la Diputació de Barcelona

1. Introducció

En un context d'incertesa i de canvi continu, el món local es pregunta sobre les possibilitats de crear riquesa i ocupació. Les **economies territorials** són un àmbit de creixent interès. Les vocacions productives constitueixen una dimensió fonamental del diàleg entre local i global. La importància del territori no se circumscriu solament a les dinàmiques de la productivitat i la innovació sinó que també, i sobretot, incideix en les condicions de vida i la satisfacció de les necessitats de les persones.

En les pàgines següents es presenta una anàlisi de les economies locals a la província de Barcelona centrat en l'impacte de la crisi i les vocacions productives dels territoris. Es tracta del resum d'un treball més ampli que explora la dinàmica microeconòmica de la demarcació amb una perspectiva pràcticament inèdita fins a dia d'avui. D'una banda, proposa la recepció del concepte de **vocació productiva** entesa com les activitats cap a les quals s'inclina un àmbit geogràfic determinat en termes d'estructura sectorial i dinamització econòmica. S'associa així al projecte de desenvolupament i a la trajectòria de medis locals que es consideren específics, amb les seves característiques territorials, cultura econòmica i organització social. D'altra banda, s'assumeix com a escala d'anàlisi els 31 sistemes territorials proposats pel planejament territorial de Catalunya.

Entre els objectius figuren establir elements per a la **connexió de la planificació** territorial amb les polítiques de desenvolupament econòmic; aportar coneixement útil per a la **construcció d'estratègies** relacionades amb els sectors productius i l'ocupació; i facilitar l'exploració d'**avantatges de caràcter col·laboratiu** entre territoris, nivells de govern o agents, amb especial èmfasi al fet supramunicipal.

2. Metodologia

La unitat de mesura que s'utilitza en bona part de l'anàlisi és l'**ocupació assalariada**. La desagregació sectorial utilitzada és la Classificació catalana d'activitats econòmiques (CCAIE-2009) a dos dígit, el que suposa una divisió en **87 activitats econòmiques**. Per tal de facilitar l'anàlisi i la interpretació de les dades s'ha elaborat una agrupació d'aquestes activitats segons un criteri d'interrelació, que ha suposat la creació de **21 grans sectors**.

L'escala de referència és, a banda de la provincial, els **31 sistemes territorials** definits als plans territorials parcials, a partir de l'estructura geofísica, l'estudi del mercat de treball, criteris econòmics i funcionals i, en alguns casos, de les voluntats expressades de cooperació.

1. Resum de l'estudi *Les economies locals a la província de Barcelona. Impacte de la crisi i vocacions productives de futur per als territoris*. Barcelona, Diputació de Barcelona, 2013 <http://www.diba.cat/promoeco>

El període d'anàlisi pren el **primer trimestre de 2008 com a data inicial i el primer de 2012 com a data final**. Si bé la crisi econòmica s'inicià el tercer trimestre de 2007, es pot dir que els efectes ocupacionals es deixaren notar en el nostre país a partir de mitjans del 2008.

El treball es divideix en quatre capítols. El primer és de caràcter metodològic i explica els instruments i mètodes utilitzats, en gran part provinents de l'economia regional i urbana.

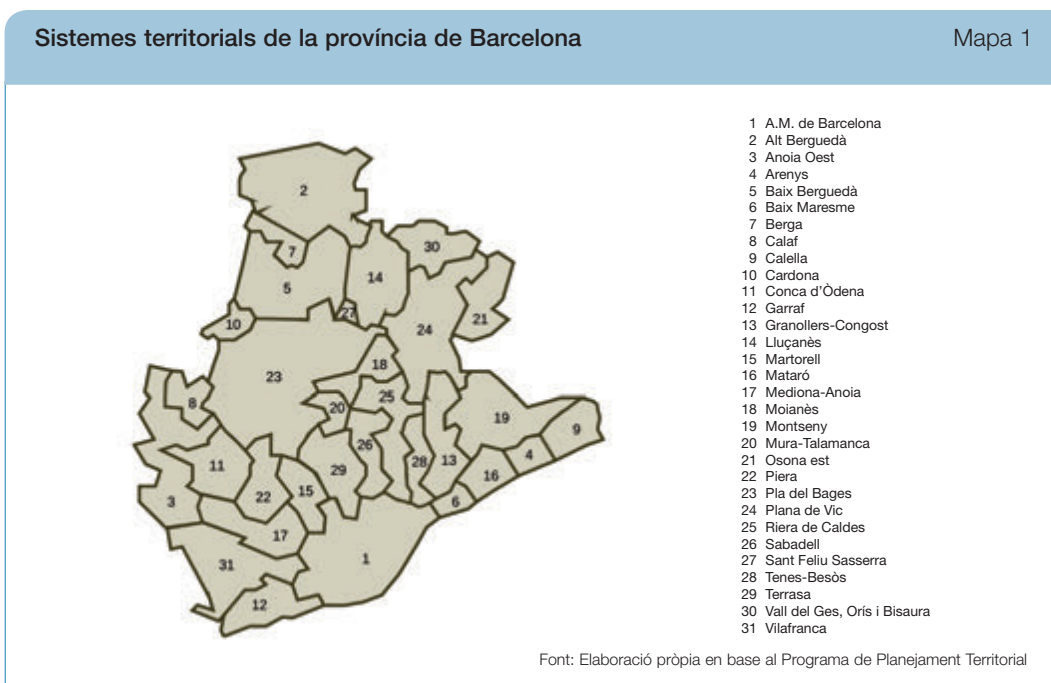
El segon presenta una anàlisi conjunta de la província de Barcelona i el tercer es deté en els 31 sistemes territorials.

Tant en l'anàlisi de la província com en la dels 31 sistemes territorials es presenta, en primer lloc, dades d'estoc i evolució poblacional; estoc, distribució i evolució de l'ocupació assalariada per sectors, destacant aquells que han registrat una evolució positiva en el període 2008-2012. Es presenten indicadors de l'economia regional com són els coeficients d'especialització, diversificació i el quocient de localització regional, i en el cas de la província també el coeficient regional de localització sectorial; segueix amb la mesura del pes ocupacional de les activitats d'alt contingut tecnològic i la distribució de l'ocupació assalariada segons les relacions intersectorials de l'estructura productiva; i finalitza amb la mesura de la dimensió empresarial de l'estructura productiva, amb especial atenció a la presència de grans empreses en termes de volum de negoci.

L'anàlisi provincial presenta, a més, la posició dels sistemes territorials a partir de la combinació d'alguns dels indicadors utilitzats i un seguit de taules amb la posició i valor de cada sistema territorial en cadascun dels indicadors emprats.

Així mateix s'incorporen càpsules que permeten aprofundir en aspectes destacats i donen un context més ampli a la informació presentada per la província i els sistemes territorials.

El capítol quart pretén contribuir a la configuració d'un agenda d'actuació local en l'àmbit de els vocacions productives. Es realitza una diagnosi a partir de la informació dels sectors i els sistemes territorials presentats als blocs precedents. S'analitzen les principals estratègies locals i supralocals del període de referència. I, finalment, es proposen quinze elements d'intervenció repartits en cinc eixos diferents.

3. Província de Barcelona

La província de Barcelona té una superfície de 7.726km² i està integrada per 311 municipis, que per a l'anàlisi s'agrupen en **31 sistemes territorials**².

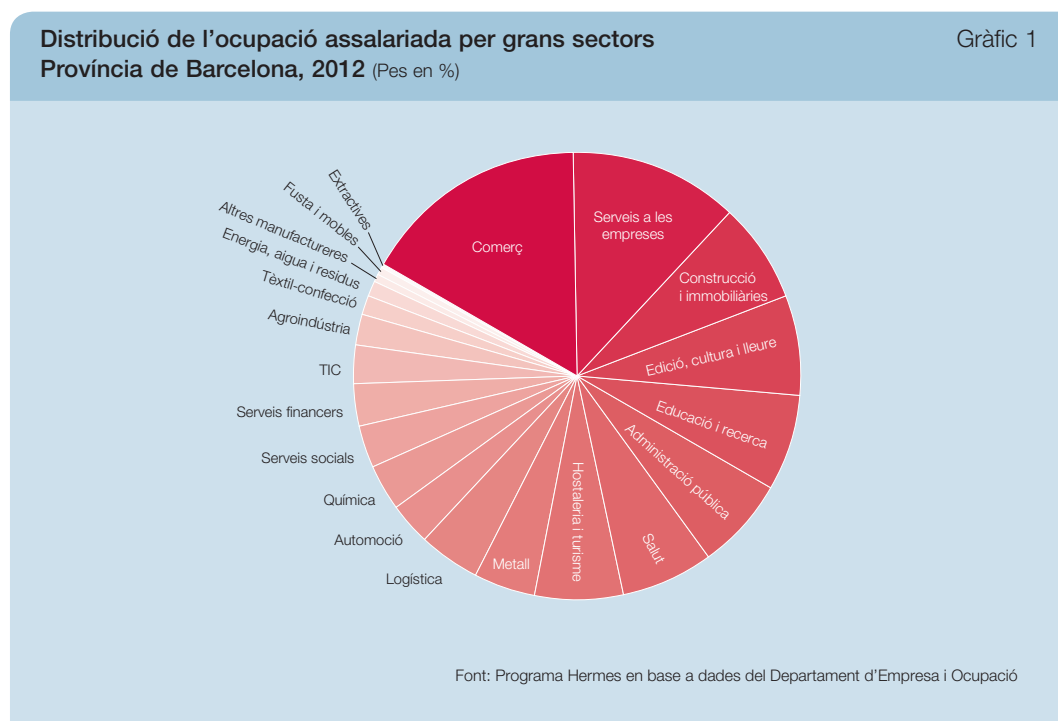
La població el 2012 és de 5.552.050 persones, un 2,5% (135.063) superior a la de 2008. A març de 2012, la província té un total de 1.802.345 ocupats assalariats, **el 77,1% de l'ocupació assalariada de Catalunya**, un 14,2% (-297.570) menys que la del 2008.

El 70,3% d'aquesta ocupació assalariada es concentra a l'Àrea Metropolitana de Barcelona, seguit de Terrassa, Sabadell, Granollers-Congost, Pla de Bages, Riera de Caldes i Mataró.

El sector serveis és el que aplega a un major nombre d'ocupats (1.403.671, un 77,9% del total), seguit del sector industrial (310.033, 17,2%) i la construcció (86.107, 4,8%). L'agricultura és el sector que té menys pes, amb un total de 2.534 ocupats assalariats (0,1%).

La major caiguda d'ocupació entre el primer trimestre de 2008 i el mateix període de 2012 es produeix en el sector de la construcció (-54,7%), seguit de l'industrial (-25,7%) i els serveis (-5,8%). L'agricultura es manté estable.

Classificant les activitats en 21 grans sectors, aquells que ocupen un major nombre d'assalariats són el *Comerç* (16,6%), els *Serveis a les empreses* (12,1%), *Construcció i immobiliàries* (7,2%), *Edició, cultura i lleure* (7,2%) i *Educació i recerca* (7%). Aquests cinc grans sectors apleguen la meitat dels llocs de treball assalariat de la província (vegeu Gràfic 1).

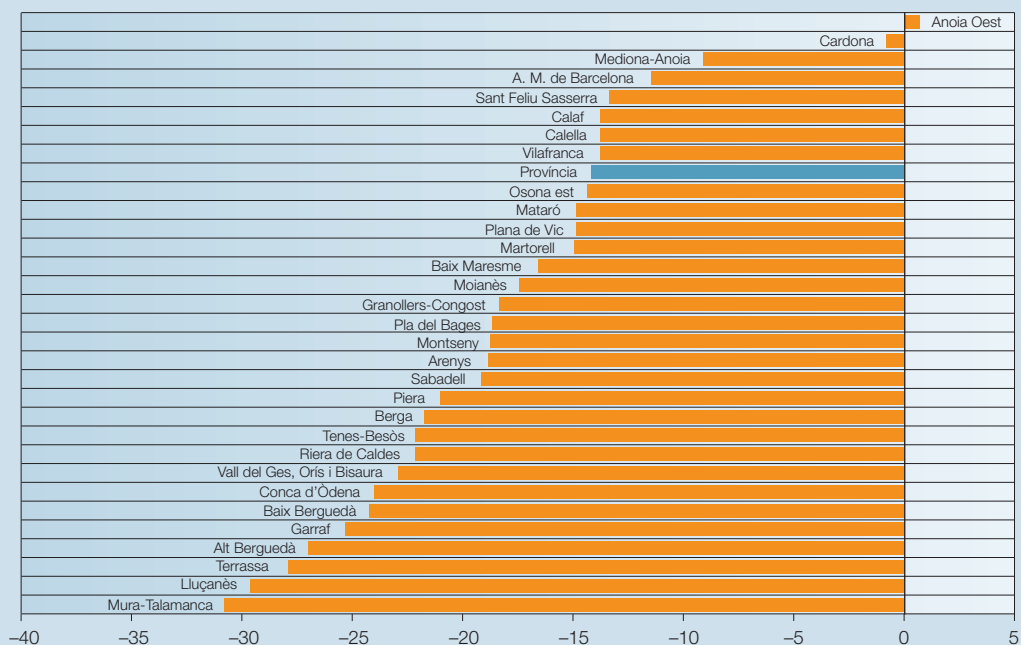
2. Vegeu el mapa a la metodologia.

Vint-i-tres sistemes registren caigudes superiors a la mitjana provincial (-14,2%) i set inferiors. L'Anoia oest és l'únic sistema que augmenta, tot i que molt lleugerament (0,7%) (vegeu Gràfic 2).

Destaca la caiguda superior al 25% de cinc sistemes: Mura-Talamanca, Lluçanès, Terrassa, Alt Berguedà i Garraf.

Evolució de l'ocupació assalariada per sistemes territorials
Província de Barcelona, 2008-2012 (Var. %)

Gràfic 2

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

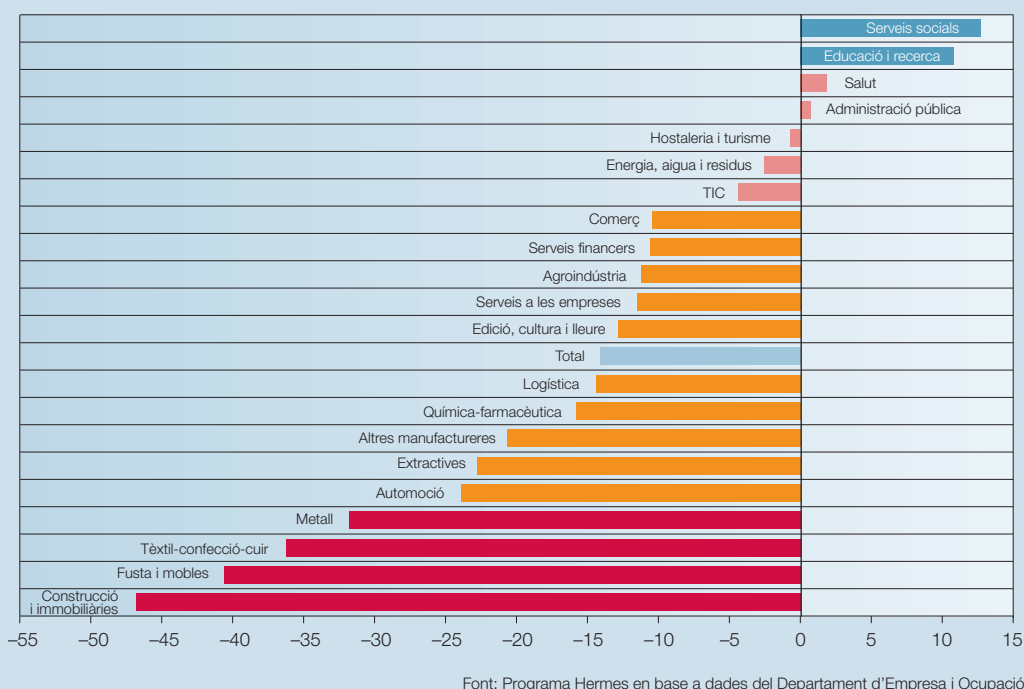
3.1. Evolució sectorial

Disset dels 21 grans sectors perden ocupació assalariada en el període 2008-2012. Dels altres quatre, dos l'augmenten per damunt del 10%: *Serveis socials* (12,8%) i *Educació i Recerca* (10,9%) i dos presenten creixements molt modestos: *Salut* (1,9%) i *Administració Pública* (0,7%) (vegeu Gràfic 3).

Els sectors que més ocupació assalariada perden en termes percentuals, per damunt del 30%, són *Construcció i Immobiliàries* (-47%), *Fusta i mobles* (-40,8%), *Tèxtil-confecció* (-36,4%) i *Metall* (-31,9%). En nombres absoluts destaca també la davallada d'ocupació assalariada en els sectors del *Comerç* (-35.117) i de *Serveis a les empreses* (-28.367).

Desagregant els 21 grans sectors en les 87 activitats econòmiques³ que conformen cadascun d'ells s'observen notables diferències en la seva evolució. Hi ha **22 activitats amb creixements relatius**

3. Els 21 grans sectors es desagreguen en les 87 activitats econòmiques de la Classificació catalana d'activitats econòmiques (CCAE-2009) a dos dígitos.

positius entre 2008 i 2012, que poden considerar-se les **activitats emergents de la província de Barcelona**. En termes relatius les més importants, amb increments per damunt del 10%, són *Serveis d'informació* (80,8%), *Tractament d'aigües residuals* (57,1%), *Activitats administratives d'oficina* (35,8%), *Activitats professionals i tècniques* (34,8%), *Recerca i desenvolupament* (30,6%), *Serveis socials amb allotjament* (30,6%), *Silvicultura i explotació forestal* (16,8%), *Serveis de tecnologies de la informació* (15,9%), *Activitats veterinàries* (15,6%), *Biblioteques i museus* (10,7%) i *Seus centrals i consultoria empresarial* (10%).

Sis d'aquestes activitats també registren els increments més importants en termes absoluts: *Educació* (9.310), *Activitats administratives d'oficina* (8.251), *Serveis socials amb allotjament* (6.878), *Serveis de tecnologies de la informació* (4.117), *Recerca i desenvolupament* (4.117), *Activitats professionals i tècniques* (2.561), *Activitats sanitàries* (1.894) i *Serveis d'informació* (1.507).

Entre les 63 activitats econòmiques que perden ocupació entre 2008 i 2012, les que registren caigudes superiors al 40% són *Antracita, hulla i lignit* (-100%), *Minerals metàl·lics* (-100%), *Coqueries i refinació del petroli* (-93,2%), *Support a les indústries extractives* (-87,5%), *Construcció d'obres d'enginyeria civil* (-74%), *Pesca i aqüicultura* (-69,9%), *Construcció d'immobles* (-60,3%), *Activitats especialitzades de la construcció* (-46,6%), *Activitats de lloguer* (-45,7%), *Transport marítim i per vies interiors* (-43,9%), *Productes minerals no metàl·lics* (-43,9%), *Indústries fusta i suro, exc. mobles* (-41,8%), *Confecció de peces de vestir* (-41,7%) i *Activitats relacionades amb l'ocupació* (-41,2%).

Les activitats amb pèrdues d'ocupació per damunt dels 10.000 llocs de treball són *Activitats especialitzades en la construcció* (-45.793), *Construcció d'immobles* (-43.195), *Comerç engròs, exc. vehicles motor* (-20.957), *Productes metàl·lics, exc. maquinària* (-18.064), *Activitats relacionades amb*

l'ocupació (-16.606), Activitats de lloguer (-15.252), Construcció d'obres d'enginyeria civil (-14.923), Comerç detall, exc. vehicles motor (-14.160), Vehicles de motor, remolcs i semiremolcs (-11.711) i Transport terrestre i per canonades (-10.611).

3.2. Localització sectorial

El **coeficient regional de localització sectorial** mesura la localització de cada activitat en els diferents sistemes territorials que conformen el conjunt provincial, i oscil·la entre 0 (quan l'activitat es troba en qualsevol sistema territorial en una proporció igual a la mitjana provincial) i 1 (quan l'activitat té un alt grau de concentració espacial).

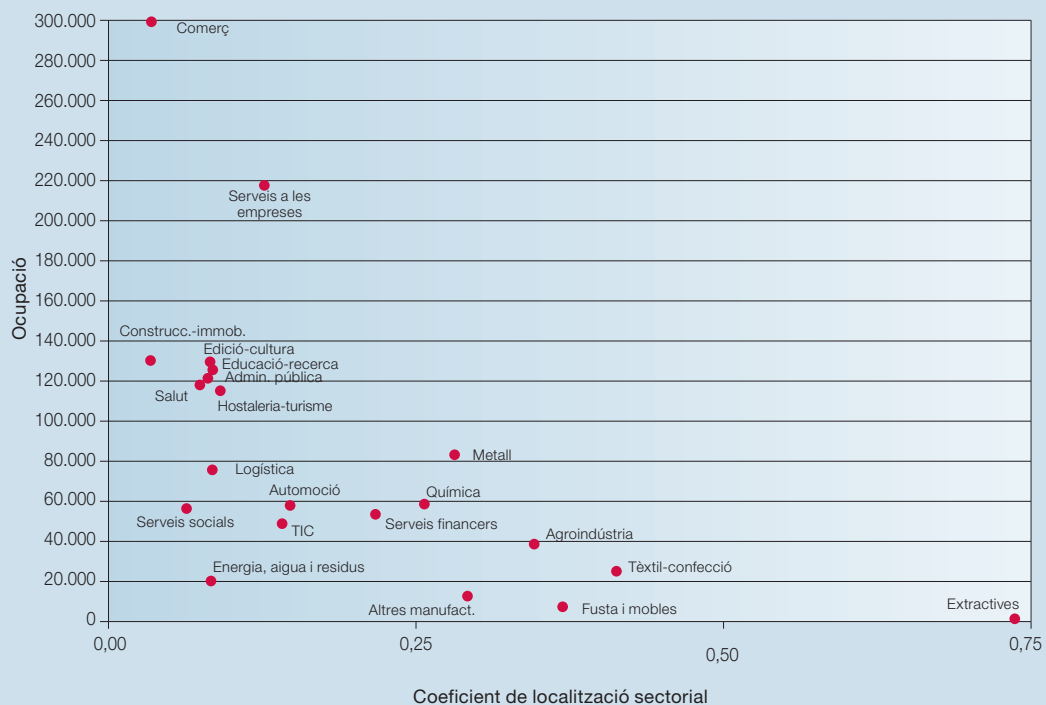
L'anàlisi del coeficient mostra que (vegeu Gràfic 4):

1. A major volum d'ocupació assalariada d'una activitat, menor concentració espacial presenta.
2. La major part de l'ocupació assalariada es troba distribuïda de forma homogènia en tots els sistemes territorials de la província.

Aquest és el cas de les activitats que pertanyen al sector serveis i al sector de la construcció. Els coeficients de localització sectorial més baixos es registren en el cas del *Comerç* i la *Construcció i immobiliàries* (0,03 cadascun), seguit de *Serveis socials*, *Salut*, *Administració pública*, *Edició, cultura i lleure*, *Energia, aigua i residus*, *Logística*, *Educació i recerca* i *Hosteleria i turisme*, tots ells amb coeficients inferiors a 0,1.

**Grans sectors d'activitat segons localització i ocupació assalariada
Província de Barcelona, 2012**

Gràfic 4

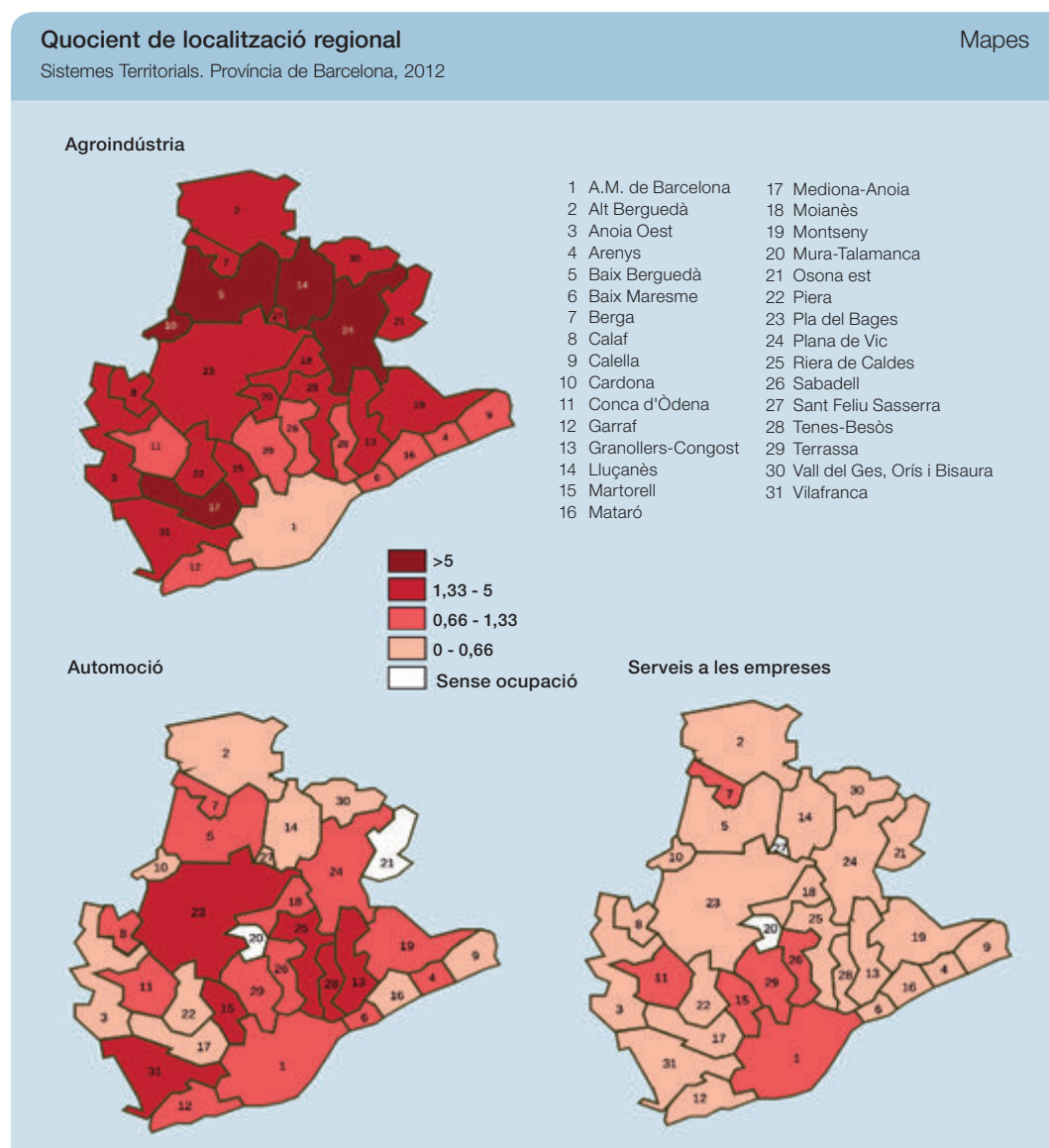

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

A l'extrem contrari es troba el sector d'activitats *Extractives*, amb un alt grau de concentració espacial (coeficient de 0,74). La resta de sectors tenen una localització mitjana: *Tèxtil i confecció* (0,41), *Fusta i mobles* (0,37), *Agroindústria* (0,35), *Altres manufactures* (0,29), *Metall* (0,28), *Química* (0,26), *Serveis financers* (0,22), *Automoció* (0,15), *TIC* (0,14) i *Serveis a les empreses* (0,12).

3.3. Localització regional

Des d'una òptica més territorial, però alhora complementària, s'ha calculat el **quocient de localització regional**. Aquest posa en relació la proporció d'ocupació en un sector determinat en el seu sistema urbà, respecte la proporció d'ocupació en aquest mateix sector a nivell provincial. Es considera que una activitat està localitzada quan el quocient és superior a 1,33, mentre que està poc localitzada quan el quocient és inferior a 0,66. A més, s'ha considerat que quan el quocient és superior a 5, l'activitat està molt localitzada. Aquests són els criteris que s'han seguit per a l'elaboració de 21 mapes (un per sector), a sota, a tall d'exemple se n'adjunten tres.

El conjunt de sistemes territorials presenten 174 sectors d'activitat localitzats en els seus territoris, que ofereixen 192.547 llocs de treball assalariat, el 10,7% de l'ocupació assalariada provincial. Catorze sistemes presenten un nombre de sectors localitzats per damunt de la mitjana i només l'AMB no conté cap sector localitzat. Trenta-dos dels 174 sectors presenten una localització elevada (valor per damunt de 5), bona part d'aquests pertanyents als sistemes territorials més petits.

3.4. Especialització productiva

Cada sistema territorial presenta unes característiques que el fan únic i el diferencien de la resta. Aquests trets propis sorgeixen a partir d'una barreja de factors que hi han influït al llarg del temps: la localització geogràfica, l'herència o tradició econòmica, la cultura productiva, la proximitat respecte els principals eixos de comunicació, les infraestructures de què disposa, la naturalesa rural o urbana, el volum d'inversió rebuda, etc.

En aquest apartat, s'analitza de forma comparada el patró sectorial dels 31 sistemes territorials. Per fer-ho, s'utilitza el **coeficient d'especialització**, que oscil·la entre 0 i 1 (essent 0 quan el sistema territorial té la mateixa estructura sectorial que la província i, per tant, no està especialitzat i que tendeix a 1 quan està molt especialitzat i, per tant, presenta una estructura molt diferent d'aquella del conjunt de la província), així com el **coeficient de diversificació**, que també oscil·la entre 0 i 1 (essent 0 quan el sistema territorial està molt diversificat, és a dir, l'ocupació assalariada es distribueix uniformement entre totes les activitats considerades i amb tendència a 1 quan el patró sectorial està molt concentrat i, per tant, l'ocupació es concentra en pocs sectors econòmics). A partir d'aquí es fan diferents aproximacions utilitzant aquests dos coeficients:

- Distribució dels sistemes territorials en funció del seu **coeficient d'especialització i l'evolució de l'ocupació assalariada** en el període 2008-2012.

Nivell d'especialització (2012) i variació de l'ocupació assalariada (2008-2012) Sistemes territorials, Província de Barcelona Gràfic 5

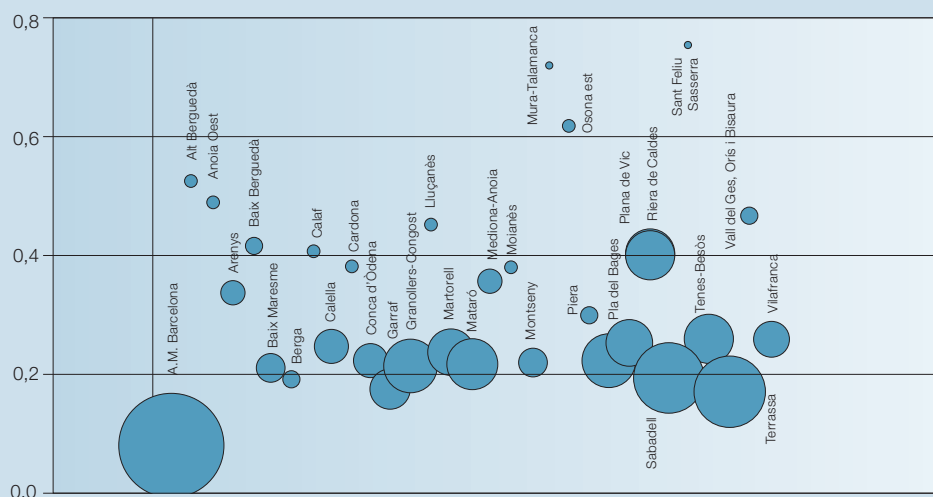

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

- Relació entre el **pes de cada sistema territorial** (mesurat en volum d'ocupació assalariada) i la seva **especialització**. Els sistemes territorials amb més ocupació assalariada estan menys especialitzats, mentre que els sistemes amb menys ocupació ho estan més.

Nivell d'especialització i pes de l'ocupació assalariada
Sistemes territorials, Província de Barcelona, 2012

Gràfic 6

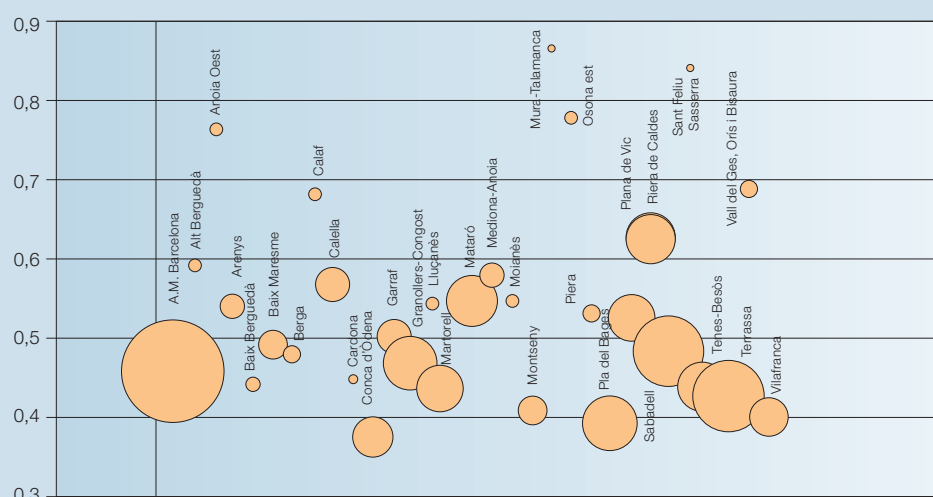

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

- Relació entre el **pes de cada sistema territorial** (mesurat en volum d'ocupació assalariada) i la seva **diversificació**. Els sistemes territorials amb major ocupació assalariada estan més diversificats, mentre que els sistemes amb menor ocupació ho estan menys.

Nivell de diversificació i pes de l'ocupació assalariada
Sistemes territorials, Província de Barcelona, 2012

Gràfic 7

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

3.5. Contingut tecnològic

El 10% (180.016) de la població assalariada de la província està ocupada en els sectors que configuren l'economia del coneixement⁴: indústria de tecnologia alta l'1,4%, indústria de tecnologia mitjana-alta el 5,2% i serveis de tecnologia alta-punta el 3,5%. De 2008 a 2012 l'ocupació en el conjunt d'activitats d'alt contingut tecnològic cau un 13,4% (-27.891), reducció semblant a la del total d'activitats (-14,2%). Aquesta disminució global però, amaga dues realitats diferenciades: notable pèrdua de llocs de treball de la indústria de tecnologia mitjana-alta (-24,4%) i alta (-13,5%) i guany en els serveis de tecnologia alta-punta (10,4%) (vegeu Taula 1).

Província de Barcelona. Ocupació assalariada segons contingut tecnològic, 2008 i 2012

Taula 1

	2008			2012			2008-2012	
	Nº	% s/total	% s/sector	Nº	% s/total	% s/sector	Nº	%
Tecnologia alta	28.225	1,3	6,8	24.423	1,4	7,9	-3.802	-13,5
Tecnologia mitjana-alta	122.849	5,9	29,6	92.874	5,2	30,1	-29.975	-24,4
Tecnologia mitjana-baixa	111.050	5,3	26,8	73.670	4,1	23,9	-37.380	-33,7
Tecnologia baixa	132.187	6,3	31,9	97.281	5,4	31,6	-34.906	-26,4
Activitats no contemplades	20.586	1,0	5,0	20.061	1,1	6,5	-525	-2,6
Total indústria	414.897	19,8	100	308.309	17,1	100	-106.588	-25,7
Serveis de tecnologia alta-punta	56.833	2,7	3,8	62.719	3,5	4,5	5.886	10,4
Serveis basats en el coneixement	501.362	23,9	33,6	481.941	26,7	34,3	-19.421	-3,9
Serveis no basats en el coneixement	931.928	44,4	62,5	859.011	47,7	61,2	-72.917	-7,8
Total serveis	1.490.123	71,0	100	1.403.671	77,9	100	-86.452	-5,8
Activitats d'alt contingut tecnològic	207.907	9,9		180.016	10,0		-27.891	-13,4
Total ocupació	2.099.803			1.802.345			-297.458	-14,2

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Els sistemes amb unes proporcions més altes (per damunt del 19%), són Tenes-Besòs, Riera de Caldes i Martorell. També presenten proporcions elevades (per damunt de la mitjana provincial) Montseny, Terrassa, Granollers-Congost, Vilafranca, Pla del Bages, Vall del Ges, Orís i Bisaura i Calaf.

La distribució dels sistemes en funció de la proporció de població assalariada ocupada en els sectors que configuren l'economia del coneixement i la variació d'aquesta mostra que vuit sistemes registren una evolució inferior a la mitjana provincial, sis es mantenen igual i disset registren una evolució superior. D'aquests disset sistemes amb una millor evolució, vuit, a més, tenen un percentatge superior a la mitjana provincial i, amb l'excepció de Calaf, són sistemes mitjans o grans en termes d'ocupació total. Cal destacar que la Riera de Caldes, segon sistema en percentatge d'ocupació, marca una evolució negativa.

4. Segons l'OCDE i les adaptacions realitzades per Eurostat per a l'àmbit europeu, es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta.

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

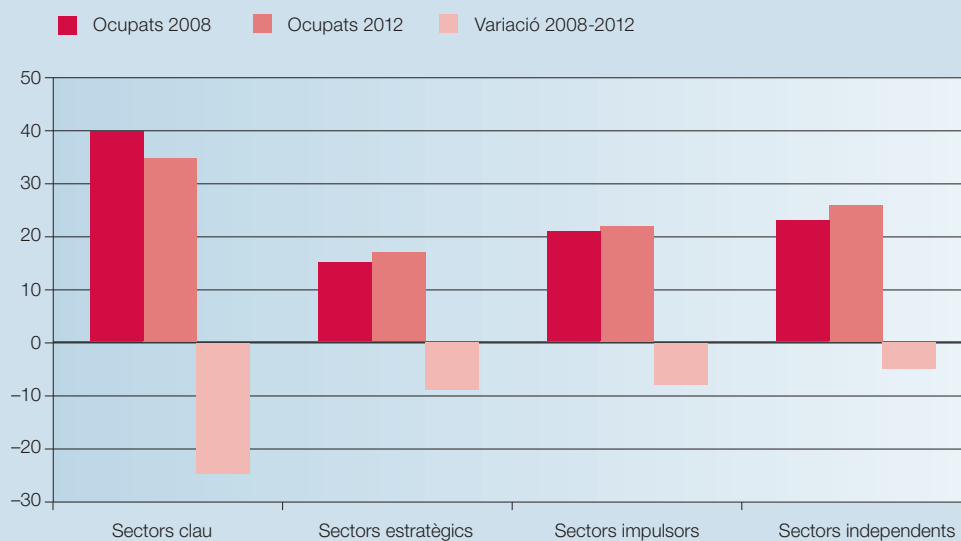
3.6. Relacions intersectorials

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva del sistema territorial permet classificar els sectors d'activitat en funció de l'impacte que tenen sobre la resta de sectors econòmics. La província de Barcelona mostra una **elevada concentració d'ocupació assalariada en sectors d'activitat clau**, aquells que tenen un elevat efecte arrossegador o de dispersió sobre altres sectors i una alta capacitat de ser arrossegats o d'absorció per altres sectors. Així, el 34,7% dels llocs de treball del sistema existents a març del 2012 pertanyen a aquests sectors (sobretot *comerç i reparacions*). Els llocs de treball dels sectors impulsors, aquells amb un elevat poder arrossegador però poca capacitat de ser arrossegats, sumen el 22,3%. Els sectors estratègics, aquells amb elevada capacitat d'absorció per altres sectors però no d'arrossegament el 16,7% i els sectors independents, amb escassa capacitat d'absorció i d'arrossegament, concentren el 26,4% de l'ocupació assalariada (vegeu gràfics 9 i 10).

Tots quatre conjunts de sectors perden ocupació assalariada del 2008 al 2012, si bé aquesta reducció és especialment intensa en els sectors clau.

Variació de l'ocupació segons les relacions intersectorials
Província de Barcelona, 2008-2012 (var. %)

Gràfic 9

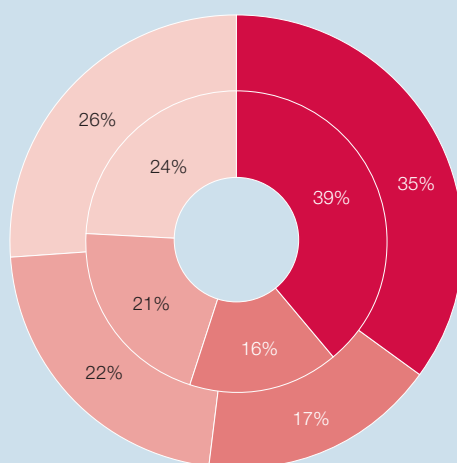
Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Pes de l'ocupació segons les relacions intersectorials
Província de Barcelona, 2008-2012 (%)

Gràfic 10

■ Sectors clau ■ Sectors estratègics ■ Sectors impulsors ■ Sectors independents

Cercle exterior: 2012 Cercle interior: 2008

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

3.7. Dimensió de les empreses⁵

A març de 2012 el nombre d'empreses a la província és de 175.317, un **13,7% menys que l'any 2008**. Recordem, que en el mateix període es perd el 14,2% d'ocupació assalariada. **L'estructura empresarial està dominada per la petita empresa, especialment la microempresa:** el 86,1% de les empreses tenen menys de 10 treballadors, l'11,2% entre 11 i 50 treballadors, el 2,3% entre 51 i 250, i només el 0,5 més de 251 (vegeu Taula 2).

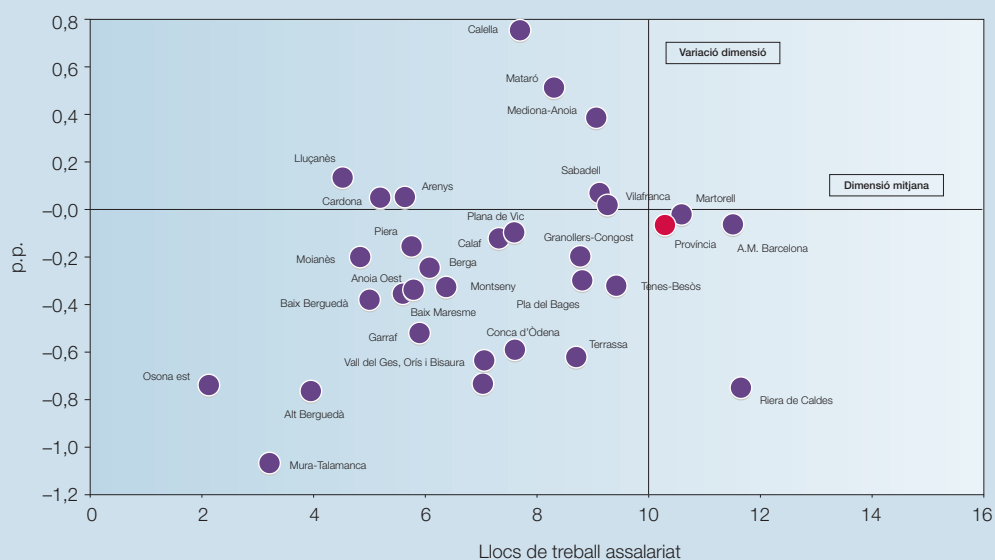
Trams	2008				2012				Variació 2008-2012			
	Ocupats	%	Empreses	%	Ocupats	%	Empreses	%	Ocupats	%	Empreses	%
1-10	471.649	22,5	172.688	85,0	397.789	22,1	150.930	86,1	-73.860	-15,7	-21.758	-12,6
11-50	534.141	25,4	24.819	12,2	420.759	23,3	19.569	11,2	-113.382	-21,2	-5.250	-21,2
51-250	468.040	22,3	4.731	2,3	406.397	22,5	4.050	2,3	-61.643	-13,2	-681	-14,4
251-500	167.797	8,0	490	0,2	153.140	8,5	445	0,3	-14.657	-8,7	-45	-9,2
>500	458.176	21,8	339	0,2	424.260	23,5	323	0,2	-33.916	-7,4	-16	-4,7
Total	2.099.803	100	203.067	100	1.802.345	100	175.317	100	-297.458	-14,2	-27.750	-13,7

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Malgrat el gran nombre de petites empreses, **destaca la importància de la gran empresa en termes de percentatge d'ocupació.** Així, les grans empreses (més de 250 treballadors), que tan sols sumen el 0,5% del total, ofereixen el 32% de l'ocupació assalariada de la província. Per la seva banda, la microempresa (menys de 10 treballadors), que suma el 86% del total, n'ofereix el 22,1% i la petita empresa (d'11 a 50), l'11,2% del total n'ofereix el 23,3%. Les empreses mitjanes (de 51 a 250), el 2,3% ofereixen el 22,5% restant.

La dimensió mitjana és de 10,3 ocupats assalariats per empresa (8,3 si no es té en compte l'Àrea Metropolitana de Barcelona). Aquesta dimensió es manté pràcticament estable entre 2008 i 2012. Al gràfic 11 es presenta la distribució de tots els sistemes territorials en funció de la dimensió mitjana empresarial i de la variació d'aquesta. En general, en aquells territoris on la dimensió és més baixa es registren uns majors decreixements d'aquesta, com és el cas d'Osona est o l'Alt Berguedà, mentre en els territoris amb dimensions mitjanes més altes, o bé aquestes es mantenen (com ara a l'AMB, Martorell, Vilafranca, o Sabadell) o s'incrementen lleugerament (Mediona-Anoia, Mataró, Calella). Destaca el cas de la Riera de Caldes, que malgrat ser el territori amb la dimensió mitjana més elevada (11,6), pateix una caiguda destacada entre 2008 i 2012 (-0,7) o Terrassa, amb una dimensió de 8,7 i una caiguda de 0,6.

5. Petita empresa (1-50 treballadors), dins d'aquesta es diferencia la microempresa (1-10 treballadors). Mitjana empresa (51-250 treballadors). Gran empresa (més de 250 treballadors).

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

3.8. Evolució de l'ocupació de la microempresa

L'ocupació assalariada a la microempresa (1 a 10 llocs de treball) presenta un saldo positiu en el període de 2008-2012 només en cinc sectors: *Educació i recerca*, *Salut*, *Hostaleria i turisme*, *Energia, aigua i residus* i *Administració pública*. D'aquests, més de la meitat de l'ocupació es genera en el sector de l'*Hostaleria i turisme* (1.705).

D'entre els sectors que en perden, destaca la destrucció d'ocupació en la *Construcció i immobiliàries* tant en termes relatius com absoluts (-42,3%, -41.095). També són importants les disminucions en termes absoluts en el *Comerç* (-7.539), el *Metall* (-6.029), la *Logística* (-4.738) i l'*Edició, cultura i lleure* (-4.190).

3.9. Grans empreses

Segons dades del **Sistema Anual de Balanços Ibèrics (SABI)**, que recull dades dels comptes anuals de cadascuna de les societats mercantils (SL i SA) de la província inscrites al registre mercantil (es diferencia entre els valors totals provincials i els totals excloent-hi l'AMB, que estan entre parèntesis), a final del 2010 a la província de Barcelona hi ha 91.238 (36.084) societats que ocupen a 1.610.924 (388.785) treballadors. L'import net de la xifra de negocis és de 338.057.081.985 € (78.227.585.034 €).

Les cent primeres empreses en import net de negocis **concentren el 39,9% de l'import net i el 30,2% dels llocs de treball del total de societats de la província.**

El 3,4% (2,8%) de les empreses facturen més de 10M€ i poden ser definides com a mitjanes i grans empreses. Aquestes expliquen el 80,4% (66,7%) de l'import net i el 66,5% (47,2%) dels llocs de treball de la província (vegeu Taula 3).

Dades empresarials. SABI. 2010

Taula 3

Província de Barcelona

	Total	%	Total sense AMB	%
Empreses	91.238		36.084	
Import net xifra de negocis	338.057.081.985		78.227.585.034	
Ocupació	1.610.924		388.785	
Exportadores	1.875	2,1	823	2,3
Importadores	3.336	3,7	1.297	3,6
Exportadores / importadores	5.520	6,1	2.398	6,6
No realitza activitat exterior	80.507	88,2	31.566	87,5
Import net xifra negocis 100 primeres	135.051.545.685	39,9		
Ocupació 100 primeres	486.087	30,2		
Empreses mitjanes-grans (>10M€)	3.081	3,4	1.014	2,8
Import net xifra de negocis mitjanes-grans	271.715.046.397	80,4	52.151.312.032	66,7
Ocupació empreses mitjanes-grans	1.070.798	66,5	183.621	47,2

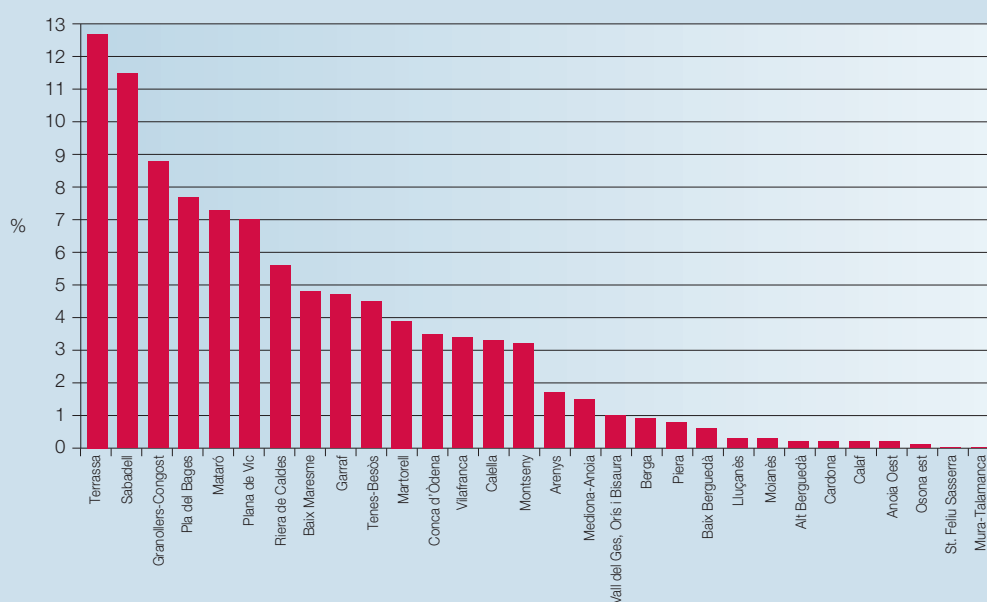
Font: Elaboració pròpia a partir de dades SABI

L'estudi presenta l'ordre que manté cada sistema territorial en nou dels aspectes comentats anteriorment. En el de la distribució de les societats per sistemes territorials excloent-hi l'AMB (vegeu Gràfic 12), la meitat de les societats mercantils es localitzen en els cinc primers territoris: Terrassa, Sabadell, Granollers-Congost, Pla del Bages i Mataró. D'aquests, els dos primers sumen més del 10% d'empreses cadascun, seguits pels altres tres més la Plana de Vic i Riera de Caldes, amb més del 5%.

Distribució de les empreses

Gràfic 12

Sistemes territorials, Província de Barcelona, 2010 (no inclou l'AMB)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades SABI

També es presenten les cent primeres empreses radicades a la província de Barcelona ordenades per import net de la xifra de negocis⁶:

- Vuitanta-tres pertanyen a l'Àrea Metropolitana de Barcelona, tres a Martorell, tres a la Riera de Caldes, tres a Granollers-Congost, dues a Tenes-Besòs, dues a la Plana de Vic, una a Sabadell, una a Terrassa, una Arenys i una a l'Anoia oest.
- La meitat pertanyen als quatre primers sectors d'activitat: 16 el comerç, 13 la química, 13 l'agroindústria i 10 els serveis a les empreses.
- El 21% del volum total de negoci és produït en el sector de l'energia, aigua i residus, el 13% en el del metall, el 10% en el de l'automoció, el 10% en el del comerç i el 10% en el de la química.
- El 21% del total de l'ocupació pertany al metall, seguit pel comerç amb el 14% i els serveis a les empreses també amb el 14%.

3.10. Posició dels sistemes territorials (rànkings)

La utilització de **rànkings** permet la comparació entre territoris. Malgrat que és cert que en ocasions tendeixen a simplificar la realitat també ho és que són un bon instrument per a l'aprenentatge. A continuació es presenten tres exemples dels dinou que s'han elaborat.

Rànquings sistemes territorials				Taula 4		
Ocupació gran empresa (%). 2012		Ocupació alt contingut tecnol. (%). 2012		Soc. mercantils amb activitat exterior (%). 2010		
Sistema territorial	%	Sistema territorial	%	Sistema territorial	%	Nº
1 Àrea Metropol. Barcelona	37,2	1 Tenes-Besòs	19,4	1 Sant Feliu Sasserra	23,5	4
2 Sabadell	32,0	2 Riera de Caldes	19,3	2 Mediona-Anoia	20,7	110
Província	32,0	3 Martorell	19,1	3 Riera de Caldes	19,2	393
3 Riera de Caldes	26,6	4 Montseny	16,8	4 Tenes-Besòs	17,1	275
4 Mataró	25,4	5 Terrassa	15,4	5 Granollers-Congost	15,4	490
5 Martorell	23,3	6 Granollers-Congost	12,1	6 Martorell	15,3	217
6 Pla del Bages	23,2	7 Vilafranca	11,6	7 Vall del Ges, Oris i Bisaura	14,6	53
7 Terrassa	21,2	Província (sense AMB)	11,1	8 Vilafranca	14,1	172
8 Vilafranca	20,7	8 Pla del Bages	10,9	9 Conca d'Òdena	13,7	170
Província (sense AMB)	19,8	9 Vall del Ges, Oris i Bisaura	10,9	10 Terrassa	12,8	585
9 Calella	17,3	10 Calaf	10,9	11 Montseny	12,6	145
10 Plana de Vic	17,2	Província	10,0	12 Pla del Bages	12,5	346
11 Tenes-Besòs	16,0	11 Àrea Metropol. Barcelona	9,5	13 Baix Maresme	12,1	208
12 Conca d'Òdena	15,7	12 Baix Maresme	8,9	Província	11,8	3.168
13 Garraf	14,3	13 Plana de Vic	7,9	14 Mataró	11,7	308
14 Granollers-Congost	14,2	14 Garraf	7,8	15 Àrea Metropol. Barcelona	11,3	6.213
15 Berga	13,9	15 Arenys	6,9	16 Sabadell	10,6	439
16 Mediona-Anoia	11,0	16 Sabadell	6,4	17 Plana de Vic	10,5	265
17 Montseny	9,3	17 Calella	5,5	18 Anoia Oest	10,2	6
18 Baix Maresme	6,0	18 Mataró	5,0	19 Piera	9,9	28
19 Arenys	4,3	19 Conca d'Òdena	4,2	20 Calaf	9,8	8
20 Alt Berguedà	0,0	20 Baix Berguedà	3,5	21 Arenys	9,6	59
21 Anoia Oest	0,0	21 Piera	3,1	22 Moianès	8,6	10
22 Baix Berguedà	0,0	22 Mediona-Anoia	2,2	23 Berga	8,6	28
23 Calaf	0,0	23 Moianès	1,9	24 Cardona	8,2	7
24 Cardona	0,0	24 Cardona	1,6	25 Baix Berguedà	7,8	17
25 Lluçanès	0,0	25 Berga	1,2	26 Garraf	6,5	112
26 Moianès	0,0	26 Lluçanès	0,8	27 Calella	4,8	58
27 Mura-Talamanca	0,0	27 Anoia Oest	0,4	28 Alt Berguedà	3,5	3
28 Osona est	0,0	28 Alt Berguedà	0,1	29 Lluçanès	1,7	2
29 Piera	0,0	29 Mura-Talamanca	0,0	30 Mura-Talamanca	0,0	0
30 Sant Feliu Sasserra	0,0	30 Osona est	0,0	31 Osona est	0,0	0
31 Vall del Ges, Oris i Bisaura	0,0	31 Sant Feliu Sasserra	0,0			

Font: Elaboració pròpia a partir de dades SABI i Programa Hermes

6. S'han eliminat les empreses en què les seves dades ja queden recollides a l'empresa matriu.

L'Informe presenta mitjançant un capítol específic una **anàlisi detallada de cada un dels 31 sistemes territorials de la província de Barcelona**.

4. Elements per a una estratègia local d'actuació

Lluny de la imatge d'una economia pura de fluxos i indiferenciada territorialment, la província de Barcelona ofereix un panorama de complexitat geogràfica i productiva. La **rugositat és la nota més característica de l'anàlisi** realitzada per mitjà de 31 sistemes territorials esmentats.

L'economia necessita de punts de territorialització. La globalització i la localització són dos processos simultanis i que es retroalimenten. Els llocs són els principals emissors de respostes als reptes del desenvolupament, no només des del punt de vista econòmic sinó també en termes socials, culturals i polítics. Es dibuixa així un ventall molt divers d'opcions entre les quals destaquen la cerca de noves insercions en l'esquema de competència mundial i l'exploració de vies pròpies de caràcter autocentrat. En tot cas, s'assumeix no solament que la competitivitat és una realitat sistèmica que involucra diferents escales, sinó la necessitat d'avançar cap a la cerca d'avantatges col·laboratius.

4.1. Diagnosi

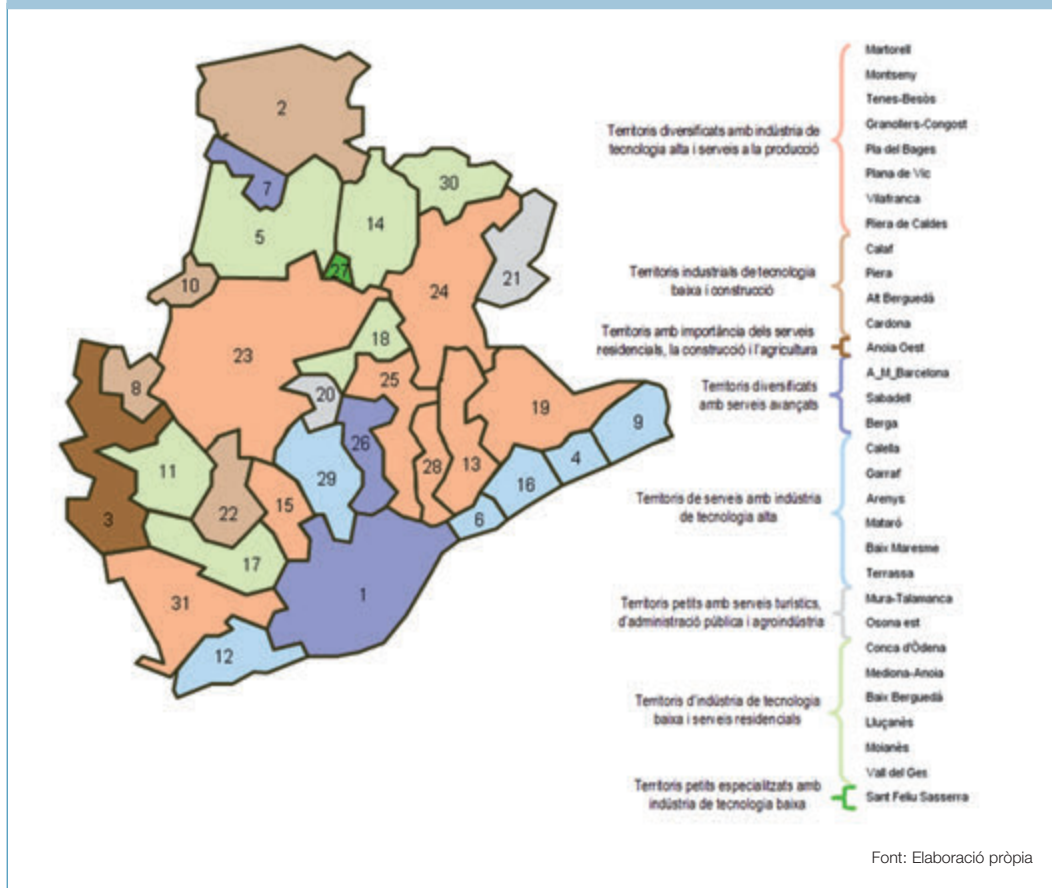
4.1.1. Proximitat entre sectors i localització

La relació de les variables sectorials anteriors amb els entorns geogràfics (el resultat de creuar les 21 agrupacions d'activitat i els 31 sistemes territorials) ens aproxima als patrons de les externalitats productives. Si atensem primerament al volum, existeix una concentració clara a l'àrea metropolitana i als sistemes de major poblament. Ara bé, si ens fixem en la **localització, emergeix la riquesa i matisos de l'economia de la demarcació** de Barcelona. Els sectors que es presenten més similars pel que fa a distribució de l'índex de localització són educació i recerca, edició, cultura i lleure, serveis a les empreses i TIC. Es concentren als sistemes de l'Àrea Metropolitana, Martorell, Tenes-Besòs, Terrassa i Sabadell. La salut també hi és propera. Per la seva banda metall, automoció, agroindústria, tèxtil-confecció, química i fusta i mobles presenten notables economies de localització contribuint al policentrim i estructuració en xarxa dels diferents sistemes. El comerç és el sector de distribució més regular. Hostaleria i turisme i administració pública tenen un comportament proper en què destaca l'efecte cohesionador en els territoris petits: Mura i Talamanca, Osona est, Alt Berguedà, Moianès, etc.

La **intensitat tecnològica** es relaciona positivament amb la capacitat de connexió de les activitats. Així, existeix una relació entre percentatge d'ocupació de contingut tecnològic i **multiespecialització** que es dona principalment als sistemes de: Granollers-Congost, Riera de Caldes, Martorell i Montseny. En global, la indústria reflecteix diferents velocitats en la transformació del model productiu.

4.1.2. Perfil sectorial

L'anàlisi de conglomerats permet estilitzar la província de Barcelona a partir de la composició sectorial dels diferents sistemes territorials (vegeu Mapa 3). La classificació expressa una imatge de **diversitat, sinecisme i articulació**.

4.1.3. DAFO

DAFO de les vocacions productives a la província de Barcelona

Debilitats

- Pèrdues de llocs de treball assalariat acusades a la majoria dels sistemes territorials: disminucions superiors al 20% en 12 dels 31 sistemes; i d'entre el 10 i el 20% en 17
- Impacte de la crisi sobre el conjunt d'activitats: 17 grans sectors expulsen ocupats mentre que només 4 en guanyen, amb serveis socials i educació i recerca al capdavant
- Comportament negatiu dels principals grans sectors ocupadors: comerç, serveis a les empreses, construcció i edició, cultura i lleure principalment, associat en part a la forta contracció de la demanda interna
- Decreixement d'activitats de forta tradició i de gran importància per a territoris concrets, com fusta i mobles (Vall del Ges, Orís i Bisaura, Lluçanès, Moianès o Granollers-Congost); tèxtil confecció (Cònca d'Òdena, Arenys, Mataró, Calella, Terrassa o Sabadell); metall (Riera de Caldes, Martorell o Tenes-Besòs); etc.
- Pèrdua de pes de la indústria de contingut tecnològic, significativa en la mitjana-alta
- Estructura empresarial dominada per establiments petits i mitjans, amb febles relacions interempresarials en un nombre important de sistemes territorials
- Impacte i transmissió de la crisi en els sectors clau, i dificultats en els sectors estratègics a molts territoris
- Dependència de l'ocupació, directa, indirecta i induïda, a les grans empreses especialment en alguns territoris (37% AMB, 32% Sabadell, 27% Riera de Caldes o 25% Mataró)
- Rigidesa de determinades polítiques i instruments de suport respecte a les diferents condicions econòmiques i territorials donada la falta de visions comparades a escala europea i internacional i la generalització de fórmules
- Atomització i descoordinació de les organitzacions intermèdies locals i regionals de desenvolupament econòmic

Fortaleses

- Estructura econòmica complexa que contribueix a la resiliència territorial
- Economies de localització i cultures productives fortament arrelades en forma de sistemes productius locals
- Terciarització amb manteniment de la importància de la indústria i el capital productiu
- Grau elevat de diversificació econòmica a escala provincial i a bona part dels sistemes territorials (Conca d'Òdena, Pla del Bages, Vilafranca, Montseny, Terrassa, Martorell o Tenes-Besòs)
- Capacitat de recerca i desenvolupament en determinades àrees i avanços significatius en l'economia del coneixement especialment en determinats territoris (AMB, Tenes-Besòs, Riera de Caldes, etc.)
- Obertura econòmica i capacitat exportadora que interactua amb el fons econòmic dels sectors residencials
- Territori econòmic que combina una capçalera global i una estructura policèntrica
- Relatiu bon comportament de l'àrea metropolitana de Barcelona (perd un 11,5% d'ocupació assalariada de 2008 a 2012, per sota de la reducció mitjana del 20% de la resta de sistemes territorials)
- Projecció de Barcelona a l'exterior i impuls alineat d'estratègies de visibilització des dels diferents territoris i nivells
- Protagonisme del món local en les polítiques públiques de desenvolupament econòmic i tradició de concertació

Amenaces

- Dificultats per disminuir l'atur donada l'absència de sectors compensatoris i la necessitat d'un període llarg de creixement
- Pèrdues de població absoluta en determinats territoris per la col·lisió de diferents forces
- Competència aferrissada entre territoris, dins i fora de la província
- Incertesa sobre l'evolució futura dels sectors econòmics oberts més arrelats
- Risc d'augment de les diferències territorials internes associat al canvi tecnològic i les tendències localitzatives de les activitats emergents
- Retard en el canvi del model productiu
- Dependència de les trajectòries locals de les condicions macroeconòmiques i la seva evolució
- Disminució del pes relatiu en l'economia mundial i desplaçament dels centres de poder
- Insuficient capacitat de finançament tant per a les empreses com per a les iniciatives de desenvolupament econòmic
- Limitació de l'actuació del món local en promoció econòmica i foment de l'ocupació en la reforma del règim local

Oportunitats

- Formació o reforçament de noves entitats geoeconòmiques: megalòpolis Barcelona-Lió, l'Arc Mediterrani, etc.
- Ampliació dels mercats exportadors a fora d'Europa
- Sensibilitat i preparació per a la transició a l'economia verda
- Foment de la varietat relacionada a partir de les especialitzacions actuals
- Presència d'entorns innovadors, capacitat d'atracció de talent i desenvolupament de la creativitat
- Recursos endògens per explorar vies pròpies de desenvolupament autocentrat, aprofitant la creixent emergència de pràctiques a escala internacional i avanços conceptuals (Cittàslow, resiliència, etc.)
- Visió compartida entre els agents sobre els grans reptes de futur de l'economia catalana i els sectors productius
- Concurrència de la programació econòmica negociada i la planificació territorial i urbanística
- Articulació local-regional, tant pel que fa a les estratègies com als òrgans de gestió
- Optimització dels instruments de desenvolupament econòmic (serveis locals, agències, clústers, etc.) a partir dels criteris de massa crítica, capacitat d'impacte i adaptació a les característiques reals dels sistemes productius

Font: Elaboració pròpia

4.2. Estratègies dels territoris

4.2.1. Els vectors de desenvolupament econòmic als plans estratègics territorials

A la província de Barcelona, en el període 2008-2011 s'han aprovat 29 plans estratègics. Per desglossar els vectors de desenvolupament econòmic i la seva importància relativa es realitza una anàlisi de contingut de les parts propositives dels documents.

El primer vector és el relatiu a l'obertura de les economies locals i es refereix a tres grans qüestions: **la promoció externa, l'atracció d'activitats i inversions i l'accessibilitat externa**, que sumades signifiquen el 8,1% del total.

El segon vector inclou les estratègies que se situen en l'esfera de la **competitivitat del teixit productiu**. Signifiquen el 21,7% del total. Al costat de les infraestructures de transport i les xarxes de serveis, el sòl, el sostre i les àrees per a activitat econòmica configuren els principals elements materials del desenvolupament econòmic local. Sobre aquests se sobreposen els factors intangibles, tals com l'ocupació, la formació i el capital humà, que tenen un pes molt elevat, i l'organització productiva de l'altra. Ara bé, si hi ha una nota característica dels plans estratègics en aquest àmbit és la cerca de **vocacions productives**. Aquestes segueixen les especialitzacions locals però també les oportunitats que obren els sectors que s'identifiquen com a emergents.

El tercer vector, estretament relacionat amb l'anterior, és relatiu a **la innovació i el coneixement**. Representa el 5,8% de les estratègies i la importància augmenta amb el temps.

El vector de la **funcionalitat interna** apareix en el 6,9% de les estratègies. Es refereix a algunes de les qüestions que han marcat l'agenda del desenvolupament espacial, la dels planificadors físics, de la província: la mobilitat interna, l'habitatge i les xarxes de telecomunicacions i serveis urbans.

A partir d'aquí apareixen tres vectors que progressivament han deixat de ser entesos en termes compensatoris o complementaris, i que esdevenen veritables factors d'atracció en la mesura que s'integren a les funcions de producció per la via de la qualitat territorial. Es tracta de la **complexitat** (16,5%), la **cohesió** (8,3%) i la **sostenibilitat** (9,9%).

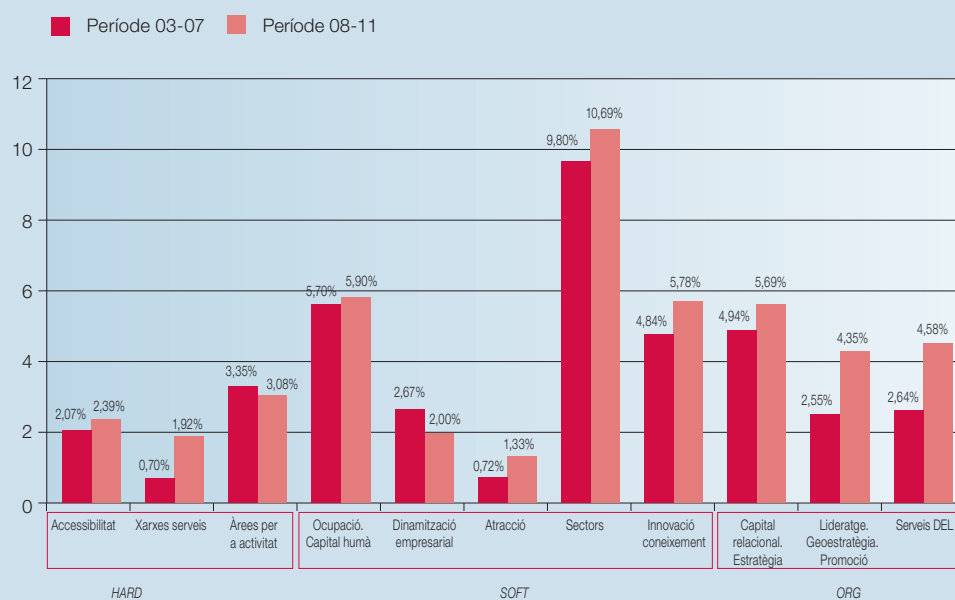
El darrer vector és el de la **governabilitat**, amb un 22,8% de les estratègies és el més important quantitativament. Presenta una notable diversitat interna i, en realitat, amaga dos plans separats: el relatiu al capital relacional local i el vinculat als temes clàssics de la governabilitat territorial: participació, eficiència i rendiment governamental.

4.2.2. L'impacte de la crisi en les estratègies dels plans

El canvi bruscat del cicle econòmic ha tingut un impacte clar en el nivell local. En aquest sentit, s'anàlitzava la **variació en les prioritats estratègiques** comparant la mostra anterior de 29 plans estratègics (1.117 mesures) corresponents al període de recessió amb una altra corresponent al període expansiu 2003-2007 (1.360 mesures).

Els vectors que guanyen importància són els relacionats més directament amb el creixement econòmic: **obertura, innovació i competitivitat**. També creix lleugerament el pes del vector de la **cohesió social**. Per contra, perden pes els vectors de sostenibilitat, funcionalitat i cohesió. Pel que fa a la governabilitat es manté estable.

Al gràfic 13 es presenta una anàlisi específica per a les estratègies vinculades als factors físics (*hard*), immaterials (*soft*) i organitzatius (*org*) del desenvolupament econòmic territorial. En termes generals existeix un augment de la importància relativa d'aquestes categories, clarament visible en els **sectors productius i la innovació**, però també en tot allò referit a la **dimensió social i institucional del desenvolupament**.

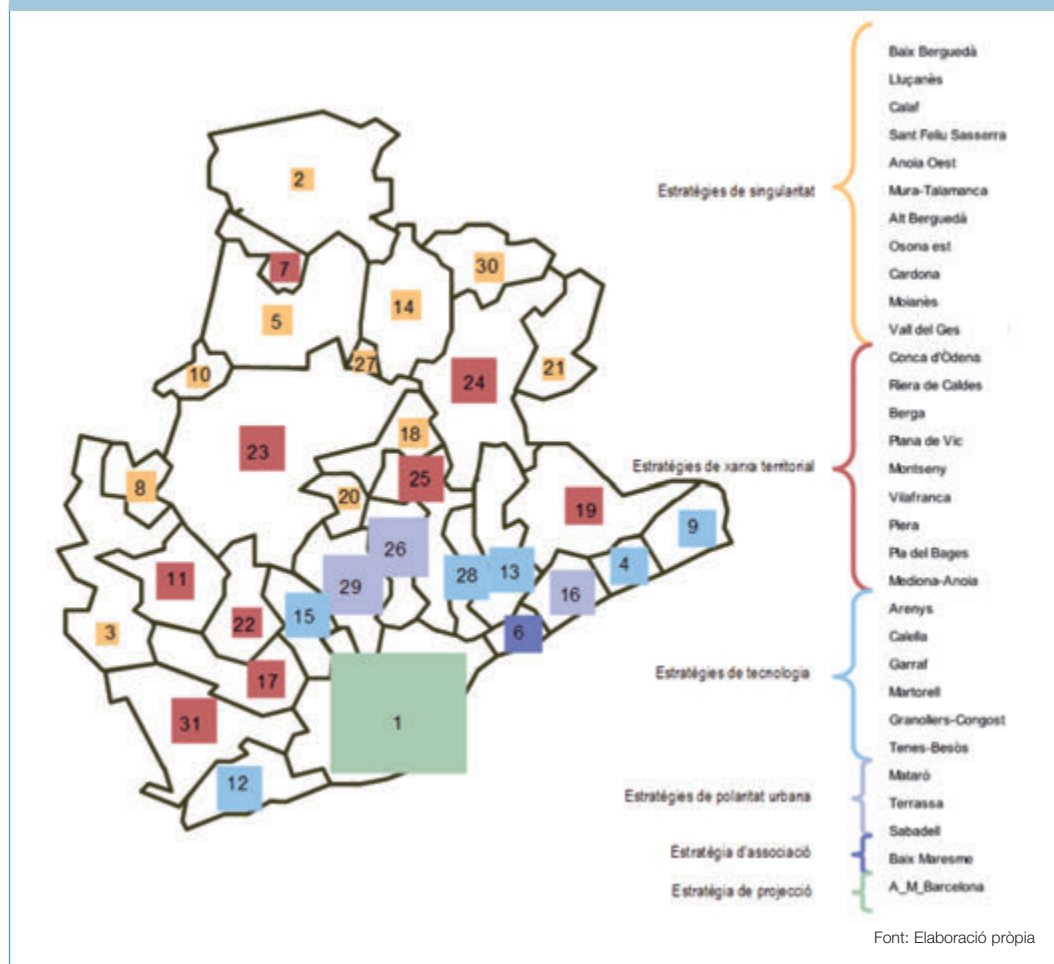

Font: Elaboració pròpia

4.2.3. Les estratègies segons els factors de desenvolupament territorial

En aquest punt es realitza un pas més, consistent en valorar el grau d'encaix de les variables de l'estudi corresponents als factors de desenvolupament territorial amb els plantejaments derivats als documents de reflexió estratègica territorial més rellevants.

- Estratègia de projecció.** El sistema de l'àrea metropolitana central té una diversificació i densitat elevades que expliquen la importància de les economies d'urbanització. Igualment, sobresurt per la presència de grans empreses. Desenvolupa els serveis de major rang amb relacions de complementaritat i jerarquia amb la resta de sistemes. Els resultats factorials són consistents amb les estratègies dels agents que s'expressen al *Pla estratègic metropolità de Barcelona. Visió 2020* (2010).
- Estratègia d'associació.** Correspon a un sistema de proximitat a l'àrea metropolitana. En general podem parlar d'un patró que es beneficia de la vinculació amb Barcelona, però que també acusa una certa dependència. L'associació fa referència simultàniament a enfortir la relació i a fer-la més equilibrada. Precisament, la vinculació a l'àrea metropolitana de Barcelona és un dels aspectes clau del *Pla estratègic Maresme 2015* (2007).
- Estratègies de polaritat urbana.** Sabadell, Terrassa i Mataró són tres sistemes que presenten una gran proximitat en els factors analitzats. Es tracta dels espais de polinucleació per excel·lència de la regió metropolitana, i en aquests termes vénen a expressar-se el *Pla estratègic Vallès Avançada 2008-2013* (2008) per a les capitals vallesanes, en especial en la dimensió dels projectes estratègics, i el *Pacte per al Desenvolupament Econòmic i Social de Mataró* (2006).

- d) **Estratègies de tecnologia.** Aquest conglomerat apareix marcat, respecte la resta, per la proporció d'ocupació d'alt nivell tecnològic. Val a dir que si observéssim solament el treball en activitats tecnològiques, els sistemes de Riera de Caldes, Montseny i Terrassa també formarien part d'aquest grup. Ara bé, l'anàlisi multivariant fa que es classifiquin en altres conglomerats. El conjunt és coherent amb la formulació de l'anomenat arc tecnològic metropolità, que s'expressa en documents com la *Declaració de Martorell* (2005) o el treball *Escenaris per a la metròpoli de Barcelona* (2011).
- e) **Estratègies de xarxa territorial.** Aquests espais que es relacionen amb els de l'arc tecnològic a escala metropolitana i penetren per diversos corredors cap als sistemes de les planes interiors i la capital del Berguedà presenten una elevada diversificació que es combina amb l'especialització sectorial donada la presència d'economies de localització. Els valors són intermedis en la resta de variables. Això els atorga un paper fonamental en l'estructuració del territori provincial, proporcionant una imatge coherent amb les visions que s'hi han formulat, principalment, al *Pla estratègic Manresa 2015* (2008), al *Pla estratègic del Bages Sud* (2008), al *Pla Anoia. L'estratègia ets tu* (2010), al *Pla de màrqueting de Berga* (2008) o a la *Reorientació estratègica del Pacte d'Osona Sud-Alt Congost* (2009).

- f) **Estratègies de singularitat.** Són sistemes que agrupen perfils de desindustrialització i ruralitat amb característiques de perifèritat. En canvi, presenten especialitzacions d'interès i un comportament intermedi de l'ocupació. Les estratègies de desenvolupament derivades de les formulacions ortodoxes hi provoquen una certa desorientació per la mateixa desigual dotació de factors, fet que recomana l'adopció de vies pròpies de desenvolupament des de la diferenciació. En aquest sentit, emergeixen noves formulacions que proposen trajectòries més autònomes i representen interessants vies d'innovació. El cas més evident el trobem amb *Territoris serens. Document de bases* (2009).

En síntesi, els resultats constaten l'existència de perfils diferenciats i la necessitat de relacions des de l'autonomia de cada model territorial.

4.2.4. Les estratègies supralocals

El desenvolupament econòmic local és multinivell. En aquest sentit s'analitzen els que podem qualificar de focus d'incidència local d'11 grans estratègies supralocals que van des de l'*Estratègia Europa 2020* al *Pla d'Actuacions Industrials i Empresariales del Govern de Catalunya* passant per la *Ley de Economía Sostenible*.

Els aspectes que són tendencialment rellevants i que tenen implicacions de calat des del punt de vista de l'acció local són:

- Elevada alineació de les diferents estratègies amb les prioritats fixades a Europa 2020.
- Dimensió local poc reconeguda i que tendeix a confondre's amb l'enfocament regional a nivell de les actuacions per al desenvolupament.
- Transició a l'economia verda com a eix de modernització econòmica.
- Presència de diferents formes de governança multinivell.
- Integració intersectorial de polítiques incompleta.
- Canvis en les prioritats tradicionals del desenvolupament des dels factors materials als aspectes intangibles i qualitius.
- Importància de la massa crítica i les lògiques de xarxa en el desenvolupament econòmic.

Amb aquest balanç, el territori apareix com un espai apropiat per a la **recepció i aplicació coordinada** de les estratègies supralocals.

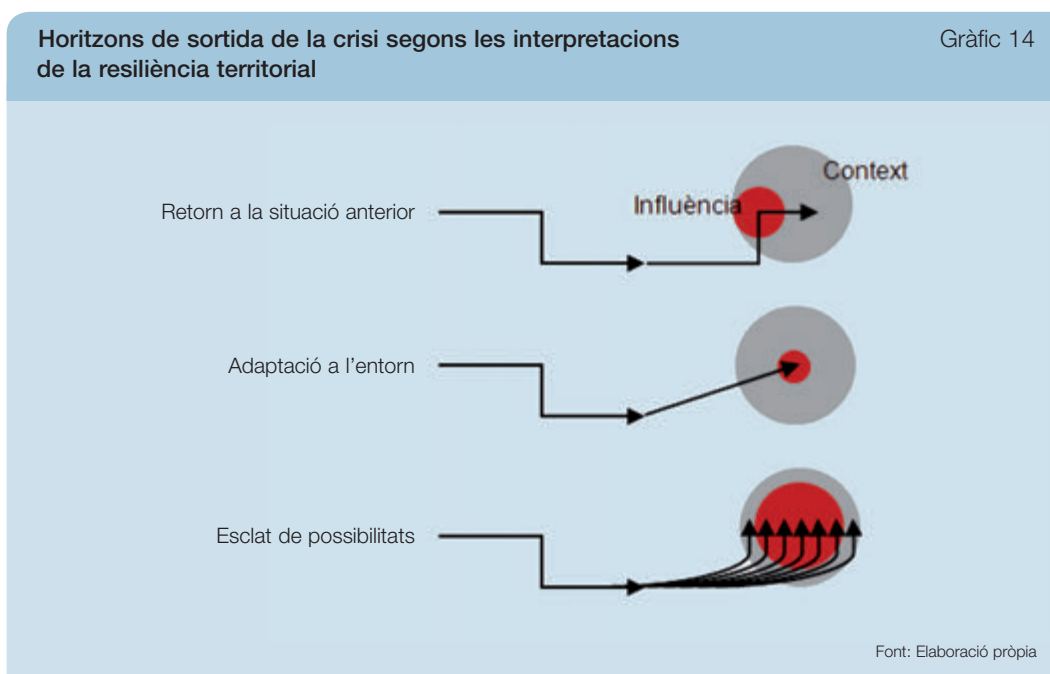
4.3. Orientacions de la intervenció econòmica territorial local

La identificació d'una agenda local d'actuació ha d'observar els diferents camins de futur que poden obrir les actuacions del present. La resiliència i la tensió entre global i local delimiten les possibilitats per a la sortida de la crisi dels territoris. Des d'aquest punt de vista:

1. Entenem per **resiliència** la capacitat de resposta a la crisi en aquest cas de les economies locals. Aquesta pot significar resistir evitant que el xoc malmeti l'estructura i relacions fonamentals que es donen al territori i el doten de certa organització. Té un sentit sobretot defensiu. Tanmateix, també pot interpretar-se des d'un punt de vista més preactiu, en el qual els actors aposten per adaptar el

sistema a les noves condicions. Finalment, la tercera opció és de caràcter proactiu o transformador. La resiliència implica noves configuracions entre l'entorn i el medi local que obren múltiples oportunitats.

2. En l'evolució de les ciutats i els territoris existeix una **tensió entre global i local**. Aquesta és fàcilment constatable en termes culturals, socials, informacionals, etc. Des del punt de vista del desenvolupament econòmic local les seves implicacions són menys visibles però igualment importants ja que aquesta dialèctica afecta molt directament els esquemes de presa de decisions i la naturalesa dels instruments d'intervenció.

A partir dels elements assenyalats és possible dibuixar tres opcions contrastades que marquen diferents camins per a la sortida de la crisi. Es tracta d'una interpretació amb valor exploratori i delimitatiu, en cap cas d'un exercici de caràcter prospectiu.

Retorn a la situació anterior. Recuperació dels nivells de creixement i d'ocupació homologables. El cicle negatiu s'interpreta com un **xoc puntual** que pot ser absorbit pel sistema amb un període de temps suficient.

Adaptació a l'entorn. La sortida de la crisi es realitza per mitjà d'una **adequació** als condicionants externs. El camí de sortida és únic. S'aprofiten les oportunitats de posicionament de la província en l'**economia globalitzada**.

Esclat de possibilitats. La trajectòria que ha conduït a la crisi es reverteix i les accions empreses pels agents permeten l'**emergència de múltiples i noves possibilitats**. S'enforteix la lògica territorial i endogeneïtat dels processos de desenvolupament econòmic.

4.4. Eixos estratègics

Els eixos estratègics estableixen un marc de treball per al món local en l'àmbit de les economies territorials. L'anàlisi presentada constata l'impacte notable de la crisi sobre el teixit productiu i l'ocupació. Existeixen **característiques internes** de la província que al llarg del temps han jugat un paper estructurant i que avui constitueixen una **via eficaç d'intervenció**, en la mesura que es basen en variables influents i sobre les quals els governs locals, al costat de la resta d'agents, mantenen certa capacitat d'incidència.

Per la seva banda, les **tendències** estudiades així com els **casos** d'interès identificats apunten que ens trobem en un **moment de discontinuïtat: de canvi profund al si de les indústries, d'assaig de nous paradigmes de desenvolupament i de reforç del paper de les comunitats**.

Les iniciatives locals han d'oferir una visió a mig i llarg termini de la relació entre l'economia local i el seu entorn i orientar el procés de desenvolupament. El concepte econòmic de territori abasta com a mínim els plans següents: el territori és, a la vegada, un sistema d'externalitats localitzades, és a dir, un conjunt de factors materials i immaterials; i un sistema de governança, amb actors de naturalesa diversa, un capital relacional i unes pautes institucionals. A partir d'aquí és possible identificar els eixos estratègics d'una agenda d'actuació local. Aquesta abasta tres qüestions fonamentals: què fer?, com fer-ho? i amb quines eines?, ja que en el que podem qualificar d'una etapa de maduresa de la política econòmica local els reptes plantejats en la dimensió substantiva de les polítiques no poden separar-se de la dimensió operativa vinculada, simplificant, a l'organització, la gestió i els instruments.

I. EIX CONCURRÈNCIA

En un context de competència entre ciutats i territoris i de mobilitat de factors com el capital, les mercaderies i la informació, l'acció local ha d'articular adequadament **la promoció i l'oferta territorial**. Els factors materials no solament són una precondició per al desenvolupament, sinó que la seva eficiència influeix clarament en la competitivitat. Aquest apartat reflecteix clarament la necessitat d'augmentar la dimensió i l'àmbit d'influència del DEL.

I.1. Incorporar els requeriments de les vocacions productives a la planificació territorial

Els elements estructurants que estableixen els plans han de permetre desenvolupar les característiques dels sistemes locals, concretament afavorint la viabilitat de les visions territorials, les dinàmiques pròpies de les vocacions productives i la necessitat creixent de relacions horitzontals i verticals en forma de xarxa. El reconeixement de les **esferes d'interès local** (propiciat per la gestió de la influència, l'existència de projectes territorials i els instruments de gestió pertinents) és necessari per la coherència dels nivells de planejament els quals, avui, ja no se sobreposen sinó que es juxtaposen i interactuen.

I.2. Posar en marxa estratègies d'aprofitament d'infraestructures

Les infraestructures faciliten les relacions econòmiques, particularment entre empreses, i propicien l'aglomeració. L'aprofitament implica convertir-les en un recurs endogen i, per tant, dotar-les d'un significat **multiescalar**.

I.3. Utilitzar l'urbanisme per al foment de les economies locals

L'urbanisme constitueix un dels nuclis fonamentals d'intervenció dels governs locals. La planificació concurrent cerca que funció (relacions socioeconòmiques), forma (estructures materials) i significat (identitat local i projecte territorial) es retroalimentin per impulsar el desenvolupament en un cicle llarg.

Potencials de la planificació concurrent en l'àmbit de les vocacions productives		
Planificació estratègica	Planificació urbanística	Planificació concurrent
Visions de futur del territori, en base a les vocacions, identitat local i projecte de la comunitat.	Assignació òptima dels recursos espacials i millora de la qualitat urbana	Integració de les vocacions productives a les construccions espacials
És un procés de creació de capital social	Estableix les condicions per a la generació de capital fix	Convergència entre els elements relacionals i els elements materials
Lògica econòmica derivada dels processos de desenvolupament	Lògica econòmica derivada de la renda del sòl (POUM especialment)	El planejament urbà assigna el sòl d'acord amb les accions proposades per a les vocacions
Compromís i confiança entre els actors	Nucli competencial local	Combinació entre els principals instruments de planificació local
Maduresa en el tractament de la supramunicipalitat	Necessitat d'àmbits de cooperació (PDU, POUM supramunicipals, etc.)	Major facilitat per abordar el canvi d'escala i la interacció entre nivells

Font: Elaboració pròpia a partir de Forn i Pasqual (1995) i Camagni (2005)

Si acceptem que les polítiques de suport al teixit productiu i a l'ocupació han de ser abordades des de l'escala supramunicipal, convindrà que els ajuntaments es dotin de les eines de cooperació urbanística pertinents. Els **guanys d'escala** que poden introduir-se al planejament en aspectes com l'organització de la producció, els espais d'activitat, la provisió de serveis o el transport fan aparèixer **estalvis de despesa i economies d'urbanització**.

II. EIX CONNEXIÓ

La trajectòria dels diversos àmbits geogràfics té a veure amb les economies d'aglomeració i la retenció del valor. Les estratègies identificades en aquest bloc s'orienten a **autocentrar el procés de desenvolupament local**. La nota destacada és la interacció. A major densitat, diversitat i qualitat de les relacions major potencial territorial.

II.1. Estimular economies externes territorials

Les economies de localització deriven de la concentració en l'espai de determinats sectors, mentre que les economies d'urbanització s'associen a la dimensió, diversitat i dotació de béns públics típicament de les ciutats. Ambdues opcions reforcen sota una lògica diferent els teixits productius locals, contribuint a crear llocs de treball, millorar l'ocupabilitat, estimular la inversió, consolidar noves empreses i difondre el coneixement i la innovació. Per altra part, donada l'estructura espacial i sectorial de la província, **la lògica reticular pot representar una font d'avantatge competitiu molt important en l'horitzó immediat** i s'ha de concretar en afavorir les economies de xarxa entre territoris. Així, aquestes formulacions superen l'àmbit estricte de la producció per relacionar-se amb la **planificació i la governança**.

II.2. Desenvolupar especialitzacions intel·ligents potenciant la varietat relacionada

Les estratègies d'especialització intel·ligent són un enfocament clau de la política regional europea en la perspectiva 2014-2020. Impliquen detectar aquells àmbits en què a escala internacional puguin existir avantatges comparatius en relació amb altres àrees, focalitzar patrons d'especialització concrets i explorar la **varietat relacionada** com a font de competitivitat i innovació, en un procés que es pot descriure com de descobriment emprenedor. La creació d'un entorn favorable als vincles intersectorials és indestruïble de la coordinació de les estratègies de desenvolupament dels diversos territoris i nivells de govern per guanyar escala en les activitats obertes.

II.3. Localitzar el valor

La política de desenvolupament no pot ser única ni plantejar-se a un sol nivell. Al costat de les estratègies de captació, retenció i apropiació de valor apareix la necessitat de localitzar-lo amb una àmplia gamma d'intervencions que, des del pla econòmic, es configuren de manera creixent com una **economia de la reconexió**. Ara bé, l'**endogeneïtat del desenvolupament** implica també un pla polític que fa referència a la capacitat local de prendre decisions rellevants pel que fa a les opcions de futur del propi territori i un pla cultural, ja que la identitat socioterritorial i el sentiment de col·lectivitat afavoreixen el desenvolupament des de dins.

III. EIX SECTORS

Les vocacions productives s'associen a un projecte de territori. Tenen un caràcter més comprensiu que els sectors ja que fan referència a la trajectòria de sistemes locals que es consideren específics, amb unes característiques i una **organització social** pròpies. El grau d'articulació entre els capitals locals i la cultura productiva existent al si de la comunitat condicionen la capacitat d'avançar en la senda del desenvolupament. Més enllà de quina sigui concretament, les tendències identificades permeten afirmar que vindrà marcada per la sostenibilitat.

III.1. Alinear els diferents actius a les cultures productives locals

La **formació de capital** és un procés acumulatiu. El desenvolupament local mobilitza diferents tipus de capital (físic, humà, social, relacional, institucional, etc.). No tots tenen la mateixa importància ni es distribueixen en la mateixa quantitat i proporció pels espais productius, però en tot cas tenen un comportament sistèmic segons el qual el tot és més que la suma de les parts. En aquest sentit les actuacions o palanques associades als diferents actius territorials han de ser coherents entre elles i alinear-se a les vocacions productives per tal que es reforcin mútuament en una perspectiva endògena i a llarg termini.

III.2. Revaloritzar les vocacions productives dins i fora de les empreses

L'adopció pràcticament exclusiva d'una mirada global de l'economia i les successives crisis en les especialitzacions locals de referència han conduït a una certa invisibilització i pèrdua d'interès de les cultures productives per part de les comunitats. En aquest sentit, és necessari endegar actuacions de revalorització que incloguin els sectors emergents, però també d'una manera significativa el sosteniment i la reinvençió dels **sectors tradicionals** sense els quals serà molt difícil **recuperar l'ocupació**. Per altra part, un segon nucli d'actuació és pròpiament de relegitimació i ha d'incidir en la confiança i orientacions compartides de la comunitat. A partir d'aquí, les **polítiques locals són les que poden contextualitzar millor les iniciatives empresarials en els entorns productius concrets** que condicionen la competitivitat.

III.3. Accelerar la transició a l'economia verda

La sostenibilitat configura el gran vector de canvi de la política econòmica local. L'economia verda presenta un ampli marge per a la innovació, per a la generació d'activitat econòmica i la creació d'ocupació. La seva rellevància com a motor de progrés de les vocacions productives i comunitats és conculent en vista de les tendències estudiades. **El món local reuneix experiència i recursos per convertir-se en dinamitzador.** Existeixen diversos aspectes sobre els quals sustentar el paper accelerador de la transició verda. Principalment el bagatge adquirit amb les agendes 21 locals, en un veritable moviment internacional; la disponibilitat d'instruments contrastats de desenvolupament econòmic; un nucli de competències pròpies entre les quals se situen les de caràcter urbanístic i ambiental; així com un conjunt de serveis públics vinculats a sectors que estan fent una entrada ràpida a l'economia verda. Com sigui, el desafiament se situa en la **transversalitat**: no només en la transformació de les regles de funcionament de les pròpies administracions locals sinó també en la capacitat d'articular una diversitat d'actuacions el contingut substantiu de les quals es troba en part fora de la pròpia organització.

IV. EIX INNOVACIÓ

La cartografia del desenvolupament local presenta una relació estreta amb la creativitat i la innovació. Ara bé, es tracta de fenòmens que no es troben estrictament a dins de les **empreses** sinó que, cada vegada més, es desborden cap als **territoris** i les **persones**.

IV.1. Incorporar noves visions del desenvolupament local

El desenvolupament local a la província de Barcelona es troba en una fase de maduresa. No obstant, alguns dels aspectes que en les darreres dècades han marcat els enfocaments canònics experimenten dificultats per donar respostes a la situació actual. La gravetat de la crisi, no només des del punt de vista econòmic sinó també ecològic i social, ha evidenciat i accentuat algunes d'aquestes mancances i, a la vegada, ha esperonat la introducció de noves visions i pràctiques. En ocasions constitueixen vies alternatives per mitjà de nous valors i en ocasions són aproximacions i instruments inèdits que comencen allí on s'esgota allò que es venia realitzant fins ara. Entre els elements emergents destaca una **major sensibilitat cap a la realitat local del desenvolupament**, amb una lectura de les diferents lògiques que operen a les diverses escales i el reconeixement d'espais econòmics (treballs, intercanvis, no-mercats, etc.) que sovint són ignorats, així com la creació de **capital social**.

IV.2. Reforçar els territoris creatius

El coneixement, el canvi tecnològic, la introducció i difusió de les innovacions estimulen l'augment de la productivitat i el progrés econòmic. Es tracta de fenòmens que tenen lloc a l'interior de les empreses, però en què el territori té un paper estratègic atès que estan associats al medi local, no solament en relació amb la qualificació dels recursos humans i les institucions de coneixement que realitzen recerca i desenvolupament, sinó també a la cultura productiva, la capacitat creativa dels seus habitants, la història del lloc o l'habilitat per reaccionar als desafiaments externs. **La gestió òptima i l'excel·lència** dels programes són la gran finestra d'intervenció per al món local donada la sensibilitat a la qualitat dels factors.

IV.3. Afavorir la innovació social empoderant les persones

Les innovacions socials a banda de ser **valuoses per elles mateixes capaciten la societat per innovar**. Existeixen moltes visions i crítiques sobre aquest concepte. Com sigui, des del punt de vista del desenvolupament local contribueix a la resiliència. D'una banda, mitjançant la formació d'ambients caracteritzats per la connectivitat, la inclinació al canvi i la capacitat d'aprenentatge. De l'altra, pel potencial d'integrar subjectes que tradicionalment no n'han estat protagonistes.

V. EIX GOVERNANÇA

En aquest darrer bloc es fa referència a la forma d'articulació dels eixos anteriors. Es descriuen alguns dels principals aspectes que des del punt de vista de la governança figuren a l'agenda d'actuació local, tenint en compte les dificultats que implica la falta de reconeixement competencial, un finançament a la baixa i mal articulat i la inexistència de **marcs estratègics clars a les escales supralocals**. Com a punt de partida, l'enfocament ha de ser territorialista, diferenciat i dinàmic, és a dir, el territori n'és el punt de suport, va de baix a dalt, considera possible el desenvolupament en totes les geografies, reconeix l'especificitat de cada lloc sense que sigui possible generalitzar models i és canviant en el temps per donar respostes adequades a una realitat que es transforma contínuament.

V.1. Assumir una perspectiva multiescalar del desenvolupament que reconegui les vocacions com a realitat decisional

Quan parlem de desenvolupament local ens referim a unes geografies concretes que es troben immerses en processos amb algun grau d'endogeneïtat. L'àmbit territorial i el model o esquema de desenvolupament són qüestions que no es poden separar. Ben altrament és necessària una **coherència entre les objectius de les polítiques, la seva escala i els recursos** que es mobilitzen. Les orientacions econòmiques formen part d'una visió del territori. Donada la rellevància de les vocacions productives per la trajectòria dels llocs, aquestes han de ser assumides com a realitat decisional, això és, com a **espai de política pública**. Es propicia així un esquema que combina cooperació intermunicipal i govern multinivell, i s'aplega massa crítica.

V.2. Promoure l'enfocament ascendent del desenvolupament

L'enfocament ascendent involucra la població en el disseny, activació i seguiment de les polítiques de desenvolupament local. La diagnosi **compartida** al voltant dels principals reptes i dificultats del territori i un **model de territori** (definit en un doble sentit com a visió amb traç gruixut de la situació que es vol assolir i com a expressió dels valors de la pròpia col·lectivitat) esdevenen peces bàsiques en un context de corresponsabilitat caracteritzat pel pas de la jerarquia a les xarxes i de l'autoritat a la deliberació.

V.3. Adequar els instruments de desenvolupament local

Els canvis en la dimensió substantiva de les polítiques necessiten **noves maneres de fer i instruments**. Existeix una **dificultat per al treball a l'escala intermèdia**, aquella que se situa entre el municipi i la regió. Així, les organitzacions intermèdies han de tenir funcions econòmiques, però també de lideratge i governança.

La crisi és una realitat polièdrica. L'anàlisi sistemàtica dels impactes que produeix sobre els sectors i àmbits territorials de la província de Barcelona constitueix una necessitat per orientar la presa de decisions. Els governs locals s'interroguen sobre quins han de ser els enfocaments i les combinacions d'activitats que, en cada espai geogràfic, permeten millorar la competitivitat i satisfer les necessitats de les persones. Les vocacions productives esdevenen una aproximació útil al desenvolupament econòmic local des de l'escala intermèdia. Des del punt de vista analític aporten una imatge inèdita del territori provincial, que no solament és congruent amb els treballs de referència sinó que facilita l'aprofundiment dels avantatges col·laboratius. Des del punt de vista de les pràctiques la seva perspectiva estratègica, autocentrada i mobilitzadora obre oportunitats per alliberar el potencial dels territoris per crear ocupació. L'endogeneïtat dels processos de desenvolupament influeix en la resiliència davant el context actual de contracció de les economies locals i diàleg entre globalització i localització.

El mercat laboral i la situació familiar durant la crisi a la província de Barcelona

Ana Belmonte Rodríguez

Gabinet d'Estudis Econòmics i Infraestructures de la Cambra de Comerç de Barcelona

1. Introducció

L'informe de la província de Barcelona de l'any 2009 presentava un estudi monogràfic titulat «El mercat de treball de la província de Barcelona segons les dades de l'Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població», que com el seu títol indica, analitzava els resultats de l'esmentada enquesta per al capítol del mercat de treball els anys 2000 i 2006. Recentment, s'han publicat els resultats d'aquesta enquesta per a l'any 2011, la qual cosa permet comparar-los amb els del 2006, és a dir, abans i després de l'inici de la crisi econòmica actual. És per això que aquesta anàlisi és d'un interès especial, no només per la informació que proporciona en si mateixa, sinó també perquè permet veure els canvis en la situació laboral i familiar de les llars catalanes i barcelonines al llarg d'aquest període de crisi, que ha elevat la taxa d'atur fins al 23,9% a Catalunya i el 24,1% a la província de Barcelona el 2012, xifres que constitueixen rècords històrics.

L'Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població (ECVHP)¹ és una enquesta a les llars de Catalunya i als membres que en formen part, amb especial interès pels de 16 anys i més, és a dir, per a la població en edat de treballar. Aquesta enquesta proporciona informació molt àmplia i variada que es classifica en funció dels àmbits següents: dades sociodemogràfiques i territorials, habitatge i costos associats, mobilitat residencial, formació, treball i activitat, renda, pobresa i exclusió social, consum, xarxa i associacionisme, salut i autonomia personal, percepció i ús del territori. L'àmbit d'anàlisi escollit per a aquesta monografia ha estat el del treball i l'activitat pel motiu esmentat anteriorment. L'altra raó obeeix fonamentalment a una qüestió de longitud, una anàlisi completa de les dades de l'enquesta requeriria d'un estudi més llarg i exhaustiu que no és l'objectiu d'aquest tipus de monografies. Amb aquesta anàlisi es pretén abordar l'evolució del mercat de treball des d'una perspectiva diferent que no permeten altres estadístiques i que si ho permet l'ECVHP per la informació que proporciona, tant en termes de l'àmbit territorial d'anàlisi com de les variables d'estudi. Això és, l'estudi de la situació laboral, el treball domèstic i la conciliació de la vida laboral i familiar de les llars de la província de Barcelona, així com les possibles diferències que poden haver entre aquestes i les llars del conjunt de Catalunya, una anàlisi que abans del 2006 no era possible perquè no hi havia informació de tot el territori català. Així mateix, cal destacar com a novetat de l'ECVHP de l'any 2011 la incorporació de dades sobre la renda de les famílies, que també són objecte d'anàlisi d'aquesta monografia.

A continuació, també es presenta una anàlisi de la situació del mercat de treball a la província de Barcelona per al període 2008-2012, a partir de les estadístiques d'afiliació a la Seguretat Social, per dotar de l'actualitat més recent aquesta monografia. Alhora que també es dona una panoràmica de quina ha estat l'evolució dels afiliats des de l'inici de la crisi fins ara en l'àmbit sectorial.

1. L'Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població és una enquesta oficial des de l'any 2006, en què l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat) va passar a ser corresponsable de la mateixa, juntament amb els organismes que ja ho eren en edicions anteriors, és a dir, l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona, l'Àrea Metropolitana de Barcelona i la Diputació de Barcelona. L'enquesta té periodicitat quinquennal. L'oficialitat de l'enquesta ha comportat l'ampliació de l'àmbit geogràfic a tot Catalunya. Per a més detalls de l'elaboració de l'enquesta, es pot consultar la següent adreça: <http://www.idescat.cat/cat/societat/qualitat/ecvhp.html>

Així, aquesta monografia s'estructura en tres apartats. Un primer que presenta l'anàlisi dels resultats de l'ECVHP del 2011, acompanyats d'una comparativa temporal i territorial. Un segon apartat que presenta la radiografia més actual del mercat de treball a la província de Barcelona i que també fa una comparativa temporal i, en aquest cas, sectorial. I per últim, un tercer apartat de conclusions que recull els principals resultats de la monografia.

2. Canvis en el mercat de treball i en la situació familiar entre el 2006 i el 2011

Des de l'any 2008, les economies catalana i barcelonina estan immerses en una crisi econòmica profunda, que no s'havia viscut mai abans, per la seva durada i per la seva intensitat. El darrer període expansiu va ser molt llarg, de gairebé 15 anys, amb un creixement econòmic mitjà del 3,2% per al període 1994-2007. L'evolució econòmica de la província de Barcelona va ser molt similar: abans de la crisi, el PIB creixia per sobre del 3%, de mitjana. Ara bé, a partir de mitjans del 2008, el PIB català i barceloní va començar a caure de forma ininterrompuda fins a mitjans del 2009, l'any més dur d'aquesta crisi. El 2010 va recuperar un creixement positiu però feble que es va tornar a truncar a finals del 2011, entrant novament en recessió al principi del 2012, situació que no ha canviat en el què portem del 2013. De fet, les darreres previsions assenyalen que el PIB no tornarà a créixer fins al 2014, i ho farà feblement. El descens de l'activitat ha anat acompanyat d'una intensa destrucció d'ocupació i un fort increment de la taxa d'atur, que es troba en un màxim històric.

Els resultats de l'Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població posen de manifest com entre els anys 2006 i 2011, és a dir, abans de la crisi i quatre anys després del seu inici, la taxa d'activitat de la població barcelonina ha crescut, però ho ha fet en menor proporció que entre el 2000 i el 2006, abans de la crisi. Concretament, la taxa d'activitat a la província de Barcelona ha crescut del 61% el 2006 al 62,1% el 2011, és a dir, 1,1 punts percentuals, mentre que entre el 2000 i el 2006 ho va fer gairebé 3 punts percentuals. Alhora, aquest augment de la taxa d'activitat per al període 2006-2011 és inferior al registrat al conjunt del territori català, ampliant una mica el diferencial de la taxa d'activitat registrat entre la província i Catalunya l'any 2011.

Cal esmentar que l'augment de la taxa d'activitat es registra només entre les dones, un augment idèntic a la província de Barcelona i a Catalunya, tot i que l'índex d'activitat femenina a la província de Barcelona ha crescut més que a Catalunya el 2011, com es pot veure als quadres 1 i 2. En canvi, la taxa d'activitat dels homes ha caigut, tot i que menys que l'índex d'activitat, i ho ha fet més en el cas de la província que en el del conjunt del territori català. Aquesta evolució fa que la taxa d'activitat femenina barcelonina continuï sent una dècima superior a la catalana el 2011; en canvi, la masculinase situa per sota de la catalana i, a més, s'amplia el diferencial entre els dos territoris amb relació al'any 2006.

Taxa d'activitat

Quadre 1

Població activa/població total (de 16 anys i més). Per sexes, en %

	Província de Barcelona			Catalunya		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
2006	69,9	52,7	61,0	70,1	52,6	61,1
2011	68,7	55,8	62,1	69,3	55,7	62,4
<i>Var. 2006-2011 (en pp.)</i>	-1,2	3,1	1,1	-0,8	3,1	1,3

Font: ECVHP

Índex d'activitat

Quadre 2

Població activa/població potencialment activa. Per sexes, en %

	Província de Barcelona			Catalunya		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
2006	84,9	67,5	76,1	85,4	67,7	76,6
2011	82,6	72,1	77,4	83,2	71,8	77,6
<i>Var. 2006-2011 (en pp.)</i>	-2,3	4,6	1,3	-2,2	4,0	1,0

Font: ECVHP

La crisi econòmica ha suposat un dur revés per a la taxa d'ocupació i la taxa d'atur a la província de Barcelona, tot i que una mica més suau que el registrat al conjunt del territori català. D'una banda, la taxa d'ocupació s'ha situat en el 47,8% el 2011, el que suposa una davallada de 8,4 punts percentuals respecte al 2006, enfront de l'augment registrat entre el 2000 i el 2006, de gairebé 3 punts percentuals. Ara bé, aquesta evolució fa que la taxa d'ocupació passi a ser lleugerament superior a la catalana, al contrari que el 2006. La caiguda de la taxa d'ocupació l'any 2011 prové sobretot de la masculina. D'altra banda, la taxa d'atur s'ha elevat intensament, fins al 23% el 2011, però menys que al conjunt de Catalunya, cosa que la situa per sota de la taxa d'atur catalana (23,6%), a diferència del que s'observava el 2006, tot i que igualment es tracta d'un nivell elevat. La taxa d'atur a la província de Barcelona ha crescut més entre els homes però continua sent inferior a la femenina l'any 2011, i per als dos sexes és inferior a la catalana, tot i que més en el cas de la masculina.

Taxa d'ocupació

Quadre 3

Població ocupada/població total (de 16 anys i més). Per sexes, en %

	Província de Barcelona			Catalunya		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
2006	65,1	47,9	56,2	65,6	47,9	56,6
2011	53,2	42,8	47,8	53,1	42,5	47,7
<i>Var. 2006-2011 (en pp.)</i>	-11,9	-5,1	-8,4	-12,5	-5,5	-8,9

Font: ECVHP

Taxa d'atur

Quadre 4

Població aturada/població activa. Per sexes, en %

	Província de Barcelona			Catalunya		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
2006	6,9	9,2	7,9	6,4	8,9	7,5
2011	22,6	23,4	23,0	23,3	23,8	23,6
<i>Var. 2006-2011 (en pp.)</i>	15,7	14,2	15,1	16,9	14,9	16,0

Font: ECVHP

Com s'ha vist anteriorment, l'augment de la taxa d'activitat a la província entre el 2006 i el 2011 prové única i exclusivament de la femenina. Això també s'evidencia en l'augment que es registra en la proporció de dones actives amb relació a la població en edat de treballar, des del 52,7% el 2006 fins al 55,8% el 2011, o el que és el mateix, la disminució de la proporció de dones inactives, que han

passat del 47,3% el 2006 al 44,2% el 2011. Com a contrapartida, ha disminuït el percentatge de població femenina dedicada a les feines de la llar, del 25,3% que representava l'any 2006, fins al 15,3% l'any 2011, mentre que entre el 2000 i el 2006 aquest percentatge pràcticament no va variar. Per tant, es pot afirmar que aquesta crisi ha comportat el creixement del percentatge de dones que ha entrat a formar part del mercat de treball com a conseqüència del fort impacte que ha tingut sobre l'ocupació masculina. Cal assenyalar també que el 2011 ha augmentat la proporció de dones jubilades i estudiants. En canvi, entre els homes, ha disminuït la proporció de jubilats, mentre que la d'estudiants ha crescut, del 4,6% el 2006 al 7,5% el 2011, i ho ha fet més que entre les dones, que ha estat del 4,6% al 6,1%, respectivament. La diferència més rellevant entre la província de Barcelona i Catalunya es troba en el percentatge de població estudiant masculina, que a la província ha crescut més i s'ha situat en el 7,5% el 2011, enfront del 6,5% de Catalunya.

Relació amb l'activitat

Població de 16 anys i més

Quadre 5

Província de Barcelona									
Any 2011	Homes		Dones		Total		Var. 2006-2011 (en pp.)		
	Milers	%	Milers	%	Milers	%	Homes	Dones	Total
Actius	1.545,63	68,7	1.327,90	55,8	2.873,53	62,1	-1,2	3,1	1,1
Ocupats	1.195,86	53,2	1.017,81	42,8	2.213,66	47,8	-12,0	-5,1	-8,3
Desocupats	349,77	15,6	310,1	13,0	659,87	14,3	10,8	8,2	9,4
Inactius	703,67	31,3	1.051,13	44,2	1.754,80	37,9	1,2	-3,1	-1,1
Jubilats	429,06	19,1	337,21	14,2	766,27	16,6	-2,6	1,1	-0,6
Estudiants	167,69	7,5	144,28	6,1	311,96	6,7	2,9	1,4	2,1
Feines de la llar	-	-	362,99	15,3	364,64	7,9	0,0	-10,1	-5,3
Altres situacions	105,26	4,7	206,66	8,7	311,92	6,7	4,7	4,5	2,7
Total	2.249,30	100,0	2.379,03	100,0	4.628,33	100,0			
Catalunya									
Actius	2.145,59	69,3	1.788,38	55,7	3.933,97	62,4	-0,8	3,1	1,3
Ocupats	1.645,17	53,1	1.362,27	42,4	3.007,44	47,7	-12,5	-5,5	-8,8
Desocupats	500,41	16,2	426,12	13,3	926,53	14,7	11,7	8,6	10,1
Inactius	950,28	30,7	1.421,04	44,3	2.371,33	37,6	0,8	-3,1	-1,3
Jubilats	594,68	19,2	460,85	14,4	1.055,54	16,7	-2,5	1,1	-0,6
Estudiants	202,57	6,5	203,26	6,3	405,83	6,4	2,3	1,8	2,0
Feines de la llar	-	-	491,1	15,3	493,36	7,8	0,0	-10,0	-5,1
Altres situacions	150,76	4,9	265,83	8,3	416,59	6,6	0,9	4,0	2,5
Total	3.095,87	100,0	3.209,43	100,0	6.305,30	100,0			

Font: ECVHP

A continuació s'analitzen els canvis esdevinguts entre el 2006 i el 2011 a la província de Barcelona pel que fa a la categoria socioprofessional dels ocupats i el tipus de relació contractual amb l'empresa, així com les diferències en els ingressos mitjans mensuals per categoria socioprofessional, sexe i edat l'any 2011. També es fa una breu anàlisi per a la població aturada dels motius pels quals ha perdut la darrera feina i el temps en situació d'atur el 2011. Per últim, s'analitza com ha evolucionat la conciliació de la vida laboral i familiar a la província de Barcelona entre el 2006 i el 2011.

La distribució de la població ocupada per categoria socioprofessional mostra un canvi en el percentatge majoritari d'ocupats per categories, el 2006 el percentatge més elevat era el de treballadors no qualificats (26,6%), que és el que més es redueix el 2011 (4,4 punts percentuals, fins al 22,2%), passant

a ser la segona categoria socioprofessional més nombrosa en ser desbancada pels directors gerents i tècnics, que han passat de representar el 19,7% dels ocupats el 2006 al 25,9% el 2011. També augmenta el percentatge de personal administratiu i encarregats, però en menor proporció, i representen la tercera categoria de més pes sobre el total d'ocupats. En aquest cas, l'augment de la seva representativitat supera el registrat al conjunt del territori català. Per contra, disminueix el percentatge d'empresaris i treballadors per compte propi amb assalariats —que a més continua sent la categoria minoritària—, part d'aquests passen a fer créixer el percentatge d'empresaris i treballadors per compte propi sense assalariats, però la proporció en què augmenten els assalariats ha estat superior: un terç i dos terços, respectivament, percentatges que en el cas de Catalunya són pràcticament a la inversa, el 56% ha passat a ser empresari sense assalariats i el 44% ha passat a ser assalariat. Tanmateix, cal esmentar que entre els anys 2000 i 2006 també va disminuir el percentatge d'empresaris o autònoms amb assalariats, fins i tot en major proporció, del 9,7% al 6,6%, respectivament. El 2011 també disminueix el percentatge de treballadors qualificats, però en menor proporció que els no qualificats. En aquest cas, destaca la diferència en l'evolució que té aquesta categoria al conjunt de Catalunya, on es redueix en una proporció menor, passant a superar el percentatge que representen a la província de Barcelona el 2011 (16,1% i 14,4%, respectivament).

Categoria socioprofessional. Població ocupada de 16 a 64 anys

Quadre 6

En percentatge de la població ocupada total

	Província de Barcelona			Catalunya		
	2006	2011	Var. 06-11 (pp.)	2006	2011	Var. 06-11 (pp.)
Empresaris i treballadors per compte propi amb assalariats	6,6	5,1	-1,4	7,3	5,7	-1,6
Empresaris i treballadors per compte propi sense assalariats	10,6	11,1	0,6	11,0	11,9	0,9
Directors gerents i tècnics	19,7	25,9	6,2	18,2	24,4	6,2
Personal administratiu i encarregats	19,5	20,7	1,2	18,8	19,0	0,3
Treballadors qualificats	16,2	14,4	-1,8	16,6	16,1	-0,5
Treballadors no qualificats	26,6	22,2	-4,4	27,3	22,5	-4,8
Altres	0,9	-		1,0	-	
No consta	-	-		-	-	

Font: ECVHP

La crisi ha fet que es redueixi el percentatge d'assalariats amb contracte temporal i n'augmenti el d'assalariats amb contracte indefinit l'any 2011 respecte al 2006. El motiu d'això ha estat que la reducció d'ocupació s'ha concentrat majoritàriament en els contractats temporalment, com es veurà més endavant, en analitzar el principal motiu pel qual s'està en atur. Ambdós grups, indefinits i temporals, varien en major proporció a la província de Barcelona que a Catalunya. En el cas dels temporals, han disminuït més a la província de Barcelona que a Catalunya, i a més tenen un pes menor en el conjunt dels assalariats (18,5% i 19,8%, respectivament). En el cas dels indefinits, han crescut més a la província (continuen tenint més pes en el total d'assalariats que a Catalunya (78,3% i 77,1%, respectivament), principalment per als homes.

El gruix d'assalariats amb contracte temporal es concentra en el grup d'edat comprès entre els 16 i els 24 anys, mentre que a mesura que l'edat és major, augmenta el percentatge d'assalariats amb contracte indefinit, tant a la província de Barcelona com a Catalunya. El percentatge de dones amb contracte temporal també és superior al dels homes. En aquest cas, la diferència entre homes i dones és més pronunciada a la província de Barcelona que al conjunt del territori català.

Relació contractual amb l'empresa

En percentatge de la població ocupada assalariada de 16 a 64 anys

Quadre 7

	Província de Barcelona				Catalunya				Var. 2006-2011 (en pp.)	
	2006	2011			2006	2011			Prov. BCN	CAT
	Total	Total	Homes	Dones	Total	Total	Homes	Dones	Total	Total
Indefinida	74,8	78,3	81,5	74,7	74,0	77,1	79,3	74,6	3,5	3,1
Temporal	21,0	18,5	15,8	21,4	21,5	19,8	18,3	21,6	-2,5	-1,7
Sense contracte	2,5	1,7	-	2,6	2,2	1,5	-	2,3	-0,8	-0,7
No consta	1,8	1,6	-	-	2,3	1,5	1,5	1,5	-0,2	-0,8

Font: ECVHP

Els ingressos nets mitjans de la població ocupada a la província de Barcelona són de 1.479,8 €/mes l'any 2011, lleugerament superiors als del conjunt de Catalunya, de 1.459,9€/mes el mateix any, concretament, doncs, un 1,4% superiors. Aquesta diferència a favor de la província és lleugerament superior per als ingressos mitjans de les dones (és un 1,6% superior al de Catalunya). En paral·lel, els ingressos mitjans mensuals de la població ocupada són el 22% superiors per als homes que per les dones, tant a la província com a Catalunya. Per edats, però, hi ha diferències més marcades entre els ingressos mitjans entre els dos territoris. A la província de Barcelona, aquests són inferiors als de Catalunya per al grup d'edat més jove (d'entre 16 i 24 anys), s'equipara al català per al grup d'edat més gran (d'entre 55 i 64 anys), mentre que és superior per als grups d'edats intermèdies, però sobretot per al que té entre 25 i 34 anys, per al que és gairebé un 2% superior a la província.

A la província de Barcelona, els ingressos més elevats són els de gerents i tècnics, de 1.855,3 €/mes l'any 2011, un 25% superior a la mitjana del territori barceloní; seguit pels dels empresaris o autònoms amb assalariats, de 1.717,8 €/mes, un 16% superior. La resta de categories socioprofessionals registren un ingrés mitjà mensual inferior a la mitjana, que oscil·la entre el 4% menys per als treballadors

Mitjana mensual d'ingressos nets per treball. Població ocupada de 16 a 64 anys

En euros. Any 2011

Quadre 8

		Província de Barcelona	Catalunya	Prov. BCN/CAT
<i>Per sexe</i>	Home	1.613,7	1.590,8	101,4
	Dona	1.322,2	1.301,6	101,6
<i>Per edats</i>	16-24 anys	971,3	991,42	98,0
	25-34 anys	1.350,1	1.324,6	101,9
	35-54 anys	1.561,8	1.542,7	101,2
	55-64 anys	1.573,7	1.574,2	100,0
<i>Per categoria socioprofessional</i>	Empresaris i treballadors per compte propi amb assalariats	1.717,8	1.757,3	97,8
	Empresaris i treballadors per compte propi sense assalariats	1.404,4	1.428,5	98,3
	Directors gerents i tècnics	1.855,3	1.839,8	100,8
	Personal administratiu i encarregats	1.397,9	1.375,1	101,7
	Treballadors qualificats	1.424,2	1.399,1	101,8
	Treballadors no qualificats	1.139,9	1.109,0	102,8
	Total		1.479,8	1.459,9

Font: ECVHP

qualificats i el 23% menys per als treballadors no qualificats. Pel que fa a la comparativa territorial, els ingressos mitjans a la província de Barcelona són superiors als de Catalunya per a totes les categories socioprofessionals, excepte per a la d'empresaris i autònoms, ja sigui amb o sense assalariats, per a les quals és un 2% inferior. La diferència més marcada a favor de la província es registra al grup de treballadors no qualificats, en què és un 3% superior al de Catalunya.

La població aturada a la província de Barcelona que ha treballat anteriorment assenjala com a principal motiu d'atur la finalització del contracte (per al 37,5%), seguit per l'acomiadament (24,3%), el tancament o el trasllat de l'empresa (18,5%) i la baixa voluntària (10,7%), en percentatges molt similars als del conjunt de Catalunya. La diferència més marcada es troba en el percentatge d'aturats que assenjala l'acomiadament com a motiu principal de l'atur, que és superior a la província, i el tancament o trasllat de l'empresa, que és inferior a la província.

Principal motiu pel qual es va quedar sense feina. Població aturada de 16 a 64 anys que ha treballat anteriorment. En percentatge. Any 2011

Quadre 9

Per motiu i sexe	Província de Barcelona			Catalunya		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Finalització del contracte	40,6	33,9	37,5	39,6	35,8	37,9
Acomiadament	24,6	23,9	24,3	23,2	21,6	22,5
Baixa voluntària	-	16,9	10,7	5,5	16,9	10,7
Tancament o trasllat de l'empresa	19,6	17,3	18,5	21,9	16,4	19,4
Altres raons	-	-	-	2,0	2,1	2,1
No consta	9,2	-	7,8	7,8	7,2	7,5

Font: ECVHP

Gairebé un terç de la població aturada de la província de Barcelona fa entre 13 i 24 mesos que busca feina l'any 2011, sense gaire distinció per grup d'edats ni tampoc per sexes. Seguidament hi ha un 25,1% que busca feina fa menys de 6 mesos, el 19,1% fa entre 35 i més mesos, el 15,6% entre 6 i 12 mesos i el 5,2% entre 25 i 34 mesos. Aquestes xifres fan que el percentatge d'aturats que està buscant feina més d'un any se situï en el 54,6%, i el que fa més de dos anys, en el 24,3%.

Temps en situació d'atur. Població aturada de 16 a 64 anys

Quadre 10

Nombre de mesos que fa que busca feina. Any 2011

Per sexes	Província de Barcelona		
	Homes	Dones	Total
Menys de 6 mesos	21,4	29,4	25,1
Entre 6 i 12 mesos	17,9	13,0	15,6
Entre 13 i 24 mesos	31,8	28,7	30,3
Entre 25 i 34 mesos	-	-	5,2
35 mesos o més	20,1	18,0	19,1
No consta	-	-	4,6

Font: ECVHP

Pel que fa a la conciliació de la vida laboral i familiar, cal esmentar que entre els anys 2006 i 2011 s'han donat canvis notoris en el nombre d'hores que les famílies barcelonines dedica a les tasques de la llar. En primer lloc, s'ha reduït notablement el percentatge de llars que dediquen 40 hores o més a les

tasques domèstiques, tant entre els homes com entre les dones. En segon lloc, augmenta fortament el percentatge de llars que dedica entre 1 i 10 hores, sobretot, entre els homes, en què passa del 28,7% el 2006 al 51% el 2011. Entre les dones, augmenta sobretot el percentatge de les que dediquen d'1 a 10 hores, però el percentatge més elevat es troba entre les que dediquen de 10 a 20 hores setmanals, mentre que l'any 2006 el percentatge majoritari (pràcticament el 25%) dedicava 40 hores o més a les tasques de la llar.

Hores setmanals dedicades a les tasques de la llar

Quadre 11

En percentatge. Any 2011

Província de Barcelona									
	2006			2011			Var. 2006-2011 (en pp.)		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Menys d'1 hora	6,6	2,1	4,3	12,9	2,1	7,5	6,3	0,0	3,2
D'1 a menys de 10 hores	28,7	10,6	19,4	51,0	22,2	36,4	22,3	11,6	17,0
De 10 a menys de 20 hores	23,4	19,5	21,4	23,7	25,1	24,4	0,3	5,6	3,0
De 20 a menys de 30 hores	9,9	16,0	13	7,3	21,0	14,3	-2,6	5,0	1,3
De 30 a menys de 40 hores	5,5	11,2	8,4	1,4	12,4	7,0	-4,1	1,2	-1,4
40 hores o més	10,9	24,9	18,1	0,6	14,0	7,4	-10,3	-10,9	-10,7
No consta	15,1	15,7	15,4	3,1	3,1	3,1	-12,1	-12,6	-12,3
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0			

Font: ECVHP

L'any 2011, la persona que organitza, principalment, les tasques domèstiques de la llar a la província de Barcelona continua sent majoritàriament la dona, tot i que s'ha reduït del 68,4% de les llars el 2006, fins al 51,4% el 2011. Tanmateix, també s'ha registrat un increment del percentatge de llars on la figura principal és l'home, del 4,4% el 2006 al 10,1% el 2011; i un augment del percentatge de llars en què ambdós, l'home i la dona, són la figura principal, del 16,1% el 2006 al 25,3% el 2011. L'augment de les llars en què la figura principal encarregada de les tasques domèstiques és l'home ha estat superior a Catalunya que a la província de Barcelona l'any 2011, fent que aquest percentatge sigui una mica superior: a la província, on és del 10,1% mentre que a Catalunya és de l'11%. En canvi, el percentatge de llars en què tots els membres de la llar conjuntament o altres persones s'encarreguen de les tasques domèstiques ha augmentat a la província de Barcelona, al contrari que a Catalunya, fent que aquest percentatge sigui superior a la província, on és de l'11,9% enfront del 10,7% català el 2011.

Persona que organitza les tasques domèstiques i familiars a la llar.

Quadre 12

Total de llars. En percentatge

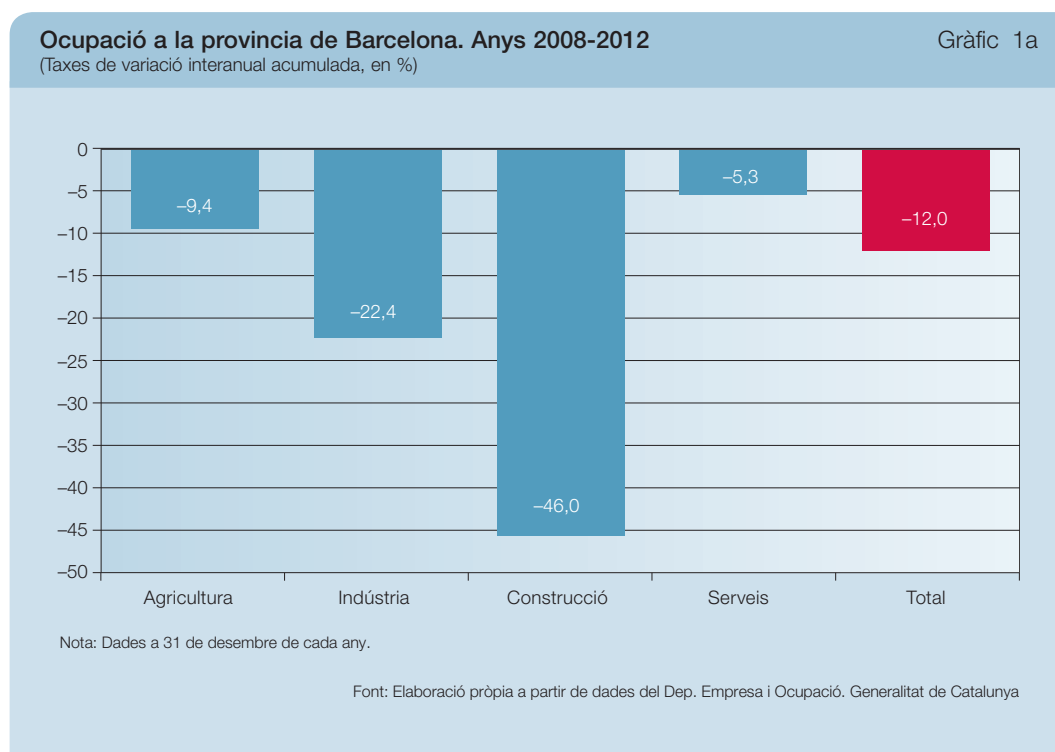
	Província de Barcelona			Catalunya		
	2006	2011	Var. 06-11 (pp.)	2006	2011	Var. 06-11 (pp.)
Persona principal masculina	4,4	10,1	5,7	4,2	11,0	6,8
Persona principal femenina	68,4	51,4	-17,0	69,4	52,4	-17,0
Ambdues persones principals	16,1	25,3	9,2	15,2	24,5	9,3
Tots els membres de la llar conj. o altres persones	11,0	11,9	0,9	11,2	10,7	-0,4
No consta	-	1,3		-	1,4	
Total	100,0	100,0		100,0	100,0	

Font: ECVHP

3. Radiografia sectorial del mercat de treball per al període 2008-2012

L'objectiu d'aquest apartat de la monografia és analitzar l'evolució de l'ocupació per sectors des de l'inici de la crisi fins a l'any 2012, a partir de les dades d'afiliació a la Seguretat Social. Tanmateix, el canvi en la classificació sectorial d'activitats econòmiques fa que aquesta anàlisi es pugui fer des de l'any 2008 i no des del 2007, de manera que es perd un any per conèixer l'impacte global de la crisi sobre l'ocupació per sectors. Tanmateix, cal assenyalar que la pèrdua d'informació és menor ja que la caiguda dels afiliats totals a la província va ser moderada entre el 2007 i el 2008, va ser el principi de la crisi i també l'any de menor impacte sobre l'ocupació.

Entre el 2008 i el 2012, s'han destruït 288.387 llocs de treball a la província de Barcelona, situant la xifra d'afiliats a la Seguretat Social² en 2,4 milions de persones, la qual cosa suposa una disminució acumulada del 12% en aquest període, en què l'any 2009 va ser el d'impacte més negatiu en termes de destrucció d'ocupació. La caiguda més intensa s'ha registrat a la construcció (-46% acumulat), seguida per la indústria (-22,4%), l'agricultura (-9,4%) i els serveis (-5,3%), com es veu al gràfic 1a.

2. L'anàlisi contempla tant els afiliats al règim general com els autònoms.

Ara bé, ates que el pes relatiu de l'ocupació de cadascun d'aquests sectors en el conjunt de l'economia barcelonina és diferent, la contribució que cadascun fa al descens de l'ocupació també ho és. De fet, aquesta s'ha repartit pràcticament a parts iguals entre els tres grans sectors, és a dir, un terç la de la indústria, un terç la de la construcció i un terç la dels serveis per al període 2008-2012; mentre que la de l'agricultura ha estat molt propera a zero, atès que el seu pes relatiu a l'economia barcelonina és molt reduït (vegeu el gràfic 1b).

Una anàlisi sectorial més detallada mostra com, malgrat la crisi, hi ha branques que han generat ocupació en els anys 2008 a 2012. Així mateix, aquesta anàlisi també permet conèixer quins sectors han contribuït més a la caiguda de l'ocupació a la província de Barcelona en aquest període i, entre els que han creat ocupació, permet saber quins han contrarestat més el descens global de l'ocupació.

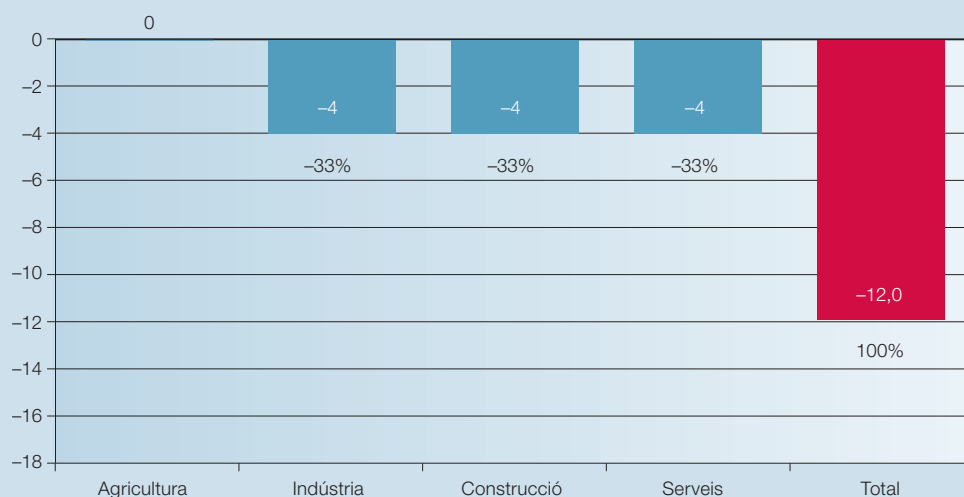
Les branques en què l'ocupació ha crescut entre el 2008 i el 2012 es detallen en el quadre 1a, són fonamentalment de serveis. Ara bé, malgrat que l'augment de l'ocupació pugui ser més o menys gran, la contribució que fan al conjunt de l'ocupació de la província de Barcelona depèn, a més del creixement registrat, del pes relatiu que tenen en l'estructura ocupacional barcelonina. Per tant, si es tenen en compte les dues variables simultàniament, les branques dels serveis que més han contribuït al creixement de l'ocupació han estat les que es presenten en el quadre 1b, que han estat les d'activitats administratives d'oficina, els serveis socials amb allotjament, els serveis de tecnologies de la informació, l'educació, les activitats professionals i tècniques, els serveis de menjar i begudes, la recerca i el desenvolupament, les seues centrals i la consultoria empresarial i els serveis d'informació. Així mateix, cal destacar que la majoria d'aquestes branques han creat ocupació tots els anys contemplats, sense interrupció, a excepció de la d'educació i la d'activitats professionals i tècniques, que el 2012 han registrat un descens dels afiliats.

Les branques en què l'ocupació ha disminuït han estat les que es detallen en el quadre 2a, les contribucions al descens de l'afiliació total es presenten en el quadre 2b, atenent tant a la variació registrada com al pes relatiu de cada branca en el total de l'ocupació. Les 15 primeres branques que han contribuït més negativament són, en primer lloc, branques de la construcció: en concret, les d'activitats especialitzades en la construcció, construcció d'immobles; i a continuació el comerç a l'engròs, les activitats de lloguer, la fabricació de productes metàl·lics, el comerç al detall, el transport terrestre, la construcció d'obres d'enginyeria civil, la fabricació de maquinària i equips, la fabricació de vehicles de motor, l'administració pública, defensa i seguretat social, la confecció, l'edició, la mediació financera i les arts gràfiques.

Ocupació a la província de Barcelona. Anys 2008-2012

(Contribució a la variació de l'ocupació el 2008-2012, en punts percentuals)

Gràfic 1b

Nota: Dades a 31 de desembre de cada any.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Dep. Empresa i Ocupació. Generalitat de Catalunya

Afiliats a la Seguretat Social. Anys 2008-2012

(Taxes de variació interanual acumulada positives, en %)

Quadre 1a

Serveis d'informació	53,8
Activitats administratives d'oficina	47,5
Tractament d'aigües residuals	47,3
Serveis socials amb allotjament	29,6
Recerca i desenvolupament	19,7
Activitats professionals i tècniques ncaa	19,3
Seus centrals i consultoria empresarial	18,7
Serveis de tecnologies de la informació	15,2
Organismes extraterritorials	9,4
Activitats veterinàries	8,2
Biblioteques i museus	6,2
Llars que ocupen personal domèstic	6,1
Educació	2,8
Serveis de menjar i begudes	2,0
Activitats esportives i d'entreteniment	0,5
Activitats immobiliàries	0,4

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

Afiliats a la Seguretat Social. Anys 2008-2012

(Contribucions positives a l'evolució dels afiliats per a tot el període, en punts percentuals)

Quadre 1b

Activitats administratives d'oficina	0,55
Serveis socials amb allotjament	0,31
Serveis de tecnologies de la informació	0,20
Educació	0,13
Activitats professionals i tècniques ncaa	0,12
Serveis de menjar i begudes	0,10
Recerca i desenvolupament	0,10
Seus centrals i consultoria empresarial	0,08
Serveis d'informació	0,07
Llars que ocupen personal domèstic	0,01
Tractament d'aigües residuals	0,01
Activitats veterinàries	0,01
Biblioteques i museus	0,01
Activitats immobiliàries	0,01
Activitats esportives i d'entreteniment	0,01
Organismes extraterritorials	0,001

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

**Affiliats a la Seguretat Social.
Anys 2008-2012**

Quadre 2a

(Taxes de variació interanual acumulada negatives, en %)

Coqueries i refinació del petroli	-86,59
Suport a les indústries extractives	-71,43
Transport marítim i per vies interiors	-71,39
Minerals metàl·lics	-66,67
Construcció d'obres d'enginyeria civil	-65,51
Pesca i aqüicultura	-55,92
Construcció d'immobles	-52,43
Petroli i gas natural	-50,00
Antracita, hulla i lignit	-47,62
Activitats de lloguer	-45,85
Productes minerals no metàl·lics ncaa	-40,71
Indústries fusta i suro, exc. mobles	-40,32
Activitats especialitzades construcció	-39,54
Altres materials de transport	-37,36
Confecció de peces de vestir	-36,94
Metal·lúrgia	-35,31
Mobles	-35,20
Edició	-33,47
Productes informàtics i electrònics	-33,43
Reparació ordinadors i efectes personals	-30,90
Cinema i vídeo; enregistrament de so	-30,63
Maquinària i equips ncaa	-30,07
Productes metàl·lics, exc. maquinària	-29,41
Indústries tèxtils	-26,94
Arts gràfiques i suports enregistrats	-26,76
Cautxú i plàstic	-25,84
Materials i equips elèctrics	-24,60
Minerals no metàl·lics ni energètics	-21,63
Indústries manufactureres diverses	-19,75
Vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	-18,10
Serveis tècnics arquitectura i enginyeria	-17,43
Indústries del paper	-16,61
Fabricació de begudes	-16,47
Transport terrestre i per canonades	-15,97
Mediació financera	-15,76
Venda i reparació de vehicles motor	-15,41
Activitats artístiques i d'espectacles	-15,05
Activitats associatives	-13,63
Publicitat i estudis de mercat	-13,25
Comerç engròs, exc. vehicles motor	-12,23
Agències viatges i operadors turístics	-11,87
Indústria del cuir i del calçat	-10,91
Aigua	-10,58
Jocs d'atzar i apostes	-10,37
Indústries químiques	-10,20
Telecomunicacions	-10,18
Reparació i instal·lació de maquinària	-8,94
Tractament de residus	-8,88
Activitats postals i de correus	-8,24
Agricultura, ramaderia i caça	-8,08
Activitats relacionades amb l'ocupació	-8,08
Indústries de productes alimentaris	-7,77
Energia elèctrica i gas	-6,64
Activitats jurídiques i de comptabilitat	-6,60
Serveis socials sense allotjament	-6,51
Comerç detall, exc. vehicles motor	-5,95
Altres activitats de serveis personals	-5,56
Serveis a edificis i de jardineria	-5,53
Assegurances i fons pensions	-5,44
Productes farmacèutics	-5,28
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	-5,17
Ràdio i televisió	-2,40
Emmagatzematge i afins al transport	-1,88
Transport aeri	-1,63
Silvicultura i explotació forestal	-1,62
Gestió de residus	-1,55
Activitats auxiliars mediació financera	-0,98
Activitats de seguretat i investigació	-0,88
Serveis d'allotjament	-0,68
Activitats sanitàries	-0,51

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

**Affiliats a la Seguretat Social.
Anys 2008-2012**

Quadre 2b

(Contribucions negatives a l'evolució dels afiliats per a tot el període, en punts percentuals)

Activitats especialitzades construcció	-2,19
Construcció d'immobles	-1,55
Comerç engròs, exc. vehicles motor	-0,89
Activitats de lloguer	-0,77
Productes metàl·lics, exc. maquinària	-0,67
Comerç detall, exc. vehicles motor	-0,63
Transport terrestre i per canonades	-0,59
Construcció d'obres d'enginyeria civil	-0,55
Maquinària i equips ncaa	-0,40
Vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	-0,31
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	-0,30
Confecció de peces de vestir	-0,29
Edició	-0,29
Mediació financera	-0,28
Arts gràfiques i suports enregistrats	-0,27
Venda i reparació de vehicles motor	-0,26
Cautxú i plàstic	-0,26
Serveis tècnics arquitectura i enginyeria	-0,26
Reparació ordinadors i efectes personals	-0,25
Productes minerals no metàl·lics ncaa	-0,24
Indústries tèxtils	-0,22
Metal·lúrgia	-0,19
Serveis a edificis i de jardineria	-0,19
Materials i equips elèctrics	-0,16
Indústries fusta i suro, exc. mobles	-0,15
Publicitat i estudis de mercat	-0,14
Activitats jurídiques i de comptabilitat	-0,14
Mobles	-0,14
Activitats associatives	-0,13
Productes informàtics i electrònics	-0,13
Indústries de productes alimentaris	-0,13
Indústries químiques	-0,11
Altres activitats de serveis personals	-0,10
Cinema i vídeo; enregistrament de so	-0,09
Activitats artístiques i d'espectacles	-0,08
Altres materials de transport	-0,07
Indústries del paper	-0,07
Serveis socials sense allotjament	-0,07
Activitats relacionades amb l'ocupació	-0,07
Indústries manufactureres diverses	-0,06
Fabricació de begudes	-0,05
Tractament de residus	-0,05
Agències viatges i operadors turístics	-0,05
Productes farmacèutics	-0,04
Telecomunicacions	-0,04
Reparació i instal·lació de maquinària	-0,04
Activitats postals i de correus	-0,03
Activitats sanitàries	-0,03
Assegurances i fons pensions	-0,03
Agricultura, ramaderia i caça	-0,03
Emmagatzematge i afins al transport	-0,02
Minerals no metàl·lics ni energètics	-0,02
Aigua	-0,02
Jocs d'atzar i apostes	-0,02
Indústria del cuir i del calçat	-0,01
Transport marítim i per vies interiors	-0,01
Energia elèctrica i gas	-0,01
Pesca i aqüicultura	-0,01
Activitats auxiliars mediació financera	-0,01
Activitats de seguretat i investigació	-0,01
Ràdio i televisió	-0,005
Serveis d'allotjament	-0,004
Transport aeri	-0,004
Coqueries i refinació del petroli	-0,003
Antracita, hulla i lignit	-0,001
Silvicultura i explotació forestal	-0,001
Suport a les indústries extractives	-0,0004
Minerals metàl·lics	-0,0003
Gestió de residus	-0,0001
Petroli i gas natural	-0,00005

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

4. Conclusions

Aquesta crisi econòmica que es ve patint des de fa cinc anys ha comportat importants canvis en el mercat de treball i en la situació familiar de les llars barcelonines. En primer lloc, un dels resultats que es desprèn de l'anàlisi presentat en aquesta monografia és que, el fort impacte que ha tingut la crisi econòmica sobre l'ocupació masculina, ha fet créixer la proporció de dones que han passat a formar part de la població activa, i en conseqüència el seu índex d'activitat i la seva taxa d'activitat han crescut l'any 2011 respecte al 2006. Alhora, això ha implicat una reducció del nombre d'hores que aquestes dediquen a les tasques de la llar, fet que no s'observa entre els anys 2000 i 2006. En aquest sentit, també cal destacar que, tot i que la dona continua sent la persona que principalment s'encarrega de les tasques domèstiques, el percentatge de llars en què l'home s'hi dedica com a figura principal s'ha més que doblat entre el 2006 i el 2011, i també ha crescut notablement el percentatge de llars on l'home i la dona se n'encarreguen conjuntament.

En segon lloc, val a dir que, tot i que la crisi ha suposat un dur revés en termes de destrucció d'ocupació i augment de la taxa d'atur a la província de Barcelona, l'impacte ha estat inferior al registrat sobre el conjunt del territori català. Paral·lelament, es posa de manifest que el motiu principal de l'atur ha estat la finalització del contracte, que el percentatge de població ocupada amb contracte temporal ha disminuït i n'ha augmentat el d'indefinitos. Per tant, la destrucció d'ocupació durant la crisi ha tingut un impacte superior entre els assalariats temporals que els indefinits a la província de Barcelona.

En tercer lloc, entre el 2006 i el 2011 s'ha registrat un canvi en la distribució de la població ocupada per categories socioprofessionals. D'una banda, és notable la disminució de la proporció de treballadors no qualificats en el conjunt de la població ocupada, fet que molt probablement prové, sobretot, de la intensa reducció d'ocupació a la construcció. D'altra banda, destaca la disminució del percentatge d'empresaris o autònoms amb assalariats, enfront de l'augment dels empresaris o autònoms sense assalariats, i la dels assalariats, que ha estat més gran.

Per últim, cal assenyalar que tot i la forta destrucció d'ocupació a la construcció durant aquesta crisi, molt més intensa que la de la indústria o la dels serveis, si es té en compte el pes de cada sector en el conjunt de l'economia barcelonina, en termes d'ocupats, s'observa que tots tres sectors han contribuït a parts iguals a la destrucció de llocs de treball en el període 2008-2012. Tanmateix, cal esmentar que algunes branques del sector serveis han estat capaces de crear ocupació durant aquests anys, i a més ho han fet pràcticament de forma ininterrompuda tots els anys. Aquestes branques són, principalment, les de les activitats administratives d'oficina, els serveis socials amb allotjament, els serveis de tecnologies de la informació, l'educació, les activitats professionals i tècniques, els serveis de menjar i begudes, la recerca i el desenvolupament, les seues centrals i la consultoria empresarial i els serveis d'informació.

Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona*

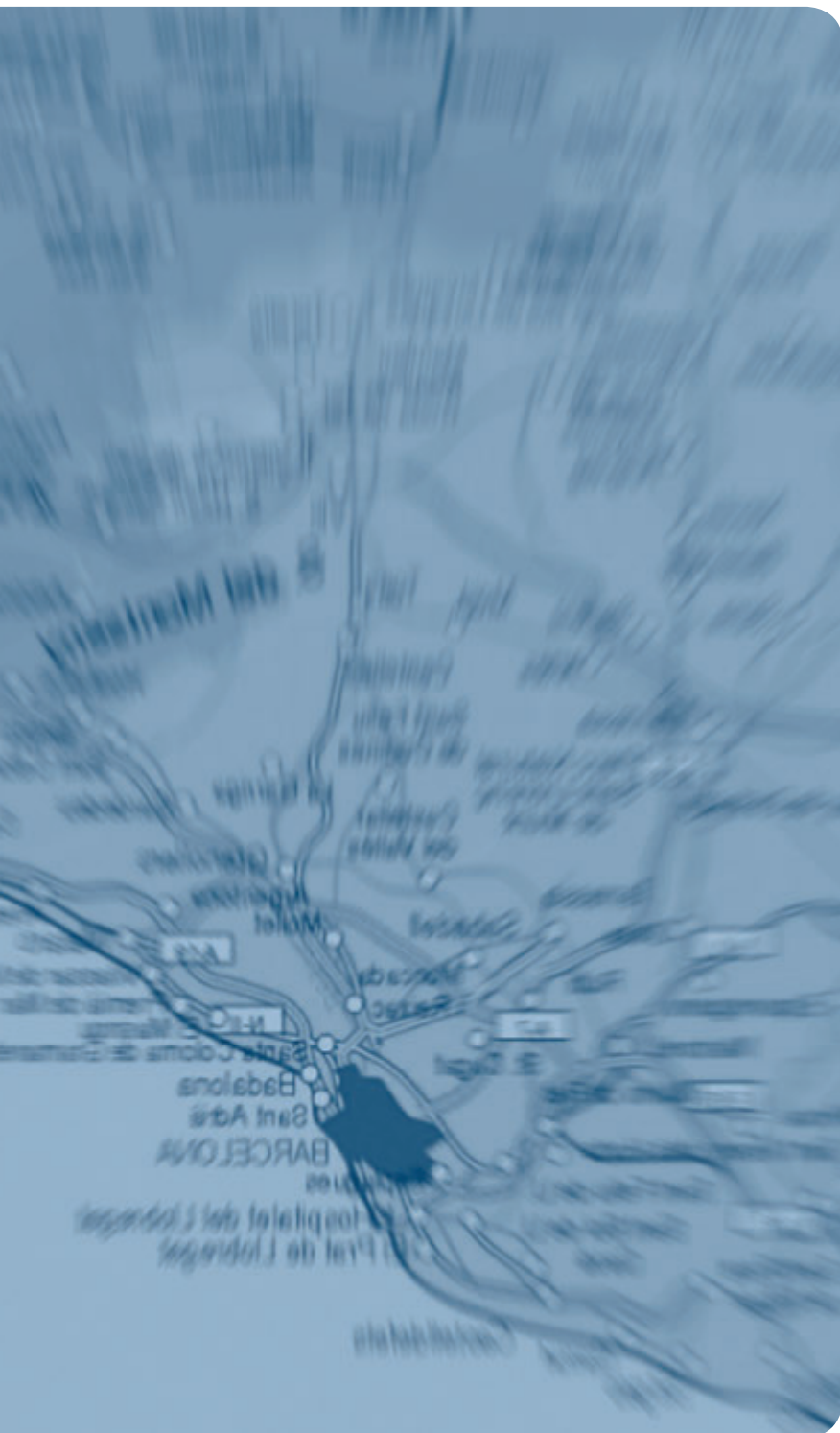
Títol	Any	Pàgines
Estudis especials de la província de Barcelona		
Parcs científics o tecnològics i territori a Barcelona i Catalunya	2004	23-25
Efectes socioeconòmics del TAV en ciutats mitjanes	2004	25-26
La dimensió metropolitana de l'estratègia a Barcelona. Una aproximació territorial	2004	29-30
El sector de l'automòbil a la província de Barcelona	2004	31-32
La indústria tèxtil a la província de Barcelona	2004	33-35
Els observatoris del mercat de treball local: observar per actuar	2004	49-50
La planificació estratègica local catalana en la societat de la informació	2004	50-51
Pactes territorials	2004	52-53
Del valor afegit a la renda familiar a les províncies catalanes i a les comarques de Barcelona l'any 2000	2005	24-30
Impacte de la nova Llei d'hisendes locals en els municipis de la província de Barcelona	2005	33-35
La inversió pública a la província de Barcelona. Una comparació amb la Comunitat de Madrid	2005	36-38
Equipaments culturals a la província de Barcelona	2005	38-40
Situacions de pobresa i exclusió social a la província de Barcelona	2005	41-43
El suport de la Diputació de Barcelona als municipis en el marc de les polítiques de dinamització del teixit productiu local	2005	57-59
La província de Barcelona i l'ocupació	2005	60-63
El pensament estratègic, primer pas cap a la definició d'un model territorial sostenible i competitiu del món local	2005	64-65
La hisenda local a Espanya amb relació a altres països europeus	2006	22-24
La localització de l'activitat industrial a la província de Barcelona	2006	32-34
Factors que influeixen la demanda de sòl industrial	2006	35-37
L'associacionisme als polígons industrials: situació actual	2006	37-38
Problemes d'accessibilitat a la regió metropolitana de Barcelona	2006	55-57
El sistema logístic de l'àrea de Barcelona	2006	58-61
Una iniciativa local d'ocupació en el sector de serveis a les persones. El projecte ILO-SER	2006	62-63
El clúster de l'automoció a Catalunya	2007	26-29
L'ocupació estrangera a la província de Barcelona	2007	33-34
Les empreses multinacionals manufactureres a la província de Barcelona: una breu anàlisi geogràfica i sectorial	2007	35-36
Reptes per al desenvolupament logístic a la província de Barcelona	2007	37-38
La població estrangera a la província de Barcelona	2008	33-35
Determinants de la despesa pública de capital dels municipis de la província de Barcelona	2008	36-38
La qualitat de vida a la província de Barcelona. Una anàlisi comarcal 1991-2004	2008	39-40
Estudis especials de les comarques de Barcelona		
Diagnosi qualitativa de la comarca de l'Alt Penedès	2004	60-62
Mercat de treball i Pla Delta	2004	81-82
El mercat del sòl i sostre industrial a la Regió Metropolitana de Barcelona. Evolució recent i tendències	2004	88-90
L'observatori de la societat de la informació de Mataró	2004	108-111
Evolució socioeconòmica de la comarca d'Osona	2004	118-119
La comarca del Vallès Oriental: una anàlisi estratègica (DAFO)	2004	132-133
Els reptes de futur de l'economia de l'Anoia	2005	79-80
Anàlisi socioeconòmica de la comarca del Berguedà	2005	108-109
Les infraestructures de muntanya: El Pla comarcal de muntanya del Berguedà	2005	110-111
Mobilitat i infraestructures de transport a la comarca d'Osona	2005	132-134
El parc tecnològic de la Catalunya central	2006	85-86
L'economia del Baix Llobregat: reptes i oportunitats	2006	94-95
Els centres tecnològics: l'aeronàutica i l'espai	2006	103-105
Innovació en el sector <i>media</i>	2006	105-107

Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona* (Continuació)

Títol	Any	Pàgines
Els reptes de futur de la comarca del Garraf	2006	122-123
Plans d'innovació d'àmbit local	2007	56-58
El desenvolupament estratègic de les comarques centrals	2007	59-60
Estratègia urbana i governança democràtica: Cap a una planificació estratègica de 2a generació	2007	61-62
Els centres locals de serveis a les empreses de la província de Barcelona	2007	63-64
Les oficines tècniques laborals (OTL): fent xarxa per a la inserció laboral de les persones amb trastorns mentals	2007	65-66
Les polítiques locals de consolidació d'empreses de creació recent: el projecte pilot INDRA	2007	67-69
Una aproximació als factors clau per a l'èxit dels serveis locals d'ocupació (SLO)	2007	70-71
L'Alt Penedès, una economia dinàmica i diversificada	2007	79-80
Reorientació i canvi estratègic: clústers a Catalunya, el cas del gènere de punt a Igualada	2007	88-90
La comarca del Bages: Principals línies de creixement industrial	2007	98-99
El Vallès Oriental, una comarca de contrastos	2007	150-152
L'anàlisi dels mercats de treball locals a través d'un índex sintètic. Avantatges i inconvenients	2008	58-60
La promoció i gestió dels polígons d'activitat econòmica: el paper dels ajuntaments	2008	61-64
Les agències de desenvolupament econòmic local: cap a un nou model d'organització del desenvolupament local a la província de Barcelona	2008	65-68
La gestió dels polígons: una escala necessàriament supramunicipal	2008	69-70
Més enllà de la Llei de barris: desenvolupament de polítiques laborals associades. Projecte «treball als barris»	2008	71-73
Aspectes diferencials de la producció d'habitatge protegit a la província de Barcelona (1977-2006)	2008	74-77
La indústria vitivinícola davant dels reptes del segle XXI	2008	87-89
El futur de la política industrial: prioritzar tecnologies o potenciar els clústers. Té sentit la dualitat? Dos exemples pràctics: el Bages i el Baix Llobregat	2008	108-110
L'ampliació de l'aeroport del Prat: noves capacitats i noves limitacions	2008	120-127
El perquè de l'ampliació del port de Barcelona	2008	136-138
L'impacte socioeconòmic del turisme al Berguedà	2008	148-150
El Maresme, una comarca en transformació profunda	2008	169-170
Pla d'innovació d'Osona	2008	180-182
Tendències demogràfiques recents a l'Alt Penedès	2009	34-36
El futur dels polígons d'activitat de l'Anoia	2009	48-49
Món Sant Benet, un any d'un món obert als sentits	2009	62-63
El Parc Mediterrani de la Tecnologia	2009	76-78
El Barcelonès Nord i l'Hospitalet de Llobregat: protagonistes de grans transformacions urbanes	2009	90-92
Pla estratègic metropolità de Barcelona: reflexions al cap de 20 anys. Una introducció, tres reflexions i unes conclusions finals	2009	93-95
Posa el Berguedà al teu plat	2009	108-110
El model de desenvolupament econòmic de la comarca del Garraf	2009	122-124
Xarxa d'emprenedoria del Maresme	2009	136-137
Gestió dels purins porcins a la comarca d'Osona	2009	150-152
Triangle d'innovació del Vallès»: un territori dinàmic on es forgen projectes	2009	164-165
La indústria química al Vallès Oriental	2009	178-180
Les escoles i programes d'ensenyament de l'àmbit hotel·ler i de restauració a la província de Barcelona	2010	22-24
L'enoturisme a l'Alt Penedès	2010	38-39
El nou Aeroport Corporatiu - Empresarial de Catalunya	2010	52-55
L'impuls del clúster sociosanitari de Manresa, en el marc del pla estratègic Manresa 2015	2010	68-70
El Parc Aeroespacial i de la Mobilitat de Viladecans	2010	84-87
Projecte Biopol	2010	100-102

Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona* (Continuació)

Títol	Any	Pàgines
Una aproximació integral en la renovació d'un nucli antic: la Llei de barris a Berga	2010	116-118
Acord per al desenvolupament econòmic i l'ocupació del Garraf	2010	130-131
Maresme 2015: un pla estratègic amb estil propi	2010	144-145
L'impacte econòmic d'una universitat en el seu territori d'influència: el cas de la Universitat de Vic a Osona	2010	158-160
Projectes rellevants Horitzó 2013	2010	174-176
Els clústers amb més potencial de creixement i innovació al Vallès Oriental	2010	190-192
Economia i territori a l'Alt Penedès	2011	34-34
Pla estratègic de l'Anoia	2011	46-46
Estructura empresarial del Bages	2011	58-58
INNOBAIX, Agència d'innovació i coneixement del Baix Llobregat	2011	70-70
Pla estratègic de turisme de la ciutat de Barcelona	2011	82-83
El Pla Estratègic Metropolità «L'actualització de la proposta estratègica»	2011	83-84
Els canvis en la base productiva d'una comarca d'interior: el cas del Berguedà	2011	96-96
L'agència de desenvolupament econòmic del Garraf, una realitat en construcció	2011	108-108
Costa Barcelona: una marca comuna amb molt futur	2011	120-120
El potencial dels clústers a la comarca d'Osona	2011	132-132
El parc de l'Alba, una actuació estratègica per al desenvolupament econòmic i social de Catalunya, Espanya i el sud d'Europa	2011	144-144
La planificació estratègica del Vallès Oriental: El II pla estratègic de Granollers	2011	156-156
El desenvolupament local en xarxa: RECEVIN	2012	38-38
Viver Tecnològic Ig-Nova Tecnoespai	2012	50-50
Iloquid, un projecte per a la dinamització del mercat de treball en el sector de les persones amb dependència als territoris del Bages i el Moianès	2012	62-62
El Clúster6m de millores a la mobilitat	2012	74-74
Barcelona City Protocol	2012	86-86
Do it in Barcelona, programa d'atracció i retenció de talent internacional a Barcelona	2012	87-88
Catcentral 2.0 Innovació i talent	2012	98-98
Els recursos energètics en el desenvolupament econòmic	2012	112-112
L'impacte econòmic de l'activitat turística al Maresme	2012	124-124
Oficina tècnica laboral d'Osona	2012	136-136
Sant Cugat Smart City	2012	148-148
Roca Umbert fàbrica de les arts de Granollers	2012	160-160
Evolució del PIB de la província de Barcelona els anys 2011 i 2012	2013	12-13
Vilafranca, inclusió. Una nova generació de plans d'ocupació	2013	42-42
4D Health, Centre d'Innovació per a la Simulació en Salut	2013	54-54
Bages, Regió Verda	2013	66-66
El Parc Agrari del Baix Llobregat, un territori agroeconòmic	2013	78-78
Almogàvers Business Factory	2013	90-90
Cultura emprendedora a l'escola	2013	91-92
Esport i feina, un binomi guanyador	2013	104-104
Alineem actius, valoritzem el territori	2013	116-116
El Maresme Marítim	2013	128-128
Impacte econòmic de l'activitat turística a Osona	2013	140-140
Orbital 40: present i futur	2013	152-152
El Centre de Suport Empresarial i Tecnològic de Cardedeu. Una eina per a la concertació pública, la dinamització econòmica i l'especialització tecnològica	2013	164-164

Cambra de Comerç de Barcelona

Oficines i serveis:

Av. Diagonal, 452 - 08006 Barcelona

Telèfon 902 448 448

www.cambrabcn.org

Seu corporativa:

Casa Llotja de Mar

Passeig d'Isabel II, 1 - 08003 Barcelona

Diputació de Barcelona

Àrea de Desenvolupament Econòmic Local

Recinte Maternitat. Pavelló Mestral.

Travessera de les Corts, 131-159

08028 Barcelona

Telèfon 934 022 227

www.diba.cat

Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona* (Continuació)

Títol	Any	Pàgines
Monografies		
La planificació estratègica territorial a Catalunya	2001	87-136
Ciència, tecnologia i territori: el cas de Barcelona	2001	137-155
La localització de l'activitat econòmica als mercats locals de treball locals de la província de Barcelona: canvis recents en el model territorial	2001	156-186
Diferències territorials en l'evolució econòmica de la província de Barcelona	2001	187-231
Els grans projectes de l'àrea metropolitana de Barcelona. De la ciutat a la regió. Del pensament estratègic a l'acció	2004	161-181
El mercat immobiliari de la regió metropolitana de Barcelona i les Comarques Centrals de Catalunya	2004	182-255
El comerç local	2004	256-282
Política fiscal municipal i creació d'ocupació als municipis de la província de Barcelona	2004	283-312
Polítiques de desenvolupament local a la província de Barcelona	2005	189-209
Creixement i canvi a la població de Catalunya. Les transformacions a la demarcació de Barcelona	2005	210-244
L'activitat turística a la província de Barcelona: Reptes i oportunitats	2005	245-266
Mobilitat laboral obligada i sistemes urbans a la província de Barcelona 1991-2001	2006	191-220
Els sistemes productius locals industrials a la província de Barcelona	2006	221-243
Distribució i evolució de la renda familiar disponible en les comarques i municipis de la demarcació territorial de Barcelona 1999-2002	2006	244-281
Diagnosi estratègica territorial de la província de Barcelona: principals reptes de futur	2006	282-305
La contractació externa de serveis locals a la província de Barcelona	2007	193-207
Pla d'infraestructures del transport de Catalunya (PITC)	2007	208-228
Remodelant els barris: Reflexions per a una bona pràctica. La Llei de Barris: un nou referent en la regeneració a Catalunya	2007	229-245
Valoració de les propostes per a millorar l'accessibilitat a tres polígons industrials de la Regió Metropolitana de Barcelona amb transport públic col·lectiu	2007	246-265
El projecte 22@Barcelona. Present i futur	2008	239-264
El districte econòmic Granvia l'Hospitalet	2008	253-265
Mobilitat quotidiana a la província de Barcelona i a Catalunya. Una anàlisi a partir de l'enquesta de mobilitat quotidiana 2006	2008	266-281
El mercat de treball de la província de Barcelona segons les dades de l'«Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població»	2009	186-202
L'impacte sectorial de la crisi a les comarques barcelonines	2009	203-224
Què pot esperar Barcelona del Pacte nacional per a les infraestructures?	2010	199-220
Transformació i tendències del teixit empresarial de la província de Barcelona	2011	163-210
L'exportació a la província de Barcelona en el període 2000-2011	2012	167-194
Les economies locals a la província de Barcelona.	2013	174-202
El mercat laboral i la situació familiar durant la crisi a la província de Barcelona	2013	203-215

* Aquests documents també estan disponibles en format PDF al web de la Cambra de Comerç de Barcelona (www.cambrabcn.org) i de la Diputació de Barcelona (www.diba.cat)